PRINȚUL HARRY

CUPRINS

Partea întâi
Partea a doua
Partea a treia
Epilog
Mulțumiri

Am convenit să ne întâlnim la câteva ore după înmormântare. În parcul Frogmore, lângă ruinele gotice. Am ajuns primul.

M-am uitat în jur, n-am văzut pe nimeni.

Mi-am verificat telefonul. Niciun SMS, niciun mesaj vocal.

„Probabil că întârzie“, m-am gândit, sprijinindu-mă de zidul de piatră.

Am pus telefonul în buzunar și mi-am spus: „Stai liniștit!“

Vremea era tipică pentru luna aprilie. Nu tocmai iarnă, nici primăvară încă. Arborii erau golași, iar aerul plăcut. Cerul era cenușiu, dar înfloreau lalelele. Lumina era palidă, și totuși lacul indigo ce străbătea parcul scânteia.

„Cât de frumos e totul!“, mi-am zis. „Și cât de trist…“

Odinioară aceasta urma să fie casa mea pentru totdeauna. În schimb, se dovedise a fi doar un scurt popas.

Când soția mea și cu mine am fugit de acolo, temându-ne pentru sănătatea psihică și pentru siguranța noastră fizică, nu știam sigur când mă voi mai întoarce. Se întâmpla în ianuarie 2020. Cincisprezece luni mai târziu, iată-mă în acest loc, la câteva zile după ce m-am trezit cu treizeci și două de apeluri nepreluate, urmate de o scurtă discuție emoționantă cu bunica:

— Harry… bunicul s-a stins din viață.

Vântul s-a întețit și s-a lăsat răcoarea. Zgribulit, mi-am frecat brațele, regretând că port o cămașă albă, subțire. Îmi doream să nu-mi fi schimbat costumul de înmormântare. Îmi doream să-mi fi luat haina pe mine. M-am întors cu spatele, ferindu-mă de vânt, și am văzut, profilându-se în spatele meu, așa-zisele ruine gotice – în realitate, nu erau cu mult mai gotice decât London Eye. Un arhitect inteligent, o punere în scenă iscusită. Ca multe alte lucruri de aici, mi-am zis.

Am părăsit zidul de piatră și m-am apropiat de o băncuță din lemn. M-am așezat, mi-am verificat din nou telefonul și m-am uitat de-a lungul aleii din parc.

„Unde sunt?“, m-am întrebat.

O nouă adiere de vânt rece. Mi-a amintit de înfățișarea bunicului ajuns în iarna vieții. De umorul lui sec. Și de un weekend petrecut la vânătoare cu ani în urmă. Încercând să pornească o conversație, un amic l-a întrebat pe bunicul ce părere are despre noua mea barbă, care stârnise îngrijorare în sânul familiei regale și controverse în presă.

— Oare ar trebui să-l oblige regina pe prințul Harry să se bărbierească?

Bunicul s-a uitat la amicul cu pricina, apoi la bărbia mea și a zâmbit șiret.

— Aia nu e barbă!

Toată lumea a râs. A avea sau a nu avea barbă, asta era întrebarea, dar uite că bunicul cerea o barbă *mai lungă*.

— Măcar să-i crească o barbă țepoasă și sălbatică de viking!

M-am gândit la convingerile bunicului, la multele sale pasiuni – condusul trăsurii, ieșirile la grătar, vânătoarea, mâncarea, berea. La felul în care se raporta la *viață*. Avea asta în comun cu mama. Poate că de aceea o admirase nespus. Cu mult înainte să devină prințesa Diana, pe când era doar Diana Spencer, educatoare la grădiniță, iubita secretă a prințului Charles, bunicul a fost cel mai înfocat susținător al ei. Unii au spus că, de fapt, el a făcut posibilă căsătoria părinților mei. Dacă-i așa, am putea spune că bunicul a fost cauza primordială a existenței mele. Dacă n-ar fi fost el, eu nu m-aș afla aici.

Și nici fratele meu mai mare.

În schimb, poate că mama *ar fi fost* aici. Dacă nu s-ar fi căsătorit cu tata…

Mi-am amintit o discuție recentă dintre mine și bunicul, la scurt timp după ce împlinise nouăzeci și șapte de ani. Se gândea la moarte. Nu mai era în stare să facă nimic din ceea ce-l pasiona, mi-a mărturisit. Și totuși, ce-i lipsea cel mai mult era munca.

— Fără muncă, totul se destramă, mi-a zis.

Nu părea trist, ci doar pregătit.

— Trebuie să știi când e momentul să pleci, Harry.

Am privit în depărtare, spre orizontul jos pe care se profilau criptele și monumentele înșirate de-a lungul domeniului Frogmore. Cimitirul regal. Locul de odihnă veșnică al multora din familia noastră, inclusiv al reginei Victoria. Al celebrei Wallis Simpson. Al și mai renumitului ei soț, Edward, fostul rege și stră-străunchiul meu. După ce Edward a abdicat pentru Wallis, după ce au fugit din Marea Britanie, cei doi s-au frământat îndelung cu privire la întoarcerea finală – amândoi obsedați de dorința de a fi înmormântați aici. Regina, bunica mea, le-a acceptat solicitarea. Dar i-a așezat la distanță de toți ceilalți, sub un platan încovoiat. O ultimă mustrare, probabil. Poate un ultim exil. M-am întrebat ce importanță mai aveau acum pentru Wallis și Edward toate frământările lor. A contat ceva, până la urmă? M-am întrebat dacă și-au pus vreodată problema. Oare pluteau în sfere celeste, frământându-se în continuare pentru alegerile făcute sau nu se mai aflau nicăieri și nu se mai gândeau la nimic? Oare dincolo chiar nu există nimic? Oare conștiința se oprește, asemenea timpului? Sau poate că cei doi se află aici chiar acum, lângă falsele ruine gotice sau lângă mine, și îmi ascultă gândurile, mi-am zis. Și dacă da… *poate că și mama e aici?*

Gândul la ea mi-a adus, ca întotdeauna, o rază de speranță și o explozie de energie. Și totodată o undă de mâhnire. Zilnic îmi era dor de mama, dar în ziua aceea, în pragul întâlnirii tulburătoare de la Frogmore, m-am trezit tânjind după ea, fără să pot explica de ce. Ca atâtea alte lucruri în legătură cu ea, era greu de descris în cuvinte.

Deși mama a fost o prințesă cu nume de zeiță, ambele titluri au părut dintotdeauna slabe și nepotrivite. Lumea o compara adesea cu diverse personalități și sfinți, de la Nelson Mandela până la Maica Tereza și Ioana d'Arc, dar aceste comparații, deși măgulitoare și afectuoase, erau departe de realitate. Cea mai cunoscută femeie de pe planetă, una dintre cele mai iubite, mama era pur și simplu de nedescris, acesta e purul adevăr. Și totuși… cum putea o persoană aflată dincolo de limbajul cotidian să rămână atât de reală, o prezență atât de palpabilă și extraordinar de vie în mintea mea? Cum era posibil să o văd la fel de limpede ca pe lebăda ce se îndrepta spre mine pe lacul indigo? Cum de puteam să o aud râzând la fel de puternic precum trilurile păsărilor din copacii încă golași? Sunt multe lucruri de care nu îmi amintesc, fiindcă eram foarte mic atunci când a murit, dar miracolul cel mai mare e că îmi amintesc atâtea altele. Zâmbetul ei irezistibil, ochii vulnerabili, dragostea ei copilărească pentru filme, muzică, haine și dulciuri – și pentru noi. O, cât ne-a iubit pe fratele meu și pe mine! „Obsesiv", i-a mărturisit ea odată unui reporter. Ei bine, mami… și noi la fel.

Poate că era omniprezentă tocmai din același motiv pentru care era indescifrabilă – fiindcă era luminoasă, o lumină pură și strălucitoare, și cum poți descrie realmente lumina? Până și lui Einstein i-a fost greu să o facă. De curând, astronomii și-au repoziționat cele mai mari

telescoape, le-au orientat spre un crâmpei din cosmos şi au izbutit să întrezărească o sferă extraordinară, pe care au numit-o Earendel, numele Luceafărului-de-Dimineaţă în engleza veche. Aflată la o distanţă de miliarde de kilometri şi probabil dispărută de mult, Earendel e mai aproape în timp de Big Bang, de momentul Creaţiei, decât de Calea-Lactee, şi cu toate acestea rămâne cumva încă vizibilă pentru ochii muritorilor, fiindcă e deosebit de strălucitoare şi de orbitoare. *Aşa* a fost mama.

De aceea o vedeam şi o simţeam mereu, şi în special în acea după-amiază de aprilie, la Frogmore. De aceea, dar şi pentru că-i duceam mai departe moştenirea. Venisem în parcul Frogmore fiindcă-mi doream pace. Mi-o doream mai mult decât orice altceva. Mi-o doream de dragul familiei mele şi pentru mine, dar şi de dragul ei.

Oamenii uită cât de mult a luptat mama pentru pace. A înconjurat planeta de multe ori, a traversat câmpuri minate, a strâns în braţe bolnavi de SIDA, a consolat orfani de război, străduindu-se în permanenţă să ofere pacea cuiva, undeva, şi ştiam cu câtă disperare şi-ar fi dorit – ba nu, chiar şi-a dorit – să fie pace între fiii ei, precum şi între noi doi şi tata. Şi în sânul întregii familii.

De luni întregi, Windsorii se războiau între ei. De-a lungul secolelor, au existat diferite certuri între membrii familiei noastre, dar acum era ceva complet diferit. Era o ruptură publică pe scară largă, ce ameninţa să devină iremediabilă. Prin urmare, deşi zburasem spre casă doar pentru înmormântarea bunicului, în timp ce mă aflam acolo, am solicitat această întâlnire secretă cu fratele meu, Willy, şi cu tata, ca să discutăm despre situaţia în care ne aflam. Să găsim o soluţie.

M-am uitat din nou la telefon şi încă o dată dintr-o parte în alta a aleii din parc şi mi-am zis: „Poate că s-au răzgândit. Poate că nu vor veni.“

O clipă m-am gândit să plec, să fac o plimbare singur prin parc şi să mă întorc acasă, unde toţi verii mei beau şi spuneau poveşti despre bunicul. Dar, în cele din urmă, i-am văzut. Umăr la umăr, îndreptându-se spre mine cu paşi mari, păreau înverşunaţi, aproape ameninţători. Mai mult, păreau foarte uniţi. Mi s-a strâns stomacul. În mod normal, se certau pe câte o temă sau alta, însă acum păreau sincronizaţi – aliaţi.

Şi atunci mi-a trecut prin minte un gând: „Stai puţin! Ne-întâlnim să facem o plimbare… sau să ne duelăm?“

M-am ridicat de pe banca de lemn, am făcut un pas nesigur spre ei şi le-am adresat un zâmbet pierit. Dar nu mi l-au întors. Acum inima începea să-mi bubuie de-a dreptul. „Respiră adânc“, mi-am zis.

Dincolo de teamă, simţeam un fel de hiperluciditate şi o intensă vulnerabilitate, pe care le mai simţisem şi în alte momente-cheie din viaţă. Când păşeam în urma sicriului mamei. Când am mers la război pentru prima dată. Când am ţinut un discurs în toiul unui atac de panică.

Aveam sentimentul că pornesc într-o expediţie de care nu ştiam dacă sunt în stare şi eram totodată pe deplin conştient că nu există cale de întoarcere. Că destinul deţinea controlul.

„Bine, mami“, mi-am zis, iuţind pasul. „Am pornit. Urează-mi succes.“

Ne-am întâlnit la mijlocul aleii.

— Willy, tată… Salut!

— Harold!

Dureros de rece.

Am pornit toţi trei pe aleea cu prundiş, peste podul mic de piatră, năpădit de iederă. Felul în care ne-am aliniat spontan, în care, fără niciun cuvânt, am înaintat cu paşi egali şi cu capetele plecate, plus vecinătatea mormintelor – cum puteau să nu ne amintească de înmormântarea mamei? Mi-am impus să nu mă gândesc la asta şi să mă concentrez în schimb asupra sunetului plăcut al paşilor pe pietriş şi asupra vorbelor noastre care zburau precum fuioarele de fum purtate de vânt.

Fiind britanici, membri ai familiei Windsor, am conversat într-o doară despre vreme. Am schimbat impresii despre înmormântarea bunicului. O plănuise el însuşi întru totul, până la cel mai mic detaliu, ne-am amintit unul altuia zâmbind îndureraţi.

Conversaţie măruntă. Cea mai măruntă. Am atins toate temele secundare, pe când eu tot aşteptam să ajungem la subiectul principal şi mă întrebam de ce durează atât şi cum naiba de tatăl şi fratele meu păreau aşa de calmi.

M-am uitat în jur. Străbătuserăm ceva drum şi ne aflam exact în mijlocul Cimitirului regal, înconjuraţi de morţi mai ceva decât prinţul Hamlet. Dacă mă gândesc mai bine… n-am cerut eu însumi cândva să fiu înmormântat aici? Cu câteva ore înainte să plec la război, secretarul meu personal mi-a spus că trebuie să-mi aleg locul în care ar trebui să mi se îngroape rămăşiţele pământeşti.

— În caz că se întâmplă ceva rău, Alteţa Voastră Regală… Căci războiul e o chestiune periculoasă…

Existau câteva opţiuni. St. George's Chapel? Capela Memorială de la Windsor, unde era îngropat bunicul acum?

Nu. Alesesem această variantă, fiindcă parcul era fermecător şi în el domnea liniştea.

Aproape călcaserăm pe chipul lui Wallis Simpson, când tata s-a lansat într-o scurtă prelegere despre vărul său de aici, despre regele de colo, despre duci şi ducese odinioară faimoşi, despre doamne şi lorzi îngropaţi sub peluza îngrijită. Studiind istoria de-a lungul vieţii, avea o mulţime de informaţii de împărtăşit şi mi-am imaginat cum vom rămâne acolo ore în şir şi cum, la sfârşit, ne-ar putea da chiar şi un test. Din fericire, s-a oprit, ne-am continuat plimbarea prin iarbă în jurul lacului şi am ajuns în dreptul unui strat mic şi frumos de narcise. Abia acolo am trecut, în cele din urmă, la subiect.

Am încercat să le explic cum văd eu lucrurile. Nu mă aflam în cea mai bună formă. La început eram încă neliniştit şi mă străduiam să-mi controlez emoţiile şi totodată să vorbesc succint şi explicit – şi paşnic. Mai mult, jurasem că nu voi permite ca întâlnirea să se transforme într-o dispută. Dar curând mi-am dat seama că nu ţinea de mine. Tata şi Willy îşi aveau propriile roluri de jucat şi veniseră pregătiţi de ceartă. De fiecare dată când mă lansam într-o nouă explicaţie, când începeam o nouă idee, unul dintre ei sau amândoi mă întrerupeau. În special Willy, care nu voia să audă nimic. După ce mi-a tăiat vorba de câteva ori, am început să ne înţepăm, aruncându-ne aceleaşi cuvinte pe care ni le serveam de luni bune, ba chiar de ani. Discuţia s-a încins atât de tare, încât tata a ridicat mâinile.

— Ajunge!

Stătea între noi şi se uita la feţele noastre congestionate:

— Băieţi, vă rog să nu-mi faceţi ultimii ani mizerabili!

Avea o voce răguşită şi fragilă. La drept vorbind, părea bătrână. M-am gândit la bunicul.

Şi dintr-odată ceva s-a schimbat în mine. M-am uitat la Willy, m-am uitat cu adevărat, poate pentru prima dată din copilărie. Am cântărit totul: încruntătura lui familiară, dintotdeauna prezentă atunci când avea de-a face cu mine; calviţia lui alarmantă, mai pronunţată decât a mea; celebra lui asemănare cu mama, care se estompa cu timpul. Cu vârsta. În unele privinţe, era oglinda mea, în altele, opusul meu. Iubitul meu frate, acum duşmanul meu. Oare cum se ajunsese aici?

Mă simţeam îngrozitor de obosit. Voiam să merg acasă şi mi-am dat seama ce concept complicat devenise acest cuvânt. Sau poate că a fost dintotdeauna. Am arătat spre parc, spre oraşul de dincolo de el, spre ţară şi am spus:

— Willy, asta trebuia să fie casa noastră. Urma să trăim aici pentru tot restul vieţii.

— Tu ai plecat, Harold.

Nu ştiu.

— Nu… ştii?

— Sincer, nu.

M-am lăsat pe spate. Nu-mi venea să cred ce aud. Una era să nu fim de acord a cui e vina sau cum altfel ar fi putut sta lucrurile, dar să pretindă că nici nu-i trecea prin cap care erau motivele pentru care îmi părăsisem patria – ţara pentru care luptasem şi pentru care fusesem pregătit să mor, ţara mamei mele? Ce replică incomodă! Pretindea că habar n-avea de ce soţia mea şi cu mine am făcut pasul drastic de a ne lua copilul şi de a fugi mâncând pământul, de a lăsa totul în urmă – casă, prieteni, mobilier? Serios?

Am ridicat privirea spre înaltul copacilor:

— Nu ştii?

— Harold… sincer, nu ştiu.

M-am întors spre tata. Se uita la mine cu o expresie în care am citit: „Nici eu.“

„Extraordinar!“ mi-am zis. Poate chiar nu ştiau. Incredibil! Dar poate că era adevărat.

Şi dacă nu ştiau de ce-am plecat, poate că nu mă cunoşteau. Deloc. Şi poate că nu mă înţeleseseră nicicând cu adevărat. Sincer să fiu, poate că nici eu.

Gândul acela m-a umplut de tristeţe şi m-am simţit îngrozitor de singur. Dar m-a şi motivat. „Trebuie să le spun“, mi-am zis. „Cum să le-o spun? Nu pot. Mi-ar lua prea mult. În plus, e limpede că nu au dispoziţia necesară să mă asculte. Nu acum, în orice caz. Nu azi.“

Aşa că…

Tată, Willy…

Lume…

Vă invit să mă cunoaşteţi.

PARTEA ÎNTĂI
DIN NOAPTEA ÎN CARE MĂ ĂNVALUIE

1

Dintotdeauna au existat poveşti.

Din când în când, se iscă zvonuri despre persoane cărora nu le-a mers prea bine la Castelul Balmoral. Despre o regină de demult, de pildă. Înnebunită de durere, s-a încuiat în Balmoral şi a jurat că nu va mai ieşi de acolo niciodată. Şi chiar foarte reţinutul fost prim-ministru a descris locul drept „suprarealist“ şi „extrem de ciudat“.

Şi totuşi nu cred că am auzit acele poveşti decât mult mai târziu. Sau poate că le-am auzit, dar nu le-am reţinut. Pentru mine Balmoral a reprezentat dintotdeauna, pur şi simplu, un paradis. O încrucişare între Disney World şi un soi de dumbravă sacră a druizilor. Am fost mereu prea ocupat cu pescuitul, cu vânătoarea, cu hoinăritul pe dealurile dimprejur, ca să observ ceva în neregulă privind feng shui-ul bătrânului castel.

Ce încerc să spun e că am fost fericit acolo. De fapt, e posibil să nu fi fost nicicând mai fericit decât într-o zi însorită de vară petrecută la Balmoral: 30 august 1997.

Ne aflam la castel de o săptămână. Planul era să mai rămânem una. La fel ca anul precedent şi ca anul dinaintea lui. Balmoral îşi avea propriul micro-anotimp, un interludiu de două săptămâni în munţii Scoţiei, menit să marcheze tranziţia de la o vară deplină la un început de toamnă.

Şi bunica era acolo. Firește. Îşi petrecea verile aproape în întregime la Balmoral. Şi bunicul. Şi Willy. Şi tata. Întreaga familie, cu excepţia mamei, fiindcă mama nu mai făcea parte din familie. Fie fugise mâncând pământul, fie fusese alungată, depinde pe cine întrebai, deşi eu nu am întrebat pe nimeni. Oricum ar fi fost, ea îşi petrecea vacanţa în altă parte. În Grecia, susţinea cineva. Ba nu, în Sardinia, zicea altcineva. Nu, nu, a intervenit un altul, mama ta e la Paris! Sau poate că însăşi mama îmi spusese asta. Oare atunci când sunase mai devreme în ziua aceea ca să stăm de vorbă? Din păcate, amintirea aceasta se află, alături de alte milioane

de amintiri, de cealaltă parte a unui zid mental înalt. Ce sentiment oribil şi tulburător să ştii că sunt acolo, pe partea cealaltă, la câţiva centimetri distanţă – dar că zidul e întotdeauna prea înalt, prea gros. Imposibil de trecut. Nu se deosebea cu nimic de turnurile de la Balmoral.

Oriunde se afla mama, am înţeles că era cu noul ei *prieten*. Acela era termenul pe care-l folosea toată lumea. Nu „iubit“, nici „amant“. Un individ destul de drăguţ, eram eu de părere. Willy şi cu mine tocmai îl cunoscuserăm. De fapt, fuseserăm cu mama în urmă cu câteva săptămâni, când îl întâlnise şi *ea* prima dată, în Saint-Tropez. Ne distram de minune doar noi trei şi stăteam în vila unui domn bătrân. Am râs mult şi ne-am hârjonit; ceea ce se întâmpla de obicei ori de câte ori mama, Willy şi cu mine eram împreună, iar în vacanţa aceea, chiar mai mult decât de obicei. Vremea era superbă, mâncarea, gustoasă, iar mami zâmbea.

Cea mai bună distracţie erau ski-jeturile.

Ale cui erau? Nu ştiu. Dar îmi amintesc clar cum Willy şi cu mine le conduceam până în zona cea mai adâncă a canalului, rotindu-ne în timp ce aşteptam sosirea feriboturilor uriaşe. Ne foloseam de valurile mari ca de nişte rampe care ne aruncau în aer. Nu ştiu cum de n-am murit atunci.

Să fi fost la întoarcerea din acea aventură periculoasă când prietenul mamei şi-a făcut apariţia pentru prima oară? Nu, mai degrabă fusese cu puţin timp înainte. „Salutare, tu trebuie să fii Harry!“ Păr ca pana corbului, piele bronzată, zâmbet strălucitor. „Cum te simţi azi? Pe mine mă cheamă bla, bla, bla.“ A stat de vorbă cu noi, a stat de vorbă cu mama. În special cu mama. Mai ales cu mama. Ochii lui devenind parcă două inimi roşii, pulsânde.

Era îndrăzneţ, fără-ndoială. Dar, din nou, destul de drăguţ. I-a oferit mamei un cadou. O brăţară cu diamante. Ei a părut să-i placă. A purtat-o mult. Apoi tipul a dispărut din conştiinţa mea.

„Câtă vreme mami e fericită“, i-am spus lui Willy, care susţinea că simte acelaşi lucru.

2

A fost un adevărat şoc atunci când, din însoritul Saint-Tropez, am ajuns la Castelul Balmoral cel umbrit de nori. Rememorez vag surpriza resimţită, în rest nu-mi mai amintesc mare lucru din prima săptămână petrecută la Balmoral. Cu toate acestea, aproape că pot garanta că mi-am petrecut mare parte din timp în aer liber. Familia mea adora să stea afară, în special bunica mea, care se indispunea dacă nu inspira aer curat măcar o oră pe zi. Şi totuşi, nu pot să evoc ce făceam afară, ce spuneam, ce purtam sau ce mâncam. Se spune că mergeam cu iahtul regal de pe insula Wight până la castel, destinaţia finală a iahtului. Sună adorabil.

Ce reţin în cele mai mici detalii este decorul. Pădurile dese. Dealul pe care păşteau căprioarele. Râul Dee, ce cobora şerpuitor din înaltul munţilor. Muntele Lochnagar, ce se înălţa spre cer, veşnic presărat cu petice de zăpadă. Peisaj, geografie, arhitectură, aşa funcţionează memoria mea. Date? Regret, dar trebuie să le caut. Dialog? Mă voi strădui, însă nu-mi cereţi să redau totul textual, în special când vine vorba de anii 1990. În schimb, întrebaţi-mă despre orice loc în care am fost – castel, carlingă, clasă, sală de recepţii, dormitor, palat, grădină, pub –, şi vi-l voi reproduce în cel mai mic detaliu.

De ce organizează memoria mea experienţele astfel? Să fie o chestiune de genetică? O traumă? O combinaţie nefericită între cele două? Să fie soldatul din mine, care evaluează fiecare loc ca pe un potenţial câmp de luptă? Să fie natura mea de om care-şi iubeşte căminul şi se revoltă împotriva unei existenţe nomade impuse? Să fie teama fundamentală că lumea este, în esenţă, un labirint, în care n-ar trebui să fii prins nicicând fără o hartă?

Oricare ar fi cauza, aşa e memoria mea şi aşa funcţionează ea: adună şi organizează după cum crede de cuviinţă, iar în ceea ce-mi amintesc şi în felul în care îmi amintesc există tot atâta adevăr pe cât în faptele aşa-zis obiective. Noţiuni precum cronologia sau cauza şi efectul sunt adesea doar fabulaţii pe care ni le spunem despre trecut. „Trecutul nu e niciodată mort.

Nici măcar nu e trecut.“ Nu demult, când am găsit acest citat pe BrainyQuote.com, am fost şocat. Cine naiba e Faulkner? mi-am zis. Şi ce legătură are cu noi, membrii familiei Windsor?

Dar să revenim la Balmoral. Închid ochii şi revăd intrarea principală, ferestrele cu obloane, porticul larg şi cele trei trepte de granit, cu pete gri-negricioase, ce duc la uşa masivă din stejar în culoarea whiskyului, deseori deschisă, sprijinită cu o piatră de curling şi adesea manevrată de un lacheu îmbrăcat cu livrea roşie. Holul spaţios, cu pardoseală din piatră albă, acoperită cu lespezi gri, în formă de stea, şemineul imens, cu frumoasa lui poliţă sculptată în lemn închis la culoare, un soi de debara într-o parte, iar la stânga, lângă ferestrele înalte, cârlige pentru undiţe, bastoane, cizme de pescuit din cauciuc şi impermeabile grele – multe impermeabile, fiindcă vara putea fi rece şi umedă în toată Scoţia, dar în acest colţ siberian de lume era un frig pătrunzător –, apoi uşa din lemn bej care ducea spre coridorul cu covor stacojiu şi pereţi cu tapet crem, cu model auriu, în relief. De-a lungul holului se înşirau multe încăperi, fiecare cu un scop anume – de relaxare, de citit, de privit la televizor, de ceai – şi o cameră specială, destinată angajaţilor, pe mulţi dintre care i-am iubit ca pe nişte unchi, iar în cele din urmă, salonul principal al castelului, construit în secolul al XIX-lea, aproape pe locul unui alt castel datând din secolul al XIV-lea, unde, cu câteva generaţii în urmă, un alt prinţ Harry s-a exilat, apoi s-a întors şi a anihilat totul şi pe toţi cei pe care i-a întâlnit în cale. Ruda mea îndepărtată. Spiritul meu îngemănat, cum ar susţine unii. Omonimul meu, cel puţin. Născut pe 15 septembrie 1984, am fost botezat Henry Charles Albert David de Wales. Însă din prima zi toată lumea m-a strigat Harry.

În centrul acestei săli principale se afla o scară mare. Grandioasă şi rareori folosită. Ori de câte ori bunica se îndrepta spre dormitorul ei de la etajul doi, cu cei doi corgi după ea, prefera să ia liftul. Şi corgii îl preferau.

Lângă liftul bunicii, în spatele unor uşi purpurii, de-a lungul unei podele acoperite cu tartan verde, se afla o scară micuţă, cu balustradă solidă, din fier; ducea la etajul doi, unde trona o statuie a reginei Victoria. Întotdeauna mă înclinam în faţa ei când treceam pe acolo. „Maiestate!“ Şi Willy proceda la fel. Aşa ni se spusese, dar aş fi făcut-o oricum. „Bunica Europei“ mi s-a părut dintotdeauna deosebit de fascinantă, şi nu doar pentru că bunica mea o iubea, nici pentru că, odinioară, tata a vrut să mă boteze după soţul ei. (S-a opus mama.) Victoria a avut parte de o mare dragoste şi de o fericire ameţitoare, dar, în esenţă, viaţa ei a fost tragică. Se spune că tatăl ei, prinţul Edward, duce de Kent şi Strathearn, era un om sadic, care se excita sexual la vederea soldaţilor biciuiţi, iar dragul ei soţ, Albert, a murit sub privirile ei. Totodată, în timpul domniei sale îndelungate şi singuratice, de opt ori, în opt momente distincte, şapte persoane diferite au tras asupra ei.

Şi totuşi, niciun glonţ nu şi-a atins ţinta. Nimic nu o putea doborî pe Victoria.

Dincolo de statuia Victoriei, lucrurile se complicau. Uşile deveneau identice, camerele comunicau între ele. Era uşor să te rătăceşti. Deschideai uşa greşită şi puteai nimeri peste tata, în timp ce valetul îl ajuta să se îmbrace. Sau, mai rău, putea intrai peste el când stătea în cap. Prescrise de kinetoterapeut, aceste exerciţii reprezentau unicul remediu eficient împotriva durerilor constante de gât şi de spate de care suferea tata. Majoritatea provocate de accidentări mai vechi la polo. Le făcea zilnic, îmbrăcat doar cu o pereche de boxeri, sprijinit de o uşă sau atârnat de o bară, ca un acrobat priceput. Dacă puneai un singur deget pe clanţă, îl şi auzeai implorând de cealaltă parte*: „*Nu! Nu! Nu deschide! Pentru numele lui Dumnezeu, te rog, nu deschide!“

Balmoral avea cincisprezece dormitoare, dintre care pe unul îl împărţisem cu Willy. Adulţii îl numeau „camera copiilor“. Willy ocupa jumătatea mai mare, cu pat dublu, un lavoar generos, un şifonier cu uşi prevăzute cu oglinzi, o fereastră frumoasă, cu vedere în curte, spre fântâna arteziană şi statuia din bronz a unui căprior. Jumătatea mea de cameră era mult mai mică şi mai puţin luxoasă. N-am întrebat niciodată de ce. Dar nici nu era nevoie să întreb. Cu doi ani mai mare decât mine, Willy era moştenitorul, pe când eu eram doar rezerva.

Acesta nu era doar felul în care presa se referea la noi – deşi o făcea, în mod categoric. Era, deopotrivă, formula pe care tata, mama şi bunicul o foloseau adesea. Până şi bunica. Moştenitorul şi Rezerva – nu era nicio judecată implicită, şi totodată nicio ambiguitate. Eu eram umbra, sprijinul, Planul B. Am fost adus pe lume în caz că i s-ar întâmpla ceva lui Willy. Am fost menit să ofer un substitut, un element de distragere, o diversiune şi, la nevoie, un organ de rezervă. Poate un rinichi. O transfuzie sanguină. Un fragment de măduvă osoasă. Toate acestea mi-au fost prezentate în mod explicit încă de la începutul vieţii şi, de-atunci, reamintite cu regularitate. Aveam douăzeci de ani când am auzit povestindu-se pentru prima dată ce-i spusese tata mamei în ziua naşterii mele: „Minunat! Acum mi-ai dăruit un moştenitor şi un prinţ de rezervă – eu mi-am făcut treaba.“ O glumă. Probabil. Pe de altă parte, la câteva minute după această secvenţă comică, tata s-a dus să-şi întâlnească iubita. Aşadar, multe adevăruri se spun în glumă.

Nu m-am supărat. N-am simţit nimic în legătură cu povestea asta. Cu nimic din ea. Succesiunea era pentru mine precum vremea, asemenea poziţiei planetelor, ori ca schimbarea anotimpurilor. Cine avea vreme să-şi facă griji pentru lucruri atât de statornice? Cine se obosea să fie deranjat de o soartă gravată în piatră? Să fii un Windsor însemna să distingi adevărurile imuabile şi apoi să ţi le alungi din minte. Însemna să *absorbi* parametrii de bază ai identităţii cuiva, ştiind instinctual cine eşti, ceea ce reprezintă permanent un produs secundar a ceea ce nu eşti.

Eu nu eram bunica. Nu eram tata. Nu eram Willy. Eram al treilea în ordinea succesiunii.

Fiecare băiat sau fată se imaginează măcar o dată prinţ sau prinţesă. De-aceea, statutul de rezervă nu era atât de rău. Ba mai mult, a rămâne ferm în spatele persoanelor dragi nu e însăşi definiţia onoarei?

A iubirii?

La fel ca reverenţa în faţa reginei Victoria atunci când treceai pe lângă ea.

3

Lângă dormitorul meu se afla un soi de salon rotund. Masă rotundă, oglindă rotundă, birou, şemineu prevăzut cu o băncuţă cu pernuţe. În colţul îndepărtat se afla o uşă masivă din lemn, care ducea la baie. Cele două lavoare din marmură păreau prototipuri ale primelor chiuvete fabricate vreodată. La Balmoral, totul era fie vechi, fie făcut să pară vechi. Castelul era un loc de joacă, o cabană de vânătoare, dar şi o scenă.

Baia era dominată de o cadă sprijinită pe picioare în formă de gheare şi până şi apa de la robinet părea veche. Nu în sensul rău. Veche precum lacul în care Merlin l-a ajutat pe Arthur să-şi găsească sabia magică. Maronie, amintind de un ceai slab, apa îi alarma adesea pe vizitatorii de weekend. „Scuze, dar pare să fie ceva în neregulă cu apa din toaleta mea!“ Tata zâmbea mereu şi îi asigura că nu e nimic în neregulă cu apa; dimpotrivă, era filtrată şi îndulcită de turba scoţiană. „Apa provine direct de pe deal şi sunteţi pe punctul de a încerca una dintre cele mai fine plăceri ale vieţii – o baie de munte.“

În funcţie de preferinţe, baia de munte putea fi rece ca gheaţa sau fierbinte; robinetele de la castel erau bine reglate. Pentru mine, puţine plăceri se comparau cu o baie încinsă, în special în vreme ce priveam prin ferestrele ca nişte fante la arcaşii pe care mi-i imaginam stând de strajă odinioară la castel. Obişnuiam să mă uit în sus, spre cerul înstelat, sau în jos, spre grădinile împrejmuite de ziduri, mă închipuiam plutind peste peluza întinsă, netedă şi verde ca o masă de snooker, graţie unui batalion de grădinari. Gazonul era perfect, fiecare fir de iarbă, tuns cu precizie, aşa încât Willy şi cu mine ne simţeam vinovaţi când călcam pe el, şi cu atât mai mult atunci când ne plimbam cu bicicleta. Odată am urmărit-o pe verişoara noastră prin iarbă. Noi eram cu tractoraşul, iar ea, cu cartul. Ne-am distrat şi ne-am jucat până când fata s-a izbit frontal de un stâlp de iluminat. Ce noroc chior! Era singurul stâlp de iluminat pe o rază

de o mie de mile. Ne-am prăpădit de râs, cu toate că stâlpul, care până nu de mult fusese un copac în pădurile din apropiere, s-a rupt în două şi s-a prăbuşit peste ea. A avut noroc că nu s-a rănit grav.

Pe 30 august 1997, nu am petrecut prea mult timp admirând gazonul. Atât eu, cât şi Willy ne-am făcut rapid baia de seară, ne-am îmbrăcat degrabă pijamaua şi ne-am aşezat nerăbdători în faţa televizorului. De îndată au sosit lacheii, aducându-ne tăvi pline cu farfurii acoperite cu cloşuri argintii. Le-au aşezat pe suporturi de lemn, apoi au glumit cu noi, cum făceau întotdeauna înainte să ne ureze poftă bună.

Lachei, porţelanuri – sună elegant, şi presupun că aşa era, însă sub acele domuri extravagante se ascundeau doar chestii pentru copii. Degeţele de peşte, pui fript, mazăre verde.

Mabel, dădaca noastră, odinioară doica tatălui nostru, ni s-a alăturat. În timp ce ne îmbuibam cu toţii, l-am auzit pe tata ieşind din baie şi trecând pe lângă noi, cu papucii lipăind. Ducea cu el aparatul „fără fir“, pe care-l numea CD playerul său portabil, la care-i plăcea să-şi asculte „cărţile cu poveşti“ în timp ce se îmbăia. Tata era ca un ceasornic, aşa că atunci când îl auzeam trecând pe hol ştiam că e ora opt.

O jumătate de oră mai târziu, distingeam primele semne că adulţii îşi începeau migraţia de seară spre parter, urmată de primele acorduri ca nişte vaiete ale cimpoaielor ce-i acompaniau. În următoarele două ore, adulţii aveau să fie ţinuţi captivi în Temniţa Cinei, obligaţi să şadă în jurul mesei lungi, obligaţi să-şi arunce ocheade unii altora în lumina slabă a unui candelabru proiectat de prinţul Albert, obligaţi să stea drepţi în faţa farfuriilor de porţelan şi a paharelor de cristal aşezate cu precizie matematică de personal (care folosea centimetrul), obligaţi să ciugulească ouă de prepeliţă şi calcan, obligaţi să poarte discuţii de convenienţă, îmbrăcaţi în cea mai elegantă ţinută a lor. La patru ace, pantofi negri, tari, pantaloni ecosez, din lână. Poate chiar kilturi.

„Ce iad să fii adult!“, mi-am zis.

Tata a trecut pe la noi în drum spre cină. Era în întârziere, dar s-a dat în spectacol ridicând un cloş argintiu – „Mmm, ce mi-aş dori să mănânc asta!“ – şi adulmecând prelung. Adulmeca mereu câte ceva. Mâncarea, trandafirii, părul nostru. Probabil că în altă viaţă a fost câine de vânătoare. Poate că adulmeca îndelung pentru că-i era greu să perceapă orice alt miros dincolo de parfumul său personal. *Eau Sauvage*. Îşi dădea cu el pe obraji, pe gât, pe cămaşă. Floral, cu o tentă ceva mai aspră, parcă de piper sau praf de puşcă, parfumul era făcut la Paris. Aşa scria pe sticlă. Ceea ce mă ducea cu gândul la mama.

— Da, Harry. Mami e la Paris.

Divorţul lor se încheiase exact cu un an în urmă. Aproape în aceeaşi zi.

— Să fiţi cuminţi, băieţi!

— Bine, tată.

Nu staţi până târziu.

Şi a plecat, dar parfumul a persistat în urma lui.

Willy şi cu mine ne-am terminat cina, ne-am mai uitat puţin la televizor, apoi ne-am apucat de năzbâtiile obişnuite dinainte de culcare. Ne-am aşezat pe treapta de sus a unei scări laterale şi am tras cu urechea la discuţiile adulţilor, sperând să auzim un cuvânt sau o poveste indecentă. Am alergat de colo până colo pe coridoarele lungi, sub ochii vigilenţi a zeci de capete de cerbi morţi. La un moment dat ne-am ciocnit de cimpoierul bunicii. Ciufulit, cu faţa ca o pară, cu sprâncene sălbatice şi un kilt din tweed, acesta o însoţea pe bunica pretutindeni, fiindcă ei îi plăcea muzica de cimpoi, tot aşa cum îi plăcuse Victoriei, deşi se pare că Albert îl numea „un instrument înfiorător“. Când îşi petrecea vara la Balmoral, bunica îi cerea cimpoierului să-i cânte la trezire şi la cină.

Instrumentul lui arăta ca o caracatiță beată, cu excepția faptului că brațele îi erau din argint și din lemn de mahon închis la culoare. Mai văzuserăm obiectul acela până atunci, dar în seara cu pricina cimpoierul s-a oferit să ne lase să-l ținem în mână. Să-l încercăm.

— Serios?

— Haide!

N-am izbutit să scoatem niciun sunet, cât de mic, din țevi, în afară de câteva cârâituri slabe. Pur și simplu nu aveam forță să suflăm. În schimb, cimpoierul avea pieptul cât un butoi de whisky. Îl făcea să suspine și să strige.

I-am mulțumit pentru lecție și i-am urat noapte bună, după care ne-am întors în camera noastră, unde Mabel ne-a supravegheat cât ne-am spălat pe dinți și pe față. Apoi ne-am culcat.

Patul meu era înalt. Trebuia să sar ca să mă urc în el și apoi să mă rostogolesc ca să ajung în centrul adâncit. Era ca și cum mă suiam pe o bibliotecă și apoi cădeam printr-o fantă într-o groapă. Așternuturile erau curate și apretate, în diverse nuanțe de alb. Cearșafuri de culoarea alabastrului. Pături crem. Cuverturi alb-gălbui. (Mare parte din ele purtau monograma ER, *Elizabeth Regina*.) Totul era întins la perfecție, netezit cu deosebită pricepere, așa încât îți era lesne să distingi găurile și rupturile peticite, vechi de un secol.

Mi-am ridicat cearșaful și pătura până la bărbie, fiindcă nu-mi plăcea întunericul. Ba nu, nu-i adevărat. Uram întunericul. Și mama îl detesta, așa îmi mărturisise. Moștenisem asta de la ea, mi-am zis, împreună cu nasul, ochii ei albaștri, dragostea pentru oameni, ura față de îngâmfare, falsitate și toate lucrurile luxoase. Mă revăd sub așternuturile acelea, holbându-mă întuneric, ascultând țârâitul insectelor și strigătele bufnițelor. Oare mi-am imaginat forme alungindu-se pe pereți? M-am uitat îndelung la raza de lumină de pe podea, mereu prezentă, fiindcă întotdeauna insistam ca ușa să rămână crăpată? Cât timp a trecut până când am adormit? Cu alte cuvinte, cât din copilărie îmi mai rămăsese și cât am prețuit-o, cât am savurat-o, înainte să-mi dau seama ca prin vis că…

— Tată?

Stătea acolo, la marginea patului, privind în jos. Halatul alb îi dădea aerul unei fantome dintr-o piesă de teatru.

— Da, băiete drag.

A schițat un zâmbet și și-a ferit privirea.

Încăperea nu mai era întunecată. Dar nici luminoasă nu era. Era o umbră bizară, ușor maronie, aproape ca apa din cada străveche.

Mă privea într-un mod bizar, cum nu mă mai privise niciodată până atunci. Cu… teamă?

— Ce e, tată?

S-a așezat pe marginea patului. Mi-a pus mâna pe genunchi și mi-a zis:

— Băiete drag, mama ta a avut un accident de mașină.

Îmi amintesc că mi-am zis: „Un accident… Înțeleg. Dar e bine? Da?“ Îmi amintesc limpede gândul care mi-a trecut atunci prin minte. Și îmi amintesc c-am așteptat răbdător ca tata să-mi confirme că, într-adevăr, mama era bine. Și îmi amintesc că nu a făcut-o.

A urmat o schimbare interioară. Am început să-l implor în sinea mea pe tata, sau poate pe Dumnezeu, ori poate pe amândoi: „Nu, nu, nu!“

Tata privea în jos, la faldurile cuverturilor, ale păturilor și ale cearșafurilor vechi.

— Au apărut complicații. Mami a fost grav rănită și a fost dusă la spital, băiete drag.

Dintotdeauna mi se adresa cu „băiete drag“, doar că acum o spunea cam des. Avea o voce moale. După câte se părea, era în stare de șoc.

— Ah! La spital?

— Da. S-a lovit la cap.

A zis ceva de paparazzi? A spus că o urmăriseră? Nu cred. Nu pot să jur, dar probabil că nu. Paparazzii reprezentau o problemă atât de mare pentru mama, pentru toată lumea, încât nu era nevoie să o menționeze.

— Au încercat, băiete drag. Mă tem că nu a supraviețuit.

Aceste propoziții îmi rămân în minte ca niște săgeți înfipte într-o țintă. Exact așa a spus, măcar atât știu sigur. „Nu a supraviețuit.“ Și apoi totul a părut să se oprească în loc.

Nu e bine. Nu *a părut*. Nimic nu *a părut*. Totul, absolut tot s-a oprit în loc, categoric și irevocabil.

Nimic din ce i-am spus atunci nu mi-a rămas în amintire. E posibil să nu-i fi spus nimic. Ce-mi amintesc surprinzător de limpede e că nu am plâns. Că n-am vărsat nicio lacrimă.

Tata nu m-a îmbrățișat. Nu se pricepea să-și arate emoțiile în împrejurări normale; cum să te fi așteptat să o facă în toiul unei asemenea crize? Și totuși, a mai pus o dată mâna pe genunchiul meu și mi-a zis:

— O să fie bine.

Pentru el, asta însemna mult. Un gest părintesc, plin de speranță, bun. Și atât de neadevărat.

S-a ridicat și a plecat. Nu-mi amintesc cum mi-am dat seama că deja fusese în cealaltă cameră și că-i spusese lui Willy, dar am știut.

Am rămas acolo întins sau poate în capul oaselor. Nu m-am ridicat. Nu m-am spălat, nu am mers la toaletă. Nu m-am îmbrăcat. Nu i-am strigat pe Willy sau pe Mabel. După decenii în care m-am străduit să refac din memorie acea dimineață, am ajuns la o concluzie inevitabilă: trebuie să fi rămas în camera aceea fără să scot niciun cuvânt, fără să dau ochii cu nimeni, până la ora nouă fix dimineața, când afară a început să cânte cimpoierul.

Mi-aș dori să-mi amintesc ce cânta. Dar poate că nu mai are nicio relevanță. La un cimpoi nu melodia, ci tonul contează. Vechi de mii de ani, cimpoaiele au fost inventate ca să intensifice trăirile deja existente ale sufletului. Dacă te simți prost, cimpoaiele te fac să te simți și mai prost. Dacă ești furios, cimpoaiele fac să-ți clocotească sângele în vene. Iar dacă suferi, deși ai doisprezece ani și încă nu știi că suferi, poate *mai ales* atunci când nu știi, cimpoaiele te pot înnebuni.

4

Era duminică. Și, ca întotdeauna, ne-am dus la biserică.

La Crathie Kirk. Ziduri de granit, acoperiș masiv, din pin scoțian, ferestre cu vitralii donate cu zeci de ani în urmă de Victoria, poate ca un gest de căință pentru supărarea provocată rugându-se acolo. Ceva în legătură cu capul Bisericii Anglicane care se închina în Biserica Scoției; a provocat o agitație pe care nu am înțeles-o niciodată.

Am văzut fotografii cu noi mergând la biserică în ziua aceea, instantanee care nu-mi trezesc însă nicio amintire. Să fi spus preotul ceva? Oare a înrăutățit situația? L-am ascultat sau m-am uitat îndelung la șirul de bănci din față, gândindu-mă la mama?

Pe drumul de întoarcere la Balmoral, un drum de doar două minute cu mașina, cineva ne-a sugerat să ne oprim. Toată dimineața se adunase lume în fața porților, iar unii începuseră să lase obiecte acolo. Animăluțe de pluș, flori, cartoline. Voiau să-și exprime recunoștința.

Am oprit și am coborât. Nu vedeam nimic altceva decât un mozaic de puncte colorate. Flori. Și mai multe flori. Nu auzeam nimic în afară de clicurile ritmice de peste drum. Presa. L-am prins de mână pe tata, căutând alinare, apoi m-am blestemat în sinea mea fiindcă gestul acela a declanșat o explozie de blițuri.

Le oferisem întocmai ce-și doreau. Emoție. Dramă. Durere.

Au fotografiat iar, și iar, și iar.

5

Câteva ore mai târziu, tata a plecat la Paris. Însoțit de surorile mamei, mătușa Sarah și mătușa Jane. Trebuiau să afle mai multe despre accident, a zis cineva. Și trebuiau să aranjeze repatrierea trupului mamei mele.

„Trup.“ Lumea continua să folosească acel cuvânt. Era ca o lovitură de pumn, o minciună afurisită, fiindcă mama nu era moartă.

Aceea devenise brusc introspecția mea. Neavând altceva de făcut decât să hoinăresc prin castel și să vorbesc cu mine însumi, a pus stăpânire pe mine o bănuială care ulterior a devenit o credință fermă. Totul era o farsă. Și, de data asta, farsa nu mai era jucată de cei din jurul meu sau de presă, ci de mama. „A avut o viață nefericită, a fost urmărită, hărțuită, mințită, mințită în multe privințe. Așa că a înscenat un accident, ca să creeze o diversiune, și a fugit.“

Realizând asta, am rămas fără suflare și am icnit ușurat.

„Desigur! Totul e doar un truc, ca să o poată lua de la capăt! Chiar în clipa asta își închiriază fără îndoială un apartament în Paris sau își aranjează florile proaspete în căbănuța din lemn cumpărată în secret undeva în vârful Alpilor Elvețieni. Curând, foarte curând, o să trimită după mine și după Willy. Totul e atât de evident! Cum de nu mi-am dat seama până acum? Mami n-a murit! Se ascunde!“

M-am simțit mult mai bine.

Apoi, îndoiala mi s-a strecurat în suflet.

„Stai puțin! Mami nu ne-ar face niciodată așa ceva. N-ar accepta nicicând durerea aceasta de nedescris și cu atât mai puțin nu ne-ar provoca-o ea însăși.“

Înapoi la senzația de ușurare: „Dar n-a avut încotro. A fost singura ei speranță de a fi liberă.“

Și din nou îndoiala: „Mami nu s-ar ascunde; e o luptătoare.“

Apoi ușurarea: „Acesta-i felul ei de a lupta. O să se întoarcă. Trebuie să se întoarcă. În două săptămâni e ziua mea.“

Dar tata și mătușile mele au revenit primii. Întoarcerea lor a fost anunțată de toate canalele de televiziune. Lumea i-a urmărit pășind pe asfaltul aeroportului RAF Northolt. Un post TV a adăugat chiar și muzică marcând astfel sosirea lor: cineva intona cu tristețe un psalm. Lui Willy și mie ni s-a interzis să ne uităm la televizor, dar cred că am auzit asta.

Următoarele câteva zile s-au scurs ca într-un vid; nimeni nu ne-a spus nimic. Am rămas cu toții ascunși în castel. Ne simțeam ca într-o criptă, însă o criptă în care toată lumea poartă pantaloni ecosez și îșI vede de rutina și de programul normal. Dacă a zis cineva ceva, eu nu am auzit. Singura pe care o auzeam era vocea din mintea mea, care se certa cu ea însăși.

— S-a stins.

— Ba nu, se ascunde.

— E moartă.

— Ba nu, se preface.

Apoi, într-o dimineață, a sosit clipa. Ne-am întors la Londra. Nu-mi amintesc nimic despre călătorie. Am mers cu mașina? Am zburat cu avionul regal? Rememorez revederea cu tata, cu mătușile și, în principal, întâlnirea cu mătușa Sarah, deși totul e învăluit în ceață și probabil că s-a petrecut în altă ordine. Uneori memoria mea o plasează exact acolo, în acele prime și oribile zile ale lunii septembrie. Dar alteori memoria o proiectează undeva departe, cu mulți ani mai târziu.

Oricum a fost, s-a petrecut așa:

— William? Harry? Mătușa Sarah are ceva pentru voi, băieți.

Ea a înaintat, ținând în mâini două cutiuțe mici și albastre.

— Ce e asta?

— Deschide-o.

Am ridicat capacul cutiei mele albastre. Înăuntru era… o molie? Nu. O mustață? Nu.

— Ce e…?

— E părul ei, Harry.

Mătușa Sarah ne-a explicat că, atunci când s-a dus la Paris, a tăiat două șuvițe din părul mamei.

Şi iată. Dovada! „A murit cu-adevărat“, mi-am zis.

Dar imediat după aceea a venit îndoiala liniştitoare, incertitudinea salvatoare: „Nu, poate fi părul oricui.“ Mami, cu părul frumos, blond şi neatins, era pe undeva pe pământ.

„Dacă n-ar fi, aş şti. Trupul meu ar şti. Inima mea ar şti. Dar ele nu ştiu aşa ceva.“

Ambele erau la fel de pline de iubire pentru ea ca întotdeauna.

6

Willy şi cu mine am trecut prin mulţimea adunată în faţa Palatului Kensington, zâmbind şi dând mâna cu lumea. De parcă am fi candidat pentru o funcţie. Sute şi sute de mâini se întindeau încontinuu spre noi, cu degetele adesea umede.

„De la ce?“ m-am întrebat.

De la lacrimi, mi-am dat seama.

Îmi displăcea senzaţia dată de acele mâini. Ba mai mult, îmi displăcea felul în care mă făceau să mă simt. Vinovat. De ce plângeau toţi oamenii ăştia, iar eu nu – şi nici nu o făcusem?

Îmi doream să plâng şi încercasem, fiindcă viaţa mamei mele fusese atât de tristă, încât simţise nevoia să dispară, să inventeze această şaradă imensă. Dar nu puteam să storc nici măcar o picătură. Poate că învăţasem prea bine, absorbisem prea tare etosul familiei, încât plânsul nu era o opţiune – niciodată.

Îmi amintesc mormanele de flori din jurul nostru. Îmi amintesc că am simţit o tristeţe de nedescris, şi cu toate acestea eram nespus de politicos. Îmi amintesc nişte bătrâne spunând: „O, Doamne, cât de politicos e bietul băiat!“ Îmi amintesc că le-am mulţumit în şoaptă iar şi iar: „mulţumesc că aţi venit“, „mulţumesc pentru vorbele bune“, „mulţumesc că aţi rămas aici în aceste zile“. Îmi amintesc că am consolat câteva persoane prosternate, copleşite, de parcă ar fi cunoscut-o pe mama, zicându-mi în sinea mea: „Şi totuşi, nu aţi cunoscut-o. Vă comportaţi de parcă aţi fi cunoscut-o… dar nu aţi cunoscut-o. Adică… nu o *cunoaşteţi*. La timpul prezent.“

După ce ne-am perindat prin faţa mulţimii, am ajuns la Palatul Kensington. Am intrat prin două uşi înalte şi negre în apartamentul mamei, am parcurs un coridor lung şi am intrat într-o cameră din stânga. Acolo se afla un sicriu mare. Maro-închis, din stejar englezesc. Îmi amintesc sau îmi imaginez că era învelit cu… *drapelul Uniunii*?

Steagul acela m-a hipnotizat. Poate din pricina jocurilor mele băieţeşti de-a războiul. Poate din cauza patriotismului meu precoce. Sau poate pentru că auzisem zile întregi vorbindu-se despre drapel, drapel, drapel. Pretutindeni, numai despre asta se discuta. Lumea protesta vehement pentru că steagul nu fusese coborât în bernă la Palatul Buckingham. Oamenilor nu le păsa că drapelul regal nu era niciodată coborât în bernă, indiferent de motiv, că flutura în vânt atunci când bunica se afla la reşedinţa ei, dar nu şi atunci când era plecată. Punct. Voiau doar să vadă un semn oficial de doliu, iar absenţa lui îi înfuria. Furia le era alimentată de ziarele britanice, care încercau să abată atenţia de la rolul pe care îl jucaseră în moartea mamei. Îmi amintesc un titlu care i se adresa deschis bunicii: „Arată-ne că-ţi pasă!“ Cât de profund, venind de la aceiaşi nemernici cărora le „păsa“ atât de mult de mama, încât o urmăriseră într-un tunel din care ea nu a mai ieşit niciodată!

Până acum auzisem următoarea versiune „oficială“ a evenimentelor: paparazzii au urmărit-o pe mama pe străzile Parisului, apoi printr-un tunel, unde Mercedesul ei s-a izbit de un zid sau de un stâlp de beton, omorându-i atât pe ea, cât şi pe prietenul şi pe şoferul ei.

Stând în faţa sicriului acoperit cu drapelul, m-am întrebat dacă mama era patriotă? „Ce crede mami, de fapt, despre Marea Britanie? S-a deranjat cineva să o întrebe? Când voi putea să o întreb eu însumi?“

Nu-mi amintesc nimic din ce au spus membrii familiei în acel moment, fie unul altuia, fie sicriului. Nu-mi amintesc niciun cuvânt pe care l-am schimbat cu Willy, deşi îmi amintesc că oamenii din jur spuneau că „băieţii“ par „şocaţi“. Nimeni nu se obosea să mai vorbească în şoaptă, de parcă, fiind atât de şocaţi, surziserăm.

S-a discutat ceva despre înmormântarea de a doua zi. Conform celui mai recent plan, sicriul avea să fie purtat pe străzi pe un afet de tun tras de caii Cavaleriei Regale, în vreme ce Willy şi cu mine trebuia să îl urmăm pe jos. Păreau să ceară enorm de la doi băieţi atât de tineri. Mulţi adulţi s-au arătat îngroziţi. Fratele mamei, unchiul Charles, a făcut un scandal monstru. „Nu le puteţi cere băieţilor să meargă în urma sicriului mamei lor! E un gest barbar!“

Aşa că a fost propusă o alternativă. Willy urma să meargă singur în urma sicriului. În definitiv, avea cincisprezece ani. „Nu-l amestecaţi în povestea asta pe cel mic. Cruţaţi-l pe prinţul de rezervă.“ Acest plan alternativ a fost trimis mai sus pentru aprobare.

Şi, curând, a sosit răspunsul. „Ambii prinţi trebuie să participe.“ Ca să inspire compasiune, probabil.

Unchiul Charles era furios. Dar eu nu. Nu voiam ca Willy să treacă printr-un asemenea calvar fără mine. Dacă rolurile ar fi fost inversate, nici el n-ar fi vrut – şi nu ar fi permis, bineînţeles – ca eu să trec singur prin experienţa asta.

Aşa că în dimineaţa însorită care a urmat am plecat devreme cu toţii. Împreună. Unchiul Charles la dreapta mea şi Willy la dreapta lui, urmat de bunicul. Iar la stânga mea se afla tata. Am observat la început cât de senin părea bunicul, de parcă era doar o nouă logodnă regală. Îi vedeam limpede ochii, fiindcă privea drept înainte. Cu toţii o făceau. Dar eu stăteam cu privirea aţintită în pământ, la drum. Şi Willy la fel.

Îmi amintesc că mă simţeam amorţit. Îmi amintesc că strângeam din pumni. Îmi amintesc că încercam să zăresc în permanenţă, cu coada ochiului, măcar o bucăţică din Willy şi că asta îmi insufla o mare putere. Mai presus de orice îmi amintesc zgomotele, zornăitul frâielor şi tropăitul de copite al celor şase cai maro asudaţi, scârţâitul roţilor afetului de tun pe care îl trăgeau după ei. O relicvă din Primul Război Mondial, spunea cineva, ceea ce mi se părea corect, căci mama, chit că iubea pacea, părea adesea un soldat când se războia cu papparazzii ori cu tata. Cred că îmi voi aminti acele sunete pentru tot restul vieţii, deoarece contrastau puternic cu liniştea atotcuprinzătoare din jur. Nu se-auzea niciun motor, niciun camion, nicio pasăre. Nu răsuna niciun glas, ceea ce era imposibil, fiindcă două milioane de oameni stăteau înşiraţi pe marginea drumului. Singurul indiciu că mărşăluiam printr-un canion uman era câte un plânset ocazional.

După douăzeci de minute, am ajuns la Westminster Abbey. Ne-am strecurat într-un rând de bănci. Înmormântarea a început cu o serie de lecturi şi elogii şi a culminat cu un cântec al lui Elton John. S-a ridicat încet şi ţeapăn, de parc-ar fi fost unul dintre regii importanţi înmormântaţi de secole sub mănăstire şi revenise brusc la viaţă. A ieşit în faţă, s-a aşezat la pianul cu coadă. Mai există cineva care încă nu ştie că a cântat „Candle in the Wind“, o melodie pe care o adaptase pentru mama? Nu sunt sigur dacă notele rămase în mintea mea provin din acel moment sau din clipurile pe care le-am tot vizionat de atunci. Probabil sunt vestigii ale unor coşmaruri recurente. Şi totuşi, mi-a rămas o amintire pură şi indiscutabilă, când melodia a atins punctul culminant, când au început să mă înţepe ochii şi aproape că mi-au dat lacrimile. Aproape.

Spre sfârşitul slujbei, a venit unchiul Charles, care şi-a folosit timpul acordat ca să-i admonesteze pe toţi cei care o hărţuiseră pe mama şi îi provocaseră moartea: familia, naţiunea şi presa. Se simţea că lumea din Westminster Abbey şi mulţimea de afară era împovărată de aceste critici.

Adevărul doare. Apoi, opt gărzi galeze au înaintat, au ridicat sicriul enorm, căptuşit cu plumb, care acum era drapat cu drapelul regal, o încălcare extraordinară a protocolului. (Cedaseră totodată în faţa presiunilor şi coborâseră steagul în bernă; nu stindardul regal,

desigur, doar drapelul Uniunii – şi totuşi, un compromis fără precedent.) Drapelul regal a fost dintotdeauna rezervat pentru membrii familiei regale, căreia mi se spusese că mami nu-i mai aparţine. Asta însemna că fusese iertată? De bunica? Aşa părea. Însă erau întrebări pe care nu prea puteam să le formulez, şi cu atât mai puţin să le adresez unui adult, în timp ce coşciugul era scos încet afară şi aşezat într-un dric negru. După o lungă aşteptare, dricul a pornit, a traversat în ritm constant Londra, care s-a umplut pretutindeni de o mulţime imensă, cum acel oraş fără vârstă nu mai văzuse niciodată – de două ori mai mare decât mulţimile de oameni care sărbătoriseră sfârşitul celui de-Al Doilea Război Mondial. Dricul a trecut pe lângă Palatul Buckingham, a străbătut Park Lane şi s-a îndreptat spre periferia oraşului, spre suburbii, apoi a mers pe A41, după care pe Finchley Road, apoi pe Hendon Way, peste pasajul Brent Cross, pe A406 North Circular, apoi pe M1 până la intersecţia 15a şi spre nord până la Harlestone, înainte să treacă de poarta principală din fier a proprietăţii unchiului Charles.

Althorp.

Willy şi cu mine am urmărit la televizor mare parte din traseul străbătut de maşină. Noi ne aflam deja la Althorp. Fuseserăm trimişi înainte, deşi s-a dovedit că nu era nevoie să ne grăbim. Nu numai că dricul a avut de parcurs acel drum lung, dar a şi fost întârziat de mai multe ori de oamenii care aruncau munţi de flori pe el, blocându-i orificiile de aerisire şi supraîncălzindu-i astfel motorul. Şoferul trebuia să oprească întruna pentru ca bodyguardul să coboare şi să îndepărteze florile de pe parbriz. Bodyguardul era Graham. Lui Willy şi mie ne plăcea mult de el. Mereu îi spuneam Crackers, de la Graham Crackers[1]. Ni se părea extrem de amuzant.

Când dricul a ajuns la Althorp, sicriul a fost scos din nou şi transportat peste iaz, pe un pod metalic verde, instalat în grabă de inginerii militari, spre o insuliţă, unde a fost aşezat pe o platformă. Willy şi cu mine am traversat acelaşi pod până pe insulă. Se spune că mamei i-au fost împreunate mâinile pe piept şi că între ele i-a fost pusă o fotografie cu mine şi cu Willy, posibil singurii doi bărbaţi care au iubit-o vreodată cu adevărat. Cu siguranţă cei doi care au iubit-o cel mai mult. Aveam să-i zâmbim pe vecie în întuneric şi poate că atunci când drapelul a fost îndepărtat şi sicriul a fost coborât pe fundul gropii, aceea a fost imaginea care mi-a rupt sufletul în cele din urmă. Trupul mi s-a cutremurat, am lăsat bărbia în piept şi am început să plâng incontrolabil în palme.

Mă simţeam ruşinat că încalc etosul familiei, dar nu m-am mai putut abţine. „E în regulă“, m-am încurajat singur, „e în regulă. Nu e nicio cameră de filmat în jur“.

În plus, nu plângeam deoarece credeam că mama se află în groapa aceea. Sau în acel sicriu. Mi-am promis că nu voi crede aşa ceva niciodată, indiferent ce se spunea. Nu, plângeam doar la gândul acela. „Ar fi insuportabil de tragic dacă chiar ar fi adevărat“, mi-am zis.

7

Apoi, cu toţii au trecut peste acel moment şi au mers mai departe.

Familia şi-a reluat munca, iar eu m-am întors la şcoală, aşa cum făceam după fiecare vacanţă de vară.

Să revenim la normal, spunea toată lumea, veselă.

De pe locul pasagerului din autoturismul Aston Martin decapotabil al tatei totul părea, cu siguranţă, la fel. Şcoala Ludgrove, cuibărită în ţinutul rural ca de smarald numit Berkshire, aducea, ca întotdeauna, cu o biserică de la ţară. (Dacă mă gândesc mai bine, mottoul şcolii era preluat din Ecclesiastul: „Tot ce găseşte mâna ta să facă, fă-o cu toată puterea!“) Pe de altă parte, nu multe biserici de la ţară se puteau lăuda cu două sute de acri de pădure şi pajişti, terenuri de sport şi de tenis, laboratoare de ştiinţă şi capele. Plus o bibliotecă bine dotată.

Dacă voiai să mă găseşti în septembrie 1997, biblioteca ar fi fost ultimul loc în care să mă cauţi. Mai bine mă căutai prin pădure. Sau pe terenurile de sport. Încercam mereu să fac mişcare, să mă menţin ocupat.

Totodată, eram, cel mai adesea, singur. Îmi plăceau oamenii, eram gregar din fire, dar atunci nu voiam pe nimeni în preajmă. Aveam nevoie de spaţiu.

Greu de făcut la Ludgrove, unde se aflau mai bine de o sută de băieţi în jur. Mâncam împreună, ne îmbăiam împreună, dormeam împreună, uneori câte zece în aceeaşi încăpere. Cu toţii cunoşteau treburile celorlalţi; ştiau până şi cine e circumcis şi cine nu e. (Îi numeam Capete-Rotunde versus Cavaleri.)

Şi totuşi, nu-mi amintesc ca vreun băiat să fi adus vorba de mama odată cu începerea noului trimestru. Din respect? Mai degrabă de teamă. Eu sigur nu am spus nimănui nimic.

La câteva zile de la întoarcere, a fost ziua mea. 15 septembrie 1997. Împlineam treisprezece ani. Conform străvechii tradiţii de la Ludgrove, urma să servim tort şi sorbet şi aveam voie să aleg două arome. Am ales coacăze negre. Şi mango. Preferatul mamei.

Zilele de naştere reprezentau evenimente extrem de importante la Ludgrove, fiindcă băieţii şi mai toţi profesorii erau mari amatori de dulciuri. Adesea, avea loc o dispută violentă pentru ocuparea scaunului de lângă sărbătorit: acolo erai sigur servit cu prima şi cea mai mare felie. Nu-mi amintesc cine a reuşit să câştige locul de lângă mine.

— Pune-ţi o dorinţă, Harry!

— Vreţi o dorinţă? Bine. Îmi doresc ca mama…

Şi apoi, din senin… Mătuşa Sarah? Ţinând în mâini o cutie.

— Deschide-o, Harry!

Am rupt hârtia de împachetat şi funda. Şi m-am uitat înăuntru.

— Ce…?

— Mami l-a cumpărat pentru tine. Cu puţin timp înainte să…

— Adică de la Paris?

— Da. De la Paris.

Era un Xbox. Am fost încântat. Adoram jocurile video.

În orice caz, aceea este povestea. A fost menţionată în multe relatări despre viaţa mea, ca un adevăr incontestabil, dar n-am nici cea mai vagă idee dacă e adevărată. Tata mi-a zis că mama s-a rănit la cap, dar poate că eu eram cel care se alesese cu leziuni cerebrale? Ca un mecanism de apărare, memoria mea nu mai înregistra lucrurile aşa cum o făcea odinioară.

8

În ciuda prezenţei celor doi directori – domnul Gerald şi domnul Marston, două legende – Ludgrove era condus, în mare parte, de femei. Le numeam „pedagoge“. Orice urmă de tandreţe de care aveam parte o primeam de la ele. Pedagogele ne îmbrăţişau, ne pupau, ne bandajau rănile, ne ştergeau lacrimile. (Adică pe toate, mai puţin pe-ale mele. După acea izbucnire de la mormânt, nu am mai plâns niciodată.) Îşi închipuiau că ne sunt părinţi-surogat. Mame-departe-de-mame, ciripeau ele mereu, ceea ce fusese dintotdeauna ciudat, dar acum devenise cu adevărat confuz, din pricina dispariţiei mamei şi totodată pentru că pedagogele s-au preschimbat brusc în fiinţe… atrăgătoare.

M-am îndrăgostit de domnişoara Roberts. Eram convins că, într-o bună zi, mă voi căsători cu ea. Îmi amintesc deopotrivă de două domnişoare Lynn. Domnişoara Lynn cea mare şi domnişoara Lynn cea mică. Erau surori. M-am îndrăgostit lulea de cea din urmă. Mi-am zis că mă voi căsători şi cu ea.

De trei ori pe săptămână, după cină, pedagogele îi ajutau pe băieţii mai mici la baia de seară. Încă revăd şirul lung de căzi, în care câte un băiat stătea întins ca un mic faraon, aşteptându-şi spălarea personalizată a părului. (Pentru băieţii mai mari, ajunşi la pubertate, se aflau două căzi într-o cameră separată, în spatele unei uşi galbene.) Pedagogele se apropiau de

şirul de căzi, înarmate cu perii aspre şi săpunuri florale. Fiecare băiat îşi avea propriul prosop imprimat cu numărul lui de înregistrare. Al meu era 116.

După şamponare, femeile lăsau capul băiatului pe spate şi îl clăteau încet şi abundent. Al naibii de derutant!

Pedagogele ajutau deopotrivă şi la îndepărtarea crucială a păduchilor. Focarele erau frecvente. Aproape săptămânal câte un băiat se umplea de păduchi. Îl arătam cu toţii cu degetul şi râdeam. „Ha, ha, ai lindini!“ Nu trecea mult şi o pedagogă îngenunchea lângă pacient, îi masa scalpul cu o soluţie, apoi îi îndepărta insectele moarte cu un pieptene special.

Ajuns la treisprezece ani, am ieşit de sub tutela băilor asistate de pedagoge. Dar încă depindeam de ele ca să mă învelească seara, la culcare, şi încă preţuiam salutul lor de dimineaţă. Erau primele chipuri pe care le vedeam în fiecare zi. Intrau în camerele noastre, trăgeau draperiile. „Bună dimineaţa, băieţi!“ Cu vederea înceţoşată, mă uitam la câte un chip frumos, încadrat de o aură solară…

Să fie… Este… posibil…?“

Dar nu a fost niciodată.

Pedagoga cu care am interacţionat cel mai mult a fost Pat. Spre deosebire de celelalte, ea nu era „atrăgătoare“. Pat era respingătoare. Micuţă ca un şoricel, istovită, cu părul gras căzut peste ochii mereu obosiţi. Pat nu părea să aibă parte de prea multă bucurie în viaţă, cu toate că existau două lucruri care-i ofereau destulă satisfacţie – să prindă câte un băiat undeva unde nu avea voie şi să pună capăt unor manifestări scandaloase. Înainte de fiecare bătaie cu perne, obişnuiam să punem o santinelă la uşă. Dacă se apropia Pat (sau directorii), santinela era instruită să strige: „KV! KV!“ În latină, cred? Cineva zicea că înseamnă: „Vine şeful!“ Altcineva susţinea că înseamnă: „Atenţie!“

Orice-ar fi fost, când auzeai strigarea, ştiai că trebuie să fugi de acolo. Sau să te prefaci că dormi.

Doar cei mai noi ori cei mai proşti dintre băieţi se duceau la Pat cu câte o problemă. Sau, şi mai rău, cu o tăietură. Ea nu le-o bandaja; o împungea cu degetul sau o stropea cu ceva, făcând-o să doară de două ori mai tare. Nu era sadică, ci doar părea „provocată empatic“. Ciudat, fiindcă ştia ce înseamnă suferinţa! Pat avea multe cruci de purtat.

Cea mai mare dintre ele părea a fi genunchii şi coloana ei vertebrală. Cea din urmă era încovoiată, iar primii, înţepeniţi cronic. Îi venea greu să meargă, iar scările erau, pentru ea, o tortură. Le cobora, imperturbabilă, cu spatele. Stăteam adesea pe palierul de dedesubt, interpretând dansuri străvechi şi strâmbându-ne.

Mai e nevoie să vă spun cine făcea toate astea cu cel mai mult entuziasm?

Nu ne temeam niciodată că o să ne prindă Pat. Ea era o ţestoasă, iar noi, broaştele de copac. Şi cu toate acestea, din când în când, ţestoasei îi surâdea norocul. Se avânta şi înşfăca degrabă câte un băiat. Aha! Şi-atunci băiatul respectiv dădea de dracu’!

Dar asta nu ne-a oprit. Am continuat să o maimuţărim în timp ce cobora scările. Iar recompensa merita riscul. Pentru mine, recompensa nu consta în a o chinui pe sărmana Pat, ci în a-mi face colegii să râdă. Mă simţeam atât de bine să-i fac pe alţii să râdă, mai ales că eu nu mai râsesem de luni întregi.

Poate că Pat ştia asta. Când şi când se întorcea, vedea că mă comport ca un nesimţit, şi râdea şi ea. Asta era partea cea mai bună. Adoram să-mi fac prietenii să râdă în hohote, dar nimic nu se compara cu a o vedea pe nefericita de Pat prăpădindu-se de râs.

9

Le numeam zile de festin.

Cred că erau marţea, joia şi sâmbăta. Imediat după prânz, ne aliniam pe coridor, de-a lungul peretelui, şi ne lungeam gâtul ca să vedem, drept înainte, masa bogată, încărcată cu dulciuri:

gustări Munchies, Skittles, batoane Mars şi, cele mai bune dintre toate, bomboanele Opal Fruits. (M-am necăjit foarte tare când Opal Fruits şi-au schimbat denumirea în Starburst. Pură erezie. Ca şi cum Marea Britanie şi-ar schimba numele.)

La simpla vedere a acelei mese îmbelşugate ne lua cu leşin. Ne lăsa gura apă, vorbeam despre apropiatul asalt asupra zahărului la fel cum discută fermierii, în plină secetă, despre prognoza de ploaie. Între timp, concepusem o modalitate de a-mi mări considerabil aportul de zahăr. Aveam să-mi iau toate bomboanele Opal Fruits, să le presez laolaltă într-o bomboană uriaşă, pe care apoi să o bag în gură. Pe măsură ce cocoloşul acela se topea, fluxul meu sanguin avea să devină un potop spumos de dextroză. „Tot ce găseşte mâna ta să facă, fă-o cu toată puterea!“

Opusul zilelor de festin era ziua în care compuneam scrisori. Fiecare băiat trebuia să ia loc şi să scrie o misivă pentru părinţii lui. De cele mai multe ori, era o corvoadă. Abia dacă-mi aminteam când divorţaseră mama şi tata, aşa că, să le scriu fără să le ating suferinţele comune, despărţirea lor urâtă, necesita fineţea unui diplomat de carieră.

Dragă tată, ce face mami?

Hm. Nu.

Dragă mami, tata zice că n-ai…

Nu.

Dar, după dispariţia mamei, ziua în care întocmeam scrisori a devenit imposibilă.

Mi s-a spus că pedagogele mi-au cerut să-i adresez o „ultimă“ scrisoare mamei. Îmi amintesc vag că am vrut să protestez, susţinând că mami e încă în viaţă, şi că totuşi n-am făcut-o, de teamă că vor crede că am înnebunit. Şi, în plus, ce rost avea? Mami o să citească scrisoarea atunci când va ieşi din ascunzătoare, aşa că nu ar fi un efort inutil.

Probabil că am încropit ceva la repezeală, spunându-i că mi-e dor de ea, că la şcoală e bine şi aşa mai departe. Probabil că am împăturit-o o dată şi i-am înmânat-o pedagogei. Îmi amintesc că, imediat după aceea, am regretat că nu luasem scrisul mai în serios. Mi-am dorit să fi mers mai în profunzime, să-i fi mărturisit mamei toate lucrurile care-mi apăsau sufletul, în special regretul privind ultima noastră convorbire telefonică. Sunase devreme, în seara dinaintea accidentului, dar eu alergam cu Willy şi cu verişoarele şi nu voiam să abandonez joaca. Aşa că fusesem expeditiv cu ea. Nerăbdător să mă întorc la jocurile mele, am zorit-o pe mama la telefon. Îmi doream să-mi fi cerut scuze pentru asta. Îmi doream să-mi fi căutat cuvintele ca să descriu cât de mult o iubesc.

N-am ştiut atunci că acea căutare avea să dureze decenii întregi.

10

O lună mai târziu, era jumătatea trimestrului. Mă duceam, în sfârşit, acasă.

Ba nu. Staţi… nu mă duceam.

După câte se pare, tata nu voia să-mi petrec vacanţa rătăcind la întâmplare prin Palatul St. James, unde locuise el în mare parte după despărţirea de mama şi unde mergeam, Willy şi cu mine, ori de câte ori venea rândul să stăm cu tata. Se temea de ce-aş putea face în palatul acela mare de unul singur. Se temea că aş putea vedea un ziar sau auzi ceva la radio. Mai mult, se temea că aş putea fi fotografiat printr-o fereastră deschisă sau când mă joc cu soldaţii de jucărie în grădină. Îşi imagina reporterii încercând să-mi vorbească, adresându-mi întrebări. „Bună, Harry! Ţi-e dor de mama?“ Naţiunea era cuprinsă de o durere isterică, însă isteria presei se transformase în psihoză.

Partea cea mai rea era că Willy nu se afla acasă, să mă protejeze. Era la Eton. Prin urmare, tata a anunţat că mă va lua într-o călătorie de lucru planificată anterior. În Africa de Sud.

— În Africa de Sud, tată? Serios?

— Da, băiete drag. În Johannesburg.

Avea întâlnire cu Nelson Mandela şi cu… Spice Girls?!

Eram încântat. Şi confuz. „Cu Spice Girls, tată?“, l-am întrebat. Mi-a explicat că Spice Girls susţineau un concert în Johannesburg, aşa că l-au chemat pe preşedintele Nelson Mandela ca trupa să-şi prezinte omagiile. „Grozav!“ mi-am zis. „Asta explică prezenţa trupei Spice Girls acolo…, dar prezenţa noastră?“ Nu pricepeam. Nu sunt sigur că tata voia să pricep.

În realitate, consilierii tatălui meu sperau că o fotografie cu el stând alături de cel mai onorabil lider politic al lumii şi de cea mai populară trupă feminină îi vor aduce câteva titluri de ziar lăudabile, de care avea nevoie disperată. De la dispariţia mamei, fusese atacat cu sălbăticie. Lumea îl învinovăţea pentru divorţ, şi astfel, pentru tot ce urmase. Rezultatele sondajelor din întreaga lume privind popularitatea lui scăzuseră la o singură cifră. În Fiji, dacă e să luăm un simplu exemplu, o sărbătoare naţională în cinstea lui fusese anulată.

Oricare ar fi fost motivul oficial al călătoriei, nu-mi păsa. Mă bucuram doar să merg cu el. Era o ocazie de a scăpa de Marea Britanie. Ba mai mult, petreceam timp de calitate cu tata, care părea oarecum distras.

Nu că tata n-ar fi fost mereu oarecum distras. Dintotdeauna lăsase impresia că nu e tocmai pregătit pentru a fi părinte – responsabilităţi, răbdare, timp. Până şi el ar fi recunoscut-o, deşi e un om mândru. Dar să fie părinte singur? Tata nu a fost nicicând croit pentru asta.

Sincer, a încercat. Seara, obişnuiam să-i strig, când era la parter: „Mă duc la culcare, tată!“ Iar el îmi răspundea, mereu vesel: „Vin imediat, băiete drag!“ Aşa cum promitea, câteva minute mai târziu şedea pe marginea patului meu. Nu a uitat niciodată că nu îmi place întunericul, aşa că mă mângâia delicat pe faţă până când adormeam. Am cele mai dragi amintiri cu mâinile lui dezmierdându-mi obrajii, fruntea; apoi mă trezeam şi constatam că dispăruse ca prin magie, dar că mereu lăsa, grijuliu, uşa puţin crăpată.

Şi totuşi, în afară de asta, eu şi tata doar am coexistat. Avea dificultăţi în a comunica, în a asculta, în a întreţine o relaţie intimă atunci când eram faţă-n faţă. Ocazional, după o cină cu mai multe feluri de mâncare, urcam la etaj şi găseam o scrisoare pe pernă. În scrisoare spunea cât e de mândru de mine pentru ceva ce făcusem sau realizasem. Eu zâmbeam şi o aşezam sub pernă, întrebându-mă totodată de ce nu-mi zisese asta cu câteva clipe în urmă, când stătuse faţă-n faţă cu mine.

De aceea, perspectiva de a petrece timp cu tata zile în şir, fără restricţii, era palpitantă.

Şi apoi a urmat realitatea. Pentru tata era o călătorie de afaceri. Şi pentru mine. Concertul Spice Girls reprezenta prima mea apariţie publică de la înmormântare şi am ştiut, graţie intuiţiei, graţie frânturilor de conversaţie auzite, că oamenii erau tot mai curioşi în legătură cu starea mea emoţională. Nu voiam să-i dezamăgesc, dar îmi doream deopotrivă ca ei să dispară. Îmi amintesc cum am păşit pe covorul roşu, schiţând un zâmbet, dorindu-mi brusc să mă aflu în patul meu de la Palatul St. James.

Lângă mine se afla Baby Spice, care purta pantofi albi, din plastic, cu tocuri groase şi platformă de treizeci de centimetri. M-am concentrat asupra acelor tocuri, în timp ce ea se concentra asupra obrajilor mei, ciupindu-mi-i întruna. „Ce dolofan e! Şi atât de drăguţ!“

Apoi, Posh Spice a ţâşnit în faţă şi m-a apucat de mână. Ceva mai încolo am privit-o pe furiş pe Ginger Spice, singura componentă a trupei cu care simţeam că am ceva în comun – e roşcată ca mine. Era renumită în întreaga lume şi pentru că purtase, recent, o fustă scurtă făcută din Drapelul Uniunii. „De ce e Drapelul Uniunii“ pe sicriu? Ea şi celelalte membre Spice îmi vorbeau extaziate, spunând lucruri pe care nu le înţelegeam, în timp ce-i ironizau pe jurnaliştii care îmi strigau: „Harry, aici, Harry! Harry, ce mai faci, Harry?“ Întrebări ce nu erau întrebări. Întrebări ce reprezentau capcane. Întrebări azvârlite spre mine ca nişte satâre. Jurnaliştilor nu le păsa deloc cum mă simt; încercau să mă facă să spun ceva supărător, ceva nou.

M-am uitat la bliţurile lor, am râs cu toată gura, dar nu le-am spus nimic.

Dacă eu eram intimidat de blițurile lor, Spice Girls erau încântate. Da, da, de o mie de ori da, aceea era atitudinea lor de fiecare dată când se declanșa din nou blițul. Mie-mi convenea. Cu cât ele erau mai în prim-plan, cu atât treceam eu mai neobservat. Îmi amintesc că discutau cu presa despre muzica și despre misiunea lor. Eu nu știam că au o misiune, însă una dintre membrele grupului a comparat cruciada trupei împotriva discriminării sexuale cu lupta lui Mandela împotriva apartheidului.

În cele din urmă, cineva a anunțat că e timpul să înceapă concertul. „Acum poți să pleci. Du-te după tatăl tău."

Concert? Tata? Imposibil de crezut. Cu atât mai mult cu cât chiar se întâmpla. Dar am văzut-o cu ochii mei; tata dând hotărât din cap în ritmul muzicii și bătând din picior:

„Dacă-mi vrei viitorul, uită-mi trecutul.

Dacă vrei să fii cu mine, atunci grăbește-te."

După concert, în drum spre ieșire, s-au mai declanșat și alte blițuri. De astă dată, Spice Girls nu mai erau acolo ca să le distragă atenția jurnaliștilor. Eram doar tata și cu mine.

Am întins mâna, am apucat-o pe a lui și l-am ținut strâns. Îmi amintesc, limpede ca lumina blițurilor, că îl iubeam. Aveam nevoie de el.

11

În dimineața următoare, tata și cu mine ne-am dus la o cabană frumoasă, lângă un râu sinuos. Provincia KwaZulu-Natal. Știam despre locul ăsta, unde se luptaseră Tunicile Roșii și războinicii zuluși în vara anului 1879. Auzisem toate poveștile și legendele și văzusem filmul *Zulu* de nenumărate ori. Dar acum aveam să devin un expert competent, mi-a zis tata. Aranjase să stăm pe scaune pliante în fața focului și să-l ascultăm pe renumitul istoric David Rattray reconstituind bătălia. E posibil să fi fost prima prelegere pe care s-o ascult cu atenție.

Bărbații care au luptat aici au fost eroi, spunea domnul Rattray. Eroi, în ambele tabere. Războinicii zuluși erau vrăjitori cumpliți, feroce, înarmați cu o suliță scurtă, *iklwa*, denumită după sunetul de aspirație pe care-l scotea atunci când era smulsă din pieptul victimei. Și cu toate acestea, doar 150 de soldați britanici aflați acolo au reușit să învingă patru mii de zuluși, iar acea confruntare neverosimilă, denumită Rorke's Drift, a devenit imediat parte din mitologia britanică. Unsprezece soldați au primit Crucea Victoria, cele patru mii de războinici zuluși reprezentând cel mai mare număr învins vreodată într-o bătălie de un singur regiment. Alți doi soldați care le-au ținut piept zulușilor cu o zi înaintea atacului de la Rorke's Drift au devenit primii care au obținut postum distincția Crucea Victoria.

— Postum, tată?

— Ăăă, da.

— Ce înseamnă?

— După… știi tu…

— Ce anume?

— După moarte, băiete drag.

Deși motiv de mândrie pentru mulți britanici, Rorke's Drift a fost rezultatul imperialismului, al colonialismului, al naționalismului – pe scurt, un furt. Marea Britanie încălca teritorii, invada o țară suverană și încerca să o prade, ceea ce însemna că, în ochii unora, printre care și domnul Rattray, sângele prețios al celor mai vajnici tineri britanici fusese irosit în ziua aceea. Nu a trecut cu ușurință peste aspectele complicate. Ori de câte ori a fost necesar, i-a condamnat în mod direct pe britanici. (Localnicii îl numeau pe istoricul britanic Zulusul Alb.) Dar eu eram prea tânăr; îl auzeam, și totodată nu-l auzeam. Poate că văzusem filmul *Zulu* de prea multe ori, poate că purtasem prea multe bătălii imaginare cu Tunicile mele Roșii, de jucărie. Aveam o viziune asupra bătăliei care nu permitea evenimente

noi. Aşa că m-am concentrat asupra fragmentelor ce descriau curajul bărbătesc şi puterea britanică şi, deşi ar fi trebuit să fiu îngrozit, m-am simţit inspirat.

În drum spre casă, mi-am zis că întreaga călătorie fusese un succes răsunător. Nu doar o aventură grozavă, ci şi un prilej de a fi mai aproape de tata. Cu siguranţă, de-acum viaţa avea să fie cu totul diferită.

12

Majoritatea profesorilor mei au fost suflete bune, care m-au lăsat în pace, care au înţeles situaţia cu care mă confruntam şi care nu voiau să-mi dea şi mai mult de furcă. Domnul Dawson, care cânta la orgă în capelă, era extrem de blând. Domnul Little, profesorul de percuţie, deosebit de răbdător. Imobilizat într-un scaun cu rotile, venea la lecţii cu dubiţa şi dura o veşnicie să-l coborâm din ea şi să-l ducem în clasă, iar după lecţie trebuia să ne alocăm suficient timp ca să-l suim la loc în dubă, prin urmare lecţia propriu-zisă nu dura niciodată mai mult de douăzeci de minute. Nu mă deranja asta şi, în schimb, domnul Little nu s-a plâns niciodată că, de fapt, abilităţile mele în materie de percuţie nu se îmbunătăţeau deloc.

Şi totuşi, unii profesori nu aveau niciun pic de milă. De pildă, profesorul de istorie, domnul Hughes-Games.

Zi şi noapte, dinspre bungalow-ul domnului Hughes-Games, aflat lângă terenurile de sport, răzbăteau lătraturile deranjante ale prepelicarilor săi, Tosca şi Beade. Erau frumoşi, pestriţi, cu ochi cenuşii, şi domnul Hughes-Games îi iubea ca pe nişte copii. Ţinea pe birou fotografiile lor, încadrate într-o ramă argintie, acesta fiind unul dintre motivele pentru care mulţi băieţi îl considerau oarecum excentric. Prin urmare, a fost un adevărat şoc să-mi dau seama că domnul Hughes-Games mă considera pe mine un ciudat. Ce putea fi mai bizar, mi-a zis el într-o zi, decât un prinţ englez care nu cunoaşte istoria britanică?

— Nu pot să pricep, Wales. Vorbim despre rudele tale de sânge; asta nu înseamnă nimic pentru tine?

— Chiar nu înseamnă, domnule.

Nu doar că nu ştiam nimic despre istoria familiei mele, dar nici nu voiam să ştiu.

Teoretic, îmi plăcea istoria britanică. Anumite părţi mi se păreau interesante. Ştiam câte ceva despre Magna Carta şi despre semnarea ei, de pildă – în iunie 1215, la Runnymede –, dar asta pentru că zărisem cândva, pe geamul maşinii tatălui meu, locul unde se întâmplase. Exact lângă râu. Arăta frumos. Locul perfect în care să instaurezi pacea, mi-am zis. Însă detaliile mărunte despre cucerirea normandă? Sau dedesubturile disputei dintre Henric al III-lea şi Papă? Ori diferenţele dintre prima cruciadă şi cea de-a doua? Să fim serioşi.

Totul s-a înrăutăţit într-o bună zi, când domnul Hughes-Games vorbea despre Charles Edward Stewart, sau Carol al III-lea, cum se închipuia el. Pretendent la tron. Domnul Hughes-Games avea păreri ferme în privinţa personajului. În timp ce ni le împărtăşea, furios la culme, eu mă holbam la creion, încercând să nu adorm.

Dintr-odată, domnul Hugues-Games s-a oprit şi a întrebat ceva despre viaţa lui Carol. Răspunsul ar fi fost uşor pentru cine ar fi citit lecţia. Nimeni nu o făcuse.

— Wales, tu trebuie să ştii asta.

— De ce eu?

— Pentru că e familia ta!

Râsete.

Am lăsat capul în jos. Ceilalţi băieţi ştiau că fac parte din familia regală, desigur. Dacă uitau chiar şi o fracţiune de secundă, bodyguardul meu omniprezent (înarmat) şi poliţiştii în

uniformă împrăştiaţi prin zonă erau mai mult decât bucuroşi să le reamintească. Dar chiar era nevoie ca domnul Hughes-Games să o strige în gura mare? Chiar trebuia să folosească acel cuvânt plin de semnificaţie – familie? Familia mea mă declarase o nulitate. Prinţul de rezervă. Nu mă plângeam, dar nici nu trebuia să zăbovesc asupra ideii. În mintea mea, era de preferat să nu mă gândesc la anumite lucruri, cum ar fi regula de bază privind călătoriile regale: tata şi William nu puteau zbura niciodată împreună, pentru a exclude posibilitatea ca primul şi al doilea urmaş la tron să piară dintr-o lovitură. Însă nimănui nu-i păsa cu cine călătoream eu; de prinţul de rezervă se puteau dispensa oricând. Ştiam asta, îmi cunoşteam locul, aşa că de ce să mă străduiesc să studiez? De ce să memorez nume ale foştilor prinţi de rezervă? Ce rost avea?

Mai mult, de ce să-mi studiez arborele genealogic, când totul ducea, invariabil, la aceeaşi ramură frântă – la mama?

După oră, m-am apropiat de catedra domnului Hughes-Games şi l-am rugat să înceteze.

— Ce să încetez, Wales?

— Să mă mai faceţi de râs, domnule.

A ridicat brusc din sprâncene, ca o pasăre speriată.

Am motivat c-ar fi o cruzime să arate cu degetul orice alt băiat aşa cum procedase cu mine, să adreseze oricărui alt elev de la Ludgrove întrebări atât de precise despre stră-stră-strămoşii

Domnul Hughes-Games şi-a dres glasul şi a pufnit. Depăşise orice limită, ştia asta. Dar era încăpăţânat.

— Îţi prinde bine, Wales. Cu cât te solicit mai tare, cu atât vei învăţa mai mult.

Şi totuşi, câteva zile mai târziu, la începutul orei, domnul Hughes-Games mi-a făcut o ofertă de pace, în stil Magna Carta. Mi-a dăruit o riglă din acelea de lemn, gravată pe ambele feţe cu numele fiecărui monarh britanic, începând cu Harold, în 1066. Linia regală, v-aţi prins? Centimetru cu centimetru, încheindu-se cu bunica. Mi-a zis că pot să o păstrez şi să o consult la nevoie.

— Doamne! am exclamat. Mulţumesc!

13

Seara târziu, după ce se stingeau luminile, unii dintre noi se strecurau afară din cameră şi cutreierau pe culoare. O încălcare gravă a regulamentului, dar eu eram singur şi îmi era dor de casă, eram probabil anxios şi deprimat şi nu suportam să stau încuiat în dormitor. Aveam un profesor care, ori de câte ori mă prindea, îmi trăgea câte una, mereu cu un exemplar din *Noua Biblie Englezească*. Versiunea cartonată. Era, într-adevăr, un carton foarte dur, îmi ziceam de fiecare dată. Când mă lovea cu ea, mă făcea să mă simt prost: cu mine, pentru profesor, în legătură cu Biblia. Şi cu toate acestea, în noaptea următoare încălcam din nou regulile.

Dacă nu cutreieram pe culoare, hoinăream în jurul şcolii, de obicei împreună cu bunul meu prieten, Henners. Pe Henners îl chema, oficial, Henry, ca pe mine, dar eu îl strigam întotdeauna Henners, iar el îmi spunea Haz.

Slăbănog, fără pic de muşchi şi cu părul mereu zbârlit, Henners era foarte bun la suflet. Când zâmbea, oamenii se topeau. (El a fost singurul care a pomenit despre mama după ce a dispărut.) Dar zâmbetul acela cuceritor şi firea lui delicată te făceau să uiţi că Henners putea fi destul de neastâmpărat.

Dincolo de terenurile şcolii, de cealaltă parte a unui gard scund, se afla o fermă imensă, unde clienţii îşi puteau culege singuri legumele. Într-o zi, Henners şi cu mine am sărit gardul şi am aterizat cu nasul în brazdele cu morcovi. Brazdă după brazdă. În apropiere, se aflau căpşuni grase şi suculente. Am înaintat şi ne-am îndopat pe parcurs, ridicându-ne când şi când ca nişte suricate ca să ne asigurăm că drumul e liber. De fiecare dată când muşc dintr-o căpşună, mă revăd acolo, între brazdele acelea, alături de simpaticul Henners.

Câteva zile mai târziu, ne-am întors la fermă. De astă dată, după ce-am mâncat pe săturate şi am sărit gardul înapoi, am auzit pe cineva strigându-ne.

Înaintam pe urmele roţilor de căruţă, spre terenurile de tenis, şi ne-am întors încet. Unul dintre profesori se îndrepta direct spre noi.

— Voi de colo! Opriţi-vă!

— Bună seara, domnule!

— Ce căutaţi voi doi aici?

— Nimic, domnule.

— Aţi fost la fermă.

— Nu!

— Arătaţi palmele!

Le-am întins. Prinşi în flagrant. Cu palmele stacojii. Profesorul a reacţionat de parc-ar fi fost sânge.

Nu-mi amintesc ce pedeapsă am primit. Încă o lovitură cu *Noua Biblie Englezească*? Detenţie? (Căreia adesea îi spuneam *det*.) O vizită în biroul domnului Gerald? Orice a fost, ştiu că nu m-a deranjat. Nicio tortură de la Ludgrove nu putea depăşi suferinţa din sufletul meu.

14

Adesea, când patrula prin sala de mese, domnul Marston avea la îndemână un clopoţel. Îmi amintea de clopoţelul de la recepţia hotelurilor. „Cling! Aveţi cumva o cameră liberă?“ Suna din el ori de câte ori voia să atragă atenţia elevilor. Sunetul acela se auzea constant. Şi absolut inutil.

Copiilor abandonaţi nu le pasă de un clopoţel.

Domnul Marston simţea frecvent nevoia să facă un anunţ în timpul mesei. Începea să vorbească şi nimeni nu-l asculta, nimeni nici măcar nu cobora glasul, aşa că el suna din clopoţel.

Cling!

O sută de băieţi continuau să vorbească şi să râdă. El suna şi mai insistent.

Cling! Cling! Cling!

Cu fiecare clinchet care nu reuşea să facă linişte, chipul domnului Marston se mai înroşea puţin.

— Băieţi! Vreţi să mă ASCULTAŢI?

Nu, era răspunsul simplu. Nu vrem. Şi totuşi, nu din lipsă de respect; de vină era acustica. Nu îl auzeam. Sala era cavernoasă, iar noi, prea absorbiţi de conversaţii.

El nu accepta asta. Părea suspicios, de parcă nepăsarea noastră faţă de clinchetul clopoţelului făcea parte dintr-o conspiraţie mai amplă. Nu ştiu ceilalţi, dar eu nu participam la niciun complot. Şi nici nu-l desconsideram. Dimpotrivă: nu-mi puteam lua ochii de la omul respectiv. Mă întrebam adesea ce-ar zice un străin dacă ar asista la acel spectacol – o sută de băieţi stând de vorbă în timp ce, în faţa lor, un adult agita frenetic şi inutil un clopoţel din alamă.

La senzaţia aceea de balamuc se adăuga şi prezenţa spitalului de psihiatrie din apropiere, Broadmoor. Cu ceva timp înainte să vin la Ludgrove, un pacient de la Broadmoor fugise din spital şi omorâse un copil într-unul dintre satele din apropiere. Drept răspuns, Broadmoor instalase o alarmă, pe care o testau din când în când, ca să se asigure că funcţionează. Un zgomot ca la Judecata de Apoi. Clopoţelul domnului Marston, îndopat cu steroizi.

I-am menţionat asta tatălui meu într-o zi. El a dat din cap că înţelege. Vizitase recent un loc asemănător, cu ocazia unui eveniment caritabil. Pacienţii fuseseră în mare parte blânzi, m-a

asigurat, deşi unul dintre ei ieşise în evidenţă. Un tânăr care pretindea că este prinţul de Wales.

Tata mi-a zis că i-a făcut semn cu degetul impostorului şi l-a mustrat aspru: „Ia ascultă aici. Tu nu poţi fi prinţul de Wales! Eu sunt prinţul de Wales.“ Pacientul i-a întors gestul, făcându-i semn cu degetul şi zicând: „Imposibil! Eu sunt prinţul de Wales!“

Tatălui meu îi plăcea să spună poveşti, iar aceasta era una dintre cele mai bune din repertoriul lui. Întotdeauna termina filozofând: Dacă acest bolnav mintal putea fi convins pe deplin de identitatea lui, nu mai puţin decât era tata, asta ridica, într-adevăr, nişte semne de întrebare foarte mari. Cine putea spune care dintre noi e sănătos la cap? Cine putea spune că nu e *el însuşi* bolnavul mintal, fără speranţă pradă propriilor amăgiri, în timp ce prietenii şi familia îi cântă în strună*? „*Cine ştie dacă eu sunt cu adevărat prinţul de Wales? Cine ştie dacă sunt, într-adevăr, tatăl tău adevărat? Poate că tatăl tău adevărat se află la Broadmoor, băiete drag!“

Râdea iar şi iar, deşi nu era o glumă câtuşi de puţin amuzantă, având în vedere zvonurile care circulau chiar atunci, cum că tatăl meu adevărat era unul dintre foştii iubiţi ai mamei: maiorul James Hewitt. Una dintre cauzele care au dat naştere acestui zvon era părul de un roşcat aprins al maiorului Hewitt, iar cealaltă era sadismul. Cititorii de tabloide erau încântaţi la gândul că fiul cel mic al prinţului Charles nu e, de fapt, copilul prinţului Charles. Dintr-un motiv sau altul, nu se mai săturau de „gluma“ respectivă. Poate faptul că viaţa unui tânăr prinţ era de tot râsul îi făcea să se simtă mai bine în legătură cu propriile vieţi.

Nu conta faptul că mama nu îl cunoscuse pe maiorul Hewitt decât după ce m-am născut eu; povestea era, pur şi simplu, prea bună ca să fie abandonată. Presa a reluat-o, a îmbogăţit-o şi se spunea chiar că unii reporteri căutau ADN-ul meu pentru a o demonstra – primul meu indiciu că, după ce o torturaseră pe mama, determinând-o să se ascundă, curând aveau să vină după mine.

Până şi în ziua de azi, aproape fiecare biografie a mea, fiecare profil mai extins publicat într-un ziar sau o revistă face referire la maiorul Hewitt, tratează cu oarecare seriozitate posibila lui paternitate şi descrie inclusiv momentul în care tata a purtat o discuţie sinceră cu mine şi m-a asigurat că maiorul Hewitt nu este tatăl meu adevărat. O scenă vie, emoţionantă şi pe deplin inventată. Dacă tata a nutrit vreun gând despre maiorul Hewitt, l-a păstrat pentru el.

15

Se ştie că mama spunea că în căsnicia ei există trei persoane. Dar calculele ei erau greşite.

Pe Willy şi pe mine ne-a lăsat în afara ecuaţiei.

Noi nu înţelegeam ce se petrecea între ea şi tata, desigur, dar intuiam suficient, simţeam prezenţa Celeilalte Femei, fiindcă suportam efectele în lanţ. Willy suspecta de mult existenţa Celeilalte Femei, ceea ce îl deruta, îl făcea să sufere şi, când i s-au confirmat bănuielile, s-a simţit extrem de vinovat că nu a luat atitudine, că nu a spus nimic mai devreme.

Cred că eu eram prea mic ca să bănuiesc ceva. Dar nu puteam să nu simt lipsa de stabilitate, lipsa căldurii şi a iubirii din căminul nostru.

Acum, cu mama plecată dintre noi, calculul era în favoarea tatălui meu. Era liber să se vadă în public cu Cealaltă Femeie, oricât de des poftea. Dar să o vadă nu i-a fost de ajuns. Tata a vrut să vorbească public despre asta. Voia ca relaţia să fie la vedere. Şi primul pas pe care l-a făcut în acest sens a fost să-i aducă pe „băieţi“ la o discuţie faţă-n faţă cu ea.

Willy a fost primul. A dat nas în nas cu Cealaltă Femeie o dată, la palat, dar acum era convocat oficial la Eton pentru o întâlnire privată cu miză mare. Cred că la Highgrove. La ceai, presupun. Mai târziu, am înţeles de la Willy că totul a decurs bine, deşi nu a intrat în detalii. Mi-a dat doar impresia că Cealaltă Femeie, Camilla, făcuse eforturi pe care el le-a apreciat, dar asta a fost tot ce a vrut să-mi spună.

Am urmat eu. „Nu-i mare lucru“, mi-am zis. „E ca şi cum ai face o injecţie. Închizi ochii şi, până să-ţi dai seama, s-a şi terminat.“ Îmi amintesc vag că ea, Camilla, era la fel de calmă (sau de plictisită) ca mine. Pe niciunul dintre noi nu-l îngrijora prea mult părerea celuilalt. Ea nu era mama mea, iar eu nu eram cel mai mare obstacol din calea ei. Cu alte cuvinte, eu nu eram Moştenitorul. Întâlnirea cu mine era o simplă formalitate.

Mă întreb despre ce am discutat. Despre cai, probabil. Camilla adora caii, iar eu ştiam să călăresc. Cu greu îmi pot imagina să fi găsit o altă temă de conversaţie.

Îmi amintesc că, înainte de ceai, m-am întrebat dacă va fi rea cu mine. Dacă va fi ca toate mamele vitrege din poveşti. Dar nu a fost aşa. La fel ca Willy, i-am fost nespus de recunoscător pentru asta. În cele din urmă, odată încheiate aceste întâlniri la nivel înalt cu Camilla, a urmat o ultimă întrevedere cu tata.

— Aşadar, ce părere aveţi, băieţi?

Eram de părere că trebuia să fie fericit. Da, Camilla a jucat un rol esenţial în destrămarea căsniciei părinţilor noştri şi, da, asta înseamnă că a jucat un rol şi în dispariţia mamei, dar am înţeles că şi ea fusese prinsă în vâltoarea evenimentelor, la fel ca toată lumea. Nu am învinuit-o şi, de fapt, am fi iertat-o cu plăcere dacă ea îl putea face pe tata fericit. Observam că, la fel ca noi, nu era fericit. Recunoşteam privirile absente, suspinele goale, frustrarea mereu vizibilă de pe chipul lui. Nu puteam fi absolut siguri, fiindcă tata nu îşi împărtăşea sentimentele, dar, de-a lungul anilor, îi alcătuiserăm un portret destul de fidel, bazat pe unele lucruri mărunte pe care le lăsase să-i scape.

De pildă, în perioada aceea, tata mărturisise că, în copilărie, fusese „persecutat“. Ca să-l călească, bunicul şi bunica îl trimiseseră la Gordonstoun, o şcoală cu internat, unde era extrem de agresat. Cele mai probabile victime ale agresorilor de la Gordonstoun, spunea el,
erau indivizii creativi, sensibili şi pedanţi – cu alte cuvinte, tata. Cele mai de seamă calităţi ale lui erau momeală pentru cei duri. Mi-l amintesc murmurând sumbru: „A fost cât pe ce să nu supravieţuiesc.“ Cum reuşise? Cu capul plecat, strângându-şi la piept ursuleţul de pluş, pe care încă îl avea ani buni după aceea. Ursuleţul îl însoţea pretutindeni pe tata. Era un obiect deplorabil, cu membrele rupte, din care atârnau fire, şi peticit ici şi colo. Mi-l imaginam arătând exact ca tata după ce scăpase din mâinile agresorilor săi. Ursuleţul exprima cu elocinţă, mai bine decât ar fi făcut-o tata vreodată, singurătatea fundamentală a copilăriei părintelui meu.

Willy şi cu mine eram de acord că tata merita mai mult. Îmi cer scuze, ursuleţule, însă tata merita un tovarăş pe măsură. De aceea, când ne-a rugat, Willy şi cu mine i-am promis că o vom primi pe Camilla în sânul familiei.

Singurul lucru pe care l-am cerut în schimb a fost să nu se căsătorească cu ea. „Nu e nevoie să te recăsătoreşti“, am stăruit noi. O nuntă putea genera controverse. Avea să stârnească presa. Putea face întreaga ţară, întreaga lume, să vorbească despre mama, să o compare cu Camilla, şi nimeni nu-şi dorea asta. Cu atât mai puţin Camilla.

— Te susţinem, i-am spus. O acceptăm pe Camilla. Te rugăm doar să nu te căsătoreşti cu ea. Să fiţi doar împreună, tată.

El nu a zis nimic.

Însă ea ne-a răspuns. Imediat. La scurt timp după întâlnirea noastră, şi-a început lungul joc, campania care viza căsătoria şi, în cele din urmă, Coroana. (Cu binecuvântarea tatei, am presupus noi.) Pretutindeni, în toate ziarele, au început să apară poveşti despre discuţia ei privată cu Willy, poveşti ce conţineau detalii exacte, dintre care niciunul nu fusese dezvăluit de Willy, desigur.

Numai cealaltă persoană prezentă la discuţie ar fi putut să le divulge.

Iar scurgerea de informaţii fusese încurajată, în mod evident, de noul consilier pe care Camilla îl convinsese pe tata să-l angajeze.

16

La începutul toamnei anului 1998, după ce, în primăvara anterioară, mi-am terminat studiile la Ludgrove, am fost admis la Eton. Un adevărat şoc.

Cea mai bună şcoală de băieţi din lume, Eton a fost *concepută* să reprezinte un şoc. Să şocheze fusese probabil specificat în regulamentul său iniţial, poate chiar în instrucţiunile date primilor săi arhitecţi de către fondatorul şcolii, strămoşul meu, Henric al VI-lea. Acesta considera Eton un soi de altar sfânt, un templu sacru, şi voia ca şcoala să copleşească simţurile, astfel încât elevii să se simtă ca nişte pelerini supuşi şi umili.

În ceea ce mă priveşte, misiunea a fost îndeplinită.

Mai mult, Henric a dotat şcoala cu nepreţuite relicve sfinte, printre care şi fragmente din coroana de spini a lui Iisus. Un poet de seamă a denumit locul „umbra sfântă a lui Henric". De-a lungul secolelor, misiunea colegiului Eton a devenit mai puţin creştină, însă curriculumul rămânea surprinzător de riguros. Exista un motiv pentru care Eton se referea la ea însăşi nu ca la o şcoală oarecare, ci îşi spunea, pur şi simplu, Şcoala. Pentru cunoscători, efectiv nu exista altă opţiune. Douăzeci de prim-miniştri şi treizeci şi şapte dintre cei cărora li se acordase Crucea Victoria fuseseră formaţi în clasele de la Eton. Astfel, raiul băieţilor străluciţi trecea drept purgatoriu pentru un băiat mai puţin strălucit.

Situaţia a devenit extrem de evidentă în timpul primei mele lecţii de franceză. Eram uimit să-l aud pe profesor desfăşurându-şi ora, în întregime, într-o franceză cursivă şi neîntreruptă. Dintr-un motiv sau altul, considera că o vorbim cu toţii fluent.

Poate că toţi ceilalţi o făceau. Dar eu? Fluent? Pentru că mă descurcasem cât de cât acceptabil la examenul de admitere? *Au contraire, mon ami!*[2]

După oră, m-am apropiat şi i-am spus că se făcuse o eroare şi că mă aflam la cursul greşit. El m-a sfătuit să mă relaxez şi m-a asigurat că în scurt timp îi voi prinde din urmă pe ceilalţi. Nu m-a înţeles; el avea încredere în mine. Aşa că am apelat la director şi l-am implorat să mă mute în clasă cu începătorii, cu elevii mai puţin dezgheţaţi, băieţi *exactement comme moi*[3]. A făcut întocmai cum l-am rugat. Însă a fost o măsură provizorie.

Uneori îi mărturiseam unui profesor sau unui coleg că mă aflam nu doar la cursul greşit, ci şi în şcoala greşită. Era cu mult peste puterile mele. Iar ei îmi spuneau întotdeauna acelaşi lucru: „Nu-ţi face griji. Totul va fi bine. Şi nu uita că îl ai mereu alături pe fratele tău!" Dar nu eu eram cel care uita. Willy mi-a cerut să mă prefac că nu-l cunosc.

— Poftim?!

— Nu mă cunoşti, Harold. Şi nici eu nu te cunosc pe tine.

În cei doi ani petrecuţi acolo înainte de sosirea mea, mi-a explicat el, Eton fusese sanctuarul lui. Fără un frate mai mic care să se ţină după el, să-l deranjeze cu întrebări, să se strecoare în cercul lui de prieteni. Îşi clădise acolo o viaţă doar a lui şi nu era dispus să renunţe la ea.

Nimic din toate astea nu era ceva nou. Willy urâse dintotdeauna când cineva făcea greşeala să ne trateze la pachet. Ura când mama ne îmbrăca la fel. Lucru agravat de faptul că îi plăcea să ducă asta la extrem – adesea arătam precum gemenii din *Alice în Ţara Minunilor*. Eu abia dacă băgam de seamă. Mie nu-mi păsa de haine, fie că erau ale mele sau ale altora. Câtă vreme nu purtam kilt şi un cuţit îngrijorător de mare înfipt la şosetă şi nu-mi adia briza pe la fund, eram mulţumit. Însă pentru Willy era o tortură să poarte acelaşi sacou şi aceiaşi pantaloni scurţi şi strâmţi ca mine. Iar acum, să frecventăm aceeaşi şcoală era o adevărată crimă.

I-am spus să nu-şi facă griji. „Voi uita că te-am cunoscut vreodată."

Însă Eton nu avea să ne uşureze situaţia. Imaginându-şi că ne ajută, ne-au cazat sub acelaşi acoperiş. La Conac. Cel puţin eu eram la parter. Willy stătea la etaj, împreună cu băieţii mai mari.

17

Mulţi dintre băieţii de la Conac erau la fel de „prietenoşi“ ca Willy. Şi totuşi, indiferenţa acestora nu mă tulbura la fel de tare ca *dezinvoltura* lor. Până şi cei de-o seamă cu mine se comportau de parcă s-ar fi născut acolo. Ludgrove îşi avea propriile metehne, dar cel puţin acolo ştiam să mă descurc, ştiam cum s-o păcălesc pe Pat, ştiam când se împart dulciurile şi cum să supravieţuiesc zilelor în care întocmeam scrisori. Cu timpul, îmi croisem drum anevoie până în vârful piramidei Ludgrove. Acum, la Eton, mă aflam din nou la baza ei. O luam de la capăt. Ba mai rău, trebuia s-o fac în absenţa celui mai bun prieten, Henners. El mergea acum la altă şcoală.

Nici măcar nu ştiam cum să mă îmbrac dimineaţa. La Eton fiecare elev trebuia să poarte frac negru, cămaşă albă fără guler, un guler alb, rigid, ataşat de cămaşă cu butoni – plus pantaloni în dungi, pantofi negri şi o cravată care nu era cravată, ci mai degrabă o fâşie de pânză legată la gulerul alb, detaşabil, al cămăşii. Ţinuta formală, o numeau ei, doar că nu era formală, ci de înmormântare. Şi exista un motiv. Trebuia să ţinem doliu permanent după bătrânul Henric al VI-lea. Sau după regele George al III-lea, unul dintre primii susţinători ai şcolii, care obişnuia să-i invite pe băieţi la ceai la castel – sau ceva de genul ăsta. Deşi Henric era stră-stră-stră-stră-stră-străbunicul meu şi deşi regretam moartea lui şi orice suferinţă pe care aceasta le-o provocase celor dragi, nu-mi doream să-l jelesc în permanenţă. Nimeni nu şi-ar dori să ia parte la o înmormântare permanentă, însă pentru cineva care tocmai îşi pierduse mama era ca o lovitură sub centură primită zilnic.

Prima dimineaţă: mi-a luat o veşnicie să-mi închei pantalonii şi nasturii de la vestă şi să îndoi gulerul rigid înainte să ies, în cele din urmă, pe uşă. Eram înnebunit, disperat să nu întârzii, ceea ce-ar fi însemnat că aş fi fost obligat să-mi înscriu numele într-un registru mare, *Cartea întârziaţilor*, una din multiplele tradiţii pe care trebuia să le învăţ, pe lângă lista lungă de cuvinte şi expresii noi. Ora nu mai era oră; era div[4]. Profesorii nu mai erau profesori; erau „pliscuri“. Ţigările erau „ţifoi“. (Se pare că toată lumea era o împătimită a ţifoilor.) Plenul reprezenta întrunirea pliscurilor de la mijlocul dimineţii, în cadrul căreia discutau despre elevi, în special despre elevii-problemă. Adesea, îmi luau foc urechile în timpul plenului.

Am hotărât că sportul avea să fie ocupaţia mea principală la Eton. Sportivii erau împărţiţi în două grupe: uzii şi uscaţii. Uscaţii jucau crichet, fotbal, rugbi sau polo. Uzii vâsleau, navigau sau înotau. Eu eram un uscat care se uda din când în când. Jucam toate sporturile de uscat, deşi rugbiul îmi cucerise inima. Era un joc frumos, combinat cu scuza potrivită pentru a mă izbi cu putere de ceva. Rugbiul mi-a permis să-mi revărs furia, pe care câţiva o numeau „ceaţa roşie“. În plus, nu percepeam durerea aşa cum o percepeau alţi băieţi, ceea ce mă făcea de temut pe teren. Nimeni nu avea un răspuns pentru un băiat aflat, de fapt, *în căutarea* unei dureri exterioare pe măsura celei interioare.

Mi-am făcut câţiva prieteni. Nu mi-a fost uşor. Aveam cerinţe speciale. Aveam nevoie de cineva care să nu mă tachineze pentru că făceam parte din familia regală, cineva care nici măcar să nu menţioneze faptul că eu eram prinţul de rezervă. Aveam nevoie de cineva care să mă trateze normal, ceea ce însemna să ignore bodyguardul înarmat care dormea în hol, a cărui datorie era să împiedice răpirea sau asasinarea mea. Ca să nu mai vorbesc despre dispozitivul electronic de urmărire şi de butonul de panică pe care le purtam în permanenţă cu mine. Toţi prietenii mei îndeplineau aceste criterii.

Uneori, fugeam de la şcoală împreună cu noii mei tovarăşi şi ne îndreptam spre podul Windsor, care traversează Tamisa şi leagă târgurile Eton şi Windsor. Mai exact, ne ascundeam sub pod, unde puteam fuma ţifoi în linişte. Prietenilor mei le plăcea năzdrăvănia gestului, pe

când eu îl făceam fiindcă eram pe pilot automat. Sigur că-mi plăcea o ţigară după un McDonald's, dar cui nu-i plăcea? Însă, dacă era să chiulim, preferam să mă duc pe terenul de golf de la Castelul Windsor şi să lovesc mingea, în timp ce beam o bere scoţiană tare.

Cu toate acestea, ca un robot, acceptam orice ţigară ce mi se oferea şi, în acelaşi mod automat şi nechibzuit, curând am trecut la iarbă.

18

Jocul presupunea o bâtă, o minge de tenis şi o indiferenţă totală privind siguranţa fizică. Erau patru jucători: un *bowler*, un *batsman* şi doi *fielders*[5], poziţionaţi la mijlocul culoarului, fiecare cu un picior în hol şi cu unul în cameră. Nu erau întotdeauna camerele noastre. Adesea, îi deranjam pe alţi băieţi care încercau să lucreze şi care ne implorau să plecăm.

— Ne pare rău, le răspundeam. Aşa muncim noi.

Caloriferul reprezenta portiţa. Aveau loc dezbateri permanente cu privire la ce anume reprezenta o prindere. Din perete? Da, era prindere. Din fereastră? Nu, nu era prindere. O mână, o săritură? Pe jumătate afară.

Într-o zi, cel mai sportiv membru al grupului nostru s-a aruncat după minge, încercând o prindere dificilă, şi a nimerit cu faţa într-un extinctor agăţat de perete, despicându-şi limba. Poate credeţi că, după ce covorul a rămas pătat permanent cu sângele lui, am pus capăt jocului de crichet de culoar.

Nu am făcut-o.

Când nu jucam crichet de culoar, ne odihneam în dormitor. Ne pricepeam de minune să luăm poziţia afectată a indolenţei supreme. Ideea era să arăţi de parcă n-ai avea niciun scop, de parcă te-ai urni din loc doar ca să faci vreo năzbâtie sau, şi mai bine, ceva stupid. Pe la sfârşitul primului meu semestru acolo, ne-a venit o idee extrem de stupidă.

Cineva a sugerat că părul meu era un dezastru total. Precum iarba într-o mlaştină.

— Păi, şi ce putem face?

— Dă-mi voie să încerc ceva.

— Tu?

— Da. Lasă-mă să te rad.

Hmm. Nu suna bine.

Dar îmi doream să accept. Îmi doream să fiu un tip popular. Un tip amuzant.

Bine.

Cineva a adus aparatul de tuns. Altcineva m-a împins pe un scaun. Cât de repede, cu câtă uşurinţă, după o viaţă întreagă în care crescuse în voie, părul mi se revărsa acum, în cascadă, de pe cap. Când frizerul a terminat, am privit în jos şi am văzut pe podea o mulţime de smocuri roşcate care aduceau cu nişte vulcani roşii, observaţi din avion, şi am ştiut că am comis o greşeală legendară.

Am fugit la oglindă. Bănuiala mi s-a confirmat. Am ţipat îngrozit.

Şi colegii mei au ţipat, hohotind însă de râs.

Mă învârteam ca un leu în cuşcă. Voiam să dau timpul înapoi. Voiam să adun părul de pe jos şi să mi-l lipesc la loc, pe cap. Voiam să mă trezesc din acest coşmar. Neştiind încotro s-o apuc, am încălcat regula strictă, singura poruncă ce nu trebuia încălcată niciodată, şi am urcat în goană în camera lui Willy.

Desigur că Willy nu putea face nimic. Speram doar că-mi va spune ceva de genul: „Totul va fi bine, nu te speria, stai liniştit, Harold." În schimb, el a râs ca toţi ceilalţi. Mi-l amintesc la birou, aplecat peste o carte şi chicotind, în timp ce eu stăteam în faţa lui, pipăindu-mi scalpul proaspăt ras.

— Ce-ai făcut, Harold?

Ce întrebare! Parcă era Stewie din serialul *Family Guy*. Nu era evident?

— Nu trebuia să faci asta, Harold!

Prin urmare, acum dădeam, pur şi simplu, glas evidenţei? A mai zis şi alte lucruri absolut inutile, aşa că am plecat.

Dar cea mai mare batjocură avea să urmeze. Câteva zile mai târziu, pe prima pagină a cotidianului *Daily Mirror*, unul dintre ziarele de scandal, am apărut eu, cu noua mea tunsoare. Titlul: „Harry cel Pleşuv."

Nu-mi puteam imagina cum au aflat povestea. Un coleg de şcoală trebuie să-i fi povestit cuiva, care a relatat-o ulterior ziarelor. Nu aveau nicio fotografie, slavă Domnului! Dar improvizaseră. Poza de pe prima pagină era o imagine „realizată pe computer", reprezentându-l pe prinţul de rezervă chel ca un bec. O minciună. Ba chiar mai mult decât o minciună.

Arătam rău, dar nici chiar atât de rău.

19

Nu credeam că lucrurile se puteau înrăutăţi mai mult. Ce greşeală imensă ca un membru al familiei regale să-şi imagineze că situaţia nu se poate agrava atunci când venea vorba de presă. Câteva săptămâni mai târziu, acelaşi tabloid m-a readus pe prima pagină.

„HARRY A AVUT UN ACCIDENT"

Îmi rupsesem un os de la degetul mare când jucam rugbi, nu mare scofală, însă ziarul hotărâse să pretindă că eram ţinut în viaţă cu ajutorul aparatelor. De prost gust în orice împrejurare, dar la puţin după ce se împlinise un an de la aşa-zisul accident al mamei? Zău aşa, băieţi!

Avusesem de la naştere de-a face cu presa britanică, dar niciodată nu mă luase doar pe mine în vizor. De fapt, de la moartea mamei mele, un acord nescris guvernase tratamentul presei la adresa celor doi fii ai ei: „Jos labele! Lăsaţi-i să-şi continue şcoala în linişte."

Aparent, acordul respectiv expirase de-acum, fiindcă iată-mă aruncat pe prima pagină, făcându-mă să par o floare delicată. Sau un idiot. Ori poate ambele.

Şi bătând la uşa morţii.

Am citit articolul de mai multe ori. Dincolo de substratul sobru – ceva e foarte în neregulă cu prinţul Harry –, am fost uimit de tonul lui nebunesc. Existenţa mea era doar distracţie şi joc pentru oamenii ăştia. Pentru ei nu eram o fiinţă umană. Un băiat de paisprezece ani care se lupta să supravieţuiască. Eram un personaj de desene animate, o marionetă care trebuia manevrată şi maimuţărită spre amuzamentul celorlalţi. Şi ce dacă amuzamentul lor îmi îngreuna şi mai mult zilele deja complicate, dacă mă făcea de râs în faţa colegilor, ba chiar a întregii lumi? Şi ce dacă chinuiau un copil? Totul era justificat fiindcă făceam parte din familia regală, iar în mintea lor asta însemna că eşti o non-persoană. Cu secole în urmă, bărbaţii şi femeile din familia regală erau consideraţi divini; acum erau nişte insecte. Cât de distractiv era să le smulgă aripile!

Consilierii tatălui meu au depus o plângere formală, au solicitat să ni se ceară scuze în mod public, au acuzat ziarul de agresiune la adresa mezinului său. Tabloidul i-a trimis la plimbare.

Înainte să încerc să-mi văd mai departe de viaţă, am aruncat o ultimă privire peste articol. Dintre toate lucrurile care m-au surprins, cel mai tare m-a uluit scriitura de doi bani. Eram un student slab, un scriitor îngrozitor, şi cu toate acestea aveam suficientă educaţie încât să recunosc această lecţie magistrală de analfabetism.

Să luăm un exemplu: după ce informa că fusesem grav rănit, că mă aflam în pragul morţii, articolul continua precizând, pe nerăsuflate, că natura exactă a accidentului meu nu putea fi dezvăluită, deoarece familia regală le interzisese editorilor să o facă. (De parcă familia mea deţinea vreun control asupra acestor hiene.) „Pentru a vă linişti, vă putem asigura că rănile lui Harry NU sunt grave. Totuşi, accidentul a fost considerat îndeajuns de serios încât băiatul să

fie dus la spital. Credem totuşi că aveţi dreptul să ştiţi când un moştenitor la tron a fost implicat într-un accident, oricât de mic, dacă acesta se soldează cu rănirea lui."

Repetiţia lui „totuşi", aroganţa, lipsa de coerenţă şi absenţa oricărui aspect real, meschinăria isterică a întregii poveşti. Se spunea că acest paragraf de toată jena a fost redactat – sau mai degrabă scris – de un tânăr jurnalist, al cărui nume l-am căutat, apoi l-am uitat cu repeziciune.

Nu credeam că-l voi mai întâlni vreodată – pe el sau numele lui. La felul în care scria, nu-mi imaginam că va mai fi jurnalist multă vreme.

20

Am uitat cine a folosit cuvântul prima dată. Cineva din presă, probabil. Sau poate unul dintre profesorii mei. Oricine a fost, acesta a prins rădăcini şi a început să circule. Mă jucam pe mine însumi în melodrama regală în desfăşurare. Cu mult înainte să ajung suficient de mare ca să beau o bere (în mod legal), acesta a devenit o dogmă.

„Harry? Da, el este cel obraznic."

Obrăznicia a devenit curentul împotriva căruia înotam, vântul împotriva căruia zburam, aşteptarea zilnică pe care nu puteam spera să o dezmint niciodată.

Eu nu voiam să fiu ştrengar. Voiam să fiu nobil. Voiam să fiu bun, să muncesc din greu, să cresc şi să fac ceva important cu viaţa mea. Dar fiecare păcat, fiecare pas greşit, fiecare eşec făcea să fie repetată aceeaşi etichetă, declanşa aceleaşi condamnări publice şi, prin urmare, întărea credinţa generală că eram neobrăzat din fire.

Situaţia ar fi fost alta daca aş fi luat note mari. Însă nu luam, şi toată lumea ştia asta. Rapoartele privind activitatea mea erau publice. Întregul Commonwealth era la curent cu strădaniile mele academice, cauzate în mare parte de faptul că nivelul de la Eton mă depăşea.

Dar nimeni nu discuta niciodată despre *celălalt* motiv probabil.

Mama.

Studiul, concentrarea presupun o alianţă cu propria minte, cu care, în adolescenţă, eu eram permanent într-un război total. Neîncetat mă străduiam să alung cele mai sumbre gânduri, cele mai primare temeri – cele mai frumoase amintiri. (Cu cât amintirea era mai plăcută, cu atât durerea era mai profundă.) Descoperisem strategii pentru a face asta, unele sănătoase, altele nu, dar toate destul de eficiente, şi ori de câte acestea se dovedeau indisponibile – de pildă, atunci când eram obligat să stau în linişte, cu o carte în braţe –, îmi pierdeam cumpătul. Evitam, firesc, astfel de situaţii. Evitam cu orice preţ să stau liniştit, cu o carte în mână.

Mi-am dat seama la un moment dat că la baza educaţiei stă memoria. O listă de nume, o coloană de numere, o formulă matematică, o poezie frumoasă – ca să le înveţi, trebuie să le încarci în acea parte a creierului care stochează informaţii, aceeaşi parte a creierului căreia eu mă împotriveam. De la moartea mamei, memoria mea fusese afectată, iar eu nu voiam să o repar, fiindcă amintirile însemnau durere.

Faptul că nu îmi aminteam era pentru mine o alinare.

Totodată, e posibil să-mi amintesc greşit propriile lupte cu memoria mea de atunci, fiindcă îmi aduc aminte că eram foarte bun la memorarea unor lucruri, cum ar fi pasaje lungi din *Ace Ventura* şi din *Regele Leu*. Le recitam adesea colegilor sau mie însumi. De asemenea, există o fotografie cu mine stând la biroul extensibil din camera mea, şi acolo, într-un ungher, printre hârtii aruncate la întâmplare, se află o fotografie cu ramă argintie, înfăţişând-o pe mama. Aşadar, în ciuda faptului că memoria mea nu voia să şi-o amintească, totodată încercam vitejeşte să nu o uit.

Oricât de dificil era pentru mine să fiu personajul obraznic şi prost, pentru tata era un prilej de suferinţă, fiindcă asta însemna că sunt opusul lui.

Cel mai tare îl necăjea felul în care făceam tot posibilul să evit cărţile. Tatei nu doar că-i plăceau cărţile, ci pur şi simplu le venera. În special pe Shakespeare. Adora *Henric al V-lea*. Se
compara pe el însuşi cu prinţul Hal. În viaţa lui existau mai multe personaje Falstaff, cum ar fi lordul Mountbatten, iubitul său străunchi, şi Laurens van der Post, acolitul intelectual şi irascibil al lui Carl Jung.

Când aveam vreo şase, şapte ani, tata s-a dus la Stratford, unde l-a susţinut public şi cu ardoare pe Shakespeare. Aflându-se în locul unde se născuse şi murise cel mai mare scriitor britanic, tata a condamnat neglijarea pieselor de teatru ale lui Shakespeare în şcoli, dispariţia lui din sălile de clasă britanice şi din conştiinţa colectivă a naţiunii. Tata şi-a presărat discursul cu citate din *Hamlet*, *Macbeth*, *Othello*, *Furtuna*, *Neguţătorul din Veneţia*, a smuls replicile din aer, precum petalele propriilor trandafiri cultivaţi acasă, şi le-a aruncat publicului. A fost un gest teatral, dar nu şi zadarnic. Şi-a subliniat ideea astfel: „Cu toţii ar trebui să puteţi face asta. Cu toţii ar trebui să ştiţi aceste replici. Ele reprezintă moştenirea noastră comună, ar trebui să le preţuim, să le protejăm, şi în schimb, noi le lăsăm să moară."

Nu m-am îndoit nicicând de suferinţa tatălui meu la gândul că mă număram printre hoardele fără de Shakespeare. Şi am încercat să mă schimb. Am deschis *Hamlet*. Hmm. Un prinţ singuratic, obsedat de părintele lui mort, priveşte cum părintele rămas în viaţă se îndrăgosteşte de uzurpatorul celui decedat…?

Am închis cartea cu hotărâre. Nu, mulţumesc!

Tata nu a încetat nicicând să ducă o luptă dreaptă. Petrecea mai mult timp la Highgrove, proprietatea lui de 350 de acri din Gloucestershire, aflată în apropiere de Stratford, aşa că mă ducea din când în când acolo. Veneam neanunţaţi, urmăream orice piesă pe care o prezentau; pentru tata nu conta. Nici pentru mine nu conta, deşi din motive diferite.

Totul era o tortură.

În multe dintre seri nu înţelegeam mai nimic din ce se întâmpla sau se spunea pe scenă. Dar, atunci când înţelegeam, era cu atât mai rău pentru mine. Cuvintele mă ardeau. Mă tulburau. De ce-aş fi vrut să aud cum o „ţară întreagă obrazul să-şi zgârcească de durere"[6]? Asta îmi amintea de august 1997. De ce aş vrea să meditez asupra faptului imuabil că „tot ce trăieşte trebuie să moară, trecând prin natură spre eternitate…"? Eu n-aveam timp să reflectez la eternitate.

Singura operă literară care îmi amintesc că mi-a plăcut, pe care chiar am savurat-o, a fost un roman american subţirel. *Oameni şi şoareci*, de John Steinbeck. A trebuit să-l citim pentru cursul de engleză.

Spre deosebire de Shakespeare, Steinbeck nu avea nevoie să ne fie tradus. Scria într-un limbaj simplu, cotidian. Ba mai mult, era foarte concis. *Oameni şi şoareci* însuma doar 150 de pagini foarte alerte.

Partea cea mai bună era că povestea era amuzantă. Doi băieţi, George şi Lennie, hoinăresc prin California în căutarea unui loc al lor, încercând să-şi depăşească limitele. Niciunul din ei nu e vreun geniu, dar problema lui Lennie nu e doar un intelect redus. Acesta poartă în buzunar un şoarece mort, pe care-l mângâie cu degetul mare, căutând alinare. Totodată, iubeşte un căţeluş într-atât, încât îl ucide.

O poveste despre prietenie, fraternitate şi loialitate, presărată cu teme în care mă regăseam. George şi Lennie mă duceau cu gândul la Willy şi la mine. Doi prieteni, doi nomazi care trec prin aceleaşi întâmplări, păzindu-şi spatele unul altuia. După cum spune unul dintre personajele lui Steinbeck: „Un om are nevoie de cineva alături. Orice om înnebuneşte dacă nu are pe nimeni."

Cât de adevărat! Voiam să-i împărtăşesc asta lui Willy. Păcat că se prefăcea în continuare că nu mă cunoaşte.

21

Trebuie să fi fost pe la începutul primăverii anului 1999. Mă aflam, probabil, într-o vizită de weekend acasă, departe de Eton.

Când m-am trezit, tata stătea pe marginea patului meu şi mi-a spus că mă voi întoarce în Africa.

— În Africa, tată?

— Da, băiete drag.

— De ce?

Era aceeaşi problemă veche, mi-a explicat. Dinaintea mea se întindea aceeaşi vacanţă lungă, de Paşte, şi trebuia să facă ceva cu mine. Aşadar, Africa. Botswana, mai exact. Un safari.

— Safari! Cu tine, tată?

Nu. Din păcate, de astă dată el nu avea să mă însoţească. În schimb, Willy avea să vină.

Ah, bine.

— Şi cineva foarte special, a adăugat, imitându-l pe ghidul nostru african.

— Cine, tată?

Marko.

Marko? Abia dacă-l cunoşteam pe omul ăla, deşi auzisem lucruri bune despre el. Era garda personală a lui Willy, căruia părea să-i placă foarte mult de el. De altfel, tuturor le plăcea. Părerea generală era că, dintre toţi oamenii tatălui meu, el era cel mai bun. Cel mai aspru, cel mai dur, cel mai arătos.

Bodyguard galez de multă vreme. Povestitor. Bărbat în adevăratul sens al cuvântului.

Eram atât de entuziasmat de perspectiva unui safari condus de Marko, încât nici nu ştiu cum au trecut următoarele săptămâni de şcoală. De fapt, nu-mi amintesc să fi trecut prin ele. Memoria mi s-a şters complet din clipa în care tata mi-a dat vestea şi revine abia în momentul în care ne îmbarcam într-un avion al companiei British Airlines cu Marko, Willy şi Tiggy – una dintre bonele noastre. Mai exact, dădaca noastră preferată, deşi lui Tiggy nu-i plăcea să i se spună aşa. Ar fi decapitat pe oricine ar fi încercat.

— Nu sunt dădacă, sunt prietena voastră! zicea ea.

Din păcate, mama nu vedea lucrurile astfel. Nu o considera pe Tiggy o bonă, ci un duşman. Se ştie că o suspecta că e pregătită să devină înlocuitoarea ei. (Oare o considera pe doică rezerva ei?) Acum aceeaşi femeie de care mama se temea că îi va lua locul devenise, într-adevăr, substitutul ei – ce lucru cumplit pentru mama!

Aşadar, fiecare îmbrăţişare sau mângâiere pe creştet din partea lui Tiggy trebuie să fi declanşat mustrări de conştiinţă, o urmă de vinovăţie, şi totuşi, nu mi le amintesc. Revăd doar imensa bucurie de a o avea pe Tiggy alături, cerându-mi să-mi pun centura de siguranţă.

Am zburat direct până la Johannesburg, apoi cu un avion particular până la Maun, cel mai mare oraş din nordul Botswanei. Acolo ne-am întâlnit cu un grup mare de ghizi de safari, care ne-au condus la un convoi de jeepuri decapotabile Land Cruiser. Am pornit prin inima sălbăticiei spre Delta Okavango, despre care am aflat curând că e, probabil, cel mai frumos loc din lume.

Se spune că Okavango este un fluviu, dar asta e ca şi cum ai descrie Castelul Windsor drept o casă. E o deltă vastă, situată pe continent, exact în mijlocul deşertului Kalahari, unul dintre cele mai mari deşerturi din lume. Cursul inferior al Deltei Okavango este uscat ca iasca o bună parte din an, dar spre sfârşitul verii se umple, în urma inundaţiilor din amonte. Picături mici de ploaie prind a cădea în zonele înalte din Angola, se umflă, devin un şuvoi, apoi un curent de apă care transformă treptat delta nu într-un râu, ci în zeci de râuri. Din spaţiu se vede precum camerele unei inimi care se umplu cu sânge.

Odată cu apa, apare și viața. O abundență de animale, probabil cea mai mare biodiversitate din lume, acestea vin să se adape, să se scalde, să se împerecheze. Imaginați-vă că Arca ar apărea din senin și apoi s-ar răsturna aici.

Pe măsură ce ne apropiam de acest loc vrăjit, mi se tăia răsuflarea. Lei, zebre, girafe, hipopotami – cu siguranță toate erau un vis. În cele din urmă, ne-am oprit în ceea ce avea să fie tabăra noastră timp de o săptămână. Locul fremăta de și mai mulți ghizi și hăitași, pe puțin o duzină de persoane. Au bătut palma cu noi, ne-au îmbrățișat, ne-au spus o puzderie de nume. „Harry, William, faceți cunoștință cu Adi!“ (Douăzeci de ani, păr lung, zâmbet dulce.) „Harry, William, vi-i prezint pe Roger și pe David.“

Și în mijlocul tuturor stătea Marko, ca un polițist de la circulație, care îi comanda, îi flata, răcnea la ei și râdea, râdea întruna.

Cât ai clipi, sub conducerea lui, tabăra a prins contur. Corturi mari, verzi, scaune moi din pânză, dispuse în cercuri, inclusiv unul enorm, în jurul unui foc de tabără mărginit de pietre. Când mă gândesc la călătoria cu pricina, mintea îmi zboară direct la focul acela, întocmai cum făcuse atunci trupul meu costeliv. Focul era locul unde ne adunam cu toții peste zi, la intervale regulate. Dimineața, la prima oră, la prânz și, din nou, pe înserate – în special după cină. Ne uitam îndelung la el și apoi în sus, spre univers. Stelele păreau scântei ce se înălțau din bușteni.

Unul dintre ghizi a botezat focul acela Tufiș TV.

— Așa e, de fiecare dată când mai arunci un buștean în el, e ca și cum ai schimba canalul, am zis eu.

Tuturor le-a plăcut remarca mea.

Focul, am observat, îi hipnotiza, sau îi amețea, pe toți adulții din grupul nostru. Strălucirea lui portocalie le îmblânzea chipurile și le dezlega limba. Apoi, odată cu trecerea orelor, apărea whiskyul, și cu toții sufereau o nouă și importantă transformare.

Râsul lor devenea mai… zgomotos.

Eu îmi spuneam: „Mai mult, vă rog!“ Mai mult foc, mai multă vorbărie, mai multe râsete zgomotoase. Toată viața îmi fusese frică de întuneric și Africa se dovedea a avea un leac pentru asta.

Focul de tabără.

22

Marko era cel mai corpolent membru al grupului și, deopotrivă, cel care râdea cel mai tare. Exista o corelație între dimensiunile corpului și răcnetele lui. O legătură similară exista și între volumul vocii și nuanța strălucitoare a părului său. Eu eram roșcat și eram foarte conștient de asta, dar Marko, *extrem* de roșcat, privea asta cu mândrie.

M-am uitat la el și mi-am zis: „Învață-mă să fiu așa.“

Cu toate acestea, Marko nu era un profesor tipic. Permanent în mișcare, permanent în acțiune, îi plăceau multe lucruri – mâncarea, călătoriile, natura, armele, noi –, însă nu-l interesa câtuși de puțin să țină prelegeri. Era mai degrabă genul care conduce prin puterea exemplului. Și care se distrează. Era un personaj de carnaval, ca un uriaș cocktail Mardi Gras cu ghimbir, roșcat, grozav și impunător, iar dacă voiai să te alături petrecerii era grozav, dacă nu, tot grozav rămânea. De multe ori m-am întrebat, în timp ce-l urmăream înfulecându-și cina, dându-și ginul pe gât, strigând o nouă glumă sau bătând alt hăitaș pe spinare, de ce nu erau mai mulți oameni ca el. De ce nu încercau măcar?

Voiam să-l întreb pe Willy cum e să fii ocrotit și îndrumat de un asemenea tip, dar se pare că regula de la Eton se aplica și în Botswana: Willy nu voia să știe de mine în sălbăticie mai mult decât voia la școală.

Chestia care mă punea pe gânduri în privința lui Marko era timpul petrecut în cadrul Gărzilor Galeze. Uneori, pe parcursul călătoriei, mă uitam la el şi revedeam cele opt Gărzi Galeze, în tunicile lor roşii, ridicând sicriul pe umeri şi mărşăluind cu el pe culoarul bisericii… Am încercat să-mi reamintesc că Marko nu fusese acolo în ziua aceea. Am încercat să-mi reamintesc că, oricum, sicriul era gol. Totul era bine.

Când Tiggy îmi „sugera“ să mă duc la culcare, întotdeauna înaintea celorlalți, nu protestam. Zilele erau lungi, iar cortul, un culcuş primitor. Pânza lui mirosea plăcut a cărți vechi, podeaua era acoperită cu piei moi de antilopă, iar patul, cu un covor african confortabil. Pentru prima dată de luni sau chiar ani, adormeam imediat. Desigur că ajuta şi strălucirea focului de tabără de după peretele cortului, glasurile adulților de dincolo de el şi prezența animalelor din depărtare. Cârâituri, behăituri, răgete, ce tărăboi făceau în
întuneric – perioada lor cea mai agitată! Ora lor de vârf. Cu cât se făcea mai târziu, cu atât se auzeau mai tare. Mie mi se părea liniştitor. Şi totodată amuzant: oricât de gălăgioase erau animalele, tot îl auzeam pe Marko râzând.

Într-o noapte, înainte să adorm, mi-am făcut o promisiune: o să găsesc o modalitate de a-l face pe tipul ăla să râdă.

23

Ca şi mie, lui Marko îi plăceau dulciurile. La fel ca mine, prefera îndeosebi budincile. (Le spunea mereu „bud“.) Aşa că mi-a venit ideea să-i torn într-una nişte sos Tabasco.

La început o să urle. Dar apoi o să-şi da seama că a fost o farsă şi o să râdă. O, şi ce o să mai râdă! După aceea o să înțeleagă că eu i-am făcut-o. Şi o să râdă şi mai tare!

Abia aşteptam.

În seara următoare, când toată lumea lua cina, am ieşit tiptil din cortul în care luam masa. Am străbătut cei cincizeci de metri pe cărarea ce ducea spre cortul-bucătărie şi am turnat o ceaşcă întreagă cu Tabasco în castronul lui Marko cu budincă. (Era din aceea cu pâine şi unt, preferata mamei.) Personalul de la bucătărie m-a văzut, dar eu am ridicat un deget la buze şi ei au râs pe înfundate.

M-am strecurat înapoi în cortul în care serveam masa şi i-am făcut cu ochiul lui Tiggy. Îi dezvăluisem deja planul meu, iar ei i se păruse o farsă genială. Nu-mi amintesc dacă îi spusesem lui Willy ce puneam la cale. Probabil că nu. Ştiam că n-ar fi fost de acord.

M-am foit, numărând minutele până la servirea desertului şi abținându-mă să chicotesc.

Dintr-odată, cineva a țipat: „Aoleu!“ Altcineva a strigat: „Ce naiba…!“

Ne-am întors cu toții la unison. În fața cortului deschis, o coadă maronie se agita în aer.

— Leopard!

Toată lumea a încremenit. Cu excepția mea. Eu am înaintat spre el. Marko m-a prins de umăr. Leopardul s-a îndepărtat ca o prim-balerină pe poteca pe care tocmai trecusem eu.

M-am întors şi i-am văzut pe adulți uitându-se unul la altul cu gura căscată. „La naiba!“ Apoi, privirile lor s-au întors spre mine. „La naiba!!!“

Cu toții reflectau la acelaşi lucru, imaginându-şi acelaşi titlu de pe prima pagină a ziarelor de acasă: „Prințul Harry sfâşiat de un leopard.“

Lumea s-ar cutremura. Ar cădea capete. Nu mă gândisem la nimic din toate astea. Mă gândisem la mama. Leopardul acela era, cu siguranță, un semn de la ea, un mesager pe care-l trimisese să-mi spună că totul e bine. Şi că totul va fi bine.

În acelaşi timp, mi-am zis: „Ce groaznic!“ Dacă mami ar ieşi, în sfârşit, din ascunzătoare şi ar afla că fiul ei cel mic a fost mâncat de viu?

24

Ca membru al familiei regale, eşti învăţat în permanenţă să păstrezi distanţa între tine şi restul Creaţiei. Chiar şi atunci când lucrezi cu mulţimea, mereu menţii o distanţă discretă între tine şi ceilalţi. Distanţa e bună, distanţa înseamnă siguranţă, distanţa înseamnă supravieţuire. Distanţa e un element esenţial al statutului de membru al familiei regale, nu mai puţin important decât să stai la balcon şi, înconjurat de familie, să faci cu mâna mulţimii adunate în faţa Palatului Buckingham.

Şi familia presupunea distanţă, firește. Oricât de mult iubeai pe cineva, nu puteai depăşi nicicând acea prăpastie dintre un monarh şi un copil, să zicem. Ori dintre un moştenitor şi o rezervă. Atât fizic, cât şi afectiv. Nu era doar decretul lui Willy de a-i oferi spaţiu; generaţia mai vârstnică menţinea, aproape fără excepţie, interdicţia oricărui contact fizic. Fără îmbrăţişări, fără sărutări, fără bătăi pe umăr. Doar când şi când, poate, o uşoară atingere a obrajilor… şi asta la ocazii speciale.

Însă, în Africa, nimic din toate astea nu era aşa. În Africa, distanţa dispărea. Toate fiinţele se amestecau libere. Doar leul mergea cu capul sus, doar elefantul înainta semeţ, şi nici măcar ei nu erau complet distanţi, ci se amestecau zilnic printre supuşii lor. Nu aveau de ales. Da, erau pradă şi prădător, viaţa putea fi grea, brutală şi scurtă, dar în ochii mei de adolescent totul părea democraţie pură. O utopie.

Şi asta nici măcar nu includea saluturile şi îmbrăţişările camaradereşti cu toţi hăitaşii şi ghizii.

Pe de altă parte, poate că nu doar apropierea acestor fiinţe îmi plăcea. Poate că era numărul lor incredibil de mare. În câteva ore, trecusem de la ariditate, sterilitate, moarte la o zonă umedă şi extrem de fertilă. Poate că după asta tânjisem cel mai mult, după viaţă.

Poate că acela a fost adevăratul miracol pe care l-am descoperit în Okavango, în 1999. Cred că n-am clipit nici măcar o dată în săptămâna aceea. Cred că n-am încetat să zâmbesc nici măcar în somn. Fusesem transportat înapoi, în Jurasic, şi nu aş fi putut fi nicicând mai uluit. Şi nu doar T-Rex mă captivase. Iubeam până şi cele mai mici creaturi. Şi păsările. Datorită lui Adi, evident cel mai priceput ghid din grupul nostru, am început să recunosc din zbor vulturul cu glugă, stârcul de cireadă, prigoria cafenie, vulturul-pescar african. Până şi insectele erau fascinante. Adi m-a învăţat să le văd cu adevărat.

— Pleacă privirea, mi-a spus. Observă diferitele specii de gândaci, admiră frumuseţea larvelor. Apreciază totodată arhitectura barocă a muşuroaielor de furnici – cele mai înalte structuri realizate de animale, cu excepţia oamenilor. Sunt atâtea lucruri de ştiut, Harry. De apreciat.

— Aşa e, Adi.

Ori de câte ori veneam la el nedumerit, ori de câte ori dădeam peste un stârv proaspăt, devorat de viermi sau de câini sălbatici, ori de câte ori ne împiedicam de un morman de balegă de elefant din care răsăreau ciuperci ce semănau cu jobenul lui Artful Dodger, Adi nu se arăta niciodată dezgustat. „E ciclul vieţii, Harry“, îmi spunea.

Dintre toate animalele din mijlocul nostru, zicea Adi, cea mai maiestuoasă este apa. Okavango era o fiinţă vie. În copilărie, Adi parcursese delta în întregime, împreună cu tatăl lui, având cu ei doar nişte saci de dormit. Cunoştea Okavango la perfecţie, faţă de care nutrea o dragoste romantică. Suprafaţa apei era un obraz neted, pe care adesea îl mângâia delicat.

Şi totodată avea pentru fluviu o adevărată veneraţie. Respect. Dedesubturile sale reprezentau moartea, spunea el. Crocodili înfometaţi, hipopotami irascibili pândeau cu toţii de acolo, de dedesubt, din întuneric, aşteptându-te să greşeşti. Hipopotamii omorau cinci sute de persoane pe an; Adi îmi repeta asta iar şi iar ca să-mi intre în cap şi, după atâţia ani, încă-l aud: „Să nu intri niciodată în apa întunecată, Harry!“

Într-o noapte, adunaţi în jurul focului, ghizii şi hăitaşii discutau despre fluviu. Depănau poveşti despre cum e să-l străbaţi, să înoţi în el, să mergi cu barca, să te temi de el şi vorbeau

unii peste alţii. Toată noaptea i-am auzit dezbătând misticismul fluviului, caracterul lui sacru, ciudăţenia lui.

Apropo de ciudăţenie… În aer plutea miros de marijuana. Poveştile deveneau tot mai zgomotoase şi mai stupide. I-am întrebat dacă pot să încerc şi eu.

Toată lumea a râs.

— Fugi de-aici! mi-au zis.

Willy s-a uitat la mine îngrozit. Dar eu nu am dat înapoi. Mi-am susţinut cauza. Aveam *experienţă*, le-am spus.

Atunci au întors capul spre mine.

— Chiar aşa?! s-au mirat ei.

Henners şi cu mine şterpeliserăm de curând două baxuri de câte şase sticle de vodcă Smirnoff şi le băuserăm pe toate până când am leşinat, m-am lăudat eu. În plus, Tiggy mă lăsa mereu să sorb din sticla ei când luam urma vânatului. (Gin de prune, nu mergea nicăieri fără el.) M-am gândit că mai bine evit să le dezvălui exact câtă experienţă aveam.

Adulţii au schimbat priviri furişe. Unul a ridicat din umeri, a mai rulat un joint şi mi l-a dat. Am tras un fum. Am tuşit şi m-a cuprins greaţa. Iarba africană era mult mai tare decât cea de la Eton. Iar ameţeala, mai uşoară. Dar cel puţin eram bărbat.

Ba nu. Eram încă un ţânc. Jointul era doar busuioc proaspăt, înfăşurat într-o foiţă murdară.

25

Hugh şi Emilie erau prieteni vechi cu tata. Locuiau în Norfolk şi îi vizitam adesea o săptămână, două în vacanţele din timpul anului şcolar şi vara. Aveau patru fii, printre care Willy şi cu mine eram aruncaţi mereu, ca nişte căţeluşi într-o haită de pitbulli.

Jucam diverse jocuri. Într-o zi de-a v-aţi ascunselea, în a doua, „Capturează steagul“. Dar, indiferent de joc, acesta era mereu prilej pentru o ceartă de proporţii şi, indiferent de ceartă, nu existau învingători pentru că nu existau reguli. Ne trăgeam de păr, ne scoteam ochii, ne suceam braţele, ne sugrumam. În dragoste şi în război, totul era corect; la fel şi la casa de la ţară a lui Hugh şi a lui Emilie.

Cum eu eram cel mai sfrijit şi cel mai tânăr, o încasam mereu cel mai tare. Dar tot eu eram cel care escalada conflictul, cel care o căuta cel mai des cu lumânarea, aşa că o meritam pe deplin. Un ochi vânăt, o echimoză violet, o buză umflată, nu mă deranjau. Dimpotrivă. Poate că voiam să par dur. Poate că, pur şi simplu, îmi doream să simt *ceva*. Oricare ar fi fost motivul, filozofia mea simplă în legătură cu bătaia era: „Mai multă, vă rog.“

Toţi şase ne botezam aşa-zisele bătălii cu denumiri istorice. Casa lui Hugh şi a lui Emilie devenea adesea Waterloo, Somme sau Rorke’s Drift. Ne revăd atacându-ne unii pe alţii, strigând: „Zulu!“

Liniile de luptă erau adesea alcătuite din rudele de sânge, deşi nu întotdeauna. Nu era mereu familia Windsor împotriva Celorlalţi. Obişnuiam să ne amestecăm şi să ne armonizăm. Uneori luptam alături de Willy, alteori împotriva lui. Cu toate acestea, indiferent de alianţe, deseori se întâmpla ca unul sau doi dintre băieţii lui Hugh şi ai lui Emilie să se sucească şi să-l atace pe Willy. Îl auzeam strigând după ajutor şi ceaţa roşie cobora ca un vas de sânge ce mi se spărgea dinapoia ochilor. Îmi pierdeam controlul, capacitatea de a mă concentra la orice altceva în afară de familie, de ţară, de trib, şi mă aruncam asupra cuiva, asupra tuturor. Loveam cu picioarele, cu pumnii, sugrumam, le retezam membrele de sub ei.

Băieţii gazdelor noastre nu făceau faţă atacului. Nu aveau *cum* să-i facă faţă.

— Ia-l de pe noi! E nebun! strigau.

Nu ştiu cât eram de bun sau de priceput ca luptător. Însă întotdeauna reuşeam să creez o diversiune, astfel încât Willy să scape. El îşi evalua rănile, îşi sufla nasul, apoi se avânta din nou în luptă. În cele din urmă, când bătălia se încheia de-a binelea, când ne îndepărtam

împreună, şchiopătând, simţeam întotdeauna o iubire imensă pentru el, dar şi iubirea lui pentru mine, şi totodată o mare stânjeneală. Aveam jumătate din înălţimea şi din greutatea lui Willy. Eram fratele lui mai mic: el trebuia să mă salveze pe mine, nu invers.

Cu timpul, luptele au devenit mai aprige. Au fost introduse arme de calibru mic. Aruncam unii într-alţii cu artificii, construiam lansatoare de rachete din tuburi pentru mingi de golf, organizam bătălii nocturne, în care doi dintre noi apărau o cutie de pastile umplută cu pietre şi aşezată în mijlocul unui câmp deschis. Mai simt şi acum mirosul de fum şi mai aud şuieratul proiectilului lansat spre victima a cărei armură era formată dintr-o jachetă matlasată, mănuşi din lână, poate nişte ochelari de schi, deşi de cele mai multe ori aceştia lipseau.

Cursa pentru înarmare s-a accelerat. Cum se întâmplă de obicei. Am început să tragem cu pistoale cu bile. De aproape. Cum de nu a fost nimeni rănit? Cum de nu şi-a pierdut nimeni un ochi?

Într-o zi, ne plimbam toţi şase prin pădurea de lângă casa lor, căutând veverițe şi porumbei de sacrificat. Am găsit acolo un Land Rover vechi, de armată. Willy şi băieţii au zâmbit.

— Harold, tu te sui, porneşti şi noi te împuşcăm.

— Cu ce?

— Cu puşca automată.

— Nu, mersi.

— Ne încărcăm armele. Fie te sui şi pleci, fie te împuşcăm pe loc.

am suit şi am plecat. Am râs şi am apăsat acceleraţia.

Undeva pe proprietatea lor se afla un şantier, pentru că Hugh şi Emilie îşi construiau o casă nouă. Acesta a devenit decorul pentru cea mai aprigă bătălie a noastră, probabil. Era pe la amurg. Unul dintre fraţi se afla între pereţii nefinisaţi ai casei, de unde declanşase o rafală puternică. Când s-a retras, l-am bombardat cu rachete.

Şi apoi… a dispărut.

— Unde e Nick?

Am luminat locul cu lanterna. Nici urmă de băiat. Am înaintat precauţi, am ajuns în dreptul unei gropi imense, săpate în pământ, ca o fântână pătrată, lângă şantier. Ne-am uitat peste marginea ei şi am luminat-o cu lanterna. Jos de tot, se afla Nick, întins pe spate şi gemând. Mare noroc că supravieţuise, am fost cu toţii de acord.

— Ce şansă uriaşă! am exclamat.

Am aprins câteva artificii, unele mari, şi le-am dat drumul în groapă.

26

Când în preajmă nu se aflau alţi băieţi, niciun duşman comun, Willy şi cu mine ne întorceam unul împotriva celuilalt.

Cel mai adesea se întâmpla pe bancheta din spate a maşinii, atunci când tata ne ducea undeva. La casa de la ţară, să zicem. Sau la un râu cu somon. Odată, în Scoţia, în drum spre râul Spey, ne-am încăierat şi curând am ajuns să ne batem, rostogolindu-ne încoace şi-ncolo şi lovindu-ne.

Tata a tras maşina la marginea drumului şi i-a strigat lui Willy să coboare.

— Eu? De ce eu?

Tata a considerat că nu trebuie să-i explice.

— Coboară! a repetat el.

Willy s-a întors spre mine, furios. Avea senzaţia că eu scăpasem nepedepsit. A coborât din maşină, s-a îndreptat cu paşi apăsaţi spre maşina de rezervă, plină cu bodyguarzi, s-a urcat şi şi-a pus centura. (De când dispăruse mama, purtam mereu centură de siguranţă.) Apoi

convoiul a pornit din nou la drum. Din când în când mă uitam pe lunetă. În urma noastră, abia dacă-l zăream pe viitorul Rege al Angliei urzindu-şi răzbunarea.

27

Prima dată când am ucis ceva, Tiggy mi-a spus:

— Bravo, dragul meu!

Şi-a înfipt degetele lungi şi subţiri în corpul iepurelui, sub bucăţica de blană sfâşiată, a scos puţin sânge şi m-a mânjit delicat pe frunte, pe obraji şi pe nas.

— Acum, ai primit botezul sângelui, mi-a zis ea cu o voce guturală.

Botezul sângelui – o tradiţie veche de secole. O dovadă de respect faţă de cel ucis, un act de credinţă din partea ucigaşului. Şi totodată o modalitate de a marca trecerea de la copilărie la… maturitate. Nu, nu chiar. Dar ceva asemănător.

Şi astfel, în ciuda trupului meu lipsit de păr şi a vocii piţigăiate, după botezul sângelui m-am considerat vânător cu drepturi depline. Dar, în jurul vârstei de cincisprezece ani, am fost informat că voi avea parte de o iniţiere adevărată în materie de vânătoare. Cerbul comun.

S-a întâmplat la Balmoral. Dimineaţa devreme, ceaţă pe dealuri, negură peste văi. Ghidul meu, Sandy, avea o mie de ani. Arăta de parc-ar fi vânat mastodonţi. Învechit la propriu, aşa-i descriam Willy şi cu mine pe el şi pe alţii asemenea lui. Sandy vorbea în stil vechi, mirosea a vechi şi, cu siguranţă, se îmbrăca în stil vechi. Jachetă de camuflaj decolorată, peste nişte tricouri verzi, jerpelite, pantaloni de golf din tweed ca la Balmoral, şosete acoperite de ciulini, bocanci Gore-Tex. Pe cap purta o şapcă plată din tweed care avea de trei ori vârsta mea şi era pătată de un mileniu de transpiraţie.

M-am târât după el toată dimineaţa prin iarba neagră şi prin mlaştină. Cerbul meu s-a ivit dinaintea noastră. Ne-am apropiat încet, centimetru cu centimetru, în cele din urmă ne-am oprit şi l-am privit cum rumegă nişte iarbă uscată. Sandy s-a asigurat că ne aflam în continuare contra vântului.

A arătat spre mine şi spre puşca mea. Sosise clipa. S-a rostogolit într-o parte, ca să-mi facă loc. Şi-a ridicat binoclul. Îi auzeam respiraţia zgomotoasă când am ţintit încet şi am apăsat pe trăgaci. Un trosnet ascuţit şi asurzitor. Apoi, linişte.

Ne-am ridicat şi am înaintat. Când am ajuns în dreptul cerbului, m-am simţit uşurat. Ochii lui erau deja înceţoşaţi. Exista mereu teama că vei provoca doar o rană şi că animalul va fugi în pădure, unde va agoniza ore în şir. Pe măsură ce ochii lui deveneau din ce în ce mai opaci, Sandy a înghenucheat în faţa lui, şi-a scos cuţitul strălucitor, i-a tăiat gâtul, apoi i-a spintecat burta. Mi-a făcut semn să îngenunchez. Şi am îngenuncheat.

Credeam că ne vom ruga.

— Mai aproape! s-a răstit Sandy la mine.

Am îngenuncheat mai aproape, destul de aproape încât să simt mirosul de transpiraţie al lui Sandy. El mi-a pus uşor o mână pe ceafă şi am crezut că o să îmbrăţişeze, că o să mă felicite. „Bravo, băiete!“ În schimb, m-a împins cu capul în carcasa despicată.

Am încercat să mă retrag, dar Sandy m-a împins şi mai adânc. Eram şocat de puterea lui extraordinară. Şi de mirosul infernal. Micul dejun mi-a venit înapoi pe gât. „O, te rog, o, te rog, nu mă face să vomit în carcasa de cerb.“ După un minut, n-am mai simţit niciun miros, fiindcă nu mai puteam să respir. Nasul şi gura mi se umpluseră de sânge, de măruntaie şi de o căldură profundă şi supărătoare.

„Aşadar, asta-i moartea“, mi-am zis. „Sângerarea supremă.“

Nu era ce-mi imaginasem. Am rămas fără vlagă. Rămas-bun tuturor! Sandy m-a tras afară.

Mi-am umplut plămânii cu aerul proaspăt al dimineţii. Am început să mă şterg pe faţă, pe care se prelingea sângele, dar Sandy m-a prins de mână.

— Nu, băiete, nu! mi-a zis.

— Ce e?

— Lasă-l să se usuce, băiete! Lasă-l să se usuce!

Am vorbit cu băieţii din vale prin staţie. Au trimis caii după noi. Cât am aşteptat, ne-am apucat de treabă, am eviscerat cerbul, adică *gralloching* în limba scoţiană veche. I-am îndepărtat stomacul, am împrăştiat rămăşiţele pe versantul dealului pentru şoimi şi ulii, am scos ficatul şi inima, am tăiat penisul, cu grijă să nu secţionăm uretra, care te putea stropi cu urină, o duhoare de care nici cu zece băi de munte nu mai puteai scăpa.

Au sosit caii. Am urcat cerbul eviscerat pe spinarea armăsarului alb, l-am trimis la cămara cu provizii, apoi am plecat, umăr la umăr, spre castel.

Pe măsură ce faţa mi se usca şi stomacul mi se liniştea, m-am simţit dând pe-afară de mândrie. Procedasem bine cu cerbul, aşa cum fusesem învăţat. O singură lovitură, drept în inimă. În afara faptului că nu fusese dureroasă, moartea instantanee păstrase carnea curată. Dacă doar l-aş fi rănit sau l-aş fi lăsat să ne vadă, bătăile inimii i s-ar fi accelerat, sângele i s-ar fi umplut de adrenalină, iar antricotul şi vrăbioara ar fi fost de nemâncat. Sângele de pe chipul meu nu conţinea niciun pic de adrenalină, era meritul meu de vânător.

Totodată, fusesem bun cu natura. Să gestionezi numărul de animale însemna să salvezi, în general, populaţia de căprioare, asigurându-te că au suficientă hrană pentru iarnă.

În cele din urmă, fusesem bun cu comunitatea. Un cerb mare în cămara de provizii însemna suficientă carne pentru locuitorii de pe lângă Balmoral.

Aceste virtuţi îmi fuseseră repetate de la o vârstă fragedă, dar acum le trăisem şi le simţisem pe propriul chip. Nu eram credincios, însă „tratamentul facial“ cu sânge fusese pentru mine un botez. Tata era foarte credincios, se ruga în fiecare seară, dar acum, în acest moment, m-am simţit şi eu aproape de Dumnezeu. Dacă iubeşti natura, spunea tata mereu, trebuie să ştii când să o laşi în pace şi când să intervii; să intervii însemna să sacrifici animale, iar să sacrifici însemna să ucizi. Toate acestea reprezentau o formă de credinţă.

În cămara cu provizii, Sandy şi cu mine ne-am dezbrăcat şi ne-am verificat reciproc de căpuşe. Pădurile abundau de căprioare şi, odată ce o căpuşă îţi ajungea pe picior, ţi se înfigea adânc sub piele şi adesea se deplasa până în testicule. Un biet paznic al unui teren de vânătoare fusese răpus recent de boala Lyme.

Am intrat în panică. Fiecare pistrui părea o condamnare.

— E căpuşă? Aia e?

— Nu, băiete, nu!

M-am îmbrăcat. M-am întors spre Sandy să-mi iau rămas-bun şi i-am mulţumit pentru experienţa oferită. Am vrut să-i strâng mâna, să-l îmbrăţişez. Dar o voce suavă şi liniştită din mine mi-a spus: „Nu, băiete, nu!“

28

Şi lui Willy îi plăcea să stea la pândă la vânătoare, prin urmare, aceea a fost scuza lui de a nu veni la Klosters anul acela. A preferat să rămână pe proprietatea bunicii din Norfolk, douăzeci de mii de acri de pământ pe care-i adoram amândoi: Sandringham.

— Prefer să vânez potârnichi, i-a spus tatei.

O minciună. Tata nu ştia că e o minciună, însă eu ştiam. Adevăratul motiv pentru care Willy rămânea acasă era că nu putea înfrunta Zidul.

Înainte să ne ducem la schi în Klosters, întotdeauna trebuia să mergem într-un loc anume stabilit de la baza muntelui şi să stăm în faţa a vreo şaptezeci de fotografi, aşezaţi în trepte, pe trei sau patru rânduri – pe scurt, acesta era Zidul. Îşi îndreptau spre noi obiectivele aparatelor de fotografiat, ne strigau pe nume şi ne pozau, în timp ce noi mijeam ochii, ne foiam şi-l ascultam pe tata răspunzând la întrebările lor stupide. Zidul era preţul pe care îl plăteam

pentru o oră petrecută în tihnă pe pârtie. Doar dacă ne prezentam în faţa Zidului ne lăsau pentru scurtă vreme în pace.

Tatei îi displăcea Zidul – era lucru ştiut –, dar Willy şi cu mine îl detestam. Aşa că Willy era acasă, unde se răzbuna pe potârnichi. Aş fi rămas şi eu cu el, dac-aş fi putut, dar nu eram suficient de mare ca să mă impun astfel.

În absenţa lui Willy, tata şi cu mine trebuia să înfruntăm Zidul singuri, ceea ce era cu atât mai neplăcut. Am stat aproape de tata în timp ce aparatele de fotografiat zumzăiau şi ţăcăneau. Amintiri legate de Spice Girls. Amintiri legate de mama, care, la rândul ei, detesta Klosters.

De aceea se ascunde, mi-am zis. Întocmai de aceea. De rahatul ăsta.

Mama ura Klosters şi din alte motive, în afară de Zid. Când aveam trei ani, tata şi un prieten de-ai lui au suferit un accident îngrozitor pe pârtia de acolo. Au fost surprinşi de o avalanşă de proporţii. Tata a scăpat ca prin urechile acului, dar nu şi prietenul lui. Îngropat sub acel morman uriaş, ultimele suflări trebuie să-i fi fost înăbuşite de zăpadă. Mama vorbea adesea despre el cu lacrimi în ochi.

După Zid am încercat să găsesc o modalitate de a mă distra. Adoram să schiez şi eram bun la asta. Dar, de îndată ce mi-am amintit de mama, m-am trezit îngropat sub propria-mi avalanşă de emoţii. Şi de întrebări: „E greşit să mă bucur de un loc pe care mami îl disprețuieşte? Sunt egoist dacă mă distrez pe pârtie azi? Sunt un fiu rău pentru că mă simt entuziasmat să urc cu telescaunul numai cu tata? O să înţeleagă mami că mi-e dor de ea şi de Willy, dar că totodată îmi place să-l am puţin pe tata doar pentru mine? Cum să-i explic toate acestea atunci când o să se întoarcă?“

La ceva timp după excursia la Klosters, i-am împărtăşit lui Willy teoria mea cu privire la faptul că mami se ascunde. A recunoscut că, odată, avusese şi el o teorie asemănătoare. Dar, în cele din urmă, o abandonase.

— S-a dus, Harold. Nu se va mai întoarce.

Nu, nu, nu. Nu voiam să aud una ca asta.

— Willy, dintotdeauna a spus că şi-ar dori, pur şi simplu, să dispară! Doar ai auzit-o!

— Da. Aşa spunea. Şi totuşi, Harold, nu ne-ar face una ca asta nouă!

Şi eu mă gândisem la asta, i-am mărturisit.

— Dar nici nu ar muri, Willy! Nici aşa ceva nu ne-ar face!

— Ai dreptate, Harold!

29

Am parcurs drumul acela lung, am trecut pe lângă poneii albi, de prăsilă, ai bunicii, pe lângă terenul de golf, cu pajiştea unde, odinioară, regina-mamă nimerise gaura dintr-o singură lovitură, dincolo de poliţistul aflat în ghereta lui micuţă (un salut scurt), peste vreo două limitatoare de viteză, apoi peste un pod scund din piatră şi am intrat pe un drum liniştit de ţară.

Tata, care conducea, s-a uitat prin parbriz cu ochii mijiţi.

— E o seară superbă, nu-i aşa?

Balmoral. Vară. 2001.

Am urcat un deal abrupt, pe lângă distileria de whisky, de-a lungul unei străduţe bătute de vânt, am coborât printre două păşuni de oi invadate de iepuri. Aceia care avuseseră norocul să scape de noi. Împuşcaserăm mulţi dintre ei mai devreme în ziua aceea. După câteva minute, am cotit pe un drum prăfuit şi am mers vreo patru sute de metri, până am ajuns la un gard de protecţie împotriva căprioarelor. Am coborât din maşină şi am deschis poarta zăvorâtă cu lacăt. Aici, în sfârşit, aveam voie să conduc, fiindcă ne aflam departe, pe drumuri private. Am sărit la volan, am apăsat pe acceleraţie şi am pus în aplicare toate lecţiile de şoferie pe care mi

le dăduse tata de-a lungul anilor, ţinându-mă adesea în poală. Ne-am croit drum printre tufişuri cu flori mov şi am ajuns în inima acelei imense mlaştini scoţiene. În faţă, ca un vechi prieten, stătea Lochnagar, acoperit cu petice de zăpadă.

Am ajuns în dreptul ultimului pod din lemn, cauciucurile scoţând acel sunet liniştitor, ca un cântec de leagăn, pe care l-am asociat dintotdeauna cu Scoţia. *Bum bum, bum bum… bum bum, bum bum*. Sub noi se afla un pârâu ce clocotea în urma ploii abundente, căzute recent pe versanţi. Văzduhul era plin de musculiţe. Printre copaci, în ultima geană de lumină, distingeam vag cerbi uriaşi uitându-se la noi. Am ajuns într-o poiană mare. La dreapta se afla o veche cabană de vânătoare din piatră, la stânga noastră, pârâul rece cobora spre râu prin pădure, şi iat-o! Inchnabobart!

Am dat fuga în cabană. Bucătăria caldă! Şemineul vechi! M-am aşezat pe apărătoarea lui, prevăzută cu pernuţă roşie, uzată şi am inhalat mirosul piramidei uriaşe din buşteni de mesteacăn argintiu pentru foc, stivuiţi alături. Dacă există vreun miros mai ameţitor sau mai îmbietor decât cel de mesteacăn argintiu, nu ştiu care-ar putea fi. Bunicul, care plecase cu o jumătate de oră înaintea noastră, se ocupa deja de grătar în spatele cabanei. Stătea în picioare, învăluit de un nor gros de fum, cu ochii înlăcrimaţi. Purta o şapcă plată pe care şi-o scotea din când în când ca să se şteargă pe frunte sau să prindă câte o muscă. Când muşchiul de vânat a sfârâit, l-a întors cu un cleşte uriaş, apoi a pus pe grătar un rotocol de cârnaţi Cumberland. De obicei îl rugam să gătească o oală cu specialitatea lui, spaghete bolognese. Dar, dintr-un oarecare motiv, în seara asta n-am făcut-o.

Specialitatea bunicii era sosul pentru salată. Pregătise o cantitate generoasă. Apoi a aprins lumânările de-a lungul mesei şi ne-am aşezat cu toţii pe scaune de lemn, cu şezut scârţâitor, din paie. Adesea, la astfel de cine, primeam câte un musafir, o personalitate celebră sau importantă. Discutasem de multe ori cu un prim-ministru sau cu vreun episcop despre temperatura cărnii sau despre răcoarea serii. Dar în seara aceasta era doar familia.

A sosit străbunica. Am sărit în picioare şi i-am oferit mâna. Întotdeauna i-o ofeream – tata îmi băgase asta în cap –, dar în seara aceea am observat că Gan-Gan avea nevoie de mai mult ajutor decât de obicei. Tocmai îşi sărbătorise împlinirea a 101 ani şi părea plăpândă.

Şi, cu toate acestea, era foarte elegantă. Îmi amintesc că era îmbrăcată în albastru din cap până-n picioare. Cardigan albastru, fustă albastră, din tartan, pălărie albastră. Albastru era culoarea ei preferată.

A cerut un martini. Câteva clipe mai târziu, cineva i-a întins un pahar rece ca gheaţa, umplut cu gin. Am privit-o luând o înghiţitură, evitând lămâia care plutea deasupra şi, din impuls, am decis să mă alătur şi eu. Nu băusem niciodată cocktail de faţă cu familia, aşa că avea să fie un adevărat eveniment. Un mic gest de rebeliune.

S-a dovedit o revoltă inutilă. Nimănui nu i-a păsat. Nimeni n-a observat. Cu excepţia lui Gan-Gan. Ea s-a înviorat o clipă văzând că fac pe adultul, cu ginul şi apa tonică în mână.

M-am aşezat lângă ea. Discuţia noastră a început ca o mişţocăreală plină de vervă, apoi a evoluat, devenind treptat ceva mai profund. O legătură. În seara aceea, Gan-Gan mi-a vorbit cu adevărat, m-a ascultat cu adevărat. Nu-mi venea să cred. Mă întrebam de ce. Să fi fost datorită ginului? Să fi fost cei zece centimetri cât crescusem de vara trecută? La un metru optzeci şi doi ai mei, eram acum cel mai înalt dintre membrii familiei. Combinat cu scăderea în înălţime a lui Gan-Gan, acum o dominam cu statura mea.

Mi-aş dori să-mi amintesc întocmai despre ce am vorbit. Mi-aş dori să-i fi pus mai multe întrebări şi să-mi fi notat răspunsurile ei. Ea fusese Regina Războiului. Locuise la Palatul Buckingham în timp ce din cer ploua cu bombele lui Hitler. (Nouă bombe lansate direct asupra Palatului.) Luase masa cu Churchill, cu Churchill din vremea războiului. Cândva fusese la rândul ei o vorbitoare plină de elocinţă, în stilul lui Churchill. Era apreciată pentru replica ei conform căreia, indiferent cât de rău ar fi stat lucrurile, n-ar fi părăsit nicicând

Anglia, iar oamenii o adorau pentru asta. Îmi iubeam ţara şi ideea de a declara că nu ai părăsi-o niciodată mi se părea minunată.

Pentru alte afirmaţii era considerată de neapreciat, firește. Provenea din altă epocă, se bucurase să fie regină într-un fel care unora li se părea nepotrivit. Eu n-am văzut nimic din toate astea. Ea era Gan-Gan, străbunica mea. Se născuse cu trei ani înainte de inventarea avionului, dar la aniversarea a o sută de ani încă mai cânta la tobe africane.

M-a luat de mână ca pe un cavaler întors acasă din război şi mi-a vorbit cu dragoste, cu umor şi, în seara aceea, în seara aceea magică de-a dreptul, cu respect.

Mi-am dorit să o fi întrebat despre soţul ei, regele George al VI-lea, care murise de tânăr. Sau despre cumnatul ei, regele Edward al VIII-lea, pe care, aparent, îl detestase. Acesta renunţase la coroană în favoarea iubirii. Gan-Gan credea în iubire, însă nimic nu depăşea coroana. Se spune că, totodată, o disprețuise şi pe aleasa lui.

Mi-aş dori să o fi întrebat despre strămoşii ei îndepărtaţi din Glamis, patria lui Macbeth. Văzuse atât de multe, ştia atât de multe, aveam atâtea de învăţat de la ea, însă nu eram îndeajuns de matur, în ciuda faptului că mai crescusem, ori îndeajuns de curajos, în ciuda ginului.

Cu toate acestea, am făcut-o să râdă. În mod normal, aceea era treaba tatălui meu; el avea talent în a gâdila simţul umorului lui Gan-Gan. O iubea la fel de mult cum iubea pe oricine altcineva din lume, poate chiar mai mult. Îmi amintesc că s-a uitat de mai multe ori la noi, mulţumit că o făceam adesea să chicotească pe favorita lui.

La un moment dat, i-am povestit lui Gan-Gan despre Ali G., personajul interpretat de Sacha Baron Cohen. Am învăţat-o să spună *Booyakasha*, arătându-i cum să mişte degetele aşa cum făcea Sasha. N-a înţeles, n-avea nici cea mai vagă idee despre ce vorbesc, dar s-a distrat grozav încercând să reproducă gestul şi să rostească cuvântul cu pricina. De fiecare dată când repeta *Booyakasha*, râdea în hohote, făcându-i pe toţi ceilalţi să zâmbească. Asta mă măgulea şi mă încânta. Îmi dădea senzaţia de… apartenenţă.

Aceasta era familia mea, în care, într-o seară cel puţin, deţineam un rol aparte.

Şi, măcar de astă dată, nu era rolul copilului obraznic.

30

Câteva săptămâni mai târziu, întors la Eton, am trecut pe lângă două uşi albastre, aproape în aceeaşi nuanţă de albastru ca a unuia dintre kilturile lui Gan-Gan. „I-ar fi plăcut uşile astea“, mi-am zis.

Erau uşile ce dădeau în camera cu televizor, unul dintre sanctuarele mele. Aproape în fiecare zi, imediat după prânz, eu şi colegii mei ne duceam în camera respectivă să ne uităm puţin la serialul *Neighbours* sau poate la *Singur acasă*, înainte de a merge la sport. Dar, în acea zi de septembrie a anului 2001, încăperea era ticsită de lume, însă nu se difuza serialul. Se difuzau ştiri. Iar ştirile erau de coşmar. Clădiri în flăcări?

— O, incredibil! Unde e asta?

— La New York.

Am încercat să văd ecranul printre băieţii adunaţi în cameră. L-am întrebat pe tipul din dreapta mea ce se întâmplă. Mi-a zis că America era ţinta unui atac. Nişte teroriști intraseră cu avioanele în Turnurile Gemene din New York. Oamenii… săreau. Din vârful unor clădiri înalte de jumătate de kilometru.

S-au adunat din ce în ce mai mulţi băieţi şi au rămas în picioare, muşcându-şi buzele, rozându-şi unghiile şi trăgându-se de urechi. Într-o tăcere împietrită şi într-o confuzie adolescentină, am privit singura lume pe care o cunoscusem vreodată dispărând în nori uriaşi de fum toxic.

— Al Treilea Război Mondial, s-a auzit un murmur.

Cineva a deschis uşile albastre. Şi mai mulţi băieţi s-au revărsat înăuntru. Niciunul nu scotea niciun sunet. Atâta haos, atâta durere! Ce era de făcut? Ce puteam noi să facem? Ce ni se va cere să facem?

Câteva zile mai târziu, am împlinit şaptesprezece ani.

31

Adesea îmi spuneam, la prima oră a dimineţii: „Poate că asta-i ziua cea mare!“ O spuneam după micul dejun: „Poate că o să reapară în dimineaţa asta.“ O spuneam după prânz: „Poate că o să reapară în după-amiaza asta.“

La urma urmei, trecuseră patru ani. Cu siguranţă se stabilise undeva până acum, îşi construise o nouă viaţă, o nouă identitate. „Poate că, în cele din urmă, astăzi o să-şi facă apariţia, o să ţină o conferinţă de presă – o să şocheze lumea.“ După ce va răspunde la întrebările adresate de reporterii uluiţi, se va apleca spre microfon şi va spune: „William! Harry! Dacă mă auziţi, veniţi la mine!“

Noaptea aveam cele mai complexe vise. În esenţă erau aceleaşi, deşi scenariile şi costumele erau uşor diferite. Uneori, mama îşi orchestra o întoarcere triumfală; alteori, mă ciocneam de ea undeva. La un colţ de stradă. Într-un magazin. Întotdeauna era deghizată – o perucă bogată, blondă. Sau ochelari de soare mari şi negri. Şi cu toate acestea, o recunoşteam întotdeauna.

Înaintam şi-i şopteam:

— Mami? Tu eşti?

Înainte ca ea să apuce să-mi răspundă, înainte ca eu să aflu unde fusese, de ce nu se întorsese, mă trezeam brusc.

Mă uitam prin cameră, cuprins de o dezamăgire zdrobitoare. Fusese doar un vis. Din nou. Dar apoi îmi spuneam: „Poate că asta înseamnă că… azi e ziua cea mare?“

Eram precum acei fanatici religioşi care cred că lumea se va sfârşi la cutare sau cutare dată. Iar când ziua trece fără evenimente, credinţa lor rămâne nestrămutată: „Trebuie să fi interpretat greşit semnele. Sau calendarul.“

Presupun că în adâncul sufletului meu ştiam care e adevărul. Iluzia că mama se ascundea şi că-şi pregătea întoarcerea nu a fost niciodată într-atât de reală încât să acopere cu totul realitatea. Dar o acoperise suficient încât să pot amâna mare parte din durerea mea. Încă nu o jelisem, nu o plânsesem, cu excepţia momentului aceluia de la mormânt, încă nu asimilasem faptele. O parte din mintea mea ştia, însă o altă parte era complet izolată, iar această diviziune dintre cele două menţinea parlamentul conştiinţei mele împărţit, polarizat, blocat. Exact aşa cum mi-l doream.

Uneori purtam o discuţie dură cu mine însumi: „Toţi ceilalţi par să creadă că mami s-a dus, şi cu asta, basta. Aşa că poate că ar trebui să li te alături şi tu.“

Dar apoi îmi spuneam: „O să cred atunci când o să am dovezi.“ Cu dovezi solide, mi-am zis, aş putea să o jelesc cum se cuvine, să plâng şi să merg mai departe.

32

Nu-mi amintesc de unde făceam rost de marfă. Presupun că de la unul dintre colegii mei. Sau poate de la mai mulţi. Ori de câte ori intram în posesia ei, ne înstăpâneam pe una dintre băile mici de la etaj, unde puneam la punct un circuit surprinzător de grijuliu şi de ordonat. Cel care fuma încăleca toaleta de lângă fereastră, al doilea băiat se sprijinea de chiuvetă, al treilea şi al patrulea se aşezau în cada goală, cu picioarele atârnând peste margine, aşteptându-şi rândul. Trăgeai o dată, de două ori din ţigară, suflai fumul pe fereastră, după care treceai la

staţia următoare, prin rotaţie, până când se termina jointul. Apoi ne îndreptam cu toţii spre una dintre camerele noastre şi chicoteam nevoie mare pe baza unui episod sau două ale unui serial nou. *Family Guy*. Simţeam o legătură inexplicabilă cu Stewie, profet fără onoare.

Ştiam că e un comportament nepotrivit. Ştiam că greşesc. Şi prietenii mei o ştiau. Când eram luaţi, vorbeam adesea despre asta, despre cât de proşti eram să ne irosim educaţia la Eton. O dată am făcut chiar şi un pact. La începutul perioadei de examene, pe care le numeam „procese“, am jurat să renunţăm la jointuri până după procesul final. Dar încă din seara următoare, întins în pat, îi auzeam pe prietenii mei chicotind şi şuşotind în hol. Se îndreptau spre baie. „La naiba! Încalcă pactul deja!“ M-am dat jos din pat şi m-am alăturat lor. Pe măsură ce pornea circuitul – cadă, chiuvetă, toaletă – şi iarba începea să-şi facă efectul, noi clătinam din cap.

Ce idioţi eram să credem că ne putem schimba! Pasează jointul, amice!

Într-o noapte, călare pe toaletă, am tras un fum prelung şi m-am uitat la lună, apoi în jos, spre proprietatea şcolii. Am urmărit câţiva ofiţeri ai poliţiei din Thames Valley patrulând încoace şi-ncolo. Erau postaţi acolo din cauza mea. Dar nu-mi dădeau un sentiment de siguranţă. Mă făceau să mă simt ca într-o cuşcă.

Cu toate acestea, dincolo de ei se afla siguranţa. *Acolo*, totul era paşnic şi neclintit. „Ce frumos!“ mi-am zis. „Câtă pace e în lumea largă… pentru unii. Pentru cei liberi să o caute.“

În clipa aceea am văzut ceva ţâşnind prin curte. A încremenit în lumina portocalie a unui felinar stradal. Am încremenit şi eu şi m-am aplecat pe fereastră.

— O vulpe! Se uită fix la mine! Priviţi!

— Ce zici?

— Nimic.

— Salut, amice! Ce mai faci? am şoptit către vulpe.

— Ce tot îndrugi acolo?

— Nimic, nimic.

Poate din vina ierbii – fără-ndoială din pricina ei –, am perceput o legătură puternică şi pătrunzătoare cu acea vulpe. M-am simţit mai conectat cu ea decât cu băieţii din baie, decât cu alţi colegi de la Eton – chiar şi decât cu ceilalţi membri ai familiei Windsor aflaţi în castelul acela îndepărtat. De fapt, micuţa vulpe, asemenea leopardului din Botswana, părea un mesager trimis la mine de pe un alt tărâm. Sau poate din viitor.

De-aş fi ştiut cine a trimis-o! Şi care era mesajul.

33

Ori de câte ori veneam acasă de la şcoală, mă ascundeam.

Mă ascundeam la etaj, în camera copiilor. Mă ascundeam în noile mele jocuri video. Jucam Halo la nesfârşit, împotriva unui american care-şi spunea Profetul şi care mă cunoştea doar ca BillandBaz.

Mă ascundeam în subsolul de la Highgrove, de obicei împreună cu Willy. Îl numeam Clubul H. Mulţi credeau că iniţiala H provine de la Harry, dar de fapt provenea de la Highgrove.

Subsolul fusese cândva un adăpost antiaerian. Ca să ajungi în măruntaiele lui, treceai printr-o uşă grea şi albă, situată la nivelul solului, apoi coborai o scară abruptă din piatră, îţi croiai drum, bâjbâind, de-a lungul unei podele umede din piatră, după care mai coborai alte trei scări, străbăteai un coridor lung şi jilav, cu acoperiş scund şi arcuit, treceai pe lângă câteva pivniţe de vin, unde Camilla îşi păstra cele mai rafinate sticle, pe lângă un congelator şi câteva magazii pline cu tablouri, echipament de polo şi cadouri absurde primite din partea guvernelor şi monarhilor străini. (Nimeni nu le voia, însă nu puteau fi oferite mai departe cadou, donate sau aruncate, prin urmare fuseseră păstrate cu grijă şi sigilate.) Dincolo de

ultima magazie se aflau două uşi verzi, cu clanţe mici, din alamă, iar de cealaltă parte a lor se găsea Clubul H. Nu avea ferestre, însă pereţii de cărămidă, zugrăviţi în culoarea fildeşului, eliminau senzaţia de claustrofobie. Totodată, decoraserăm locul cu obiecte drăguţe, aduse de la diverse reşedinţe regale. Covor persan, canapele marocane roşii, masă de lemn, tablă de darts electronică. În plus, instalaserăm un sistem stereo uriaş. Nu suna grozav, dar răsuna cu putere. Într-un colţ se afla un cărucior încărcat cu băuturi, graţie inventivităţii noastre în materie de împrumuturi, aşa că în aer plutea mereu o aromă discretă de bere sau de vreo altă băuturică. Dar, datorită unei aerisiri mari, aflate în stare bună de funcţionare, mirosea întotdeauna mai ales a flori. Aerul proaspăt, provenit din grădinile tatălui meu, era pompat în mod constant înăuntru şi aducea cu el mireasmă de lavandă şi de caprifoi.

Willy şi cum mine începeam o zi tipică de weekend strecurându-ne într-un pub din apropiere, unde savuram câteva băuturi, câteva halbe de Snake Bite, apoi adunam un grup de prieteni şi-i aduceam cu noi la Clubul H. Nu eram niciodată mai mult de cincisprezece, deşi, cumva, nici mai puţin de-atât nu eram vreodată.

În minte îmi revin nume. Badger. Casper. Camilla. Nisha. Lizzie. Skippy. Emma. Rose. Olivia. Chimp. Pell. Ne înţelegeam bine cu toţii, uneori chiar mai mult decât atât. Era multă giugiuleală, care mergea mână-n mână cu băutul nu la fel de inocent. Rom şi cola sau vodcă, de obicei în pahare fără picior, amestecate cu Rell Bull din belşug. Adesea eram chercheliţi, uneori chiar torpilaţi, şi totuşi nimeni nu a consumat sau nu a adus droguri acolo nici măcar o dată. Bodyguarzii noştri se aflau mereu în apropiere, fapt care ţinea lucrurile sub control, dar era mai mult decât atât. Ştiam ce-i aia limită.

Clubul H era ascunzătoarea perfectă pentru un adolescent, dar în special pentru adolescentul care eram. Atunci când îmi doream linişte, Clubul H mi-o oferea. Când voiam drăcovenii, Clubul H era cel mai sigur loc unde le puteam face. Când îmi doream singurătate, ce alt loc mai bun decât adăpostul antiaerian din mijlocul peisajului rural britanic?

Şi Willy simţea la fel. Dintotdeauna am avut senzaţia că era mai împăcat acolo decât oriunde altundeva în lume. Şi cred că însemna o uşurare să mă ştiu undeva unde el nu simţea nevoia de a se preface că sunt un străin.

Când ne aflam doar noi doi acolo jos, jucam jocuri, ascultam muzică, vorbeam. Cu Bob Marley, Fatboy Slim, DJ Sakin sau Yomanda în fundal, uneori Willy încerca să vorbească despre mama. Clubul H părea unicul loc sigur în care putea aborda acel subiect tabu.

Exista o singură problemă. Eu nu eram dispus să discut despre asta. Ori de câte ori ajungea la asta… eu schimbam subiectul. El devenea frustrat. Eu refuzam să-i recunosc frustrarea. Sau, mai degrabă, nu eram în stare să i-o recunosc.

Să fiu atât de obtuz, atât de indisponibil din punct de vedere emoţional nu era o alegere personală. Pur şi simplu nu eram capabil de asta. Nu eram câtuşi de puţin pregătit.

Un subiect considerat întotdeauna sigur era cât de minunat e să fii nevăzut. Discutam pe larg despre gloria, despre luxul, despre intimitatea de a petrece o oră, două departe de privirile indiscrete ale presei. Singurul nostru refugiu adevărat, spuneam noi, unde jurnaliştii nu ne puteau găsi niciodată.

Şi apoi ne-au găsit.

La sfârşitul anului 2001, Marko m-a vizitat la Eton. Ne-am întâlnit la prânz, la o cafenea din centrul oraşului, ceea ce mi s-a părut un adevărat răsfăţ. O scuză pentru a chiuli şi pentru a părăsi proprietatea şcolii? Eram tot numai zâmbet.

Dar nu. Cu un aer sumbru, Marko mi-a spus că nu era o ieşire menită ghiduşiilor.

— Ce e, Marko?

— Mi s-a cerut să aflu adevărul, Harry.

— Despre ce?

Bănuiam că se referă la faptul că, de curând, îmi pierdusem virginitatea. Un episod lipsit de glorie, cu o femeie mai în vârstă. Ei îi plăceau destul de mult caii şi nu m-a tratat cu mult

diferit faţă de cum ar fi tratat un armăsar tânăr. M-a călărit rapid, după care m-a plesnit peste crupă şi m-a trimis la păscut. Printre multele aspecte nepotrivite în legătură cu experienţa respectivă: s-a întâmplat în iarbă, pe un câmp din spatele unui pub aglomerat.

Evident, cineva ne văzuse.

— Adevărul, Marko?

— Te droghezi sau nu, Harry?

— Poftim?!

Aparent, editoarea celui mai mare tabloid din Marea Britanie sunase de curând la cabinetul tatălui meu, susţinând că deţine „dovezi" că eu consumam droguri în diverse locaţii, printre care şi Clubul H. Şi totodată în magazia pentru biciclete din spatele unui pub. (Nu în pubul unde îmi pierdusem virginitatea.) Cabinetul tatălui meu l-a trimis imediat pe Marko să se întâlnească în secret cu unul dintre reprezentanţii editoarei, într-o cameră întunecoasă de hotel, şi respectivul reprezentant i-a expus cazul tabloidului. Iar acum Marko mi-l expunea mie.

M-a întrebat din nou dacă e adevărat. Minciuni, i-am răspuns eu. Sunt numai minciuni.

Mi-a prezentat, punct cu punct, dovezile editoarei. Eu am contestat totul. Greşit, greşit, greşit. Faptele de bază, detaliile, toate erau eronate.

L-am întrebat pe Marko: „Cine naiba e editoarea asta?"

O nemernică detestabilă, mi-am dat eu seama. Toţi cei care-o cunoşteau declarau, de comun acord, că e un adevărat junghi în coastele umanităţii şi, în plus, un jurnalist de toată jena. Însă nimic din toate acestea nu conta, fiindcă reuşise să se infiltreze într-o poziţie de mare forţă şi în ultima vreme îşi canaliza acea forţă asupra… mea. Îl vâna, fără ocolişuri, pe prinţul de rezervă şi nu se scuza nicio secundă pentru asta. N-avea de gând să se oprească până când nu reuşea să-mi terfelească numele.

Eram pierdut.

— Pentru c-am făcut lucruri pe care le fac toţi adolescenţii, Marko?

— Nu, băiete, nu.

După părerea editoarei, mi-a zis Marko, eram un tânăr dependent de droguri.

— Un ce?!

Şi, într-un fel sau altul, a adăugat Marko, aceea era povestea pe care ea avea de gând să o publice. I-am sugerat ce-ar putea face editoarea cu povestea ei. L-am rugat pe Marko să se întoarcă la ea şi să-i spună că toate informaţiile pe care le deţinea erau false. Mi-a promis că o va face.

M-a sunat câteva zile mai târziu, mi-a zis că făcuse ce-l rugasem, dar că editoarea nu l-a crezut şi că acum jurase că ne va demasca nu doar pe mine, ci şi pe Marko.

Cu siguranţă va face tata ceva. O va opri.

Tăcere îndelungată.

Nu, a spus Marko. Biroul lui a decis în favoarea… altei abordări. Mai degrabă decât să-i ceară editoarei să-şi cheme dulăii, Palatul alegea să intre cu ea în joc. Adoptau strategia de pace a lui Neville Chamberlain.

Mi-a spus Marko de ce? Sau am aflat abia mai târziu că forţa din spatele acestei strategii putrede era acelaşi consilier de imagine pe care tata şi Camilla îl angajaseră de curând, acelaşi individ care divulgase detaliile întâlnirilor noastre private cu Camilla? Acest consilier de imagine, mi-a zis Marko, hotărâse că, în cazul de faţă, cea mai bună abordare era să mă arunce direct… în gura lupului. Dintr-o singură mişcare, asta avea să o liniştească pe editoare şi totodată să salveze reputaţia tatălui meu, care lăsa de dorit. În toiul acestei situaţii neplăcute, al acestui şantaj şi joc de culise, consilierul de imagine descoperise o parte bună, un strălucit premiu de consolare pentru tata. Nemaifiind considerat soţul infidel, de-acum avea să fie prezentat lumii drept un părinte singur şi cu probleme, care se confruntă cu dependenţa de droguri a fiului său.

34

M-am întors la Eton, am încercat să-mi scot din minte toate aceste lucruri şi să mă concentrez asupra activităţii şcolare. M-am străduit să-mi păstrez calmul.

Mi-am ascultat iar şi iar CD-ul cu muzică de relaxare intitulat „Sunete din Okavango". Patruzeci de piese: greieri, babuini, furtună, păsări, lei şi hiene încăierându-se pentru o pradă. Noaptea, stingeam lumina şi-i dădeam drumul. Camera mea suna ca un afluent al Deltei Okavango. Era singurul mod în care puteam dormi.

După câteva zile, întâlnirea cu Marko mi s-a estompat din planul conştiinţei. A început să semene cu un coşmar. Dar atunci m-am trezit în mijlocul adevăratului coşmar. Un titlu răsunător pe prima pagină a ziarelor: „Harry şi consumul ruşinos de droguri."

Ianuarie 2002.

Şapte pagini ale ziarului prezentau toate minciunile pe care Marko mi le relatase, şi încă multe altele. Povestea mă înfăţişa nu doar ca pe un consumator obişnuit de droguri, ci şi ca pacient recent al unui centru de reabilitare. *Reabilitare!* Editoarea pusese mâna pe câteva poze în care, cu câteva luni în urmă, Marko şi cu mine vizitam un centru de reabilitare din suburbii, o parte tipică a activităţii mele caritabile în calitate de prinţ, şi folosise fotografiile în alte scopuri, transformându-le în suport vizual pentru povestea ei calomnioasă.

M-am uitat lung la fotografii şi am citit şocat articolul. Mi s-a făcut rău, eram îngrozit. Mi-am imaginat pe toată lumea, pe toţi compatrioţii şi compatrioatele mele, citind aceste lucruri şi crezându-le. Îi auzeam pe oamenii din tot Commonwealth-ul bârfindu-mă:

— Tii, băiatul e o ruşine!

— Bietul său tată! După câte a pătimit!

Mai mult, mă simţeam rănit la gândul că ideea fusese, în parte, opera propriei mele familii, a propriului meu tată şi a viitoarei mele mame vitrege. Ei sugeraseră această prostie. De ce? Ca să-şi facă viaţa ceva mai uşoară?

L-am sunat pe Willy. Nu puteam să vorbesc. Nici el nu putea. Era înţelegător, şi nu numai. (Ce minciună ordinară, Harold!). În anumite momente era mai furios decât eram eu însumi în legătură cu toată invenţia asta, fiindcă ştia mai multe detalii despre consilierul de imagine şi despre intrigile de culise care duseseră la acest sacrificiu public al Rezervei.

Şi totuşi, în aceeaşi frază m-a asigurat că nu e nimic de făcut. Aşa era tata. Aşa era Camilla. Şi aceasta era viaţa în calitate de membru al familiei regale.

Aceasta era viaţa noastră.

L-am sunat pe Marko. El m-a compătimit. L-am rugat să-mi reamintească numele editoarei. Mi l-a spus, iar eu l-am memorat, dar în anii care s-au scurs de atunci am evitat să vorbesc despre el şi nu vreau să îl repet aici. Vreau să-l scutesc pe cititor, dar şi pe mine. În plus, să fie o coincidenţă faptul că numele femeii care a pretins că am fost internat într-un centru de dezintoxicare este o anagramă perfectă pentru *Rehabber Kooks*? Nu cumva universul ne sugerează ceva? Cine sunt eu să nu ascult?

Timp de câteva săptămâni, ziarele au continuat să readucă pe tapet calomniile lui Rehabber Kooks, alături de diverse alte povestiri noi şi la fel de inventate privind întâmplările din Clubul H. Clubul nostru inocent şi adolescentin de acasă suna de parc-ar fi fost dormitorul lui Caligula.

În perioada aceea, una dintre cele mai dragi prietene ale tatălui meu a venit la Highgrove. Era cu soţul ei. Tata m-a rugat să le ofer un tur al proprietăţii. I-am plimbat prin grădini, dar lor nu le păsa de lavanda şi de caprifoiul tatei.

— Unde e Clubul H? m-a întrebat femeia nerăbdătoare.

Era o cititoare împătimită a tuturor ziarelor.

Am condus-o la uşă şi am deschis-o. Am arătat în jos, spre treptele întunecoase.

A inspirat adânc şi a zâmbit.

— O, chiar miroase a iarbă! a exclamat.

Şi totuşi, nu mirosea aşa. Mirosea a pământ reavăn, a piatră şi a muşchi. Mirosea a flori tăiate, a pământ curat şi poate, puţin, a bere. Un miros plăcut, întru totul organic, însă puterea sugestiei pusese stăpânire pe această femeie. Până şi atunci când i-am jurat că nu există pic de iarbă, că nu ne-am drogat niciodată acolo jos, mi-a făcut cu ochiul. Credeam că o să mă roage să-i vând o punguţă.

35

Familia noastră nu se mai mărea deloc. Nu se întrevedea niciun soţ, niciun bebeluş la orizont. Unchii şi mătuşile mele, Sophie şi Edward, Fergie şi Andrew, încetaseră să-şi mai extindă familiile. Şi tata la fel, firește. Se instalase o perioadă de stază.

Dar acum, în anul 2002, mi-am dat seama, ne-am dat seama cu toţii că, totuşi, familia nu era statică. Eram pe punctul de a ne împuţina. Prinţesa Margaret şi Gan-Gan nu se simţeau bine.

Nu o cunoşteam pe prinţesa Margaret, pe care o numeam mătuşa Margo. Da, era strămătuşa mea, împărtăşeam 12,5 la sută din acelaşi ADN, petreceam cele mai importante sărbători împreună, şi cu toate acestea îmi era aproape complet străină. Ca majoritatea britanicilor, mai degrabă cunoşteam lucruri *despre* ea, nu pe ea. Eram familiar cu aspectele generale ale vieţii ei triste. Iubiri intense, zădărnicite de Palat. Accese exuberante de autodistrugere dezbătute de tabloide. O căsătorie în pripă, care păruse condamnată eşecului de la bun început şi care se încheiase mai rău decât se aşteptase. Soţul ei lăsase prin casă bilete pline de venin, liste dureroase ce expuneau aspecte în neregulă cu ea. *Douăzeci şi patru de motive pentru care te urăsc!*

Pe măsură ce creşteam, nu am simţit nimic pentru ea, poate doar puţină milă şi multă anxietate. Era în stare să ucidă o plantă de interior dintr-o singură privire. În general, atunci când se afla prin preajmă, păstram distanţa. În rarele ocazii când ni se încrucişau drumurile, când binevoia să mă bage în seamă, să-mi vorbească, mă întrebam dacă are vreo părere despre mine. Se părea că nu. Date fiind tonul şi răceala ei, nu avea cine ştie ce opinie.

Apoi, cu ocazia unui Crăciun, a lămurit misterul. Toată familia se adunase, ca întotdeauna, ca să deschidă cadourile în Ajunul Crăciunului, o tradiţie germană care a supravieţuit anglicizării numelui de familie, care a devenit din Saxa-Coburg-Gotha, Windsor. Ne aflam la Sandringham, într-o încăpere mare, cu o masă lungă, acoperită cu faţă de masă albă şi cu cartoline albe ce purtau înscrise numele tuturor. Conform tradiţiei, la lăsarea serii, fiecare dintre noi îşi găsea locul şi se posta în faţa grămezii de cadouri. Apoi, brusc, toată lumea începea să le deschidă în acelaşi timp. O învălmăşeală generală, în care zeci de persoane vorbeau deodată, desfăceau funde şi rupeau hârtii de împachetat.

Stând în faţa grămezii mele, am ales să desfac mai întâi cel mai mic cadou. Pe etichetă scria: „De la mătuşa Margo.“ Am ridicat privirea spre ea şi i-am strigat:

— Mulţumesc, mătuşă Margo!

— Sper să-ţi placă, Harry.

Am rupt hârtia. Era…

Un pix?

— O, un pix! am exclamat. Minunat!

— Da, a răspuns ea. Un pix.

— Îţi mulţumesc foarte mult! i-am zis.

Dar nu era un pix oarecare, a subliniat ea. Avea ataşat un peştişor din cauciuc.

— O, un pix cu peştişor! OK…

Câtă cruzime! mi-am zis. Din când în când, pe măsură ce avansam în vârstă, îmi dădeam seama că mătuşa Margo şi cu mine ar fi trebuit să fim prieteni. Aveam atât de multe în

comun. Eram două rezerve. Relaţia ei cu bunica nu semăna *întocmai* cu a mea şi a lui Willy, dar era destul de aproape. Rivalitatea ce mocnea între noi, competiţia acerbă (întreţinută în mare parte de fratele mai mare), totul părea familiar. Totodată, mătuşa Margo nu diferea prea mult de mama. Ambele rebele, ambele catalogate drept sirene. (Pablo Picasso se număra printre numeroşii bărbaţi obsedaţi de Margo.) Prin urmare, primul gând pe care l-am nutrit la începutul anului 2002, când am aflat că se îmbolnăvise, a fost să-mi doresc să fi avut mai mult timp la dispoziţie pentru a o cunoaşte. Dar am trecut peste asta. Nu mai era în stare să aibă grijă de ea însăşi. După ce şi-a opărit picioarele la baie, a rămas imobilizată în scaunul cu rotile şi se spunea că starea ei se degradează rapid.

Când a murit, pe 9 februarie 2002, primul meu gând a fost că va fi o lovitură grea pentru Gan-Gan, a cărei stare se agrava de asemenea.

Bunica a încercat să o convingă pe Gan-Gan să nu participe la înmormântare, însă Gan-Gan s-a ridicat din patul ei de suferinţă şi, la scurtă vreme după ziua aceea, a căzut rău.

Tata a fost cel care mi-a spus că ajunsese imobilizată la pat la Royal Lodge, imensa casă de la ţară în care locuise parţial în ultimii cincizeci de ani, atunci când nu se afla la reşedinţa ei principală, Clarence House. Royal Lodge era situat trei mile mai la sud de Castelul Windsor, tot în parcul Windsor, tot parte din proprietatea Coroanei, dar, ca şi castelul, părea oarecum din altă lume. Tavane ameţitor de înalte. Alee cu pietriş, ce şerpuia senin prin grădinile pline de viaţă.

Construit la scurtă vreme după moartea lui Cromwell.

M-am simţit consolat la gândul că Gan-Gan era acolo, într-un loc pe care ştiam că îl iubeşte. Stătea în patul ei, mi-a zis tata, şi nu suferea. Bunica era adesea cu ea.

Câteva zile mai târziu, la Eton, în timp ce studiam, am primit un telefon. Aş vrea să-mi amintesc a cui era vocea de la celălalt capăt al firului; un membru al Curţii, probabil. Îmi amintesc că era chiar înainte de Paşte, vremea era însorită şi caldă, iar prin fereastra mea se strecura lumina, plină de culori vii.

— Alteţa Voastră Regală, regina-mamă a murit.

Să trecem la Willy şi la mine, câteva zile mai târziu. Costume negre, feţe mohorâte, ochi plini de déjà vu. Am păşit încet în urma afetului de tun, în acorduri de cimpoaie, sute de cimpoaie. Sunetul m-a aruncat înapoi în trecut. Am început să tremur. Am refăcut încă o dată oribilul drum spre Westminster Abbey. Apoi ne-am suit în maşină, ne-am alăturat cortegiului – din centrul oraşului, de-a lungul Bulevardelor Whitehall şi The Mall, până la St. George's Chapel.

Toată dimineaţa aceea privirea mi s-a îndreptat întruna spre capacul sicriului lui Gan-Gan, deasupra căruia fusese aşezată coroana. Cele trei mii de diamante şi bijuterii ale acesteia scânteiau în lumina soarelui de primăvară. În centrul crucii se afla un diamant de mărimea unei mingi de crichet. De fapt, nu era un simplu diamant; era Marele Diamant al Lumii, un monstru de 105 karate, numit Koh-i-Noor. Cel mai mare diamant văzut vreodată de ochii unui om. „Dobândit" de Imperiul Britanic ajuns la apogeu. Furat, credeau unii. Auzisem că e fascinant şi, totodată, blestemat. Bărbaţii se luptaseră şi muriseră pentru el, de aceea se spunea că blestemul care apasă asupra lui este unul masculin.

Doar femeile aveau voie să-l poarte.

36

Ce ciudat e, după atâta doliu, să… *petreci* pur şi simplu. Şi totuşi, câteva luni mai târziu, a sosit Jubileul de Aur. Cea de-a cincizecea aniversare a domniei bunicii mele.

În acele patru zile din vara anului 2002, Willy şi cu mine ne-am schimbat întruna cu diverse ţinute elegante, ne-am suit dintr-o maşină neagră într-alta şi ne-am îndreptat grăbiţi spre altă locaţie pentru încă o petrecere sau o paradă, o recepţie sau o gală.

Marea Britanie era asaltată. Oamenii dansau pe străzi, cântau la balcoane sau pe acoperişuri. Toată lumea purta câte o versiune a Drapelului Uniunii. Într-o naţiune renumită pentru reticenţa sa, aceasta era expresia uluitoare a bucuriei dezlănţuite. Uluitoare pentru mine, în orice caz. Bunica nu părea uluită. Eu eram uluit de lipsa ei de uluire. Nu că ea nu ar fi avut nicio emoţie. Dimpotrivă, dintotdeauna am crezut că bunica simţea toate emoţiile umane firești. Doar că ştia cum să le controleze mai bine decât noi, muritorii de rând.

În weekendul dedicat Jubileului de Aur am stat în mare parte alături sau în spatele ei şi adesea mi-am spus: „Dacă asta nu o tulbură, atunci îşi merită pe deplin reputaţia pentru seninătatea ei imperturbabilă. Caz în care poate că eu sunt un copil găsit? Fiindcă sunt cu nervii la pământ.“

Existau multe motive pentru care eram nervos, dar principalul era un scandal care stătea să izbucnească. Fix înaintea Jubileului, fusesem convocat de unul dintre curteni în micul său birou şi, fără prea multe introduceri, acesta mă întrebase:

— Harry, consumi cocaină?

Reminiscenţe ale prânzului meu alături de Marko.

— Poftim? Dacă… ? Cum aş putea…? Nu!

— Hm! Ar putea exista vreo fotografie pe undeva? E posibil să aibă cineva, undeva, o poză în care tu consumi cocaină?

— Dumnezeule! Nu! E ridicol! De ce?

Mi-a explicat că fusese abordat de către editorul unui ziar, care susţinea că intrase în posesia unei fotografii ce-l înfăţişa pe prinţul Harry trăgând pe nas.

— E un mincinos. Nu-i adevărat.

— Înţeleg. Oricum ar fi, acest editor e dispus să încuie fotografia în seiful lui pentru totdeauna. În schimb, doreşte să discute cu tine şi să-ţi explice că ceea ce faci este foarte dăunător. Vrea să-ţi dea câteva sfaturi de viaţă.

— Ah! Înspăimântător. Şiret. De fapt, diabolic, fiindcă, dacă accept această întâlnire, înseamnă că îmi recunosc vinovăţia.

— Aşa e.

Mi-am zis că, după Rehabber Kooks, cu toţii vor să încerce câte o şmecherie cu mine. Femeia aceea îmi dăduse o lovitură directă, iar acum concurenţa îşi aştepta rândul. Când se va termina chestia asta?

M-am încurajat, spunându-mi că editorul nu avea nimic la mână, că juca, pur şi simplu, la cacealma. Auzise, probabil, vreun zvon şi acum încerca să-l verifice. Rămâi pe poziţie, mi-am spus, apoi i-am spus reprezentantului Curţii să-i dejoace înscenarea, să-i respingă categoric afirmaţia şi să refuze înţelegerea. Mai presus de orice, să refuze întâlnirea solicitată.

— Nu mă voi supune şantajului.

Bărbatul a încuviinţat din cap. S-a făcut.

Desigur… eu chiar *luasem* cocaină la vremea aceea. Pe proprietatea cuiva de la ţară, într-un weekend petrecut la vânătoare, cineva îmi oferise o priză şi, de atunci, mai trăsesem câteva. Nu a fost prea amuzant şi nu m-a făcut deosebit de fericit, cum părea toată lumea din jurul meu, dar m-a făcut să mă simt *diferit*, şi acesta era scopul principal. Să mă simt diferit. Eram un băiat de şaptesprezece ani profund nefericit, dispus să încerce aproape orice ca să schimbe situaţia.

Sau cel puţin asta îmi spuneam mie însumi. Pe atunci mă puteam minţi la fel de uşor cum îl minţisem pe acel membru al Curţii.

Însă cocaina nu meritase efortul, îmi dădeam seama acum. Riscul depăşea cu mult răsplata. Să fiu ameninţat că voi fi deconspirat, să mă confrunt cu perspectiva de a distruge Jubileul de Aur al bunicii, să mă aflu pe muchie de cuţit în relaţie cu presa – nimic nu merita toate acestea.

Partea bună e că îmi făcusem jocul. După ce am demascat înşelătoria jurnalistului, acesta nu a mai spus nimic. Aşa cum bănuiam, nu avea nicio fotografie, iar atunci când escrocheria lui nu a funcţionat, s-a retras pe furiş. (Sau nu tocmai. S-a furişat în Clarence House şi s-a împrietenit cu Camilla şi cu tata.) Îmi era ruşine că mint. Dar totodată eram mândru. Într-o situaţie dificilă, într-o criză înspăimântătoare, nu eram nicidecum liniştit ca bunica, dar cel puţin reuşisem să o imit. Preluasem *o parte* din puterea ei extraordinară, din stoicismul ei eroic. Regretam că i-am vândut reprezentantului Curţii poveşti vânătoreşti, însă alternativa ar fi fost de zece ori mai rea.

Aşadar… mi-am făcut bine treaba? Poate că, la urma urmei, nu eram un copil găsit.

37

În ziua de marţi, momentul culminant al Jubileului, milioane de oameni au urmărit-o pe bunica străbătând drumul de la Palat la biserică. O slujbă specială de mulţumire. A mers cu bunicul, într-o trăsură din aur – era, în întregime, fiecare centimetru pătrat, din aur sclipitor. Portiere de aur, roţi de aur, acoperiş din aur şi, deasupra tuturor, o coroană din aur, susţinută de trei îngeri turnaţi în aur strălucitor. Trăsura fusese construită cu treisprezece ani înainte de Revoluţia Americană şi încă se afla în stare bună de funcţionare. În timp ce aceasta îi purta pe străzi pe bunica şi pe bunicul, undeva, în depărtare, un cor impresionant intona imnul încoronării. „Bucuraţi-vă! Bucuraţi-vă!“ Am făcut-o! Am făcut-o! Fiindcă cu greu nu i s-ar fi făcut pielea de găină până şi celui mai morocănos dintre antimonarhişti.

Cred că în ziua aceea au avut loc un prânz oficial şi un dineu, care însă au fost oarecum dezamăgitoare. Evenimentul central, după cum a recunoscut toată lumea, avusese loc cu o seară în urmă, în grădinile Palatului Buckingham – un spectacol susţinut de cei mai renumiţi muzicieni ai secolului. Paul McCartney a cântat „Her Majesty“. De pe acoperiş, Brian May a interpretat „God Save the Queen“. Ce minunat! au exclamat mulţi. Şi ce miraculos că bunica era atât de modernă încât să permită şi chiar să savureze toată această muzică rock!

Aşezat exact în spatele ei, nu m-am putut abţine să nu gândesc acelaşi lucru. Văzând-o cum bate din picior şi cum se leagănă în ritmul muzicii, îmi venea să o îmbrăţişez, deşi nu am făcut-o, firește. Nici nu se punea problema. Nu o făcusem niciodată şi nici nu-mi imaginam vreo împrejurare în care un astfel de gest putea fi privit cu bunăvoinţă.

Circula o poveste celebră despre cum mama încercase să o îmbrăţişeze pe bunica. Fusese mai degrabă o tentativă de a o îmbrăţişa decât un gest în sine, dacă e să ne luăm după spusele martorilor. Bunica s-a retras ca să evite contactul şi momentul s-a încheiat stânjenitor; s-au evitat priviri şi s-au murmurat scuze. Ori de câte ori încercam să-mi imaginez scena, aceasta mă ducea cu gândul la un hoţ de buzunare surprins asupra faptului sau la un jucător de rugbi placat de adversar. Văzând-o pe bunica legănându-se pe acordurile rock ale lui Brian May, m-am întrebat dacă tata încercase vreodată. Probabil că nu. Când avea cinci sau şase ani, bunica l-a lăsat şi a plecat într-un turneu regal care a durat mai multe luni, iar când s-a întors, i-a oferit o strângere fermă de mână. Ceea ce a fost, probabil, mai mult decât primise vreodată de la bunicul. Într-adevăr, bunicul era atât de distant, atât de ocupat cu călătoriile şi cu munca lui, încât abia dacă l-a văzut pe tata în primii câţiva ani din viaţă.

Pe măsură ce concertul avansa, am început să mă simt tot mai ostenit. Mă durea capul din pricina muzicii zgomotoase şi a stresului din ultimele câteva săptămâni. Însă bunica nu dădea semne de oboseală. Se ţinea tare în continuare. Bătea ritmul şi se legăna mai departe.

Brusc, m-am uitat mai atent. Am observat că avea ceva în urechi. Ceva… din aur? Din aur, precum trăsura de aur? Din aur, precum îngerii din aur?

M-am aplecat spre ea. Poate că nu era tocmai aur. Nu, poate că era mai degrabă ceva galben. Da. Dopuri de urechi galbene.

Am plecat privirea în poală şi am zâmbit. Când am ridicat din nou capul, am privit vesel cum bătea ritmul unei muzici pe care nu o auzea, sau poate o muzică pe care găsise o modalitate inteligentă şi subtilă de a o ţine la distanţă. De a o controla. Atunci mi-am dorit, mai mult ca oricând, să-mi îmbrăţişez bunica.

38

În vara aceea am stat cu tata, probabil la Balmoral, deşi e posibil să fi fost la Clarence House, unde locuia acum mai tot timpul. Se mutase acolo la scurtă vreme după moartea lui Gan-Gan şi oriunde locuia el, acolo locuiam şi eu. Asta când nu mă aflam la Conac.

Cum se apropia ultimul meu an la Eton, tata voia să discutăm despre ce aveam de gând să fac mai departe. Majoritatea colegilor mei plecau la universitate. Willy se afla deja la St. Andrews şi-i mergea de minune. Henners tocmai îşi terminase examenele finale la Harrow School şi plănuia să meargă la Newcastle.

— Şi tu, băiete drag? Te-ai gândit vreun pic la… viitor?

Păi, da. Mă gândisem. De câţiva ani vorbeam cu toată seriozitatea despre o slujbă în cadrul staţiunii de schi din Lech am Arlberg, unde obişnuia să ne ducă mama. Ce amintiri minunate! Mai exact, voiam să lucrez la căsuţa cu *fondue*[7] din centrul oraşului, pe care mama o adora. Acel *fondue* îţi putea schimba viaţa. (Aşa eram de nebun.) Însă acum i-am spus tatălui meu că renunţasem la fantezia aceea, iar el a oftat de uşurare.

În schimb, îmi venise ideea să mă fac instructor de schi… Tata s-a încordat din nou.

— Sub nicio formă.

Bine.

A urmat o pauză lungă.

— Ce-ai zice de ghid de safari?

— Nu, băiete drag.

N-avea să fie uşor.

O parte din mine chiar îşi dorea o ocupaţie neconvenţională, ceva care să-i facă pe toţi membrii familiei, pe toţi conaţionalii, să se ridice şi să exclame: „Ce naiba…?!“ Pe de-o parte voiam să renunţ, să dispar, aşa cum făcuse mama. Aşa cum făcuseră alţi prinţi. Oare nu existase unul în India, acum multă vreme? Un tip care a ieşit, pur şi simplu, din palat şi s-a aşezat sub un smochin frumos? Citiserăm despre el la şcoală. Sau trebuia să fi citit.

Pe de altă parte însă eram extrem de ambiţios. Lumea presupunea că prinţul de rezervă nu are sau nu ar trebui să aibă niciun fel de ambiţie. Se credea că, în general, membrii familiei regale nu aveau nicio dorinţă de a face carieră şi nicio anxietate. Faci parte din familia regală, totul îţi e servit pe tavă, de ce să-ţi faci griji? Dar, de fapt, eram destul de îngrijorat la gândul că trebuie să-mi croiesc propriul drum, să descopăr care e rostul meu în viaţă. Nu voiam să fiu unul dintre leneşii aceia care sorb cocktailuri şi fac lumea să-şi dea ochii peste cap, leneşi pe care cu toţii îi evitau la reuniunile de familie. Cu secole în urmă existaseră multe astfel de persoane în familia mea.

De fapt, tata ar fi putut deveni unul dintre ei. Dintotdeauna fusese descurajat de la muncile grele, mi-a mărturisit. I se sugerase că moştenitorul nu ar trebui să „facă prea multe“, că nu ar trebui să se străduiască prea tare, de teamă să nu-l eclipseze pe monarh. Însă el se revoltase, îşi ascultase vocea interioară, descoperise lucruri care-l entuziasmau. Îşi dorea asta pentru mine.

De aceea nu a insistat să mă duc la universitate. Ştia că nu am asta în sânge. Nu că eram cu adevărat împotriva ideii de facultate. De fapt, Universitatea din Bristol chiar părea interesantă. Îi studiasem cu atenţie prezentările şi chiar luasem în considerare un curs de istorie a artei. (O mulţime de fete drăguţe se înscriau la cursul acela.) Însă nu mă puteam imagina petrecând ani buni aplecat asupra unei cărţi. Nici pedagogul de la Eton nu putea. Mi-o spusese deschis: „Nu

eşti genul care merge la universitate, Harry.“ Acum şi tata se declara de acord. Nu reprezenta un secret faptul că eu nu eram „eruditul familiei“, mi-a zis el delicat.

Nu mi-a spus-o cu răutate. Dar tot am tresărit.

Am întors-o amândoi pe toate părţile, am analizat iar şi iar în minte, apoi, printr-un proces de eliminare, ne-am oprit asupra armatei. Avea sens. Se potrivea cu dorinţa mea de a face ceva nonconformist, de a dispărea. Armata avea să mă ferească de privirile indiscrete ale publicului şi ale presei. Şi totodată corespundea dorinţei mele de a face o schimbare.

În plus, îmi reflecta personalitatea. În copilărie, jucăriile mele preferate fuseseră dintotdeauna soldăţeii în miniatură. Petrecusem mii de ore planificând şi purtând bătălii epice cu aceştia la Palatul Kensington şi în grădinile de la Highgrove, proiectate de Rosemary Verey. Totodată, tratasem fiecare joc de paintball de parcă viitorul Commonwealth-ului depindea de rezultat.

Tata mi-a zâmbit.

— Da, băiete drag. Armata pare a fi exact ce-ţi trebuie. Dar, mai întâi…, a adăugat.

Multă lumea îşi lua, în mod frecvent, o pauză de un an. Cu toate acestea, tata considera că un an sabatic reprezenta una dintre cele mai instructive perioade din viaţa unui om.

— Vizitează lumea, băiete drag! Ai parte de aventuri.

Aşa că m-am aşezat cu Marko şi am încercat să decidem împreună cum ar putea arăta respectivele aventuri. Pentru început, ne-am oprit la Australia. Să petrecem o jumătate de an lucrând la o fermă. Excelent!

Pentru cea de-a doua jumătate a anului, Africa. I-am spus lui Marko că aş vrea să mă alătur luptei împotriva SIDA. Avea să fie un omagiu adus mamei mele, o continuare explicită a muncii depuse de ea, nu era nevoie să precizez asta.

Marko s-a dus şi a făcut câteva cercetări, apoi s-a întors şi mi-a spus:

— Lesotho.

Mărturisesc că nu mai auzisem niciodată de locul cu pricina.

El m-a învăţat. O ţară fără ieşire la mare. O ţară minunată. La graniţa cu Africa de Sud. Multe nevoi, o grămadă de lucruri de făcut. Eram în culmea fericirii. În sfârşit, aveam un plan!

Curând după aceea, l-am vizitat pe Henners. Un weekend la Edinburgh. În toamna anului 2002. Ne-am dus la un restaurant şi i-am povestit totul. „Bravo ţie, Haz!“ mi-a zis. Şi el îşi lua un an de pauză şi pleca în Africa de Est. În Uganda, din câte-mi amintesc. Să lucreze la o şcoală rurală. Momentan însă avea o slujbă cu jumătate de normă la Ludgrove. Lucra ca asistent. (În limbajul de la Ludgrove, echivalentul pentru „băiat bun la toate“.) Era o slujbă grozavă, susţinea el. Avea ocazia să stea cu copiii şi să repare tot felul de lucruri prin şcoală.

Plus toate căpşunile şi morcovii gratuiţi pe care-i poţi mânca, l-am tachinat eu.

Însă el era destul de serios în privinţa asta.

— Îmi place să predau, Haz.

— O!

Am vorbit cu entuziasm despre Africa, am plănuit să ne întâlnim acolo. După Uganda, după facultate, probabil că şi Henners avea să se înroleze în Armată. Urma să fie o Tunică Verde. Nu luase încă o decizie; familia lui purta uniformă de generaţii. Ne-am propus să ne vedem şi acolo. Poate că, într-o bună zi, ne vom trezi cot la cot în luptă sau ajutând oamenii în celălalt capăt al lumii, ne-am zis.

Viitorul. Ne întrebam cu glas tare ce ne rezervă. Eu eram îngrijorat în privinţa lui, însă nu şi Henners. El nu lua viitorul în serios, nu lua nimic în serios. „Să luăm viaţa aşa cum vine, Haz.“ Aşa a fost Henners mereu şi pentru totdeauna. Îi invidiam calmul.

Deocamdată, însă, se îndrepta spre unul dintre cazinourile din Edinburgh. M-a întrebat dacă vreau să-l însoţesc.

— Ah, nu pot! i-am zis.

Nu puteam sub nicio formă să fiu văzut într-un cazinou. Asta avea să prilejuiască un scandal imens.

— Păcat! a răspuns el.

— Noroc! ne-am urat, promiţând că vom vorbi din nou curând.

Două luni mai târziu, într-o dimineaţă de duminică – exact înaintea Crăciunului din 2002. Vestea trebuie să fi venit sub forma unui telefon, cu toate că îmi amintesc vag să fi ţinut în mână receptorul şi să fi auzit cuvintele respective. Când se întorceau de la o petrecere de lângă Ludgrove, Henners şi încă un băiat se izbiseră cu maşina de un copac. Deşi amintirea acelui apel e tulbure, rememorez clar reacţia mea din clipa respectivă. Aceeaşi ca atunci când tata îmi spusese despre mama.

— OK… Deci Henners a avut un accident. Dar e în spital, nu? O să fie bine, da?

Dar nu, nu a fost aşa. Iar celălalt băiat, şoferul, fusese rănit grav.

Willy şi cu mine am mers la înmormântare. Bisericuţa unei mici parohii din apropierea locului unde copilărise Henners. Îmi amintesc că pe băncuţele scârţâitoare din lemn se înghesuiseră sute de persoane. Îmi amintesc că, după slujbă, am stat la coadă să-i îmbrăţişez pe părinţii lui Henners, Alex şi Claire, şi pe fraţii lui, Thomas şi Charlie.

Mi se pare că, în timp ce aşteptam, am auzit discutându-se în şoaptă despre accident.

Ştiţi, era ceaţă…

— Nu mergeau departe…

— Dar unde se duceau?

— Şi încă la ora aceea din noapte?

— Se aflau la o petrecere şi sistemul audio se stricase!

— Aşa că plecaseră să aducă altul.

— Ba nu! S-au dus să împrumute un CD player de la un prieten. Ştiţi, stătea aproape…

— Aşa că nu s-au deranjat să-şi mai pună centura…

Întocmai ca mama.

Şi totuşi, spre deosebire de ea, sub nicio formă nu puteam să o consider o dispariţie. Aceasta era o moarte, nu exista o altă variantă. Şi tot spre deosebire de mama, Henners nu mergea chiar atât de repede. Fiindcă nu era urmărit. Cel mult treizeci şi doi de kilometri la oră, spunea toată lumea. Şi, cu toate acestea, maşina se izbise de un copac bătrân. Cei bătrâni sunt mult mai tari decât cei tineri, a explicat cineva.

39

N-au vrut să mă lase să plec de la Eton până când n-am jucat pe scenă. Asta mi-au spus: că trebuie să interpretez un rol într-una dintre piesele lor oficiale înainte să-mi elibereze diploma şi să plec în sălbăticie. Suna ridicol, însă teatrul era o chestie al naibii de serioasă la Eton. Departamentul de teatru punea anual în scenă câteva spectacole, iar cel de la finalul anului era întotdeauna şi cel mai important dintre toate.

La sfârşitul primăverii anului 2003, au prezentat *Mult zgomot pentru nimic*, de William Shakespeare.

Eu am primit rolul lui Conrad. Un personaj secundar. Era poate un individ care bea, poate un alcoolic, ceea ce a oferit presei toate ocaziile posibile ca să mă numească şi pe mine beţiv.

Ce e asta? Distribuţie într-un rol similar, nu?

Articolele se scriau singure.

Profesorul de teatru de la Eton nu mi-a spus nimic despre distribuţia în acelaşi tip de rol atunci când mi-a încredinţat personajul. Mi-a zis doar că eu sunt Conrad – „Distracţie plăcută, Harry!“ –, iar eu nu i-am pus la îndoială motivele. Nu m-aş fi îndoit de ele nici măcar dacă aş fi suspectat că-şi bate joc de mine, fiindcă voiam să scap de Eton, iar ca să scap trebuia să-mi interpretez rolul.

Studiind piesa am aflat, printre altele, că era greşit şi superficial să te concentrezi exclusiv asupra faptului că personajul consuma alcool. Conrad era cu adevărat un individ fascinant. Loial şi totodată imoral. Bun sfătuitor, dar în esenţă un tip care căuta să urmeze pe cineva. Şi, mai presus de orice, era un om de încredere, un partener, a cărui menire principală, din câte se părea, era să ofere publicului un moment hazliu. Mi-a venit uşor să intru într-un asemenea rol şi, în timpul repetiţiei generale, am descoperit că am un talent ascuns. S-a dovedit că a face parte din familia regală şi a fi pe scenă nu sunt două lucruri chiar atât de diferite. Actoria e actorie, indiferent de context.

În seara premierei, aşezat exact în mijlocul sălii Teatrului Farrer, tata s-a distrat mai bine decât oricine altcineva. Iată că visul îi devenea realitate. Fiul său interpreta Shakespeare, demonstrând astfel că meritase toţi banii pe care-i cheltuise cu el. A strigat, a hohotit de râs, a aplaudat. Dar, în mod inexplicabil, atunci când nu trebuia. În mod bizar, momentele alese erau total nepotrivite. Tăcea atunci când toţi ceilalţi râdeau. Râdea când toţi ceilalţi tăceau. Gesturile lui nu doar că erau uşor observabile, ci chiar le distrăgeau atenţia celorlalţi. Publicul credea că tata e un personaj din piesă, poziţionat acolo intenţionat.

— Cine e omul acela care râde din nimic? O, e prinţul de Wales?

Mai târziu, în culise, tata m-a copleşit cu complimente:

— Ai fost minunat, băiete drag!

Dar eu nu mi-am putut ascunde supărarea.

— Ce s-a întâmplat, băiete drag?

— Tată, ai râs întruna în momentele nepotrivite!

El a fost nedumerit. Şi eu la fel. Cum de nu înţelegea absolut nimic din ce-i spuneam?

Încetul cu încetul, lucrurile s-au lămurit. Îmi povestise cândva că, atunci când fusese de vârsta mea şi jucase la şcoală într-o piesă de teatru de Shakespeare, bunicul venise şi făcuse exact acelaşi lucru. Râsese în momentele nepotrivite. Făcuse un adevărat spectacol. Prin urmare, îşi imita tatăl? Fiindcă nu ştia un alt mod de a fi părinte? Sau era un gest inconştient, o genă îndepărtată care se manifesta acum? Oare fiecare generaţie e sortită să repete păcatele generaţiei anterioare? Voiam să ştiu şi aş fi putut să întreb, dar nu era genul de subiect pe care să-l poţi aborda vreodată cu tata. Sau cu bunicul. În consecinţă, mi l-am alungat din minte şi am încercat să mă concentrez asupra aspectelor pozitive.

Tata e aici, şi e mândru, iar asta nu e o nimica toată, mi-am spus. Era mult mai mult decât aveau alţi copii. I-am mulţumit şi l-am sărutat pe ambii obraji.

Cum spunea Conrad: „N-aţi putea găsi o întrebuinţare nemulţumirii ce vă macină?“[8]

40

Am absolvit Eton în iunie 2003, graţie muncii asidue şi orelor suplimentare de meditaţii aranjate de tata. Nu era o realizare neînsemnată pentru cineva atras atât de puţin de studiu, atât de limitat, atât de distras cum eram eu şi, cu toate că nu eram mândru de mine tocmai pentru că nu ştiam cum, am sesizat că dialogul meu interior permanent autocritic a mai luat o pauză.

Şi apoi am fost acuzat de înşelătorie.

Un profesor de artă a prezentat dovezi de înşelăciune, care s-au dovedit a nu fi dovezi de înşelăciune. S-au dovedit a nu fi absolut nimic şi, mai târziu, comisia de examen m-a absolvit de vină. Însă răul fusese făcut. Acuzaţia rămânea.

Cu inima rănită, am vrut să dau o declaraţie, să ţin o conferinţă de presă, să spun lumii că: „Eu am scris lucrarea aceea! Nu am trişat.“

Reprezentanţii Palatului nu mi-au permis să o fac. În privinţa asta, ca şi în majoritatea situaţiilor, Palatul rămânea fidel mottoului familiei: „Nu te plânge niciodată, nu oferi niciodată explicaţii.“ Mai ales dacă reclamantul era un băiat de optsprezece ani.

Şi astfel am fost obligat să tac şi să trec cu vederea incidentul, în vreme ce ziarele mă făceau trişor şi prost în fiecare zi. (Din pricina unui proiect de artă! Adică, cum să „trişezi“ la un proiect de artă?) Acesta a fost momentul oficial al acordării unei porecle ofensatoare: „prinţul Prostea“. La fel cum mi se dăduse rolul lui Conrad fără să fiu consultat, tot astfel îmi era acum distribuit acest rol. Diferenţa era că am jucat *Mult zgomot pentru nimic* timp de trei seri. Pe când acesta părea un rol ce avea să dureze o viaţă întreagă.

„Prinţul Harry? Ah, da, nu e prea isteţ.“

„Am citit că nu e în stare să treacă un simplu test fără să trişeze!“

Am discutat cu tata despre asta. Eram în pragul disperării. Mi-a zis ce zicea el întotdeauna.

Băiete drag, pur şi simplu nu mai citi ştirile.

El nu le citea niciodată. Citea orice altceva, de la Shakespeare la articole despre schimbările climatice, însă niciodată ştirile. (Se uita la BBC, dar sfârşea adesea prin a arunca telecomanda în televizor.) Problema era că toţi ceilalţi le citeau. Întreaga familie susţinea că nu o face, la fel ca tata, dar, deşi spuneau că nu citesc nimic, lacheii în livrea se învârteau în jurul lor aducându-le pe tăvi de argint toate ziarele englezeşti, aranjate la fel de frumos precum biscuiţii şi marmelada.

41

Ferma se numea Tooloombilla. Proprietari erau soţii Hill.

Noel şi Annie. Fuseseră prieteni cu mama. (Annie fusese colega de apartament a mamei mele atunci când ea îşi începuse relaţia cu tata.) Marko m-a ajutat să-i găsesc şi, cumva, i-a convins să mă primească ucenic voluntar peste vară.

Soţii Hill aveau trei copii: Nikki, Eustie şi George. Cel mai mare, George, era de-o seamă cu mine, deşi părea mai în vârstă, poate din cauza anilor îndelungaţi în care trudise în fierbintele soare australian. Când am ajuns acolo, am aflat că George avea să-mi fie mentor, şeful meu – într-un fel, directorul meu. Deşi Tooloombilla nu semăna deloc cu Eton. De fapt, nu semăna cu niciun alt loc în care fusesem eu până atunci.

Proveneam dintr-un ţinut plin de verdeaţă. Ferma familiei Hill era o odă închinată maroniului. Proveneam dintr-un loc în care fiecare mişcare îmi era monitorizată, catalogată şi supusă judecăţii. Ferma familiei Hill era atât de vastă şi de îndepărtată, încât mare parte din zi nu mă vedea nimeni, cu excepţia lui George. Şi a ciudatului wallaby.

Mai presus de toate, proveneam dintr-un loc cu climă temperată, ploioasă şi rece. La ferma soţilor Hill era foarte cald.

Nu eram sigur că pot suporta genul acela de căldură. Pustietatea Australiei avea o climă pe care nu o înţelegeam şi pe care corpul meu nu părea să o accepte. La fel ca tata, mă ofileam doar dacă auzeam vorbindu-se despre căldură: cum se presupunea că o să îndur un cuptor aflat într-un furnal amplasat într-un reactor nuclear din mijlocul unui vulcan activ?

Era un loc nepotrivit pentru mine, şi cu atât mai nepotrivit pentru bodyguarzii mei. Bieţii băieţi! Dintre toate misiunile din lume… În plus, locuinţa lor era extrem de spartană, o anexă situată la marginea fermei. Rareori îi vedeam şi adesea mi-i imaginam îmbrăcaţi în şort, stând în faţa unui ventilator zgomotos, aducându-şi morocănoşi CV-urile la zi.

Soţii Hill mă găzduiseră în casa lor, un bungalow mic şi drăguţ, acoperit cu şindrilă albă, cu trepte din lemn ce duceau către o verandă largă, la intrare, o uşă care scotea un scârţâit ca un mieunat de fiecare dată când o deschideai şi un bufnet puternic de fiecare dată când o lăsai să se închidă singură. Uşa avea o plasă bine întinsă, care ţinea la distanţă ţânţarii, mari cât nişte păsări. În prima seară, la cină, n-am auzit nimic altceva decât bâzâitul ritmic al acelor vampiri care se izbeau de plasă.

În afară de asta, nu prea era altceva de auzit. Ne simţeam cu toţii uşor stânjeniţi în încercarea noastră de a ne preface că sunt ucenic, nu prinţ, şi străduindu-ne să pretindem că nu

ne gândim la mama, căreia îi fusese dragă Annie şi care o iubise la rândul ei. În mod evident, Annie voia să vorbească despre mama, dar, ca şi în cazul lui Willy, pur şi simplu nu puteam. Aşa că am înfulecat mâncarea, am lăudat-o şi am cerut a doua porţie, scormonind în minte în căutarea unor subiecte de conversaţie inofensive. Dar nu am găsit niciunul. Căldura îmi afectase deja abilităţile cognitive.

Înainte să adorm în acele prime nopţi petrecute în sălbăticie, evocam imaginea lui Marko şi-l întrebam îngrijorat: „Oare am cântărit bine toate astea, prietene?“

42

Remediul pentru toate aceste probleme era, ca întotdeauna, munca. O muncă neîntreruptă, grea şi istovitoare, asta aveau de oferit soţii Hill, şi încă din belşug, iar eu nu mă puteam sătura de ea. Cu cât munceam mai mult, cu atât mai puţin simţeam arşiţa, iar la cină îmi venea cu atât mai uşor să vorbesc – sau să nu vorbesc.

Dar nu era doar muncă. Să fii ucenic presupunea vitalitate, fireşte, dar şi o anumită măiestrie. Trebuia să ştii să îmblânzeşti animalele. Trebuia să interpretezi semnele cerului şi ale pământului.

Totodată trebuia să te pricepi foarte bine la călărie. Venisem în Australia convins că mă pricep la cai, dar soţii Hill erau huni, amândoi se născuseră în şa. Noel era fiul unui jucător profesionist de polo. (Era fostul antrenor de polo al tatălui meu.) Annie putea să mângâie pe cap un cal şi să-ţi spună ce gândeşte animalul. Iar George se urca în şa cu mai multă uşurinţă decât se suie în pat majoritatea oamenilor.

O zi obişnuită de muncă începea în toiul nopţii. Cu ore bune înainte de ivirea zorilor, George şi cu mine ieşeam din casă împleticindu-ne, apoi ne apucam de primele treburi, încercând să facem cât mai multe cu putinţă înainte de răsăritul soarelui. La prima geană de lumină, încălecam pe cai, galopam până la capătul celor şaisprezece mii de hectare ale familiei Hill (dublu faţă de Balmoral) şi începeam să mânăm vitele. Adică să mutăm cireada dintr-un loc într-altul. Căutam totodată vitele care se rătăciseră peste noapte şi le aduceam înapoi în cireadă. Sau le urcam pe unele dintre ele într-o remorcă şi le duceam în altă parte. Niciodată nu am ştiut exact de ce le mutam pe unele sau pe altele, dar am înţeles ideea principală: vacile au nevoie de spaţiu. Le simţeam.

Ori de câte ori George şi cu mine găseam câte un grup de vite rătăcite, o mică revoltă bovină, se dovedea a fi o adevărată provocare. Era vital să le ţinem laolaltă. Dacă se împrăştiau, eram terminaţi. Ne-ar fi luat ore întregi să le adunăm, şi atunci ziua ar fi fost distrusă. Dacă una dintre ele o apuca printr-un pâlc de copaci, să zicem, George şi cu mine trebuia să plecăm călare după ea cât de repede cu putinţă. Când şi când, în toiul urmăririi, erai trântit din şa de câte o creangă joasă şi poate chiar leşinai. Când îţi reveneai, verificai dacă te-ai ales cu vreun os rupt sau o hemoragie internă, în timp ce calul stătea posomorât aplecat asupra ta.

Trucul era ca urmărirea să nu dureze prea mult. Goana îndelungată obosea vaca, îi diminua grăsimea corporală şi îi scădea valoarea pe piaţă. Grăsimea însemna bani şi nu era loc pentru greşeli când venea vorba de vitele australiene, care oricum aveau un strat mic de grăsime. Apa era puţină, iarba era rară, iar cea care exista era adesea înfulecată de canguri, pe care George şi familia lui îi priveau aşa cum alţi oameni priveau şobolanii. Întotdeauna mă înfioram şi chicoteam când auzeam cum vorbeşte George cu vitele îndărătnice. Le ocăra, le înjura, le blestema, folosind cu precădere un blestem anume, un cuvânt pe care multă lume nu îl foloseşte nici măcar o dată în viaţă. George nu rezista nici cinci minute fără să-l rostească. Majoritatea oamenilor se ascund sub masă când aud cuvântul respectiv, dar pentru George era echivalentul briceagului de armată elveţian în materie de limbaj – aplicaţii şi moduri de

utilizare infinite. (Și totodată îl făcea să sune aproape încântător, grație accentului său australian.)

Era doar unul dintre zecile de cuvinte din vocabularul lui George. De pildă, o „grasă“ era o vacă durdulie, gata să fie sacrificată. Un „juncan“ era un bou tânăr care ar fi trebuit castrat, însă nu fusese încă. Un „înțărcat“ era un viței despărțit recent de mama lui. Un „fum“ era o pauză de țigară. „Haleala“ era mâncarea. Am petrecut mare parte din sfârșitul anului 2003 în șa, urmărind un înțărcat, trăgând un fum și visând la următoarea haleală.

Uneori greu, alteori plictisitor, mânatul vitelor putea să îți stârnească neașteptat de multe emoții. Cu femelele tinere era mai ușor, căci mergeau încotro le îndrumai, dar masculilor tineri nu le plăcea să le spui ce să facă și cel mai tare le displăcea să fie despărțiți de mamele lor. Plângeau, gemeau, uneori te atacau, scuturând sălbatic din coarne, lucru care putea oricând să-ți distrugă un membru sau să-ți secționeze o arteră. Dar nu-mi era teamă. În schimb, simțeam empatie. Iar masculii tineri păreau să știe asta.

Una dintre muncile pe care refuzam să le fac, singura treabă de care mă feream cu sfială, era să castrez animale. Ori de câte ori George scotea lama aceea lungă și strălucitoare, eu ridicam mâinile.

— Nu, prietene. Nu pot să fac asta.

— Cum vrei.

La sfârșitul zilei, făceam un duș fierbinte, luam o cină copioasă, apoi mă așezam cu George pe verandă, rulam țigări și sorbeam bere rece. Uneori ascultam la micul lui CD player, care îmi amintea de aparatul fără fir al tatălui meu. Sau de Henners. „El și celălalt băiat s-au dus să aducă alt CD player…“ Deseori stăteam și priveam, pur și simplu, în depărtare. Pământul era atât de neted, încât vedeai furtunile cu descărcări electrice cu câteva ore înainte să ajungă la tine, primele fulgere subțiri brăzdând cerul la orizont. Pe măsură ce tunetele se intensificau și se apropiau, vântul năvălea în casă și răvășea perdelele. Apoi camerele erau străbătute de lumină albă. Primele tunete zguduiau mobila. Și, în cele din urmă, se dezlănțuia potopul. George ofta. Părinții lui oftau. Ploaia însemna iarbă, iarba însemna grăsime. Ploaia însemna bani.

Chiar dacă nu ploua, tot era o binecuvântare, fiindcă după vijelie cerul senin era presărat de stele. Obișnuiam să îi arăt lui George ce-mi arătase mie gașca din Botswana.

— O vezi pe cea strălucitoare de lângă Lună? Aceea este Venus. Și cea de acolo este Constelația Scorpionului; cel mai bine se vede din emisfera sudică. Iar acelea sunt Pleiadele. Și aceea este Sirius, cea mai strălucitoare stea de pe cer. Acela este Orion sau Vânătorul. Totul se rezumă la vânătoare, nu-i așa? Vânători, vânați…

La ce te referi, Harry?

— La nimic, prietene.

Cel mai fascinant mi se părea cât de departe se aflau toate stelele. Lumina pe care o vedeai se născuse cu sute de secole în urmă. Cu alte cuvinte, uitându-te la o stea, priveai în trecut, la un moment situat cu mult înainte de nașterea oricăruia dintre cunoscuții tăi sau dintre persoanele dragi ție.

Sau de moartea lor.

Ori poate înainte de dispariția lor.

De obicei, George și cu mine adormeam buștean pe la opt și jumătate. De multe ori, eram atât de obosiți, încât nici nu mai apucam să ne scoatem hainele. Nu-mi mai era frică de întuneric, ci îl doream cu ardoare. Dormeam ca un mort, mă trezeam ca și cum aș fi renăscut. Dureros, dar pregătit pentru mai mult.

Nu existau zile libere. Între munca necruțătoare, căldura necruțătoare, vitele necruțătoare, simțeam că slăbesc tot mai mult, în fiecare dimineață eram cu un kilogram mai ușor și cu câteva zeci de cuvinte mai tăcut. Îmi pierdeam până și accentul englezesc. După șase

săptămâni, nu mai semăna deloc cu accentul lui Willy şi al tatălui meu. Semăna mai degrabă cu al lui George.

Şi mă şi îmbrăcam ca el. Am început să port o pălărie de cowboy, pleoştită, din pâslă. Purtam la mine unul dintre bicele lui vechi din piele.

În cele din urmă, mi-am luat un nume nou, care să se potrivească noului Harry: Spike[9].

S-a întâmplat aşa: părul meu nu şi-a mai revenit niciodată complet după ce-i lăsasem pe colegii de la Eton să mă radă pe cap. Câteva şuviţe stăteau zbârlite precum iarba în toiul verii, altele stăteau lipite de cap, parcă date cu fixativ. George arăta adesea spre părul meu şi spunea: „Arăţi vraişte!“ Dar, într-o excursie la Sydney, când m-am dus să văd Cupa Mondială de Rugbi, mi-am făcut oficial apariţia la Grădina Zoologică Taronga şi am fost rugat să fac o fotografie cu un animal numit echidna. O combinaţie între un arici şi un furnicar, avea păr tare şi ţepos, motiv pentru care îngrijitorii îl botezaseră Spike. Arăta, cum spunea George, complet vraişte.

Mai exact, semăna cu mine. Foarte tare! Iar când George a văzut, din întâmplare, o fotografie cu mine şi cu Spike, a strigat:

— Haz, chestia aia are părul ca al tău!

De atunci nu m-a mai strigat niciodată altfel decât Spike. După care şi bodyguarzii mei au preluat porecla. Ba chiar au făcut din Spike numele meu de cod atunci când comunicau prin radio. Unii şi-au imprimat chiar şi tricouri, pe care le purtau când mă păzeau: „Spike 2003“.

Foarte curând, prietenii mei de acasă au auzit porecla şi au adoptat-o. Am *devenit* Spike, atunci când nu eram Haz, Baz, Prinţul Ucenic, Harold, Băiete Drag sau Uscătivul, o poreclă dată de unii dintre membrii personalului de la Palat. Identitatea mea fusese dintotdeauna o problemă pentru mine, dar cu şase nume formale şi de două ori pe atâtea porecle, totul devenea foarte derutant.

De cele mai multe ori nu-mi păsa cum mă strigă lumea. De cele mai multe ori îmi spuneam: „Nu-mi pasă cine sunt, câtă vreme e cineva nou, altcineva decât prinţul Harry.“ Dar apoi a sosit un pachet oficial de la Londra, de la Palat, şi vechiul eu, vechea mea viaţă, aceea de membru al familiei regale, a revenit în forţă.

Pachetul ajungea de obicei cu poşta normală, deşi uneori pe aceasta o aducea câte un nou bodyguard sub braţ. (Gărzile se schimbau constant, la fiecare două săptămâni, ca să fie odihnite şi să-şi poată vedea familiile.) Pachetul conţinea scrisori de la tata, documente oficiale, plus rezumate ale acţiunilor caritabile în care eram implicat. Toate purtau însemnul: ATN Prinţul Harry.

Într-o zi, pachetul conţinea o serie de note informative din partea echipei biroului de presă privind o chestiune delicată. Fostul majordom al mamei scrisese o carte de dezvăluiri, care de fapt nu dezvăluia nimic. Era doar versiunea lucrurilor prin care el se justifica, ţinând cont doar de el şi de punctul lui de vedere. Cândva, mama îl numise pe acest majordom „dragul ei prieten“ şi implicit avusese încredere în el. Şi noi la fel. Iar acum individul profita de dispariţia ei ca să scoată nişte bani. Gestul lui a făcut să-mi clocotească sângele în vene. Voiam să iau primul zbor spre casă şi să mă duc să-l confrunt. L-am sunat pe tata şi l-am anunţat că mă sui în avion. Sunt sigur că aceea a fost singura mea conversaţie cu el de când mă aflam în Australia. El – şi, într-un apel separat, Willy – m-au convins să nu o fac.

Tot ce puteam face, mi-au zis amândoi, era să-l acuzăm împreună de calomnie.

Şi asta am făcut. Sau, mai bine zis, ei au făcut-o. Eu nu am avut nicio legătură cu redactarea documentului. (Eu, unul, aş fi mers mult mai departe.) Documentul îl critica, cu un ton moderat, pe majordom pentru trădarea de care dăduse dovadă şi îi solicita în mod public o întâlnire, pentru a-şi justifica motivele şi pentru a discuta aşa-zisele lui dezvăluiri.

Majordomul ne-a răspuns public că e de acord cu întâlnirea. Însă nu avea un scop constructiv. A declarat pentru un ziar că „Mi-ar plăcea să le spun ce părere am“.

El voia să ne spună *nouă* ce părere are?

Am aşteptat neliniştit acea întâlnire. Am numărat zilele. Firește că întâlnirea nu a mai avut loc. Nu ştiu de ce; presupun că au anulat-o reprezentanții Palatului. Ce păcat! mi-am zis. Mă gândeam la omul ăla ca la singurul tăuraş rătăcit care reuşise să scape în vara aceea.

43

Nu-mi amintesc cum am aflat despre primul bărbat care a încercat să se strecoare în fermă. Poate de la George? În timp ce eram plecaţi să mânăm vitele? Îmi amintesc însă că poliția locală a prins intrusul şi l-a alungat.

Decembrie 2003.

Poliția era mulţumită de ea însăşi. Dar eu m-am indispus. Ştiam ce va urma. Paparazzii erau precum furnicile. Nu umblau niciodată singuri.

Bineînțeles că a doua zi alţi doi au pătruns în fermă. Sosise timpul să plec.

Îi datoram atât de multe familiei Hill, încât nu voiam să-i răsplătesc distrugându-le viețile. Nu voiam să fiu motivul pentru care aveau să-şi piardă singura resursă mai prețioasă chiar şi decât apa, şi anume intimitatea. Le-am mulţumit pentru nouă dintre cele mai bune săptămâni din viața mea şi am zburat spre casă, unde am ajuns înainte de Crăciun.

În prima noapte acasă, m-am dus direct în club. Şi în a doua la fel. Şi în următoarea. Presa credea că mă aflu în continuare în Australia, şi am decis că ignoranța reporterilor îmi acorda o libertate deplină.

Într-o noapte, am cunoscut o fată şi am stat de vorbă cu ea la un pahar. Nu ştiam că e una dintre fetele de la pagina trei. (Acela era termenul general acceptat, misogin şi revelator care descria femeile topless de la pagina trei a publicației *The Sun* a lui Rupert Murdoch.) Şi, dacă aş fi ştiut, nu mi-ar fi păsat. Tânăra părea inteligentă şi amuzantă.

Am părăsit clubul cu o şapcă de baseball pe cap. Paparazzii erau pretutindeni. S-a zis cu libertatea deplină. Am încercat să mă amestec în mulţime, m-am îndepărtat relaxat pe stradă, însoţit de bodyguardul meu. Am trecut prin St. James Square şi ne-am suit într-o maşină de poliţie neinscripţionată. În clipa în care am demarat, un Mercedes cu geamuri fumurii a ţâşnit de pe trotuar şi s-a izbit de maşina noastră, cât pe ce să ne lovească portiera din spate.

-am văzut venind, şoferul nu se uita la drum, fiind prea ocupat să facă poze. A doua zi, ziarele ar fi trebuit să relateze cum prinţul Harry aproape că fusese ucis de un paparazzo nesăbuit. În schimb, cotidianele povesteau că prinţul Harry întâlnise şi, aparent, sărutase o fată de la pagina trei, pe lângă multiplele comentarii despre cât de îngrozitor era faptul că prinţul de rezervă se întâlnea cu… o astfel de femeie decăzută.

A treia persoană în linia de succesiune la tron… să se întâlnească cu *ea*?

Snobismul şi prejudecăţile în materie de clasă socială erau dezgustătoare. Priorităţile absurde erau deconcertante. Dar toate acestea mi-au amplificat sentimentul de bucurie şi de uşurare la gândul de a fugi. Din nou.

Anul sabatic, partea a doua.

Câteva zile mai târziu, mă aflam în avion, în drum spre Lesotho. Ba mai mult, mi s-a dat voie să iau cu mine un prieten. Cândva, planul fusese să merg împreună cu Henners. Acum, în locul lui, l-am invitat pe George.

44

Lesotho e o ţară frumoasă. Şi totodată unul dintre cele mai sumbre locuri de pe pământ. Era pe atunci epicentrul pandemiei globale de SIDA, iar în anul 2004 guvernul tocmai declarase dezastru medical. Zeci de mii de persoane căzuseră victime ale bolii, iar naţiunea se transforma într-un imens orfelinat. Ici şi colo zăreai copilaşi alergând, cu o privire pierdută pe chip.

„Unde e tati? Unde e mami?“ întrebau cu toţii.

George şi cu mine ne-am oferit să ajutăm în cadrul mai multor organizaţii caritabile şi şcoli. Amândoi am fost surprinşi de cât de minunaţi erau oamenii pe care i-am întâlnit, de tenacitatea lor, de bunăvoinţa, de voia bună şi de curajul lor în faţa atâtor suferinţe. Am muncit la fel de mult cât munciserăm la fermă, bucuroşi şi nerăbdători. Am construit şcoli. Am reparat şcoli. Am amestecat pietriş, am turnat ciment, am făcut tot ce era nevoie.

Tot în ideea de a fi de folos, într-o zi am acceptat o solicitare care altfel ar fi fost de neconceput: un interviu. Dacă voiam cu adevărat să pun sub lumina reflectoarelor condiţiile de aici, nu aveam de ales, trebuia să cooperez cu temuta presă.

Însă avea să fie mai mult decât o cooperare. Avea să fie prima mea întrevedere între patru ochi cu un reporter.

Ne-am întâlnit într-o dimineaţă devreme, pe un deal înverzit. A început prin a mă întreba: „De ce aici? Dintre toate locurile din lume?“

I-am spus că micuţii din Lesotho aveau necazuri, iar eu iubeam copiii, îi înţelegeam, prin urmare era firesc să vreau să îi ajut. El a insistat. De ce iubeam copiii?

I-am oferit cea mai bună variantă: incredibila mea imaturitate? Am făcut pe deşteptul, însă reporterul a chicotit şi a trecut la următoarea întrebare. Discuţia despre copii deschisese uşa spre propria-mi copilărie, şi aceea era calea către singurul subiect despre care el, sau oricine altcineva, dorea să mă întrebe ceva.

— Te gândeşti mult la… ea… în toiul acestor evenimente?

Mi-am plecat privirea spre coasta dealului şi am răspuns cu o serie de cuvinte fără legătură:

— Din păcate, a trecut mult timp de atunci… Nu pentru mine, ci pentru majoritatea oamenilor, a trecut mult de la moartea ei, însă lucrurile care au ieşit la iveală au fost rele, toate acele lucruri, toate acele casete…

Mă refeream la înregistrările pe care mama le făcuse înainte să moară, un soi de confesiune parţială, care ajunsese, pur şi simplu, în presă, în acelaşi timp cu lansarea memoriilor majordomului. După şapte ani de când fusese urmărită şi determinată să se ascundă, mama era în continuare hăituită şi calomniată; nu avea niciun sens. În 1997, întreaga ţară îşi manifestase preţuirea; fusese o perioadă de remuşcări colective şi de reflecţie în rândul britanicilor. Toată lumea fusese de acord că presa reprezintă o haită de monştri, dar şi cititorii îşi recunoşteau propria vină. Cu toţii trebuia să ne comportăm mai bine, zicea majoritatea. Acum, mulţi ani mai târziu, totul fusese dat uitării. Istoria se repeta zilnic şi i-am spus reporterului că era „păcat“.

Nu era o declaraţie spectaculoasă. Dar era prima dată când Willy şi cu mine vorbeam public despre mama. Am fost uimit să constat că eu am făcut-o primul. Willy era întotdeauna primul, în toate, şi mă întrebam cum avea să fie privit gestul meu – de către el, de către lume şi, în special, de către tata. (Păi, nu cu ochi buni, mi-a zis Marko mai târziu. Tata era complet împotrivă ca eu să abordez acel subiect; nu voia ca niciunul dintre fiii lui să vorbească despre mama, de teamă ca asta să nu provoace agitaţie, să-l distragă de la lucru şi, poate, să arunce o lumină nefavorabilă asupra Camillei.)

În cele din urmă, într-o demonstraţie de bravură complet falsă, am ridicat din umeri şi i-am spus reporterului:

— Ştirile rele se vând cel mai bine. E simplu.

Şi apropo de ştirile rele… în continuare, reporterul a făcut referire la cel mai recent scandal în care fusesem implicat. Fata de la pagina trei, desigur.

A menţionat că *unii se întrebau* dacă într-adevăr învăţasem ceva din vizita făcută la clinica de reabilitare. Mă „convertisem“ cu adevărat? Nu îmi amintesc prea bine dacă el a folosit acel verb, „a converti“, dar cel puţin un cotidian îl utilizase.

Avea Harry nevoie să fie convertit? Harry Ereticul?

Abia dacă-l puteam distinge pe reporter prin ceaţa roşie care mă învăluia brusc. Cum să vorbim despre asta? Am debitat ceva de genul că eu nu sunt normal, ceea ce l-a făcut să

rămână cu gura căscată. Şi iată! Tocmai găsise titlul potrivit pentru articolul său, ştirea perfectă. I se învârteau ochii în cap? Şi mai ziceau că eu sunt persoana dependentă…

I-am explicat ce voiam să spun prin „normal“. Eu nu duceam o viaţă normală, fiindcă nu puteam să duc una. „Până şi tata îmi reaminteşte permanent că Willy şi cu mine nu putem fi normali.“ I-am spus reporterului că, în afară de Willy, nimeni nu înţelegea cum e să trăieşti într-o colivie suprarealistă, în care evenimentele normale sunt considerate anormale, iar anormalul este normalizat în mod curent.

Asta încercam să spun, începeam să spun, dar apoi am privit din nou în josul dealului. Sărăcia, boala, orfanii, moartea făceau ca orice altceva să pară o prostie. În Lesotho, indiferent prin ce treceai, erai comparat cu alţii. Dintr-odată mi s-a făcut ruşine şi m-am întrebat dacă şi jurnalistul avea suficient bun-simţ ca să se simtă ruşinat. Să stea aici, în mijlocul unei suferinţe cumplite, şi să vorbească despre fata de la pagina trei? Zău aşa!

După interviu, m-am dus să-l iau pe George şi am ieşit la bere. Multă bere. Litri de bere. Cred că tot în noaptea aceea am fumat o pungă întreagă de iarbă. Nu vă recomand.

Dar se poate să fi fost, la fel de bine, o cu totul altă noapte. Greu de precizat atunci când vine vorba de o pungă întreagă de iarbă.

45

George şi cu mine am zburat de la Lesotho la Cape Town, ca să ne întâlnim cu câţiva prieteni şi cu Marko.

Martie 2004.

Stăteam la reşedinţa consulului general şi, într-o seară, ne-am propus să invităm câţiva oameni acolo. La cină. Aveam o singură problemă. Nu cunoşteam pe nimeni în Cape Town.

Dar stai! Nu era complet adevărat. Cunoscusem pe cineva cu nişte ani în urmă, o fată din Africa de Sud. La clubul de polo din Berkshire. Chelsy. Îmi amintesc că era… Diferită.

Am scotocit prin telefon până i-am găsit numărul.

— Sun-o! m-a îndemnat Marko.

— Serios?

— De ce nu?

Spre surprinderea mea, numărul era valabil. Şi fata a răspuns.

Bâlbâindu-mă, i-am reamintit cine sunt, i-am spus că mă aflu în oraş şi că mă întrebam dacă ar dori să vină…

Părea nesigură. Părea că nu crede că sunt chiar eu. Agitat, i-am întins telefonul lui Marko, care a jurat că eu sunt într-adevăr, că invitaţia era sinceră şi că urma să fie o reuniune restrânsă, aşa că nu avea de ce să-şi facă griji. Nedureros. Poate chiar amuzant.

A întrebat dacă poate să vină cu o prietenă. Şi cu fratele ei.

— Desigur! Cu cât mai mulţi, cu atât mai distractiv.

Câteva ore mai târziu, a intrat pe uşă. S-a dovedit că nu mă înşelase memoria. Chelsy chiar era… diferită. Acela era cuvântul la care mă gândisem atunci când o întâlnisem prima oară şi care mi-a răsărit imediat în minte şi acum, precum şi de nenumărate ori în timpul grătarului. Diferită.

Spre deosebire de mulţi dintre cunoscuţii mei, părea că nu-i păsa deloc de aparenţe, era lipsită de conformism, indiferentă faţă de regalitate. Spre deosebire de multe dintre fetele pe care le cunoscusem, nu se pregătea vizibil să devină regină în momentul în care mi-a strâns mâna. Părea imună la afecţiunea aceea generală denumită uneori „sindromul tronului“. Era ceva asemănător cu efectul pe care îl au actorii şi muzicienii asupra oamenilor, cu excepţia faptului că, în cazul actorilor şi al muzicienilor, cauza principală o reprezintă talentul. Eu nu aveam niciun talent – aşa mi se tot repetase –, prin urmare toate reacţiile la adresa mea nu aveau nimic de-a face cu mine. Aveau legătură cu familia mea, cu titlul meu şi, în consecinţă,

mă stânjeneau întotdeauna, fiindcă erau nemeritate. Dintotdeauna îmi dorisem să aflu cum ar fi să cunosc o femeie care să nu facă ochii mari atunci când cineva pomeneşte titlul meu, şi în schimb să o impresionez eu însumi folosindu-mi mintea şi sufletul. Cu Chelsy părea foarte posibil. Nu doar că nu era interesată de titlul meu, ci mai degrabă părea plictisită de el. „O, eşti prinţ?!“ exclama ea căscând.

Nu îmi cunoştea biografia, iar despre familia mea ştia cu atât mai puţine lucruri. Bunica, Willy, tata – cine sunt ei? Ba mai mult, nu era, fapt remarcabil, câtuşi de puţin curioasă. Probabil că nici măcar nu ştia despre mama; era, probabil, prea tânără ca să-şi amintească evenimentele tragice petrecute în august 1997. Nu puteam şti cu certitudine că toate acestea erau adevărate, firește, fiindcă, spre meritul lui Chelsy, nu discutam despre asta. În schimb, vorbeam despre principalul lucru pe care îl aveam în comun, şi anume Africa. Născută şi crescută în Zimbabwe, acum stabilită în Cape Town, Chelsy iubea Africa din tot sufletul. Tatăl ei deţinea o fermă mare de vânat, iar acela era centrul lumii ei. Deşi îi plăcuseră anii petrecuţi la o şcoală cu internat din Marea Britanie, pe nume Stowe, întotdeauna se întorcea degrabă acasă în vacanţe. I-am spus că o înţeleg. I-am povestit despre Africa şi despre experienţele care mi-au schimbat viaţa, despre primele călătorii care îmi modelaseră personalitatea. I-am relatat vizita bizară a leopardului. Ea a încuviinţat din cap. Mă înţelegea.

— Grozav! a exclamat. Africa îţi oferă într-adevăr astfel de clipe, dacă eşti pregătit. Dacă eşti demn de ele.

La un moment dat, în cursul serii, i-am mărturisit că în curând mă voi înrola în armată. Nu am reuşit să îi surprind reacţia. Poate că nu a avut niciuna? Cel puţin nu a părut genul de informaţie care să ne afecteze relaţia.

Apoi i-am spus că George, Marko şi cu mine aveam să plecăm a doua zi în Botswana. Urma să ne întâlnim cu Adi şi cu alte câteva persoane şi să mergem cu barca în amonte.

— Vii cu noi?

Mi-a zâmbit timid şi s-a gândit o clipă. Mi-a zis că ea şi prietena ei aveau alte planuri…

— Ah, păcat!

Dar le vor anula, a adăugat apoi. Le-ar face o deosebită plăcere să ne însoţească.

46

Am petrecut trei zile plimbându-ne, râzând, bând, luând contact cu animalele. Nu doar cu animalele sălbatice. Am cunoscut întâmplător un dresor de şerpi, care ne-a arătat cobra şi şarpele lui cu clopoţei. Şi-i plimba în sus şi-n jos pe umeri şi pe braţe, oferindu-ne un spectacol privat. Ceva mai târziu în seara aceea, Chelsy şi cu mine ne-am sărutat pentru prima dată, sub cerul înstelat.

Între timp, George s-a îndrăgostit nebuneşte de prietena ei.

Când a venit timpul ca Chelsy şi prietena ei să se întoarcă acasă, când George s-a întors în Australia, iar Marko, la Londra, cu toţii ne-au luam un trist rămas-bun.

Brusc, m-am trezit singur în sălbăticie, însoţit doar de Adi.

„Şi acum ce facem?“

Am auzit de o tabără din apropiere. Doi regizori filmau un documentar despre viaţa în sălbăticie şi am fost invitaţi să mergem să-i cunoaştem.

Am sărit în Land Cruiser şi curând ne-am trezit în mijlocul unei petreceri zgomotoase. Bărbaţi şi femei care beau, dansau şi purtau măşti ciudate înfăţişând animale, realizate din carton şi din sârmă plusată. Un carnaval în Okavango.

Organizatorii acestui haos era un cuplu de vreo treizeci de ani: Teej şi Mike. Ei erau regizorii, am presupus. De fapt, erau proprietarii unui întreg studio de film şi ai taberei cu pricina. M-am prezentat, i-am felicitat pentru abilitatea lor de a organiza o petrecere atât de

grozavă. Au râs şi mi-au spus că vor plăti scump pentru asta a doua zi. Amândoi trebuiau să se trezească şi să se apuce de treabă.

I-am întrebat dacă pot să vin cu ei. Mi-ar plăcea să văd cum realizează documentarul.

S-au uitat la mine, apoi unul la celălalt. Ştiau cine sunt şi, deşi fuseseră surprinşi să mă întâlnească în pustietate, ideea de a mă angaja ca ajutor trebuia digerată pe îndelete.

— Sigur că poţi veni, mi-a răspuns Max. Dar va trebui să munceşti. Să cari cutii grele, să muţi camerele de filmat de colo-colo.

Citeam pe feţele lor că se aşteptau ca acesta să fie sfârşitul poveştii. Am zâmbit şi am zis:

— Sună grozav!

Au fost surprinşi. Şi totodată mulţumiţi. A fost, parcă, dragoste la prima vedere. De ambele părţi.

Teej şi Mike erau africani. Ea era din Cape Town, iar el, din Nairobi. Ea se născuse în Italia, îşi petrecuse primii ani din viaţă la Milano şi era deosebit de mândră de rădăcinile ei milaneze, sursa caracterului ei sufletist, spunea Teej, cea mai mare laudă pe care ai fi putut-o auzi din gura ei. Crescuse vorbind italiană, dar o uitase, ne-a povestit cu tristeţe. Doar că nu era aşa. Ori de câte ori se interna în spital, şoca pe toată lumea atunci când, ieşind de sub efectul anesteziei, vorbea fluent în italiană.

Mike crescuse la o fermă şi învăţase să călărească la scurt timp după ce deprinsese mersul. Din întâmplare, vecinul lui era unul dintre primii realizatori de filme documentare. De fiecare dată când avea o clipă liberă, Mike dădea fuga la vecinul său, pe care-l copleşea cu întrebări. Îşi descoperise adevărata chemare, iar vecinul îi recunoscuse talentul şi i-l cultivase.

Atât Teej, cât şi Mike erau talentaţi, geniali şi absolut devotaţi vieţii în sălbăticie. Voiam să petrec cât mai mult timp posibil cu cei doi, nu doar în această călătorie, ci în general. Întrebarea era dacă ei aveau să accepte.

Adesea o surprindeam pe Teej uitându-se la mine, cântărindu-mă din priviri, cu un zâmbet curios pe faţă – de parcă aş fi fost un animal sălbatic, intrat pe neaşteptate în tabăra lor. Dar, în loc să mă alunge sau să se folosească de mine, cum ar fi făcut mulţi alţii, Teej a întins mâna şi… m-a mângâiat. Deceniile în care studiase viaţa animalelor sălbatice îi inspiraseră sentimente faţă de sălbăticie, o reverenţă faţă de aceasta, ca un soi de virtute, şi chiar şi un drept fundamental asupra ei. Ea şi cu Mike au fost primii oameni care au preţuit vreodată latura mea sălbatică, acea fărâmă care nu sucombase în faţa durerii şi a paparazzilor. Erau revoltaţi de faptul că alţii voiau să elimine această ultimă rămăşiţă, că alţii erau dornici să mă închidă într-o cuşcă.

În călătoria aceea, sau poate în următoarea, i-am întrebat pe Teej şi pe Mike cum se cunoscuseră. Ei au zâmbit vinovaţi.

— Printr-un prieten comun, a murmurat Mike.

— O întâlnire pe nevăzute, a şoptit Teej.

Cadrul era un mic restaurant. Când Mike a intrat, Teej stătea deja la masă, cu spatele la uşă. Nu l-a văzut pe Mike, ci doar i-a auzit glasul, dar încă dinainte să se întoarcă a ştiut, din tonul vocii lui, din timbrul acesteia, din schimbarea temperaturii din cameră, că intrase într-o mare încurcătură.

S-au înţeles bine la cină, iar a doua zi Teej s-a dus să bea o cafea acasă la Mike. Aproape că a leşinat când a intrat. Pe raftul de sus al bibliotecii lui se afla o carte scrisă de bunicul ei, Robert Ardrey, un renumit om de ştiinţă, eseist şi scriitor. (A fost nominalizat la Oscar pentru scenariul filmului *Khartoum*.) Pe lângă cartea bunicului ei, Mike avea toate celelalte cărţi preferate ale lui Teej, aranjate în aceeaşi ordine în care erau puse pe rafturile ei de acasă. Şi-a dus o mână la gură. Asta era sincronism. Era un semn. Nu s-a mai întors niciodată în apartamentul ei, decât ca să-şi împacheteze lucrurile. De-atunci, Teej şi Mike rămăseseră împreună.

Mi-au spus povestea la focul de tabără. Cu Marko şi ceilalţi, focul de tabără era un element central, dar pentru Teej şi Mike, acesta era sacru. Se consumau aceleaşi băuturi, se depănau aceleaşi poveşti fermecătoare, dar acum totul părea mai ritualic. În puţine alte locuri m-am mai simţit atât de aproape de adevăr sau atât de viu.

Teej a observat asta. Îşi dădea seama cât de confortabil mă simt în compania lor. „Cred că trupul tău s-a născut în Marea Britanie, dar sufletul tău a prins viaţă aici, în Africa“, mi-a zis. Probabil cel mai frumos compliment pe care mi-l făcuse cineva vreodată.

După câteva zile în care m-am plimbat cu ei, am mâncat cu ei, m-am îndrăgostit de ei, m-am simţit învăluit de o pace covârşitoare. Şi totodată de o nevoie la fel covârşitoare de a o revedea pe Chelsy.

Ce e de făcut? m-am întrebat. Cum să procedez? Cum să ajung în Cape Town fără ca presa să afle şi să strice totul?

— Să mergem cu maşina! mi-a propus Adi.

— Cu maşina? Ha! Da. Genial!

La urma urmei, era un drum de numai două zile.

Ne-am suit în maşină, am condus fără oprire, am băut whisky şi am înfulecat ciocolată, ca să avem energie. Am ajuns la uşa lui Chelsy desculţ, şifonat, încoronat cu o căciulă jegoasă şi cu un zâmbet larg pe faţa murdară.

Ea a rămas cu gura căscată… apoi a râs.

După care… a deschis uşa larg.

47

Chelsy şi cu mine am învăţat o lecţie importantă. Africa era Africa… dar Marea Britanie rămâne mereu Marea Britanie.

La scurt timp după ce am ajuns înapoi la Heathrow, am fost asaltaţi de paparazzi. Pentru mine nu a fost nicicând amuzant, dar nici un şoc nu a fost. După dispariţia mamei, trecuseră câţiva ani în care nu mă hăituiseră aproape deloc, dar acum se întâmpla constant.

Am sfătuit-o pe Chelsy să trateze povestea asta ca pe o boală cronică, una căreia trebuie să-i faci faţă. Însă ea nu era sigură că îşi doreşte să aibă o boală cronică.

I-am spus că o înţelegeam. Era un sentiment absolut justificat. Dar aceasta era viaţa mea şi, dacă voia să împărtăşească orice părticică din ea, atunci trebuia să împărtăşească şi asta. O să te obişnuieşti, am minţit-o eu.

Apoi, am considerat că am cincizeci la sută, sau poate patruzeci la sută şanse de a o mai vedea pe Chelsy. Riscam ca presa să mă facă să pierd încă o persoană la care ţineam. Am încercat să mă liniştesc, spunându-mi că totul e bine, că în realitate nu aveam timp pentru o relaţie în clipa aceea. Aveam lucruri de făcut.

Pentru început, trebuia să dau examenele de admitere la Academia Militară Regală din Sandhurst. Acestea au durat patru zile şi nu au semănat deloc cu examenele de la Eton. Au fost câteva lucrări, nişte chestii scrise, dar în mare parte examenul consta în teste de evaluare a rezistenţei psihologice şi a abilităţilor de lider. A reieşit că… le aveam pe amândouă. Am trecut examenul cu brio.

Eram încântat. Dificultăţile mele de concentrare, trauma provocată de pierderea mamei, nimic din toate acestea nu mi-a pus bețe în roate. Nimic nu a intervenit între mine şi Armata Britanică. Dimpotrivă, am descoperit că toate acele lucruri m-au făcut cu atât mai bun. Armata *căuta* tineri ca mine.

Ce zici tu, tinere? Părinţi divorţaţi? Mamă decedată? Durere neostoită ori traumă psihologică nerezolvată? Poftește pe aici!

Pe lângă vestea că am fost admis, am primit şi o dată la care să mă prezint, adică peste câteva luni. Ceea ce însemna că voi avea timp să-mi adun gândurile şi să termin ce aveam de terminat. Ba chiar mai bine, puteam să petrec timp cu Chelsy… presupunând că mă mai voia.

Iar ea mă mai voia. M-a invitat să mă întorc în Cape Town să-i cunosc părinţii.

Şi asta am făcut. I-am plăcut imediat. Era imposibil să nu-i adori. Le plăceau poveştile amuzante, ginul cu apă tonică, mâncarea bună şi totodată le plăcea să hăituiască vânatul. Tatăl ei era mare cât un urs şi avea umeri laţi. Adora să fie răsfăţat şi totodată era, categoric, masculul alfa. Mama ei era minionă, ştia să asculte şi adesea dăruia îmbrăţişări din tot sufletul. Nu ştiam ce ne rezervă viitorul, nu voiam să pun carul înaintea boilor, însă mi-am zis: „Dacă ţi-ai construi nişte socri de la zero, şi tot n-ai reuşi să obţii unii mai de treabă decât oamenii ăştia.“

48

Trebuie să fi fost ceva în aer. Tocmai când îmi începeam noua relaţie sentimentală, tata ne-a anunţat că s-a hotărât să se căsătorească. Îi ceruse permisiunea bunicii şi ea i-o acordase. Fără tragere de inimă, din câte se spunea.

Deşi Willy şi cu mine insistaserăm să nu o facă, tata îşi urma planul. I-am strâns mâna şi i-am urat toate cele bune. Fără resentimente. Ne-am dat seama că, în cele din urmă, avea să fie cu femeia pe care o iubea, femeia pe care o iubise dintotdeauna, femeia care, probabil, îi fusese menită încă de la bun început. Indiferent câtă tristeţe sau amărăciune simţeam Willy şi cu mine văzând cum se încheie un alt capitol din povestea mamei, am înţeles că nu mai avea niciun rost.

Totodată simţeam compasiune faţă de cuplul format din tata şi Camilla. Duseseră ideea de dragoste blestemată la un nou nivel. După ani întregi de iubire zădărnicită, acum se aflau la doar câţiva paşi de fericire… şi noi obstacole apăreau neîncetat. Mai întâi s-a ivit controversa privind natura ceremoniei. Reprezentanţii Curţii au insistat că ar trebui să fie o căsătorie civilă, fiindcă tata, ca viitor guvernator suprem al Bisericii Anglicane, nu se putea căsători în biserică cu o persoană divorţată. Aceasta a declanşat o dezbatere furioasă privind locul căsătoriei. Dacă ceremonia civilă avea loc la Castelul Windsor, conform primei opţiuni a cuplului, atunci Windsor trebuia să fie acreditat pentru desfăşurarea căsătoriilor civile, iar dacă se întâmpla asta, atunci toţi cetăţenii Marii Britanii ar fi căpătat dreptul de a oficia căsătoria civilă acolo. Nimeni nu-şi dorea asta.

Astfel, s-a decis ca nunta să aibă loc la Windsor Guildhall.

Dar apoi a murit papa Ioan Paul al II-lea.

Uluit, l-am întrebat pe Willy:

— Ce legătură are Papa cu tata?

Se pare că aveau multe legături. Tata şi Camilla nu voiau să se căsătorească în aceeaşi zi în care era înmormântat Papa. Karma negativă. Mai puţină presă. Mai mult, bunica voia ca tata să o reprezinte la înmormântare.

Planurile de nuntă s-au schimbat din nou. Întârziere după întârziere. Dacă ascultai cu atenţie, puteai auzi pe domeniul Palatului ţipete şi gemete de disperare. Doar că nu puteai preciza ale cui sunt: ale organizatorului nunţii sau ale Camillei (ori poate ale tatălui meu)

Deşi îmi părea rău pentru ei, nu mă puteam abţine să cred că o forţă din univers (poate mama?) le împiedica nunta, în loc să le-o binecuvânteze. Poate că universul întârzie lucrurile pe care le dezaprobă?

Când nunta a avut loc, în cele din urmă – fără bunica, fiindcă alesese să nu participe –, aceasta a reprezentat o uşurare pentru toată lumea, chiar şi pentru mine. Stând lângă altar, am ţinut capul plecat aproape tot timpul şi ochii aţintiţi în podea, întocmai cum făcusem la

înmormântarea mamei, dar le-am aruncat câteva priviri insistente mirelui şi miresei şi de fiecare dată mi-am zis: „Bravo vouă!“

Dar şi: „La revedere!“

Am ştiut, fără îndoială, că această căsătorie avea să-l smulgă pe tata de lângă noi. Nu la propriu, nu într-un mod deliberat sau rău intenţionat, şi totuşi, avea să ni-l ia. Intra într-un nou spaţiu, un spaţiu închis, un spaţiu extrem de restrâns. Willy şi cu mine aveam să-l vedem pe tata tot mai puţin, am prezis eu, iar asta îmi insufla sentimente amestecate. Nu mă încânta ideea de a pierde un al doilea părinte şi încercam sentimente complexe la gândul de a câştiga o mamă vitregă, una care, credeam eu, de curând mă sacrificase pe altarul personal al Relaţiilor Publice. Dar am văzut zâmbetul tatălui meu şi mi-a fost greu să îl contrazic şi cu atât mai greu să neg motivul fericirii lui: Camilla. Îmi doream atât de multe, dar am fost surprins să descopăr la nunta lor că, totuşi, unul dintre lucrurile pe care mi le doream cel mai tare era ca tata să fie fericit.

În mod ciudat, îmi doream ca până şi Camilla să fie fericită. Poate că, dacă era fericită, avea să fie mai puţin periculoasă?

În presă au apărut articole conform cărora Willy şi cu mine ne strecuraserăm afară din biserică şi agăţaserăm pe maşina lor pancarte cu „Proaspăt căsătoriţi“. Eu nu prea cred. E posibil să le fi urat să fie fericiţi. Dacă mi-a trecut prin minte la momentul acela. Îmi amintesc însă că i-am privit plecând cu maşina şi mi-am zis: „Sunt fericiţi. Chiar sunt fericiţi.“

Fir-ar! Mi-ar plăcea să fim cu toţii fericiţi.

49

În acea perioadă, chiar înainte de nuntă sau poate imediat după ea, m-am dus cu Willy să ne antrenăm în cadrul Serviciului Britanic de Ambarcaţiuni Speciale. Nu era un antrenament oficial. Erau doar câţiva băieţi şi câteva jucării, cum le numeam noi. În mare parte, era pentru noi o distracţie, deşi îşi avea rădăcinile într-o tradiţie îndelungată şi solemnă.

Familia noastră a întreţinut dintotdeauna legături strânse cu Armata Britanică. Uneori, asta însemna o vizită oficială, alteori un prânz oarecare. Câteodată însemna o convorbire privată cu bărbaţi şi femei întoarse din război. Dar alteori însemna să iei parte la exerciţii riguroase. Nimic nu dădea dovadă de mai mult respect pentru militari decât să faci, sau să încerci să faci, ceea ce făceau ei.

Aceste exerciţii erau întotdeauna ascunse de ochii presei. Armata prefera aşa şi Dumnezeu ştie că şi familia regală avea aceeaşi preferinţă.

Mama a fost cea care ne-a dus, pe Willy şi pe mine, la primul nostru exerciţiu militar – o „Casă de asalt“ din Herefordshire. Am fost băgaţi toţi trei într-o cameră şi ni s-a cerut să nu mişcăm. Apoi în încăpere s-a făcut întuneric. Un comando a dărâmat uşa. A aruncat grenade luminoase şi ne-au speriat îngrozitor, ceea ce şi urmăreau. Voiau să ne înveţe cum să reacţionăm „dacă vreodată“ vieţile noastre ar fi fost în pericol.

„Dacă vreodată?“ Asta ne-a făcut să râdem. „Ar trebui să vedeţi ce primim prin poştă!?“

Dar astăzi, cu Willy, totul era diferit. Mult mai solicitant fizic, mai participativ. Era mai puţină învăţare şi mai multă adrenalină. Am traversat Poole Harbour în bărci cu motor, am „atacat“ o fregată, ne-am suit pe scările din cabluri în timp ce trăgeam cu pistoale-mitralieră MP5 de 9 milimetri încărcate cu cartuşe de paintball. Într-un exerciţiu am coborât un şir de trepte metalice până în cala fregatei. Cineva a tăiat curentul, ca să fie mai interesant, presupun. Într-o beznă totală, la patru trepte deasupra solului, am căzut şi am aterizat pe genunchiul stâng, care mi-a fost imediat străpuns de un şurub din metal ieşit din podea.

M-a străbătut o durere înfiorătoare.

Am reuşit să mă ridic, să merg mai departe şi să termin antrenamentul. Dar, la sfârşitul exerciţiului, am sărit de pe heliportul bărcii în apă şi mi-am dat seama că genunchiul meu nu

mai reacţiona. Tot piciorul nu mai răspundea la comenzi. Când am ieşit din apă şi mi-am scos costumul de scafandru, Willy s-a uitat în jos şi s-a îngălbenit la faţă. Genunchiul meu sângera abundent.

Medicii au sosit în câteva minute.

Câteva săptămâni mai târziu, reprezentanţii Palatului au anunţat că înrolarea mea în armată avea să fie amânată. Pe o perioadă nedeterminată.

Reporterii voiau să ştie de ce.

Biroul de presă de la Palat le-a explicat: „Prinţul Harry s-a rănit la genunchi la un meci de rugbi."

Citind ziarele, în timp ce stăteam cu gheaţă pe piciorul ridicat, mi-am dat capul pe spate şi am râs. N-am putut să nu savurez o plăcere extraordinară la gândul că gazetele publicau, fără să vrea, o minciună despre mine.

Şi totuşi, curând s-au răzbunat. Au început să împrăştie un zvon conform căruia îmi era frică să mă înrolez în armată, că mă fofilam, folosindu-mă de o falsă accidentare la genunchi drept motiv de a mă sustrage. Eram un laş, susţineau ei.

50

Unul dintre prietenii lui Willy dădea o petrecere de ziua lui. Undeva în zona rurală, lângă Gloucestershire. Mai mult decât o petrecere aniversară, era un bal mascat, iar tema era una jenantă: băştinaşi şi colonizatori. Vestimentaţia invitaţilor *trebuia* să aibă legătură cu tema asta.

Ianuarie 2005.

Nu-mi plac balurile mascate. Şi nu suport petrecerile tematice. La ultima sindrofie aniversară a lui Willy – sau la penultima –, organizase un bal mascat cu tema: „Africa". Mi s-a părut o temă enervantă şi derutantă. De fiecare dată când fusesem în Africa purtasem pantaloni scurţi şi tricouri, eventual un *kikoi*[10].

— Ajunge dacă mă îmbrac aşa, Willy?

Însă de data asta tema era infinit mai aiurea.

Garderoba mea nu conţinea nici măcar o piesă vestimentară cu specific colonial sau băştinaş. În perioada aia umblam de colo până colo împreună cu tata şi cu Camilla, când la Palatul St. James, când la Highgrove, cu un geamantan după mine, aşa că nu-mi băteam deloc capul cu hainele. În majoritatea zilelor arătam de parcă m-aş fi îmbrăcat într-o încăpere foarte întunecată şi dezordonată. Aşa că un bal mascat *cu o temă anume* era pentru mine un coşmar.

Am refuzat. Ferm.

Însă Willy a insistat.

— Îţi găsim noi ceva cu care să te îmbraci, Harold.

Prietena lui cea nouă a promis să dea o mână de ajutor.

Îmi plăcea noua lui prietenă. Era dezinvoltă, prietenoasă, amabilă. Între liceu şi facultate petrecuse un an în Florenţa, avea cunoştinţe despre fotografie şi despre artă. Şi se pricepea la haine. Era înnebunită după haine.

O chema Kate. Nu mai ţin minte ce a purtat ea la petrecerea aia, nici măcar dacă a fost ceva cu specific colonial sau băştinaş, dar cu ajutorul ei Willy alesese un fel de… costum de felină. Practic arăta ca un costum de balet pentru bărbaţi, mulat pe corp, şi avea în plus (oare ţin minte bine?) o coadă elastică, săltăreaţă. L-a probat în faţa noastră şi arăta ca o corcitură de Tigru din Winnie de Pluş cu dansatorul Barîşnikov. Kate şi cu mine ne-am tăvălit pe jos de râs uitându-ne la el. Arăta ridicol, mai ales într-o oglindă triplă. Însă asta era şi ideea la petrecerea asta, mi-au zis ei, să arăţi ridicol.

Îmi plăcea să o văd pe Kate râzând. Şi chiar mai mult de-atât, îmi plăcea să o fac să râdă. Şi mă pricepeam destul de bine la asta. Latura mea amuzantă, destul de transparentă de altfel, s-a

conectat cu acea latură a ei amuzantă pe care şi-o ţinea foarte bine ascunsă. Ori de câte ori mă temeam că Kate avea să fie cea care îl va lua pe Willy de lângă mine, mă consolam cu gândul la un viitor în care vom râde de multe ori împreună şi îmi spuneam că o să fie grozav când o să am şi eu o parteneră care să râdă împreună cu noi. Poate că Chelsy avea să fie prietena aceea.

Poate, m-am gândit, aş putea să o fac pe Kate să râdă cu costumul meu.

Dar ce costum să aleg? Pe cine o să întruchipeze Harold la petrecere? Subiectul ăsta a devenit omniprezent în discuţiile noastre.

În ziua petrecerii s-a hotărât ca eu să mă duc într-un sat din apropiere, Nailsworth, unde se afla un magazin celebru cu costume de carnaval. Cu siguranţă aveam să găsesc eu ceva acolo.

Aici memoria mi se înceţoşează puţin, deşi unele amintiri mi se înfăţişează totuşi cu o limpezime desăvârşită. Magazinul avea un miros care mi-a rămas întipărit în minte. Îmi amintesc izul de încăpere veche, în care se amesteca şi un alt miros, greu de definit, ca un aer stătut care pluteşte în jurul sutelor de perechi de pantaloni purtate, de-a lungul deceniilor, de mii de persoane.

M-am învârtit prin magazin, uitându-mă la tot ce aveau pe-acolo şi negăsind nimic care să-mi placă. Cum eram presat de timp, m-am hotărât să aleg: o uniformă de pilot britanic sau o uniformă nazistă, de culoare bej. Cu o banderolă care avea desenată pe ea o svastică. Şi o şapcă pe cap.

Le-am telefonat lui Willy şi lui Kate, întrebându-i ce părere au. Uniforma nazistă, mi-au zis ei.

Am închiriat-o, adăugându-i şi o mustaţă ridicolă, şi m-am întors acasă. Am probat totul. Arătam ridicol în ultimul hal. Mai ceva ca Willy în costumaţia lui. Şi fix asta era ideea.

Însă mustaţa trebuia ajustată, aşa că i-am tuns marginile lungi, făcând-o să arate ca o adevărată mustaţă a lui Hitler. Am completat uniforma cu nişte pantaloni cargo.

Am plecat toţi trei la petrecere, iar acolo nimeni n-a acordat vreo importanţă deosebită costumaţiei mele. Toţi băştinaşii şi coloniştii erau mai preocupaţi să se îmbete şi să se pipăie unii pe alţii. Nimeni nu m-a băgat în seamă, fapt pe care l-am considerat o mică victorie.

Însă cineva a făcut nişte fotografii. Câteva zile mai târziu, acel cineva a văzut în asta o oportunitate de a face bani – sau o mică vâlvă –, aşa că a contactat un reporter.

„Cât îmi dai pentru nişte poze de la o petrecere recentă la care au participat tinerii prinţi?“

Perla coroanei în fotografiile alea era considerat a fi Willy, în costumul lui mulat. Însă reporterul a remarcat altceva. Ia stai puţin, ce e asta? Prinţul de rezervă? Îmbrăcat ca un nazist?

S-au târguit puţin în legătură cu preţul, din câte am auzit. Au căzut de acord asupra sumei de cinci mii de lire sterline, iar câteva săptămâni mai târziu, fotografia a apărut în toate ziarele din lume, însoţită de titluri scrise cu litere uriaşe.

Heil Harry!

Moştenitorul aberant![11]

Va plăti pentru acel „Heil“ regal.

A urmat o avalanşă care ameninţa uneori să mă înghită cu totul. Şi simţeam că merit să fiu înghiţit de ea. De-a lungul săptămânilor şi lunilor următoare au existat momente în care am crezut că o să mor de ruşine.

Reacţia tipică la vederea acelor fotografii era: Ce-a fost în capul lui? Răspunsul cel mai simplu era: nimic. Când am văzut pozele acelea, mi-am dat seama imediat că pur şi simplu creierul meu încetase să mai funcţioneze, că poate încetase să mai funcţioneze cu mult timp în urmă, de fapt. Îmi venea efectiv să mă duc şi să bat la uşa fiecărui britanic şi să-i ofer explicaţii: „N-am gândit când am făcut asta. N-am avut nicio intenţie de a face rău cuiva.“ Dar n-aş fi rezolvat nimic, oricum. Oamenii mă judecau cu asprime. Eram ori un criptonazist, ori un tip cu probleme psihice.

Am căutat sprijin la Willy. El mă înţelegea, dar mare lucru nu avea să-mi spună. Apoi i-am telefonat tatei. Spre surprinderea mea, era senin. La început am fost suspicios. Am crezut că poate vede criza pe care o traversam ca pe încă o oportunitate de a-şi consolida imaginea. Însă el mi-a vorbit cu atâta blândeţe şi cu o compasiune veritabilă, încât am fost dezarmat. Şi recunoscător.

N-a măturat sub preş problema.

— Băiete drag, cum ai putut să fii atât de nechibzuit?

Îmi ardeau obrajii de ruşine.

— Ştiu, ştiu.

Însă a adăugat apoi că aşa e când eşti tânăr, faci tot felul de lucruri necugetate, că îşi aduce aminte cum a fost şi el aspru criticat în public pentru păcate ale tinereţii şi că nu era drept, fiindcă tinereţea este, prin definiţie, acea perioadă din viaţă în care eşti încă nedesăvârşit. Încă te dezvolţi, încă înveţi, nu eşti încă acela care vei deveni mai târziu. N-a menţionat anume vreuna dintre umilinţele suferite de el în tinereţe, însă eu ştiam. Cele mai intime conversaţii ale lui fuseseră făcute publice, cele mai necugetate remarci îi fuseseră trâmbiţate. Foste iubite de-ale lui fuseseră interogate, comentariile lor despre comportamentul lui în pat ajunseseră în paginile tabloidelor, ba chiar şi în paginile unor cărţi. Nu fusese în niciun caz cruţat de umilinţe.

M-a asigurat că furia iscată de evenimentul acesta avea să se domolească în timp, că ruşinea mea avea să dispară. L-am iubit pentru cuvintele astea, chiar dacă – sau poate tocmai pentru că – ştiam că nu sunt adevărate. Ruşinea nu avea să dispară niciodată. Şi nici nu trebuia să dispară.

Scandalul lua amploare de la o zi la alta. Criticile care mi se aduceau în ziare, la radio sau la televizor erau devastatoare. Membrii Parlamentului cereau să fiu aspru pedepsit. Unul dintre ei a zis că ar trebui să mi se interzică să intru la Academia Militară Regală Sandhurst.

Ca tot scandalul să dispară mai repede, era nevoie, conform opiniei personalului aflat în slujba tatălui meu, să dăm o mână de ajutor în sensul ăsta. Mai exact, era nevoie ca eu să îmi exprim în mod public regretul pentru cele întâmplate.

Sunt de acord, am zis. Cu cât mai repede, cu atât mai bine.

Aşa că tata m-a trimis la un sfânt.

51

Purta barbă şi ochelari, avea faţa ridată, ochii căprui şi privirea înţeleaptă: era rabinul-şef al Marii Britanii, asta era tot ce mi se spusese. Dar mi-am dat seama imediat că era mult mai mult de-atât. Un eminent învăţat, un filozof religios, un scriitor prolific cu peste douăzeci de cărţi publicate, era un om care petrecuse multe zile privind pe fereastră şi gândindu-se la cauzele tristeţii, răului şi urii.

Mi-a oferit o ceaşcă cu ceai, după care a trecut direct la subiect. Mi-a vorbit fără înconjur. A condamnat acţiunile mele. Fără să fie aspru cu mine, făcea un lucru care trebuia făcut, era inevitabil. De asemenea, a plasat prostia pe care o făcusem în context istoric. A vorbit despre cei şase milioane, cei anihilaţi. Evrei, polonezi, disidenţi, intelectuali, homosexuali. Copii, bebeluşi, bătrâni, transformaţi în cenuşă şi fum.

Cu numai câteva decenii în urmă.

Sosisem la el acasă cuprins de ruşine. Acum simţeam altceva, un dispreţ infinit faţă de mine însumi.

Însă rabinul nu asta îşi dorea. În mod cert nu-şi dorea să plec de la el dominat de sentimentul ăsta nou. M-a îndemnat să nu mă simt devastat de greşeala pe care o făcusem, ci să mă simt, în schimb, motivat. Mi-a vorbit cu acea calitate pe care o întâlneşti adeseori la oamenii cu adevărat înţelepţi – iertarea. M-a asigurat că oamenii fac lucruri stupide, spun

lucruri stupide, dar că nu înseamnă că asta este neapărat natura lor intrinsecă. Prin faptul că voiam să-mi ispăşesc greşeala demonstram care este adevărata mea natură, a adăugat el. Prin faptul că voiam ca păcatul să-mi fie iertat.

În măsura în care îi stătea lui în putere şi în măsura în care avea calificarea necesară, m-a iertat. Mi-a oferit îndurare. Mi-a zis să ridic fruntea, să merg mai departe şi să folosesc experienţa asta ca să transform lumea în bine. Să trag învăţăminte din experienţa asta şi să le împărtăşesc celorlalţi. Lui Henners i-ar fi plăcut să audă asta, m-am pomenit gândind. Henners, căruia îi plăcea atât de mult să ofere învăţătură.

Indiferent ce făceam, se auzeau din ce în ce mai multe voci care cereau să mi se interzică să intru în armată. Cei din conducerea armatei însă rămâneau fermi pe poziţie. Dacă prinţul Harry ar fi fost în armată în momentul în care a purtat uniforma Führerului, au zis ei, şi-ar fi primit pedeapsa. Dar el nu e în armată încă, au adăugat. Aşa că n-are decât să se comporte ca un prostovan.

52

Urma să fie noul nostru secretar particular: Jamie Lowther-Pinkerton era numele lui. Însă nu-mi amintesc ca eu şi Willy să-i fi zis vreodată altfel decât JLP.

Ar fi trebuit să-i zicem pur şi simplu Marko II. Sau poate Marko 2.0. Urma să fie înlocuitorul lui Marko, dar totodată şi o versiune mai oficială, mai detaliată şi mai permanentă a îndrăgitului nostru prieten.

Toate lucrurile pe care Marko le făcuse în mod informal, atenţionarea, îndrumarea şi sfătuirea noastră, JLP avea să le facă de-acum în mod formal, ni s-a spus. De fapt, Marko fusese cel care îl găsise pe JLP şi i-l recomandase tatei, iar apoi îl instruise. Aşa că aveam deja încredere în omul ăsta, încă din prima clipă. Marko spunea despre el că e un om bun, iar cuvintele lui Marko aveau foarte multă greutate.

Foarte calm, uşor ţeapăn, JLP purta butoni de aur, strălucitori, şi un inel cu sigiliu de aur, simboluri ale probităţii, constanţei şi credinţei sale ferme într-un anumit stil care trebuie să rămână neschimbat. Aveai întotdeauna impresia că, nici măcar în dimineaţa Apocalipsei, JLP n-ar fi ieşit din casă fără toate aceste amulete.

Însă în ciuda aspectului său exterior atât de îngrijit şi lustruit, JLP era o forţă, produsul unei instruiri militare de cel mai înalt nivel, ceea ce însemna, între altele, că nu făcea compromisuri atunci când venea vorba de etica profesională. Nu cerea altora să facă pentru el lucruri de o moralitate îndoielnică, nu accepta să facă el însuşi pentru alţii astfel de lucruri, şi toată lumea părea să ştie lucrul ăsta. Când oficialii britanici au decis să lanseze o ofensivă masivă împotriva unui cartel de droguri columbian, l-au ales pe JLP să o conducă. Atunci când actorul Ewan McGregor a hotărât să facă o excursie de trei luni cu motocicleta prin Mongolia, Siberia şi Ucraina şi a avut nevoie să înveţe tehnici de supravieţuire, a apelat la JLP.

Pentru mine, trăsătura cea mai importantă a lui JLP era respectul lui pentru adevăr, expertiza lui în acest sens. Era opusul foarte multor oameni care lucrau în guvern şi la Palat. Din acest motiv, nu la multă vreme după ce începuse să lucreze pentru Willy şi pentru mine, i-am cerut să mă ajute să intru în posesia unui adevăr – mai exact, în posesia dosarelor secrete ale poliţiei privind accidentul mamei mele.

S-a uitat în jos, şi-a ferit privirea. Da, lucra pentru Willy şi pentru mine, dar în acelaşi timp îi păsa de noi şi îi păsa de tradiţie, de lanţul de comandă. Solicitarea mea părea să pericliteze toate aceste trei elemente. A făcut o grimasă, s-a încruntat, formând o cută între sprâncene – o zonă nedefinită, fiindcă JLP nu prea avea păr. În cele din urmă, fruntea i s-a descreţit, firele negre şi ţepoase de păr care îi rămăseseră în chip de sprâncene au revenit la forma obişnuită,

iar el mi-a zis că, dacă ar fi să-mi facă rost de dosarele respective, ceea ce voi vedea va fi foarte tulburător.

— Foarte, foarte tulburător, Harry.

— Da, știu. Cam asta e și ideea.

A dat din cap.

— Ah! Hmm! Înțeleg!

Câteva zile mai târziu m-a luat cu el într-un birou micuț, la capătul unei scări dosnice din Palatul St. James și mi-a înmânat un plic maro, pe care scria „A nu se îndoi". Mi-a zis că hotărâse să nu-mi arate *chiar toate* dosarele poliției. Le cercetase amănunțit și le înlăturase pe cele mai… „greu de suportat".

— Spre binele tău.

Eram dezamăgit. Dar n-am obiectat. Dacă JLP nu considera că eram în stare să-mi păstrez cumpătul la vederea lor, atunci probabil că așa era.

I-am mulțumit pentru că mă proteja.

Mi-a spus că o să mă lase singur cu dosarul, apoi a ieșit.

Am respirat adânc de câteva ori, apoi l-am deschis.

Fotografii din exterior. Făcute în afara tunelului în care a avut loc accidentul. Chiar la gura tunelului. Fotografii din interior. Făcute la unu-doi metri în interiorul tunelului. Fotografii din adâncul tunelului. În care se vedea mijlocul tunelului și ieșirea. În sfârșit… fotografii făcute de-aproape, în care se vedea Mercedesul zdrobit, care intrase în tunel cam pe la miezul nopții, din câte se știe, și nu mai ieșise întreg în partea cealaltă.

Toate păreau a fi fotografii făcute de poliție. Dar apoi mi-am dat seama că multe, dacă nu chiar toate, fuseseră de fapt făcute de paparazzi și de alți fotografi prezenți la locul accidentului. Poliția din Paris le luase aparatele foto. Unele poze erau făcute la câteva momente după producerea accidentului, altele mult mai târziu. Unele îi înfățișau pe polițiști învârtindu-se prin preajma locului accidentului, altele îi înfățișau pe privitorii aflați din întâmplare acolo, care se holbau cu gura căscată. Priveliștea tuturor acestor fotografii crea un sentiment de haos, o atmosferă de carnaval degradant.

Acum veneau la rând fotografiile mai detaliate, mai clare, făcute mai de-aproape, din interiorul Mercedesului. Vedeam trupul lipsit de viață al prietenului mamei, despre care știam acum că era iubitul ei. Îl vedeam pe bodyguardul ei, care supraviețuise accidentului, deși se alesese cu niște răni înfiorătoare. Și îl vedeam pe șofer, prăbușit peste volan. El a fost învinuit de mulți pentru accident, fiindcă ar fi avut, se pare, alcool în sânge și fiindcă murise și nu se mai putea apăra.

În cele din urmă, am ajuns și la fotografiile cu mama. Erau niște lumini în jurul ei, niște cercuri luminoase, aproape ca niște nimburi. Ce ciudat. Culoarea luminilor acelora era identică cu culoarea părului ei – auriu. Nu știam ce erau acele lumini, nu-mi puteam imagina, chiar dacă mi-au venit în minte tot felul de explicații supranaturale.

Când mi-am dat seama de unde proveneau de fapt, mi s-a strâns stomacul.

Blițuri. Erau blițuri. Iar în unele dintre aceste blițuri se vedeau chipuri fantomatice, și jumătăți de chipuri, paparazzi și paparazzi reflectați și paparazzi refractați pe toate suprafețele metalice netede și pe sticla parbrizelor. Oamenii aceia care o hăituiseră… nu încetaseră să îi facă poze nici măcar când zăcea întinsă între scaune, inconștientă sau semiconștientă, iar în frenezia lor se fotografiaseră câteodată unii pe alții, din greșeală. Nici măcar unul dintre ei nu se aplecase asupra ei să-i ia pulsul, să-i ofere ajutor sau măcar alinare. Nu făceau altceva decât să o fotografieze întruna.

Nu știusem. Nu-mi trecuse prin cap. Mi se spusese că paparazzi o urmăriseră pe mama, că o hăituiseră ca niște câini sălbatici, dar nu îndrăznisem să-mi imaginez că, asemenea câinilor sălbatici, se și înfruptaseră din corpul ei lipsit de apărare. Nu știusem până atunci că ultimul lucru pe care mama l-a văzut pe pământ a fost lumina unui bliț.

Doar dacă nu cumva… Acum mă uitam mult mai de-aproape la mama: nu avea răni vizibile. Era prăbuşită, într-o poziţie nefirească, dar altminteri… arăta bine. Mai mult decât bine. Sacoul ei închis la culoare, părul strălucitor, pielea radioasă – doctorii de la spitalul unde a fost dusă nu se puteau abţine să nu remarce întruna cât de frumoasă era. Am rămas cu privirile pironite asupra ei, crezând că o să mi se umple ochii de lacrimi, dar efectiv n-am putut să plâng, fiindcă era foarte frumoasă, de parcă ar fi fost vie.

Poate că fotografiile pe care hotărâse JLP să nu mi le arate ar fi fost mai izbitoare. Poate că în ele moartea era mult mai vizibilă. Dar n-am zăbovit prea mult cu gândul la posibilitatea asta. Am închis dosarul cu un gest ferm şi mi-am zis: *Se ascunde*.

Cerusem dosarul ăsta fiindcă eram în căutarea unei dovezi, iar dosarul nu dovedea nimic altceva decât că mama fusese implicată într-un accident de maşină, în urma căruia rămăsese fără răni vizibile, şi că în tot timpul ăsta cei care o hăituiseră continuau să o facă. Asta era tot. În loc să găsesc o dovadă, găsisem mai multe motive să fiu furios. În biroul acela micuţ, aşezat în faţa acelui nefericit plic cu inscripţia *A nu se îndoi*, ceaţa roşie a coborât, şi nu era o perdea fină, ci era un torent.

53

Aveam la mine o geantă mică de voiaj, în care se aflau câteva obiecte de uz personal, plus o masă de călcat de mărime standard, pe care o ţineam cu dezinvoltură la subsuoară, ca pe o placă de surf. Armata îmi ordonase să o aduc. De acum înainte, cămăşile şi pantalonii mei nu mai aveau voie să fie şifonaţi.

Ştiam să folosesc fierul de călcat tot atât cât ştiam să folosesc un tanc – de fapt, chiar mai puţin de-atât. Dar acum asta era problema armatei. Eu eram de-acum problema armatei.

Le-am urat baftă. La fel le-a urat şi tata. El era cel care m-a adus cu maşina până la Camberley, Surrey, la Academia Militară Regală Sandhurst.

Mai 2005.

Tata stătea deoparte şi se uita la mine cum îmi pun ecusonul roşu cu numele meu, WALES, şi cum mă semnez în registru. Le-a spus reporterilor cât de mândru era de mine.

Apoi mi-a întins mâna.

— Eşti pe cont propriu, băiete drag.

Prilej pentru fotografii. Clic.

Eram repartizat într-un pluton de douăzeci şi nouă de băieţi şi fete. A doua zi, dis-de-dimineaţă, după ce am îmbrăcat echipamentul militar, am intrat unul câte unul într-o încăpere veche de câteva sute de ani. Simţeai în aer mirosul istoriei – părea să vină, asemenea unui abur, dinspre pereţii cu lambriuri de lemn. Am recitat un jurământ faţă de regină. „Jur credinţă faţă de Coroană şi faţă de ţară…“ Tipul de lângă mine mi-a dat un ghiont cu cotul.

— Pun pariu că tu-i zici *buni* în loc de regină!

Asta a fost ultima dată, în cele cinci săptămâni care aveau să urmeze, când cuiva i-a ars de glume. Tabăra de instrucţie nu are nimic amuzant.

Tabără de instrucţie – ce denumire inofensivă pentru ce se întâmpla acolo! Eram împinşi până la limitele noastre fizice, mentale, spirituale. Eram duşi – sau târâţi – într-un loc aflat dincolo de limitele noastre, apoi şi mai departe, de către un grup impasibil de sadici simpatici numiţi sergenţi-şefi. Bărbaţi masivi, gălăgioşi, extrem de masculini – însă aveau cu toţii nişte căţeluşi în chip de animale de companie. N-am auzit sau citit niciodată o explicaţie pentru lucrul ăsta, şi n-aş putea să vin nici eu cu vreuna. Am să spun doar că era ciudat să vezi aceşti uriaşi plini de testosteron şi aproape pleşuvi uguind cu căţeluşii lor pudel, shi tzu sau pug.

Aş spune că ne tratau ca pe nişte câini, însă realitatea e că îşi tratau căţeii mult mai bine decât pe noi. Nouă nu ne ziceau niciodată: „Bravo, bun băiat!“ Veneau la noi şi ne urlau în faţă, prin norii de parfum emanaţi de loţiunile lor după bărbierit, şi niciodată, absolut

niciodată nu ne slăbeau. Ne vorbeau cu dispreț, ne hărțuiau, țipau la noi, și nu făceau un secret din intenția lor. Voiau să ne facă să cedăm nervos.

Dacă nu reușeau asta, excelent. Bun venit în armată! Dacă reușeau, și mai bine. Era mai bine să se întâmple asta acum decât să se întâmple mai târziu, în fața inamicului.

Foloseau abordări dintre cele mai diverse. Constrângeri de natură fizică, intimidare psihologică – și umor? Îmi aduc aminte când un sergent-șef m-a tras deoparte.

— Domnule Wales, eu eram de pază într-o zi la Castelul Windsor, purtând căciula mea din blană de urs, când m-am pomenit că vine la mine un băiețel și aruncă cu pietriș pe cizmele mele! Iar băiețelul ăla… erai TU!

Glumea, dar nu eram sigur dacă ar trebui să râd, și nu eram sigur dacă toate astea erau adevărate. Nu l-am recunoscut, și în mod cert nu-mi aduc aminte să fi aruncat cu pietriș în vreun soldat din garda regală. Dar, dacă într-adevăr așa era, mi-am cerut scuze și am sperat că vom putea uita de episodul ăsta.

La capătul a două săptămâni, mai mulți cadeți își luaseră tălpășița. Ne-am trezit dimineața și am văzut că paturile lor erau făcute, iar lucrurile lor dispăruseră. Nimeni nu și-a pierdut respectul față de ei din cauza asta. Știam că nu oricine putea face față unui astfel de tratament. Unii dintre cadeții rămași aveau să mărturisească, înainte de a se da stingerea, că se temeau să nu fie ei următorii.

Eu însă nu aveam astfel de temeri. În general făceam față bine condițiilor. Tabăra de instrucție nu era o distracție, cu toate astea, am rămas neclintit în credința mea că mă aflam exact acolo unde trebuia să fiu. Nu mă pot ei doborî, mi-am zis. Oare, m-am întrebat apoi, din cauză că eram deja la pământ?

De asemenea, indiferent ce ne-ar fi făcut, o făceau departe de ochii presei, așa că pentru mine fiecare zi petrecută aici era un fel de vacanță. Centrul de instrucție era precum Club H. Indiferent ce ne-ar fi servit sergenții-șefi, exista întotdeauna, fără excepție, bonusul compensator reprezentat de faptul că paparazzii nu aveau acces acolo. Nimic nu mă putea răni cu adevărat într-un loc unde presa nu mă putea găsi.

Și apoi m-a găsit. Un reporter de la *The Sun* s-a furișat în interiorul taberei și s-a plimbat de colo colo ținând în mână o bombă falsă, cu intenția să demonstreze – ce anume? Nimeni nu știa. *The Sun* a zis că reporterul lor încerca să dea în vileag neglijența în materie de securitate a centrului de instrucție și să demonstreze astfel că prințul Harry era în pericol.

Partea cu adevărat înfricoșătoare a fost că unii cititori chiar au crezut prostiile astea.

54

În fiecare zi, după ce ne trezeam la cinci dimineața, eram obligați să dăm pe gât o sticlă imensă cu apă. Sticla era a armatei, din plastic negru, o reminiscență din Războiul Burilor. Orice lichid din sticla aia avea gust de plastic de primă generație. Și de urină. Mai mult chiar, de urină caldă. Așa că după ce dădeam conținutul sticlei pe gât, cu câteva clipe înainte de a ne începe rutina matinală, unii dintre noi cădeau la pământ și vomau imediat toată apa înghițită.

Asta nu schimba cu nimic situația. A doua zi, înghițeai iar apa aia cu gust de plastic și de urină, din aceeași sticlă de război, și după ce vomai din nou, ieșeai la alergare.

Ah, alergarea! Alergam întruna. Alergam pe un traseu circular. Alergam de-a lungul unui drum. Alergam prin păduri întunecoase. Alergam pe pajiști. Câteodată alergam cu o greutate de 40 de kilograme în spate, alteori cărând un buștean imens. Alergam și iar alergam, până când leșinam – iar când leșinam, continuam să alergăm. Zăceam pe jos, pe jumătate inconștienți, iar picioarele încă zvâcneau, precum cele ale câinilor care dorm și visează că aleargă după veverițe.

Între două alergări, ne chinuiam să urcăm pe sfori sau ne izbeam de pereți sau ne luam avânt și ne izbeam unii de alții. Noaptea simțeam în oase mai mult decât durere. Era ceva care

pulsa adânc, ca un tremur înfiorat. Nu aveai cum să supraviețuiești acelei pulsații dureroase decât dacă te disociai de ea, îi spuneai minții tale că *tu* nu erai totuna cu *ea*, cu senzația aia. Te separai de tine însuți. Sergenții-șefi spuneau că asta făcea parte din marele lor plan. Să ne distrugă Sinele.

După asta, aveam să fim toți pe aceeași frecvență. Aveam să fim cu adevărat o Unitate. Pe măsură ce Sinele își pierde întâietatea, promiteau ei, ideea de Serviciu preia controlul. „Pluton, țară, doar la asta vă veți gândi, cadeți. Și nici nu aveți nevoie să vă mai gândiți la altceva."

Nu știam cum li se părea celorlalți cadeți toată treaba asta, dar mie îmi convenea. Sine? Eram cât se poate de pregătit să arunc cât colo povara asta. Identitate? Luați-mi-o liniștiți.

Îmi dădeam seama că, pentru cineva atașat de sinele propriu, de identitatea proprie, experiența asta putea fi una dură. Pentru mine însă nu era așa. Eu mă bucuram să simt cum – încet, dar sigur – eram redus la o esență, impuritățile erau înlăturate și doar ce era vital rămânea din mine.

Oarecum așa cum se întâmplase în Tooloombilla. Doar că într-o măsură mai mare.

Aveam sentimentul că toate astea reprezentau un dar imens, din partea sergenților-șefi, din partea Commonwealth-ului.

Îi iubeam pentru asta. Noaptea, înainte să se dea stingerea, aduceam mulțumiri tuturor.

55

După acele prime cinci săptămâni, după încheierea taberei de instrucție, sergenții-șefi și-au mai domolit comportamentul față de noi. Puțin de tot. N-au mai țipat la noi chiar atât de mult. Ne-au tratat ca pe niște soldați.

Însă venise timpul să învățăm despre război. Cum se face, cum se câștigă. În parte, asta presupunea niște lecții teoretice care ne plictiseau de moarte. Partea mai interesantă era reprezentată de exercițiile militare în care se simulau diferite moduri în care puteai fi ucis. Sau nu. Depinde.

CBRN, așa erau denumite. Chimic, biologic, radiologic, nuclear. În cadrul acestor exerciții, ne puneam echipamentul cu rol protector, îl scoteam, îl curățam și ștergeam otrăvurile și alte mizerii care ar putea fi aruncate de la nivelul solului, din avion sau pulverizate pe noi. Am săpat nenumărate tranșee, ne-am pus măștile, ne-am chircit în poziție fetală, am exersat iar și iar Apocalipsa.

Într-o zi, sergenții-șefi ne-au adunat lângă o clădire din cărămidă roșie, care fusese transformată într-o cameră de gazat cu gaze lacrimogene. Ne-au ordonat să intrăm în clădire, apoi au activat gazul. Ne-am scos masca de gaze, ne-am pus-o la loc, apoi iar ne-am scos-o. Dacă nu erai rapid, luai o gură bună de gaz, de ți se umpleau plămânii. Însă nu puteai să fii întotdeauna rapid, și asta era și ideea, așa că, în cele din urmă, toată lumea ajungea să inhaleze gaz. Exercițiile aveau legătură cu războiul; pentru mine, ele aveau legătură cu moartea. Laitmotivul instrucției armatei era moartea. Cum să o eviți, dar și cum să o înfrunți, aruncându-te cu capul înainte.

Așa că mi s-a părut firesc, aproape inevitabil, faptul că ne-au urcat în niște autobuze și ne-au dus la Cimitirul Militar Brookwood, să stăm în picioare pe morminte, să ascultăm cum cineva recita o poezie.

„Pentru cei căzuți."

Poezia fusese compusă înainte de războaiele cele mai oribile ale secolului XX, așa că mai avea totuși o urmă de inocență.

Ei nu vor mai îmbătrâni
Așa cum vom îmbătrâni noi, cei lăsați în urmă…

Mi s-a părut izbitor cât de mult se intersecta instrucția noastră de la începuturi cu poezia. Gloria morții, frumusețea morții, necesitatea morții, aceste concepte ne erau băgate în cap odată cu abilitățile necesare pentru a evita moartea. Câteodată era explicit, dar altădată era fix înaintea ochilor noștri. Ori de câte ori intram încolonați în capelă, ne uitam în sus și vedeam gravat în piatră: *Dulce et decorum est pro patria mori*.

„Dulce și potrivit e să mori pentru patrie."

Cuvinte scrise prima dată de către un roman din vremuri de demult, un exilat, și apoi reluate și adaptate de către un tânăr soldat britanic care murise pentru țara lui. Adaptate cu tentă ironică, dar nouă nu ne-a spus nimeni asta. Cu siguranță că în piatra aceea nu erau gravate ca o ironie.

Poezia era, pentru mine, ușor preferabilă istoriei. Și psihologiei. Și strategiei militare. Mă înfior numai când îmi aduc aminte de orele acelea lungi, de scaunele acelea tari din Faraday Hall și Churchill Hall, când stăteam și citeam cărți, memoram date, analizam bătălii faimoase, scriam eseuri despre conceptele esoterice ale strategiei militare. Acestea, pentru mine, au fost încercările cele mai grele de la Sandhurst.

Dacă aș fi putut să aleg, aș mai fi petrecut încă cinci săptămâni în tabăra de instrucție.

Am adormit în Churchill Hall nu o dată.

— Tu, de colo, domnule Wales! Dormi!

Am fost sfătuiți ca atunci când ni se face somn să sărim în picioare, să punem sângele în mișcare. Dar mie mi se părea că o chestie ca asta ar fi fost foarte deranjantă pentru instructori. Dacă te ridicai în picioare, practic îi informai că sunt plictisitori. Cam care avea să fie deci starea lor de spirit atunci când aveau să-ți noteze următoarea lucrare?

Săptămânile treceau unele după altele. În săptămâna a noua – sau poate într-a zecea? – am învățat să luptăm cu baioneta. O dimineață de iarnă. Un castel în Castlemartin, Țara Galilor. Sergenții-șefi au pus muzică punk rock la volum maxim, de simțeam că ne explodează capul, ca să ne trezească instinctele animalice, după care am început să alergăm către niște manechine umplute cu nisip, cu baionetele ridicate, repezindu-ne la ele și străpungându-le în timp ce urlam: „UCIDE! UCIDE! UCIDE!"

Când s-au auzit fluierele, când exercițiul a luat sfârșit, câțiva tipi n-au putut să se oprească. Continuau să înfigă baioneta iar și iar în manechine. Câteva clipe, latura întunecată a naturii umane ni s-a dezvăluit din plin. Apoi am râs cu toții și ne-am prefăcut că nu văzurăm ceea ce văzurăm.

În a douăsprezecea – sau o fi fost a treisprezecea? – săptămână, a venit rândul puștilor și grenadelor. Eram bun la tras cu pușca. Încă de pe la vârsta de 12 ani împușcasem iepuri și porumbei și veverițe, cu o armă cu calibrul de .22.

Dar acum am devenit mai bun. Mult mai bun.

56

Spre sfârșitul verii am fost îmbarcați și duși în Țara Galilor, iar acolo am avut de efectuat un exercițiu chinuitor numit Întindere Lungă. Un marș neîntrerupt, cu înaintare și alergare dificile, pe parcursul mai multor zile, în susul și în josul unui ținut rural arid, cărând în spate un echipament care cântărea cam cât un adolescent de treisprezece-paisprezece ani. Iar partea cea mai rea era că Europa era lovită de un val de căldură istoric, iar noi am pornit la drum în momentul lui de vârf, în cea mai toridă zi a anului.

O zi de vineri. Ni s-a spus că exercițiul avea să se întindă până duminică noaptea.

Sâmbătă, seara târziu, în timpul singurului nostru răgaz forțat, ne-am culcat în saci de dormit pe un drum de țară. După două ore am fost treziți de tunete și de o ploaie torențială. Eram într-o echipă alcătuită din cinci membri și ne-am ridicat cu toții, cu fața în sus, către

ploaie, ca să bem picăturile. Era o senzaţie foarte plăcută. Dar apoi ne-am udat până la piele. Şi era timpul să pornim din nou marşul.

Cu apa şiroind pe noi în timp ce continua să plouă cu găleata, marşul devenise acum cu totul altceva. Gemeam, gâfâiam, oftam, alunecam. Treptat, determinarea a început să mă părăsească. La o oprire scurtă, într-un punct de verificare, am simţit în talpă o arsură. M-am aşezat jos pe pământ, mi-am scos bocancul drept şi şoseta, iar pielea de pe talpă mi s-a jupuit. Picior de tranşee.

Soldatul de lângă mine a clătinat din cap.

— Rahat! N-ai cum să mai continui.

Am fost al naibii de dezamăgit. Dar, recunosc, şi uşurat.

Eram pe un drum de ţară. Într-un câmp din apropiere se afla o ambulanţă. M-am dus şontâc-şontâc până acolo. Când am ajuns, medicii m-au urcat în ea. Mi-au examinat piciorul şi mi-au zis că pentru mine marşul se încheiase.

Am dat din cap, cum stăteam aşa aplecat în faţă.

Echipa mea se pregătea să o ia din loc.

— La revedere, băieţi! Ne revedem când ne întoarcem în tabără.

Dar atunci a apărut unul dintre sergenţii-şefi. Sergentul-şef Spence. Mi-a cerut să vin cu el, să-mi spună câteva cuvinte. Am sărit din ambulanţă şi am şchiopătat alături de el până am ajuns la un copac din apropiere.

Cu spatele la copac, mi-a vorbit pe un ton egal. Era pentru prima dată, după luni bune, când nu urla la mine.

— Domnule Wales, mai ai de făcut un ultim efort. Mai ai literalmente doar zece-douăsprezece kilometri, atât. Ştiu, ştiu, tălpile tale sunt ca naiba, dar sugestia mea e să nu renunţi. Ştiu că poţi să faci asta. Şi tu ştii că poţi s-o faci. Forţează-te. N-o să te ierţi niciodată dacă n-o faci.

S-a îndepărtat. Am şchiopătat înapoi până la ambulanţă, le-am cerut toată banda adezivă cu oxid de zinc pe care o aveau. Mi-am înfăşurat strâns tălpile şi apoi le-am vârât la loc în bocanci.

La deal, la vale, înainte, am continuat să merg, încercând să mă gândesc la alte lucruri, ca să-mi distrag atenţia de la durerea cumplită. Ne-am apropiat de un râu. Apa rece ca gheaţa o să fie o binecuvântare, m-am gândit. Dar nu. Tot ce simţeam erau pietrele din albie apăsând pe carnea vie a tălpilor mele.

Ultimii şase kilometri au fost printre cei mai dificili paşi pe care i-am făcut vreodată pe planeta asta. Când am trecut linia de sosire, uşurarea pe care am simţit-o m-a făcut să respir precipitat.

O oră mai târziu, întorşi în tabără, toţi ne-am schimbat încălţămintea cu una sport, uşoară. De-a lungul zilelor care au urmat, ne-am târşâit picioarele în jurul barăcilor ca nişte bătrâni. Dar nişte bătrâni mândri.

La un moment dat, m-am dus şchiopătând până la sergentul-şef Spence şi i-am mulţumit. Mi-a zâmbit scurt şi s-a îndepărtat.

57

Deşi eram extenuat, deşi mă simţeam un pic singur, radiam. Eram într-o formă mai bună decât fusesem vreodată, gândeam şi vedeam mai limpede ca oricând până atunci. Sentimentul pe care îl aveam nu era prea diferit de cel descris de oamenii care intră într-un ordin monahal. Totul părea iluminat.

Asemenea călugărilor, fiecare cadet avea propria lui chilie. Şi trebuia să o păstreze sclipitor de curată în permanenţă. Micile noastre paturi trebuiau să fie făcute – ca la carte. Bocancii noştri negri trebuiau să fie daţi cu cremă – să sclipească precum vopseaua udă. Uşile

încăperilor noastre trebuiau să fie deschise la perete – întotdeauna. Chiar dacă puteai să închizi uşa noaptea, sergenţii-şefi puteau să intre peste tine în orice moment – şi adeseori o făceau.

Unii cadeţi se plângeau de mama focului.

— Niciun pic de intimitate!

Asta mă făcea să râd. Intimitate? Ce-i aia?

La sfârşitul fiecărei zile, stăteam în camera mea, dându-mi bocancii cu cremă, scuipând pe ei, frecându-i, lustruindu-i până când capul meu tuns se oglindea în ei. Indiferent în ce instituţie aterizam, tunsoarea îngrozitoare părea să fie primul lucru pe ordinea de zi. Apoi îi trimiteam mesaje lui Chelsy. (Aveam voie să îmi păstrez telefonul mobil, din motive de siguranţă.) Îi spuneam cum merge treaba, îi spuneam că îmi e dor de ea. Apoi le dădeam telefonul cadeţilor care voiau să le trimită mesaje iubitelor sau iubiţilor lor.

Apoi se dădea stingerea. Nicio problemă. Nu-mi mai era câtuşi de puţin frică de întuneric.

58

Era oficial acum. Nu mai eram prinţul Harry. Eram sublocotenent Wales din regimentul Blues and Royals, al doilea cel mai vechi regiment al Armatei Britanice, parte din Garda Regală Călare, însărcinată cu paza monarhului.

Ceremonia de absolvire a avut loc pe 12 aprilie 2006.

Au fost prezenţi tata şi Camilla, bunicul, Tiggy şi Marko. Şi, desigur, bunica.

Nu mai participase de zeci de ani la o paradă de felul acesta, aşa că apariţia ei a reprezentat o onoare extraordinară. A zâmbit în văzul tuturor atunci când am trecut prin dreptul ei.

Şi Willy a dat onorul. Şi el era acum la Sandhurst. Era cadet. Începuse după mine, fiindcă se dusese mai întâi la facultate. Nu putea recurge la atitudinea pe care o avea de regulă atunci când eram amândoi la aceeaşi instituţie, nu putea să pretindă că nu mă cunoaşte, fiindcă asta ar fi însemnat să fie indisciplinat.

Pentru o clipă, Rezerva l-a întrecut în rang pe Moştenitor.

Bunica a inspectat trupele militare. Când a ajuns în dreptul meu, a zis:

— O… bună!

Am zâmbit. Şi am roşit.

Ceremonia a fost urmată de interpretarea cântecului „Auld Lang Syne“[12], după care adjutantul a urcat călare pe calul său alb treptele de la Old College.

La final a avut loc un prânz la Old College. Bunica a ţinut un discurs încântător. Către sfârşitul zilei, adulţii au început să plece, aşa că atunci s-a pornit adevărata petrecere. O noapte cu băutură la greu şi râsete zgomotoase. Eu eram însoţit de Chelsy. Am băut toţi până când n-am mai ştiut de noi. A doua zi dimineaţa m-am trezit cu un rânjet mare de satisfacţie şi o uşoară durere de cap.

„Următoarea oprire e Irak“, i-am zis oglinzii în timp ce mă bărbieream.

Mai exact, sudul Irakului. Unitatea mea avea să înlocuiască o altă unitate, care petrecuse mai multe luni într-o misiune de recunoaştere avansată. O treabă periculoasă, în timpul căreia soldaţii erau în permanenţă atenţi să evite lunetiştii şi dispozitivele explozive improvizate de pe marginea drumului. În luna respectivă, zece soldaţi britanici fuseseră ucişi. În cele şase luni anterioare, patruzeci.

Am căutat să-mi dau seama ce simţeam la gândul plecării. Nu îmi era frică. Eram dedicat. Eram dornic. În acelaşi timp însă: război, moarte sau mai ştiu eu ce – toate astea erau preferabile rămânerii în Marea Britanie, unde eram oricum într-un fel de permanentă luptă. Chiar de curând, în ziare apăruse un articol despre un mesaj vocal pe care mi-l lăsase Willy imitând vocea lui Chelsy. De asemenea, se scrisese şi despre faptul că îi cerusem lui JLP ajutorul în legătură cu un proiect de cercetare pentru Sandhurst. Măcar de data asta ambele

poveşti erau adevărate. Întrebarea era însă: de unde aflaseră ziarele despre asemenea lucruri profund intime?

Asta m-a făcut paranoic. La fel şi pe Willy. Ne-a făcut să reconsiderăm aşa-zisa paranoia de care suferea mama, să o vedem cu alţi ochi.

Am început să ne examinăm cercul apropiaţilor, să ne îndoim de prietenii în care aveam cea mai mare încredere – şi de prietenii lor. Cu cine vorbiseră? Cui făcuseră confidenţe? Nimeni nu era mai presus de orice suspiciune, fiindcă nimeni nu putea fi. Ne îndoiam chiar şi de gărzile noastre personale, or, noi întotdeauna ne veneraserăm gărzile personale. (La naiba, *eu însumi* eram acum, oficial, o gardă de corp – a reginei.) Întotdeauna fuseseră ca nişte fraţi mai mari pentru noi. Dar acum erau şi ei suspecţi, la fel ca toţi ceilalţi.

O clipă, ne-am îndoit până şi de Marko. Atât de toxică devenise suspiciunea. Nimeni nu era mai presus de ea. Cineva foarte apropiat de mine şi de Willy dezvăluia presei chestii intime despre noi, aşa că absolut fiecare persoană trebuia luată în considerare.

Ce uşurare va fi, mi-am zis eu, să mă aflu într-o zonă de război în toată regula, unde nimic din toate astea să nu-mi mai dea zilnic bătăi de cap.

Vă rog, duceţi-mă pe un câmp de luptă unde există reguli de angajament clare.

Unde există un anumit sentiment al onoarei.

Marcă de biscuiţi (n. tr.).

2 „Dimpotrivă, prietene!“ – în lb. fr., în original (n. tr.).

3 „Exact ca mine“ – în lb. fr., în original (n. tr.).

4 Prescurtare de la „diviziune“, cu sensul de oră de curs (n. tr.).

5 Jucătorul care serveşte la jocul de crichet, cel care loveşte mingea cu bâta şi jucătorii de câmp (n. tr.).

6 William Shakespeare, *Hamlet*, Actul I, Scena 2, traducere de Leon Leviţchi şi Dan Duţescu, în *Opere complete*, Vol. 5, Editura Univers, Bucureşti, 1986 (n. tr.).

7 Specialitate elveţiană, obţinută prin topirea anumitor tipuri de brânză, în care se înmoaie bucăţi de pâine sau legume (n. tr.).

8 William Shakespeare, *Mult zgomot pentru nimic*, Actul I, Scena 3, traducere de Leon Leviţchi, în *Opere complete,* Vol. 4, Editura Univers, Bucureşti, 1985 (n. tr.).

9 „Ţeposul“ (n. red.).

10 Dreptunghi de pânză care se poartă în general înfăşurat în jurul taliei de către populaţia maasai din Kenya, precum şi de bărbaţii din Tanzania şi Zanzibar (n. red.).

11 Joc de cuvinte intraductibil în limba română. *Heir Apparent* este moştenitorul aflat primul în linia de succesiune la tron şi care nu poate fi devansat prin naşterea unui alt membru al familiei, spre deosebire de *Heir Presumptive* (n. red.).

12 Cântec popular în ţările vorbitoare de limba engleză, al cărui text e reprezentat de o poezie scrisă de Robert Burns în 1788 (n. tr.).

PARTEA A DOUA

RĂNIT, DAR NEÎNGENUNCHEAT

1

În februarie 2007, ministrul britanic al Apărării a spus lumii că urma să fiu trimis pe front, că aveam să comand o grupă de tancuri uşoare de-a lungul graniţei irakiene, lângă Basra. Era oficial. Plecam la război.

Reacţia publică a fost bizară. Jumătate dintre britanici erau furioşi, spuneau că e îngrozitor să pui în pericol viaţa nepotului celui mic al reginei. Rezervă sau nu, spuneau ei, e necugetat să trimiţi un prinţ într-o zonă de război. (Era prima dată în douăzeci şi cinci de ani când se întâmpla un astfel de lucru.)

Cealaltă jumătate însă aplauda decizia. De ce să beneficieze Harry de un tratament special? Ce risipă de bani din taxe ar fi dacă băiatul ar beneficia de instruire militară şi după aceea n-ar fi folosit în luptă! Dacă moare, moare, au zis ei.

Inamicul în mod cert era de această părere. Neapărat, ziceau insurgenţii, care încercau să instige la un război civil în Irak, trimiteţi-ni-l pe băiat. Unul dintre liderii insurgenţilor a formulat o invitaţie oficială care suna a invitaţie la ceaiul de la ora 5: „Aşteptăm cu răsuflarea tăiată sosirea tânărului, chipeşului şi răsfăţatului prinţ…“ Exista un plan pentru mine, a zis liderul insurgenţilor. Aveau să mă răpească, după care aveau să hotărască ce să facă cu mine – să mă tortureze, să ceară răscumpărare, să mă ucidă. Aparent în contradicţie directă cu acest plan, el încheia promiţând că prinţul chipeş avea să se întoarcă la bunica lui „fără urechi“.

Îmi amintesc că atunci când am auzit asta, am simţit cum vârful urechilor începe să mi se încălzească. Gândul mi-a fugit imediat la copilărie, când un prieten a sugerat o intervenţie chirurgicală pentru urechile mele, cu scopul de a preveni sau corecta blestemul familiei. Am refuzat categoric.

Câteva zile mai târziu, un alt lider al insurgenţilor a făcut referire la mama. A zis că ar trebui să iau exemplu de la ea, să rup legăturile cu familia mea. „Răzvrăteşte-te împotriva imperialiştilor, Harry.“ Altminteri, a avertizat el, prinţul „îşi va vărsa sângele în deşertul nostru“.

În mod normal, m-aş fi temut să audă Chelsy vreuna dintre ameninţările astea, dar de la începutul relaţiei noastre fusese atât de hărţuită de presă, încât renunţase să o mai citească. Ziarele nu mai existau pentru ea. Internetul nu intra în discuţie.

Armata Britanică, în schimb, o citea cu mare atenţie. La două luni după anunţul cu trimiterea mea pe front, şeful armatei, generalul Dannatt, a anulat brusc totul. Pe lângă ameninţările publice venite de la liderii insurgenţilor, serviciile secrete britanice au aflat că fotografia mea fusese distribuită în rândul membrilor unui grup de lunetişti irakieni, cu instrucţiuni conform cărora eu eram „ţinta ţintelor“. Aceşti lunetişti erau unii de elită: recent doborâseră şase soldaţi britanici. Aşa că misiunea devenise pur şi simplu prea periculoasă –

pentru mine, pentru oricine ar fi avut ghinionul să stea lângă mine. Devenisem, conform evaluării lui Dannatt şi a altora, un „magnet pentru gloanţe“. Iar motivul, a zis el, era presa. În declaraţia publică prin care anula mobilizarea mea, a criticat vehement jurnaliştii pentru modul exagerat în care au scris despre trimiterea mea pe front, pentru speculaţiile lor nefondate, care „exacerbaseră“ nivelul de ameninţare.

Personalul tatălui meu a emis o declaraţie publică prin care se spunea că sunt „foarte dezamăgit“, ceea ce nu era adevărat. Eram zdrobit. Când am aflat vestea, eram la barăcile militare din Windsor şi stăteam de vorbă cu băieţii mei. Am aşteptat câteva clipe să mă liniştesc, apoi le-am dat şi lor vestea proastă. Deşi petrecuserăm ultimele luni împreună, călătorind, antrenându-ne, şi deveniserăm astfel tovarăşi de arme, acum erau dintr-odată pe cont propriu.

Nu doar că-mi părea rău pentru mine. Eram în acelaşi timp îngrijorat pentru echipa mea. Altcineva avea să preia sarcinile mele, iar eu aveam să trăiesc tot restul vieţii cu nişte întrebări şi un sentiment de vinovăţie în inimă. Dacă cei care aveau să-mi ia locul nu erau suficient de buni?

Săptămâna următoare, mai multe ziare au scris că eram într-o depresie severă. Unul sau două însă susţineau că schimbarea radicală a situaţiei privind mobilizarea mea era de fapt rezultatul deciziei mele. Încă o dată eram descris ca fiind laş. Spuneau că, pe ascuns, eu făcusem presiuni asupra superiorilor mei ca să anuleze mobilizarea mea.

2

Am început să mă gândesc dacă să plec din armată. Ce sens avea să rămân dacă nu puteam să fiu efectiv soldat?

Am discutat cu Chelsy despre asta. Era nehotărâtă. Pe de o parte, nu putea să-şi ascundă uşurarea. Pe de alta, ştia cât de mult îmi doream să fiu alături de echipa mea. Ştia că mă simţisem multă vreme persecutat de presă şi că armata fusese pentru mine o formă sănătoasă de eliberare. Mai ştia şi că credeam în Misiune.

Am discutat problema şi cu Willy. Şi el avea sentimente amestecate în privinţa asta. Mă înţelegea, ca soldat. Dar ca frate? Ca frate mai mare şi foarte competitiv? Nu putea să regrete în totalitate întorsătura asta pe care o luaseră lucrurile.

În cea mai mare parte a timpului, Willy şi cu mine nu aveam nici în clin, nici în mânecă cu toate aiurelile astea cu moştenitorul şi rezerva. Dar din când în când, ceva mă izbea şi mă făcea să-mi dau seama că, la un anumit nivel, pentru el conta, de fapt. Profesional, personal, era interesat să ştie cum stau, unde mă situez.

Neprimind mângâiere din nicio parte, mi-am căutat-o în vodcă şi în Red Bull. Şi în gin tonic. În perioada asta am fost fotografiat intrând sau ieşind din nenumărate baruri, cluburi, petreceri la domiciliu, târziu în noapte sau la orele dimineţii.

Nu-mi făcea nicio plăcere să mă trezesc şi să găsesc o fotografie cu mine pe prima pagină a unui tabloid. Dar ceea ce nu puteam suporta cu adevărat era sunetul fotografiilor atunci când îmi erau făcute. Acel clic, acel zgomot teribil, de peste umărul meu, sau din spate, sau din raza vederii mele periferice mă călcase întotdeauna pe nervi, îmi făcuse întotdeauna pulsul să o ia razna, însă după Sandhurst îmi suna ca o puşcă pe care o armezi sau ca un briceag care se deschide. Iar apoi, încă şi mai rău, şi mai traumatizant, venea bliţul acela orbitor.

Minunat, îmi ziceam. Armata m-a făcut mai capabil să recunosc ameninţările, să *simt* ameninţările, să fiu invadat de adrenalină în faţa acelor ameninţări, iar acum mă dă deoparte.

Eram într-o stare foarte, foarte nasoală.

Paparazzii şi-au dat cumva seama de asta. În perioada aia au început să mă lovească intenţionat cu aparatele lor de fotografiat, încercând să mă aţâţe. Mă atingeau când treceau pe

lângă mine, mă plesneau, mă înghionteau sau îmi trăgeau de-a dreptul câte o scatoalcă, sperând să mă enerveze, sperând că o să reacționez furios, fiindcă în felul ăsta ar fi obținut o fotografie mai bună, iar asta le-ar fi adus mai mulți bani în buzunar. O poză cu mine în 2007 fusese cumpărată cu vreo treizeci de mii de lire. Avansul pentru achiziția unui apartament. Dar un instantaneu cu mine într-o postură *agresivă*? Așa ceva le-ar fi putut aduce avansul pentru o casă la țară.

Am intrat într-o încăierare care a ajuns să facă vâlvă. M-am ales cu nasul umflat, iar bodyguardul meu era vânăt de furie.

— I-ai îmbogățit pe paparazzii ăia, Harry! Ești fericit?

Fericit?

— Nu, am răspuns. Nu sunt fericit.

Paparazzi fuseseră întotdeauna personaje grotești, dar după ce am devenit adult, comportamentul lor s-a înrăutățit. Vedeai în ochii lor, în limbajul trupului lor că deveniseră mai impertinenți, mai radicalizați, tot așa cum tinerii din Irak fuseseră radicalizați. Mullahii lor erau editorii, aceiași care juraseră să se poarte mai frumos după ce murise mami. Editorii au promis în mod public că nu vor mai trimite niciodată fotografi care să hărțuiască oamenii, iar acum, zece ani mai târziu, reveniseră la vechile obiceiuri. Se justificau prin faptul că acum nu-și mai trimiteau propriii fotografi, direct, ci aveau contracte cu agenții de paparazzi care trimiteau fotografi – o distincție care în realitate nu schimba cu nimic situația. Editorii îi instigau în continuare pe huligani și pe ratați să-i pândească pe cei din familia regală – sau pe oricine avea ghinionul să fie considerat a fi celebru sau demn de a apărea la știri – și-i recompensau cu bani frumoși pentru asta.

Și nimănui nu părea să-i pese absolut deloc. Îmi aduc aminte că am plecat odată dintr-un club din Londra și am fost împresurat de vreo douăzeci de paparazzi. M-au înconjurat, apoi au înconjurat mașina de poliție în care stăteam, s-au aruncat pe capotă, toți purtând fulare de fotbal în jurul feței și glugi pe cap, uniforma teroriștilor de pretutindeni. A fost unul dintre cele mai înfricoșătoare momente din viața mea, și am știut că nimănui nu-i păsa. Plătești prețul, ziceau oamenii, deși n-am înțeles niciodată ce voiau să spună.

Prețul pentru ce?

Eram foarte apropiat de unul dintre bodyguarzii mei, Billy. Îi spuneam Billy the Rock, fiindcă era solid și de nădejde. Odată s-a aruncat asupra unei grenade pe care cineva din mulțime o aruncase către mine. Din fericire, s-a dovedit a nu fi una adevărată. I-am promis lui Billy că n-o să mai provoc pe niciunul dintre paparazzi. Dar nu puteam nici să intru de bunăvoie în ambuscadele lor. Așa că odată, când am plecat dintr-un club, i-am zis:

— Va trebui să mă bagi în portbagajul mașinii, Billy.

A făcut ochii mari.

— Vorbești serios?

— Doar așa nu voi mai fi ispitit să mă iau de ei, iar ei nu vor mai avea cum să facă bani pe seama mea.

În felul ăsta, toată lumea ar fi avut de câștigat.

Nu i-am spus lui Billy că mama obișnuia să facă lucrul ăsta.

Și așa a început între noi o rutină foarte bizară. Când plecam dintr-un bar sau dintr-un club în 2007, ceream să fie adusă mașina pe o alee dosnică sau într-o parcare subterană, urcam în portbagaj și îl lăsam pe Billy să închidă capacul, și stăteam acolo în întuneric, cu mâinile încrucișate pe piept, în vreme ce el și un alt bodyguard mă transportau acasă. Mă simțeam ca într-un sicriu. Nu-mi păsa.

3

Pentru a marca aniversarea morţii mamei, Willy şi cu mine am organizat un concert în onoarea ei. Câştigurile aveau să fie donate organizaţiilor caritabile preferate de ea şi unei organizaţii caritabile noi, pe care tocmai o lansaserăm – Sentebale. Misiunea acesteia: lupta împotriva HIV în Lesotho, în special în rândul copiilor. (*Sentebale* se referă, în limba sesotho, la floarea de nu-mă-uita, floarea preferată a mamei.)

Cât timp am planificat concertul, Willy şi cu mine am fost lipsiţi de orice emoţie. Mintea ne stătea doar la treburile pe care le aveam de făcut. „E aniversarea, trebuie să facem asta, sunt o mulţime de detalii, punct." Locul de desfăşurare trebuia să fie suficient de mare (Stadionul Wembley), iar biletele trebuiau să aibă preţul potrivit (patruzeci şi cinci de lire sterline) şi artiştii trebuiau să fie dintre cei mai cunoscuţi (Elton John, Duran Duran, P. Diddy). Dar în noaptea evenimentului, cum stăteam amândoi în culise şi ne uitam la toate chipurile acelea, şi simţeam energia aia care pulsa, iubirea şi dorul de mama, ne-am înmuiat.

Apoi a venit pe scenă Elton John. S-a aşezat în faţa unui pian mare, iar mulţimea şi-a ieşit din minţi. Îl rugasem să cânte „Candle in the Wind", dar el a refuzat, zicând că nu voia să fie morbid. A cântat, în schimb, „Your Song" („Cântecul tău").

Sper să nu te superi
Că exprim în cuvinte
Cât de minunată e viaţa cu tine pe lumea asta.

A interpretat cântecul cu un licăr în priviri şi cu un zâmbet, iar amintirile frumoase îi confereau o strălucire. Willy şi cu mine am încercat să ne molipsim de energia aceea, dar apoi au început să apară pe ecran fotografii cu mama, una după alta. Una mai radioasă ca alta. Dacă până atunci ne simţiserăm înmuiaţi, acum ne simţeam ciuciulete.

Când a terminat de cântat, Elton John a sărit în picioare şi ne-a prezentat.

— Alteţele Lor Regale prinţul William şi prinţul Harry!

Aplauzele erau asurzitoare, cum nu mai auziserăm vreodată. Fuseserăm aplaudaţi pe străzi, la jocuri de polo, la parade, la operă, dar niciodată într-un loc atât de imens sau într-un context atât de încărcat de emoţie. Willy a ieşit pe scenă, eu l-am urmat, fiecare dintre noi purtând un sacou sport şi o cămaşă deschisă la primul nasture, ca şi cum ne-am fi dus la o şcoală de dans. Eram amândoi agitaţi din cale-afară. Nu eram obişnuiţi să vorbim în public despre niciun subiect, dar mai ales despre subiectul numit „mami". (De fapt, nu eram obişnuiţi să vorbim despre ea nici în *privat*.) Dar cum stăteam în picioare acolo, în faţa a 65.000 de oameni, în vreme ce alţi 500.000.000 ne priveau în direct din 140 de ţări, am fost paralizaţi.

Poate că ăsta a fost motivul pentru care efectiv n-am zis… nimic? Mă uit acum la înregistrarea video şi mi se pare izbitor. A existat atunci un moment, poate *momentul cel mai nimerit*, în care puteam să o descriem, să săpăm adânc şi să găsim cuvintele care să reamintească lumii calităţile ei veritabile, magia ei rară – dispariţia ei. Dar noi n-am făcut-o. Nu sugerez că era cazul să-i aducem un omagiu în toată regula, dar măcar un mic tribut personal?

N-am oferit aşa ceva.

Încă eram prea copleşiţi, încă era totul prea dureros.

Singurul lucru pe care l-am spus şi care a fost real, care a venit din adâncul inimii mele, a fost recunoştinţa pe care am exprimat-o public faţă de echipa mea.

— Aş dori să profit de această ocazie pentru a-i saluta pe toţi băieţii din Escadronul A, Regimentul de Gardă Călare, care îşi fac stagiul militar în Irak în acest moment! Mi-aş dori să fiu acolo, cu voi. Îmi pare rău că nu pot! Dar vouă şi tuturor celorlalţi aflaţi pe câmpul de luptă în momentul de faţă, amândoi vrem să vă transmitem acest mesaj: Aveţi grijă de siguranţa voastră!

4

Câteva zile mai târziu, eram în Botswana, împreună cu Chelsy. Ne-am dus să stăm cu Teej şi Mike. Adi era şi el acolo. Pentru prima dată când aceşti patru oameni speciali din viaţa mea erau reuniţi într-un singur loc. Aveam sentimentul că o adusesem pe Chelsy acasă, să-i cunoască pe mama şi pe tata şi pe fratele mai mare. Un pas major, ştiam cu toţii asta.

Din fericire, Teej şi Mike şi Adi au plăcut-o foarte mult. Iar ea a văzut, la rândul ei, ce oameni deosebiţi erau.

Într-o după-amiază, când ne pregăteam toţi să ieşim la o plimbare, Teej a început să mă cicălească.

— Ia-ţi o pălărie cu tine!

— Mda, îmi iau.

— Şi loţiune pentru protecţie solară! Multă! Spike, o să te prăjeşti, cu pielea aia a ta albă!

— Bine, bine.

— Spike…

— Am înţeleees, mama!

Pur şi simplu mi-a ieşit pe gură. Când am auzit ce zisesem, am înmărmurit. Când Teej a auzit ce zisesem, a înmărmurit şi ea. Dar n-am rectificat nimic. Teej părea uluită, dar şi emoţionată. Şi eu eram emoţionat. Începând de-atunci, i-am zis mereu mama. Ceea ce dădea naştere unui sentiment plăcut. Pentru amândoi. Chiar dacă aveam grijă, de fiecare dată, să îi zic mama, nu mami.

Mami era una singură.

O vizită fericită, până la urmă. Cu toate astea însă, exista un substrat constant de stres. Se vedea după cât de mult beam.

La un moment dat, Chelsy şi cu mine ne-am urcat într-o barcă şi ne-am plimbat în sus şi în jos pe Okavango, iar ce-mi amintesc eu sunt sticlele de Southern Comfort şi Sambuca[13] (Sambuca Gold ziua, Sambuca Black noaptea). Îmi aduc aminte că mă trezeam dimineaţa cu faţa îngropată în pernă şi cu senzaţia ciudată că nu aveam capul fixat de gât. Mă distram, fără
nicio îndoială, dar totodată căutam să fac faţă cum puteam eu furiei nerezolvate şi vinovăţiei provocate de faptul că nu mă aflam pe front – că nu-mi conduceam echipa. Şi nu făceam faţă tocmai bine. Chelsy şi Adi, Teej şi Mike n-au zis nimic. Poate că nici n-au văzut nimic. Probabil că mă pricepeam destul de bine să ascund ce simţeam în realitate. Din afară, faptul că beam părea probabil o distracţie pentru mine. Şi asta îmi spuneam şi eu că e. Dar, undeva în adâncul meu, ştiam.

Ceva trebuia să se schimbe. Ştiam că nu aveam cum să continui în felul ăsta.

Aşa că în clipa în care m-am întors în Anglia, am solicitat o întrevedere cu comandantul meu, colonelul Ed Smyth-Osbourne.

Îl admiram pe colonelul Ed. Şi eram fascinat de el. Alcătuirea lui era diferită de a altora. De fapt, dacă tot veni vorba, alcătuirea lui nu semăna cu a niciunei alte fiinţe umane pe care o întâlnisem. Ingredientele de bază erau diferite. Fier vechi, lână de oţel, sânge de leu. Chiar şi *arăta* diferit. Avea faţa lungă, ca a unui cal, dar nu la fel de netedă; avea câte un smoc de păr pe fiecare obraz. Ochii mari, calmi, trădau înţelepciune şi stoicism. Ochii mei, spre deosebire de ai săi, erau încă injectaţi după orgia de la Okavango, şi aruncau priviri în toate părţile în timp ce-mi ţineam discursul.

— Domnule colonel, trebuie să găsesc o cale de a pleca totuşi în misiune, altminteri o să fiu nevoit să plec din armată.

Nu sunt sigur că a crezut ameninţarea mea. Nu sunt sigur nici că eu o credeam. Cu toate astea, la nivel politic, diplomatic, strategic, nu-şi putea permite să o desconsidere. Un prinţ în rândul militarilor reprezenta un bun de mare preţ în ceea ce priveşte relaţiile publice, un instrument de recrutare important. Nu putea ignora faptul că, dacă eu plecam brusc din

armată, superiorii lui ar fi putut da vina pe el, la fel şi superiorii superiorilor lui, şi aşa mai departe.

Pe de altă parte, ce am văzut în mare măsură la el în ziua aia a fost pură umanitate. Tipul a înţeles. Ca soldat, şi-a dat seama ce simt. Se cutremura la gândul că ar putea fi ţinut departe de câmpul de luptă. Şi-a dorit într-adevăr să mă ajute.

— Harry, poate că există o cale…

Irakul nu mai intra în discuţie, mi-a spus. Vai!

— Mă tem că în privinţa asta nu se poate face nimic. Dar, poate, Afganistanul ar fi o opţiune.

Am mijit ochii la el.

Afganistan?

A mormăit ceva legat de faptul că asta ar fi fost „opţiunea mai puţin riscantă".

— Aşaaaa, deci… mai puţin riscantă…

Despre ce naiba vorbea acolo? Afganistanul era cu mult mai periculos decât Irakul. La vremea aceea, Marea Britanie avea şapte mii de soldaţi în Afganistan şi în fiecare zi aceştia erau angajaţi în unele dintre cele mai sălbatice lupte de la Al Doilea Război Mondial încoace.

Dar cine eram eu să-l contrazic? Dacă colonelul Ed considera că Afganistanul era mai sigur şi dacă era dispus să mă trimită acolo, perfect.

— Care va fi ocupaţia mea în Afganistan, domnule colonel?

— CAA. Controlor aerian avansat.

Am clipit.

O ocupaţie foarte căutată, mi-a explicat el. Sarcina unui CAA era să coordoneze toată forţa aeriană, asigurând acoperire soldaţilor de la sol, dirijând raidurile – ca să nu mai amintim de acţiunile de salvare, evacuările medicale, iar lista continua. Nu era o ocupaţie nouă, fără îndoială, însă elementul de noutate era reprezentat de importanţa capitală pe care o avea ea în acest tip nou de război.

— De ce, domnule?

— Fiindcă nenorociţii de talibani sunt peste tot! Şi nicăieri!

Pur şi simplu nu-i puteai *găsi*, mi-a explicat. Terenul era prea accidentat, prea izolat. Munţii şi deşerturile străbătute de tuneluri şi grote – era ca şi cum ai fi vânat capre. Sau fantome. Trebuia să poţi vedea totul de sus, să ai o privelişte de ansamblu.

Şi era uşor s-o ai, din moment ce talibanii nu aveau forţă aeriană, nu aveau niciun avion. Noi, britanicii, plus soldaţii americani, stăpâneam spaţiul aerian. Dar CAA ne ajutau să ne folosim şi mai mult de acest avantaj. Să spunem că un escadron aflat în patrulare avea nevoie să ştie ce ameninţări existau în apropriere. CAA verifica dronele, piloţii de avioane de luptă, elicopterele, îşi consulta laptopul high-tech şi crea o imagine de 360° a câmpului de luptă.

Să spunem că acelaşi escadron era brusc ţinta unui atac. CAA consulta un meniu – Apache, Tornado, Mirage, F-15, F-16, A-10 – şi ordona să fie trimis aparatul de zbor cel mai potrivit pentru situaţia dată, sau cel mai bun dintre cele disponibile, apoi îl ghida în direcţia inamicului. Cu ajutorul unui echipament de ultimă generaţie, CAA nu doar că trimitea o ploaie de foc asupra capetelor inimice, ci o şi plasa acolo, ca pe o coroană.

Până să termine colonelul Ed de vorbit, eu deja salivam.

— CAA să fie, domnule. Când urmează să plec?

— Nu chiar atât de repede.

CAA era o ocupaţie râvnită de toată lumea. Aşa că nu avea să fie uşor de obţinut. De asemenea, era o muncă foarte complexă. Toată acea tehnologie şi responsabilitate necesita foarte multă instruire prealabilă.

— Să începem cu ce e mai important, mi-a zis.

Era necesar să trec printr-un proces dificil de certificare.

— Unde, domnule?

— La Centrul de Pregătire Operațională RAF Leeming.
— În… Yorkshire Dales?

5

Început de toamnă. Ziduri din piatră, câmpii multicolore, oi păscând iarba de pe coastă. În orice direcție te uitai, vedeai un ținut mlăștinos, violet, pitoresc. La răsărit de Lake District, locul de naștere (și subiectul) unora dintre cele mai frumoase poezii englezești scrise vreodată. Evitasem multă vreme să citesc poeziile acelea, dar acum m-am gândit că ar trebui să sune tare bine dacă au fost inspirate de locurile astea.

Părea un sacrilegiu să stau pe o stâncă deasupra acestui loc, încercând să-l rad de pe fața pământului.

Sigur că era doar o simulare de distrugere. În realitate nu am aruncat în aer nici măcar o singură vâlcea. Cu toate astea, la sfârșitul fiecărei zile aveam senzația că o făcusem. Studiam Arta Distrugerii, și primul lucru pe care l-am învățat a fost că distrugerea e parțial creativă. Ea începe cu imaginația. Înainte de a distruge ceva, trebuie să-ți imaginezi lucrul acela ca fiind distrus, iar eu începeam să mă pricep tot mai bine la a-mi închipui văile astea ca pe un iad fumegând.

Antrenamentul pe care îl efectuam în fiecare zi era unul și același. Trezirea la răsărit. Un pahar cu suc de portocale, un bol cu terci de ovăz, apoi un mic-dejun englezesc în toată regula, după care plecam spre locul de desfășurare a exercițiilor. Când lumina dimineții se revărsa la orizont, eu începeam să comunic cu o aeronavă, de regulă un Hawk. Aeronava ajungea la PI, punctul inițial, undeva la cinci până la opt mile marine depărtare[14], și atunci eu îi comunicam ținta, îi semnalam direcția. Aeronava se întorcea și își începea traseul aerian.
O dirijam pe cer, peste ținutul rural deasupra căruia zbura, folosind diferite puncte de reper. O pădurice în formă de L. Un baraj în formă de T. Un șopron argintiu. Fusesem instruit ca atunci când aleg reperele să încep cu obiecte de mari dimensiuni, să trec la unele de dimensiuni medii și apoi să aleg unele mici. Imaginează-ți lumea ca pe o ierarhie, mi se spusese.

— Ierarhie, zici? Cred că pot să fac asta.

De fiecare dată când comunicam un reper, pilotul îmi răspundea prin: *Confirm*.

Sau altfel: *Îl văd.*

Îmi plăcea asta. Îmi plăceau ritmul, poezia, psalmodierea meditativă pe care le presupuneau toate astea. Și găseam sensuri mai profunde în exercițiul pe care îl efectuam. Mă gândeam adesea: Cam la asta se rezumă tot jocul, nu? Să-i faci pe oameni să vadă lumea așa cum o vezi tu? Și să-ți răspundă la rândul lor?

De regulă, pilotul zbura jos, la 150 de metri deasupra solului, la nivelul soarelui care răsărea, dar uneori îl trimiteam și mai jos și îi ceream să schimbe brusc direcția. Venind în linie dreaptă spre mine cu viteza sunetului, se oprea subit și o lua în sus, la un unghi de 45°. Apoi eu începeam o serie nouă de descrieri, de detalii. Când ajungea în punctul cel mai înalt al ascensiunii și își legăna aripile, când se stabiliza și începea să simtă accelerația gravitațională negativă, pilotul începea să vadă lumea exact așa cum i-o zugrăvisem eu, iar apoi cobora în picaj.

Deodată striga:

— Țintă identificată!

Apoi:

— Gata să trag!

Și atunci eu spuneam:

— Ai permisiunea să tragi!

Cum era doar o simulare, bombele lui erau doar nişte fantome care se topeau în aer. După care aşteptam, ascultând atent să aud presupusele explozii.

Iar săptămânile zburau una după alta.

6

După ce am încheiat perioada de instruire, era timpul să învăţ să mă pregătesc pentru luptă, ceea ce însemna să stăpânesc douăzeci şi opt de „comenzi“ diferite.

O comandă era practic o interacţiune cu o aeronavă. Fiecare comandă era un scenariu, un mic joc. De exemplu, să zicem că două aeronave intră în spaţiul tău aerian. *Bună dimineaţa, suntem Dude Zero One şi Dude Zero Two*. Suntem două avioane F-15, înarmate cu două rachete de precizie şi o bombă inteligentă, avem 90 de minute de autonomie (sau de joacă). Şi ne aflăm la două mile marine de poziţia voastră, altitudine de 150 m, aşteptând să discutăm.

Trebuia să ştiu cu precizie ce spuneau şi cum să le răspund exact în jargonul lor.

Din păcate, nu aveam cum să fac asta într-o zonă de antrenament obişnuită. Zonele obişnuite, ca de pildă Salisbury Plain, erau prea expuse. Exista riscul să mă vadă cineva şi să anunţe presa, şi atunci s-ar fi aflat totul, iar eu aş fi ajuns din nou în aceeaşi situaţie ca mai înainte. De aceea, colonelul Ed şi cu mine am decis că trebuia să învăţ comenzile undeva într-un loc îndepărtat… într-un loc cum ar fi…

Sandringham.

Am zâmbit amândoi când ne-a venit gândul ăsta. Apoi am râs.

Ultimul loc în care s-ar gândi cineva că prinţul Harry se pregăteşte de luptă. Pe proprietatea de la ţară a bunicii lui.

Am primit o cameră la un mic hotel de lângă Sandringham – Knights Hill. Ştiam bine de tot locul ăla, trecusem cu maşina pe lângă el de un milion de ori. De fiecare dată când o vizitam pe bunica de Crăciun, bodyguarzii noştri dormeau acolo. Camera standard: o sută de lire.

Vara, Knights Hill se umplea de ornitologi amatori veniţi în zona asta ca să observe păsările, precum şi de nuntaşi. Dar acum, toamna, era gol.

Intimitatea de care mă bucuram era incredibilă, şi ar fi fost totală dacă n-ar fi existat doamna în vârstă de la barul hotelului, care se holba la mine de fiecare dată când treceam pe-acolo.

Singur, *aproape* anonim, existenţa mea fiind restrânsă la o singură sarcină, eram în al nouălea cer. Mă străduiam să nu-i spun asta lui Chelsy când o sunam seara, dar fericirea aia pe care o simţeam era greu de ascuns.

Îmi aduc aminte o convorbire mai dificilă cu ea. Ce făceam noi doi? Încotro ne îndreptam?

Ştia că ţin la ea. Dar considera că nu primeşte atenţia cuvenită.

Ştia cu câtă disperare îmi doream să plec la război. Cum putea să nu mă ierte pentru că eram un pic detaşat? Eram uluit.

I-am explicat că trebuia să fac asta, era lucrul pe care îmi dorisem toată viaţa mea să-l fac, şi că trebuia să-l fac cu toată inima. Dacă asta însemna că nu mai rămânea prea mult loc în inima mea pentru altceva sau altcineva, ei bine… îmi părea rău.

7

Tata ştia că locuiam la Knights Hill, ştia care era planul meu. Şi se afla în apropiere, la Sandringham, într-o vizită prelungită. Cu toate astea, n-a trecut niciodată pe la mine. Voia să-mi lăse spaţiu, presupun.

De asemenea, el era încă în faza de proaspăt căsătorit, chiar dacă nunta avusese loc cu mai bine de doi ani în urmă. Apoi însă, într-o bună zi, s-a uitat în sus pe cer şi a văzut o aeronavă

Typhoon făcând zboruri joase de-a lungul digului şi s-a gândit că trebuie să aibă legătură cu mine. Aşa că s-a urcat în Audi şi a dat o fugă.

M-a găsit în mlaştini, pe un ATV, comunicând cu un Typhoon aflat la câţiva kilometri distanţă. În timpul cât aşteptam ca Typhoonul să apară pe cer, deasupra noastră, am stat un pic de vorbă cu el. Mi-a spus că vedea clar progresele pe care le făceam. Mai presus de orice, vedea cât de mult munceam pentru progresele astea, şi era încântat.

Tata fusese întotdeauna un om muncitor. Credea în muncă. Toată lumea trebuie *să muncească*, zicea el deseori. Dar când venea vorba de munca lui, aceasta era totodată un fel de religie, fiindcă se străduia cu îndârjire să salveze planeta. De decenii încerca din răsputeri să-i facă pe oameni conştienţi de schimbările climatice, fără să slăbească vreodată eforturile în acest sens, chiar dacă fusese batjocorit cu cruzime de presă şi poreclit Henny Penny[15]. De nenumărate ori, Willy şi cu mine îl găseam noaptea târziu la biroul lui, printre munţii de plicuri – corespondenţa lui. Nu o dată l-am găsit dormind buştean, cu faţa pe birou. Îl scuturam şi ridica imediat capul, cu o bucată de hârtie lipită de frunte.

Dar pe lângă importanţa muncii, tata mai credea şi în magia zborului. Era pilot de elicopter, în fond, aşa că îi plăcea în mod deosebit să mă vadă dirijând aceste avioane peste întinderile mlăştinoase, la viteze scandaloase. I-am spus în treacăt că cetăţenii de treabă din Wolferton nu-i împărtăşeau entuziasmul. Un avion de zece mii de kilograme vâjâind
deasupra acoperişurilor lor din ţiglă nu era tocmai un motiv de fericire pentru ei. Baza aeriană RAF Marham primise zeci de plângeri. Sandringham trebuia să fie o zonă de interdicţie aeriană.

Tuturor plângerilor li s-a răspuns cu: aşa e în război.

M-am bucurat tare să-l văd pe tata, m-am bucurat să văd cât era de mândru de mine şi m-am simţit încurajat de laudele lui, dar trebuia să mă întorc la treabă. Eram în mijlocul unei comenzi, nu puteam să spun Typhoonului să aştepte o clipă.

— Da, da, băiete drag, înapoi la treabă.

S-a urcat în maşină. În timp ce se îndepărta, i-am zis Typhoonului:

— Ţintă nouă. Audi gri. Se îndreaptă spre sud-est faţă de poziţia mea, îndepărtându-se. Către un hambar argintiu mare, orientat est-vest.

Typhoonul l-a reperat pe tata şi a efectuat un zbor jos pe deasupra lui, cât pe ce să-i spargă geamurile Audi-ului.

Dar, în cele din urmă, l-a cruţat. La ordinul meu.

Ceva mai încolo, a făcut ţăndări un hambar cenuşiu.

8

Anglia era în semifinala Cupei Mondiale la Rugbi din 2007. Nimeni nu anticipase asta. Nimeni nu crezuse că echipa Angliei avea să se dovedească de data asta mai bună decât în trecut, iar acum era la un pas de a câştiga cupa. Milioane de britanici se molipsiseră de febra rugbiului, iar eu mă număram printre ei.

Aşa că atunci când am primit o invitaţie la semifinală, în luna octombrie, n-am şovăit. Am zis da imediat.

Bonus: semifinala se juca în acel an la Paris – un oraş pe care nu-l vizitasem niciodată.

Cupa Mondială mi-a pus la dispoziţie un şofer, iar în prima mea noapte petrecută în Oraşul Luminilor l-am întrebat dacă ştia tunelul în care mama… Am văzut în oglinda retrovizoare cum făcea ochii mari.

Era irlandez, i se vedea pe faţă bunătatea, firea deschisă, şi puteam să-i citesc foarte uşor gândurile: „Ce naiba e asta? Nu aşa ne-am înţeles.“

Tunelul se numeşte Pont de l’Alma, i-am spus.

Da, da. Îl ştia.

— Vreau să trec prin el.

— Vrei să treci prin tunel?

— Cu o viteză de 105 km pe oră, mai exact.

— O sută cinci?

— Da.

Exact viteza pe care, conform raportului poliției, o avea mașina în care se afla mami în momentul accidentului. Nu 123 de km pe oră, cum se scrisese inițial în presă.

Șoferul a aruncat o privire spre scaunul din dreapta lui. Billy the Rock a încuviințat cu un aer solemn.

— Dă-i bătaie.

Billy a adăugat că, dacă șoferul o să dezvăluie vreodată cuiva că i-am cerut să facă asta, o să-l găsim și o să-l ia naiba. Șoferul a încuviințat solemn la rândul lui.

Ne-am avântat, croindu-ne drum prin trafic, trecând pe lângă Ritz, unde mami luase ultima cină împreună cu iubitul ei, în acea noapte de august. Apoi am ajuns la gura tunelului. Ne-am continuat drumul în viteză, am trecut peste ridicătura de la intrarea în tunel, acea protuberanță din cauza căreia se zicea că deviase de la traseu Mercedesul mamei.

Dar ridicătura aia era o nimica toată. Abia dacă am simțit-o.

În timp ce mașina intra în tunel, m-am aplecat în față, m-am uitat la lumina care se schimba, căpătând o culoare portocaliu-deschis, m-am uitat la stâlpii de beton care treceau într-o fracțiune de secundă pe lângă noi. I-am numărat, mi-am numărat bătăile inimii, iar în câteva secunde am ieșit prin partea cealaltă a tunelului.

M-am lăsat pe spate. Am zis încet:

— Asta e tot?

Întotdeauna îmi imaginasem tunelul ca pe un pasaj înșelător, inerent primejdios, dar nu era decât un tunel scurt, simplu, fără niciun fel de cotituri.

— Nu există niciun motiv să moară cineva în el.

Șoferul și Billy the Rock n-au răspuns.

M-am uitat pe geam.

— Încă o dată.

Șoferul s-a uitat lung la mine în oglinda retrovizoare.

— Încă o dată?

— Da. Te rog.

Am trecut prin el încă o dată.

— E suficient. Mulțumesc.

Fusese o idee foarte proastă. Avusesem o mulțime de idei proaste în cei douăzeci și trei de ani ai mei, dar asta era din cale-afară de neinspirată. Îmi spusesem că îmi doresc să închei cu toată povestea, dar nu asta îmi doream, de fapt, cu adevărat. În adâncul meu, sperasem să simt în acel tunel ceea ce simțisem când JLP îmi dăduse dosarele de la poliție – neîncredere. Îndoială. Însă noaptea aia s-a dovedit a fi cea în care orice îndoială mi s-a risipit.

E moartă, mi-am zis în gând.

— Dumnezeule, chiar e moartă de-a binelea.

Am primit încheierea pe care pretindeam că o caut. Am primit-o cu vârf și îndesat. Iar acum n-aveam să mai scap de ea niciodată. Crezusem că drumul cu mașina prin tunel avea să pună capăt, măcar pentru o vreme, deceniului de suferință neîntreruptă. În schimb însă, el a adus începutul a altceva: Suferința, Partea a doua.

Era aproape de ora unu noaptea. Șoferul ne-a lăsat pe mine și pe Billy la un bar, unde am băut și am tot băut. Mai erau acolo câțiva tipi, am băut cu ei și m-am luat la harță cu câțiva. Când cei de la bar ne-au dat afară, când Billy the Rock m-a escortat înapoi la hotel, am încercat să îl provoc și pe el. Am mârâit la el, m-am năpustit asupra lui, l-am plesnit peste cap.

Aproape că n-a reacționat. Doar s-a încruntat ca un părinte răbdător din cale-afară.

L-am plesnit din nou. Îl iubeam, dar eram hotărât să-i fac rău.

Mă mai văzuse şi înainte în starea asta. O dată, poate de două ori. L-am auzit spunându-i altui bodyguard:

— E o pacoste în seara asta.

A, vrei să vezi ce înseamnă o pacoste? Îţi arăt eu ţie pacoste.

Cumva, Billy şi celălalt bodyguard au reuşit să mă ducă în camera mea, m-au răsturnat pe pat. Dar după ce au plecat, am sărit înapoi în picioare.

M-am uitat în jurul meu în cameră. Soarele tocmai răsărea. Am ieşit în hol. Pe scaunul de lângă uşă stătea un bodyguard, dar dormea buştean. Am trecut pe lângă el în vârful picioarelor, am intrat în lift şi am părăsit hotelul.

Dintre toate regulile din viaţa mea, exista una pe care nu aveam voie să o încalc niciodată: nu pleca niciodată de lângă bodyguarzii tăi. Nu pleca să cutreieri de unul singur nicăieri, dar mai ales într-un oraş străin.

M-am plimbat pe malul Senei. Am mijit ochii, uitându-mă în depărtare la Champs-Élysées. M-am oprit o vreme lângă o roată-carusel. Am trecut pe lângă mici standuri cu cărţi, pe lângă oameni care beau cafea, mâncau croasanţi. Fumam, priveam la întâmplare. Îmi aduc aminte vag că nişte oameni m-au recunoscut şi s-au uitat lung la mine, dar din fericire asta se întâmpla înainte de epoca telefoanelor inteligente. Nimeni nu m-a oprit să-mi facă o poză.

Mai târziu, după ce m-am culcat şi am dormit o vreme, l-am sunat pe Willy, i-am povestit despre noaptea pe care o avusesem. Nimic din ce i-am povestit nu l-a mirat. Am aflat, cu ocazia asta, că şi el trecuse cu maşina prin tunel.

Urma să vină la Paris, să vadă finala cupei la rugbi. Am hotărât să o vedem împreună.

Apoi am discutat despre accident, pentru prima dată de când se întâmplase. Am discutat despre ancheta recentă. O glumă, am fost amândoi de acord. Raportul final era o insultă. Fantezist, plin de erori fundamentale şi de fracturi de logică. În loc să răspundă la unele întrebări, dădea naştere altora.

După toţi aceşti ani, ne-am întrebat, şi toţi acei bani – cum era posibil?

Mai presus de orice, concluzia sumară, cum că şoferul mamei era băut şi, prin urmare, el reprezenta cauza unică a accidentului, era convenabilă şi absurdă. Chiar dacă omul acela ar fi băut, chiar dacă ar fi fost beat turtă, tot n-ar fi avut nicio problemă cu traversarea acelui tunel scurt.

Decât dacă paparazzii l-au hărţuit şi l-au orbit.

De ce nu erau acei paparazzi învinovăţiţi mai temeinic? De ce nu erau la închisoare? Cine îi trimisese? Şi de ce nu erau *aceia* la închisoare? Chiar aşa, de ce – dacă nu pentru că vinovaţii erau acoperiţi, iar corupţia era la ordinea zilei?

Gândeam la fel în privinţa tuturor acestor aspecte şi în privinţa paşilor care se impuneau mai departe. Aveam să emitem o declaraţie prin care să solicităm împreună redeschiderea anchetei. Eventual să organizăm şi o conferinţă de presă.

Am fost convinşi de autorităţi să n-o facem.

9

O lună mai târziu am plecat la centrul de pregătire operaţională RAF Brize Norton şi am urcat la bordul unui Boeing C-17. Se aflau zeci de alţi soldaţi în avion, dar eu eram singurul pasager clandestin. Cu ajutorul colonelului Ed şi al lui JLP, urcasem pe ascuns la bord, apoi mă strecurasem într-o cabină mică din spatele carlingii.

Cabina avea paturi supraetajate pentru echipajul care efectua zboruri de noapte. Când motoarele mari s-au pus în mişcare, iar avionul a început să vâjâie pe pistă, m-am întins pe un pat de jos, cu rucsacul meu mic în chip de pernă. Undeva dedesubt, în cală, se afla rucsacul meu militar, care conţinea trei perechi de pantaloni de camuflaj, trei tricouri curate, o pereche

de ochelari de protecţie, o saltea pneumatică, un carneţel, un tub cu loţiune de protecţie solară. Mi se părea mai mult decât suficient. Puteam spune cu mâna pe inimă că nu lăsasem în urmă nimic din ce-mi era necesar sau îmi doream în viaţă, în afară de câteva bijuterii de-ale mamei mele şi de şuviţa ei de păr din cutiuţa albastră, precum şi de fotografia ei în ramă argintie, pe care o avusesem pe pupitrul meu la Eton, lucruri pe care le ascunsesem într-un loc sigur. Şi, desigur, armele mele. Pistolul meu de 9 mm şi puşca SA80A fuseseră predate unui funcţionar cu faţă severă, iar acesta le încuiase într-o cutie de oţel, pusă şi ea la păstrare. Le simţeam cât se poate de acut lipsa, deoarece, pentru prima dată în viaţa mea, cu excepţia acelei plimbări matinale nesigure prin Paris, urma să mă aventurez în lumea largă fără bodyguarzi înarmaţi.

Zborul a durat o veşnicie. Şapte ore? Nouă? N-aş putea să spun. Parcă ar fi trecut o săptămână. Am încercat să dorm, dar capul îmi era prea plin. Mi-am petrecut cea mai mare parte a timpului uitându-mă în gol. La patul de deasupra. La picioarele mele. Am ascultat motoarele, am ascultat ce vorbeau soldaţii din avion. M-am gândit la viaţa mea. La tata şi la Willy. Şi la Chelsy.

Ziarele scriau că ne despărţiserăm. (Un titlu: „ZĂPĂCITUL HARRY PĂRĂSIT DE IUBITĂ“) Distanţa, obiectivele diferite pe care le aveam în viaţă îşi spuseseră cuvântul. Era destul de greu să menţinem o relaţie chiar şi fiind amândoi în aceeaşi ţară, dar, odată cu plecarea mea, lucrul ăsta nu mai părea fezabil deloc. Bineînţeles că nimic din toate astea nu era adevărat. Nu ne despărţiserăm. Ne luaserăm rămas-bun unul de la altul într-un mod emoţionant, tandru, iar ea îmi promisese că o să mă aştepte.

Prin urmare, ştia să treacă cu vederea toate poveştile din ziare despre felul în care reacţionasem eu la despărţirea noastră. Conform acestora, eu luasem barurile la rând şi dădusem pe gât zeci de pahare de vodcă, după care mă urcasem împleticindu-mă într-o maşină care mă aştepta. Unul din ziare chiar o întrebase pe mama unui soldat căzut recent la datorie ce părere avea despre faptul că mă îmbătam în văzul lumii. Nu era de acord.

Dacă mor în Afganistan, îmi ziceam în sinea mea, măcar n-o să mai trebuiască să văd niciodată un titlu cu ştiri false şi să citesc vreo minciună sfruntată despre mine.

M-am gândit mult la moarte în timpul acelui zbor. Ce-ar însemna să mor? Îmi păsa oare de asta? Am încercat să-mi imaginez înmormântarea mea. Ar fi fost organizate funeralii de stat? Sau o ceremonie privată de înmormântare? Am încercat să-mi imaginez titlurile din ziare: „Adio, Harry!“

Cum aveam să rămân în istorie? Prin ce s-a scris în ziare despre mine? Sau prin ceea ce am fost eu în realitate?

Willy ar fi mers în spatele sicriului meu? Dar bunicul şi tata?

Înainte să urc în avion, JLP m-a luat deoparte şi mi-a spus că trebuia să îmi actualizez testamentul.

— Testamentul? Serios?

Dacă avea să se întâmple ceva, mi-a zis el, Palatul trebuia să ştie cum doream să se procedeze cu cele câteva lucruri care-mi aparţineau şi mai trebuia să ştie unde îmi doream să fiu… înmormântat. Mi-a pus întrebarea atât de limpede, de calm, de parcă ar fi întrebat unde vreau să iau prânzul. Însă asta era calitatea lui aparte. Adevărul era adevăr, cu tot ce cuprindea el.

M-am uitat undeva dincolo de el. Nu mă puteam gândi la un loc în care mi-aş fi dorit să-mi petrec viaţa de apoi. Nu mă puteam gândi la niciun loc care să-mi pară sacru, în afară de Althorp, poate, or, ăsta ieşea din discuţie. Aşa că am zis: parcul Frogmore.

Un loc frumos şi oarecum îndepărtat de tot şi toate. Foarte liniştit.

JLP a încuviinţat din cap. Va avea el grijă de asta.

Printre aceste gânduri şi amintiri, am reuşit să aţipesc câteva minute, iar când am deschis ochii, coboram vertiginos spre pista de aterizare din Kandahar.

Era timpul să-mi pun vesta antiglonţ.

Am aşteptat să coboare toată lumea, apoi nişte tipi de la Forţele Speciale au apărut în cabina mea. Mi-au înapoiat armele şi mi-au înmânat un flacon cu morfină, pe care să-l am la mine în orice moment. Ne aflam acum într-un loc în care durerea, rănile, traumatismele erau ceva obişnuit. M-au coborât în grabă din avion şi m-au urcat într-un 4x4 cu geamuri fumurii şi scaune prăfuite. Ne-am îndreptat către o altă parte a bazei, apoi am intrat repede într-o construcţie din prefabricate.

Goală. Nici ţipenie de om.

— Unde e toată lumea? Ce dracu', s-a declarat cumva pacea cât timp am fost eu în avion?

Nu, toată baza era plecată în misiune.

M-am uitat în jur. După toate aparenţele, plecaseră brusc în timp ce luau masa. Cutiile cu pizza pe jumătate goale erau împrăştiate pe mese. M-am străduit să-mi aduc aminte ce mâncasem în timpul zborului. Nimic. Am început să-mi îndes în gură bucăţi de pizza rece.

Am fost supus unei probe în teatrul de operaţiuni, o ultimă barieră înainte de intrare, o ultimă măsură pentru a dovedi că ştiam să-mi fac treaba. La scurt timp după aceea, am urcat într-un elicopter Chinook şi am zburat cam 80 de kilometri spre un avanpost mai mic. Baza Operaţională Avansată Dwyer. O denumire lungă, greoaie, atribuită unui loc care nu era altceva decât un castel de nisip alcătuit din saci cu nisip.

Am fost întâmpinat de un soldat acoperit de un strat de nisip, care mi-a spus că primise comanda să mă familiarizeze cu locul.

— Bine ai venit la Dwyer!

— Mulţam.

L-am întrebat de unde venea numele acestui loc.

— Unul dintre băieţii noştri. K-I-A. Vehiculul a lovit un teren minat.

În urma unui tur rapid, Dwyer s-a dezvăluit a fi şi mai spartan decât părea din Chinook. Fără încălzire, slab luminat, apă puţină. Existau nişte instalaţii de apă şi canalizare, dar ţevile erau de obicei înfundate sau îngheţate. Exista şi o clădire care se voia a fi „zona de duşuri", dar sfatul pe care l-am primit a fost: le foloseşti pe riscul tău.

Practic, mi-a zis ghidul, trebuie să renunţi la ideea de a fi curat. Concentrează-te în schimb pe a-ţi asigura căldura.

— Atât de frig se face aici?

A chicotit.

La Dwyer se aflau cam cincizeci de soldaţi, în principal de la artilerie şi din Garda Regală Călare. I-am întâlnit în grupuri de câte doi-trei. Aveau toţi părul nisipos, în sensul că era efectiv plin cu nisip. Faţa şi gâtul şi genele le erau, de asemenea, acoperite cu o crustă de nisip. Arătau ca nişte fileuri de peşte care fuseseră date prin pesmet înainte de a fi prăjite.

În mai puţin de o oră, la fel arătam şi eu.

La Dwyer, toţi şi toate erau fie acoperite cu un strat de nisip, fie pudrate cu nisip sau zugrăvite în culoarea nisipului. Iar dincolo de corturile de culoarea nisipului şi de sacii cu nisip şi de zidurile de nisip, se afla un ocean infinit de… nisip. Fin, fin de tot, ca pudra de talc. Băieţii îşi petreceau mare parte din zi cu privirile pironite spre întinderea aia de nisip. Aşa că după ce mi-am încheiat turul, după ce mi-am luat în primire patul şi am înfulecat câte ceva, la fel am făcut şi eu.

Ne spuneam că scrutăm depărtările în căutarea inamicului, şi chiar făceam asta, presupun. Dar n-ai avea cum să te uiţi la întinderea aia de nisip fără să te gândeşti şi la veşnicie. Aveai impresia că tot acel nisip care se mişca şi se răsucea prins în vârtejuri îţi spune ceva despre nişa ta minusculă în cosmos. Cenuşă din cenuşă. Ţărână din ţărână. Chiar şi când mă duceam seara la culcare, pe patul meu din metal, şi mă cufundam în somn, nisipul era prezent în mintea mea. Îl auzeam afară, conversând în şoaptă cu el însuşi. Simţeam un grăunte de nisip în gură. Pe globul ocular. Îl visam.

Iar când mă trezeam, aveam în gură o lingură de nisip.

10

În centrul bazei Dwyer era un ţăruş foarte înalt, un fel de reproducere improvizată a Coloanei lui Nelson. Prinse de el în cuie erau zeci de săgeţi, fiecare indicând în câte o direcţie, fiecare având vopsit pe ea numele unui loc care pentru un soldat de la Dwyer însemna acasă:

Sydney Australia 7223 de mile.
Glasgow 3654 de mile.
Bridgwater Somerset 3610 mile.

În acea primă dimineaţă, trecând pe lângă ţăruşul înalt, mi-a venit în minte un gând. Poate ar trebui să trec şi eu acolo, sus, casa mea:

Clarence House 3456 de mile.

Asta ar provoca râsete.

Dar nu. Tot aşa cum niciunul dintre noi nu era dornic să atragă atenţia talibanilor, nici eu nu eram dornic să atrag atenţia celorlalţi soldaţi. Obiectivul meu principal era să mă pierd printre ei.

Una dintre săgeţi indica spre „Tunuri“, două arme enorme cu calibrul de 105 mm, aflate în spatele clădirii cu duşurile nefuncţionale. Aproape zilnic, de mai multe ori pe zi, Dwyer trăgea cu cele două tunuri, trimiţând către poziţiile talibanilor ghiulele masive, al căror fum descria în aer un arc de cerc. Zgomotul îţi îngheţa sângele în vene, îţi prăjea creierul. (Într-una din zile s-a tras cu armele de cel puţin o sută de ori.) Am ştiut că tot restul vieţii aveam să aud o rămăşiţă a sunetului ăluia; ecoul lui avea să răsune pentru totdeauna undeva în fiinţa mea. Şi n-aveam să mai uit vreodată nici tăcerea imensă care se lăsa după ce tunurile se opreau în sfârşit.

11

Centrul de operaţiuni de la Dwyer era o cutie înfăşurată în material de camuflaj. Podeaua era dintr-un plastic gros, alcătuită din piese care se îmbinau, ca la un puzzle. Scotea un sunet ciudat când călcai pe ea. Punctul central al încăperii şi, de fapt, al întregii tabere, era zidul principal, pe care se afla o hartă imensă a provinciei Helmand, în care erau înfipte ace cu gămălie (galbene, portocalii, verzi, albastre) reprezentând unităţi ale grupului de luptă.

Am fost întâmpinat de sergentul Baxter. Mai în vârstă decât mine, dar având aceeaşi culoare la păr. Am schimbat între noi câteva glume ironice, un zâmbet trist din cauză că eram involuntar membri ai Ligii Domnilor Roşcaţi şi ai Frăţiei Pleşuvilor în Devenire. La fel ca la mine, şi la Baxter creştetul capului devenea tot mai golaş.

L-am întrebat de unde e.

— Comitatul Antrim.

— Irlandez, deci?

— Sigur.

Accentul lui specific m-a făcut să mă gândesc că puteam să glumesc puţin pe seama lui. L-am luat la mişto pentru că era irlandez, iar el a răspuns făcând tot felul de glume pe seama mea şi râzând, însă ochii lui albaştri păreau nesiguri:

— Să fiu al naibii, fac mişto de un prinţ!

Ne-am pus pe treabă. Mi-a arătat mai multe staţii de emisie-recepţie îngrămădite de-a lungul unei mese, sub hartă. Mi-a arătat terminalul Rover, un laptop mic şi îndesat, cu punctele cardinale imprimate pe laterale.

— Aceste staţii radio sunt urechile tale. Acest Rover reprezintă ochii tăi.

Prin intermediul lor îmi făceam o imagine a câmpului de luptă, după care încercam să controlez ce se întâmpla în şi deasupra acestuia. Într-un anumit sens, nu eram diferit de controlorii de trafic aerian de la Heathrow: îmi petreceam timpul ghidând avioane încolo şi

încoace. Dar adeseori, munca asta era şi mai puţin interesantă: eram un agent de securitate, monitorizând oarecum în ceaţă imaginile pe care mi le ofereau zecile de camere de luat vederi instalate pe tot felul de aparate, de la aeronave la drone. Singura luptă pe care aveam să o duc în acest timp era împotriva somnului.

— Hai să te vedem la treabă! Ia loc, locotenent Wales!

Mi-am dres vocea, m-am aşezat. Am privit Roverul. Şi l-am tot privit.

S-au scurs minute lungi. Am dat volumul radiourilor mai tare. L-am dat mai încet.

Baxter a chicotit.

— Asta e treaba ta. Bun venit în război!

12

Roverul avea un nume alternativ, fiindcă în armată totul avea nevoie de un nume alternativ: Kill TV. Imaginează-ţi o conversaţie:

— Ce faci?

— Mă uit un pic la Kill TV.

Numele îi fusese dat ca o ironie, m-am gândit. Sau, altminteri, era vorba de o publicitate evident falsă. Fiindcă singurul lucru pe care-l omora era timpul.

Te uitai la un ansamblu de construcţii abandonate, în care se presupunea că se adăpostesc talibanii. Nu se întâmpla nimic.

Te uitai la un sistem de tuneluri suspectat a fi folosit de talibani. Nu se întâmpla nimic.

Te uitai la o dună de nisip. Şi la încă o dună de nisip.

Dacă există un lucru mai plictisitor decât să te uiţi cum se usucă vopseaua, lucrul ăla e să te uiţi la un deşert… *în toată ariditatea lui*. Mă întrebam cum de Baxter n-o luase razna.

Aşa că l-am întrebat.

Mi-a spus că după ce trec ore în şir în care nu se întâmplă nimic, apare ceva. Şmecheria era să rămâi vigilent ca să surprinzi *asta*.

Dacă Kill TV era plictisitor, Kill Radio te omora cu zile. Toate receptoarele de pe masa de lucru scoteau un bolborosit continuu, cu zeci de accente, britanic, american, olandez, francez, ca să nu mai amintesc şi de diferitele personalităţi.

Am încercat să potrivesc accentele cu indicativele de apel. Piloţii americani erau Dude. Piloţii olandezi erau Rammit. Francezii erau Mirage sau Rage. Britanicii erau Vapor.

Elicopterele Apache se numeau Ugly.

Indicativul meu de apel era Widow Six Seven.

Baxter mi-a spus să iau un aparat şi să salut.

— Prezintă-te!

Când am făcut-o, vocile s-au înviorat, şi-au îndreptat atenţia spre mine. Erau ca nişte pui de pasăre care cer să fie hrăniţi. Hrana lor era informaţia.

— Cine eşti? Ce se întâmplă acolo jos? Încotro mă îndrept?

În afară de informaţii, lucrul pe care şi-l doreau cel mai des era permisiunea. De a intra în spaţiul meu aerian sau de a-l părăsi. Regulile le interziceau piloţilor să treacă pe deasupra capului meu fără să fi primit în prealabil asigurarea că era o manevră ferită de primejdii, că nu se desfăşura cumva o luptă chiar în momentele acelea, că Dwyer nu trăgea cu tunurile. Cu alte cuvinte, era o ZOR (zonă operaţională restricţionată) fierbinte? Sau rece? Tot ce ţinea de război se învârtea în jurul acestei întrebări binare. Ostilităţi, vreme, apă, mâncare – fierbinte sau rece?

Îmi plăcea rolul ăsta, de supraveghetor al ZOR. Îmi plăcea ideea de a lucra îndeaproape cu piloţi de elită, de a fi ochii şi urechile unor astfel de femei şi bărbaţi extrem de competenţi, legătura lor ultimă cu *terra ferma*, alfa şi omega al lor. Eram… Pământul.

Nevoia lor de mine, dependența lor a creat instantaneu legături strânse între noi. Emoții bizare circulau între noi, intimități ciudate prindeau formă.

— Hei, Widow Six Seven!

— Hei, Dude!

— Cum se prezintă ziua asta?

— Liniștită până acum, Dude.

Deveniserăm instantaneu tovarăși. Camarazi. Simțeai clar lucrul ăsta.

După ce aflau de la mine informațiile necesare, îi transferam unui CAA din Garmsir, un orășel din apropiere, situat pe malul unui râu.

— Mersi, Widow Six Seven. Noapte bună!

— Recepționat, Dude. Ai grijă de tine!

13

După ce primea permisiunea să traverseze spațiul meu aerian, pilotul nu zbura întotdeauna în regim de croazieră, ci trecea ca o săgeată prin el și uneori avea nevoie urgentă să știe care sunt condițiile de la sol. Fiecare secundă conta. Viața și moartea erau în mâinile mele. Stăteam așezat calm la un pupitru, ținând în mână o băutură acidulată și un pix („O, un pix! Minunat!"), dar eram totodată și în miezul acțiunii. Era palpitant, era chestia pentru care mă antrenasem, dar și terifiant. Cu puțin timp înainte de sosirea mea, un CAA greșise un număr când citise coordonatele geografice ale unui avion de luptă F-15; rezultatul a fost o bombă aruncată eronat și care a aterizat asupra forțelor britanice, în loc să aterizeze asupra inamicului. Trei soldați omorâți, doi mutilați oribil. Așa că fiecare cuvânt și cifră pe care le rosteam aveau consecințe. „Ofeream sprijin", asta era expresia folosită constant, dar mi-am dat seama că era absolut eufemistică. Asemenea piloților, și noi livram uneori moarte, iar când venea vorba despre moarte, trebuia să fii exact – mai mult chiar decât atunci când era vorba despre viață.

Recunosc: eram fericit. Era o muncă importantă, patriotică. Îmi foloseam abilitățile șlefuite la Dales și la Sandringham, și de-a lungul întregii vieți începând din copilărie. Chiar și la Balmoral. Exista o linie luminoasă care lega pânda mea și a lui Sandy cu munca pe care o făceam acum, aici. Eram, în sfârșit, un soldat britanic, pe un câmp de luptă, un rol pentru care mă pregătisem toată viața.

Eram, de asemenea, Widow Six Seven. Avusesem o grămadă de porecle la viața mea, dar asta era prima dintre ele care suna mai mult a nume de cod. Mă puteam cu adevărat *ascunde* în spatele ei. Pentru prima dată, eram *doar* un nume, un nume ales la întâmplare, și un număr ales la întâmplare. Fără titlu. Și fără bodyguard. „Așa se simt ceilalți oameni în fiecare zi?" Savuram normalitatea, mă răsfățam în ea și mă gândeam cât de departe călătorisem ca să o găsesc. În centrul Afganistanului, în toiul iernii, în miezul nopții, în vâltoarea unui război, în timp ce vorbeam cu un om aflat la 4.500 de metri deasupra capului meu – cât de anormală trebuie să fie viața ta dacă ăsta e primul loc în care te simți și tu normal?

După fiecare acțiune exista o perioadă de acalmie, căreia era uneori mai greu să-i faci față. Plictiseala era dușmanul, și căutam să o combatem jucând rugbi, mingea noastră fiind un sul de hârtie igienică peste care dădeam cu bandă adezivă la greu, sau făcând alergare pe loc. De asemenea, făceam o mie de flotări și ne meșteream niște haltere primitive, prinzând tot cu bandă adezivă niște lăzi din lemn de niște bare din metal. Făceam saci de box din genți de voiaj. Citeam cărți, organizam maratoane de șah, dormeam ca pisicile. Vedeam oameni în toată firea care petreceau douăsprezece ore pe zi în pat.

Pe lângă asta, mâncam și iar mâncam. Dwyer avea bucătăria plină. Paste. Cartofi prăjiți. Fasole. Aveam dreptul la treizeci de minute săptămânal pe telefonul prin satelit. Cartela

telefonului se numea Paradigm şi avea un cod pe spate, pe care îl tastai. Apoi un robot, o voce plăcută de femeie, îţi spunea câte minute ţi-au mai rămas. Şi în clipa următoare…

— Spike, tu eşti?

Chelsy.

Viaţa ta de dinainte, pe linia telefonică. Sunetul te făcea întotdeauna să-ţi ţii respiraţia. Nu era niciodată uşor să te gândeşti la cei de-acasă, din diverse şi complexe motive. Să-i *auzi* pe cei de-acasă era ca un junghi în piept.

Dacă n-o sunam pe Chelsy, îl sunam pe tata.

— Ce faci, băiete drag?

— Nu prea rău. Ştii tu.

Dar el îmi cerea să-i scriu mai degrabă decât să-l sun. Îi plăcea teribil să-mi primească scrisorile. Mi-a spus că preferă categoric o scrisoare.

14

Câteodată îmi făceam griji că, de fapt, ratam războiul adevărat. Poate că în realitate stăteam în sala de aşteptare a războiului? Războiul adevărat, mă temeam, era jos, în vale; vedeam norii groşi de fum, dârele care se ridicau în urma exploziilor, mai ales în Garmsir şi în jurul lui. Un loc de o colosală importanţă strategică. O poartă de intrare vitală, port fluvial prin care proviziile – şi în special armele – curgeau către talibani. În plus, era un punct de intrare pentru combatanţii noi. Li se distribuiau un AK-47 şi un pumn de gloanţe şi li se spunea să o ia în direcţia noastră, prin labirintul lor de tranşee. Ăsta era testul de iniţiere, căruia talibanii îi ziceau „iniţierea sângeroasă“.

Oare lucrau Sandy şi Tiggy pentru talibani?

Se întâmpla frecvent. Un recrut taliban se ivea pe neaşteptate, trăgea în noi, iar noi răspundeam atacului lui cu o forţă de douăzeci de ori mai mare. Orice recrut taliban care supravieţuia acelui baraj de artilerie avea să fie apoi promovat, trimis să lupte şi să moară într-unul dintre oraşele mai mari, ca de pildă Gereshk sau Lashkar Gah, căruia unii îi ziceau Lash Vegas. Cei mai mulţi însă nu supravieţuiau. Talibanii le lăsau leşurile să putrezească. Mă uitam cum câini de dimensiunile unor lupi sfârtecau mulţi recruţi rămaşi pe câmpul de luptă.

Am început să stărui pe lângă comandanţii mei: Scoateţi-mă de-aici. Câţiva tipi cereau acelaşi lucru, dar din motive diferite. Eu imploram să mă ducă mai aproape de front.

— Trimiteţi-mă la Garmsir.

În cele din urmă, în ajunul Crăciunului din 2007, cererea mea a fost aprobată. Aveam să înlocuiesc un CAA care urma să plece de la Baza de Operaţiuni Avansate Delhi, situată în interiorul unei şcoli abandonate din Garmsir.

Curte mică acoperită cu pietriş, acoperiş din tablă ondulată. Cineva spunea că şcoala fusese o universitate de ştiinţe agronomice. Altcineva spunea că fusese o madrassa[16]. Pentru moment însă, ea făcea parte din Commonwealth. Şi era noua mea casă.

De asemenea, găzduia şi o companie de luptători gurkha.

Recrutaţi din Nepal, din satele cele mai îndepărtate aflate la poalele Munţilor Himalaya, războinicii gurkha luptaseră în toate războaiele britanicilor din ultimele două secole, şi s-au făcut remarcaţi în fiecare dintre ele. Se luptau ca nişte tigri, nu se dădeau niciodată bătuţi, iar din acest motiv ocupau un loc special în Armata Britanică – şi în inima mea. Auzisem mereu de gurkha, încă din copilărie: una dintre primele uniforme pe care le purtasem vreodată era o uniformă gurkha. La Sandhurst, gurkha jucau întotdeauna rolul inamicului în cadrul exerciţiilor militare, ceea ce părea un pic ridicol, fiindcă ei erau foarte iubiţi.

După exerciţii, un gurkha venea invariabil la mine şi-mi oferea o ceaşcă de ciocolată caldă. Aveau un respect solemn pentru regalitate. În mintea lor, un rege era divin. (Propriul lor rege era considerat a fi reîncarnarea zeului hindus Vishnu.) Un prinţ, aşadar, nu era nici el prea

departe. Simțisem asta în anii copilăriei și adolescenței, dar acum o simțeam din nou. Când mergeam prin Delhi, toți gurkha se înclinau. Îmi ziceau *saab* „Da, *saab*." „Nu, *saab*."

Îi imploram: Nu-mi mai ziceți așa. Sunt doar locotenentul Wales. Sunt doar Widow Six Seven. Râdeau.

— Nicio șansă, *saab*.

Nici prin cap nu le trecea să mă lase să mă duc undeva singur. Cei din familia regală aveau nevoie de o escortă regală. Se întâmpla des să mă duc la masă sau la toaletă și brusc să îmi dau seama că e o umbră în dreapta mea. Și una în stânga.

— Salutare, *saab*!

Era stânjenitor, dar și emoționant totodată. Îi adoram, așa cum îi adora și populația afgană locală, care le vindea multe găini și capre și chiar îi tachina în legătură cu rețetele. Armata vorbea mult despre a cuceri „inimile și mințile" afganilor, adică despre a-i converti pe localnici la democrație și libertate, dar numai gurkha păreau să facă asta cu adevărat.

Când nu mă escortau, luptătorii gurkha erau hotărâți să mă îndoape. Mâncarea era limbajul iubirii lor. Și deși fiecare gurkha se considera un maestru bucătar, toți aveau aceeași specialitate. Curry-ul din carne de capră.

Îmi aduc aminte că într-o zi am auzit zgomot de motoare în aer. M-am uitat în sus. Toată lumea din bază s-a uitat în sus. Un elicopter cobora încet. Atârnând de trenul de aterizare, înfășurată într-o plasă – o capră. Cadou de Crăciun pentru gurkha.

Stârnind un nor mare de praf, elicopterul a atins solul. Din el a sărit un bărbat chel, cu ten deschis la culoare, imaginea ofițerului britanic.

Îmi era și vag familiar.

— Îl știu pe flăcăul ăsta, am zis cu glas tare și am pocnit din degete. E Bevan, dragul de Bevan!

Lucrase câțiva ani pentru tata. Ba chiar ne și însoțise într-o iarnă în Klosters. (Mi l-am adus aminte schiind într-o jachetă Barbour, cu un aer absolut aristocratic.) Acum era, se pare, adjunctul comandantului brigăzii. Și, deci, livra capre iubiților luptători gurkha, în numele comandantului.

Eram uimit la culme să dau peste el, însă el a fost doar puțin surprins – sau interesat. Era prea preocupat de caprele alea. În afara celei din plasă, mai adusese una pe care o ținuse între genunchii lui pe toată durata zborului, iar acum o ducea de lesă, ca pe un cocker spaniel, ca s-o predea unui gurkha.

Bietul Bevan. Vedeam cât se atașase de capra aia, cât de nepregătit era pentru ce urma.

Gurkha și-a scos kukri-ul[17] și i-a tăiat capul.

Fața cafenie și bărboasă a căzut la pământ asemenea unuia dintre sulurile de hârtie înfășurate în scotch pe care le foloseam noi pe post de mingi de rugbi.

Gurkha i-a colectat apoi sângele într-o cană, cu dibăcie, ca un expert. Nimic nu trebuia irosit.

Când a venit rândul celei de-a doua capre, gurkha mi-a întins kukri-ul și m-a întrebat dacă voiam să fac eu onorurile.

Când eram acasă, avusesem câteva kukri-uri. Le primisem în dar de la diverși gurkha. Știam cum să le mânuiesc. Dar nu, am zis. Nu, mulțumesc, nu aici, nu în clipa asta.

Nu-mi dădeam seama foarte bine de ce am zis nu. Poate pentru că era și-așa destulă moarte în jurul meu. Mi-am amintit brusc cum îi zisesem lui George că în niciun caz nu voiam să fac mai multă vărsare de sânge decât era necesar. Unde trăsesem linia?

La suferință, acolo o trăsesem. Nu voiam s-o fac pe Henric al VIII-lea cu capra aia, în principal fiindcă nu eram iscusit în arta asta, iar dacă ratam sau calculam greșit, bietul animal ar fi suferit.

Gurkha a încuviințat din cap.

— Cum dorești, *saab*.

A făcut o mişcare rapidă cu kukri-ul.

Îmi aduc aminte că şi după ce i-a căzut capul la pământ, ochii ei galbeni au continuat să clipească.

15

Munca mea la Delhi era similară celei pe care o avusesem la Dwyer. Doar orele erau diferite. Constant. La Delhi eram de serviciu zi şi noapte.

Centrul de operaţiuni era o fostă sală de clasă. La fel ca aproape orice altceva în Afganistan, şcoala în care se afla Delhi fusese bombardată – grinzi de lemn bălăbănindu-se, pupitre răsturnate, podele pe care erau împrăştiate cărţi şi hârtii pătate –, dar încăperea în care se afla centrul de operaţiuni arăta ca şi când ar fi fost punctul zero al exploziei. O zonă devastată. Partea bună era că, în schimbul de noapte, numeroasele găuri din tavan ofereau o privelişte splendidă asupra stelelor.

Îmi aduc aminte unul dintre schimburi, în jurul orei unu noaptea. I-am cerut unui pilot care se afla deasupra mea codul său, ca să-l pot introduce în Rover şi să văd ce informaţii apăreau.

Pilotul mi-a răspuns morocănos că nu procedam cum trebuie.

— În ce sens?

— Nu e Roverul, e Longhornul.

— Long ce?

— Eşti nou, ha?

Mi-a descris Longhornul, o maşinărie despre care nu se deranjase nimeni să-mi vorbească. M-am uitat în jur, am găsit-o. Arăta ca o servietă mare, neagră, plină de praf. Am şters-o de praf, am pornit-o. Pilotul m-a învăţat cum să o folosesc. Nu ştiam de ce în cazul lui era nevoie de Longhorn în loc de Rover, dar n-aveam de gând să-l mai întreb şi să-l irit şi mai tare.

Cu atât mai mult cu cât experienţa asta crease o legătură sufletească între noi. Începând de-atunci am fost tovarăşi.

Indicativul lui de apel era Magic. Petreceam câteodată o noapte întreagă pălăvrăgind cu Magic. Lui şi echipajului său le plăcea să vorbească, să râdă, să mănânce. (Îmi amintesc vag că într-o noapte s-au ospătat cu homari proaspeţi.) Mai presus de orice, le plăceau farsele. După o ieşire, Magic a mărit distanţa focală a camerei sale de filmat şi mi-a zis să arunc o privire. M-am aplecat spre ecranul meu. De la înălţimea de şase mii de metri, felul în care se vedea curbura Pământului era uluitor.

Încet, a întors camera. Ecranul meu s-a umplut de sâni. Revistă porno.

— A, mi-ai făcut-o, Magic!

Unii piloţi erau femei. Dialogurile cu ele erau foarte diferite. Într-o noapte, m-am trezit vorbind cu una dintre ele, o englezoaică, după ce pomenise în treacăt despre cât de frumos se vedea luna.

— E plină, a zis ea. Ar trebui să o vezi, Widow Six Seven.

— O văd. Printr-una dintre găurile din tavan. Splendidă!

Deodată, radioul a revenit la viaţă: un cor strident. Băieţii de la Dwyer ne-au zis să ne „închiriem o cameră amândoi“. Am simţit că roşesc. Speram ca femeia aceea pilot să nu fi crezut că flirtez. Speram să nu creadă asta acum. Mai presus de orice, speram ca ea şi toţi ceilalţi piloţi să nu-şi dea seama cine sunt şi să nu spună presei britanice că foloseam războiul ca pe o modalitate de a agăţa femei. Speram ca presa să n-o trateze apoi aşa cum tratase fiecare fată cu care avusesem vreodată de-a face într-un fel sau altul.

Înainte să se încheie schimbul din noaptea aceea, eu şi femeia pilot am depăşit acest scurt moment stânjenitor şi am făcut o treabă importantă împreună. Ea m-a ajutat să monitorizez

un buncăr taliban, chiar în mijlocul pustietății, nu departe de zidurile bazei Delhi. Erau niște siluete în jurul buncărului… forme umane. Vreo douăsprezece, mi s-a părut mie. Eventual cincisprezece.

Talibani, fără îndoială, am zis noi. Cine altcineva s-ar mișca prin tranşeele alea?

Am verificat o listă punct cu punct ca să mă asigur. Tiparul vieții, așa îi spunea armata analizei de felul ăsta. Vezi femei? Vezi copii? Vezi câini? Pisici? Există ceva care să indice că ținta asta ar putea fi în imediata apropiere a unui spital? A unei școli?

Există civili?

Nu. Răspunsul la toate era nu.

În concluzie, erau talibani, nimic altceva decât talibani.

Am plănuit o lovitură pentru ziua următoare. Am primit sarcina de a pune totul la cale împreună cu doi piloți americani. Dude Zero One și Dude Zero Two. Le-am spus câteva cuvinte despre țintă, le-am spus că voiam aproximativ o tonă de JDAM (*Joint Direct Attack Munition*, Armă ghidată de înaltă precizie). Mă întrebam de ce foloseam denumirea asta greoaie. De ce să nu-i zicem simplu bombă? Poate pentru că asta nu era o bombă obișnuită; avea sisteme de ghidare prin radar. Și era foarte grea. Cântărea la fel de mult ca un rinocer negru.

De regulă, în cazul unui număr restrâns de combatanți talibani, cerința standard era de 250 de kg de muniție. Dar eu nu consideram că ar fi suficient atât pentru a penetra buncărele fortificate pe care le vedeam pe ecranul meu.

E drept că niciun CAA nu considera vreodată că o armă de 250 de kg era suficientă. Noi întotdeauna voiam o tonă. Ori dăm lovitura straşnic, ori n-o mai dăm deloc, ziceam noi întotdeauna. Dar în cazul ăsta am simțit foarte clar că numai un atac masiv ar fi rezolvat problema. Altminteri buncărul ar fi rezistat. Nu doar că voiam să se arunce cu o bombă de o mie de kilograme asupra buncărului, dar voiam ca o a doua aeronavă să atace și ea imediat după aceea, cu un tun de calibru 20 mm, să bombardeze intens tranşeele care porneau dinspre buncăr și să culce la pământ talibanii care căutau să fugă.

Nu, a zis Dude Zero One. Americanii nu vedeau nicio necesitate de a arunca o bombă de-o tonă.

— Preferăm să aruncăm două bombe de câte 250 de kg fiecare, Widow Six Seven.

Cât de atipic pentru americani. Eram foarte convins că eu aveam dreptate și aș fi vrut să-mi susțin punctul de vedere, dar eram nou și îmi lipsea încrederea în mine. Ăsta era primul meu atac aerian. Așa că am zis doar:

— Recepționat.

Ajunul Anului Nou. Țineam la distanță avioanele F-15, cam la opt kilometri distanță, pentru ca zgomotul motoarelor lor să nu sperie ținta. Când condițiile au părut să fie optime, atmosfera complet calmă, le-am chemat.

— Widow Six Seven, suntem în poziție de tragere.

— Dude Zero One, Dude Zero Two, permisiune acordată.

— Tragem!

S-au dus ca săgeata spre țintă.

Pe ecranul meu vedeam cum vizorul pilotului se oprește fix asupra buncărului.

O secundă.

Două.

Un fulger alb. Un bubuit puternic. Zidul centrului de operațiuni s-a cutremurat. Pulbere și fragmente de piatră au căzut ca o ploaie din tavan.

Am auzit vocea lui Dude Zero One:

— *Delta Hotel* (lovitură directă). Rămâi pe poziție pentru evaluarea daunelor cauzate în luptă.

Dâre de fum se ridicau din deșert.

Câteva clipe mai târziu… exact aşa cum mă temusem, talibanii au ieşit în fugă din tranşee. Am gemut la Roverul meu, apoi am ieşit tropăind afară.

Aerul era rece, cerul, plin de străfulgerări albastre. Îi auzeam pe Dude Zero One şi pe Dude Zero Two sus de tot, deasupra mea, îndepărtându-se rapid. Auzeam ecoul bombelor lor. După care s-a lăsat liniştea.

Nu toţi au scăpat, mă consolam eu. Zece, cel puţin, n-au reuşit să iasă din tranşeele alea. Totuşi – o bombă mai mare ar fi terminat cu ei toţi.

Data viitoare, mi-am zis. Data viitoare o să am încredere în flerul meu.

16

Am fost promovat, sau aşa ceva. Am fost transferat la un mic post de observaţie aflat mult deasupra câmpului de luptă. O vreme, observatorul ăsta i-a scos din minţi pe talibani. Era al nostru, îl voiau ei, iar dacă nu-l puteau obţine, atunci erau nevoiţi să-l distrugă. Au atacat observatorul de nu ştiu câte ori în lunile de dinainte să ajung eu acolo.

La câteva ore după sosirea mea la observator, au venit iar.

Mitraliere AK-47 huruind, gloanţe vâjâind. Suna ca şi cum cineva arunca stupi de albine prin fereastra noastră. Erau patru gurkha împreună cu mine, iar ei au tras cu o rachetă Javelin în direcţia din care venea atacul.

Apoi mi-au spus să iau loc în spatele unei mitraliere de calibrul .50.

— Aşază-te iute, *saab*!

Am sărit în cuibul de mitralieră, am apucat mânerele mari. Mi-am vârât în urechi dopurile antifonice, am ţintit prin plasa care atârna de fereastră. Am apăsat pe trăgaci. Senzaţia a fost că îmi trece un tren fix prin centrul pieptului. Sunetul era şi el ca de locomotivă. Du-dum du-dum du-dum. Arma scuipa gloanţe prin deşert, iar cartuşele zburau în jurul observatorului precum floricelele de porumb. Era prima dată când trăgeam cu o mitralieră de calibrul .50. Efectiv nu-mi venea să cred cât era de puternică.

În raza mea vizuală se aflau un teren agricol abandonat, şanţuri, pomi. Toate au fost cuprinse de flăcări. Era şi o clădire veche, cu două domuri care arătau ca ochii unei broaşte. Am mitraliat domurile alea.

În timpul ăsta, Dwyer a început să tragă cu tunurile alea mari. Era un măcel în toată regula.

Nu-mi mai aduc aminte prea multe după asta, dar nici nu e nevoie – există o înregistrare video. Alături de mine, filmând, era presa. Uram prezenţa ei acolo, dar mi se ordonase să îi iau pe jurnalişti într-o misiune. La rândul lor, jurnaliştii erau de acord să nu dea drumul niciunei imagini sau informaţii dobândite cu această ocazie până când nu ieşeam eu din ţară.

Câţi talibani am omorât? au vrut jurnaliştii să ştie. Nu puteam şti cu exactitate. Nedeterminat, am răspuns noi.

Am crezut că urma să rămân în observatorul ăla vreme mai îndelungată. Dar, la scurt timp după ziua respectivă, am fost chemat în nord, la Baza Operaţională Avansată (BOA) Edinburgh. Am urcat la bordul unui Chinook plin cu saci cu scrisori, m-am întins jos printre ca să mă ascund. Patruzeci de minute mai târziu, săream jos din avion, într-un noroi până la genunchi. „Când dracu' a plouat?“ Mi-a fost prezentată locuinţa mea, într-o casă din saci cu nisip. Un pat minuscul.

Şi un coleg de cameră. Ofiţer de transmisie estonian. Ne-am împrietenit imediat. Mi-a dat una dintre insignele lui ca dar de bun venit.

La opt kilometri distanţă se afla Musa Qala, un oraş care fusese cândva fortăreaţă talibană. În 2006 o cuceriserăm, după cea mai violentă luptă pe care o duseseră soldaţii britanici în ultima jumătate de secol. Peste o mie de talibani fuseseră îngenuncheaţi. După ce fusese plătit un preţ atât de mare însă, oraşul a fost repede şi cu nonşalanţă pierdut din nou. Acum îl cuceriserăm a doua oară şi aveam grijă să nu-l mai pierdem.

Dar era o treabă foarte urâtă. Unul dintre băieţii noştri tocmai fusese aruncat în aer de un dispozitiv exploziv improvizat (DEI). În plus, eram dispreţuiţi în oraş şi în jurul acestuia. Localnicii care cooperaseră cu noi fuseseră torturaţi, capetele le fuseseră înfipte în ţepuşe de-a lungul zidurilor oraşului.

Nu se mai punea problema să le cucerim nici inimile, nici minţile.

17

Am plecat în patrulare. Am condus cu un convoi de tancuri Scimitar de la BOA Edinburgh prin Musa Qala şi mai departe. Drumul ne-a dus în jos prin albia unui râu secat, iar acolo am dat curând peste un DEI.

Primul întâlnit de mine.

Era sarcina mea să chem experţii în bombe. O oră mai târziu, a sosit Chinookul. I-am găsit un loc unde să aterizeze în siguranţă, am aruncat o grenadă fumigenă ca să-i indicăm cel mai bun loc pentru aterizare şi ca să se vadă în ce direcţie bate vântul.

O echipă a coborât rapid din avion şi s-a apropiat de DEI. O treabă migăloasă, care nu putea fi grăbită. A durat o veşnicie. În timpul ăsta, eram cu toţii expuşi complet. Ne aşteptam în orice secundă la un contact cu talibanii; în jurul nostru auzeam vâjâind motociclete. Cercetaşi talibani, fără nicio îndoială. Căutând să observe locul în care eram situaţi. Când motocicletele se apropiau prea mult, trăgeam focuri de avertisment, îndepărtându-i.

În depărtare se zăreau câmpuri de maci. M-am uitat spre ele, gândindu-mă la cunoscuta poezie. „Pe câmpiile Flandrei macii înfloresc…“[18] În Marea Britanie, macul e un simbol al amintirii, dar aici era pur şi simplu moneda locală. Toţi acei maci aveau să fie curând transformaţi în heroină, iar banii obţinuţi din vânzarea acesteia aveau să le cumpere talibanilor gloanţele cu care trăgeau în noi şi acele DEI lăsate pentru noi sub drumuri şi prin văi seci. Ca aceasta.

În cele din urmă, experţii în bombe au provocat explozia acelui DEI. Norul sub formă de ciupercă s-a ridicat în aerul deja atât de saturat de praf, încât n-ai fi crezut că se mai putea găsi loc pentru şi mai mult.

Apoi au împachetat totul şi au plecat, iar noi am continuat să mergem spre nord, afundându-ne tot mai adânc în deşert.

18

Am alcătuit un pătrat din vehiculele noastre, pe care îl numeam un „adăpost“. În ziua următoare, şi în ziua de după, şi aşa mai departe, ne-am aventurat să patrulăm în jurul oraşului.

Ca să ne semnalăm prezenţa, ni s-a explicat. Fiţi mereu în mişcare, ni s-a spus. Ţineţi-i pe talibani într-o stare de derută. Nu-i lăsaţi să capete siguranţă.

Însă misiunea principală a bazei era să susţină o ofensivă americană continuă. Auzeai în permanenţă vuietul avioanelor americane deasupra capului şi explozii într-un sat din apropiere. Lucram în cooperare strânsă cu americanii, atrăgându-i pe talibani în schimburi frecvente de focuri.

La o zi sau două după ce ne stabiliserăm adăpostul, stăteam aşezaţi pe o colină, privind păstorii în depărtare. Tot ce puteam vedea, pe o întindere de kilometri întregi, erau aceşti bărbaţi şi oile lor. Priveliştea părea destul de nevinovată. Dar păstorii începuseră să se apropie prea mult de americani, ceea ce îi irita pe aceştia. Americanii au tras mai multe focuri de avertizare. Inevitabil, gloanţele lor l-au atins pe unul dintre ciobani, care mergea pe o motocicletă. Nu ne puteam da seama, de la distanţa la care ne aflam, dacă fusese un accident sau un gest intenţionat. Vedeam oile împrăştiindu-se, apoi i-am văzut pe americani coborând în picaj şi luându-i pe ciobani.

După plecarea lor, m-am dus pe câmp, împreună cu câțiva soldați fijieni, și am luat motocicleta. Am șters-o de praf și am pus-o deoparte. Am avut grijă de ea. După ce americanii îl interogaseră, bandajaseră și eliberaseră pe cioban, acesta a venit la noi.

A fost șocat să vadă că îi recuperaserăm motocicleta. A fost și mai șocat să vadă că i-am curățat-o. Și aproape că a leșinat când i-am dat-o înapoi.

19

În ziua următoare, sau poate în ziua de după ea, convoiului nostru i s-au alăturat trei jurnaliști. Mi s-a ordonat să îi iau pe câmpul de luptă, să le ofer un tur – cu înțelegerea explicită că interdicția privind știrile era încă în vigoare.

Eram într-un transportor blindat Spartan, în fruntea convoiului, iar jurnaliștii erau înghesuiți înăuntru. Mă băteau la cap întruna, enervându-mă. Voiau să se dea jos, să facă poze, să filmeze. Dar era primejdios. Americanii curățau încă zona.

Stăteam în picioare în turelă, când un jurnalist m-a bătut pe picior și mi-a cerut încă o dată permisiunea de a ieși.

Am oftat:

— Bine. Dar fii cu băgare de seamă la eventualele mine. Și nu te îndepărta.

Au dat toți buzna afară din Spartan și au început să-și instaleze camera de filmat.

Câteva secunde mai târziu, băieții din fața noastră au fost atacați. Gloanțele zburau pe deasupra capetelor noastre.

Jurnaliștii au încremenit; se uitau la mine neputincioși.

— Nu stați acolo așa! Treceți înapoi în blindat!

Nu-mi dorisem oricum prezența lor acolo, dar mai ales nu-mi doream să li se întâmple ceva cât timp erau sub supravegherea mea. Nu voiam să fiu responsabil pentru viața niciunui jurnalist. N-aș fi putut suporta ironia situației.

Nu mai știu dacă după câteva ore sau după câteva zile am aflat că americanii trăseseră cu rachete Hellfire asupra satului din imediata apropiere. Erau mulți răniți. Un băiat a fost scos din sat și adus la noi într-o roabă, cu picioarele atârnându-i de o parte și de alta a acesteia. Erau sfârtecate.

Doi bărbați împingeau roaba, drept în direcția noastră. Nu puteam să-mi dau seama cine erau ei în relație cu băiatul. Membri ai familiei? Prieteni? Când au ajuns la noi, n-au putut să ne explice. Niciunul dintre ei nu vorbea engleza. Dar băiatul era în ultimul hal, asta era clar, și i-am văzut pe medicii noștri grăbindu-se să îl trateze.

Un translator încerca să îl liniștească pe băiat și în același timp încerca să afle câte ceva de la cei care-l însoțeau.

— Cum s-a întâmplat una ca asta?

— Americanii.

Am căutat să mă duc mai aproape de ei, dar am fost oprit de un sergent care se afla acolo a șasea oară la rând în misiune.

— Nu, șefu', nu vrei să vezi asta. N-o să mai poți să ți-o scoți niciodată din minte după aia.

M-am retras. Câteva minute mai târziu, s-a auzit un șuierat și imediat o explozie imensă în spatele nostru. Am simțit-o în creier. M-am uitat în jur. Toată lumea era pe burtă. În afară de mine și de alți doi.

— De unde a mai venit și asta?

Câțiva dintre ai noștri au arătat în depărtare. Erau disperați să atace la rândul lor, și mi-au cerut permisiunea.

— Da!

Însă talibanii care trăseseră în noi fugiseră deja. Am ratat ocazia.

Am aşteptat să se potolească valul de adrenalină şi ţiuitul din urechi. A fost nevoie de mult timp. Îmi aduc aminte că unul dintre băieţii noştri şoptea întruna:

— Să-mi bag picioarele, a fost cât pe ce!

Am încercat ore în şir să punem totul cap la cap şi să înţelegem ce s-a întâmplat. Unii dintre noi erau de părere că americanii îl răniseră pe băiat; alţii credeau că băiatul fusese un simplu pion într-o manevră talibană clasică. Chestia cu roaba fusese o mică şaradă gândită pentru a ne ţine pe noi în loc sus pe deal, cu atenţia distrasă, imobili, aşa încât talibanii să ne repereze poziţia exactă. Inamicul îl nenorocise pe băiatul ăla din roabă, apoi îl folosise în chip de momeală.

— De ce au acceptat băiatul şi ceilalţi oameni una ca asta?

— Fiindcă dacă n-ar fi acceptat, ar fi fost omorâţi.

— Împreună cu toţi cei dragi lor.

20

Vedeam în depărtare luminile din Musa Qala. Februarie 2008.

Tancurile noastre formau un adăpost, iar noi luam cina mâncând direct din pungă şi vorbind între noi cu voce scăzută.

După ce am terminat de mâncat, pe la miezul nopţii, am deschis radioul să trag cu urechea la ce se mai discuta. Stând aşezat în spatele unui blindat Spartan, cu uşa mare deschisă, am tras în jos pupitrul şi am început să iau notiţe din ce auzeam la radio. Singura mea lumină era un bec slab deasupra capului, într-o carcasă de sârmă. Stelele de pe cerul deşertului erau mai strălucitoare decât becul ăla, şi păreau mai aproape de mine.

Alimentam radioul de la bateria Spartanului, aşa că din când în când porneam motorul ca să încarc bateria. Nu-mi plăcea să fac zgomot, de teamă să nu atrag atenţia talibanilor, dar nu aveam de ales.

După o vreme, am făcut ordine şi curăţenie în interiorul Spartanului, mi-am turnat o cană cu ciocolată caldă din termos, dar n-am reuşit să mă încălzesc. Nimic nu mă putea încălzi. În deşert poate fi teribil de frig. Eu purtam pantaloni şi bocanci de camuflaj, o geacă matlasată verde, un fes de lână – şi tot tremuram.

Am dat radioul un pic mai tare, încercând să disting vocile printre interferenţele şi întreruperile de semnal. Se comunicau rapoarte de misiune. Informaţii legate de corespondenţa expediată. Se transmiteau mesaje în cadrul grupului de luptă, niciuna dintre acestea neavând legătură cu escadronul meu.

Cred că era în jurul orei unu noaptea când am auzit mai mulţi oameni vorbind despre Vulpea Roşcată.

Zero Alpha, comandantul, spunea cuiva că Vulpea Roşcată aşa şi pe dincolo… Mi-am luat câteva notiţe, dar m-am oprit din scris şi am ridicat privirea spre stele când i-am auzit menţionând… Escadronul C.

Vocile spuneau că Vulpea Roşcată era în pericol, nu exista nicio îndoială în privinţa asta. Am dedus că Vulpea Roşcată era o persoană. Făcuse ceva rău?

Nu. Plănuiau alţii să-i facă rău? Da.

Judecând după tonul vocilor lor, Vulpea Roşcată era în pericol să fie ucisă. Am luat o înghiţitură mare din ciocolata caldă şi am clipit uitându-mă în direcţia radioului, ştiind cu absolută certitudine că Vulpea Roşcată eram eu.

Acum, vocile spuneau mai explicit că identitatea Vulpii Roşcate fusese dezvăluită, că fusese expus inamicului, că trebuia scos de-acolo imediat.

La naiba! am zis. *La naiba!*

Mintea mi-a zburat înapoi la Eton. Vulpea pe care o zărisem, când eram drogat, de la fereastra toaletei. Aşadar, până la urmă chiar fusese un mesager din viitor. *Într-o zi o să fii singur, în miez de noapte, în întuneric, vânat la fel ca mine… să vedem dacă-ţi convine.*

În ziua următoare am plecat în patrulare şi eram absolut paranoic, făcându-mi griji că o să fiu recunoscut. Purtam un *shemagh*[19] înfăşurat strâns în jurul feţei, ochelari de schi opaci, şi eram cu ochii în patru şi cu degetul pe trăgaciul mitralierei.

După asfinţit, am fost luat de Forţele Speciale, Chinookul lor fiind escortat de două elicoptere Apache cu care conversam prin radio. M-au dus în zbor peste vale, înapoi la BOA Edinburgh. Am aterizat în întuneric şi nu reuşeam să văd nimic. Am intrat în bază, apoi într-un cort verde, unde era şi mai întuneric.

Am auzit un zgomot ascuţit. S-a aprins o lumină slabă. În faţa mea stătea un bărbat, străduindu-se să înşurubeze un bec într-un fasung care atârna de tavan.

Colonelul Ed. Faţa lui prelungă părea şi mai alungită decât mi-o aminteam, şi purta o manta lungă, verde, care te ducea cu gândul direct la Al Doilea Război Mondial. M-a pus la curent cu cele întâmplate. O revistă australiană mă dăduse în vileag, spusese lumii întregi că mă aflam în Afganistan. Revista era neimportantă, aşa că iniţial nimeni n-a băgat de seamă informaţia, dar apoi un puţoi din America a preluat ştirea, postând-o pe website-ul lui de doi bani, iar de-acolo a fost preluată de algoritmii de căutare. Acum ştirea era peste tot. Cel mai prost păstrat secret din Calea-Lactee era prezenţa unui prinţ Harry în provincia Helmand.

— Aşa că pleci acasă.

Colonelul Ed şi-a cerut scuze. Ştia că nu acum şi nu aşa îmi doream să îmi închei misiunea militară. Pe de altă parte, voia ca eu să ştiu că superiorii lui făceau de câteva săptămâni presiuni asupra lui să mă cheme înapoi în ţară, aşa că aveam noroc că misiunea nu fusese mai scurtă de-atât. Îi eludasem pe cei din poziţiile cele mai de sus, îi eludasem şi pe talibani şi reuşisem să am o misiune respectabil de lungă şi nişte realizări remarcabile. Bravo, mi-a zis.

Era cât pe ce să îl implor să mai rămân, dar mi-am dat seama că nu aveam nicio şansă să accepte. Prezenţa mea i-ar fi pus pe toţi cei din jurul meu în pericol. Inclusiv pe colonelul Ed. Acum, că talibanii ştiau că sunt în ţară şi ştiau cu aproximaţie cam pe unde sunt, aveau să pună totul în joc ca să mă omoare. Armata nu voia ca eu să mor, dar era aceeaşi poveste care fusese cu un an în urmă: armata îşi dorea foarte mult ca alţii să nu moară din cauza mea.

Acelaşi lucru mi-l doream şi eu. I-am strâns mâna colonelului Ed şi am ieşit din cort. Mi-am luat cele câteva lucruri care-mi aparţineau, mi-am luat la revedere în grabă de la câţiva, apoi am sărit din nou în Chinook, care aştepta cu motoarele pornite.

În maximum o oră, eram înapoi în Kandahar. Am făcut un duş, m-am bărbierit, m-am pregătit să prind un avion mare cu destinaţia Anglia. Mai erau şi alţi soldaţi care se învârteau pe-acolo, aşteptând să se îmbarce. Starea lor de spirit era total diferită. Jubilau cu toţii. Se duceau acasă.

Eu stăteam cu privirile ţintă în pământ.

În cele din urmă, am început să ne dăm toţi seama că procedura de îmbarcare dura neobişnuit de mult. De ce se întârzie? am întrebat nerăbdători. Un membru al echipajului ne-a spus că aşteptam un ultim pasager. Pe cine? Sicriul unui soldat danez tocmai era urcat în cală. Am tăcut cu toţii.

Când, în sfârşit, am urcat şi am decolat, perdeaua din partea din faţă a avionului s-a dat o clipă într-o parte. Am văzut atunci trei soldaţi pe paturi de spital. Mi-am desfăcut centura de siguranţă, am înaintat pe culoarul dintre scaune şi am descoperit trei soldaţi britanici răniţi grav. Unul dintre ei, îmi aduc aminte, avea răni înfiorătoare cauzate de un dispozitiv exploziv improvizat. Un altul era înfăşurat din cap până-n picioare în plastic. În ciuda faptului că era inconştient, ţinea strâns în mână o eprubetă ce conţinea bucăţi de şrapnel care îi fuseseră extrase din gât şi din cap.

Am vorbit cu medicul care îi îngrijea, l-am întrebat dacă aveau să supravieţuiască. Nu ştia. Dar, chiar dacă supravieţuiau, mi-a zis, îi aştepta un drum foarte greu.

M-am înfuriat pe mine fiindcă fusesem atât de preocupat de propria persoană. Mi-am petrecut restul acelui zbor gândindu-mă la tinerii şi tinerele care se duceau acasă în aceeaşi stare şi la toţi aceia care nu mai plecau niciodată acasă. M-am gândit la cei din ţară care nu ştiau nimic despre războiul ăsta – fiindcă aşa aleseseră. Mulţi i se opuneau, dar puţini ştiau câte ceva despre el. M-am întrebat de ce. Cui îi revenea sarcina de a le spune?

A, da, mi-am zis. Presei.

21

Am aterizat pe 1 martie 2008. Conferinţa de presă obligatorie a stat între mine şi un prânz ca lumea. Mi-am stăpânit nerăbdarea, m-am dus în faţa reporterului ales, i-am răspuns la întrebări. Folosea cuvântul *erou*, şi n-am putut suporta asta.

— Eroi sunt soldaţii din avion. Ca să nu mai vorbim de cei care încă se află în Delhi şi Dwyer şi Edinburgh.

Am ieşit din încăpere şi am dat nas în nas cu Willy şi cu tata. Cred că Willy m-a îmbrăţişat. Cred că l-am sărutat pe tata pe amândoi obrajii. Posibil ca şi el să… mă fi strâns de umăr? Cuiva din afară, aşa ceva i-ar fi părut o întâmpinare şi interacţiune normală în cadrul familiei, dar pentru noi era o demonstraţie de afecţiune fizică izbitoare, nemaivăzută.

Apoi s-au uitat amândoi la mine, cu ochii mari. Păream epuizat. Chinuit.

— Arăţi mai bătrân, a zis tata.

— Sunt.

Am urcat toţi în Audi-ul tatălui meu şi am pornit în grabă spre Highgrove. Cât a durat drumul, am vorbit între noi de parcă eram într-o bibliotecă. Aproape în şoaptă.

— Ce mai faci, Harold?

— Ah, nici nu ştiu. Tu ce mai faci?

— Nu prea rău.

— Kate ce face?

— Bine.

— Am ratat ceva?

— Nu. Toate aşa cum le ştii.

Am lăsat geamul în jos, m-am uitat la peisajul de ţară care-mi trecea prin faţa ochilor. Nu eram în stare să absorb toată culoarea aia, tot acel verde. Trăgeam în piept aerul proaspăt şi mă întrebam dacă lunile petrecute în Afganistan fuseseră un vis, iar drumul ăsta cu maşina era aievea, sau dacă, dimpotrivă, călătoria asta de acum era visul? Tunurile de la Dwyer, caprele decapitate, băiatul din roabă – asta era realitatea? Sau realitatea era parfumul apei de colonie a tatălui meu şi scaunele astea moi, din piele?

22

Am primit o lună liberă. Mi-am petrecut prima parte a ei cu prietenii. Auziseră că am venit acasă, m-au sunat, mi-au zis să ieşim la un pahar.

Bine, dar doar unul.

Un pub care se numeşte Cat and Custard Pot. Eu: stând într-un colţ întunecat, sorbind rar dintr-un pahar cu gin tonic. Ei: râzând şi pălăvrăgind şi făcând tot felul de planuri pentru excursii şi proiecte şi vacanţe.

Toţi păreau foarte gălăgioşi. Oare aşa fuseseră mereu?

Mi-au zis că par tăcut. Da, le-am răspuns, da, probabil.

— Cum aşa?

— Fără niciun motiv.

Pur şi simplu simţeam nevoia să tac.

Mă simţeam nelalocul meu, un pic distant. Câteodată simţeam un fel de panică. Alteori, furie.

— Voi ştiţi ce se întâmplă chiar în clipa asta în partea cealaltă a lumii?

După o zi sau două am sunat-o pe Chels, am rugat-o să ne vedem. Am implorat-o. Era în Cape Town. M-a invitat acolo. Da, mi-am zis. Exact de asta am nevoie acum. De o zi-două împreună cu Chelsy şi ai ei.

După aceea, am plecat amândoi în Botswana, unde ne-am întâlnit cu gaşca. Am început cu o vizită acasă la Teej şi Mike. Îmbrăţişări călduroase şi pupături în pragul uşii; fuseseră îngrijoraţi de moarte pentru mine. Apoi m-au pus la masă, şi Mike îmi tot umplea paharul, iar eu mă aflam în locul pe care-l iubeam cel mai mult pe lume, sub cerul pe care-l iubeam cel mai mult, atât de fericit, încât la un moment dat m-am întrebat dacă nu cumva îmi dăduseră lacrimile.

La o zi sau două după asta, am pornit împreună cu Chelsy în susul râului, într-o ambarcaţiune închiriată. *Kubu Queen*. Am gătit mâncăruri simple, am dormit pe puntea superioară a bărcii, sub stele. Uitându-mă la centura lui Orion, la Carul Mic, încercam să mă destind, dar era greu. Presa aflase despre excursia noastră şi ne urmărea în permanenţă de fiecare dată când barca se apropia de mal.

După vreo săptămână, ne-am întors la Maun şi am luat o cină de adio împreună cu Teej şi Mike. Toată lumea s-a dus devreme la culcare, dar eu am rămas cu Teej, i-am povestit câte ceva despre război. Foarte puţine. Era prima dată când vorbeam despre asta de când mă întorsesem acasă.

Willy şi tata mă întrebaseră. Dar nu aşa cum mă întrebase Teej.

Nici Chelsy nu mă întrebase aşa. Oare se învârtea cu precauţie în jurul subiectului deoarece încă îi displăcea faptul că mă dusesem la război? Sau fiindcă ştia că mi-ar fi venit greu să povestesc despre el? Nu-mi dădeam seama prea bine, şi aveam sentimentul că nici ea, că niciunul dintre noi nu-şi dădea seama prea bine de nimic.

Am vorbit cu Teej şi despre asta.

— Mă place, i-am zis. Mă iubeşte, cred. Dar nu-i place tot ce vine la pachet odată cu mine, cu faptul că sunt din familia regală – presa şi toate celelalte –, or, nimic din toate astea n-o să dispară vreodată. Şi-atunci ce speranţă să am?

Teej m-a întrebat direct dacă mă vedeam căsătorit cu Chelsy.

Am încercat să-i explic. Îmi plăcea foarte mult firea liberă şi autentică a lui Chelsy. Ea nu-şi făcea niciodată griji referitor la ce gândeau ceilalţi. Purta fuste scurte şi cizme înalte, dansa cu dezinvoltură, bea la fel de multă tequila ca mine, şi fix lucrurile astea îmi plăceau la ea… dar nu puteam să nu mă întreb îngrijorat ce părere ar avea bunica despre ele. Sau publicul britanic. Iar ultimul lucru pe care mi-l doream era să se schimbe Chelsy ca să le facă lor pe plac.

Îmi doream enorm să fiu soţ, tată… dar efectiv nu eram sigur.

— E nevoie de un anumit tip de persoană ca să se poată supune tuturor acestor condiţii, Teej, şi nu ştiu dacă Chelsy le poate face faţă. Nu ştiu dacă vreau să-i cer să le facă faţă.

23

Presa a scris pe nerăsuflate despre întoarcerea noastră în Anglia, că am dat amândoi fuga la apartamentul din Leeds al lui Chelsy, situat în afara campusului, unde locuia cu alte două fete, în care eu aveam încredere şi care, la rândul lor, aveau încredere în mine. Şi că m-am furişat în apartamentul lor deghizat, purtând un hanorac şi o şapcă de baseball, făcându-le pe colegele ei de apartament să râdă în hohote. Şi că îmi plăcea să mă prefac a fi student, să mă

duc după pizza şi să îmi petrec vremea prin baruri, întrebându-mă chiar dacă am făcut bine când am ales să nu mă duc la universitate – informaţii care erau, absolut toate, false.

La apartamentul din Leeds al lui Chelsy m-am dus de două ori. Le cunoşteam foarte puţin pe colegele ei de apartament. Şi nici măcar o dată nu regretasem decizia de a nu mă duce la universitate.

Dar presa devenea din ce în ce mai rea. Acum răspândea poveşti fanteziste, fantasmagorii, şi în timpul ăsta ne urmărea şi ne hărţuia pe mine şi pe toţi cei din cercul meu de apropiaţi. Chelsy mi-a spus că paparazzii o urmăreau când se ducea şi când se întorcea de la cursuri – mi-a cerut să fac ceva în privinţa asta.

I-am spus că o să încerc. I-am spus că îmi părea tare rău.

Când s-a întors în Cape Town, mi-a telefonat să-mi spună că se ţineau după ea peste tot şi că chestia asta o scotea din minţi. Nu-şi putea imagina de unde ştiau întotdeauna unde e şi unde urmează să se ducă. Era pe punctul de a ceda nervos. Am discutat despre asta cu Marko, iar el m-a sfătuit să îl rog pe fratele lui Chelsy să verifice dedesubtul maşinii.

Bineînţeles, un dispozitiv de urmărire.

Marko şi cu mine am ştiut să-i spunem fratelui ei exact ce să caute, şi unde, pentru că chestia asta li se întâmplase foarte multor oameni din jurul meu.

Chelsy mi-a zis din nou că pur şi simplu nu era sigură că e dispusă să accepte aşa ceva. O viaţă întreagă în care să fie urmărită la fiecare pas?

Ce puteam să-i spun? Aveam să-i duc dorul, foarte mult. Dar înţelegeam întru totul dorinţa ei de libertate.

Dacă aş fi avut de ales, nici eu nu mi-aş fi dorit o astfel de viaţă.

24

Flack, aşa-i ziceau.

Era nostimă. Şi foarte plăcută. Şi mişto. Am întâlnit-o într-un restaurant, când ieşisem cu câţiva prieteni, la mai multe luni după ce Chelsy şi cu mine o luaserăm pe drumuri separate.

— Spike, ea e Flack.

— Bună! Îmi pare bine să te cunosc, Flack.

Apărea la televizor, mi-a zis. Era prezentatoare.

— Scuze, i-am spus. Eu nu mă prea uit la televizor.

N-a fost surprinsă că n-o recunoşteam, iar lucrul ăsta mi-a plăcut. Nu avea un ego cât toate zilele. Chiar şi după ce mi-a explicat cine era şi cu ce se ocupa, tot nu îmi părea cunoscută.

— Cum ai zis că te cheamă?

— Caroline Flack.

Câteva zile mai târziu, ne-am întâlnit să luăm cina şi să jucăm cărţi. Noapte de poker în apartamentul lui Marko, în Bramham Gardens. După vreo oră, am ieşit din casă, deghizat cu una din pălăriile de cowboy ale lui Marko, să vorbesc cu Billy the Rock. În timp ce ieşeam din clădire, mi-am aprins o ţigară şi m-am uitat în dreapta. Acolo, în spatele unei maşini parcate… două perechi de picioare.

Şi două capete iţindu-se.

Indiferent cine ar fi fost acele persoane, nu m-au recunoscut cu pălăria lui Marko. Aşa că am putut să mă duc agale spre Billy şi, aplecându-mă spre maşina lui de poliţie, să-i şoptesc:

— Inamic în dreapta ta.

— Ce? Nu!

— Billy, de unde puteau să ştie?

— Habar n-am.

— Nimeni nu ştie că sunt aici. Mă ţin sub urmărire? Au acces la telefonul meu? Sau la telefonul lui Flack?

Billy s-a năpustit afară din maşină, a dat fuga după colţ, i-a surprins pe cei doi paparazzi. A ţipat la ei. Dar şi ei au ţipat la el. Considerau că au dreptul. Erau plini de tupeu.

N-au obţinut fotografia pe care şi-o doreau în seara aia – o mică victorie. Dar foarte curând după aceea, ne-au urmărit pe mine şi pe Flack, iar fotografiile pe care ni le-au făcut au declanşat o frenezie. În doar câteva ore se adunase o mulţime de oameni în faţa casei părinţilor lui Flack, şi în faţa caselor tuturor prietenilor ei, şi în faţa casei bunicii ei. Într-unul din ziare, Flack era descrisă drept „o tipă mai necizelată", fiindcă lucrase odată într-o fabrică sau ceva de genul ăsta.

Iisuse, mi-am zis, chiar suntem în asemenea hal o ţară de snobi nesuferiţi?

Am continuat să mă văd cu Flack din când în când, dar nu ne mai simţeam liberi. Cred că am continuat întâlnirile fiindcă realmente ne făcea plăcere să fim unul în compania celuilalt şi fiindcă nu voiam să ne recunoaştem înfrânţi de nenorociţii ăştia. Dar relaţia era iremediabil afectată, iar cu timpul am căzut de acord că pur şi simplu nu merita toată acea mâhnire şi hărţuire.

Mai ales pentru familia ei. La revedere, ne-am spus. La revedere şi mult noroc!

25

M-am dus cu JLP la Palatul Kensington, pentru un cocktail cu generalul Dannatt. Când am bătut la uşa generalului, aveam mai multe emoţii decât avusesem când plecasem la război.

Generalul şi soţia lui, Pippa, ne-au întâmpinat călduros, m-au felicitat pentru stagiul meu în Afganistan.

Am zâmbit, dar apoi m-am încruntat. Da, au adăugat. Regretau că fuseseră nevoiţi să îmi scurteze misiunea.

— Presa asta – strică tot, nu-i aşa?

— Fără nicio îndoială.

Generalul mi-a turnat un gin tonic. Ne-am tras nişte scaune, ne-am aşezat, iar eu am luat o înghiţitură bună din pahar şi am simţit cum ginul alunecă pe gât în jos şi, fără să stau pe gânduri, am început să vorbesc şi am spus că trebuia să mă întorc acolo. Trebuia să efectuez un stagiu complet.

Generalul m-a privit fix.

— O, înţeleg. Ei bine, dacă aşa stau lucrurile…

A început să gândească cu voce tare, examinând pe rând diferite opţiuni, analizând toate implicaţiile politice şi ramificaţiile fiecăreia dintre ele.

— Ce-ai zice să… te faci pilot de elicopter?

Hm. M-am lăsat pe spate în scaun. Nu mă gândisem niciodată la aşa ceva. Poate fiindcă Willy şi tata – şi bunicul, şi unchiul Andrew – erau piloţi. Întotdeauna îmi dorisem cu ardoare să merg pe drumul meu propriu, dar generalul Dannatt mi-a zis că asta ar fi cea mai bună cale. Singura cale. Aş fi mai în siguranţă, ca să zic aşa, deasupra bătăliei, printre nori. Şi la fel ar fi toţi cei care ar lupta alături de mine. Chiar dacă presa ar afla că m-am întors în Afganistan, chiar dacă ar face din nou vreun gest prostesc – chiar şi *atunci când* va face din nou un gest prostesc –, care-ar fi problema? Talibanii pot să afle unde sunt, dar să-i vedem cum vor reuşi ei să îmi ia urma în aer.

— Cât ar dura până când mi-aş încheia pregătirea pentru a deveni pilot, domnule general?

— Cam doi ani.

Am clătinat din cap.

— E prea mult, domnule.

A ridicat din umeri.

— Asta e, atât durează. Şi există un motiv întemeiat pentru asta.

Era nevoie de multă şcoală, mi-a explicat el. Fir-ar al naibii să fie! La fiecare pas, viaţa era hotărâtă să mă tragă înapoi în sala de clasă.

I-am mulţumit, i-am spus că o să mă gândesc la asta.

26

Dar mi-am petrecut vara aia din 2008 făcând orice, în afară de a mă gândi la asta.

Nu m-am gândit prea mult la nimic, în afară de cei trei soldaţi răniţi care se întorseseră acasă în acelaşi avion cu mine. Voiam ca şi alţi oameni să se gândească la ei şi să vorbească despre ei. Nu suficient de multe persoane se gândeau şi vorbeau despre soldaţii britanici care se întorceau de pe câmpul de luptă.

De câte ori aveam un minut liber, încercam să găsesc o cale de a schimba situaţia asta.

Între timp, Palatul îmi dădea de lucru. Am fost trimis în America, prima mea vizită oficială de lucru acolo. (Mai fusesem o dată în Colorado, să fac rafting, şi la Disney World împreună cu mama.) JLP s-a implicat în conceperea itinerariului, iar el ştia exact genul de lucruri pe care îmi doream să le fac. Îmi doream să vizitez soldaţii răniţi şi să depun o coroană în locul de comemorare de la World Trade Center. Şi mai voiam să întâlnesc familiile celor care muriseră în 11 septembrie 2001. El a făcut posibile toate aceste vizite.

Îmi aduc aminte din călătoria aia prea puţine lucruri în afara acestor momente. Mă uit în urmă şi citesc articole despre toată agitaţia şi gălăgia, despre toate locurile în care am fost, despre discuţiile ameţitoare legate de mama, datorate în mare parte iubirii ei faţă de America şi vizitelor ei istorice în ţara asta, dar ce îmi amintesc cel mai mult este că am stat de vorbă cu soldaţii răniţi, că am vizitat mormintele militare, că am discutat cu familiile copleşite de durere.

Le-am ţinut de mână, am încuviinţat din cap şi le-am spus: „Ştiu“. Cred că ne-am făcut unii pe alţii să ne simţim mai bine. Durerea sufletească trebuie împărtăşită, aşa e cel mai bine.

M-am întors în Anglia şi mai încredinţat că trebuia făcut mai mult pentru toţi cei afectaţi de războiul împotriva terorii. Am pus multă presiune pe mine – prea multă. Eram extenuat, şi n-o ştiam, şi de multe ori mă trezeam dimineaţa simţindu-mă slăbit din cauza surmenajului. Dar nu vedeam în ce fel aş putea-o lăsa mai moale, fiindcă erau prea mulţi cei care cereau ajutor. Prea mulţi cei care sufereau.

Cam în perioada asta am aflat despre o organizaţie britanică nouă: Help for Heroes („Ajutor pentru eroi“). Îmi plăcea enorm ce făceau, faptul că atrăgeau atenţia asupra situaţiei în care se aflau soldaţii. Willy şi cu mine i-am contactat. „Ce-am putea face pentru voi?“

Există un lucru pe care l-aţi putea face, au zis fondatorii, părinţi ai unui soldat britanic. „Aţi fi dispuşi să purtaţi o brăţară?“

Bineînţeles! Am purtat brăţara la un meci de fotbal, împreună cu Kate, iar efectul a fost electrizant. Cererea pentru brăţara aia a crescut vertiginos, donaţiile au început să curgă. Era începutul unei relaţii lungi, semnificative. Mai mult, era un memento visceral al puterii pe care o avea platforma noastră.

Cu toate astea, cea mai mare parte a activităţii mele se desfăşura departe de ochii lumii. Am petrecut multe zile la Selly Oak Hospital, şi la Headley Court, stând de vorbă cu soldaţii, ascultându-le poveştile, încercând să le ofer o clipă de pace sau să-i fac să râdă. N-am alertat niciodată presa, iar Palatului i-am permis să o facă o singură dată, cred. Nu voiam să văd niciun reporter pe o rază de un kilometru atunci când aveam acele întâlniri, care puteau părea informale la suprafaţă, dar care erau în realitate teribil de intime.

— Şi tu ai fost în Provincia Helmand?

— O, da.

— Ai pierdut colegi acolo?

— Mda.

— Pot să fac ceva, orice, pentru tine?

— Deja faci, prietene.

Am stat la căpătâiul multor femei şi bărbaţi aflaţi într-o stare îngrozitoare, şi adeseori alături de familiile lor. Un tânăr era înfăşurat în bandaje din cap până în picioare, într-o comă indusă. Mama şi tatăl lui erau acolo şi mi-au spus că ţineau un jurnal al însănătoşirii lui; mi-au zis să-l citesc. L-am citit. Apoi, cu permisiunea lor, am scris în el câteva rânduri pe care să le citească el atunci când avea să se trezească. După aceea ne-am îmbrăţişat cu toţii, iar când ne-am luat la revedere, ne simţeam ca şi cum am fi fost o familie.

În cele din urmă, m-am dus la un centru de recuperare fizică pentru o întâlnire oficială şi m-am întâlnit cu unul dintre soldaţii alături de care călătorisem în avion la întoarcerea acasă. Ben. Mi-a povestit cum un dispozitiv exploziv improvizat îi retezase braţul stâng şi piciorul drept. O zi toridă, mi-a spus. El alerga, a auzit o explozie, apoi a simţit cum zboară şase metri în aer.

Îşi amintea că şi-a *văzut* piciorul desprinzându-i-se de corp. Mi-a spus asta cu un zâmbet vag, curajos.

În ziua de dinaintea vizitei mele îşi primise noul picior protetic. M-am uitat în jos.

— E foarte frumos conceput. Şi pare chiar robust!

— O să vedem dacă e aşa, mi-a zis.

Regimul de recuperare cerea ca el să urce şi să coboare în ziua aia pe perete de căţărat.

Am rămas acolo, să-l privesc. Şi-a potrivit un ham, a apucat o sfoară, a început să urce nesigur pe perete. Când a ajuns în vârf a scos un strigăt de bucurie, apoi mi-a făcut cu mâna, după care a coborât la loc.

Eram uluit. Nu mai fusesem niciodată atât de mândru – că sunt britanic, că sunt soldat, că sunt tovarăşul lui de arme. I-am spus asta. I-am spus că voiam să-i fac cinste cu o bere pentru că a urcat până sus de tot pe peretele ăla. Nu, nu, cu o ladă de bere.

A râs.

— N-aş refuza aşa ceva, prietene!

A mai zis apoi că voia să alerge la un maraton.

I-am spus că, dacă avea s-o facă vreodată, aveam să-l aştept la linia de sosire.

27

Spre sfârşitul acelei veri, m-am dus în Botswana, m-am întâlnit cu Teej şi cu Mike. Recent lucraseră la seria *Planet Earth* a lui David Attenborough şi la alte câteva documentare BBC, iar acum filmau un documentar important despre elefanţi. Câteva turme, stresate din cauza invadării habitatului lor şi din cauza secetei, goneau prin Namibia în căutarea hranei şi ajungeau direct în braţele braconierilor – sute, înarmaţi cu mitraliere AK-47. Teej şi Mike sperau ca imaginile filmate de ei să aducă la cunoştinţa publicului acest masacru prelungit.

I-am întrebat dacă puteam să-i ajut cu ceva. Mi-au zis fără să stea pe gânduri:

- Sigur că da, Spike.

De fapt, s-au oferit să mă angajeze în chip de cameraman. Nu primeam plată, dar primeam recunoaşterea publică a rolului meu în producţia filmului.

Încă din prima zi mi-au zis că păream foarte *diferit*. Nu că n-aş fi fost dintotdeauna genul de om care ia munca în serios, dar era limpede că învăţasem în armată cum să primesc ordine. Nu era niciodată nevoie să-mi ceară de două ori să fac ceva.

De multe ori în timpul filmării, mergând pe după tufişuri cu camionul lor cu platformă, priveam în gol şi-mi ziceam: Ce ciudat! Toată viaţa i-am disprețuit pe fotografi, din cauză că sunt specializaţi în a-ţi fura libertatea, iar acum lucrez eu însumi ca fotograf, luptând să apăr libertatea acestor animale maiestuoase. Iar toată treaba asta mă face să mă simt mai liber.

Ironia era mai mare cu atât mai mult cu cât filmam veterinari în timp ce le puneau animalelor dispozitive de urmărire. (Dispozitivele aveau rolul de a-i ajuta pe cercetători să înțeleagă mai bine tiparele de migrație ale turmelor.) Până atunci nu avusesem cele mai fericite asocieri cu dispozitivele de urmărire.

Într-o zi am filmat un veterinar care a tras cu o săgeată tranchilizantă într-un elefant foarte mare, ca să-i înfășoare apoi în jurul gâtului un colier cu dispozitiv de urmărire. Dar săgeata pătrunsese foarte puțin în pielea groasă a elefantului, așa că acesta a reușit să-și vină în fire și să o rupă la fugă.

Mike a țipat:

— Ia camera, Spike! Fugi!

Elefantul își croia drum prin tufăriș, în general de-a lungul unei cărări nisipoase, deși câteodată nu era nicio cărare. Veterinarul și cu mine încercam să ne ținem pe urmele lui. Nu-mi venea să cred că animalul alerga cu asemenea viteză. Opt kilometri a fugit așa și abia apoi a început să încetinească, iar în cele din urmă s-a oprit. Am stat la distanță de el, iar când veterinarul a venit din urmă, l-am privit cum trage cu încă o săgeată tranchilizantă. Într-un final, uriașul a căzut la pământ.

Câteva clipe mai târziu, a ajuns și Mike, în camionul lui.

— Bravo, Spike!

Gâfâiam, aplecat în față și cu mâinile sprijinite pe genunchi, lac de sudoare.

Mike s-a uitat în jos, îngrozit.

— Spike. Unde-ți sunt încălțările?

— A, da! Le-am lăsat în camion. M-am gândit că n-am timp să mă mai și încalț.

— Ai alergat opt kilometri… prin tufăriș… fără încălțări?

Am râs.

— Mi-ai spus să fug. Așa cum ziceai, armata m-a învățat să primesc ordine.

28

Chiar la începutul anului 2009, o înregistrare video a început să circule cu repeziciune pe internet.

Eu, cadet, cu trei ani în urmă, stând împreună cu alți cadeți. Într-un aeroport. Cipru să fi fost? Sau poate așteptam să zburăm spre Cipru?

Înregistrarea video era făcută de mine. Îmi omoram timpul filmându-i pe băieți, comentând câte ceva când camera era în dreptul fiecăruia dintre ei, iar când am ajuns la bunul meu prieten Ahmed Raza Kahn, și el tot cadet, un pakistanez, am zis:

— Ah, micul nostru prieten paki…

Nu știam că paki e un cuvânt jignitor. În trecut auzisem de multe ori oamenii folosindu-l și niciodată nu văzusem pe cineva tresărind sau arătându-se jignit de el; nu i-am bănuit niciodată pe acei oameni că ar fi fost rasiști. Și nici nu știam absolut nimic despre prejudecățile involuntare. Aveam douăzeci și unu de ani, trăiam în izolare și privilegiu, iar dacă îmi suna în vreun fel cuvântul paki, îmi suna cam ca Aussie. Inofensiv.

Îi trimisesem înregistrarea unui coleg cadet, care realiza un film de sfârșit de an. De atunci, ea tot circulase, trecuse rapid din computer în computer, iar în cele din urmă ajunsese în mâinile cuiva care a vândut-o ziarului *News of the World*.

Acuzații aprinse au început să curgă. Nu învățasem nimic, ziceau oamenii. Nu mă maturizasem câtuși de puțin după dezastrul cu costumul nazist, ziceau oamenii. Prințul Harry e mai mult decât prostovan, mai mult decât petrecăreț – e rasist.

Liderul Partidului Conservator m-a denunțat. Un membru al guvernului s-a dus la televiziune ca să mă critice cu asprime. Unchiul lui Ahmed m-a condamnat la BBC.

Stăteam în Highgrove, uitându-mă la furia asta care se revărsa, aproape incapabil să înțeleg ce se întâmplă.

Cabinetul tatălui meu a cerut scuze public în numele meu. Am vrut să o fac și eu, dar cei de la Curte m-au sfătuit să n-o fac.

— Nu e cea mai bună strategie, domnule.

— Dă-o naibii de strategie!

Nu-mi păsa de strategie. Îmi păsa de ce gândeau oamenii și nu voiam să mă creadă un rasist. *Nu voiam să fiu* un rasist.

Mai presus de orice, îmi păsa de Ahmed. L-am contactat direct, mi-am cerut scuze. Mi-a spus că știe că nu sunt rasist. Pentru el nu era cine știe ce chestie toată povestea asta.

Ba era. Iar iertarea lui, ușurința cu care mi-o oferise, mă făcea să mă simt și mai prost.

29

În timp ce controversa asta continua să ia amploare, am plecat spre centrul de pregătire operațională RAF Barkston Heath. Un moment ciudat ca să încep instruirea pentru zbor, ca să încep orice fel de instruire, de fapt. Puterea mea de concentrare, slabă oricum din naștere, era acum mai slabă ca oricând. Dar, mi-am zis, poate că era totodată și cel mai bun moment. Voiam să mă ascund de omenire, să fug de pe planetă și, cum nu aveam la dispoziție nicio rachetă, poate că un avion era soluția potrivită.

Însă înainte de a putea pilota un avion, indiferent de model, armata trebuia să se asigure că sunt capabil sa fac asta. Timp de câteva săptămâni mi-au testat corpul si mintea.

Au tras concluzia că nu consumasem droguri. Păreau surprinși. Au mai tras concluzia și că nu eram un mare idiot, în ciuda faptului că înregistrarea video păruse să demonstreze contrariul.

Așa că… am trecut la treabă. Mi-au spus că primul meu avion va fi un Firefly. Galben aprins, cu aripă fixă și un singur motor. O mașinărie simplă, potrivit spuselor primului meu instructor de zbor, sergentul-major Booley.

Am urcat în avion și mi-am zis în gând: Pe bune? Mie nu mi se părea simplă.

M-am uitat la Booley, l-am studiat. Nici el nu părea simplu. Scund, solid, tenace, luptase în Irak și în Balcani și ar fi trebuit să fie o persoană dificilă, având în vedere prin câte trecuse, dar nu părea să fi fost afectat de misiunile efectuate acolo. Dimpotrivă, era foarte blând.

Era necesar să fie blând. Cu atâtea gânduri câte aveam în minte, am început antrenamentele foarte distrat, și s-a văzut. Mă tot așteptam ca Booley să-și piardă răbdarea, să înceapă să țipe la mine, dar n-a făcut-o niciodată. Dimpotrivă, după un antrenament, m-a invitat la o plimbare cu motocicleta.

— Hai să ne limpezim mintea! locotenente Wales.

A funcționat. Ca prin magie. Iar motocicleta, un superb Triumph 675, îmi amintea ce anume căutam în aceste lecții de zbor. Viteză și putere.

Și libertate.

Apoi am descoperit că nu eram liberi: presa ne urmărise tot drumul si ne fotografiase lângă casa lui Booley.

După o perioadă de acomodare cu carlinga Firefly-ului, cu panoul de bord și comenzile, am zburat, în sfârșit. Într-unul dintre primele noastre zboruri împreună, fără să mă avertizeze, Booley a băgat avionul în vrie. Am simțit cum aripa stângă coboară, am simțit cum mi se face rău ca urmare a unui sentiment de confuzie, de entropie, și apoi, după câteva secunde care au părut o eternitate, el a redresat avionul și l-a echilibrat.

M-am holbat la el.

— Ce mama naibii…?

Fusese o tentativă de suicid anulată?

Nu, a spus el blând. Asta era următoarea etapă a antrenamentului meu. În aer se pot întâmpla multe lucruri neprevăzute, mi-a explicat, şi trebuia să îmi arate ce să fac şi cum să fac.

— Îţi păstrezi calmul!

La următorul zbor, mi-a făcut aceeaşi manevră. Dar de data asta nu a redresat avionul. În timp ce ne roteam în aer şi cădeam spre pământ, mi-a zis:

— E timpul.

— Pentru ce?

— Pentru ca TU să… O FACI.

S-a uitat la comenzi. Le-am apucat în grabă şi am reuşit să redresez avionul taman la ţanc, sau cel puţin aşa mi s-a părut mie.

M-am uitat la Booley, aşteptând felicitări. Nimic. Nici măcar o reacţie.

De-a lungul antrenamentelor, Booley a tot făcut chestia asta, a oprit motorul şi a lăsat avionul în cădere liberă. Când scârţâitul metalic şi zgomotul de fond al motorului oprit deveneau asurzitoare, el se întorcea calm spre stânga.

— E timpul.

— Timpul?

— Tu deţii controlul.

— Eu deţin controlul.

După ce reporneam motorul, după ce ne întorceam în siguranţă la bază, nu existau niciun fel de aplauze. Nici măcar prea multe discuţii. Nu se dădeau medalii în carlinga lui Booley doar pentru că îţi făceai datoria.

Într-un final, într-o dimineaţă frumoasă, după câteva tururi de rutină în jurul aerodromului, am aterizat uşor, iar Booley a sărit din avion ca şi cum acesta ar fi luat foc.

— Ce s-a întâmplat?

— E timpul, locotenente Wales.

— Timpul?

— Pentru primul tău zbor de unul singur.

— A, OK!

Şi am decolat. După ce m-am asigurat mai întâi că îmi pusesem paraşuta. Am făcut unul sau două zboruri în jurul aerodromului, vorbind tot timpul cu mine: „Accelerație maximă! Ţine manşa pe linia albă! Ridică-te… uşor! Apleacă botul! Nu te opri! Întoarce în urcare! Stabilizează-te! Bun, eşti pe direcţia vântului. Anunţă turnul de control! Verifică punctele de control de la sol!

Verificări înainte de aterizare.

Redu puterea!

Începe să cobori în viraj!

Aşa, uşor acum.

Îndreaptă avionul, aliniază-l!

Urmează o traiectorie de zbor cu înclinare de trei grade, îndreaptă botul avionului înspre semnele de pe pista de aterizare!

Cere permisiunea de aterizare!

Îndreaptă avionul spre locul unde vrei să aterizezi!

Am aterizat fără incidente şi am ieşit de pe pista de zbor. Unei persoane obişnuite i s-ar fi părut că ăsta a fost cel mai banal zbor din istoria aviaţiei. Dar pentru mine era unul dintre cele mai minunate momente din viaţa mea.

Puteam să mă consider pilot acum? Nu prea. Dar eram pe calea cea bună.

Am sărit din avion şi m-am dus spre Booley. Dumnezeule, aş fi vrut să batem palma prietenește, să îl scot la o bere, dar nici nu se punea problema.

Singurul lucru pe care sub nicio formă n-aş fi vrut să-l fac era să îmi iau la revedere de la el, dar fix asta urma să fac. Acum, că zburasem singur, trebuia să încep etapa următoare a instruirii mele.

Aşa cum îi plăcea lui Booley să spună, era timpul.

30

Am ajuns la baza RAF Shawsbury şi am descoperit că elicopterele de acolo erau mult mai complexe decât Firefly-urile.

Chiar şi procedurile dinaintea zborului erau mai complicate.

M-am uitat la mulţimea de comutatoare şi întrerupătoare şi m-am gândit: „Cum voi reuşi să le memorez pe toate?“

Cumva, am făcut-o. Încet, sub privirile atente ale celor doi instructori, sergenţii-majori Lazel şi Mitchell, le-am învăţat pe toate.

În scurt timp ne-am ridicat în aer, elicele lovind norii pufoşi, una dintre cele mai frumoase senzaţii pe care le poate trăi cineva. Cea mai pură formă de zbor, din mai multe puncte de vedere. Prima dată când ne-am ridicat, pe verticală, mi-am spus: „M-am născut pentru asta.“

Dar am învăţat că nu *zborul* cu elicopterul era partea dificilă, ci planarea. Cel puţin şase lecţii lungi erau dedicate acestei sarcini, care părea uşoară la început, dar în curând mi s-a părut imposibilă. De fapt, cu cât încercai mai mult să planezi, cu atât părea mai imposibil.

Motivul principal era un fenomen numit „maimuţe de planare“. În apropierea solului, un elicopter poate cădea pradă unui cumul diabolic de factori: fluxul de aer, curentul descendent şi gravitaţia. Prima dată se leagănă, după care se zguduie, iar apoi se mişcă sus-jos şi stânga-dreapta – ca şi cum nişte maimuţe invizibile ar atârna de trenul de aterizare şi l-ar zgâlţâi. Pentru a ateriza cu elicopterul trebuie să scapi de aceste maimuţe, iar singurul mod în care o poţi face este… să le ignori.

Uşor de spus. De multe ori maimuţele astea m-au tras pe sfoară, dar aveam consolarea că şi pe ceilalţi piloţi care se antrenau cu mine i-au tras pe sfoară. Vorbeam între noi despre ticăloasele astea mici – erau ca nişte spiriduşi invizibili. Am ajuns să le urâm, să ne fie groază de ruşinea şi furia care apăreau când se dovedeau mai pricepute decât noi. Niciunul dintre noi nu putea înţelege cum să restabilească echilibrul elicopterului şi să îl facă să aterizeze pe pistă fără a lovi fuzelajul. Sau fără a zgâria tălpile. O aterizare care lăsa o urmă lungă şi strâmbă pe pistă era umilinţa supremă.

A venit şi ziua zborurilor solo, şi toţi eram înnebuniţi. *Maimuţele de planare*, *maimuţele de planare*, asta era tot ce auzeai în jurul ceainicului şi ibricului cu cafea. Când mi-a venit rândul, am urcat în elicopter, am spus o rugăciune şi am cerut turnului de control permisiunea pentru decolare. Am primit-o. Am pornit motorul, am decolat şi am făcut câteva tururi în jurul bazei, fără probleme, în ciuda vântului puternic.

Apoi urma momentul zero.

În zona de staţionare erau opt cercuri. Trebuia să aterizezi în interiorul unuia dintre ele. În stânga zonei de staţionare era o clădire portocalie din cărămizi, cu ferestre imense, unde ceilalţi piloţi si cursanţi îşi aşteptau rândul. Ştiam că toţi stăteau şi priveau de la ferestre şi simţeam cum „maimuţele“ pun stăpânire pe mine. Elicopterul se zgâlţâia. „Daţi-vă jos“, am ţipat, „lăsaţi-mă în pace!“

M-am luptat cu comenzile elicopterului şi am reuşit să aterizez în interiorul unuia dintre cercuri.

Am intrat în clădirea portocalie cu pieptul înainte, mândru, am luat loc la ferestre pentru a-i privi pe ceilalţi. Transpirat, dar zâmbind.

Mai mulţi cursanţi au fost nevoiţi să-şi anuleze aterizările în acea zi. Unul dintre ei a fost nevoit să aterizeze pe un petic de iarbă din apropiere. Un altul a aterizat atât de dur, încât a fost nevoie să intervină ambulanţele şi maşinile de pompieri.

Când a intrat în clădirea portocalie, am văzut în ochii lui ceea ce aş fi simţit şi eu dacă aş fi fost în locul său. O parte din el îşi dorea sincer să se fi prăbuşit şi să fi ars.

31

În perioada asta locuiam în Shropshire, cu Willy, care urma şi el un program de instruire pentru a deveni pilot. Găsise o căsuţă la zece minute de bază, pe proprietatea cuiva, şi mă invitase să stau cu el. Sau poate că m-am invitat singur?

Căsuţa era primitoare, fermecătoare, situată pe o uliţă îngustă, în spatele unor copaci cu frunziş bogat. Frigiderul era plin cu mâncăruri ambalate în pungi vidate, trimise de bucătarii tatei. Pui cu orez şi sos, curry de vită. În spatele casei se aflau nişte grajduri frumoase, ceea ce explica mirosul de cai prezent în fiecare cameră.

Amândoi ne bucuram de situaţia asta: era prima dată când locuiam împreună de când plecaserăm de la Eton. Era distractiv. Încă şi mai mult ne bucuram pentru că aveam ocazia să fim împreună în momentul decisiv, cel în care imperiul media al lui Murdoch avea să se prăbuşească într-un mod grandios. După luni de investigaţii, o şleahtă de reporteri şi editori de la ziarul cel mai de rahat al lui Murdoch erau, în sfârşit, identificaţi, încătuşaţi, arestaţi, acuzaţi de hărţuire la adresa politicienilor, celebrităţilor – şi familiei regale. Corupţia era dată în vileag, în sfârşit, iar pedepsele urmau să vină şi ele.

Printre ticăloşii care aveau să fie curând demascaţi se număra Deget, acelaşi jurnalist care publicase demult o non-ştire absurdă despre rana mea la deget pe vremea când eram la Eton. Între timp, eu mă vindecasem, dar Deget nu făcuse nimic în privinţa metodelor lui. Dimpotrivă, devenise mult mai nasol. Avansase în ierarhie în lumea ziarelor, devenise şef şi avea o întreagă echipă de Degete în subordine (la degetul mic?), mulţi dintre aceşti angajaţi „intrând“ în telefoanele oamenilor fără ştirea acestora din urmă. Infracţiune flagrantă, despre care Deget pretindea, în mod ridicol, că nu avea habar.

Cine altcineva urma să cadă? Rehabber Kooks! Aceeaşi editoare detestabilă care ticluise toată şarada cu clinica de dezintoxicare – fusese determinată să „îşi dea demisia“. Două zile mai târziu, poliţiştii au arestat-o.

O, ce uşurare am simţit amândoi când am auzit. Pentru noi şi pentru ţara noastră. O soartă similară îi aştepta curând şi pe ceilalţi, pe toţi intriganţii şi hărţuitorii şi mincinoşii. Foarte curând aveau să-şi piardă toţi slujbele şi averile lor necinstite, dobândite prin intermediul uneia dintre cele mai sălbatice serii de infracţiuni din istoria britanică.

Dreptate.

Eram bucuros din cale-afară. La fel era şi Willy. Mai mult, aveam un sentiment extrem de plăcut pentru că, în sfârşit, suspiciunile noastre fuseseră confirmate, iar prietenii noştri cei mai apropiaţi fuseseră răzbunaţi; pentru că se dovedea că nu fuseserăm paranoici de-a binelea. Chestiile care se întâmplaseră fuseseră într-adevăr nelalocul lor. Fuseserăm trădaţi, aşa cum suspectaserăm dintotdeauna, dar nu de bodyguarzi sau de prietenii noştri cei mai buni, ci din nou erau la mijloc acei turnători din Fleet Street. Şi Poliţia Metropolitană, care, în mod inexplicabil, nu-şi făcuse treaba, refuzând în repetate rânduri să-i investigheze şi să-i aresteze pe cei care încălcau evident legea.

Întrebarea era de ce? Răsplată? Înţelegeri secrete? Frică?

Aveam să aflăm în curând.

Publicul era oripilat. Dacă jurnaliştii puteau să folosească puterea enormă de care dispuneau pentru a face atât de mult rău, atunci democraţia era într-o stare deplorabilă. Mai mult, dacă jurnaliştilor li se permitea să testeze şi să zădărnicească măsurile de securitate de care figurile

notabile şi funcţionarii guvernamentali aveau nevoie pentru a fi în siguranţă, atunci ei aveau să le arate, în cele din urmă, şi teroriştilor cum să facă asta. Iar din momentul acela fiecare ar fi făcut ce-l tăia capul. Nimeni n-ar mai fi fost în siguranţă.

De generaţii întregi, britanicii spuseseră cu un zâmbet strâmb: „Ei, da, sigur că ziarele sunt de rahat – dar ce poţi face?“ Acum însă nu mai râdeau. Şi exista un consens general: trebuie să facem ceva.

Se auzeau chiar şi horcăieli de moarte venind dinspre ziarul de duminică cel mai popular, *News of the World,* al lui Murdoch, vinovatul principal în scandalul legat de hacking. Însăşi supravieţuirea lui era sub semnul întrebării. Companiile care îşi făceau reclamă în ziar spuneau că vor să se retragă, iar cititorii vorbeau despre boicot. Era cu putinţă? Progenitura lui Murdoch – copilul lui grotesc, cu două capete, micul monstru – era cu putinţă să îşi dea ultima suflare?

Se apropia o eră nouă?

Ciudat. Deşi toate astea ne dădeau, şi lui Willy, şi mie, o stare de bună dispoziţie, nu vorbeam prea mult despre ele în mod explicit. Am râs foarte mult în căsuţa aia, am petrecut multe ore fericite vorbind despre tot felul de lucruri, dar rareori despre chestia asta. Mă întreb dacă motivul e că era pur şi simplu prea dureros. Sau poate prea nerezolvată încă toată treaba asta. Poate că nu voiam să aducem ghinion, nu îndrăzneam să scoatem dopul şampaniei până când nu vedeam pozele cu Rehabber Kooks şi Deget în aceeaşi celulă.

Sau poate că exista, dincolo de suprafaţă, o anumită tensiune între noi, pe care eu n-o sesizam prea bine. În perioada cât am locuit amândoi în căsuţa aia am fost de acord să dăm un interviu comun – lucru pe care îl făceam foarte rar – într-un hangar la Shawbury. În timpul interviului, Willy s-a plâns încontinuu de obiceiurile mele. Harry e un leneş, zicea el. Harry sforăie.

M-am întors şi m-am uitat la el. Glumea cumva?

Îmi făceam curat întotdeauna. Şi nu sforăiam. În plus, camerele noastre erau separate de ziduri groase, aşa că, chiar dacă aş fi sforăit, n-ar fi avut cum să mă audă. Reporterii chicoteau de zor, dar eu am intervenit:

— Minciuni! Numai minciuni!

Asta i-a făcut să râdă şi mai tare. La fel şi pe Willy.

Am râs şi eu, fiindcă noi ne tachinam aşa de multe ori, dar când privesc acum în urmă la episodul ăsta, nu pot să nu mă întreb dacă nu era şi altceva la mijloc. Instruirea militară pe care o primeam în perioada aia avea rolul de a mă ajuta să ajung în linia întâi, adică acolo unde se pregătise şi Willy să ajungă, doar că Palatul îi anulase planurile. Rezerva, sigur, n-are decât să alerge pe câmpul de luptă ca o găină fără cap, dacă asta vrea. Dar Moştenitorul? Nu.

Aşa că Willy se pregătea acum să fie pilot de căutare şi salvare, şi poate că se simţea frustrat din cauza asta, chiar dacă n-o spunea. Iar dacă se simţea într-adevăr aşa, greşea profund. Eu vedeam activitatea lui ca fiind una remarcabilă, vitală – să salvezi vieţi în fiecare săptămână. Eram mândru de el şi plin de respect pentru modul în care se dedica trup şi suflet pregătirii sale.

Cu toate astea, ar fi trebuit să-mi dau seama cum se simţea. Cunoşteam prea bine disperarea pe care o simţi atunci când eşti retras dintr-o luptă pentru care te-ai pregătit ani la rând.

32

De la Shawbury m-am mutat la Middle Wallop. Armata certifica faptul că ştiu acum să pilotez un elicopter, dar mai departe trebuia să învăţ să pilotez *tactic* un avion. În timp ce făceam alte chestii. Multe alte chestii. Ca, de pildă, să citesc o hartă şi să localizez o ţintă şi să lansez proiectile şi să comunic prin radio şi să fac pipi într-o pungă. Abilitatea de a face mai multe lucruri în acelaşi timp în aer, la o viteză de 250 de kilometri pe oră, n-o poate căpăta

oricine. Ca să realizez acest truc mental demn de un Jedi, creierul meu trebuia să fie mai întâi remodelat, conexiunile dintre sinapsele mele trebuiau refăcute, iar Yoda în acest proces masiv de neuro-reconstrucţie avea să fie Nigel.

Sau, mai simplu, Nige.

El a fost cel căruia i-a revenit sarcina deloc de invidiat de a-mi fi cel de-al patrulea instructor de zbor – şi, fără îndoială, cel mai important.

Aeronava pe care aveam să ne efectuăm şedinţele de instruire era Squirrel, Veverița. Acesta era numele neoficial pentru micul elicopter francez cu un singur motor pe care se antrenau majoritatea elevilor britanici. Dar Nige era mai puțin focalizat asupra acestui Squirrel în care stăteam decât asupra veveriţelor din mintea mea. Veveriţele din minte erau duşmanii străvechi ai concentrării oamenilor, m-a asigurat Nigel. Fără ca eu să fiu conştient de asta, veveriţele îşi făcuseră sălaş în conştiința mea. Mai înşelătoare decât maimuţele de planare, spunea el, erau totodată şi mult mai periculoase.

Singura modalitate de a scăpa de veveriţele din minte, considera Nigel, o reprezenta o disciplină de fier. Un elicopter e uşor de stăpânit, dar ca să stăpâneşti mintea e nevoie de mai mult timp şi mai multă răbdare.

Timp şi răbdare, mi-am zis nerăbdător. Nu prea îmi prisoseşte niciuna din astea două, Nige, aşa că hai să-i dăm bătaie…

Şi mai e nevoie şi de un fel de iubire faţă de tine însuţi, a zis Nige, iar asta se manifestă sub forma încrederii de sine.

— Încredere de sine, locotenent Wales. Crede în tine – la asta se rezumă totul.

Îmi dădeam seama că există un adevăr în ce spunea, dar nu-mi puteam imagina că aş fi vreodată în stare să pun acel adevăr în practică. Realitatea era că eu *nu* credeam în mine – nu prea credeam în nimic, iar în mine, cel mai puțin. De fiecare dată când făceam o greşeală, lucru care se întâmpla des, eram foarte aspru cu Harry. Aveam senzaţia că mintea mea se oprea brusc, ca un motor supraîncălzit, ceaţa roşie cobora, iar eu încetam să mai gândesc, încetam să mai funcţionez.

— Nu, zicea Nige încet, ori de câte ori se întâmpla asta. Nu lăsa o greşeală să-ţi compromită zborul ăsta, locotenent Wales.

Dar eu am lăsat de multe ori o greşeală să-mi compromită zborul. Câteodată, ura mea de sine se mai răsfrângea şi asupra lui Nige. După ce mă purtam urât cu mine, mă mai întorceam şi spre el:

— Să-l ia dracu', pilotează-l tu şi gata!

El clătina din cap.

— Locotenent Wales, eu nu mă ating de comenzi. O să coborâm la sol şi tu eşti ăla care o să ne ducă acolo, după care o să discutăm despre toate astea.

Avea o voinţă herculeană. N-ai fi zis, judecând după înfăţişarea lui. Înălţime medie, constituţie medie, păr încărunţit, bine pieptănat cu cărare într-o parte. Purta salopetă de un verde imaculat, ochelari imaculaţi. Era civil în marina militară, un bunic blând, căruia îi plăcea la nebunie să navigheze – genul de tip foarte de treabă. Însă avea inima unui ninja.

Iar în momentul ăla eu aveam nevoie de un ninja.

33

Pe parcursul câtorva luni, Ninja Nige a reuşit să-mi arate cum să pilotez un elicopter în timp ce fac alte lucruri, nenumărate alte lucruri şi, ceea ce era şi mai important, cum să fac asta nutrind un fel de iubire faţă de mine însumi. Astea erau lecţii de zbor, dar eu îmi amintesc de ele ca de nişte lecţii de viaţă şi, treptat, cele bune au început să fie mai numeroase decât cele rele.

În orice caz însă, bună sau rea, fiecare şedinţă de nouăzeci de minute în Dojo-ul Squirrel al lui Nige mă lăsa vlăguit. După ce aterizam, îmi ziceam: „Am nevoie să trag un pui de somn.“

Mai întâi însă: raportul.

În timpul acestuia, Ninja Nige mă făcea într-adevăr să trec prin momente neplăcute, fiindcă nu căuta să mă menajeze în niciun fel. Vorbea răspicat şi mă rănea cu seninătate. Erau lucruri pe care trebuia să le aud, iar el nu-şi controla tonul când mi le spunea.

Deveneam defensiv.

El continua. Îi arătam din priviri că-l urăsc. El continua. Ziceam: „Bine, bine, am înţeles.“ El continua. Încetam să-l mai ascult. Bietul Nige… El continua.

A fost, îmi dau seama acum, unul dintre oamenii cei mai sinceri pe care i-am cunoscut vreodată şi ştia un secret despre adevăr pe care mulţi oameni nu sunt dispuşi să-l accepte: adevărul e *de obicei* dureros. Voia ca eu să cred în mine, dar nu voia s-o fac bazându-mă pe promisiuni false sau pe complimente nesincere. Calea regală către măiestrie e pavată cu adevăruri.

Nu că ar fi fost categoric împotriva complimentelor. Într-una din zile, aproape în treacăt, mi-a zis că păream lipsit de orice… frică.

— Nu eşti din cale-afară de îngrijorat, dacă-mi permiţi să spun, locotenent Wales, că ai putea să mori.

— Aşa e.

I-am explicat că nu mă mai temusem de moarte de la vârsta de doisprezece ani.

A încuviinţat din cap. A înţeles. Am trecut mai departe.

34

În cele din urmă, Nige mi-a dat drumul, m-a eliberat ca pe o pasăre rănită însănătoşită de el, iar în urma certificării sale, armata m-a pronunţat apt să pilotez elicoptere Apache.

Dar nu – era o şmecherie. Nu aveam să pilotez elicoptere Apache. Aveam să stau într-o clasă fără ferestre şi să *citesc* despre elicopterele Apache.

Există ceva mai crud de-atât? m-am întrebat în sinea mea. Îmi promiţi un elicopter, apoi îmi dai un morman de teme?

Cursul a durat trei luni, timp în care aproape că mi-am pierdut minţile. În fiecare seară mă întorceam prăbuşit în camera mea ca o celulă, de la popota ofiţerilor, şi începeam să-mi vărs năduful prin telefon vreunui prieten sau, dacă nu, atunci bodyguardului. Luam în calcul să renunţ cu totul la curs. Nici măcar nu-mi dorisem vreodată să pilotez elicoptere Apache, le spuneam tuturor bosumflat. Îmi doream să pilotez elicoptere Lynx. Era mai uşor de învăţat şi m-aş fi putut întoarce la război mai repede. Dar comandantul meu, colonelul David Meyer, mi-a scos din cap ideea asta.

— Nicio şansă, Harry.

— De ce, domnule colonel?

— Fiindcă ai experienţă în operaţiuni de recunoaştere, ai fost un CAA foarte bun şi eşti un pilot al naibii de bun. O să pilotezi elicoptere Apache.

— Dar…

— Pot să spun din felul în care pilotezi, din felul în care citeşti relieful că asta eşti menit să faci.

Menit să fac? Cursul era un chin!

Dar, cu toate astea, nu întârziam niciodată. Mă prezentam cu bibliorafturile mele pline de informaţii despre motoarele Apache, şi ascultam prelegerile, şi făceam eforturi uriaşe să nu rămân în urmă. Încercam să îmi folosesc toate cunoştinţele pe care le dobândisem de la instructorii mei de zbor, de la Booley la Nige, şi tratam sala de clasă ca pe o aeronavă care coboară în zbor. Sarcina mea era să redobândesc controlul.

Şi apoi, într-o zi… s-a terminat. Mi s-a spus că aveam permisiunea, după secole de aşteptare, să-mi pun centura într-un Apache pe cinste.

Pentru… rulare pe pistă.

— Glumeşti?

Patru lecţii, mi s-a spus.

— Patru lecţii… despre rularea pe pistă?

S-a dovedit că cele patru lecţii abia dacă au fost suficiente ca să pot absorbi tot ce era de ştiut despre rularea pe pistă a acelei păsări masive. Aveam senzaţia, în timpul manevrelor la sol, că aeronava era pe picioroange, aşezată pe un pat de jeleu. Au existat momente în care m-am întrebat efectiv dacă voi fi vreodată în stare să efectuez rularea pe pistă, dacă toată călătoria asta n-avea să se încheie cumva aici, înainte de a fi început cu adevărat.

Am dat parţial vina pentru disconfortul meu pe felul în care eram aşezaţi înăuntrul elicopterului. În Firefly, în Squirrel, instructorul era întotdeauna lângă mine. Putea să întindă mâna şi să-mi corecteze imediat greşelile sau să-mi arate modul corect în care trebuia procedat. Booley punea mâna pe comenzi, sau Nige apăsa pedalele, iar eu procedam la fel. Mi-am dat seama că mult din ceea ce învăţasem în viaţă învăţasem în felul ăsta, urmând exemplul celuilalt. Mai mult decât majoritatea oamenilor, eu aveam nevoie de un îndrumător, de un învăţător – de un partener.

Dar în Apache, instructorul era ori mult în faţă, ori în spate de tot – şi nu-l vedeam. Eram complet singur.

35

Aranjamentul scaunelor n-a mai fost, în cele din urmă, o problemă. De la o zi la alta, elicopterul Apache îmi părea din ce în ce mai puţin străin, iar în unele zile mă simţeam chiar bine pilotându-l. Am învăţat să fiu singur acolo, să gândesc singur, să funcţionez singur. Am învăţat să comunic cu bestia asta mare, rapidă, primejdioasă, splendidă, să vorbesc pe limba ei, să ascult când îmi vorbea. Am învăţat să fac diverse lucruri cu mâinile în timp ce făceam altele cu picioarele. Am învăţat să apreciez cât de fenomenală e maşina asta: incredibil de grea, totuşi capabilă de o suplețe care te ducea cu gândul la balet. Cel mai complex elicopter din punct de vedere tehnologic şi totodată cel mai agil. Înţelegeam acum de ce doar o mână de oameni pe pământul ăsta ştiu să piloteze elicoptere Apache şi de ce costă milioane de dolari să instruieşti pe fiecare dintre aceşti oameni.

Şi apoi… a venit timpul să pilotez noaptea.

Am început cu un exerciţiu numit „punga“, iar denumirea lui e cât se poate de sugestivă. Ferestrele elicopterului erau acoperite, iar tu te simţeai ca şi cum ai fi fost într-o pungă de hârtie maro. Trebuia să te foloseşti de instrumente şi aparate de măsură pentru a primi toate datele despre condiţiile din exteriorul aeronavei. Înfricoşător, descurajant, dar eficient. Erai forţat să îţi dezvolţi un fel de al doilea văz.

Apoi ne-am ridicat cu Apache-ul pe cerul nopţii, am dat câteva ture în jurul bazei, încetul cu încetul ne-am extins zborul până mai departe. Am fost puţin speriat când am zburat deasupra câmpiei Salisbury, deasupra acelor văi şi păduri pustii prin care mă târâsem în patru labe în timpul acelor prime exerciţii. Apoi am zburat deasupra unor zone mai populate. Şi apoi: Londra. Tamisa scânteind în întuneric. London Eye clipind către stele. Parlamentul Britanic şi Big Ben, şi palatele. Mă întrebam dacă bunica era înăuntru şi dacă era trează. Oare câinii ei corgi se pregăteau de culcare în timp ce eu făceam rotirile astea graţioase pe deasupra capetelor lor îmblănite?

Oare steagul era ridicat?

În întuneric am devenit expert în folosirea monoclului, cea mai uimitoare şi emblematică parte a tehnologiei unui Apache. Un senzor din botul elicopterului transmitea imagini printr-

un cablu, până în carlingă, unde erau introduse în monoclul care era prins de casca mea, în faţa ochiului drept. Prin intermediul acelui monoclu primeam toate informaţiile despre lumea exterioară. Toate simţurile mele erau reduse la acel unic mic portal. La început am avut senzaţia că scriu cu degetul de la picior sau că respir prin ureche, dar după aceea mi-a devenit o a doua natură. Şi apoi a devenit ceva mistic.

Într-o noapte, în timp ce făceam cercuri pe deasupra Londrei, am fost brusc orbit şi, pentru o fracţiune de secundă, m-am gândit că aş putea să pic în Tamisa. Am văzut culori strălucitoare, mai ales verde-smarald, iar după câteva secunde mi-am dat seama despre ce era vorba: cineva de la sol îndreptase spre noi un indicator cu laser. Eram dezorientat. Şi furios. Dar mi-am spus că trebuie să fiu recunoscător pentru experienţa asta, pentru exerciţiu. De asemenea, am fost recunoscător într-un fel bizar pentru amintirea răzleaţă pe care mi-a stârnit-o. Mohamed Al Fayed, dându-ne lui Willy şi mie indicatoare cu laser de la Harrods, pe care îl deţinea. Era tatăl iubitului mamei mele, aşa că probabil încerca să ne câştige afecţiunea. Dacă asta încerca, atunci a reuşit. Laserele alea ni s-au părut geniale.

Ne jucam cu ele ca şi cum ar fi fost nişte săbii laser.

36

Către sfârşitul instruirii mele pe Apache, la Wattisham Airfield în Suffolk, am primit încă un instructor. Treaba lui era să pună la punct ultimele detalii.

Când ne-am întâlnit, ne-am strâns mâna, iar el a zâmbit cu subînţeles. Am răspuns printr-un zâmbet. El a continuat să zâmbească. Zâmbeam şi eu, dar începeam să mă întreb: Care-i motivul? Am crezut că urma să-mi facă un compliment. Sau să-mi ceară o favoare. În schimb, el m-a întrebat dacă-i recunosc vocea.

— Nu.

Făcea parte din echipa care m-a scos din primejdie în Afganistan.

— Ah, atunci, în 2008?

— Da.

Schimbaserăm câteva cuvinte prin radio în noaptea aia, mi-am adus aminte.

— Îmi amintesc cât de supărat erai.

— Da…

— Se simţea din vocea ta.

— Da, am fost devastat.

A zâmbit larg.

— Şi uită-te la tine acum.

37

Urma să împlinesc douăzeci şi cinci de ani în câteva zile şi aveam sentimentul că de data asta e mai mult decât o simplă aniversare. Prietenii mi-au zis că douăzeci şi cinci e o vârstă hotărâtoare, momentul în care mulţi tineri şi multe tinere ajung la o răscruce în drumul lor. La douăzeci şi cinci de ani faci un pas concret înainte… altminteri începi să aluneci înapoi. Eu eram pregătit să merg înainte. Simţeam, în multe privinţe, că ani de zile zburasem în pungă.

Mi-am adus aminte că la noi în familie vârsta de douăzeci şi cinci de ani fusese una însemnată. Bunica, de exemplu, la douăzeci şi cinci de ani devenise al şaizeci şi unulea monarh din istoria Angliei.

Aşa că am hotărât să marchez această aniversare importantă cu o excursie.

Botswana din nou.

Toată gaşca era acolo, iar între o prăjitură şi un cocktail, îmi spuneau cât de diferit le păream – din nou. Le părusem mai matur, mai călit după prima mea misiune de luptă. Dar acum, spuneau ei, păream mai… cu picioarele pe pământ.

Ciudat, mă gândeam. Lecţiile de zbor… mă aduseseră cu picioarele pe pământ?

Nimeni nu mi-a oferit mai multe laude sau iubire decât Teej şi Mike. Însă într-o noapte, la o oră târzie, Mike m-a luat deoparte ca să purtăm o discuţie intimă, deloc veselă. La masa lor din bucătărie, mi-a vorbit pe larg despre relaţia mea cu Africa. A venit timpul, zicea el, ca relaţia aceea să se schimbe. Până atunci relaţia fusese una în care luasem, luasem şi iar luasem – dinamica tipică a relaţiei britanicilor cu Africa. Dar acum trebuia să ofer şi eu ceva în schimb. Ani buni îi auzisem pe el şi pe Teej şi pe alţii plângându-se de crizele cu care se confruntă locul ăsta. Schimbările climatice. Braconajul. Seceta. Incendiile. Eram singura persoană, din cele pe care le cunoşteau, care avea o anumită influenţă, un fel de megafon global – singura persoană care avea efectiv capacitatea de a face ceva.

— Ce pot să fac, Mike?

— Să aduci la cunoştinţa celorlalţi situaţia de aici.

38

O parte dintre cei prezenţi ne-am îngrămădit în bărci cu fundul plat şi am luat-o în sus pe fluviu. Am campat pentru câteva zile, am explorat câteva insule îndepărtate. Nici picior de om pe o rază de mai mulţi kilometri.

Într-o după-amiază, ne-am oprit în trecere pe Kingfisher Island şi ne-am preparat nişte băuturi, apoi am privit asfinţitul. Ploua, şi asta făcea ca lumina să pară roz. Ascultam muzică, eram veseli, visători, şi am pierdut orice noţiune a timpului. Când ne-am urcat la loc în bărci şi am început să ne îndepărtăm de ţărm, ne-am lovit de două mari probleme.

Întunericul. Şi o furtună mare.

Fiecare dintre ele era genul de problemă cu care nu ţi-ai fi dorit să te întâlneşti pe Okavango. Dar amândouă în acelaşi timp? Eram în bucluc.

Apoi s-a pornit şi vântul. În întuneric, în vijelia aia, fluviul era imposibil de navigat. Apa făcea vârtejuri. În plus, cel care se afla la cârma bărcii noastre era beat. Ne loveam întruna de bancurile de nisip.

Mi-a trecut prin cap că poate aveam să ne găsim sfârşitul în apa aia. Am strigat că trec eu la cârmă.

Îmi amintesc fulgerele strălucitoare, bubuiturile seismice ale tunetelor. Eram doisprezece oameni în două bărci şi niciunul nu sufla o vorbă. Chiar şi cei mai experimentaţi dintre noi, localnicii, erau la ananghie, chiar dacă ne prefăceam că deţinem controlul asupra situaţiei continuând să ţinem muzica dată la volum mare.

Deodată, fluviul s-a îngustat. Apoi a cotit brusc. Eram disperaţi să ajungem înapoi acasă, dar trebuia să avem răbdare. Să ne supunem curentului. Să ne lăsăm duşi de el.

Chiar atunci, un fulger imens. Timp de două secunde s-a făcut lumină ca în miezul zilei, iar noi am avut timp să vedem, stând direct în faţa noastră, în mijlocul râului, un grup de elefanţi uriaşi.

În acel foarte scurt interval de lumină, am întâlnit privirea unuia dintre ei. I-am văzut fildeşii albi ca zăpada curbându-se în sus, i-am văzut fiecare cută de pe pielea udă, întunecată, în timp ce apa îi trecea de umeri. I-am văzut urechile gigantice, de forma aripilor unui înger.

Cineva a şoptit: „Să fiu al naibii!“ Altcineva a oprit muzica. Ambii cârmaci au oprit motoarele.

Într-o linişte desăvârşită, am plutit pe fluviul umflat, aşteptând următorul fulger. Când acesta a venit, am văzut din nou acele creaturi maiestuoase. De data asta, când m-am holbat la elefantul cel mai apropiat de mine, când m-am uitat adânc în ochii lui, când el s-a uitat înapoi în ochii mei, m-am gândit la ochiul atotvăzător al Apache-ului, şi m-am gândit la diamantul Koh-i-Noor, şi m-am gândit la lentila aparatului foto, convexă şi sticloasă ca ochiul elefantului – doar că lentila aparatului îmi dădea întotdeauna o stare de nervozitate, pe când

ochiul ăsta îmi dădea un sentiment de siguranţă. Ochiul ăsta nu judeca, nu lua nimic de la mine – el *exista* pur şi simplu. Dacă era să văd totuşi ceva în el, vedeam o… lacrimă? Era oare cu putinţă?

Se ştie că elefanţii plâng. Ei au ceremonii funerare pentru cei dragi, iar când dau peste un elefant care zace mort în tufişuri, se opresc şi îi aduc un omagiu. Poate că bărcile noastre îi deranjaseră în timpul unei astfel de ceremonii? Al unui soi de adunare? Sau poate că întrerupseserăm un fel de repetiţie. O poveste care dăinuie din Antichitate spune că un elefant a fost observat în timp ce exersa, într-un loc retras, nişte paşi complicaţi de dans pe care urma să-i prezinte curând în cadrul unei parade.

Furtuna se înteţea. Trebuia să ne punem în mişcare. Am repornit bărcile şi ne-am îndepărtat. La revedere, le-am zis în şoaptă elefanţilor. În mijlocul curentului am simţit cum
mă destind, mi-am aprins o ţigară, i-am spus memoriei mele să reţină întâlnirea asta, momentul ăsta ireal în care linia dintre mine şi lumea exterioară s-a estompat sau a dispărut complet.

Pentru o fracţiune de secundă, tot ce alcătuieşte lumea a format un singur întreg. Totul a avut un sens.

Caută să ţii minte, mi-am zis în gând, sentimentul pe care l-ai avut când ai fost atât de aproape de adevăr, de adevărul adevărat: Că viaţa nu e întotdeauna bună, dar nu e nici întotdeauna rea. Caută să ţii minte sentimentul pe care l-ai avut când, în sfârşit, ai înţeles ce încercase Mike să-ţi spună.

Să aduc la cunoştinţa celorlalţi situaţia de aici.

39

Mi-am primit aripile. Tata, în calitate de comandant de corp de armată, mi le-a prins de piept.

Mai 2010.

O zi fericită. Tata, purtând bereta lui albastră, mi-a oferit-o oficial pe a mea. Mi-am pus-o şi apoi ne-am salutat reciproc. Gestul ăsta aproape că a fost mai intim decât o îmbrăţişare.

Camilla era prezentă. Şi surorile mamei. Şi Chelsy. Eram din nou împreună. Curând după aceea ne-am despărţit iar.

N-am avut de ales – din nou. Aveam aceleaşi probleme vechi, niciuna nu se rezolvase între timp. Pe lângă asta, Chelsy voia să călătorească, să se distreze, să îşi trăiască tinereţea, dar eu mă pregăteam încă o dată să plec la război. Aveam să pornesc curând. Dacă rămâneam împreună, am fi putut să ne vedem, în cel mai bun caz, de câteva ori pe parcursul următorilor doi ani, or, asta nu se putea numi relaţie. Niciunul dintre noi n-a fost surprins când ne-am trezit din nou în acelaşi impas emoţional.

— La revedere, Chelsy!

— La revedere, Hazza!

În ziua în care mi-am primit aripile, mi-am închipuit că şi le-a primit şi ea pe ale ei. Ne-am dus în Botswana pentru ultima oară. O ultimă excursie pe fluviu, ne-am zis. O ultimă vizită la Teej şi Mike.

Ne-am distrat de minune şi, firește, am început să punem sub semnul întrebării decizia pe care o luaserăm. Când şi când, încercam să găsesc diferite modalităţi de a face ca relaţia să meargă totuşi, discutam despre asta. Chelsy intra şi ea în joc. Era atât de evident că ne amăgim singuri cu bună ştiinţă, încât Teej a simţit nevoia să intervină.

— S-a terminat, copii. Amânaţi inevitabilul. Şi în felul ăsta ajungeţi să vă pierdeţi minţile.

Stăteam într-un cort din grădina ei. S-a aşezat lângă noi în cort şi a rostit adevărurile astea dificile ţinându-ne pe amândoi de mână. Privindu-ne în ochi, ne-a îndemnat să ne despărţim o dată pentru totdeauna.

— Nu irosiţi cel mai preţios lucru din lume. Timpul.

Avea dreptate, ştiam asta. Ca să-l citez pe sergentul major Booley: era timpul.

Aşa că mi-am impus să îmi scot din minte relaţia asta – de fapt, orice relaţie. Să fiu mereu ocupat cu ceva, mi-am zis pe drumul înapoi cu avionul din Botswana. În scurtul timp pe care îl mai am la dispoziţie până când plec în Afganistan, să fiu mereu ocupat cu ceva.

În acest scop, m-am dus în Lesotho cu Willy. Am vizitat mai multe şcoli construite de Sentebale. Prinţul Seeiso era cu noi; împreună cu el pusesem eu bazele organizaţiei caritabile, în 2006, la scurt timp după ce îşi pierduse mama. (Mama lui luptase şi ea în războiul împotriva virusului HIV.) Ne-a dus să cunoaştem o mulţime de copii, fiecare dintre ei având o poveste răvăşitoare. Speranţa medie de viaţă în Lesotho la vremea aceea era de patruzeci şi ceva de ani, în vreme ce în Marea Britanie era de şaptezeci şi nouă de ani la bărbaţi, optzeci şi doi la femei. Să fii copil în Lesotho era ca şi cum ai fi de vârstă mijlocie în Manchester şi, deşi existau diverse motive complicate pentru situaţia asta, principalul motiv era HIV.

Un sfert dintre adulţii din Lesotho erau infectaţi cu HIV.

După două-trei zile, am pornit împreună cu prinţul Seeiso spre şcoli mai îndepărtate, care trăiau practic în afara societăţii. Prinţul Seeiso ne oferise în dar nişte ponei sălbatici, ca să-i călărim o parte din drum, şi pături confecţionate de localnici, ca să ne ţină de cald. Le-am purtat ca pe nişte pelerine.

Prima oprire a fost într-un sat îngheţat situat la mare înălţime: Semonkong. Situat la vreo 2.000 de km deasupra nivelului mării, între nişte munţi cu creste înzăpezite. Din nările cailor ieşeau fuioare de abur cald în vreme ce îi îmboldeam să urce tot mai sus, dar când urcuşul a devenit prea abrupt, am trecut la camioane.

Odată sosiţi, ne-am dus direct la şcoală. Băieţi care păşteau vitele veneau aici de două ori pe săptămână, primeau o masă caldă şi se duceau la ora de curs. Ne-am aşezat în semiîntuneric în spatele unei lămpi de parafină, privind modul de desfăşurare al unei lecţii, după care ne-am aşezat pe jos alături de vreo zece băieţi, dintre care unii nu aveau mai mult de opt ani. I-am ascultat descriindu-ne drumul lor zilnic către şcoală. Era ceva de necrezut: după douăsprezece ore în care se ocupaseră de vaci şi oi, mergeau două ore pe jos prin trecători montane doar ca să înveţe matematică, citire, scriere. Atât de mare era foamea lor de învăţătură. Treceau peste durerile din tălpi, peste frigul muşcător – şi peste lucruri mult mai rele. Erau atât de vulnerabili în timp ce străbăteau drumul ăla, atât de expuşi elementelor naturii, încât unii dintre ei muriseră trăsniţi. Mulţi fuseseră atacaţi de câini vagabonzi. Coborându-şi vocea, ne-au spus că mulţi fuseseră şi abuzaţi sexual de pribegi, hoţi de vite, nomazi şi de alţi băieţi.

M-am gândit ruşinat la cât mă plânsesem eu de şcoală. De orice.

În ciuda tuturor suferinţelor pe care le înduraseră, tot copii erau. Bucuria lor era de nestăpânit. S-au bucurat nespus de cadourile pe le aduseserăm – haine călduroase, fesuri de lână. S-au îmbrăcat cu hainele primite, au dansat, au cântat. Ne-am alăturat şi noi lor.

Unul dintre băieţi stătea retras. Faţa lui era rotundă, sinceră, candidă. Era evident că o mare povară îi apăsa inima. Mi s-a părut că aş fi prea indiscret dacă l-aş întreba. Dar aveam în geantă încă un dar, o torţă, şi i-am dat-o lui. I-am spus că speram ca ea să-i lumineze în fiecare zi calea către şcoală. A zâmbit. Voiam să-i spun că zâmbetul lui îmi aduce şi mie un zâmbet pe faţă. M-am străduit. Dar vai, nu prea mă descurcam cu limba sesotho.

40

Curând după ce ne-am întors în Anglia, Palatul a anunţat că Willy o să se căsătorească.

Noiembrie 2010.

Era o veste nouă pentru mine. În tot acel timp pe care-l petrecuserăm împreună în Lesotho nu-mi spusese nimic despre asta.

Ziarele au publicat poveşti fanteziste despre momentul în care mi-am dat seama că Willy şi Kate formau o pereche potrivită, momentul în care am apreciat profunzimea iubirii lor şi am decis astfel să-i ofer în dar lui Willy inelul pe care îl moştenisem de la mama, legendarul safir. Un moment tandru între fraţi, un moment care a creat o legătură afectivă între noi trei, şi nişte prostii cât toate zilele: nimic din toate astea nu se întâmplase în realitate. Nu i-am dăruit niciodată inelul acela lui Willy, fiindcă nu era la mine. Willy îl avea deja. Îl ceruse după ce a murit mami, iar eu i-l lăsasem cu dragă inimă.

Acum, că Willy se concentra asupra pregătirilor pentru nuntă, i-am urat toate cele bune şi m-am lăsat absorbit de gândurile proprii. Am reflectat îndelung la situaţia mea. Întotdeauna presupusesem că eu voi fi primul care se va căsători, fiindcă îmi doream mult lucrul ăsta. Întotdeauna presupusesem că voi fi un soţ tânăr, un tată tânăr, fiindcă luasem hotărârea de a nu fi ca tata. El fusese un tată mai în vârstă, iar eu simţisem mereu că asta dăduse naştere unor probleme, ridicase nişte bariere între noi. Odată ajuns la vârsta mijlocie, devenise mai sedentar, mai înclinat spre rutină. Nu era genul de tată care să se joace leapşa cu noi iar şi iar sau care să bată mingea încă multă vreme după lăsarea întunericului. Fusese cândva aşa. Ne alerga prin tot Sandringham-ul, inventând jocuri minunate, precum cel în care ne înfăşura în pături, ca pe nişte hotdogi, până când începeam să ţipăm de atâta râs, şi apoi scutura brusc pătura şi ne scotea din ea prin capătul celălalt. Nu ştiu dacă Willy sau eu am râs vreodată mai tare. Însă n-a trecut mult şi a încetat să se mai joace în vreun fel cu noi, deşi noi aveam încă nevoie s-o facă. Pur şi simplu nu mai avea entuziasmul necesar – suflul necesar. Eu însă îl voi avea, mi-am promis în repetate rânduri. Îl voi avea.

Acum mă întrebam: oare?

Oare adevăratul eu era cel care făcuse promisiunea asta de a deveni un tată tânăr? Sau adevăratul eu era ăsta de acum, care nu reuşea să găsească persoana potrivită, partenera potrivită, şi care se întreba cine e el cu adevărat?

„De ce lucrul ăsta, pe care aparent mi-l doresc atât de mult, nu se întâmplă? Şi dacă n-o să se întâmple niciodată? Ce va însemna viaţa mea? Care va fi scopul meu suprem?“

„Războiul“, am presupus. Când orice altceva eşua, aşa cum se întâmpla de obicei, îmi rămânea armata. (Măcar de-aş fi avut o dată stabilită pentru plecare.)

Iar după războaie, mi-am zis, vor exista întotdeauna activităţile caritabile. De când cu excursia în Lesotho, simţeam o pasiune mai mare ca oricând pentru a mă dedica acelor cauze cărora li se dedicase mama. Şi eram hotărât să îmi asum cauza pe care mi-o oferise Mike la masa din bucătăria lui. Toate astea erau suficiente pentru o viaţă de om, mi-am zis.

De aceea mi s-a părut mai mult decât o coincidenţă fericită, mi s-a părut că era un fel de sinteză a întregii mele gândiri faptul că am fost contactat de un grup de soldaţi răniţi care plănuiau o călătorie către Polul Nord. Sperau să obţină milioane de lire sub formă de donaţii pentru Walking With The Wounded („Mergând alături de răniţi“) şi în acelaşi timp să devină primii care, după ce au suferit diferite amputări, ajung la Pol fără sprijin din exterior. M-au invitat să-i însoţesc.

Îmi doream să spun da. Îmi doream din toată inima să spun da. Era însă o problemă. Călătoria era la începutul lui aprilie, periculos de aproape de data anunţată pentru nunta lui Willy. Ar fi trebuit să ajung acolo şi înapoi fără să întâmpin vreun obstacol în drum, altminteri riscam să ratez ceremonia.

Dar Polul Nord nu e un loc în care să fii sigur că ajungi sau din care să fii sigur că pleci fără niciun obstacol în cale. Polul Nord e un loc cu obstacole infinite. Există întotdeauna variabile, de obicei legate de vreme. Aşa că perspectiva asta mă neliniştea, iar pe cei de la Palat îi neliniştea de două ori mai tare.

I-am cerut sfatul lui JLP. A zâmbit.

— E o ocazie unică în viaţă.

— Da. Este.

— Trebuie să te duci.

Dar mai întâi, a zis, mai era un loc în care trebuia să ajung. Ca o continuare directă a conversaţiilor pe care el şi cu mine le începuserăm cu cinci ani în urmă, după gafa mea catastrofală cu nazismul, organizase o excursie la Berlin.

Şi aşa se face că în decembrie 2010, într-o zi teribil de friguroasă, am atins cu degetele găurile lăsate de gloanţe în zidurile oraşului – cicatricile încă proaspete, rămase după jurământul smintit al lui Hitler de a lupta până la ultimul om. Am stat pe fostul loc al Zidului Berlinului, care fusese totodată şi locul camerelor de tortură ale SS, şi aş fi putut să jur că auzeam, adus de vânt, ecoul ţipetelor agonizante. Am întâlnit o femeie care fusese trimisă la Auschwitz. Şi-a descris detenţia, ororile pe care le-a văzut, auzit, mirosit. Poveştile ei erau pe cât de dificil de ascultat, pe atât de important de auzit. Dar n-o să le repet eu. Nu mie îmi revine misiunea de a le repovesti.

Înţelesesem de multă vreme că fotografia mea în uniformă nazistă fusese rezultatul mai multor eşecuri – eşec de gândire, eşec de caracter. Dar mai fusese şi un eşec la nivel de educaţie. Nu doar educaţie primită la şcoală, ci şi autoeducare. Nu ştiusem suficient de multe despre naziști, nu căutasem să aflu suficient de multe, nu pusesem suficiente întrebări profesorilor şi familiilor şi supravieţuitorilor.

Luasem hotărârea de a schimba asta.

Nu puteam deveni persoana care îmi doream să fiu până când nu schimbam asta.

41

Avionul meu a aterizat pe un arhipelag numit Svalbard.

Martie 2011.

Când am coborât din avion, m-am întors încet să cuprind cu privirea tot peisajul. Alb, alb şi iar alb. Nu vedeam cu ochii decât un alb de fildeş, un alb de zăpadă. Munţi albi, troiene albe de zăpadă, dealuri albe, iar peisajul ăsta era străbătut de drumuri înguste şi albe, nu multe la număr. Majoritatea celor două mii de locuitori aveau un snowmobil, nu o maşină. Peisajul era atât de minimalist, atât de simplu, încât mi-am zis: „Poate o să mă mut aici.“

„Poate că *ăsta* e scopul meu.“

Apoi am aflat despre o lege locală ce interzicea oricui să iasă din oraş *fără* o armă la el, deoarece munţii de dincolo de oraş erau cutreieraţi de urşi polari hămesiţi, şi atunci mi-am zis: „Poate nu.“

Am mers cu maşina până într-un oraş numit Longyearbyen, oraşul cel mai nordic de pe Pământ, situat la doar 1.300 de kilometri de punctul cel mai de sus al planetei. Mi-am întâlnit colegii de călătorie. Căpitan Guy Disney, un cavalerist care-şi pierduse gamba dreaptă din cauza unei grenade propulsate de rachetă. Căpitan Martin Hewitt, un paraşutist al cărui braţ rămăsese paralizat după ce fusese împuşcat. Soldat Jaco Van Gass, un alt paraşutist, care îşi pierduse mare parte din piciorul stâng şi jumătate din braţul stâng din cauza unei grenade propulsate de rachetă. (Îşi botezase restul de braţ, dându-i o poreclă veselă, Nemo, care întotdeauna ne făcea să izbucnim în râs.) Sergent Steve Young, un galez, care avea spatele rupt din cauza unui dispozitiv exploziv improvizat. Doctorii i-au spus că nu va mai merge niciodată, iar el era acum gata să tragă după el o sanie de 90 de kg până la Polul Nord.

Mă simţeam motivat în compania unor astfel de oameni. Le-am spus că eram onorat să mă alătur lor, onorat să fiu pur şi simplu în compania lor, şi nu conta că erau minus treizeci de grade. De fapt, vremea era atât de rea, încât a trebuit să amânăm pornirea.

Ah, nunta lui Willy, mi-am zis, cu faţa în palme.

Am petrecut câteva zile aşteptând, antrenându-ne, mâncând pizza şi cartofi prăjiţi la barul local. Am făcut câteva exerciţii pentru a ne obişnui cu temperaturile extreme. Ne-am pus pe

noi nişte costume de scafandru portocalii, am sărit în Oceanul Arctic. Am fost şocat să văd cât de caldă era apa în comparaţie cu aerul îngrozitor de rece.

Dar mai presus de orice, am avut ocazia să ne cunoaştem mai bine unii pe ceilalţi, să creăm o legătură afectivă.

Când vremea ne-a permis în sfârşit să călătorim, am sărit într-un Antonov şi am zburat spre o tabără improvizată, apoi am trecut la elicoptere şi am zburat până la o distanţă de 320 de km de Polul Nord. Era în jurul orei unu noaptea când am aterizat, dar era lumină ca ziua în amiaza mare în deşert. Acolo nu exista întuneric: întunericul fusese alungat. Le-am făcut cu mâna elicopterelor, luându-ne la revedere, şi am pornit la drum.

Experţii în condiţii arctice avertizaseră echipa să evite transpiraţia, fiindcă orice umezeală îngheaţă instantaneu la Polul Nord, fapt care cauzează tot felul de probleme. Dar mie nu-mi spusese nimeni asta. Lipsisem de la acele şedinţe de instruire cu experţii. Aşa că iată-mă, după prima zi de mers, după ce trăsesem de sania grea, cu transpiraţia curgând efectiv pe mine – drept care hainele mele începeau să se transforme în gheaţă solidă. Ceea ce era şi mai alarmant, începeam să observ primele semne de necazuri pe degete şi pe urechi.

Degerături.

Nu m-am plâns.

Cum aş fi putut, printre oamenii ăia? Dar, oricum, nici nu simţeam nevoia să mă plâng. În ciuda disconfortului, nu simţeam decât recunoştinţă pentru faptul că mă aflam în prezenţa unor asemenea eroi, că slujeam unei cauze atât de nobile, că vedeam un loc pe care atât de puţini oameni ajung vreodată să-l vadă. De fapt, în a patra zi, când a venit timpul să plec, n-am vrut s-o fac. Mai ales că nici nu ajunseserăm încă la Pol.

Din păcate, nu aveam de ales. Ori plecam atunci, ori ratam nunta fratelui meu.

M-am urcat într-un elicopter, cu destinaţia Barneo Airfield, de unde urma să decoleze avionul meu.

Pilotul şovăia. Insista că trebuie să văd Polul înainte de a pleca.

— Nu se poate să baţi atâta drum şi să nu-l vezi, mi-a zis el.

Aşa că m-a dus până acolo, şi am coborât amândoi din elicopter într-un ţinut complet alb. Împreună, am reperat locul exact cu ajutorul GPS-ului. Stăteam în picioare în vârful lumii. Singuri. Ţinând în mână Drapelul Uniunii.

Înapoi în elicopter, cu destinaţia Borneo. Dar, fix atunci, o furtună puternică a venit măturând totul în cale, ceea ce a dus la anularea zborului nostru, la anularea tuturor zborurilor. Furtuna de intensitatea unui uragan a crăpat, în cele din urmă, pista. Erau necesare reparaţii.

În timp ce aşteptam, mi-am petrecut vremea cu o mână de ingineri. Am băut vodcă, am stat în sauna lor improvizată, apoi am sărit în oceanul rece ca gheaţa. De multe ori mi-am dat capul pe spate, am lăsat să alunece pe gât încă o vodcă delicioasă, mi-am spus să nu mă stresez în legătură cu pista, cu nunta, cu nimic.

Furtuna a trecut, pista a fost refăcută – sau mutată, nu mai ştiu exact. Avionul meu a decolat huruind pe gheaţă şi m-a ridicat în înaltul cerului albastru. Am făcut cu mâna de la fereastră. La revedere, prieteni!

42

În ajunul nunţii, Willy şi cu mine am luat cina în Clarence House împreună cu tata. Erau, de asemenea, prezenţi James şi Thomas – cavalerii de onoare ai lui Willy.

Publicul fusese informat că eu eram cavalerul de onoare, dar asta era o minciună sfruntată. Publicul se aştepta ca eu să fiu cavalerul de onoare, aşa că Palatul a simţit că n-are încotro decât să spună că eu sunt. În realitate, Willy nu voia ca eu să ţin discursul de la nuntă al cavalerului de onoare. Nu considera că e prudent să-mi dea microfonul şi să mă lase să vorbesc liber. Puteam să spun ceva teribil de nepotrivit.

În privința asta nu se înșela.

De asemenea, minciuna le oferea acoperire lui James și lui Thomas, doi civili, doi inocenți. Dacă s-ar fi dezvăluit că ei erau cavalerii de onoare ai lui Willy, presa turbată i-ar fi vânat, le-ar fi luat urma, i-ar fi spionat, investigat, ar fi distrus viața familiilor lor. Ambii băieți erau timizi, liniștiți. N-ar fi putut face față unui asemenea asalt, și nici nu trebuia, oricum, să fie expuși unui asemenea asalt.

Willy mi-a explicat toate astea și nici măcar n-am clipit. Am înțeles. Ba chiar am râs amândoi de chestia asta, făcând speculații în legătură cu lucrurile nepotrivite pe care le-aș fi putut spune în discursul meu. Și astfel, cina de dinaintea nunții a fost plăcută, veselă, în ciuda emoțiilor evidente, specifice viitorilor miri, care-l năpădiseră și pe Willy. Thomas și James l-au obligat să dea pe gât câteva pahare de rom și cola, ceea ce a părut într-adevăr să-i risipească anxietatea. Între timp, eu întrețineam atmosfera cu povești de la Polul Nord. Tata era foarte interesat și îi părea rău pentru disconfortul cauzat de degerăturile pe care le suferisem la urechi și la obraji, iar eu cu greu m-am abținut să nu fac dezvăluiri suplimentare și să-i spun și despre penisul la fel de dureros. La întoarcerea acasă, descoperisem îngrozit că zonele mele de jos erau și ele degerate și, în vreme ce urechile și obrajii deja se vindecau, mădularul nu dădea semne de vindecare.

Cu fiecare zi care trecea, problema devenea tot mai deranjantă.

Nu știu de ce trebuia să fiu reticent în ceea ce privește o discuție despre penisul meu cu tata sau cu toți ceilalți domni prezenți. Penisul meu era o chestiune de interes public. Presa scrisese pe larg despre el. Erau nenumărate povești în cărți și în ziare (chiar și în *New York Times*) despre faptul că Willy și cu mine n-am fi fost circumcișii. Mama interzisese asta, ziceau ei toți, și deși e cât se poate de adevărat că șansele de a-ți degera penisul sunt mult mai mari atunci când nu ești circumcis, toate poveștile erau false. Fusesem circumcis pe când eram bebeluș.

După cină ne-am mutat în camera cu televizorul și ne-am uitat la știri. Reporterii le luau interviu oamenilor care se instalaseră în apropierea porții de la Clarence House, cu speranța că vor obține un loc în rândul din față la nuntă. Ne-am dus la fereastră și ne-am uitat la miile de oameni adunați acolo, cu corturi și saci de dormit, de-a lungul arterei The Mall, care se întinde de la Buckingham Palace la Trafalgar Square. Mulți beau, cântau. Unii găteau mâncare pe plite portabile. Alții se plimbau de colo colo, cântau, sărbătoreau, de parcă *ei* ar fi fost cei care se căsătoreau a doua zi dimineață.

Willy, încins de la rom, a strigat:

— Ar trebui să ne ducem să-i vedem!

Le-a trimis mesaj celor din echipa de securitate, spunându-le că dorea să facă asta.

Echipa de securitate a răspuns: „Recomandăm insistent să n-o faci."

„Nu", le-a scris el iar. „E bine să mă duc. Vreau să ies acolo, la ei. Trebuie să-i văd!"

Mi-a cerut să vin cu el. M-a implorat. Vedeam în ochii lui că romul lucra bine de tot. Avea nevoie de un însoțitor. Un rol dureros de familiar mie. Dar nu mă deranja.

Am ieșit amândoi, am mers pe lângă mulțime, am dat mâna cu oamenii. Aceștia îi urau lui Willy toate cele bune, îi spuneau că-l iubesc, că o iubesc pe Kate. Ne priveau pe amândoi cu aceleași zâmbete înlăcrimate, aceeași expresie de afecțiune și milă pe care o văzuserăm în ziua aceea de august din 1997. Fără să vreau, clătinam din cap. Eram în ajunul Zilei celei Mari din viața lui Willy, una dintre cele mai fericite zile pentru el, și efectiv nu aveam cum să evităm ecourile zilei Celei mai Urâte din viața lui. Din viața noastră.

M-am uitat la el de mai multe ori. Obrajii îi erau de un roșu-aprins, de parcă el ar fi fost cel cu degerăturile. Poate că ăsta a fost motivul pentru care și-a luat la revedere de la mulțime, s-a dus la culcare devreme. Era cherchelit.

Dar e la fel de adevărat că amândoi eram epuizaţi atât emoţional, cât şi fizic. Aveam nevoie de odihnă.

Motiv pentru care am fost şocat a doua zi dimineaţa, când m-am dus în camera lui şi l-am găsit arătând de parcă n-ar fi închis un ochi. Era tras la faţă, avea ochii roşii.

— Eşti bine?

— Mda, sunt bine.

Dar nu era.

Purta uniforma roşie a Gărzilor Irlandeze, nu redingota lui tipică pentru Cavaleria Regală. M-am întrebat dacă ăsta era motivul stării lui de spirit. O întrebase pe bunica dacă putea să poarte uniforma lui de membru al Cavaleriei Regale, iar ea refuzase. În calitate de moştenitor, trebuie să poarte hainele de ceremonie cele mai importante, a decretat ea. Willy era mohorât din cauză că nu avea niciun cuvânt de spus legat de ce avea să poarte la propria nuntă, din cauză că autonomia îi fusese luată cu o astfel de ocazie. Îmi spusese de câteva ori că se simţea frustrat.

L-am asigurat că arăta al naibii de elegant în uniforma irlandeză, cu decoraţia Coroana Imperială şi chipiul cu mottoul regimentului său: *Quis Separabit? Cine ne va despărţi?*

N-au părut să-l convingă în vreun fel toate astea.

Eu, pe de altă parte, nu arătam elegant şi nici nu mă simţeam confortabil în uniforma mea Blues and Royals, pe care protocolul dicta să o port. Nu o mai purtasem niciodată până atunci şi speram să nici n-o mai port prea curând. Avea epoleţi uriaşi şi manşete imense, şi îmi imaginam lumea zicând: „Cine e idiotul ăsta?“ Mă simţeam o versiune kitsch a lui Johnny Bravo.

Am urcat într-un Bentley de culoarea prunei. Niciunul dintre noi n-a rostit vreun cuvânt cât timp am aşteptat ca şoferul să pornească maşina. După ce ne-am pus în mişcare, în sfârşit, am rupt tăcerea.

— Puţi.

Consecinţa romului de noaptea trecută. Am deschis în glumă geamul, m-am ţinut de nas – i-am oferit nişte bomboane cu mentă.

Colţurile gurii i s-au ridicat vag.

După două minute, Bentley-ul s-a oprit.

— Scurtă călătoria, am zis.

M-am uitat pe fereastră. Westminter Abbey.

Ca întotdeauna, stomacul mi s-a strâns. Mi-am zis în gând: Nimic nu se compară cu a te căsători în acelaşi loc în care ai participat la slujba de înmormântare a mamei tale. I-am aruncat o privire lui Willy. Se gândea oare la acelaşi lucru?

Am intrat în catedrală, umăr la umăr. M-am uitat din nou la uniforma lui, la chipiul lui. *Cine ne va despărţi?* Eram soldaţi, bărbaţi în toată regula, dar aveam acelaşi mers nesigur, copilăros pe care l-am avut când am condus-o pe mama pe ultimul drum. „De ce ne-au făcut adulţii una ca asta?“ Am înaintat prin biserică, îndreptându-ne spre o încăpere laterală, separată de altar – numită Cripta. Totul în clădirea aia vorbea despre moarte.

Nu era vorba doar de amintirile legate de înmormântarea mamei. Mai mult de trei mii de trupuri neînsufleţite zăceau dedesubtul nostru, în spatele nostru. Erau îngropate sub stranã, vârâte în pereţi. Eroi de război şi poeţi, oameni de ştiinţă şi sfinţi, crema Commonwealth-ului. Isaac Newton, Charles Dickens, Chaucer, plus treisprezece regi şi optsprezece regine erau cu toţii înmormântaţi acolo.

Încă îmi venea foarte greu să mă gândesc la mami ca fiind pe tărâmul Morţii. Mami, care dansase cu Travolta, care se ciondănise cu Elton, care îi fascinase pe soţii Reagan – oare chiar se putea să fie pe tărâmul de dincolo, alături de spiritele lui Newton şi Chaucer?

Între aceste gânduri despre mami şi moarte şi penisul meu degerat, eram în primejdie să devin la fel de neliniştit ca mirele. Aşa că am început să fac câţiva paşi, să-mi scutur braţele,

să ascult murmurul mulţimii de oameni din bănci. Stăteau deja aşezaţi de două ore când am sosit noi.

— Pot să bag mâna în foc că mulţi dintre ei au nevoie să facă pipi, i-am zis lui Willy, încercând să risipesc tensiunea.

Nicio reacţie. S-a ridicat în picioare, a început să facă şi el câţiva paşi.

Am mai făcut o încercare:

— Verigheta! O, nu – unde e? Unde dumnezeu am pus-o?

Apoi am scos-o.

— Uf!

A zâmbit o secundă, apoi şi-a reluat paşii.

N-aş fi avut cum să pierd verigheta aia nici dacă aş fi vrut. În interiorul tunicii îmi fusese cusut un buzunar special. Fusese ideea mea, de fapt, fiindcă luasem foarte în serios datoria solemnă şi onoarea de a mi-o asuma.

Acum am scos inelul din buzunarul său special şi l-am ţinut în lumină. O bandă subţire de aur galez, tăiat dintr-o pepită oferită familiei regale cu aproape un secol în urmă. Din aceeaşi pepită de aur fusese făurită verigheta bunicii, şi cea a prinţesei Margaret, dar acum pepita era pe sfârşite, din câte auzisem. Până când aveam să mă căsătoresc eu, dacă mă căsătoream vreodată, era posibil să nu mai rămână nimic din el.

Nu-mi amintesc când am ieşit din Criptă. Nu-mi amintesc când m-am îndreptat spre altar. Nu-mi amintesc slujba religioasă, nici momentul în care am scos inelul şi i l-am înmânat fratelui meu. Mintea mea nu a înregistrat mai nimic din timpul ceremoniei. Mi-o aduc aminte pe Kate mergând spre altar, arătând incredibil, şi mi-l aduc aminte pe Willy conducând-o înapoi spre ieşirea din biserică, iar când i-am văzut dispărând pe uşă şi urcând în trăsura care avea să-i transporte către Palatul Buckingham, soţ şi soţie pentru totdeauna, aşa cum făgăduiseră că vor fi, îmi amintesc că am zis în sinea mea: „La revedere!“

O iubeam pe noua mea cumnată, simţeam că îmi e mai mult *soră* decât cumnată, sora pe care n-o avusesem niciodată şi pe care mi-o dorisem întotdeauna, şi eram bucuros că avea să stea de-acum înainte mereu alături de Willy. Era o pereche potrivită pentru fratele meu mai mare. Erau vizibil fericiţi împreună, iar asta mă făcea şi pe mine fericit. Dar în adâncul meu nu puteam să nu simt că ăsta era încă un adio pe care-l spuneam sub acoperişul ăsta odios. Încă o despărţire. Fratele pe care îl însoţisem în Westminster Abbey în dimineaţa aia era luat – pentru totdeauna. Cine putea nega asta? Niciodată nu avea să mai fie în primul rând şi mai presus de orice Willy. Nu aveam să mai colindăm împreună ţinuturile rurale din Lesotho, cu pelerinele fluturând în spatele nostru. Nu aveam să mai împărţim niciodată o căsuţă cu miros de cai în timp ce luam lecţii de zbor. *Cine ne va despărţi?*

Viaţa, iată cine.

Avusesem acelaşi sentiment când se căsătorise tata, acelaşi presentiment, şi nu se împlinise el oare? În Era Camilla l-am văzut tot mai rar, aşa cum prezisesem. Nunţile erau evenimente vesele, fără îndoială, dar într-un anume sens erau totodată şi nişte înmormântări, fiindcă după ce rosteau jurămintele, oamenii dispăreau oarecum din viaţa ta.

Mi-a trecut atunci prin minte gândul că identitatea e o ierarhie. Mai întâi suntem ceva, apoi suntem altceva, şi apoi altceva, şi aşa mai departe, până la moarte – e o *succesiune*. Fiecare identitate nouă urcă pe tronul Sinelui, dar ne duce mai departe de sinele nostru iniţial, poate sinele nostru esenţial – copilul. Da, evoluţia, maturizarea, calea spre înţelepciune, toate astea sunt firești şi sănătoase, dar există o puritate a copilăriei, care se diluează cu fiecare iterare. La fel ca în cazul acelui bulgăre de aur, se diminuează treptat.

Cel puţin asta gândeam eu în ziua aia. Willy, fratele meu mai mare, înaintase pe drumul lui, iar de-atunci înainte avea să fie în primul rând soţ, apoi tată, apoi bunic şi aşa mai departe. Avea să fie o persoană nouă, mai multe persoane noi, şi niciuna dintre acestea nu avea să mai

fie Willy. Avea să fie ducele de Cambridge, titlu ales pentru el de bunica. Bravo lui, mi-am zis în gând. Mă bucur pentru el. Dar în acelaşi timp simt că pentru mine e o pierdere.

Cred că reacţia mea amintea oarecum de cea pe care am avut-o prima dată când am urcat într-un elicopter Apache. După ce mă obişnuisem să am pe cineva alături de mine, cineva care să-mi servească drept model, m-am trezit înfricoşător de singur.

Şi eunuc, pe deasupra.

Ce încerca universul să-mi demonstreze lăsându-mă fără penis în aceeaşi clipă în care mă lăsa fără frate?

Câteva ore mai târziu, în timpul recepţiei, am făcut câteva remarci rapide. Nu un discurs, ci doar o introducere de două minute la discursul adevăraţilor cavaleri de onoare. Willy mi-a spus de mai multe ori că rolul meu avea să fie cel de „comper". A trebuit să caut cuvântul în dicţionar.

Presa scrisese pe larg despre pregătirile mele pentru introducerea asta, despre faptul că îi telefonasem lui Chelsy şi testasem pe ea câteva dintre frazele pe care plănuiam să le rostesc, zbârlindu-mă iniţial, dar, în cele din urmă, cedând insistenţelor ei de a nu face nicio referire la „picioarele bestiale ale lui Kate" – toate astea fiind, de fapt, nişte aiureli maxime. Nu i-am telefonat niciodată lui Chelsy ca să-i cer părerea despre remarcile mele; noi doi nu mai ţineam legătura în mod regulat, motiv pentru care Willy îmi ceruse părerea înainte să o invite la nuntă. Nu voia ca vreunul dintre noi să se simtă inconfortabil.

Adevărul este că testasem câteva remarci pe JLP, dar în cea mai mare parte am improvizat atunci, pe loc. Am spus câteva glume despre copilăria noastră, o poveste caraghioasă despre vremurile în care Willy juca polo pe apă, iar apoi am citit câteva fragmente din scrisorile trimise de public cu această ocazie. Un american scria că îşi dorise să facă ceva special pentru noua ducesă de Cambridge, aşa că îşi propusese să prindă o mulţime de hermine, a căror blană era folosită prin tradiţie de regalitate. Americanul ăsta plin de entuziasm explica apoi că intenţionase să prindă *o mie de hermine* pentru haina pe care o avea în minte (Dumnezeule, era vorba despre un cort oare?), dar că, din păcate, nu reuşise să pună mâna decât pe vreo… două.

Un an greu pentru hermine, am spus.

Totuşi, am adăugat, americanul a improvizat, s-a descurcat cu ce-a avut, aşa cum fac americanii, şi a încropit ceva din tot ce avea, iar acel ceva îl ţineam eu acum în mână şi l-am ridicat în văzut tuturor.

În sală s-a auzit o exclamaţie colectivă. Era un chilot tanga. Moale, din blană, cu câteva şnururi de mătase ataşate unui săculeţ din hermină care nu era mai mare decât buzunarul pentru verighetă cusut în interiorul tunicii mele.

După exclamaţia colectivă a venit un hohot de râs vesel, satisfăcător. După ce hohotul de râs s-a stins, am încheiat pe un ton serios. Mami: „Cât de mult i-ar fi plăcut să se afle aici. Cât de mult ar fi iubit-o pe Kate şi cât de mult s-ar fi bucurat să vadă iubirea dintre voi doi."

În timp ce rosteam cuvintele astea, am evitat să mă uit în sus. Nu voiam să dau ochii cu tata, cu Camilla – şi mai ales cu Willy. Nu mai plânsesem de la înmormântarea mamei, şi nu aveam de gând să o fac acum.

De asemenea, nu voiam să văd faţa nimănui în afară de cea a mamei. Aveam în minte o imagine cât se poate de limpede cu ea strălucind în ziua cea mare din viaţa lui Willy şi râzând tare la auzul poveştii cu blana de hermină.

43

Când au atins cel mai nordic punct al lumii, cei patru soldaţi răniţi au destupat o sticlă de şampanie şi au băut în cinstea bunicii. Au avut amabilitatea de a-mi telefona şi a-mi da ocazia să le ascult bucuria.

Stabiliseră un record mondial, strânseseră din donaţii o remorcă de bani pentru veteranii răniţi şi ajunseseră la Polul Nord. Ce reuşită! I-am felicitat, le-am spus că îmi era dor de ei, că mi-aş fi dorit să fiu şi eu acolo.

O minciună inofensivă. Penisul meu oscila între a fi extrem de sensibil şi aproape traumatizat. Ultimul loc în care mi-aş fi dorit să fiu era Degeristan. Încercasem câteva remedii casnice, inclusiv unul recomandat de o prietenă. Aceasta mă îndemnase insistent să aplic cremă Elizabeth Arden.

— Mama se dădea cu crema asta pe buze. Tu vrei să mă dau cu ea pe mădular?

— O să-ţi facă bine, Harry. Crede-mă.

Am găsit un tub, iar în clipa în care l-am deschis, mirosul cremei m-a transportat înapoi prin timp. Am avut senzaţia că mama era chiar acolo, în cameră. Apoi am luat un pic de cremă şi am aplicat-o… jos. „Ciudată“ e puţin spus, dacă e să descriu senzaţia pe care am avut-o.

Era cazul să mă consulte un doctor, cât mai curând posibil. Dar nu puteam să cer Palatului să-mi facă programare. S-ar fi găsit cineva la curte care, aflând de problema mea, să dea de veste presei, iar în cel mai scurt timp mădularul meu ar fi ajuns pe prima pagină a ziarelor. În acelaşi timp, nu puteam nici să sun pur şi simplu un doctor aşa, de capul meu, la întâmplare. În împrejurări normale, lucrul ăsta ar fi imposibil, dar acum era de două ori imposibil. „Bună ziua! Sunt prinţul Harry… vă contactez pentru că am, se pare, o problemă în zona intimă şi mă întrebam dacă aş putea să vă fac o vizită şi…“

I-am cerut unui prieten să-mi găsească, în modul cel mai discret, un dermatolog specializat în anumite extremităţi… şi în anumite personalităţi. O sarcină dificil de îndeplinit.

Dar prietenul meu m-a contactat şi mi-a zis că tatăl său ştia persoana potrivită. Mi-a dat un nume şi o adresă, aşa că am sărit în maşină împreună cu bodyguarzii mei. Am ajuns la o anumită clădire de pe Harley Street, unde îşi desfăşurau activitatea mai mulţi doctori. Un bodyguard m-a introdus în clădire printr-o uşă dosnică, apoi am intrat într-un birou. L-am văzut pe doctor, aşezat în spatele unui birou mare din lemn, scriind ceva, probabil nişte observaţii despre pacientul anterior. Fără să ridice capul din notiţele sale, ne-a zis:

— Da, da, intraţi!

Am intrat, apoi am rămas aşa, uitându-mă la el cum scrie, vreme îndelungată. Bietul flăcău care fusese înaintea mea trebuie să fi avut o groază de probleme, mi-am zis în gând.

Tot fără să ridice privirile, doctorul mi-a ordonat să mă duc în spatele draperiei, să-mi scot hainele, spunând că într-o clipă va veni să mă consulte.

M-am dus, m-am dezbrăcat, am sărit pe masa de consultaţii. S-au scurs cinci minute. În cele din urmă, draperia s-a tras şi a apărut doctorul.

S-a uitat la mine, a clipit o dată, apoi a zis:

— Ah, înţeleg! Tu erai.

— Da. Am crezut că aţi fost prevenit, dar am sentimentul că nu.

— Bun. Deci ai venit. Buuuun. În regulă. Deci tu erai. Hm. Aminteşte-mi despre ce problemă era vorba.

I-am arătat mădularul meu, înmuiat de la crema Elizabeth Arden. N-a văzut nimic în neregulă cu el. Nu se vede, i-am explicat. E o problemă mare, dar invizibilă. Din nu ştiu ce motiv, tipul meu de degerătură se manifesta ca o *senzaţie* foarte intensă…

— Cum s-a întâmplat asta? a vrut să ştie.

— Polul Nord, i-am spus. M-am dus la Polul Nord, iar acum Polul meu Sud avea de suferit.

Expresia lui spunea: Din ce în ce mai bizar.

Am descris cascada de disfuncţii.

— Îmi vine greu să fac orice, doctore. Să şed. Să merg.

Sexul, am adăugat, nici nu intra în discuţie. Partea mai nasoală era că mădularul meu îmi dădea mereu senzaţia că *face sex*. Sau că se pregăteşte să facă. Simţeam că încep să-mi pierd minţile, i-am spus. Făcusem greşeala de a căuta pe Google această afecţiune şi citisem poveşti

de groază despre *operația chirurgicală de înlăturare a unei părți din penis*, o formulare peste care nu vrei să dai niciodată când cauți pe Google simptomele tale.

Doctorul m-a asigurat că era puțin probabil să am nevoie de așa ceva.

— Puțin probabil?

Mi-a spus că o să încerce să elimine din ecuație orice alte posibile diagnostice. M-a supus unei examinări complete, care a fost mai mult decât invazivă. Mi-a examinat fiecare milimetru, ca să zic așa.

După toate probabilitățile, remediul pentru problema asta e timpul, m-a anunțat el în cele din urmă.

— Cum adică? Timpul?

— Timpul, a zis el, vindecă.

Vorbești serios, doctore? Experiența mea mi-a arătat că nu.

44

A fost dureros să o văd pe Chelsy la nunta lui Willy. Încă aveam pentru ea o mulțime de sentimente, sentimente pe care le reprimasem, sentimente de a căror existență nu avusesem habar. De asemenea, îmi fuseseră stârnite anumite sentimente de bărbații cu priviri hămesite care se țineau după ea, o înconjurau, o invitau insistent la dans.

Gelozia a pus stăpânire pe mine în noaptea aia, și i-am spus și ei asta, fapt care m-a făcut să mă simt și mai aiurea. Și un pic patetic. Trebuia să-mi văd de viață, să cunosc pe altcineva. Timpul, așa cum prezisese doctorul, avea să-mi repare mădularul. Când avea el să facă minuni și în privința inimii mele?

Prietenii au încercat să mă ajute. Au menționat nume, au aranjat întâlniri. N-a ieșit nimic din toate astea. Așa că nici măcar nu-i mai ascultam când au menționat încă un nume, în vara lui 2011. Mi-au spus câte ceva despre ea – sclipitoare, frumoasă, sociabilă – și au menționat că tocmai se despărțise de cineva și era singură. Dar nu va fi singură pentru multă vreme, Spike!

— E liberă, omule. Și tu ești liber.

— Sunt oare?

— Și vă potriviți bine! Voi doi o să vă înțelegeți fără doar și poate.

Mi-am dat ochii peste cap. De câte ori se împlinește predicția asta?

Dar apoi, minunea minunilor, s-a împlinit. Ne-am înțeles. Am stat la bar, am discutat și am râs, în timp ce prietenii care erau cu noi s-au topit complet, la fel cum s-au topit pereții și băuturile și barmanul. Am sugerat întregului grup să ne întoarcem la Clarence House ca să mai chefuim un pic.

Am stat la șuetă, am ascultat muzică. Un grup plin de viață. Un grup vesel. Când petrecerea s-a spart, când toată lumea a plecat, am dus-o pe Florence acasă. Așa o chema, Florence. Deși toată lumea îi zicea Flea.

Locuia în Notting Hill, mi-a spus. O stradă liniștită. Când am oprit în fața apartamentului ei, m-a invitat la ea la o ceașcă de ceai. Sigur, am zis.

I-am spus bodyguardului să se învârtă cu mașina prin zonă de câteva sute de ori.

Oare în noaptea aia sau în altă noapte mi-a povestit Flea despre strămoșul ei îndepărtat? De fapt, cred că nici în noaptea aia, nici altă dată. Un prieten mi-a povestit mai târziu, cred. În orice caz, omul condusese Atacul Cavaleriei Ușoare, atacul sortit eșecului împotriva tunurilor rusești în Crimeea. Incompetent, posibil nebun, provocase moartea a o sută de oameni. Un capitol rușinos, total opus celui de la Rorke's Drift, iar acum eu procedam ca el,
aruncându-mă cu capul înainte. De la acea primă ceașcă de Earl Grey deja mă întrebam: oare să fie ea persoana potrivită?

Atât de puternică era legătura. Şi atât de nebun eram eu. Şi vedeam că îşi dă seama de asta, că citeşte asta pe faţa mea. Speram să i se pară fermecător.

Aş zice că aşa i s-a părut. Săptămânile care au urmat au fost idilice. Ne-am văzut des, am râs mult, şi nimeni nu ştia despre noi. M-am lăsat îmbătat de speranţă.

Apoi presa a aflat, iar peste idila noastră s-a lăsat cortina. Flea mi-a telefonat în lacrimi. În faţa apartamentului ei erau opt paparazzi. O urmăriseră prin jumătate din Londra.

Tocmai se văzuse descrisă de un ziar drept „model de lenjerie intimă". Ca urmare a unei şedinţe foto care avusese loc cu ani şi ani în urmă! Viaţa ei era redusă la o singură fotografie, mi-a zis. Era atât de depreciativ, de degradant.

— Da, am zis încet. Cunosc sentimentul.

Presa continua să sape întruna, sunându-i pe toţi cei care o cunoscuseră vreodată. Deja îi urmăreau familia. Îi administrau tratamentul pe care i-l administraseră lui Caroline Flack, deşi în tot acest timp n-o slăbiseră încă nici pe Caroline.

Flea repeta întruna:

— Nu pot să fac asta.

Mi-a spus că era sub supraveghere douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru. Ca şi cum ar fi fost vreo infractoare. Auzeam sirenele în fundal.

Era supărată, plângea, şi îmi venea şi mie să plâng, dar sigur că n-am făcut-o.

Mi-a mai zis o ultimă oară:

— Nu mai pot să fac asta, Harry.

Aveam telefonul pe speaker. Eram la etajul al doilea în Clarence House, stând la fereastră, înconjurat de piese frumoase de mobilier. O încăpere încântătoare. Lămpile aruncau o lumină difuză, covorul de la picioarele mele era o operă de artă. Mi-am lipit faţa de geamul rece şi neted al ferestrei şi i-am cerut lui Flea să ne vedem pentru ultima oară, măcar ca să discutăm despre toate astea.

Soldaţii treceau în marş pe lângă casă. Schimbarea gărzilor.

— Nu.

Era fermă.

Câteva săptămâni mai târziu, am primit un apel de la unul dintre prietenii care ne făcuseră lipeala la bar.

— Ai aflat? Flea s-a împăcat cu fostul iubit!

— Da?

— N-a fost să fie, cred.

— Aşa e.

Mi-a mai spus că auzise că mama lui Flea fusese cea care îi ceruse să încheie relaţia cu mine, cea care o avertizase că presa avea să-i distrugă viaţa. „Te vor urmări până la porţile iadului", îi zisese mama ei.

— Da, i-am zis prietenului meu. Mamele ştiu cel mai bine.

45

Am încetat să mai dorm.

Pur şi simplu am încetat. Eram atât de dezamăgit, atât de profund demoralizat, încât stăteam efectiv treaz noapte de noapte, umblând de colo până colo prin cameră, gândindu-mă. Dorindu-mi să fi avut un televizor. Dar locuiam acum într-o bază militară, într-o cameră ca o celulă.

Apoi, dimineţile, fără să fi dormit deloc, încercam să pilotez un Apache. Reţeta pentru dezastru. Am încercat remedii din plante. M-au ajutat un pic, reuşeam să dorm o oră-două, dar în majoritatea dimineţilor îmi simţeam creierul amorţit din cauza lor.

Apoi armata m-a informat că urma să pornesc la drum – o serie de manevre şi exerciţii. Poate că tocmai de asta am nevoie, mi-am zis. De ceva care să mă scoată din starea mea.

Sau poate că aşa ceva avea să fie ultima picătură.

Mai întâi m-au trimis în America. În sud-vest. Am petrecut vreo săptămână planând pe deasupra unui ţinut pustiu numit Gila Bend. Condiţiile de-acolo, ni s-a spus, erau similare celor din Afganistan. M-am familiarizat tot mai mult cu comenzile Apache-ului, am devenit tot mai eficient în folosirea rachetelor lui. M-am obişnuit cu praful. Am aruncat în aer o mulţime de cactuşi. Aş vrea să pot spune că n-a fost distractiv.

Apoi m-am dus în Cornwall. Un loc sterp numit Bodmin Moor.

Ianuarie 2012.

De la căldură dogoritoare la un frig cumplit. În mlaştini e întotdeauna frig în ianuarie, dar eu am sosit tocmai în mijlocul unui viscol aprig.

Eram încartiruit cu alţi douăzeci de soldaţi. Ne-am petrecut primele zile încercând să ne obişnuim cu mediul ambiant. Ne trezeam la cinci dimineaţa, puneam sângele în mişcare printr-o alergare şi o vomă, apoi ne adunam toţi în clasă şi învăţam despre cele mai recente metode pe care răufăcătorii le concepuseră pentru a răpi oameni. Multe dintre aceste metode aveau să fie folosite împotriva noastră în următoarele zile, în timp ce încercam să mărşăluim prin mlaştina îngheţată. Exerciţiul se numea *Evadare şi evitarea capturării* şi era unul dintre ultimele obstacole pe care le aveau de depăşit piloţii şi echipajele de luptă înainte de a fi trimişi în misiune.

Camioanele ne-au dus într-un loc izolat, unde am făcut câteva antrenamente pe teren, am învăţat câteva tehnici de supravieţuire. Am prins un pui de găină, l-am omorât, l-am jumulit, l-am mâncat. Apoi a început să plouă. În câteva secunde eram uzi fleaşcă. Şi sleiţi de puteri. Superiorii noştri păreau amuzaţi.

Ne-au înşfăcat, pe mine şi pe alţi doi, ne-au urcat într-un camion şi ne-au dus într-un loc şi mai izolat.

— Afară!

Am scrutat terenul, cerul.

— Pe bune? Aici?

Începuse să cadă o ploaie mai rece, mai deasă. Instructorii au urlat că trebuia să ne imaginăm că elicopterul nostru tocmai aterizase forţat în spatele liniilor inamice şi că singura noastră speranţă de supravieţuire era să mergem pe jos de la un capăt al mlaştinii la celălalt, pe o distanţă de 16 kilometri. Ni se oferise o metanaraţiune, pe care ne-o aminteam acum: eram o armată creştină care lupta cu o miliţie ce simpatiza cu musulmanii.

Misiunea noastră: să evităm contactul cu inamicul, să scăpăm din zona periculoasă.

Start!

Camionul s-a îndepărtat în trombă. Uzi, înfiguraţi, ne-am uitat în jur, ne-am uitat unii la alţii. „Mda. E de tot rahatul.“

Aveam o hartă, o busolă şi fiecare dintre noi avea un sac de dormit, care era practic o şosetă de lungimea corpului omenesc, rezistentă la apă, în care trebuia să ne odihnim. Alimentele nu erau permise.

— Încotro?

— Încolo?

— Bine.

Bodmin era pustiu, părea nelocuit, dar ici şi colo, în depărtare, zăream case de fermieri. Ferestre luminate, rotocoale de fum ieşind din coşuri de cărămidă. Ce mult ne-am fi dorit să batem la o uşă. În vremurile bune de demult, oamenii îi ajutau pe soldaţii aflaţi în timpul exerciţiilor militare, dar acum lucrurile stăteau altfel. Localnicii fuseseră mustraţi de multe ori de către armată; ştiau că nu trebuie să deschidă uşa străinilor cu saci de dormit la ei.

Unul dintre cei doi soldaţi din echipa mea era prietenul meu Phil. Îmi plăcea Phil, dar am început să nutresc un fel de iubire fără margini pentru celălalt soldat atunci când ne-a spus că vizitase Bodmin Moor într-o drumeţie de vară şi ştia unde ne aflăm. Mai mult, ştia cum să ne scoată de-acolo.

Ne-a condus, iar noi l-am urmat ca nişte copii prin întunericul nopţii, până a doua zi.

În zori am dat peste o pădure de brazi. Temperatura se apropia de nivelul de îngheţ, ploaia era şi mai intensă. Am zis la naiba cu sacii noştri de dormit individuali şi ne-am ghemuit toţi la un loc, ne-am luat efectiv în braţe toţi trei, fiecare căutând să fie la mijloc, unde era mai cald. Fiindcă îl cunoşteam pe Phill, mi s-a părut mai puţin stânjenitor să-l iau pe el în braţe, lipindu-mă de spatele lui, şi în acelaşi timp mi s-a părut, de fapt, mult mai stânjenitor lucrul ăsta. Dar la fel am simţit şi când m-am lipit de spatele celui de-al treilea soldat.

— Scuze, e mâna ta?

După câteva ore într-o stare ce semăna vag a adormire, ne-am desprins din îmbrăţişare şi am reluat marşul lung.

Exerciţiul presupunea să ne oprim la câteva puncte de control. La fiecare dintre ele trebuia să îndeplinim o sarcină. Am reuşit să trecem pe la fiecare punct de control, să îndeplinim toate sarcinile, iar la ultimul punct de control, care era un fel de adăpost sigur, ni s-a spus că exerciţiul a luat sfârşit.

Era miezul nopţii. Întuneric beznă. Personalul din conducere ni s-a înfăţişat şi ne-a zis:

— Bravo, băieţi! Aţi reuşit.

Mai aveam puţin şi leşinam.

Ne-au urcat într-un camion, ne-au spus că urma să ne întoarcem la bază. Deodată, a apărut un grup de bărbaţi în jachete de camuflaj şi cu cagule. Primul meu gând a fost, nu ştiu de ce, la lordul Mountbatten prins în ambuscada celor din Armata Republicană Irlandeză. Împrejurări total diferite, dar poate vreo urmă de amintire a terorismului, întipărită adânc în ADN-ul meu.

Au existat explozii, focuri de armă, persoane care au luat cu asalt camionul şi au ţipat la noi să privim în pământ. Ne-au pus la ochi ochelari de schi opaci, ne-au legat mâinile strâns, ne-au târât afară.

Am fost împinşi în ceva ce suna a sistem de buncăre subterane. Pereţi umezi, jilavi. Cu ecou. Am fost duşi din încăpere în încăpere. Pungile de pe cap ne-au fost smulse, apoi puse la loc. În unele încăperi am fost trataţi bine, în altele am fost trataţi ca nişte gunoaie. Emoţiile fluctuau mult. În clipa asta ni se oferea un pahar cu apă, în clipa următoare eram trântiţi în genunchi şi ni se spunea să ne ţinem mâinile deasupra capului. Treizeci de minute. O oră. De la o poziţie stresantă la alta.

Nu mai dormiserăm în adevăratul sens al cuvântului de vreo şaptezeci şi două de ore.

Multe dintre aspectele comportamentului lor faţă de noi erau ilegale conform Convenţiilor de la Geneva, ăsta fiind şi scopul.

La un moment dat am fost legat la ochi, mutat într-o încăpere unde simţeam că nu sunt singur. Aveam sentimentul că Phil era şi el acolo cu mine, dar poate că era celălalt tip. Sau vreun băiat dintr-una din celelalte echipe. N-am îndrăznit să întreb.

Acum auzeam voci slabe undeva deasupra sau dedesubtul nostru, în interiorul clădirii. Apoi un zgomot ciudat, ca o apă curgând. Încercau să ne deruteze, să ne dezorienteze.

Îmi era înspăimântător de frig. Nu-mi mai fusese niciodată atât de frig. Mult mai rău decât la Polul Nord. Odată cu frigul a venit amorţeala, toropeala. Am tresărit când uşa s-a deschis brusc, iar cei care ne luaseră în captivitate au dat buzna înăuntru. Ne-au scos legăturile de la ochi. Nu mă înşelasem, Phil era într-adevăr cu mine. La fel şi celălalt tip. Ni s-a ordonat să ne dezbrăcăm. Au arătat cu degetul spre corpurile noastre, spre penisurile noastre flasce. Au ţinut-o aşa mult şi bine, remarcând întruna cât sunt de mici. Îmi venea să le spun: habar nu aveţi voi care e problema cu extremitatea asta.

Ne-au interogat. Nu le-am oferit nicio informație. Ne-au dus în încăperi separate, ne-au interogat mai departe.

Mi s-a spus să îngenunchez. Au intrat doi bărbați și au țipat la mine. Au plecat.

A început să se audă o muzică atonală. Ca și cum un copil de doi ani ar fi scârțâit furios la o vioară.

— Ce e asta?

O voce a răspuns:

— Liniște!

M-am convins că muzica aia nu era o înregistrare, ci un copil adevărat, poate și el un prizonier. Ce dumnezeu făcea copilul ăla cu vioara aia? Mai mult – ce îi făceau ei copilului ăluia?

Bărbații s-au întors. Acum se ocupau de Phil. Îi studiaseră conturile de pe rețelele sociale, îl analizaseră, și au început să spună diverse lucruri despre familia lui, despre iubita lui, iar asta l-a speriat. Era uluitor cât de multe știau. Cum e posibil ca niște oameni complet străini să știe atâtea?

Am zâmbit: Bine ai venit la petrecere, prietene!

Nu luam toate astea suficient de în serios. Unul dintre bărbați m-a apucat și m-a lipit de un perete. Purta o cagulă neagră. Mi-a pus antebrațul în ceafă, scuipând din gură fiecare cuvânt. M-a împins cu umerii în beton. Mi-a ordonat să stau la o distanță de un metru de zid, cu brațele deasupra capului, cu toate cele zece degete spre zid.

Poziție foarte solicitantă.

Două minute. Zece minute.

Umerii au început să-mi tresară convulsiv. Nu puteam să respir.

A intrat o femeie. Purta pe față o *shemagh*. A început să peroreze despre ceva. Nu înțelegeam. Nu puteam s-o urmăresc.

Apoi mi-am dat seama. Mama. Vorbea despre mama mea.

— Maică-ta era gravidă când a murit, nu? Cu fratele sau sora ta? Un copil musulman!

M-am străduit să întorc capul, să mă uit la ea. N-am zis nimic, dar am țipat la ea din priviri. „Faci asta acum în beneficiul meu – sau al tău? În asta constă exercițiul? Sau e o plăcere gratuită?“

A ieșit val-vârtej. Unul dintre cei care mă capturaseră m-a scuipat în față.

Auzeam sunetul unor focuri de armă.

Și un elicopter.

Am fost târâți într-o altă încăpere, iar cineva a strigat:

— Gata, atât! Opriți exercițiul!

A urmat un raport, în cadrul căruia unul dintre instructori mi-a oferit o scuză destul de proastă pentru chestiile legate de maică-mea.

— A fost greu să găsim ceva despre tine care să te șocheze.

N-am răspuns nimic.

— Am simțit că era necesar să fii testat.

N-am răspuns nimic.

— Dar cu chestia aia am cam sărit peste cal.

— De acord.

Mai târziu am aflat că doi dintre ceilalți soldați care au fost supuși exercițiului au luat-o razna.

46

Abia îmi revenisem după Bodmin Moor, când am primit vorbă de la bunica. Voia să mă duc în Caraibe. Un tur de două săptămâni pentru a comemora cel de-al şaizecilea an al său pe tron, prima mea vizită regală oficială ca reprezentant al ei.

Era ciudat să fiu trimis atât de brusc într-o călătorie, cu un simplu pocnet al degetelor, şi îndepărtat astfel de îndatoririle mele militare, mai ales când eram atât de aproape de a pleca în misiune.

Dar apoi mi-am dat seama că nu era deloc ciudat. Ea era, la urma urmei, comandantul meu.

Martie 2012.

Am zburat către Belize, iar din aeroport am urcat în maşină şi m-am îndreptat spre primul meu eveniment în care străzile erau pline de oameni veniţi să mă întâmpine şi să fluture steaguri. La prima oprire, şi la fiecare oprire ce a urmat, am băut în cinstea bunicii şi a gazdelor mele pahare cu alcool făcut în casă şi am executat de mai multe ori un dans local numit *punta*.

De asemenea, am gustat pentru prima dată în viaţă supă din copite de vacă, iar gustul ei a fost şi mai intens decât al alcoolului făcut în casă.

În timpul uneia dintre opriri m-am adresat mulţimii:

— *Unu come, mek we goo paati!*

În creolă asta înseamnă: „Hai să petrecem!“

Mulţimea a devenit frenetică.

Oamenii mă întâmpinau cu urale, îmi strigau numele, dar mulţi strigau numele mamei mele. Cu ocazia unei opriri, o femeie m-a îmbrăţişat şi a plâns: „Băieţelul Dianei!“ Apoi a leşinat.

Am vizitat un oraş pierdut numit Xunantunich. Metropolă mayaşă prosperă, cu secole în urmă, mi-a zis ghidul. Am urcat într-un templu de piatră, El Castillo, care avea gravat un amalgam de hieroglife, frize şi feţe umane. Când am ajuns sus de tot, cineva a zis că ăla era cel mai înalt punct din toată ţara. Priveliştea era extraordinară, dar mie îmi tot venea să mă uit în jos, la picioare. Dedesubt se aflau oasele numeroşilor mayaşi cu sânge regesc decedaţi. O Westminster Abbey mayaşă.

În Bahamas am întâlnit miniştri, muzicieni, jurnalişti, atleţi, preoţi. Am participat la slujbe religioase, la festivaluri stradale, la o cină de stat, şi am ciocnit multe pahare. Am călătorit spre insula Harbour într-o şalupă rapidă care s-a stricat. Când am început să luăm apă, a venit în ajutorul nostru şalupa presei. Voiam să-i spun „Nu, mulţumesc, niciodată!“, dar aveam de ales între a urca în şalupa lor şi a înota până la mal.

Am întâlnit-o pe India Hicks, fina tatălui meu, una dintre domnişoarele de onoare ale mamei. Ea m-a luat la o plimbare de-a lungul plajei de pe insula Harbour. Nisipul era de un roz-deschis. „Nisip roz?“ Mi se părea halucinant. Nu neapărat neplăcut. Ea mi-a spus de ce era nisipul roz, o explicaţie ştiinţifică, pe care n-am înţeles-o.

La un moment dat am vizitat un stadion plin cu copii. Aceştia trăiau într-o sărăcie lucie, se luptau zi de zi cu greutăţile, dar, cu toate astea, m-au întâmpinat cu urale şi cu râsete. Ne-am jucat, am dansat, am făcut un pic de box. Întotdeauna iubisem copiii, dar am simţit o legătură şi mai strânsă cu acest grup, fiindcă tocmai devenisem naş – pentru fiul lui Marko, Jasper. O onoare imensă. Şi un punct de cotitură important, consideram eu, speram eu, în evoluţia mea ca om.

Către sfârşitul vizitei, copiii din Bahamas s-au adunat în jurul meu şi mi-au oferit un dar. O coroană gigantică din argint şi o pelerină roşie enormă.

Unul dintre ei a zis:

— Pentru Maiestatea Sa.

— Voi avea grijă să o primească.

I-am îmbrăţişat pe mulţi dintre ei în timp ce mă îndreptam spre ieşirea de pe stadion, iar în avion, în drum spre următoarea destinaţie, mi-am pus cu mândrie pe cap coroana lor. Era de mărimea unui coş de Paşte, iar personalul meu s-a tăvălit pe jos de râs.

— Arătaţi ca un idiot, domnule.

— Se poate. Dar am de gând s-o port la următoarea noastră oprire.

— O, nu, domnule, nu, domnule, vă rog!

Nici acum nu ştiu cum m-au convins să n-o port.

M-am dus în Jamaica, m-am împrietenit cu prim-ministrul, am alergat într-o cursă alături de Usain Bolt. (Am câştigat, dar am trişat.) Am dansat cu o femeie pe cântecul lui Bob Marley, „One Love".

Let's get together to fight this holy Armagiddyon (one love).

„Să ne adunăm şi să purtăm împreună această luptă sfântă a Armagedonului (o singură iubire)"

La fiecare oprire, se părea, plantam un copac sau mai mulţi. Tradiţie regală – deşi eu i-am adus ceva în plus. În mod normal, când ajungi la locul plantării unui copac, acesta e deja în pământ, iar tu doar arunci un pumn de ţărână în groapă, în mod simbolic. Eu am insistat să plantez efectiv copacul, să-i acopăr rădăcinile, să-i pun puţină apă. Oamenii păreau şocaţi de încălcarea asta a protocolului. O percepeau ca pe ceva radical.

Le-am spus:

— Vreau doar să mă asigur că va trăi copacul ăsta.

47

Când am ajuns acasă, cronicile erau elogioase. Reprezentasem Coroana cu destoinicie, conform relatărilor celor de la Curte. I-am adus totul la cunoştinţă bunicii, i-am povestit despre vizita oficială.

— Minunat! Bravo! mi-a zis ea.

Voiam să sărbătoresc, simţeam că merit să sărbătoresc. Şi cum plecarea la război era iminentă, ori sărbătoream acum, ori, poate, niciodată.

Petreceri, cluburi, baruri, am ieşit mult de tot în primăvara aia şi am încercat să ignor faptul că, oriunde mă duceam, doi paparazzi erau mereu prezenţi. Doi paparazzi cu feţe nefericite, îngrozitori: Tăntălăul şi Gogomanul.

Ca adult, de cele mai multe ori fusesem vânat de paparazzi ori de câte ori ieşisem în locurile publice. Câteodată în număr mare, alteori doar câţiva. Feţele erau dintre cele mai diverse, iar adeseori nici măcar nu le vedeam chipurile. Însă acum erau de fiecare dată aceleaşi două feţe, şi, de fiecare dată, cât se poate de vizibile. Când exista o mulţime, ei erau fix în centrul ei. Când nu mai exista nimeni altcineva, ei erau acolo, singuri.

Nici acum nu ştiu cum m-au convins să n-o port.

M-am dus în Jamaica, m-am împrietenit cu prim-ministrul, am alergat într-o cursă alături de Usain Bolt. (Am câştigat, dar am trişat.) Am dansat cu o femeie pe cântecul lui Bob Marley, „One Love".

Let's get together to fight this holy Armagiddyon (one love).

„Să ne adunăm şi să purtăm împreună această luptă sfântă a Armagedonului (o singură iubire)"

La fiecare oprire, se părea, plantam un copac sau mai mulţi. Tradiţie regală – deşi eu i-am adus ceva în plus. În mod normal, când ajungi la locul plantării unui copac, acesta e deja în pământ, iar tu doar arunci un pumn de ţărână în groapă, în mod simbolic. Eu am insistat să plantez efectiv copacul, să-i acopăr rădăcinile, să-i pun puţină apă. Oamenii păreau şocaţi de încălcarea asta a protocolului. O percepeau ca pe ceva radical.

Le-am spus:

— Vreau doar să mă asigur că va trăi copacul ăsta.

47

Când am ajuns acasă, cronicile erau elogioase. Reprezentasem Coroana cu destoinicie, conform relatărilor celor de la Curte. I-am adus totul la cunoştinţă bunicii, i-am povestit despre vizita oficială.

— Minunat! Bravo! mi-a zis ea.

Voiam să sărbătoresc, simţeam că merit să sărbătoresc. Şi cum plecarea la război era iminentă, ori sărbătoream acum, ori, poate, niciodată.

Petreceri, cluburi, baruri, am ieşit mult de tot în primăvara aia şi am încercat să ignor faptul că, oriunde mă duceam, doi paparazzi erau mereu prezenţi. Doi paparazzi cu feţe nefericite, îngrozitori: Tăntălăul şi Gogomanul.

Ca adult, de cele mai multe ori fusesem vânat de paparazzi ori de câte ori ieşisem în locurile publice. Câteodată în număr mare, alteori doar câţiva. Feţele erau dintre cele mai diverse, iar adeseori nici măcar nu le vedeam chipurile. Însă acum erau de fiecare dată aceleaşi două feţe, şi, de fiecare dată, cât se poate de vizibile. Când exista o mulţime, ei erau fix în centrul ei. Când nu mai exista nimeni altcineva, ei erau acolo, singuri.

Dar nu doar în locurile publice. Se întâmpla să merg pe o stradă lăturalnică, pe care mă hotărâsem s-o iau cu doar câteva secunde mai înainte, iar ei apăreau dintr-o cabină telefonică sau de sub o maşină parcată. Ieşeam din apartamentul unui prieten, sigur că nimeni nu ştia că fusesem acolo, iar ei stăteau în faţa clădirii, în mijlocul străzii.

Pe lângă faptul că erau peste tot, erau şi lipsiţi de orice scrupule, mult mai agresivi decât alţi paparazzi. Îmi blocau calea, mă urmăreau până la maşina poliţiei în care voiam să urc. Mi se puneau în faţă, împiedicându-mă să urc, apoi urmăreau maşina prin trafic.

Cine erau? Cum făceau asta? Nu credeam că ar avea vreun al şaselea simţ sau vreo percepţie extrasenzorială. Dimpotrivă, arătau de parcă fiecare dintre ei nu avea nici măcar jumătate de cortex prefrontal. Şi atunci, de ce şiretlic ascuns se foloseau? Un dispozitiv de urmărire invizibil? O sursă în cadrul poliţiei?

Îl urmăreau şi pe Willy. Am vorbit amândoi despre ei foarte mult în anul ăla, despre înfăţişarea lor neliniştitoare, despre idioţenia şi lipsa de scrupule care veneau să completeze acea înfăţişare, despre abordarea lor deosebit de agresivă. Dar cel mai mult am discutat despre omniprezenţa lor.

— De unde ştiu? De unde ştiu de fiecare dată?

Willy nu avea idee, dar era hotărât să afle.

Billy the Rock era şi el hotărât să afle. S-a dus de mai multe ori la ei, i-a interogat, s-a uitat adânc în ochii lor. A reuşit să-şi facă o idee despre ei. Cel mai bătrân, Tăntălăul, era ca o gogoaşă, mi-a povestit el, avea părul negru şi era tuns periuţă, iar zâmbetul lui îţi îngheţa sângele în vene. Gogomanul, pe de altă parte, nu zâmbea niciodată, iar de vorbit, vorbea rar. Părea un fel de ucenic al primului. În general se holba în tăcere.

Care era jocul lor? Billy nu ştia.

Faptul că mă urmăreau peste tot, că mă hărţuiau agresiv, că se îmbogăţeau pe spinarea mea nu era suficient pentru ei. Voiau, în plus, să-mi şi amintească încontinuu de lucrul ăsta. Alergau pe lângă mine, mă luau peste picior, iar în timpul ăsta apăsau butoanele aparatelor foto şi-mi făceau două sute de poze în zece secunde. Mulţi paparazzi voiau o reacţie, o încăierare, dar ce păreau să vrea Tăntălăul şi Gogomanul era o luptă pe viaţă şi pe moarte. Orbit, îmi imaginam de multe ori că îi pocnesc. Apoi respiram adânc, reamintindu-mi că nu trebuie s-o fac, fiindcă exact asta îşi doresc ei, ca să mă poată da în judecată şi să devină, astfel, faimoşi.

Pentru că, în cele din urmă, am hotărât că *ăsta* era jocul lor. Despre asta era vorba: doi tipi care nu erau celebri şi care credeau că e ceva minunat să fii celebru, care încercau să devină celebri atacând pe cineva celebru şi distrugându-i acestuia viaţa.

De ce voiau să fie celebri? Ăsta era lucrul pe care nu l-am înţeles niciodată. Pentru că celebritatea e libertatea supremă? Ce glumă! Unele tipuri de celebritate vin la pachet cu mai multă libertate, poate, mă gândesc, dar celebritatea regală e o formă sofisticată de captivitate.

Cei doi imbecili nu puteau să priceapă aşa ceva. Erau copii, incapabili să înţeleagă vreun lucru nuanţat. În cosmologia lor simplificată: Eşti prinţ. Deci. Ăsta e preţul pe care îl plăteşti pentru că trăieşti într-un castel.

Câteodată mă întrebam cum ar fi dacă m-aş duce să vorbesc cu ei, calm, să le explic că nu trăiam într-un castel, că bunica mea trăia într-un castel, că, de fapt, Tăntălăul şi Gogomanul trăiau amândoi pe picior mare comparativ cu mine. Billy săpase adânc să afle care era situaţia lor financiară, aşa că ştiam. Fiecare dintre ei deţinea mai multe case şi câteva maşini de lux, cumpărate cu bani primiţi în schimbul fotografiilor pe care ni le făceau mie şi familiei mele. (Precum şi conturi bancare în străinătate, la fel ca sponsorii lor, magnaţii din presă care îi finanţau, în principal Murdoch şi cel cu nume de rezonanţă absurd-dickensiană, Jonathan Harmsworth, al patrulea viconte de Rothermere.)

Cam în perioada asta am început să mă gândesc că Murdoch e malefic. Nu, rectific. Am început să îmi dau seama că este. Neîndoielnic. Odată ce ai fost hăituit de slugoii cuiva pe străzile unui oraş modern şi aglomerat, nu mai ai nicio îndoială cu privire la lipsa lui de moralitate. Toată viaţa auzisem glume despre legătura dintre comportamentul deplasat al regilor şi secolele de consangvinizare, însă atunci mi-am dat seama de un lucru: lipsa diversităţii genetice nu era nimic în comparaţie cu abuzul mental cauzat de presă. Să te căsătoreşti cu verişoara ta e mult mai puţin riscant decât să devii un centru de profit pentru Murdoch Inc.

Bineînţeles că nu agream politica lui Murdoch, care amintea de a talibanilor. Şi nu-mi plăcea vătămarea pe care o aducea în fiecare zi Adevărului, pângărirea neruşinată a faptelor obiective. Realmente nu mă puteam gândi nici măcar la o singură fiinţă umană care, în istoria de 300.000 de ani a speciei, să ne fi deteriorat simţul colectiv al realităţii mai mult decât o făcuse el. Dar ceea ce mă înspăimânta cu adevărat şi îmi întorcea stomacul pe dos în 2012 era cercul tot mai mare de lingăi: bărbaţi tineri, lefteri, disperaţi, dispuşi să facă orice era necesar ca să obţină unul din zâmbetele lui răutăcioase.

Iar în centrul acelui cerc… se aflau aceşti doi nefericiţi, Tăntălăul şi Gogomanul.

Au existat foarte multe confruntări cu aceştia doi, dar de una dintre ele îmi amintesc în mod deosebit.

Nunta unui prieten. Grădină împrejmuită cu ziduri, complet izolată. Stăteam de vorbă cu câţiva invitaţi, ascultând ciripitul păsărelelor, foşnetul vântului prin frunze. Printre aceste sunete liniştitoare am auzit însă un mic… *clic*.

M-am întors. Acolo, în gardul viu. Un ochi. Şi o lentilă sticloasă. Apoi: faţa aia rotofeie. Apoi: rictusul ăla demonic. Tăntălăul.

48

Partea bună în toată povestea cu Tăntălăul şi Gogomanul e că m-a pregătit de război. M-a umplut de furie turbată, o stare care pregăteşte întotdeauna terenul pentru război. Totodată, m-a făcut să-mi doresc să fiu oriunde în afară de Anglia. „Unde naiba e ordinul meu de mobilizare? Vă rog să-mi trimiteţi ordinul.“

Şi apoi, bineînţeles, aşa cum se întâmplă atât de des…

Eram la un festival de muzică, iar verişoara mea m-a bătut pe umăr.

— Harry, ea e prietena mea Cressida.

— Ooo! Ăăă! Bună!

Contextul era nefavorabil. O mulţime de oameni, intimitate zero. În plus, încă aveam inima frântă. Pe de altă parte, peisajul era încântător, muzica era bună, vremea era frumoasă.

S-au produs nişte scântei.

La scurtă vreme după ziua aia am ieşit împreună la cină. Mi-a povestit despre viaţa ei, despre familie, despre visele de viitor. Voia să devină actriţă. Vorbea atât de încet şi era atât de timidă, încât actoria era ultima profesie pe care mi-aş fi imaginat-o pentru ea, şi i-am spus asta. Dar ea mi-a mărturisit că o făcea să se simtă vie. Liberă. Cuvintele ei te duceau cu gândul la zbor.

Câteva săptămâni mai târziu, la sfârşitul altei întâlniri, am condus-o cu maşina acasă.

— Stau pe o străduţă laterală care dă în King's Road.

Am tras maşina în faţa unei case mari, pe o stradă bine întreţinută.

— Aici stai? Asta e casa ta?

— Nu.

Mi-a explicat că stătea pentru câteva zile la o mătuşă.

Am condus-o în sus pe trepte. Nu m-a invitat înăuntru. Nu mă aşteptam s-o facă şi nici nu-mi doream. „Ia-o încet", mi-am zis în sinea mea. M-am aplecat pentru un sărut, dar n-am nimerit ţinta. Puteam să arunc în aer un cactus de la cinci kilometri depărtare cu un proiectil Hellfire, dar nu eram în stare să-i găsesc ei buzele. Ea s-a întors, am încercat iar pe retur, şi ne-a ieşit ceva cam ca o atingere uşoară. Dureros de jenant.

A doua zi de dimineaţă am sunat-o pe verişoara mea. Descurajat, i-am spus că întâlnirea mersese bine, dar că finalul lăsase oarecum de dorit. Nu m-a contrazis. Vorbise deja cu Cressida. A oftat. Jenant. Dar pe urmă a venit vestea cea bună. Cressida era dispusă să încercăm din nou.

Ne-am întâlnit câteva zile mai târziu, pentru altă cină. Întâmplător, colega ei de apartament ieşea cu Charlie, vechiul meu prieten. Frate cu Henners, regretatul meu amic.

Am glumit:

— Se vede clar că e mâna sorţii. Ce bine am putea să ne distrăm toţi patru!

Dar n-o spuneam chiar numai în glumă. Am mai încercat un sărut. N-a fost chiar atât de jenant. Aveam speranţe.

Pentru întâlnirea următoare, Cressida şi colega ei de apartament ne-au invitat, pe Charlie şi pe mine, pe la ele. Băutură, râsete. Până să mă dezmeticesc, eram un cuplu.

Din păcate însă nu puteam să mă văd cu Cress decât în weekend. Eram mai ocupat ca niciodată cu ultimele pregătiri pentru plecarea la post. După care am primit ordinul oficial, cu data prezentării efective, şi ceasul ticăia acum cu zgomot. Pentru a doua oară în viaţa mea, trebuia să-i spun unei femei tinere pe care abia o cunoscusem că voi pleca peste puţin timp la război.

— Voi aştepta, a spus ea. Dar nu o veşnicie, a adăugat repede. Cine ştie ce se va întâmpla, Haz?

— Corect! Cine ştie?

— Mai uşor să-mi spun mie însămi, şi celorlalţi, că nu suntem împreună.

— Da. E mai uşor, cred.

— Dar când o să te întorci…

Când. Spusese „când". Nu „dacă". I-am fost recunoscător. Unii oameni spuneau „dacă".

49

Tovarăşii mei au venit la mine şi mi-au reamintit de Plan.

— Planul?

— Păi, da, Spike. Planul?

— A, da! Planul!

Discutaserăm despre asta mai înainte, cu nişte luni în urmă. Dar acum nu mai eram atât de sigur.

Au început munca de convingere.

— Te duci la război. Să privești moartea în față.

— Da, sigur, mersi.

— Ai o datorie să trăiești. Acum. Să trăiești clipa.

— Să trăiesc…?

— *Carpe diem*.

— A, OK… ce?

— *Carpe diem*. Trăiește clipa.

— A, deci sunt două feluri de a spune același lucru, deci…

— Vegas, Spike! Nu-ți mai amintești? Planul!

— Da, da, Planul, dar… pare cam riscant.

— Trăiește…!

— Clipa. Da, bine, am prins ideea.

Avusesem o experiență, recent, care mă făcuse să mă gândesc că nu se înșelau chiar în totalitate, iar *carpe diem* erau mai mult decât simple vorbe goale. Jucând polo pe iarbă în primăvară, în Brazilia, ca să strângem bani pentru Sentebale, văzusem un jucător cum cade urât de tot de pe cal. Copil fiind, îl văzusem pe tata încasând aceeași căzătură: calul se cabrase, iar pământul îl izbise și îl înghițise pe tata în același timp. Mi-aduc aminte că m-am gândit: De ce sforăie tata? Pe urmă cineva a strigat: Și-a înghițit limba! Un jucător cu prezență de spirit a sărit jos din șa și i-a salvat viața tatei. Rememorând acel moment intrat adânc în subconștientul meu, făcusem și eu la fel: am sărit de pe cal, am alergat spre cel căzut și i-am tras afară limba.

Omul a tușit și a început să respire din nou. Sunt destul de sigur că a scris o sumă consistentă pe un cec, mai târziu în aceeași după-amiază, pentru Sentebale.

Dar tot atât de prețioasă a fost și lecția primită. Trăiește-ți clipele cât încă mai poți.

Deci le-am spus tovarășilor mei: „OK. Vegas. Hai să mergem!“

Cu un an înainte, după exercițiile din Gila Bend, prietenii mei și cu mine închiriaserăm niște motoare Harley și merseserăm din Phoenix până în Vegas. În cea mai mare parte, escapada trecuse neobservată. Deci de data asta, după un weekend de rămas-bun cu Cressida, am luat avionul spre Nevada ca să repetăm figura.

Ne-am dus până și la același hotel, și ne-am instalat toți în același apartament. Avea două niveluri, legate între ele printr-o scară grandioasă din marmură albă, care arăta de parcă tocmai urmau să coboare pe ea Elvis și Wayne Newton, braț la braț. Deși nu era nevoie s-o iei pe scări, fiindcă apartamentul avea și lift. Și o masă de biliard.

Partea cea mai bună era camera de zi: șase ferestre enorme care dădeau spre Strip, zona cu hoteluri, iar în fața ferestrelor era așezată o canapea în formă de L, de unde te puteai uita la Strip sau la munții din depărtare sau la televizorul uriaș cu plasmă montat pe perete. Câtă opulență! Am fost în câteva palate la viața mea, iar interiorul acesta era demn de un palat.

În acea primă seară, ori poate în următoarea – lucrurile au rămas ca o ceață de neon în mintea mea –, cineva a comandat de mâncare, altcineva a comandat cocktailuri, și am stat toți la un loc și am pălăvrăgit în gura mare, ca să recuperăm timpul în care nu ne văzuserăm. Ce mai făcuse fiecare, de când fuseserăm noi ultima oară în Vegas?

— Deci, domnule locotenent Wales, arzi de nerăbdare să te întorci la război?

— Păi, da, să știi că da.

Toată lumea a părut să rămână tablou.

Pentru cină am năvălit într-un restaurant cu specialități din carne și am mâncat regește. Vrăbioare New York, trei feluri de paste, un vin roșu chiar agreabil. După aceea ne-am dus la un cazinou, am jucat blackjack și la ruletă, am pierdut. Obosit, m-am scuzat și m-am întors la hotel.

Da, mi-am zis în sinea mea cu un oftat, strecurându-mă în aşternut, eu sunt ăla care se retrage devreme, care le spune tuturor să nu mai facă atâta gălăgie, vă rog.

În dimineaţa următoare am comandat micul-dejun şi cocktailuri Bloody Mary. Am pornit-o cu toţii spre piscină. Începuse sezonul petrecerilor la piscină în Vegas, aşa că un chef-monstru era în toi. Am cumpărat cincizeci de mingi de plajă şi le-am împărţit în jur, ca mod de a sparge gheaţa.

Da, chiar eram atât de tolomaci. Şi cerşetori de atenţie. Adică prietenii mei erau. Eu nu căutam să-mi fac noi prieteni. Aveam o prietenă şi năzuiam ca lucrurile să rămână aşa. I-am trimis SMS-uri de câteva ori, de la piscină, ca s-o liniştesc.

Dar lumea îmi tot întindea pahare cu băutură. Iar pe când soarele începuse să scapete peste munţi, eram într-o formă cam jalnică, şi capul mi se umplea de… idei.

„Am nevoie de ceva care să-mi rămână în amintirea acestei călătorii“, mi-am spus. Ceva care să simbolizeze sentimentul meu de libertate, sentimentul meu de *Carpe diem*. „De pildă… un tatuaj? Da! Fix ce-mi trebuie! Eventual pe umăr? Nu, prea vizibil. Pe şale? Nu, prea… îndrăzneţ. Poate pe laba piciorului? Da. Pe talpă! Acolo unde pielea mi se cojise la un moment dat, mai demult. Straturi peste straturi de simbolism! Bun, şi cu ce să fie tatuajul?“ M-am gândit şi m-am tot gândit. „Ce e important pentru mine? Ce e sfânt? Bineînţeles – Botswana.“

Văzusem un salon de tatuaje undeva mai jos pe stradă. Speram doar să aibă un atlas bun, cu o hartă clară a Botswanei.

M-am dus să-l caut pe Billy the Rock, ca să-i spun unde mergem. A zâmbit.

— Exclus!

Tovarăşii mei l-au susţinut.

— Nici nu se pune problema!

De fapt, şi-au dat cuvântul că mă vor opri cu forţa. Nu îmi voi face niciun tatuaj, au spus ei, nu sub ochii lor, şi cu atât mai puţin un tatuaj pe picior cu harta Botswanei. Au promis să mă ţină legat, să-mi tragă una în cap până îmi pierdeam cunoştinţa, orice era nevoie.

— Un tatuaj e ceva permanent, Spike! Pentru toată viaţa!

Argumentele şi ameninţările lor sunt una dintre ultimele mele amintiri limpezi din seara aceea. M-am lăsat păgubaş. Tatuajul putea să aştepte până a doua zi.

În loc de asta, ne-am pornit spre un club, unde eu m-am ghemuit în colţul unei canapele de piele şi m-am uitat la o procesiune de femei tinere care veneau şi plecau, căutând să intre în vorbă cu amicii mei. Am vorbit şi eu cu una sau două şi le-am încurajat să se concentreze pe ceilalţi. Dar în cea mai mare parte a timpului m-am uitat în gol şi m-am gândit la cum sunt forţat eu să renunţ la visul meu cu tatuajul.

Pe la ora două dimineaţa ne-am întors la hotel. Prietenii mei au invitat patru sau cinci femei care lucrau în hotel să ni se alăture, împreună cu alte două femei pe care le cunoscuseră la masa de blackjack. Curând, cineva a propus să jucăm biliard, şi chestia asta chiar părea distractivă. Eu am adunat bilele şi am început să joc „8 bile“ cu bodyguarzii mei.

Pe urmă am remarcat că fetele de la blackjack se tot învârteau pe acolo. Mi s-au părut cam dubioase. Dar când m-au întrebat dacă ar putea să joace şi ele, n-am vrut să fiu nepoliticos. Fiecare juca pe rând şi nimeni nu dădea pe-afară de măiestrie.

Am propus să mărim miza. Ce ziceţi de un biliard pe dezbrăcate? Urale entuziaste.

Zece minute mai târziu, eram marele perdant, rămas în chiloţi. Pe urmă mi-am pierdut şi chiloţii. A fost o chestie nevinovată, o prostie, sau cel puţin aşa am crezut eu. Până a doua zi. Stând afară din hotel, în soarele orbitor al deşertului, l-am văzut pe unul din tovarăşii mei holbându-se în telefon, cu gura căscată. Mi-a spus: Spike, una din fetele alea de la blackjack a făcut pe ascuns nişte poze… şi le-a vândut.

— Spike… eşti peste tot, omule!

Mai precis, ceea ce era peste tot era dosul meu. Eram în pielea goală în faţa ochilor lumii… trăindu-mi clipa.

Billy the Rock, studiindu-şi acum propriul telefon, repeta întruna:

— Asta nu e bine, H.

Ştia că urma să fie greu pentru mine. Dar mai ştia şi că nu va fi vreo plăcere nici pentru el însuşi, nici pentru ceilalţi bodygarzi. Puteau cu uşurinţă să-şi piardă slujbele pe chestia asta.

Mi-am tras singur palme în gând: Cum am putut lăsa să se întâmple asta? Cum am putut să fiu atât de idiot? De ce am avut încredere în alţii? Contasem pe nişte oameni străini că ar avea bune intenţii, contasem pe fetele alea dubioase să arate măcar un pic de decenţă elementară, iar acum urma să plătesc scump, pentru toată viaţa. Fotografiile astea nu vor dispărea niciodată. Erau ceva permanent. În comparaţie cu ele, un tatuaj pe picior cu harta Botswanei ar arăta ca o simplă pată de tuş.

Sentimentele de vinovăţie şi ruşine mă făceau, în unele momente, să reuşesc doar cu greu să trag aer în piept. Între timp, ziarele de acasă începuseră deja să mă jupoaie de viu. „Zăpăcitul Harry se întoarce!“ „Prinţul Prostea loveşte din nou.“

M-am gândit la Cress, cum o să citească articolele. M-am gândit la superiorii mei din armată. Cine va fi primul care să-mi tragă săpuneala?

În timp ce aşteptam să aflu, am luat avionul spre Scoţia şi m-am întâlnit cu restul familiei la Balmoral. Era luna august şi se aflau toţi acolo. Da, mi-am zis în sinea mea, da, singurul lucru care mai lipseşte din coşmarul ăsta kafkian este Balmoralul, cu toate amintirile lui complicate şi comemorarea morţii mamei, peste doar câteva zile.

Curând după sosirea mea, m-am văzut cu tata pe domeniul Birkhall, în apropiere. Spre surprinderea mea, spre uşurarea mea, a fost blând. Chiar perplex. Îi părea rău pentru mine, mi-a spus, şi înţelegea ce simt, fiindcă i se întâmplase şi lui, chiar dacă nu apăruse niciodată gol pe prima pagină. De fapt, nu era adevărat. Pe când avea vreo opt ani, un ziar din Germania publicase fotografii cu el dezbrăcat, făcute cu teleobiectivul, în timp ce era în vacanţă în Franţa.

Dar amândoi ne scoseserăm din minte fotografiile acelea.

Cu siguranţă se simţise dezbrăcat de multe ori înainte, în văzul lumii, şi aici era terenul nostru comun. Ne-am aşezat lângă o fereastră şi am vorbit vreme îndelungată despre această stranie existenţă a noastră, uitându-ne la veveriţele roşcate de pe domeniul Birkhall cum se zbenguie prin iarbă.

Carpe diem, veveriţelor!

50

Superiorii mei din armată, la fel ca tata, erau impasibili. Puţin le păsa lor că jucam biliard în intimitatea unei camere de hotel, în pielea goală sau nu. Statutul meu rămânea neschimbat, mi-au spus ei. Cu toată viteza înainte!

Camarazii mei militari m-au susţinut şi ei. Bărbaţi şi femei în uniformă, de peste tot din lume, au pozat goi sau aproape goi, acoperindu-şi părţile intime cu căşti, arme sau berete, şi au postat pozele online, în semn de solidaritate cu prinţul Harry.

În ce o priveşte pe Cress: după ce mi-a ascultat explicaţia atentă şi ruşinată, a ajuns şi ea la aceeaşi concluzie. Fusesem un găgăuţă, nu un destrăbălat. Mi-am cerut scuze că am pus-o într-o situaţie jenantă.

Partea cea mai bună: niciunul dintre bodyguarzii mei nu a fost concediat, şi nici măcar tras de urechi – în principal, pentru că eu am ţinut secret că fuseseră tot timpul cu mine.

M-am gândit la Cress, cum o să citească articolele. M-am gândit la superiorii mei din armată. Cine va fi primul care să-mi tragă săpuneala?

În timp ce aşteptam să aflu, am luat avionul spre Scoţia şi m-am întâlnit cu restul familiei la Balmoral. Era luna august şi se aflau toţi acolo. Da, mi-am zis în sinea mea, da, singurul lucru care mai lipseşte din coşmarul ăsta kafkian este Balmoralul, cu toate amintirile lui complicate şi comemorarea morţii mamei, peste doar câteva zile.

Curând după sosirea mea, m-am văzut cu tata pe domeniul Birkhall, în apropiere. Spre surprinderea mea, spre uşurarea mea, a fost blând. Chiar perplex. Îi părea rău pentru mine, mi-a spus, şi înţelegea ce simt, fiindcă i se întâmplase şi lui, chiar dacă nu apăruse niciodată gol pe prima pagină. De fapt, nu era adevărat. Pe când avea vreo opt ani, un ziar din Germania publicase fotografii cu el dezbrăcat, făcute cu teleobiectivul, în timp ce era în vacanţă în Franţa.

Dar amândoi ne scoseserăm din minte fotografiile acelea.

Cu siguranţă se simţise dezbrăcat de multe ori înainte, în văzul lumii, şi aici era terenul nostru comun. Ne-am aşezat lângă o fereastră şi am vorbit vreme îndelungată despre această stranie existenţă a noastră, uitându-ne la veveriţele roşcate de pe domeniul Birkhall cum se zbenguie prin iarbă.

Carpe diem, veveriţelor!

50

Superiorii mei din armată, la fel ca tata, erau impasibili. Puţin le păsa lor că jucam biliard în intimitatea unei camere de hotel, în pielea goală sau nu. Statutul meu rămânea neschimbat, mi-au spus ei. Cu toată viteza înainte!

Camarazii mei militari m-au susţinut şi ei. Bărbaţi şi femei în uniformă, de peste tot din lume, au pozat goi sau aproape goi, acoperindu-şi părţile intime cu căşti, arme sau berete, şi au postat pozele online, în semn de solidaritate cu prinţul Harry.

În ce o priveşte pe Cress: după ce mi-a ascultat explicaţia atentă şi ruşinată, a ajuns şi ea la aceeaşi concluzie. Fusesem un găgăuţă, nu un destrăbălat. Mi-am cerut scuze că am pus-o într-o situaţie jenantă.

Partea cea mai bună: niciunul dintre bodyguarzii mei nu a fost concediat, şi nici măcar tras de urechi – în principal, pentru că eu am ţinut secret că fuseseră tot timpul cu mine.

Dar ziarele britanice, chiar ştiind că plecasem la război, au continuat să urle şi să scoată fum pe nări, de parcă aş fi comis o greşeală capitală.

Era un moment bun ca să plec.

Septembrie 2012. Acelaşi veşnic zbor, doar că de data asta nu mai eram un pasager clandestin. De data asta nu mai era nicio cabină secretă, niciun pat de campanie ascuns. De data asta aveam voie să stau cu ceilalţi soldaţi, să mă simt parte dintr-o echipă.

Când am aterizat însă la Camp Bastion, mi-am dat seama că nu mai sunt chiar un soldat oarecare. Unii arătau neliniştiţi, gulerul părea să-i strângă, aveau mărul lui Adam mai ieşit în afară. Mi-am adus aminte senzaţia, dar pentru mine era ca şi cum m-aş fi întors acasă. După mai bine de patru ani, şi în pofida tuturor aşteptărilor, în sfârşit mă întorsesem. În calitate de căpitan. (Fusesem înaintat în grad, de la misiunea trecută.)

Am primit de data asta o cazare mai bună. De fapt, comparativ cu ultima mea misiune, era ca-n Vegas. Piloţii erau trataţi ca nişte capete încoronate – termenul de comparaţie era inevitabil, toată lumea îl folosea. Paturi moi, camere curate. Mai mult decât atât, camerele chiar erau camere, nu tranşee sau corturi. Ba chiar fiecare îşi avea propria unitate de aer condiţionat.

Ni s-a acordat o săptămână ca să ne familiarizăm cu baza Bastion şi să ne revenim după diferenţa de fus orar. „Bastionieţii“ ceilalţi au fost îndatoritori, mai mult decât încântaţi să ne arate cum merg treburile în bază.

— Domnule căpitan Wales, aici sunt latrinele!

— Domnule căpitan Wales, acolo e locul unde veţi găsi pizza caldă!

Mă simţeam cam ca în excursie cu şcoala, până când, în ajunul zilei când împlineam douăzeci şi opt de ani, stând eu liniştit în camera mea şi organizându-mi lucrurile, sirenele au început să urle. Am deschis uşa camerei şi am aruncat un ochi afară. Pe tot coridorul uşile zburau de perete, şi alte capete se iţeau în deschizătură.

Pe urmă au apărut în fugă amândoi bodyguarzii mei. (Spre deosebire de ultima mea misiune militară în străinătate, aveam de data asta bodyguarzi, în primul rând pentru că exista loc de cazare adecvat pentru ei şi pentru că puteau să se piardă în mulţime – doar trăiam alături de mii de alţi militari.) Unul dintre ei a spus:

— Suntem atacaţi!

Am auzit explozii în depărtare, undeva lângă hangare. Am luat-o la fugă spre Apache-ul meu, dar bodyguarzii m-au oprit.

Mult prea periculos.

Am auzit strigăte afară.

— Pregătirea! PREGĂTIREA!

Toţi ne-am pus vestele antiglonţ şi ne-am oprit în dreptul uşii, ca să aşteptăm instrucţiunile următoare. În timp ce eu îmi verificam din nou vesta şi casca, unul dintre bodyguarzi nu se mai oprea din bodogănit:

— Ştiam eu că aşa o să se întâmple, pur şi simplu am ştiut, le-am spus tuturor, dar n-a vrut nimeni să mă asculte. Mai taci din gură, se răsteau ei la mine, dar eu le-am spus, le-am spus, Harry o să fie rănit! Du-te dracului, spuneau, şi acum, poftim!

Era scoţian, cu un accent foarte pronunţat, şi de multe ori semăna la vorbă cu Sean Connery, ceea ce era o chestie simpatică în împrejurări normale, dar acum semăna doar cu Sean Connery în toiul unui atac de panică. I-am retezat scurt lunga poveste despre cum a fost el o Casandră neapreciată şi i-am zis să-şi pună lacăt la gură.

Mă simţeam de parcă aş fi fost în pielea goală. Aveam cu mine pistolul cu calibrul de 9 mm, dar puşca mea mitralieră SA800A era încuiată în armurărie. Bodyguarzii erau cu mine, dar eu aveam nevoie de Apache-ul meu. Era singurul loc în care m-aş fi simţit în siguranţă – şi util. Aveam nevoie să împroşc cu o ploaie de foc peste atacatorii noştri, oricine vor fi fost.

Alte explozii, şi mai puternice. Geamurile au scânteiat. Acum vedeam flăcări. Elicopterele americane Cobra au apărut duduind deasupra noastră şi toată clădirea s-a cutremurat. Cobrele au deschis focul. Apache-urile au deschis focul. Un bubuit asurzitor a umplut încăperea. Toţi am simţit fiori de groază, şi de adrenalină. Dar noi, piloţii de Apache, eram deosebit de agitaţi, arezând de nerăbdare să ajungem în cabinele noastre.

Cineva mi-a reamintit că baza Bastion era cam de mărimea oraşului Reading. Cum am fi putut măcar să ne orientăm de aici şi până la elicoptere, fără o hartă, în timp ce se trăgea asupra noastră?

Atunci am auzit semnalul de încetare a alarmei. Sirenele s-au oprit. Duduitul rotoarelor de elicopter s-a pierdut în depărtare. Baza Bastion era din nou în siguranţă.

Dar cu un preţ îngrozitor, aveam să aflăm. Doi soldaţi americani fuseseră ucişi. Şaptesprezece soldaţi britanici şi americani fuseseră răniţi.

Pe tot parcursul acelei zile şi în următoarea, am pus cap la cap ce s-a întâmplat. Luptătorii talibani făcuseră rost de nişte uniforme militare americane, dăduseră o gaură în gardul din sârmă şi se strecuraseră înăuntru.

Au făcut o gaură în gard?

— Da.

— De ce?

Pe scurt, pentru mine. Îl căutau pe prinţul Harry, au spus ei. Talibanii efectiv au emis o declaraţie: Prinţul Harry era ţinta noastră. Iar data atacului fusese şi ea aleasă cu mare atenţie. Stabiliseră atacul, au declarat ei, ca să coincidă cu ziua mea de naştere.

Nu știam dacă să cred chestia asta. Nu voiam s-o cred.

Dar un lucru era indiscutabil. Talibanii aflaseră despre prezența mea în bază și știau o mulțime de detalii mărunte cu privire la misiunea mea, datorită articolelor care apăruseră nonstop în presa britanică din săptămâna aceea.

51

Au fost niște discuții, după atac, cum că ar trebui să mă scoată din zona de luptă. Din nou. Nu puteam suporta nici măcar ideea. Era prea groaznic ca să mă pot gândi la așa ceva.

Ca să-mi iau gândul de la o asemenea posibilitate, mi-am văzut de lucru, intrând în ritmul normal al îndatoririlor mele. Programul meu era, din fericire, unul rigid: două zile de operațiuni planificate, trei zile de VHR (nivel foarte ridicat de reacție). Cu alte cuvinte, să stau cuminte într-un cort, așteptând să fiu convocat.

Cortul VHR avea aspectul și atmosfera unei camere de cămin studențesc. Colegialitatea, plictiseala – harababura. Erau câteva sofale cu tapițeria din piele crăpată, un steag britanic mare pe perete și pungi cu gustări peste tot. Ne pierdeam timpul jucând FIFA, bând găleți întregi de cafea și răsfoind reviste pentru bărbați. (*Loaded* era foarte populară.) Dar pe urmă începea să sune alarma, iar vremea studenției mele și toate celelalte epoci ale vieții mele păreau la un milion de kilometri distanță.

Unul dintre băieți spunea că suntem doar niște pompieri mai răsfățați. Nu se înșela. Niciodată complet adormiți, niciodată complet relaxați, întotdeauna gata s-o luăm din loc. Chiar dacă sorbeam dintr-o ceașcă de ceai, mâncam o înghețată, plângeam după vreo fată, trăncăneam despre fotbal, simțurile noastre erau permanent la pândă și mușchii ne erau tot timpul încordați, așteptând sunetul alarmei.

Alarma aceea era, de fapt, un telefon. Roșu, simplu, fără taste, fără disc, doar baza și receptorul. Sunetul pe care-l scotea era antic și de demult, cu desăvârșire britanic. *Brrrring.* Mi se părea vag familiar; la început nu reușeam să-mi dau seama de unde. În cele din urmă, mi-am amintit. Era exact ca telefonul Bunicii de la Sandringham, de pe biroul ei uriaș, în salonul imens în care purta conversații la distanță între partidele de bridge.

În cortul VHR eram întotdeauna patru inși. Două echipaje de zbor cu câte doi oameni fiecare, adică un pilot și un mitralior. Eu eram mitraliorul și pilotul meu era Dave – un tip înalt, slăbănog, cu o alură de maratonist pe distanțe lungi, ceea ce chiar și era, de fapt. Avea părul negru, tuns scurt, și un bronz antologic, de om al deșertului.

Mai frapant, Dave poseda un simț al umorului profund enigmatic. De câteva ori pe zi mă trezeam întrebându-mă: Oare vorbește serios? Niciodată nu puteam să-mi dau seama. „O să-mi ia ceva timp până să-l descifrez pe omul ăsta“, îmi ziceam. Dar n-am mai apucat niciodată.

Când auzeam telefonul roșu sunând, trei dintre noi lăsau baltă orice făceau și țâșneau spre elicoptere, în timp ce al patrulea răspundea la telefon și primea detaliile operațiunii de la vocea care se auzea la celălalt capăt al firului. Era o „medevac“? Evacuare medicală? O „TIC“? Trupe în contact? Dacă era ultima variantă, cât de departe se aflau trupele și cât de repede puteam ajunge la ele?

Odată instalați în Apache, dădeam drumul la aer, ne puneam pe noi echipamentul antiglonț și ne prindeam centurile. Eu deschideam unul dintre cele patru posturi de comunicare radio, primeam mai multe detalii despre misiune și introduceam coordonatele GPS în computerul de bord. Prima oară în viața ta când pornești un Apache îți ia o oră, dacă nu mai mult, ca să parcurgi toate verificările prealabile zborului. După câteva săptămâni petrecute la Bastion, Dave și cu mine coborâserăm la opt minute. Și tot ni se părea o veșnicie.

Întotdeauna atârnam greu. Rezervorul era plin-ochi cu carburant și elicopterul gemea de o garnitură completă de proiectile, plus destule cartușe de 30 mm cât să faci șvaițer un bloc întreg de apartamente, construit din beton – puteai să simți cum toată acea încărcătură te

trăgea în jos, legându-te de Pământ. În chiar prima mea misiune îndeplinită vreodată, o operaţiune TIC, am *detestat* sentimentul acela, contrastul dintre graba noastră şi gravitaţia terestră.

Ţin minte cum am trecut peste întăriturile din saci de nisip care înconjurau baza, la doar o palmă deasupra, fără să clipesc, fără să mă gândesc nicio clipă la ele. Aveam o sarcină de îndeplinit, vieţi de salvat. Apoi, după câteva secunde, o luminiţă de avertizare din cabină a început să clipocească. ENG CHIPS.

Ceea ce însemna: „Aterizaţi! Acum!“

Rahat! Va trebui să descindem în teritoriu taliban. Am început să mă gândesc la Bodmin Moor.

Pe urmă mi-am zis în sinea mea… poate că am putea să ignorăm, pur şi simplu, ledul de avertizare?

Nu, Dave întorcea deja elicopterul înapoi spre Bastion.

El era pilotul mai experimentat dintre noi. Făcuse deja trei stagii de serviciu militar, ştia totul despre luminile de avertizare. Pe unele puteai să le ignori – pâlpâiau tot timpul şi le scoteai siguranţa, ca să le faci să înceteze–, dar nu şi pe asta.

Mă simţeam înşelat. Voiam să pornesc o dată, să fie acţiune, acţiune! Eram dispus să risc o prăbuşire, să fiu luat prizonier – orice. „N-avem noi datoria de-a-nţelege ce şi cum“, spunea străbunicul lui Flea – sau Tennyson. Mă rog, unul din ei. Ideea era: „La zidul spart să dăm iureş“[20].

52

Nici acum nu-mi pot stăpâni uimirea faţă de cât de rapid este Apache-ul.

De obicei zburam în regim normal, de croazieră, deasupra zonei-ţintă, la o foarte civilizată viteză de 70 de noduri. Dar deseori, grăbindu-ne către zona vizată, forţam nota, împingând viteza până la 145 de noduri. Şi, dat fiind că abia dacă eram la ceva distanţă de sol, aveam senzaţia că ne mişcăm de trei ori mai repede. Ce privilegiu, îmi spuneam în sinea mea, să simt genul ăsta de forţă brută şi s-o pun la treabă pentru tabăra noastră!

Zborul la foarte joasă altitudine era procedura de operare standard. Mai greu pentru luptătorii talibani să te vadă venind. Din păcate, şi mai uşor pentru puştanii din zonă să arunce cu pietre în noi. Ceea ce făceau tot timpul. Copii azvârlind cu pietre era cam tot ce aveau talibanii în materie de capacităţi de luptă antiaeriană, în afară de câteva sisteme de rachete sol-aer ruseşti.

Problema nu era să fugim de talibani, ci să-i găsim. În cei patru ani de la prima mea misiune, deveniseră mult mai dibaci în a se fofila. Oamenii sunt adaptabili, şi nicăieri mai abitir decât în război. Talibanii reuşiseră să-şi dea seama exact câte minute aveau la dispoziţie la primul contact cu trupele noastre şi până se zărea „cavaleria“ la orizont, iar ceasurile lor interioare erau fin calibrate: împuşcau cât mai mulţi oameni posibil, după care o luau la picior.

Deveniseră mai dibaci şi în a se ascunde. Puteau să se topească fără niciun efort într-un sat, să se amestece printre localnici sau să se evapore în reţeaua lor de tuneluri. Nu fugeau departe – era ceva mult mai difuz decât atât, mai mistic.

Noi nu renunţam cu uşurinţă la căutare. Dădeam roată, măturam terenul în arc înainte şi înapoi, uneori timp de două ore. (Apache-ul îşi consuma carburantul din rezervor în două ore.) Uneori, la capătul celor două ore, tot nu voiam să ne dăm bătuţi. Aşa că realimentam. Într-o zi am realimentat de trei ori, petrecând în total opt ore în aer.

Când ne-am întors într-un târziu la bază, situaţia era dramatică: rămăsesem fără pungi pentru pipi.

53

Am fost primul din escadron care să apese pe trăgaci de furie.

Îmi amintesc noaptea aceea cât se poate de bine. Eram în cortul VHR, telefonul roşu a sunat, toţi am sprintat spre aparatele de zbor. Dave şi cu mine am parcurs în viteză verificările dinaintea zborului, eu am luat detaliile misiunii: unul dintre punctele de control cele mai apropiate de Bastion era sub tirul unor arme de mic calibru. Trebuia să ajungem acolo cât mai repede cu putinţă şi să vedem de unde vin împuşcăturile. Am decolat, am trecut peste zid, am intrat în zbor vertical şi am urcat la 450 de metri. Câteva clipe mai târziu, am mutat vizorul de noapte spre zona-ţintă.

— Uite-i!

Opt puncte calde, la opt kilometri distanţă. Pete termice – deplasându-se pe jos dinspre locul unde avusese loc contactul.

— Ei trebuie să fie! a spus Dave.

— Mda… n-avem forţe prietene care să patruleze pe-acolo! Şi mai ales la ora asta.

— Hai să verificăm, ca să fim siguri. Confirmă tu că nu sunt patrule dincolo de zid.

Am întrebat la centrul de control J-TAC. Confirmat: „Nu sunt patrule."

Am zburat deasupra celor opt puncte mişcătoare. S-au despărţit rapid în două grupuri de câte patru. La distanţă egală, se mişcau încet de-a lungul unui drum. Aşa e procedura noastră de patrulare – ce fac, ne imită?

Pe urmă au încălecat pe scutere şi motociclete, câte doi sau câte unul singur. Le-am spus celor din centrul de control că avem în vizor toate cele opt ţinte şi am cerut aprobare să deschidem focul. Aprobarea este obligatorie înainte de un atac contra inamicului, întotdeauna, cu excepţia cazului de autoapărare sau de pericol iminent.

Sub scaunul meu era un tun de 30 mm, plus două Hellfire pe aripă, proiectile ghidate, de 50 de kilograme, pe care puteau fi montate focoase diferite, unul dintre ele perfect pentru spulberarea unor ţinte de valoare ridicată. Pe lângă Hellfire, mai aveam câteva rachete sol-aer neghidate, care pe Apache-ul nostru erau flechette cu coadă paletată. Ca să tragi cu un proiectil flechette, trebuie să înclini elicopterul într-un unghi foarte precis; abia atunci va ţâşni rafala de flechette, ca o ploaie de săgeţi. Asta şi era, de fapt, proiectilul flechette: un nor mortal cu optzeci de săgeţi din tungsten, lungi de 12 centimetri. Îmi amintesc ce auzisem în Garmsir, că militarii noştri au fost nevoiţi să culeagă bucăţi de talibani din copaci, după o lovitură directă cu flechette.

Dave şi cu mine eram gata să tragem cu aceste proiectile. Dar permisiunea tot nu venise încă.

Am aşteptat. Şi am aşteptat. Şi ne-am uitat la talibani cum se împrăştie în mare viteză în direcţii diferite.

I-am spus lui Dave:

— Dacă aflu mai târziu că unul dintre tipii ăştia a rănit sau a omorât pe careva dintre ai noştri, după ce i-am lăsat să scape…

Am rămas cu două scutere, ne-am ţinut după ele pe un drum şerpuit. Apoi s-au despărţit. Am ales unul dintre vehicule şi l-am urmărit.

Într-un târziu, cei din centrul de control ne-au răspuns.

— Persoanele pe care le urmăriţi… care e situaţia lor?

Am clătinat din cap şi mi-am zis în gând: „Majoritatea au dispărut, din cauza încetinelii voastre."

Am spus:

— S-au despărţit şi acum am rămas cu un singur vehicul.

— Aveţi permisiunea să trageţi.

Dave a zis să folosim o rachetă Hellfire. Dar eu aveam emoţii s-o folosesc. În schimb, am tras cu tunul de 30 mm.

Greşeală. Am lovit motocicleta. Unul dintre cei doi a căzut la pământ, probabil mort, dar celălalt a sărit din şa, după care a fugit într-o clădire.

Am dat roată deasupra, cerând intervenţie cu trupe de la sol.

— Ai avut dreptate, i-am spus lui Dave. Ar fi trebuit să folosesc racheta Hellfire.

— Stai liniştit, a răspuns el. A fost prima dată pentru tine.

Mult după ce ne întorseserăm la bază, am făcut un soi de scanare mintală. Mai fusesem în situaţii de luptă, mai omorâsem şi înainte, dar acesta a fost contactul meu cel mai direct cu inamicul – dintotdeauna. Alte situaţii de atac le percepusem ca fiind mai impersonale. Dar acesta fusese cu ochii pe ţintă, degetul pe trăgaci, foc!

M-am întrebat pe mine însumi cum mă simt. Traumatizat? Nu. Trist? Nu. Surprins? Nu. Pregătit din toate punctele de vedere. Îmi făceam datoria. Treaba pentru care fuseserăm antrenaţi.

M-am întrebat dacă eram nemilos, poate desensibilizat. M-am întrebat dacă lipsa mea de reacţie nu era cumva legată de o îndelungată atitudine ambivalentă faţă de moarte. Nu, nu credeam că era asta.

De fapt, era vorba de o aritmetică simplă. Nişte tipi răi care le făceau chestii rele oamenilor noştri. Chestii rele lumii în general. Dacă omul ăsta pe care eu tocmai îl scosesem din luptă n-a omorât deja soldaţi britanici, ar fi făcut-o curând. Anihilarea lui însemna că salvez vieţi britanice, scutesc de suferinţă familii britanice. Faptul că-l eliminam însemna mai puţini militari, bărbaţi şi femei, înfăşuraţi în bandaje ca mumiile şi trimişi acasă pe paturi de spital, cum se întâmplase cu băieţii din avionul meu în urmă cu patru ani, sau cum păţiseră militarii răniţi, bărbaţi şi femei, pe care îi vizitasem la Selly Oak şi în alte spitale, sau curajoasa echipă cu care mărşăluisem spre Polul Nord.

Aşa că gândul meu predominant în ziua aceea, singurul meu gând, a fost că îmi doream ca din centrul de control să ne fi contactat mai repede, să ne dea mai repede permisiunea să tragem, ca să-i fi putut doborî şi pe ceilalţi şapte.

Şi totuşi. Şi totuşi… Mult mai târziu, discutând despre asta cu un amic, el m-a întrebat:

— Ai luat în considerare şi ce-ai simţit tu, văzând că ucigaşii ăia erau pe motociclete? Vehiculul predilect al paparazzilor din toată lumea asta?

Puteam eu să spun, cu toată sinceritatea, că, în timp ce urmăream un cârd de motociclete, nicio părticică din mine nu se gândea la o altă haită de motociclete, care urmărea un anumit Mercedes, într-un tunel din Paris? Sau haitele de motociclete care mă urmăriseră pe mine de o mie de ori?

Nu, n-aş fi putut spune asta.

54

Una dintre dronele noastre îi observase pe talibani cum îşi instruiesc luptătorii.

În ciuda presupunerilor larg răspândite, talibanii aveau dotări bune. Nu se comparau cu ale noastre, dar erau bune, eficace – atunci când le foloseau corect. Aşa că erau deseori nevoiţi să-şi pună repede la curent soldaţii cu felul cum trebuiau manevrate. În deşert aveau loc demonstraţii frecvente, instructorii arătând practic cum funcţionau cele mai noi dotări venite din Rusia şi Iran. Asta părea să fie lecţia surprinsă de dronele noastre. O lecţie de tras cu arma.

Telefonul roşu a sunat. Toţi am lăsat jos cănile de cafea şi consolele PlayStation. Am fugit la Apache-urile noastre şi am zburat spre nord în ritm alert, la şapte metri deasupra solului.

Începuse să se lase întunericul. Din centrul de control ni s-a ordonat să rămânem pe loc, cam la opt kilometri depărtare. Pe măsură ce soarele apunea, abia dacă mai puteam zări zona vizată. Doar umbre care se mişcau. Biciclete rezemate de un zid.

— Aşteptaţi!

Am zburat în cerc şi iar în cerc.

— Aşteptaţi!

Respiraţie accelerată.

Apoi a venit semnalul: lecţia de tir s-a terminat. Acum, daţi-i bătaie!

— La atac!

Instructorul, ţinta de mare valoare, era pe o motocicletă, cu unul dintre elevi pe şa în spatele lui. Am ţâşnit cu toată viteza spre ei şi i-am prins în vizor, mergând cu 40 de kilometri la oră, unul dintre ei cărând o mitralieră PKM. Am ţinut degetul mare pe cursor, m-am uitat la ecran, am aşteptat. *Acolo!* Am acţionat un trăgaci pentru laserul cu care ţinteam şi un altul ca să lansez proiectilul.

Butonul pentru degetul mare cu care trăsesem în ţintă era remarcabil de similar cu cel de pe consola PlayStation pe care tocmai mă jucasem.

Proiectilul a lovit chiar lângă spiţele motocicletei. Lovitură de manual! Exact unde fusesem instruit să ţintesc. Prea sus, şi s-ar putea să zboare peste capul ţintei. Prea jos, şi nu reuşeşti să împuşti decât pământ şi nisip.

Delta Hotel. „Lovitură directă“. Am dus treaba la capăt cu tunul de 30 mm.

Unde fusese motocicleta era acum un nor de fum şi flăcări.

— Bună treabă! a spus Dave.

Ne-am năpustit înapoi spre bază, am analizat critic înregistrarea video.

Lovitură mortală perfectă.

Ne-am mai jucat pe PlayStation. Ne-am dus la culcare devreme.

55

E greu să fii precis cu rachetele Hellfire. Apache-urile zboară cu o asemenea viteză colosală, încât e greu să ţinteşti ceva fără să deviezi. Greu pentru unii, oricum. Eu mi-am dezvoltat o acurateţe punctuală, de parcă jucam darts la cârciumă.

Iar ţintele mele se mişcau şi ele cu repeziciune. Motocicleta cu cea mai mare viteză în care am tras avea cam 50 de kilometri la oră. Cel care o conducea, un comandant taliban care îşi pusese oamenii să tragă toată ziua în militarii noştri, se aplecase mult în faţă peste ghidon şi se tot uita în urmă la noi, care veneam după el. Gonea intenţionat prin sate, folosindu-se de civili ca să se ascundă. Bătrâni, copii – nu erau decât simplă recuzită pentru el.

Ocaziile noastre favorabile erau acele intervale de un minut cât el se afla între sate.

Ţin minte că Dave mi-a strigat:

— Mai ai două sute de metri până în zona interzisă.

Adică, două sute de metri până ce comandantul taliban avea să se ascundă iar în spatele vreunui copil.

L-am auzit iar pe Dave:

— Ai copaci care-ţi vin la stânga, zid la dreapta.

— Recepţionat.

Dave ne-a dus în poziţie uşor dreapta şi în spate, coborând la 180 de metri.

— Acum…

Am tras. Proiectilul Hellfire a izbit motocicleta şi-a zburat-o într-un pâlc de copaci. Dave a dus elicopterul peste coroanele copacilor şi, printre dârele de fum, am văzut o minge de foc. Şi motocicleta. Dar niciun cadavru.

Eram gata să continui cu tunul de 30 mm, să mitraliez zona, dar nu vedeam nimic de mitraliat.

Am dat roată iar şi iar. Începusem să mă neliniştesc.

— Crezi că a scăpat?

Uite-l! La vreo 15 metri în dreapta motocicletei: cadavru pe pământ.

Confirmat.

Şi ne-am luat zborul.

56

De trei ori am fost chemaţi în acelaşi loc în aparenţă lăsat în părăsire: un şir de buncăre care dădeau către o şosea aglomerată. Aveam informaţii că luptătorii talibani se adunau în mod obişnuit acolo. Veneau cu trei maşini, nişte rable, cărând cu ei lansatoare de grenade şi mitraliere, luau poziţie şi aşteptau să apară camioanele pe şosea.

Controlorii îi văzuseră aruncând în aer cel puţin un convoi.

Câteodată erau doar cinci-şase inşi, alteori, chiar şi treizeci. Talibani, clar ca lumina zilei.

De trei ori am zburat acolo ca să-i atacăm, şi de trei ori nu am primit aprobarea să deschidem focul. N-am aflat niciodată de ce.

De data asta eram hotărâţi să facem ca lucrurile să se termine altfel.

Am ajuns acolo repede, am văzut un camion venind pe şosea, i-am văzut pe talibani luându-l la ochi. Chestii urâte erau pe cale să se întâmple. Camionul ăla e terminat, am spus noi, dacă nu facem ceva.

Am cerut permisiunea să atacăm. Solicitare respinsă. Am cerut-o din nou.

— Controlul terestru, cerem permisiunea să atacăm ţinta ostilă…!

— Rămâneţi în aşteptare…

Bum! O străfulgerare enormă şi o explozie pe şosea. Am urlat că vrem permisiunea.

— Rămâneţi în aşteptare… aşteptaţi permisiunea de la comandantul terestru.

Ne-am repezit urlând, am văzut camionul lovit cum explodează în mii de bucăţi, i-am văzut pe talibani sărind în rablele lor de maşini şi pe motociclete. Am urmărit două
motociclete. Am implorat să ni se dea permisiunea să tragem. Acum ceream un alt fel de aprobare: nu permisiunea de a opri un atac, ci permisiunea să răspundem la un atac la care tocmai asistaserăm.

Genul acesta de permisiune se numea 429 Alfa.

— Avem patru doi nouă alfa să atacăm?

— Rămâneţi în aşteptare…

Am continuat să urmărim cele două motociclete prin mai multe sate, în timp ce cârcoteam pe tema birocraţiei în război, a reticenţei superiorilor noştri să ne lase să facem ce fuseserăm instruiţi să facem. Poate, în văicăreala noastră, nu ne deosebeam cu nimic de soldaţii din orice fel de război. Voiam să luptăm – nu înţelegeam problematica mai amplă, considerentele geopolitice de la bază. Imaginea de ansamblu. Unii comandanţi spuneau adeseori, în public şi în particular, că se temeau că fiecare taliban ucis va mai crea alţi trei, deci eram extraprecauţi. Câteodată, aveam impresia că aveau dreptate comandanţii noştri: noi chiar *cream* mai mulţi talibani. Dar trebuia să existe o soluţie mai bună decât să plutim în zbor prin apropiere, în timp ce nevinovaţii erau măcelăriţi.

Cinci minute au devenit zece, apoi douăzeci.

N-am primit nicicând aprobarea.

57

Fiecare atac soldat cu morţi era înregistrat video. Apache-ul le-a văzut pe toate. Camera de filmat din botul lui înregistra totul. Aşadar, după fiecare operaţiune, urma o analiză atentă a filmării.

Odată întorşi la Bastion, ne duceam în camera de proiecţie şi vâram filmarea într-un aparat care o proiecta pe nişte televizoare cu plasmă montate pe pereţi. Comandantul nostru de escadron îşi apropia faţa de ecrane, examinând detaliile, murmurând – încreţindu-şi nasul.

Omul ăsta nu doar că se uita după erori, ci le vâna ca un lup flămând. Voia să ne prindă cu greșeala.

Îl porcăiam cumplit, în toate felurile, când nu era prin preajmă. Aproape că am ajuns să-l înjurăm în față. „Auzi, frate, tu de partea cui ești?“

Dar exact asta voia el. Încerca să ne provoace, să ne facă să spunem grozăvii de nespus. De ce? Din invidie, am hotărât noi. Îl rodea pe dinăuntru că el nu apăsase niciodată pe un trăgaci în bătălie. Niciodată nu atacase inamicul. Așa că ne ataca pe noi.

În ciuda strădaniilor lui, niciodată n-a găsit nimic neregulamentar, în niciunul dintre atacurile noastre soldate cu morți. Am luat parte la șase operațiuni care s-au încheiat cu pierderea de vieți omenești, și toate au fost considerate justificate, de un om care voia să ne răstignească. Și eu le-am considerat la fel.

Ceea ce făcea ca atitudinea comandantului de escadron să fie atât de execrabilă era chestia asta: exploata o frică reală și legitimă. O frică pe care o împărtășeam cu toții. Afganistanul a fost un război al erorilor, un război cu enorme pagube colaterale – mii de oameni nevinovați uciși sau lăsați infirmi, iar lucrul acesta ne-a bântuit mereu conștiința. Așadar, țelul meu, din chiar ziua în care sosisem acolo, a fost să nu mă duc niciodată seara la culcare cu îndoiala că nu procedasem corect, că nu-mi alesesem bine țintele, că nu trăgeam în talibani și doar în talibani, fără să fie civili în preajmă. Voiam să mă întorc întreg acasă, cu amândouă brațele și amândouă picioarele, dar și mai mult voiam să mă întorc cu conștiința intactă. Ceea ce însemna să fiu permanent conștient de ceea ce fac și de ce o fac, în orice moment.

Majoritatea soldaților nu-ți pot spune cu precizie câtă moarte au ei la activ. În condiții de bătălie, adeseori n-ai cum să știi cine și de unde a tras. Dar în era elicopterelor Apache și a laptopurilor, tot ce făcusem eu pe parcursul a două stagii de luptă pe front fusese înregistrat, inclusiv cu marcajul temporal. Puteam oricând să spun cu exactitate câți combatanți inamici omorâsem. Și am simțit că este crucial să nu mă feresc niciodată de acel număr. Printre multele lucruri pe care le-am învățat în armată, asumarea responsabilității era undeva sus pe listă.

Deci iată numărul meu: douăzeci și cinci. Nu era un număr care să-mi dea vreo satisfacție. Dar nu era nici vreun număr de care să mă rușinez. Firește, aș fi preferat să nu am numărul acela pe CV-ul meu militar, să nu-l am în mintea mea, dar, ținând cont de aceleași considerente, aș fi preferat să trăiesc într-o lume în care nu existau talibani, o lume fără război. Dar chiar și pentru un practicant ocazional al gândirii magice, ca mine, unele realități pur și simplu nu pot fi schimbate.

Aflat în vâltoarea și ceața bătăliei, pentru mine, cei douăzeci și cinci nu erau oameni. Nu poți să ucizi pe cineva dacă te gândești la el ca la un om. Nu prea poți să le faci rău oamenilor dacă te gândești la ei ca la oameni. Erau piese de șah scoase de pe tablă, personaje negative pe care le elimini înainte de-a putea să omoare oameni buni. Fusesem instruit să-i văd ca pe un „celălalt“ – bine instruit. Undeva în sinea mea, recunoșteam că această detașare dobândită era problematică. Dar o vedeam și ca pe o componentă inevitabilă a statutului de soldat. Altă realitate care nu putea fi schimbată.

Nu vreau să spun că aș fi fost vreun soi de robot. N-am uitat nicio clipă momentele acelea când eram în camera TV de la Eton, cea cu ușile albastre, privind Turnurile Gemene cum se prăbușeau, oamenii care săreau de pe acoperișuri și prin ferestrele de la etajele de sus. Nicio clipă nu i-am uitat pe părinții, pe soții și soțiile și pe copiii pe care i-am întâlnit la New York, strângând în mână fotografii ale mamelor și taților care fuseseră zdrobiți, spulberați sau arși de vii. Atentatul din 11 septembrie era o ticăloșie de neșters din memorie, și toți cei răspunzători, împreună cu simpatizanții și complicii lor, aliații și succesorii lor, erau nu doar inamicii noștri, ci și dușmanii omenirii. Lupta împotriva lor însemna răzbunarea uneia dintre cele mai odioase crime din istoria omenirii și strădania ca așa ceva să nu se mai repete.

Pe măsură ce stagiul meu pe front se apropia de sfârşit, în jurul Crăciunului 2012, aveam întrebări şi presimţiri negre în privinţa războiului, dar niciuna dintre acestea nu era de natură morală. Credeam în continuare în Misiune şi singurele lovituri la care m-am gândit de două ori au fost cele pe care nu le executasem. De pildă, în noaptea când am fost chemaţi să-i ajutăm pe nişte luptători gurkha. Fuseseră încolţiţi de un cuib de luptători talibani, iar când am ajuns noi acolo, a avut loc o defecţiune în sistemul de comunicaţii şi pur şi simplu n-am avut cum să-i ajutăm. Încă mă bântuie să-i aud pe fraţii mei gurkha chemându-ne prin radio, să-mi aduc aminte de fiecare gurkha pe care l-am cunoscut şi l-am îndrăgit, să fiu împiedicat să acţionez.

În timp ce îmi făceam bagajele şi îmi luam rămas-bun, recunoşteam cinstit în sinea mea că am destule regrete. Dar erau raţionale. Regretam lucrurile pe care *nu* le făcusem, îmi părea rău pentru britanicii şi yankeii pe care nu fusesem în stare să-i ajut. Regretam că treaba nu fusese dusă până la capăt. Mai mult decât orice altceva, regretam că venise momentul să plec.

58

Mi-am îndesat în raniţa Bergen hainele prăfuite, plus două suveniruri: un covoraş cumpărat dintr-un bazar şi un tub gol de proiectil pentru tunul de 30 mm de pe Apache.

Prima săptămână din 2013.

Înainte de a putea să urc în avion cu camarazii mei de arme, am intrat într-un cort şi m-am aşezat pe un scaun liber.

Obligatoriul interviu de încheiere. Reporterul ales m-a întrebat ce am făcut în Afganistan. I-am spus. M-a întrebat dacă am tras în inamic.

— Poftim? Da.

Şi-a dat capul pe spate. Surprins. Ce-şi închipuia el că făceam noi aici? Credea că vindem abonamente la reviste? M-a întrebat dacă am ucis vreun om.

— Da…

Surprins din nou.

Am încercat să-i explic:

— Suntem la război, prietene, ai uitat?

Conversaţia a ajuns la subiectul presei. I-am spus reporterului că, după părerea mea, presa britanică era execrabilă, mai ales în privinţa fratelui meu şi a cumnatei mele, care tocmai anunţase că este însărcinată, şi, ca urmare, erau amândoi asediaţi.

— Merită să-şi aştepte copilul în linişte şi pace.

Am admis că tatăl meu mă implorase să nu mă mai gândesc la presă, să nu mai citesc ziarele. Am recunoscut că mă simţeam vinovat de fiecare dată când o făceam, pentru că mă transformam în complice.

— Oricine cumpără ziare se face vinovat. Dar, să sperăm, nimeni nu crede cu adevărat ce scrie în ele.

Numai că lumea credea, firește. Oamenii chiar credeau, şi tocmai asta era marea problemă. Britanicii, printre cei mai instruiţi locuitori ai planetei, erau şi cei mai creduli. Chiar dacă nu credeau fiecare cuvânt, întotdeauna va există o urmă de bănuială. „Hmm, nu iese fum fără foc…“ Chiar şi dacă un neadevăr se vedea demontat, infirmat fără pic de dubiu, acea rămăşiţă de credinţă iniţială tot rămânea.

Mai ales dacă neadevărul era unul negativ. Dintre toate prejudecăţile omeneşti, cea a „negativităţii“ este cea mai statornică, de neşters. S-a înrădăcinat ireversibil în creierele noastre. Privilegiind negativul, dând întâietate negativului – aşa au supravieţuit strămoşii noştri. Pe asta şi contează afurisitele de ziare, îmi venea să spun.

Dar n-am spus-o. Nu era genul acela de discuţie. Nu era nicidecum o discuţie, de fapt. Reporterul abia aştepta să trecem la alte subiecte, să mă întrebe despre Vegas. Obraznicul Harry! Zăpăcitul Harry!

Simţeam un întreg amestec de emoţii complicate la gândul că-mi iau rămas-bun de la Afganistan, dar abia aşteptam să-i spun la revedere individului ăstuia.

Mai întâi am zburat cu escadronul meu în Cipru, pentru ceea ce armata numea „decompresie“. Nu trecusem prin niciun fel de „decompresie“ obligatorie după ultimul meu stagiu, aşa că ardeam de nerăbdare, chiar dacă nu la fel de mult ca bodyguarzii mei. „În sfârşit! Putem şi noi să bem o nenorocită de bere rece!“

Tuturor ni s-au dat exact două cutii. Nu mai mult. Nu-mi place berea, aşa că i le-am cedat pe ale mele unui soldat care părea să aibă mai multă nevoie decât mine. A reacţionat de parcă îi făcusem cadou un ceas Rolex.

După aceea am fost duşi la un spectacol de comedie. Participarea era cvasiobligatorie. Organizatorul avusese intenţii bune: un pic de amuzament frivol după un tur prin infern. Şi, ca să fiu sincer, unii dintre noi chiar au râs. Dar majoritatea, nu. Ne luptam cu ceva din noi înşine, şi nici măcar nu ştiam că ne luptăm. Aveam amintiri de analizat, răni psihice de vindecat, întrebări existenţiale de pus la punct. (Ni se spusese că aveam la dispoziţie un preot, dacă voiam să vorbim, dar ţin minte că nimeni nu s-a apropiat de el.) Aşa că am stat acolo, uitându-ne la spectacolul de comedie, la fel cum am fi stat în cortul VHR. Într-o stare de încetinire a proceselor vitale. Aşteptând. Mi-a părut rău pentru bieţii actori. Grea reprezentaţie.

Înainte să plecăm din Cipru, cineva mi-a spus că apărusem în toate ziarele.

„A, da?“

Interviul! Rahat! Uitasem complet. Din câte se părea, provocasem o destul de mare vânzoleală, recunoscând că am ucis oameni. Într-un război. Eram criticat în sus şi în jos, pentru că eram… un ucigaş? Şi pentru că o recunoşteam senin.

Pomenisem în treacăt că mie manetele de control de pe Apache îmi aduceau aminte de consolele pentru jocuri video. Şi, ca urmare: „Harry compară uciderea altor oameni cu un joc video!“ Am aruncat ziarul. Unde era preotul ăla?

59

I-am trimis lui Cress un SMS, spunându-i că eram acasă.

Mi-a răspuns tot cu SMS, spunând că se simte uşurată, ceea ce m-a făcut şi pe mine să mă simt uşurat.

Nu fusesem prea sigur la ce să mă aştept.

Voiam s-o văd. Şi totuşi, n-am făcut niciun plan. Nu în acel prim schimb de mesaje. Era un soi de distanţă între noi, o oarecare rigiditate.

— Pari altfel, Harry.

— Nu ştiu, eu nu mă simt altfel.

Nu voiam ca ea să creadă că eram altfel.

O săptămână mai târziu, nişte prieteni au dat o petrecere. „Bun-venit acasă, Spike!“ Acasă la amicul meu Arthur. Cress şi-a făcut apariţia cu verişoara mea Eugenie – zisă Euge. Le-am îmbrăţişat pe amândouă, am văzut expresia şocată de pe feţele lor. Au spus că arătam ca o persoană complet diferită.

Mai robust? Mai mare? Mai bătrân?

Da, da, toate astea. Dar mai era ceva, pe care ele nu ştiau cum să-l numească. Indiferent ce ar fi fost, părea s-o sperie sau s-o intimideze pe Cressida.

Am căzut de acord, prin urmare, că nu era o regăsire. Nu putea să fie. N-ai cum să te regăseşti cu un om pe care nu-l cunoşti. Dacă voiam să continuăm să ne vedem – şi eu cu siguranţă voiam –, va trebui s-o luăm de la capăt.

— Bună! Eu sunt Cress.

— Bună! Eu sunt Haz. Încântat de cunoştinţă!

60

Mă sculam în fiecare zi, mă duceam la bază, îmi îndeplineam îndatoririle, nu-mi făcea plăcere nimic din ce făceam. Mi se părea fără rost. Şi plictisitor. Eram plictisit de moarte.

Mai mult, pentru prima dată după ani buni, nu mai aveam niciun scop. Niciun ţel. Ce mai urmează? Mă întrebam în fiecare seară. Mi-am implorat ofiţerii comandanţi să mă trimită înapoi.

— Înapoi unde?

— La război.

— A, spuneau ei, ha, ha, nu!

În martie 2013 am prins de veste că Palatul voia să mă trimită în alt turneu regal. Primul pentru mine după cel din Caraibe. De data asta, în America.

M-am bucurat că se va rupe monotonia. Pe de altă parte, eram şi îngrijorat la ideea de a mă întoarce la locul faptei. Îmi imaginam zile şi zile cu întrebări despre Vegas.

Nu, nu, m-au asigurat curtenii de la Palat. Imposibil. Trecerea timpului şi războiul eclipsaseră povestea de la Vegas. Acesta era strict un turneu al bunăvoinţei, pentru a promova reintegrarea soldaţilor britanici şi americani răniţi. „Nimeni n-o să pomenească de Vegas, Alteţă.“ Dând pe repede înainte, iată-mă în mai 2013, alături de Chris Christie, guvernatorul statului New Jersey, trecând în revistă distrugerile provocate de uraganul Sandy. Guvernatorul mi-a dăruit o jachetă albastră din polar, pe care presa a interpretat-o până a devenit… „modul guvernatorului de a se asigura că prinţul rămâne îmbrăcat“. De fapt, şi Christie făcuse aluzie la episodul respectiv. Un reporter l-a întrebat ce părere avea despre momentul meu din Las Vegas, iar Christie se jurase că, dacă voi petrece o zi întreagă cu el, „nimeni nu se va dezbrăca“. Replica a provocat hohote de râs, Christie fiind celebru pentru corpolenţa lui.

Înainte de Jersey mă dusesem la Washington, D.C., unde mă întâlnisem cu preşedintele Barack Obama şi cu prima-doamnă, Michelle Obama, vizitasem Cimitirul Naţional Arlington şi depusesem o coroană de flori la Mormântul Soldatului Necunoscut. Mai depusesem şi înainte zeci de coroane de flori, dar în America era un ritual diferit. Nu aşezai tu însuţi coroana pe mormânt; un soldat cu mănuşi albe o aşeza pentru tine, după care trebuia să pui şi tu mâna, una singură, pe coroană, cât dura o bătaie de tobă. Acest gest suplimentar, acest parteneriat cu alt soldat viu, m-a mişcat profund. Ţinându-mi mâna pe coroană o secundă în plus, am constatat că mă clatin uşor pe picioare, mintea fiindu-mi inundată cu imagini ale tuturor bărbaţilor şi femeilor alături de care slujisem în armată. M-am gândit la moarte, la pierdere, la durere, din provincia Helmand până la uraganul Sandy şi tunelul Alma, şi m-am întrebat câţi alţi oameni reuşeau să-şi vadă mai departe de viaţă, pe când eu simţeam atât de multă îndoială şi derută – şi încă ceva.

Ce? m-am întrebat. Tristeţe? Amorţeală? Nu puteam să-i dau un nume acestei stări. Şi, neputând s-o numesc, o simţeam ca pe un soi de vertij. Ce se întâmpla cu mine?

Întregul turneu american a durat numai cinci zile – un adevărat taifun. Atât de multe locuri pe care le-am văzut, şi chipuri, şi momente remarcabile! Dar în timpul zborului cu avionul spre casă mie nu-mi stătea gândul decât la o singură parte a turneului.

O scurtă oprire în Colorado. Ceva care se numea Jocurile Războinicilor. Un fel de jocuri olimpice pentru soldaţii răniţi, cu două sute de participanţi bărbaţi şi femei, fiecare fiind o sursă de inspiraţie pentru mine.

I-am urmărit îndeaproape, i-am văzut cum se distrează de minune, i-am văzut concurând cu îndârjire, până la ultimul strop de putere, şi i-am întrebat… cum de puteţi? Sportul, mi-au răspuns ei. Calea cea mai directă spre vindecare.

Majoritatea erau atleţi înnăscuţi şi mi-au spus că jocurile acestea le dăduseră o rară şansă de a-şi redescoperi şi a-şi manifesta calităţile fizice, în ciuda rănilor suferite. Rezultatul? Rănile lor, atât cele fizice, cât şi cele psihice, dispăreau. Poate doar pentru câteva clipe, poate pentru o zi, dar era destul. Mai mult decât destul. Odată ce ai făcut să dispară o rană pentru o bucată de timp, oricât de scurtă, nu mai eşti sub stăpânirea ei – redevii tu stăpânul, cel care deţine controlul.

Da, mi-am zis. Are sens.

Şi aşa, în avionul care mă ducea acasă, am tot revăzut în minte jocurile acelea, întrebându-mă dacă n-am putea să facem şi noi ceva similar în Marea Britanie. O variantă a acelor Jocuri ale Războinicilor, dar eventual cu mai mulţi militari, mai multă vizibilitate, mai multe beneficii pentru participanţi. Am mâzgălit nişte notiţe pe o foaie de hârtie, iar în momentul când avionul meu a aterizat, aveam deja schiţată ideea principală.

Jocuri paralimpice pentru soldaţii din toată lumea! În Parcul Olimpic din Londra! Unde tocmai avusese loc Olimpiada de la Londra!

Cu sprijin deplin şi cooperare din partea Palatului. Eventual?

Era foarte mult de cerut. Dar aveam senzaţia că acumulasem un oarecare capital politic. În ciuda tărăşeniei din Vegas, în ciuda a cel puţin un articol care mă zugrăvea ca pe un soi de criminal de război, în ciuda întregii mele istorii cam pestriţe de până acum, ca fratele cel zvăpăiat, britanicii păreau să aibă în general o părere pozitivă despre Rezervă. Se contura un sentiment că începusem să-mi dau măsura propriilor puteri. În plus, majoritatea britanicilor aveau o părere pozitivă despre armată în general, în ciuda lipsei de popularitate a războiului. În mod sigur vor sprijini o iniţiativă de ajutorare a soldaţilor şi a familiilor lor.

Primul pas ar fi să-i conving pe cei din Consiliul Fundaţiei Regale, care supravegheau proiectele mele caritabile, ale lui Will şi ale lui Kate. Era fundaţia noastră, aşa că mi-am zis în sinea mea: Nicio problemă.

De asemenea, calendarul era în favoarea mea. Abia începuse vara lui 2013. Willy şi Kate, mai având doar câteva săptămâni până să li se nască primul copil, vor fi scoşi din circuit pentru o vreme. Ca urmare, fundaţia nu avea niciun fel de proiecte în pregătire. Cele aproximativ şapte milioane de lire sterline zăceau degeaba în vistierie. Iar dacă ideea cu Jocurile Internaţionale ale Războinicilor se bucura de succes, avea să întărească profilul fundaţiei, ceea ce îi va încuraja pe donatori şi va face să crească de multe ori sumele din conturile acesteia. Vor fi cu mult mai mulţi bani disponibili când Willy şi Kate se vor întoarce să-şi reia activităţile în totalitate. Aşa că mă simţeam cât se poate de sigur pe mine în zilele dinaintea prezentării pe care urma s-o susţin.

Dar când a venit ziua cu pricina, parcă nu mai eram atât de încrezător. Mi-am dat seama cu câtă ardoare îmi doream chestia asta, pentru soldaţi şi pentru familiile lor şi, dacă e să fiu sincer, pentru mine însumi. Iar acest acces subit de emoţie m-a împiedicat să fiu la înălţime. Totuşi, am reuşit să duc lucrurile până la capăt şi membrii consiliului au fost de acord.

În culmea fericirii, l-am căutat pe Willy, aşteptându-mă ca şi el să fie la fel de entuziast. A fost teribil de iritat. Ar fi vrut să discut mai întâi cu el toată povestea.

Am presupus, i-am zis, că avea să fie informat de alţii. El s-a plâns că voi consuma toate fondurile din Fundaţia Regală.

Absurd, m-am bâlbâit eu. Mi s-a spus că nu va fi nevoie decât de o finanţare de o jumătate de milion de lire sterline, ca să punem jocurile în mişcare, adică o foarte mică parte din banii fundaţiei. În plus, banii veneau din Fondul Endeavour, o structură special creată de fundaţie pentru recuperarea veteranilor. Restul va proveni de la donatori şi sponsori.

Ce se întâmplă aici? m-am întrebat. Pe urmă mi-am dat seama: Dumnezeule, rivalitatea dintre fraţi!

Mi-am pus o mână peste ochi. Nu mai depăşiserăm faza asta? Toată povestea cu Moştenitorul contra Rezervei? Nu era cam târziu, totuşi, pentru dinamica asta obosită de copii mici?

Dar, chiar dacă nu despre asta era vorba, chiar dacă Willy insista să se ia la întrecere cu mine, să transforme relaţia noastră de fraţi într-un soi de olimpiadă privată, nu-şi dădea seama că avea în faţa mea un avans insurmontabil? El era căsătorit, cu un copil pe drum, în timp ce eu îmi comandam mâncare acasă şi o mâncam singur deasupra chiuvetei.

Chiuveta tatei! Încă locuiam cu tata! Jocul s-a sfârşit, omule. Tu ai câştigat.

61

Mă aşteptam la ceva magic. Credeam că această misiune provocatoare şi nobilă de creare a unor Jocuri Internaţionale ale Războinicilor mă va propulsa în etapa următoare a vieţii mele de după război. N-a fost aşa. În loc de asta, zi după zi, mă simţeam tot mai inert. Mai lipsit de speranţă. Mai pierdut.

Spre sfârşitul verii lui 2013, aveam necazuri, oscilând între accese de letargie debilitantă şi atacuri puternice de panică.

Viaţa mea oficială presupunea să apar în public, în faţa oamenilor, să ţin discursuri şi cuvântări, să dau interviuri, iar acum mă trezeam aproape incapabil să îndeplinesc aceste sarcini elementare. Cu câteva ore înaintea unui discurs sau a unei apariţii în public, eram leoarcă de transpiraţie. Apoi, în timpul evenimentului în sine, eram incapabil să gândesc, îmi ţiuiau urechile şi aveam mintea plină de spaime şi de fantezii în care fugeam de acolo.

Iar şi iar abia dacă reuşeam să-mi stăpânesc dorinţa imperioasă de a-mi lua picioarele la spinare. Dar puteam să-mi imaginez o zi în care nu voi mai fi în stare să mă controlez, când voi ţâşni la propriu de pe scenă sau voi da buzna afară dintr-o încăpere. Într-adevăr, ziua aceea părea să se apropie cu repeziciune şi deja puteam să văd cu ochii minţii titlurile mari de-o şchioapă din ziare, ceea ce nu făcea decât să-mi tripleze de fiecare dată anxietatea.

Panica începea adeseori când îmi îmbrăcam costumul, primul lucru pe care îl făceam de dimineaţă. Ciudat – acesta era factorul declanşator: costumul. În timp ce îmi încheiam nasturii de la cămaşă, puteam să simt cum îmi creşte tensiunea. Când îmi legam cravata, simţeam un nod în gât. După ce îmi trăgeam pe mine sacoul şi începeam să mă închei la şireturile pantofilor eleganţi, dâre de transpiraţie îmi alunecau pe obraji şi pe spate.

Întotdeauna fusesem sensibil la căldură. La fel ca tata. Glumeam amândoi pe tema asta. Nu suntem făcuţi pentru lumea în care trăim, spuneam noi. Nişte afurisiţi de oameni de zăpadă. Sufrageria noastră de la Sandringham, de pildă, era varianta noastră a *Infernului* lui Dante. Mare parte din Sandringham avea o atmosferă agreabilă, dar sufrageria era subtropicală. Tata şi cu mine aşteptam întotdeauna ca bunica să se uite în altă parte, după care unul dintre noi sărea în picioare, se repezea la una dintre ferestre şi o crăpa câţiva centimetri. „Ah, binecuvântată răcoare!“ Dar câinii bunicii întotdeauna ne trădau. Aerul mai rece îi făcea să scâncească, iar bunica spunea: „Vine curent de undeva?“ La care un lacheu se ducea prompt şi închidea fereastra. (Bufnitura aceea puternică, inevitabilă, pentru că ferestrele erau atât de vechi, întotdeauna mi se părea că sună ca uşa trântită a unei celule de închisoare.) Dar acum, de fiecare dată când trebuia să ies în public, indiferent unde, mă simţeam la fel ca în sufrageria de la Sandringham. În timpul unui discurs m-am supraîncălzit atât de tare, încât am fost convins că toată lumea observase şi discuta despre asta. În timpul unei recepţii cu cocktailuri, am căutat înnebunit pe cineva care să simtă acelaşi val de căldură ca mine. Aveam nevoie de asigurarea că nu sunt singurul care se simte aşa. Dar eram.

Cum se întâmplă deseori cu frica, a mea a metastazat. Curând, nu doar în apariţiile publice mă lovea căldura, ci oriunde m-aş fi aflat în public. În orice fel de mulţime. Am ajuns să mă tem pur şi simplu să fiu în preajma altor oameni.

Mai mult decât orice altceva mă temeam de aparatele de fotografiat. Niciodată nu-mi plăcuseră, firește, dar acum nu le mai suportam. Ţăcănitul inconfundabil al declanşatorului care deschide şi închide diafragma… putea să mă pună la pământ pentru o zi întreagă.

Nu aveam de ales: am început să stau în casă. Zi după zi, noapte după noapte, stăteam închis între patru pereţi, mâncând ce-mi aducea curierul, uitându-mă la televizor. La serialul *24*. Sau la *Prietenii tăi*. Cred că am văzut fiecare episod din *Prietenii tăi*, în 2013. M-am identificat cu Chandler.

Prietenii mei *reali* remarcau, în treacăt, cum că nu par să fiu eu însumi. Ca şi cum aş avea gripă. Uneori îmi ziceam: Poate că nici *nu* sunt eu însumi. Poate că exact asta se petrece. Poate că trec printr-un fel de metamorfoză. Îşi face apariţia un nou eu, iar eu va trebui pur şi simplu să fiu această nouă persoană, această persoană înspăimântată, pentru tot restul vieţii mele.

Sau poate că dintotdeauna fusesem aşa, dar abia acum începea să devină evident? Psihicul meu, la fel ca apa, îşi găsise nivelul.

Am răscolit pe Google după explicaţii. Mi-am introdus simptomele în diverse motoare de căutare medicale. Am tot încercat să-mi pun singur un diagnostic, să dau un nume stării negative în care mă aflam… când, de fapt, răspunsul era chiar sub nasul meu. Cunoscusem atât de mulţi soldaţi, atât de mulţi tineri şi tinere care sufereau de stres posttraumatic, şi îi auzisem povestind cât de greu le era să iasă din casă, cât de nelalocul lor se simţeau să fie în preajma altor oameni, cât de chinuitor le era să pătrundă într-un spaţiu public – mai ales dacă era gălăgie. Îi auzisem povestind cum îşi planificau foarte atent momentul în care se duceau la cumpărături, având mare grijă să ajungă în magazin sau supermarket cu doar câteva minute înainte de ora închiderii, ca să evite înghesuiala şi zgomotul. Empatizasem cu ei, profund, dar, cu toate acestea, nu făcusem nicio clipă legătura. Nici prin cap nu-mi trecuse că şi eu sufeream de stres posttraumatic. În pofida tuturor iniţiativelor mele cu soldaţii răniţi, a tuturor strădaniilor mele în favoarea lor, a tuturor eforturilor mele de a crea un eveniment sportiv care să aducă sub lumina reflectoarelor situaţia lor, nici măcar o clipă nu-mi dăduse prin minte că şi eu eram un soldat rănit.

Iar războiul meu nu a început în Afganistan. A început în august 1997.

62

I-am telefonat prietenului meu Thomas într-o seară. Thomas, fratele dragului meu tovarăş Henners. Thomas, cel atât de simpatic şi spiritual. Thomas, cu râsul lui molipsitor. Thomas, amintire vie a unor vremuri mai bune.

Eram la Clarence House, aşezat pe podea în camera cu televizorul. Probabil mă uitam la *Prietenii tăi*.

— Hei, Boose, care mai e viaţa ta?

A râs. Nimeni nu-i mai spunea Boose.

— Harr-ees! Salut!

Am zâmbit. Nimeni altcineva nu mă mai striga Harrees.

A spus că tocmai se pregătea să plece de la o cină de afaceri. Se bucura că avea pe cineva cu care să stea de vorbă, în timp ce se îndrepta spre casă.

Vocea lui, atât de asemănătoare cu a fratelui său, a fost instantaneu o alinare. M-a făcut să mă simt fericit, cu toate că Thomas nu era fericit. Şi el avea dificultăţi, mi-a spus. Trecea printr-un divorţ, erau şi alte probleme.

Conversaţia noastră s-a îndreptat inexorabil spre problema aceea iniţială, izvorul tuturor problemelor, Henners. Lui Thomas îi era cumplit de dor de fratele lui. Şi mie, am spus. Omule, şi mie!

Mi-a mulţumit că am vorbit la un eveniment de strângere de fonduri pentru organizaţia de caritate în numele lui Henners.

— N-aş fi lipsit pentru nimic în lume. Pentru asta sunt prietenii.

M-am gândit la evenimentul cu pricina. Şi la atacul de panică de dinainte.

Pe urmă am depănat amintiri la întâmplare. Thomas şi Henners, Willy şi cu mine, dimineţile de sâmbătă, cum leneveam cu mama, cum ne uitam la televizor – cum făceam concursuri de râgâieli.

— Mama ta era ca un adolescent!

— Chiar era, prietene.

Cum mergeam cu mama la spectacolele lui Andrew Lloyd Webber.

Henners şi cu mine arătându-ne fundurile goale spre camerele de supraveghere de la Ludgrove. Amândoi am izbucnit în râs.

Thomas mi-a adus aminte că Henners şi cu mine eram atât de nedespărţiţi, încât lumea ne poreclise „Jack şi Russell“. Poate era din cauză că Willy şi cu mine aveam căţei Jack Russell? O, şi m-am întrebat pe unde o fi acum Henners. Era cu mama? Era cu morţii din Afganistan? Era şi Gan-Gan acolo? M-a smuls din acest fir al gândurilor ţipătul scos de Thomas.

— Hei, frate, eşti OK?

Voci mânioase, o încăierare, o luptă. Am pus telefonul pe difuzor, am ţâşnit pe coridor, apoi în sus pe scări, am dat buzna în camera poliţiştilor. Am strigat la ei că prietenul meu era în pericol. Ne-am aplecat toţi deasupra telefonului, ascultând, dar convorbirea deja se întrerupsese.

Era evident: Thomas fusese atacat de unii care voiau să-l jefuiască. Din fericire, se întâmplase să pomenească numele restaurantului la care tocmai luase cina. Era în Battersea. În plus, ştiam şi unde stă. Ne-am uitat pe hartă: era un singur traseu logic între cele două puncte. Împreună cu câţiva bodyguarzi, am fugit acolo şi l-am găsit pe Thomas zăcând la marginea drumului. Lângă Albert Bridge. Bătut, zguduit. L-am dus la cea mai apropiată circă de poliţie, unde a semnat o declaraţie. Pe urmă l-am dus cu maşina acasă.

Pe drum, mi-a mulţumit întruna că-i venisem în ajutor. L-am îmbrăţişat strâns. *Pentru asta sunt prietenii.*

63

Mi s-a dat un birou la baza aeriană Wattisham, pe care îl detestam. Niciodată nu-mi dorisem un birou. Nu puteam să sufăr să stau la un birou! Tatăl meu îşi adora biroul, părea ţintuit de el, îndrăgostit de el, înconjurat de cărţile lui şi de sacii cu corespondenţă. Niciodată n-aş putea să fiu aşa.

De asemenea, mi s-a dat o nouă însărcinare. Să-mi perfecţionez cunoştinţele despre Apache. Probabil în ideea să devin instructor. Asta chiar *era* o treabă care mă gândeam că *ar putea* fi fainã. Să-i învăţ pe alţii să zboare. Dar nu era. Pur şi simplu nu mi se părea că ar fi vocaţia mea.

Din nou am deschis subiectul întoarcerii mele pe front. Din nou, răspunsul a fost un nu dur. Chiar dacă armata ar fi fost înclinată să mă trimită, în Afganistan vâlvătaia se domolea. Libia, în schimb, începea să se înfierbânte. „Ce ziceţi de asta?“ Nu, mi-au spus mai-marii armatei – în absolut toate modurile cu putinţă, oficial şi neoficial, mi-au respins cererea: „Toată lumea s-a cam săturat de Harry într-o zonă de război.“

La sfârşitul unei zile de muncă normale, plecam din baza Wattisham şi mergeam cu maşina înapoi la Palatul Kensington. Nu mai stăteam cu tata şi Camilla; mi se atribuise propria

locuinţă, un apartament la „parterul inferior“ al Palatului Kensington, adică, altfel spus, la demisol.

Apartamentul avea trei ferestre situate aproape de tavan, dar prin ele nu intra decât puţină lumină, aşa că diferenţele dintre zori, amurg şi mijlocul zilei erau doar cu numele, doar de formă. Câteodată, chestiunea devenea complet irelevantă din cauza domnului R., care locuia chiar deasupra mea. Îi plăcea să-şi parcheze enormitatea de Discovery cenuşiu chiar în dreptul ferestrelor mele, blocând cu desăvârşire orice rază de lumină.

I-am scris un bilet, întrebându-l politicos dacă ar putea eventual să-şi tragă maşina mai în faţă cu câteva palme. Mi-a trântit o replică în care mă trimitea la plimbare. Pe urmă s-a dus la bunica şi a rugat-o să-mi spună să-l las în pace.

Bunica nu mi-a vorbit niciodată despre asta, dar faptul că domnul R. se simţea suficient de sigur pe sine, suficient de important, încât să mă pârască la ea mi-a arătat unde mă aflam eu cu adevărat în lanţul ierarhic. El era unul dintre slujbaşii palatului regal, unul dintre grăjdarii bunicii.

Ar trebui să ripostez, mi-am spus. Ar trebui să-l înfrunt faţă în faţă. Dar m-am gândit că… mai bine nu. Apartamentul, de fapt, se potrivea cu starea mea de spirit. Întunericul la amiază se potrivea cu dispoziţia mea.

De asemenea, era pentru prima dată când stăteam undeva singur, în altă parte decât cu tata, aşa că, una peste alta, nu prea aveam, de fapt, de ce să mă plâng.

Am invitat un amic pe la mine într-o zi. El a spus că apartamentul îi aducea aminte de o vizuină de bursuc. Sau poate eu i-am spus lui chestia asta. În orice caz, era adevărat, şi nu mă deranja.

Stăteam cu el la poveşti, la un pahar, când dintr-odată am văzut cum un cearşaf acoperă geamul. Pe urmă, cearşaful a început să se scuture. Amicul meu s-a ridicat în picioare, s-a dus la fereastră şi a spus:

— Spike… ce mama dra…?

Din cearşaf zburau nişte chestii maronii… Confetti? Nu. Sclipici? Nu.

— Spike, ăla e păr?

Era. Doamna R. îşi tundea unul dintre băieţi, scuturând cearşaful în care adunase părul tăiat. Adevărata problemă, însă, era faptul că eu aveam ferestrele deschise, toate trei, şi era o zi cu vânt. Smocuri de păr fin şi subţire au intrat în apartamentul meu. Amicul meu şi cu mine tuşeam, râdeam şi ne culegeam fire de păr de pe limbă.

Ce n-a intrat la mine în apartament a aterizat ca ploaia de vară peste grădina comună, unde tocmai înfloreau tufele de mentă şi rozmarin.

Zile de-a rândul m-am tot învârtit, compunând în cap un bilet oţărât către doamna R. Nu l-am trimis niciodată. Îmi dădeam seama că aş fi fost nedrept: ea nu ştia că mă călca pe nervi. Mai mult decât atât, nu ştia care era motivul real al antipatiei mele faţă de ea. Se făcea vinovată de o fărădelege automobilistică şi mai odioasă decât a soţului ei. În fiecare zi, doamna R. îşi parca maşina pe locul rezervat cândva mamei.

Parcă o văd şi acum alunecând în spaţiul acela, fix unde era altădată BMW-ul verde al mamei. Era nedrept din partea mea, şi ştiam că era nedrept, dar undeva în sinea mea o condamnam pe doamna R. pentru asta.

64

Devenisem unchi. Willy şi Kate aduseseră pe lume primul lor copil, George, şi era cel mai frumos bebeluş! Abia aşteptam să-l învăţ despre rugbi şi Rorke’s Drift, despre zbor şi crichetul pe coridor – şi, eventual, să-i dau câteva ponturi despre cum se poate supravieţui în acvariul cu peşti.

Reporterii însă s-au folosit de această minunat de veselă ocazie ca de una în care să mă întrebe… dacă mă simt trist. Poftim?!

Bebeluşul mă împinsese cu o verigă mai jos în lanţul succesiunii, făcându-mă să fiu acum al patrulea pretendent la tron, în loc de al treilea. Deci, au spus reporterii, ghinion, nu-i aşa?

— Cred că glumiţi.

— Nu se poate să nu fie nişte sentimente neplăcute acolo…

— Mai fericit de-atât nici n-aş putea să fiu.

O jumătate de adevăr. Mă bucuram din suflet pentru Willy şi Kate, iar locul meu în ordinea succesiunii mă lăsa rece. Dar, fără legătură cu niciunul dintre aceste două lucruri, nu eram nici pe departe fericit.

65

Angola. Am plecat spre ţara aceea sfâşiată de război, într-o vizită oficială, şi m-am dus deliberat în mai multe locuri unde viaţa de zi cu zi fusese otrăvită cu mine de teren, inclusiv un orăşel despre care se credea că este locul cel mai plin de mine din toată Africa.

August 2013.

Am purtat acelaşi tip de echipament de protecţie pe care îl purtase şi mama mea când vizitase Angola, în călătoria ei istorică. Ba chiar am colaborat cu aceeaşi organizaţie de caritate care o invitase pe ea: Halo Trust. M-am simţit profund frustrat să aflu de la conducătorii organizaţiei şi de la activiştii din teren că sarcina pe care ea o adusese în lumina reflectoarelor, practic întreaga cruciadă globală la a cărei lansare ajutase şi mama mea, bătea acum pasul pe loc. Lipsă de resurse, lipsă de voinţă.

Aceasta fusese cea mai pasionată cauză nobilă a mamei, în ultima perioadă. (Călătorise în Bosnia cu trei săptămâni înainte să plece la Paris în august 1997.) Mulţi puteau încă să-şi aducă aminte cum a intrat singură pe un teren minat încă activ, detonând cu telecomanda o mină, anunţând cu curaj: „Una s-a dus, au mai rămas şaptesprezece milioane.“ Viziunea ei despre o lume fără mine de teren părea un vis realizabil pe atunci. Acum lumea o luase de-a-ndoaselea.

Gestul de a prelua cauza ei, de a detona eu însumi o mină, m-a făcut să mă simt mai aproape de ea şi mi-a dat tărie şi speranţă. Pentru câteva clipe. În general vorbind, însă, simţeam că păşesc în fiecare zi printr-un câmp minat atât din punct de vedere psihologic, cât şi emoţional. Niciodată nu ştiam când va avea loc următoarea explozie de panică.

După revenirea în Marea Britanie, m-am aruncat într-un demers de documentare. Eram disperat să găsesc o cauză, un tratament. Chiar am vorbit şi cu tata, i-am încredinţat secretul meu. „Tata, eu chiar mă lupt din greu cu atacurile de panică şi cu anxietatea.“ El m-a trimis la doctor, ceea ce a fost frumos din partea lui, dar doctorul era un generalist fără cunoştinţe de specialitate şi fără idei noi. Voia doar să-mi dea pastile. Eu nu voiam să iau pastile.

Nu până nu epuizam toate celelalte remedii, inclusiv homeopate. În cercetarea mea, am dat peste multă lume care recomanda magneziul, despre care se spunea că ar avea un efect calmant. Adevărat, chiar a avut. Dar, în cantităţi mari, are şi efecte secundare neplăcute – relaxarea excesivă a intestinului gros –, lucru pe care l-am constatat pe pielea mea la nunta unui amic.

Luând cină într-o seară la Highgrove, tata şi cu mine am discutat despre suferinţa mea. I-am dat amănuntele de rigoare, i-am povestit întâmplare după întâmplare. Spre sfârşitul mesei, el s-a uitat în jos, spre farfuria lui, şi a spus încet:

— Mă tem că e vina mea. Ar fi trebuit să-ţi dau ajutorul de care aveai nevoie cu mulţi ani în urmă.

L-am asigurat că nu era vina lui. Dar am apreciat că-şi ceruse iertare.

Pe măsură ce se apropia toamna, anxietatea mea era amplificată, cred, de apropierea iminentă a zilei mele de naştere, ultima înainte să împlinesc treizeci de ani. Ultimele rămăşiţe ale tinereţii mele, mă gândeam. Eram năpădit de toate îndoielile şi spaimele tradiţionale, îmi puneam toate întrebările fundamentale pe care şi le pun oamenii pe măsură ce îmbătrânesc. Cine sunt? Încotro mă duc? Perfect normal, îmi spuneam, doar că presa îmi întorcea ca un ecou bolnav întrebările pe care mi le puneam mie însumi.

„Prinţul Harry… de ce nu vrea să se însoare?“

Au scormonit şi-au adus pe tapet fiecare relaţie pe care o avusesem vreodată, fiecare fată cu care fusesem văzut vreodată, le-au vârât pe toate într-un mixer, au angajat „experţi“, adică altfel spus şarlatani, care să încerce „să le explice“. Cărţi despre mine au plonjat în viaţa mea amoroasă, luând în vizor fiecare eşec romantic, fiecare ratare. Cred că-mi amintesc una care dădea amănunte despre flirtul meu cu Cameron Diaz. Harry pur şi simplu nu se putea vedea pe sine împreună cu ea, raporta autorul. Într-adevăr, nu puteam, din moment ce nu ne cunoscuserăm niciodată. Nicicând nu m-am aflat la mai puţin de cincizeci de metri depărtare de domnişoara Diaz – încă o dovadă în plus că, dacă îţi place să citeşti pure născociri, atunci biografiile capetelor încoronate sunt fix ce ai nevoie.

În spatele tuturor acestor lamentări în privinţa mea se afla ceva mai substanţial decât „flecăreală“. Mergea până la întregul principiu fundamental al monarhiei, care *se bazează* pe căsătorie. Marile controverse legate de regi şi regine, mergând înapoi peste secole, se concentrau în general pe acelaşi subiect central: cu cine se căsătoreau şi cu cine nu, şi copiii care rezultau din acele uniuni. Nu erai un membru legitim, cu drepturi depline, al familiei regale, practic o fiinţă umană, până nu erai căsătorit. Nu e o coincidenţă că bunica, şef de stat în şaisprezece ţări, îşi începea fiecare cuvântare cu: „Soţul meu şi cu mine…“. Când s-au căsătorit, Willy şi Kate au devenit Ducele şi Ducesa de Cambridge, dar mai important decât atât a fost că au devenit o familie şi, ca atare, aveau dreptul la mai mult personal, mai multe maşini, la o locuinţă mai mare, la un birou mai impozant, la resurse suplimentare, antet gravat. Nu-mi păsa de asemenea zorzoane, dar îmi păsa, chiar îmi păsa, de respect. Ca burlac declarat, eu eram un intrus, o non-persoană în propria-mi familie. Dacă voiam ca situaţia să se schimbe, trebuia să mă însor. Simplu ca bună-ziua.

Toate acestea făceau din a douăzeci şi noua aniversare a zilei mele de naştere o piatră de hotar complexă, iar în unele zile, o migrenă complexă.

Mă treceau fiorii când mă gândeam cum s-ar putea să mă simt la aniversarea următoare: treizeci de ani. Cu adevărat dincolo de floarea tinereţii. Ca să nu mai vorbim de moştenirea pe care urma s-o declanşeze. La împlinirea vârstei de treizeci de ani urma să primesc o sumă importantă pe care mi-o lăsase mama. M-am dojenit singur că sunt atât de posac: unii ar face chiar moarte de om pentru a moşteni nişte bani! Pentru mine însă, era încă un memento al absenţei ei, încă un semn al golului pe care ea îl lăsase în urmă şi pe care lirele sterline şi euro n-ar fi putut nicicând să-l umple.

Aşadar, cel mai bun lucru era să mă distanţez de aniversările zilei de naştere, să mă distanţez de tot. Am hotărât să-mi marchez aniversarea sosirii mele pe Pământ călătorind la capătul lui. Fusesem deja la Polul Nord. Aveam să merg şi la Polul Sud.

Încă o călătorie pe jos în compania celor de la Walking With The Wounded.

Toţi m-au avertizat că la Polul Sud era şi mai frig decât la Polul Nord. Am râs. Cum să fie posibil aşa ceva?! Deja îmi îngheţase penisul, prietene – nu era asta însăşi definiţia pentru scenariul cel mai pesimist?

Însă de data asta aveam să-mi iau precauţiile corespunzătoare – lenjerie mai strânsă pe corp, haine mai groase etc. Ba mai mult, un prieten foarte apropiat a angajat o croitoreasă care să-mi confecţioneze o pernuţă pe măsură pentru cocoşel. Pătrată, cusută din bucăţi de polar foarte moale şi…

Ajunge cât am spus.

66

Printre picături, în timpul pregătirilor pentru asaltul asupra Polului Sud, m-am aşezat la o discuţie cu noul meu secretar particular, Ed Lane Fox, pe care toţi îl strigam Elf.

Noiembrie 2013.

Fost căpitan în cavaleria regală, Elful era spilcuit, elegant şi zvelt. Adeseori le aducea aminte celorlalţi de Willy, dar asta se datora mai mult începutului de chelie decât personalităţii. Mie îmi aducea aminte nu atât de fratele meu mai mare, cât de un câine de curse. La fel ca un ogar cenuşiu, nu se oprea niciodată. Îţi urmărea iepurele până la sfârşitul lumii. Cu alte cuvinte, era complet devotat cauzei, oricare ar fi fost ea.

Cea mai mare calitate a lui, totuşi, se prea poate să fi fost talentul de a vedea fix până în miezul lucrurilor, de a cântări şi simplifica situaţiile şi problemele, asta făcând din el omul ideal pentru a ajuta la punerea în act a acestei idei ambiţioase de Jocuri Internaţionale ale Războinicilor.

Acum, că aveam la îndemână o parte din bani, a sunat sfatul Elfului, următorul punct pe ordinea de zi era să găsim pe cineva cu abilităţile organizatorice ieşite din comun şi relaţiile sociale şi politice necesare ca să se înhame la o sarcină de asemenea amploare. Iar el cunoştea exact persoana potrivită.

Sir Keith Mills. Bineînţeles, am spus eu. Sir Keith organizase Olimpiada din 2012 de la Londra, care avusese un asemenea succes remarcabil. Într-adevăr, cine altcineva putea să mai fie?

— Hai să-l invităm pe Sir Keith la Palatul Kensington, la o ceaşcă de ceai.

67

Aş putea să construiesc o machetă la scară a salonului de zi în care am luat ceaiul. Două ferestre mari, o canapea mică, roşie, candelabrul aruncând o lumină dulce peste tabloul în ulei înfăţişând un cal. Mai fusesem acolo înainte, pentru alte întâlniri. Dar, când am intrat în salon în ziua aceea, simţeam că va fi ambianţa pentru una dintre întâlnirile cu adevărat cruciale din viaţa mea, şi fiecare detaliu din încăpere mi s-a întipărit în minte.

Am încercat să-mi păstrez calmul, să nu mă agit prea mult în timp ce l-am poftit pe Sir Keith să se aşeze şi l-am întrebat cum preferă ceaiul.

După câteva minute de conversaţie fără importanţă, am trecut la atac – mi-am prezentat propunerea.

Sir Keith a ascultat respectuos, dar cu ochi de uliu, iar când am terminat de vorbit, m-a luat cu *hmm* şi *ahh*.

Totul sună foarte frumos, minunat, mi-a spus, dar el era pe jumătate retras din activitate. Încerca să mai taie din proiecte. Voia să-şi simplifice pe cât posibil viaţa, să se concentreze pe pasiunile lui, în principal iahtingul. Cupa Americii, şi aşa mai departe.

De fapt, avea programat să plece în vacanţă chiar de a doua zi. Cum să convingi un om care mai are doar câteva ore până pleacă în vacanţă să-şi suflece mânecile şi să se apuce de un proiect imposibil? N-ai cum, e peste puteri, mi-am zis în sinea mea. Dar sensul acestor jocuri era ideea să nu te dai bătut niciodată.

Aşa că nu m-am dat bătut. L-am asaltat, şi iar l-am asaltat, şi i-am povestit despre soldaţii pe care îi cunoscusem, despre poveştile lor, şi un pic despre a mea. Una dintre primele şi cele mai detaliate relatări pe care le făcusem cuiva despre timpul petrecut de mine în război.

Încet-încet, vedeam că pasiunea mea, entuziasmul meu reuşeau să facă spărturi în zidurile de apărare ale lui Sir Keith. Încreţindu-şi fruntea, m-a întrebat:

— Bine… Pe cine ai mai cooptat în acest proiect?

Am avut un schimb de priviri cu Elf.

— Tocmai asta-i partea frumoasă, Sir Keith! Vedeţi… dumneavoastră sunteţi primul.

A chicotit amuzat.

— Ai jucat inteligent.

— Nu, nu, serios! Puteți să refaceți toată echipa, dacă vreți. Angajați pe cine doriți.

În pofida faptului că păream un negustor care-și laudă marfa, era foarte mult adevăr în ceea ce spuneam. Nu reușiserăm încă să ademenim pe nimeni să ni se alăture, așa că Sir Keith avea mână liberă. Putea să organizeze o echipă după cum îi poftea inima, să-i aducă pe absolut toți cei care îl ajutaseră să pună pe roate o Olimpiadă atât de reușită.

Sir Keith a dat din cap.

— Când vă gândiți să faceți treaba asta?

— În septembrie.

— Poftim?!

— În septembrie.

— Adică peste zece luni de acum înainte?

— Da.

— Nu se poate.

— Trebuie să se poată.

Voiam ca jocurile să coincidă cu comemorările centenare ale Primului Război Mondial. Simțeam că legătura aceea este crucială.

Sir Keith a oftat, a promis că va lua propunerea în considerare.

Știam ce înseamnă asta.

68

Câteva săptămâni mai târziu, am luat avionul spre Antarctica, aterizând la o stație de cercetare numită Novolazarevskaia – un mic cătun din colibe și cabine modulare Portakabin. Puținele suflete tari care trăiau acolo s-au dovedit niște gazde fabuloase. Oamenii aceia m-au adăpostit și m-au hrănit – aveau niște supe incredibile. Nu mă mai săturam de ele.

Poate pentru că erau treizeci și cinci de grade cu minus?

— Mai vrei supă de pui cu tăiței, Harry?

— Da, vă rog!

Alături de echipă, am petrecut vreo săptămână sau două îndopându-ne cu carbohidrați, în chip de pregătire. Și, bineînțeles, dând pe gât votcă. În sfârșit, într-o dimineață posomorâtă… ne-am pornit! Am suit într-un avion, am zburat pe deasupra banchizei, ne-am oprit ca să realimentăm. Avionul a aterizat pe o întindere albă, ca într-un vis. Nu era nimic de văzut în nicio direcție, decât o mână de butoaie gigantice pentru carburant. Ne-am apropiat de ele, iar eu m-am dat jos cât timp piloții umpleau din nou rezervorul. Era o tăcere sfântă – nici picior de pasăre, nicio mașină, niciun copac –, dar nu era decât o mică parte din nimicul mai mare și atotcuprinzător. Niciun fel de mirosuri, nicio adiere de vânt, nicio linie frântă sau vreun element distinctiv care să-ți distragă atenția de la priveliștea nesfârșită și de-o frumusețe incredibilă. M-am îndepărtat puțin, ca să fiu singur cu mine însumi timp de câteva momente. Nicăieri nu mai văzusem un loc care să fie măcar pe jumătate la fel de liniștit. Copleșit de bucurie, am stat în cap și cu picioarele în sus. Luni și luni de anxietate și-au luat zborul… preț de câteva minute.

Ne-am suit înapoi în avion și am zburat până la punctul de pornire al expediției. După ce am luat-o din loc, în sfârșit, mi-am amintit: A, da, am degetul mare de la picior rupt.

Foarte recent se întâmplase, de fapt. Un weekend cu băieții în Norfolk. Am băut și am fumat și am chefuit până în zori, după care, în timp ce încercam să reasamblăm una dintre camerele pe care le rearanjaserăm, mi-am scăpat un scaun masiv, cu rotile de alamă, peste laba piciorului.

Rană prostească, dar chinuitoare. Abia dacă puteam păşi. Nu conta, eram hotărât să nu-mi dezamăgesc echipa.

Cumva, am ţinut pasul cu tovarăşii mei de drum, câte nouă ore pe zi, trăgând o sanie care cântărea la vreo 90 de kilograme. Era greu pentru oricare dintre noi să capete forţă de tracţiune pe zăpadă, dar pentru mine dificultatea deosebită consta în porţiunile alunecoase şi unduitoare săpate de vânt. *Sastrugi*, aşa se numeau în limba norvegiană aceste porţiuni. Să mergi peste *sastrugi* cu degetul mare de la picior rupt? Probabil că ar putea fi un eveniment la Jocurile Internaţionale ale Războinicilor, mi-am zis. Dar de câte ori mă simţeam tentat să mă vait – din cauza piciorului, din cauza oboselii, din orice –, nu trebuia decât să arunc o privire spre tovarăşii mei. Eram imediat în spatele unui militar scoţian pe nume Duncan, care nu avea picioare. În spatele meu, un militar american pe nume Ivan era orb. Aşa că nu se va auzi nici măcar o singură văicăreală din direcţia mea, m-am jurat.

De asemenea, un ghid polar experimentat mă sfătuise, înaintea plecării din Marea Britanie, să folosesc această expediţie pe jos „ca să-mi curăţ hard drive-ul“. Asta a fost exprimarea lui. *Foloseşte-te* de mişcarea repetitivă, a spus el, *foloseşte-te* de frigul muşcător, *foloseşte-te* de nimicul din jur, de acel spaţiu gol unic, ca să-ţi îngustezi la maximum direcţia gândului, până ce mintea îţi cade într-un fel de transă. Va deveni o meditaţie.

I-am urmat sfatul cu scrupulozitate. Mi-am impus să rămân prezent. *Să fiu* zăpada, *să fiu* frigul, *să fiu* fiecare pas – şi a funcţionat. Am căzut în cea mai frumoasă transă şi, chiar şi atunci când gândurile mele erau sumbre, puteam să mă uit îndelung la ele, să le privesc cum se îndepărtează plutind. Câteodată se întâmpla că mă uitam la gândurile mele cum intră în legătură cu alte gânduri şi, dintr-odată, întregul lanţ căpăta un oarecare sens. De pildă, m-am gândit la toate momentele anterioare din viaţa mea când făcusem cu mare greutate un drum pe jos – Polul Nord, exerciţiile din armată, urmând sicriul mamei spre groapă – şi, cu toate că amintirile erau dureroase, îmi ofereau şi continuitate, îmi ofereau structură, un fel de coloană vertebrală narativă a cărei existenţă n-o bănuisem niciodată. Viaţa este un lung drum pe jos. Avea sens. Era minunat. Totul era interdependent şi interconectat…

Pe urmă m-au lovit ameţelile. Polul Sud, în mod contraintuitiv, este mult deasupra nivelului mării, la aproximativ trei mii de metri, deci răul de altitudine este un real pericol. Unul dintre tovarăşii mei de echipă fusese deja scos din expediţie; acum înţelegeam de ce. Senzaţia s-a instalat foarte încet, aşa că nu i-am dat atenţie. Pe urmă m-a lovit în plin. Mi se învârtea capul, apoi urma o migrenă copleşitoare, când simţeam cum se adună presiune în ambele emisfere ale creierului. Nu voiam să mă opresc, dar nu depindea de mine. Corpul meu spunea: Nu, mersi, aici ne dăm jos. Genunchii mi s-au muiat. A urmat partea de sus a toracelui.

M-am prăbuşit în zăpadă ca un sac cu pietre.

Paramedicii au ridicat un cort, m-au întins pe spate şi mi-au făcut nu ştiu ce injecţie antimigrenă. În fund, cred. Steroizi, i-am auzit spunând. Când mi-am venit în fire, mă simţeam aproape reînviat. Am ajuns din urmă grupul, am căutat o cale de întoarcere în transă.

Să fiu frigul, *să fiu* zăpada…

Pe măsură ce ne apropiam de Pol, eram toţi în acelaşi pas, toţi euforici. Puteam să-l vedem acolo, *uite-l chiar acolo*, printre genele îngheţate şi pline de promoroacă. Am început să alergăm spre el.

Stop!

Ghizii ne-au spus că era momentul să ne instalăm tabăra.

— Tabăra? Ce mama dra…? Dar linia de finiş e chiar acolo!

— Nu aveţi voie să campaţi la Polul Sud! Aşa că va trebui să campăm cu toţii aici peste noapte, şi să pornim spre Pol mâine-dimineaţă.

Cu corturile aşezate în umbra Polului, niciunul dintre noi nu putea să doarmă, eram prea euforici. Aşa că am tras un chef. Am băut, ne-am prostit. Capătul de jos al Pământului a răsunat de râsetele noastre.

Într-un final, la prima geană de lumină a zilei de 13 decembrie 2013, ne-am pornit să luăm Polul Sud cu asalt. Chiar în punctul exact al Polului, sau în apropiere, era un cerc uriaş din steaguri care reprezentau cele douăsprezece state semnatare ale Tratatului Antarcticii. Am stat acolo în faţa steagurilor, extenuaţi, uşuraţi, dezorientaţi. „De ce este Steagul Uniunii pe sicriu?“ Pe urmă ne-am îmbrăţişat. Unele relatări din presă spun că unul dintre militari şi-a scos proteza de la picior, pe care am folosit-o cu toţii în chip de cupă, ca să ne turnăm pe gât şampanie – ceea ce sună destul de plauzibil, dar nu mai ţin minte. Am băut alcool din mai multe proteze de picior, la viaţa mea, şi nu pot spune cu mâna pe inimă că atunci a fost una dintre acele dăţi.

Dincolo de steaguri se ridica o clădire enormă, una dintre cele mai hidoase pe care le-am văzut vreodată. O cutie fără ferestre, construită de americani ca să servească drept centru de cercetare. Arhitectul care proiectase această monstruozitate, m-am gândit, trebuie să fi fost plin de ură împotriva semenilor săi, împotriva planetei, împotriva Polului Sud. Mi se rupea inima să văd cum un obiect atât de urât domină un ţinut imaculat! Chiar şi aşa, alături de toţi ceilalţi, am dat zor să intru în clădirea respingătoare ca să mă încălzesc, să fac un pipi şi să beau o cană de cacao.

Era o cantină imensă, şi noi toţi, morţi de foame. Scuze, ni s-a spus, cantina e închisă.

— Doriţi un pahar cu apă?

— Apă? Ah! OK!

Fiecăruia dintre noi i s-a dat câte un pahar. Apoi un suvenir. O eprubetă de analize. Cu un dop mititel la capăt. Pe o parte era o etichetă tipărită: CEL MAI CURAT AER DIN LUME.

69

De la Polul Sud am plecat direct spre Sandringham.

Crăciunul cu familia.

„Hotelul Bunica“ era plin în anul acela, ocupat de membrii familiei, aşa că mi s-a oferit o cămăruţă pe un coridor îngust aflat în zona birourilor ocupate de personalul Palatului. Nu mai stătusem niciodată acolo. Nici măcar nu mai pusesem vreodată piciorul acolo. (Nu era ceva atât de neobişnuit; toate reşedinţele bunicii sunt vaste – ţi-ar lua o viaţă să cunoşti fiecare cotlon.) Îmi plăcea ideea de a vedea şi a explora un teritoriu neumblat – eram un explorator polar cu experienţă, la urma urmei –, dar, în acelaşi timp, mă simţeam cam subapreciat. Cam neiubit. Expediat la marginile imperiului.

Mi-am spus să iau doar partea bună a lucrurilor, să mă folosesc de acest răgaz ca să-mi protejez starea de serenitate atinsă la Pol. Hard drive-ul meu era curăţat. Din păcate, cei din familia mea erau infectaţi în momentul acela cu un malware de toată groaza.

Avea legătură în principal cu Circulara Curţii, evidenţa anuală a „angajamentelor oficiale“ îndeplinite de fiecare membru al familiei regale în anul calendaristic precedent. Sinistru document. La sfârşitul fiecărui an, la bilanţ, în presă se făceau comparaţii. „Ah, ăsta e mai ocupat decât celălalt.“ „Ah, ăsta e un mare leneş.“

Circulara Curţii era un document cu tradiţie, dar în ultima vreme se metamorfozase într-un pluton de execuţie documentară. Nu că ar fi *creat* sentimentele de concurenţă care bântuiau prin familia mea, dar le amplifica, le transforma în arme. Deşi niciunul dintre noi nu vorbea vreodată direct despre Circulara Curţii, ori măcar s-o menţioneze pe nume, acest lucru nu făcea decât să nască şi mai multă tensiune dincolo de suprafaţă, care creştea pe nesimţite cu cât se apropia ultima zi din calendar. Anumiţi membri ai familiei deveniseră *obsedaţi*, - străduindu-se febril să aibă cel mai mare număr de angajamente oficiale înregistrate în Circulară în fiecare an, cu orice preţ, şi reuşiseră, în majoritate, prin includerea unor lucruri care nu erau, strict vorbind, angajamente, ci interacţiuni publice care abia dacă durau cât ai clipi din ochi – genul de lucruri pe care Willy şi cu mine nici n-am fi visat să le includem.

Tocmai de aceea, în esenţă vorbind, Circulara Curţii era o glumă. Totul se făcea pe baza unor simple declaraţii, totul subiectiv. Făceai nouă vizite particulare cu veteranii, ajutând la tratarea sănătăţii lor mintale? Zero puncte. Te urcai în elicopter şi te duceai să tai o panglică inaugurală la o fermă de cai? Erai câştigător!

Dar motivul principal care făcea din Circulara Curţii o glumă, o escrocherie, era acela că niciunul dintre noi nu hotăra în vid câtă muncă să depună. Bunica sau tata hotărau, prin intermediul a cât de mult sprijin (adică bani) alocau activităţilor noastre. De bani depindea totul. În cazul lui Willy şi al meu, tata era unicul factor de decizie. El singur era cel care avea controlul asupra fondurilor noastre; noi puteam să facem ceea ce făceam doar cu resursele şi bugetul pe care le obţineam de la el. Să fii flagelat în public pentru cât de mult ne permitea tata să facem – asta mi se părea de o nedreptate flagrantă. O manipulare grosolană.

Poate că stresul din jurul acestei poveşti îşi avea originea în stresul atotprezent legat de monarhie în sine. Familia simţea tremurul schimbării globale, auzind strigătele vocilor critice care spuneau că monarhia este perimată şi costisitoare. Familia tolera, ba chiar se înclina în faţa absurdităţii Circularei Curţii, din acelaşi motiv care o făcea să accepte ravagiile şi atacurile presei – frica. Frica de public. Frica de viitor. Frica de ziua în care naţiunea avea să spună: „OK, hai să-i punem punct.“ Aşadar, odată sosit Ajunul Crăciunului 2013, eu eram practic destul de mulţumit în coridorul meu ascuns, în cămăruţa mea, uitându-mă la fotografiile făcute la Polul Sud, pe iPad-ul meu.

Uitându-mă la micuţa mea eprubetă. CEL MAI CURAT AER DIN LUME. Am scos dopul de plută şi l-am inspirat. Ah!

70

M-am mutat din vizuina de bursuc în Nottingham Cottage, reşedinţă cunoscută pe scurt ca Nott Cott[21]. Willy şi Kate locuiseră acolo, dar devenise neîncăpătoare pentru ei. După ce se mutaseră în vechea locuinţă a prinţesei Margaret, chiar peste drum, îmi lăsaseră mie cheile lor.

Îmi părea bine că ieşisem din vizuina de bursuc. Dar îmi părea şi mai bine că voi fi chiar peste drum de Willy şi Kate. Abia aşteptam să mă duc în vizită la ei.

— Uite! E unchiul Harry!

— Salutare! Am zis doar să trec pe-aici.

Cu o sticlă de vin şi braţele pline de cadouri pentru copii. Pe care să le las să cadă pe podea şi să mă iau la trântă cu micul George.

— Rămâi la cină, Harry?

— Cu cea mai mare plăcere!

Dar lucrurile n-au ieşit deloc aşa.

Erau la depărtare de o jumătate de teren de fotbal, imediat dincolo de o curte pavată cu piatră, atât de aproape, încât o puteam vedea pe bona lor trecând pe acolo tot timpul cu căruciorul, şi puteam să aud zgomotul de la renovările lor complicate. Am presupus că mă vor invita pe la ei cât de curând. Azi-mâine.

Zilele au trecut, şi tot nu s-a întâmplat asta. Ah, înţeleg, mi-am zis în sinea mea. Sunt ocupaţi! Îşi clădesc o familie! Sau poate… nu vor o a cincea roată la căruţă? Oare, dacă mă însor, lucrurile vor sta altfel? Amândoi pomeniseră, apăsat şi în mod repetat, cât de mult o plăceau pe Cressida.

71

Martie 2014. Un concert pe Stadionul Wembley. Urcând pe scenă, m-a lovit obişnuitul atac de panică. Mi-am croit drum spre centru, mi-am încleştat pumnii, am scuipat discursul. Erau paisprezece mii de tineri în faţa mea, adunaţi pentru WE Day[22]. Poate că aş fi fost mai puţin

agitat dacă m-aş fi concentrat mai mult asupra lor, dar eu aveam o Zi *a mea* în toată puterea cuvântului, gândindu-mă la ultima oară când ţinusem un discurs sub acest acoperiş. A zecea comemorare a morţii Mamei. Fusesem agitat şi atunci. Dar nu în halul ăsta.

Am plecat în grabă de pe scenă. Ştergându-mi sudoarea de pe faţă şi urcând clătinat spre locul rezervat mie, lângă Cress.

M-a văzut şi s-a schimbat la faţă.

— Eşti OK?

— Da, da.

Dar şi-a dat seama că nu era adevărat. Ne-am uitat la ceilalţi vorbitori. Adică, mai bine zis, ea s-a uitat, eu am încercat să-mi vin în fire.

A doua zi dimineaţă, fotografia noastră era în toate ziarele şi răspândită peste tot în online. Cineva le spusese corespondenţilor de presă dedicaţi familiei regale unde urma să stăm şi, în cele din urmă, fuseserăm daţi de gol. După aproape doi ani de relaţie în secret, ieşise la lumină că eram un cuplu.

Ciudat că asta e aşa o bombă de presă, am zis noi. Mai fuseserăm fotografiaţi şi înainte, la schi în Verbier. Dar pozele de acum au avut alt impact în rândul publicului, poate pentru că era prima dată când ea mi se alăturase la un eveniment cu caracter oficial.

Drept rezultat, am devenit mai puţin clandestini, ceea ce a adăugat ceva relaţiei. Câteva zile mai târziu, ne-am dus la Twickenham, ne-am uitat la meciul Anglia–Ţara Galilor, ne-am ales cu un alai de paparazzi, dar nici măcar nu ne-am obosit să vorbim despre asta. Curând după aceea, am plecat împreună într-o mică vacanţă la schi cu nişte prieteni, în Kazahstan, am fost pozaţi de paparazzi, şi nici măcar n-am ştiut. Eram prea ocupaţi cu altele. Schiatul era atât de sacru pentru noi, atât de plin de semnificaţii, mai ales după vacanţa noastră precedentă la schi în Elveţia, când Cress reuşise în mod miraculos să-mi deschidă sufletul.

S-a întâmplat târziu într-o seară, după o zi lungă pe pistele de schi şi distracţia care a urmat. Ne duseserăm înapoi la cabana unde stăteam, şi Cress se spăla pe faţă, apoi pe dinţi, în timp ce eu stăteam pe marginea căzii. Nu vorbeam despre nimic în special, din câte îmi amintesc, dar dintr-odată ea m-a întrebat despre mama.

Extraordinar. O prietenă care întreabă despre mama mea. Dar a contat şi modul cum a întrebat. Tonul vocii ei a fost exact combinaţia potrivită de curiozitate şi compasiune. Modul în care a reacţionat la răspunsul meu a fost şi el exact cel potrivit. Surprinsă, preocupată, fără să mă judece.

Poate au jucat un rol şi alţi factori. Alchimia oboselii fizice şi a ospitalităţii elveţiene. Aerul curat şi alcoolul. Poate a fost ninsoarea blândă de afară, care se vedea pe fereastră – sau poate a fost punctul culminant după şaptesprezece ani de jale suprimată. Poate a fost maturizarea. Oricare ar fi fost motivul sau combinaţia de motive, i-am răspuns, pe loc şi fără să ezit, după care am început să plâng.

Ţin minte că m-am gândit: „Ah, plâng…“

Şi i-am spus lui Cress:

— Asta e prima oară când…

Ea s-a aplecat spre mine:

— Ce vrei să spui? Cum adică prima oară?

Era prima oară când puteam să-mi plâng mama, după înmormântare.

Ştergându-mă la ochi, i-am mulţumit. Cress a fost prima persoană care m-a ajutat să trec bariera aceea, care m-a ajutat să dau frâu liber lacrimilor. A fost ceva cathartic, a accelerat legătura noastră afectivă şi a adăugat un element rar în relaţiile trecute: o imensă recunoştinţă. Îi eram îndatorat lui Cress, şi tocmai de aceea, după ce ne-am întors acasă din Kazahstan, m-am simţit atât de nenorocit, pentru că, la un moment dat în timpul excursiei aceleia la schi, îmi dădusem seama că nu ne potrivim.

Pur şi simplu am ştiut. Cress, cred eu, a ştiut şi ea. Era afecţiune enormă, loialitate profundă şi durabilă, dar nu o dragoste nepieritoare. Ea arătase întotdeauna clar că nu vrea să-şi asume stresul de a fi Alteţă Regală, iar eu n-am fost niciodată sigur că-mi doresc să-i cer s-o facă, iar acest fapt implacabil, deşi pândise undeva în umbră de ceva timp, a devenit de netăgăduit pe pantele din Kazahstan.

Brusc, a fost limpede. Nu are cum să meargă. „Ce bizar“, mi-am zis în sinea mea. „De fiecare dată când mergem la schi… o revelaţie.“

A doua zi după întoarcerea noastră din Kazahstan, i-am telefonat unui prieten bun, care era apropiat şi de Cress. I-am spus ce simţeam şi i-am cerut sfatul. Fără să ezite, prietenul meu a spus că, dacă era s-o fac, trebuia s-o fac repede. Aşa că am urcat în maşină şi m-am dus s-o văd pe Cress.

Ea stătea la o prietenă. Camera ei era la parter, cu ferestrele dând spre stradă. Auzeam maşini şi oameni trecând, după ce m-am aşezat cu grijă pe marginea patului şi i-am spus raţionamentul meu. Ea aproba din cap. Nimic din ce-i spuneam nu părea s-o surprindă. Toate aceste lucruri o frământaseră şi pe ea.

— Am învăţat atât de multe de la tine, Cress!

Ea a dat din cap. S-a uitat în jos, spre podea, cu lacrimi curgându-i pe obraji. Fir-ar, mi-am zis. Ea m-a ajutat să plâng. Iar acum eu o părăsesc înlăcrimată.

72

Tovarăşul meu Guy se însura.

Nu prea aveam chef de mers la nuntă. Dar era vorba de Guy. Cel mai de treabă tip. Vechi tovarăş cu Willy şi cu mine. Îl iubeam. Şi-i eram dator. Fusese târât în noroi de presă, nu o dată, din cauza mea, în numele meu.

Nunta era în America, în Sudul tradiţional. Sosirea mea acolo a declanşat un torent de discuţii despre… ce altceva? Vegas. M-am gândit: „După tot acest timp? Zău? Fundul meu e chiar atât de memorabil?“

Fie ce-o fi, mi-am spus în sinea mea. Lasă-i să trăncănească mai departe despre Vegas, eu mă voi concentra pe ziua cea mare a lui Guy.

Pe drum spre petrecerea de adio a burlacilor, câţiva dintre noi ne-am oprit în Miami. Am luat o cină fabuloasă, am vizitat câteva cluburi şi am dansat până târziu după miezul nopţii. Am toastat în cinstea lui Guy. A doua zi am zburat toţi spre Tennessee. Ţin minte că, în ciuda programului aglomerat al nunţii, ne-am găsit timp să facem un tur prin Graceland, odinioară căminul lui Elvis Presley. (De fapt şi de drept, iniţial cumpărase domeniul pentru mama lui.)

Toată lumea spunea întruna:

— Hei, hei, deci aici a trăit regele!

— Cine?

— Regele. Elvis Presley.

— A! Regele! Corect!

Lumea numea domeniul ba casă, ba castel, ba conac, ba palat, dar mie îmi aducea aminte de vizuina bursucului. Întunecoasă, claustrofobă. Mergeam pe acolo şi spuneam: „Regele a locuit aici, zici? Pe bune?“

M-am oprit într-o cămăruţă cu mobilă ţipătoare şi cu covoare miţoase, şi m-am gândit: „Designerul de interior al regelui era, probabil, pe LSD.“

În cinstea lui Elvis, toţi nuntaşii purtau pantofi din piele întoarsă de culoare albastră. La petrecere numai asta vedeai, pantofi albaştri săltând în aer, tineri britanici de ambele sexe dansând beţi şi cântând veseli, fără să le pese că n-au voce sau că nu ţin ritmul. A fost exuberant, a fost caraghios, iar Guy arăta mai fericit decât îl văzusem eu vreodată.

Întotdeauna îndeplinise un rol secundar, de aghiotant, dar nu şi acum. El şi mireasa lui erau vedetele acestui spectacol, centrul atenţiei, şi vechiul meu prieten savura pe bună dreptate momentul. Mă făcea atât de fericit să-l văd fericit, deşi, când şi când, pe măsură ce se formau perechi şi îndrăgostiţii se furişau spre colţuri mai ferite sau se legănau în ritmul cântecelor lui Beyoncé şi Adele, eu mă îndreptam spre bar şi mă gândeam: „Când o să vină şi rândul meu?“ Exact omul care s-ar putea să-şi dorească cel mai mult să se căsătorească, să aibă o familie – şi fix lui nu i se va întâmpla niciodată. Mai mult decât bosumflat, mi-am zis: „Pur şi simplu nu-i cinstit din partea Universului.“

73

Dar Universul abia începuse să-şi facă încălzirea. Curând după ce mă întorsesem acasă, ticăloasa principală din scandalul cu ascultarea telefoanelor, Rehabber Kooks, a fost achitată la proces.

Iunie 2014.

Dovezile fuseseră grăitoare, spunea toată lumea. Nu suficient de grăitoare, au spus juraţii. Au crezut cele spuse de Rehabber Kooks în boxa martorilor, cu toate că mărturia ei întinsese la maximum coarda credibilităţii. Ba nu, abuzase de credibilitate. Femeia aceea tratase credibilitatea la fel cum se purtase mai demult cu un adolescent roşcovan din familia regală.

La fel şi soţul ei. Fusese surprins pe video cum aruncă saci negri de gunoi, plini cu componente de computer şi stickuri de memorie, şi alte efecte personale, inclusiv colecţia lui de pornografie, în tomberonul din faţa garajului, cu doar câteva ore înainte ca poliţia să le percheziţioneze locuinţa. Dar el s-a jurat că a fost doar o pură coincidenţă, deci… nici vorbă de falsificarea dovezilor în acest caz, a spus Justiţia. Continuaţi. Pe loc repaus. Niciodată nu credeam ce citeam, dar acum chiar nu puteam crede ce citeam. O lăsau pe femeia asta să scape nepedepsită? Şi nu se scandaliza nimeni din opinia publică? Oamenii chiar nu-şi dau seama că aici nu e vorba doar de intimitatea persoanei, nu e vorba doar de siguranţa publică – nu e vorba doar de familia regală? Într-adevăr, cazul cu ascultarea telefoanelor fusese adus în văzul lumii din cauza sărmanei Milly Dowler, o adolescentă care fusese răpită şi ucisă. Acoliţii lui Rehabber Kooks intraseră ilegal în telefonul lui Milly, după ce aceasta fusese declarată dispărută – violaseră dreptul la intimitate al părinţilor ei, în cele mai negre clipe de suferinţă, şi le dăduseră falsa speranţă că *fetiţa lor ar putea să fie în viaţă, pentru că i se ascultau mesajele.* Nici prin cap nu le trecea părinţilor că echipa Rehabber era cea care asculta.

Dacă aceşti jurnalişti erau îndeajuns de ticăloşi încât să-i hăituiască pe soţii Dowler în cele mai amarnice clipe ale durerii lor şi să scape nepedepsiţi, mai e cineva în siguranţă? Oamenilor chiar nu le pasă? Nu. Nu le pasă.

Credinţa mea în sistemul de justiţie a primit o grea lovitură când femeia aceea a fost achitată, lăsată să plece liberă ca pasărea cerului. Aveam nevoie de o schimbare de decor, ceva care să-mi redea credinţa. Aşa că m-am dus unde mă duceam întotdeauna. Okavango. Să petrec câteva zile înviorătoare cu Teej şi Mike. M-a ajutat. Dar, când m-am întors acasă, m-am baricadat în Nott Cott.

74

Nu prea ieşeam din casă. Eventual la câte un dineu, când şi când. Eventual câte o petrecere acasă la cineva. Uneori mai intram şi ieşeam în viteză din câte un club. Dar nu merita deranjul. Când ieşeam, dădeam întotdeauna peste aceeaşi scenă. Paparazzi ici, paparazzi dincolo, paparazzi peste tot. Istoria se repeta.

Îndoielnica plăcere a unei seri în oraş nu merita niciodată suferinţa. Dar pe urmă îmi ziceam: Cum aş putea să cunosc pe cineva dacă nu ies? Aşa că încercam din nou. Şi istoria se repeta.

Într-o noapte, plecând de la club, am văzut doi inşi venind în goană de după un colţ. Se îndreptau spre mine şi unul dintre ei avea o mână dusă la şold.

Cineva a strigat:

— Pistol!

Mi-am zis: „Gata, până aici mi-a fost."

Billy the Rock a ţâşnit în faţă, cu mâna pe pistol, şi aproape că i-a împuşcat pe cei doi inşi.

Dar nu erau decât cei doi imbecili, Tăntălăul şi Gogomanul. Nu aveau arme de foc şi nu ştiu după ce întinsese unul dintre ei mâna spre şold. Dar Billy l-a apucat şi i-a răcnit în faţă:

— De câte ori trebuie să vă mai spunem? Într-o zi o să moară dracului cineva din cauza voastră.

Puţin le păsa lor. Îi durea în cot.

75

Turnul Londrei. Cu Willy şi Kate. August 2014.

Motivul vizitei noastre era o instalaţie de artă. Peste şanţul de apărare secat erau răspândite zeci de mii de flori de mac, din ceramică roşu-aprins. Planul era ca, în final, să fie aşezate acolo 888.246 de asemenea flori de mac, câte una pentru fiecare soldat al Commonwealth-ului care murise în Primul Război Mondial. Trecerea unui secol de la începutul războiului era comemorată peste tot în Europa.

În afară de extraordinara ei frumuseţe, instalaţia artistică era un mod diferit de a vizualiza măcelul războiului – practic, de vizualizare a morţii în sine. Am simţit un fior ca un cuţit în inimă. Toate acele vieţi pierdute. Toate acele familii.

Nu mă ajuta nici faptul că vizita la Turn avea loc cu trei săptămâni înainte de comemorarea morţii mamei sau că eu făceam întotdeauna legătura între ea şi Primul Război Mondial, fiindcă ziua ei de naştere, 1 iulie, era şi data când începuse Bătălia de pe Somme, cea mai sângeroasă zi a războiului, cea mai sângeroasă zi din istoria Armatei Britanice.

„Pe câmpiile Flandrei macii înfloresc…"

Toate aceste lucruri veneau să conveargă în inima şi în mintea mea, stând acolo în faţa Turnului, când cineva a făcut un pas spre mine, mi-a dat un mac şi mi-a spus să-l aşez pe pământ. (Artiştii creatori ai instalaţiei voiau ca fiecare mac să fie pus de o altă persoană; mii de voluntari îşi oferiseră serviciile până atunci.) Willy şi Kate au primit şi ei câte un mac şi li s-a spus să-l aşeze pe pământ în orice loc doresc.

După ce am terminat, toţi trei ne-am dat un pas înapoi, pierdut fiecare în propriile gânduri.

Cred că atunci a fost momentul când a apărut comandantul gărzii Turnului, ne-a salutat, ne-a spus povestea macului, cum ajunsese să fie un simbol britanic al războiului. Era singurul lucru care înflorea pe câmpurile acelea de bătălie înecate în sânge, a spus comandantul gărzii, care nu era nimeni altul decât… generalul Dannatt. Omul care mă trimisese pe mine înapoi la război. Într-adevăr, totul convergea.

El ne-a întrebat dacă am vrea să facem un tur rapid al Turnului. Firește, am spus noi. Am urcat şi am coborât pe treptele abrupte ale Turnului, aruncând câte o privire în cotloanele lui întunecoase, şi, curând, ne-am trezit în faţa unei vitrine cu sticlă groasă.

Înăuntru erau bijuterii care sclipeau de-ţi luau ochii, inclusiv… Coroana. Să-mi trag una! Coroana. Cea care fusese aşezată pe capul bunicii la încoronarea din 1953.

Pentru o clipă, m-am gândit că era aceeaşi coroană care stătuse şi pe sicriul lui Gan-Gan, când fusese dus pe străzi. Arăta la fel, dar cineva a semnalat câteva deosebiri esenţiale. A, da.

Deci asta era coroana bunicii, a ei şi numai a ei, şi mi-am adus aminte acum că ea îmi povestise cât de incredibil de grea fusese, prima dată când i-o aşezaseră pe cap.

Părea grea. Părea şi magică, totodată. Cu cât ne holbam la ea, cu atât devenea mai strălucitoare – era cu putinţă aşa ceva? Iar sclipirea părea să vină cumva dinăuntru. Nestematele îşi făceau treaba lor, dar coroana părea să posede un fel de sursă interioară de energie, ceva dincolo de suma părţilor ei, banda cu pietre preţioase, cele patru *fleurs-de-lys* [flori de crin] din aur, arcadele încrucişate şi crucea scânteietoare. Şi, bineînţeles, căptuşeala de la bază, din blăniţă de hermină. Probabil că o fantomă întâlnită noaptea târziu în Turn ar putea să aibă o aură similară. Am analizat-o pe îndelete, admirativ, de la bază spre vârf. Coroana era o minune, o operă de artă transcendentă şi evocatoare, nu foarte diferită de maci, dar nu mă puteam gândi în acel moment decât la un singur lucru: cât de tragic era că trebuie să rămână încuiată în acest Turn. Încă o prizonieră.

Pare o risipă, le-am spus lui Willy şi Kate, la care, ţin minte, ei n-au răspuns nimic. Poate că ei se uitau la căptuşeala de hermină, amintindu-şi ce spusesem eu la nuntă. Poate că nu.

76

Câteva săptămâni mai târziu, după mai mult de un an de discuţii şi planuri, de gânduri şi griji, şapte mii de fani s-au înghesuit în Parcul Olimpic Regina Elisabeta, pentru ceremonia de deschidere. Jocurile Invictus luaseră naştere.

Ajunseserăm la concluzia că „Jocurile Internaţionale ale Războinicilor“ era o denumire care-ţi încurca limba în gură, şi cam lungă. Un ofiţer deştept din Marina Regală venise apoi cu ideea acestei alternative mult mai bune.

De îndată ce o sugerase, am spus toţi într-un glas: Bineînţeles! După poemul lui William Ernest Henley! Orice britanic cunoştea poemul acela. Mulţi îi ştiau pe de rost primul vers: „Din noaptea care mă învăluie…“ Şi ce copil de şcoală nu-i întâlnea măcar o dată versurile răsunătoare din final?

Sunt stăpânul sorţii mele,
Sunt căpitanul sufletului meu.

Cu câteva minute înaintea discursului meu de la ceremonia de deschidere, stăteam în culise, ţinând cartonaşele cu notiţe în mâinile care îmi tremurau vizibil. În faţa mea, podiumul arăta ca un eşafod. Mi-am citit iar şi iar cartonaşele, în timp ce nouă Săgeţi Roşii[23] au făcut o paradă pe deasupra capetelor noastre, lăsând în urmă dâre de fum colorat în roşu, alb şi albastru. Apoi Idris Elba a citit poemul „Invictus“, probabil cea mai bună lectură a sa, după care Michelle Obama, în transmisie prin satelit, a spus câteva cuvinte elocvente despre semnificaţia jocurilor. În final, m-a prezentat pe mine.

Mult de mers. Printr-un labirint cu covor roşu pe jos. Obrajii mei păreau şi ei mochetaţi în roşu. Aveam un zâmbet crispat pe faţă – efectul reacţiei luptă-sau-fugi. M-am mustrat singur, bombănind neauzit, că mă port aşa. Aceste jocuri îi sărbătoreau pe bărbaţii şi femeile care şi-au pierdut mâinile şi picioarele, care şi-au împins corpurile până la limită, ba chiar şi dincolo de limită, şi uite-mă pe mine cum dârdâi de frică în faţa unei mici cuvântări!

Dar nu era vina mea. Anxietatea, ajunsă în acest punct, îmi controla corpul, îmi controla viaţa. Iar discursul pe care urma să-l ţin, despre care credeam că înseamnă atât de mult pentru atât de mulţi oameni, nu putea decât să-mi exacerbeze starea.

În plus, producătorul evenimentului mi-a spus, în timp ce mă îndreptam spre scenă, că suntem deja întârziaţi cu programul. O, da, perfect, încă un lucru la care să mă gândesc. Mersi.

Apropiindu-mă de pupitrul pe care eu, personal, îl aşezasem cu grijă într-o anumită poziţie, îmi venea să-mi trag palme, pentru că îmi asigura o privelişte perfectă asupra tuturor

competitorilor. Toate acele feţe încrezătoare, de oameni buni şi răbdători – care contau pe mine. M-am forţat să mă uit în altă parte, să nu mă uit la nimic. În grabă, stresat de ceas, am început să-mi behăi discursul:

— Pentru unii dintre participanţi, aceasta va fi o treaptă de acces către sportul de elită. Dar pentru alţii va marca finalul unui capitol din recuperarea lor şi începutul uneia noi.

M-am dus şi mi-am găsit locul, jos în faţă, lângă tata, care mi-a pus o mână pe umăr.

— Bună treabă, băiete drag!

Voia să fie drăguţ. Ştia că-mi rostisem la repezeală discursul. Măcar o dată, mi-a părut bine să nu aud adevărul crud din gura lui.

Judecând doar după cifre, Jocurile Invictus au fost un mare succes. Două milioane de oameni le-au urmărit la televizor, alte mii au umplut stadioanele la fiecare eveniment. Printre momentele cele mai însemnate, pentru mine, a fost finala la rugbi în scaun cu rotile, Marea Britanie contra Americii, şase mii de suporteri încurajându-i pe britanici spre victorie în sala polivalentă Copper Box.

Oriunde m-am dus în săptămâna aceea, oamenii veneau la mine să-mi strângă mâna, să-mi spună poveştile lor. Copii, părinţi, bunici, mereu cu lacrimi în ochi, mi-au spus că aceste jocuri readuseseră ceva ce se temuseră că s-a pierdut pentru totdeauna: adevăratul spirit al unui fiu, al unei fiice, al unui frate, al unei surori, al unei mame, al unui tată. O femeie m-a bătut pe umăr şi mi-a spus că făcusem să renască zâmbetul soţului ei.

— Doamne, zâmbetul ăla al lui! a spus ea. Nu l-am mai văzut zâmbind aşa de când a fost rănit.

Ştiam că Jocurile Invictus vor face un bine lumii, am ştiut-o mereu, dar am fost prins pe nepregătite de acest val de apreciere şi recunoştinţă. Şi bucurie. Pe urmă au venit e-mailurile. Mii de mesaje, unul mai emoţionant decât cel dinaintea lui.

„De cinci ani am spatele distrus, dar, după ce i-am văzut pe aceşti oameni curajoşi, bărbaţi şi femei, m-am dat jos de pe canapea astăzi şi sunt gata să încep din nou.“

„Sufăr de depresie de când m-am întors din Afganistan, dar această demonstraţie de curaj şi optimism m-a făcut să văd…“

La ceremonia de închidere, abia trecuseră câteva momente de când îi prezentasem pe David Grohl şi trupa lui, Foo Fighters, când s-au apropiat de mine un bărbat şi o femeie cu o fetiţă între ei, fiica lor. Fetiţa purta un hanorac roz şi nişte apărătoare de urechi portocalii. S-a uitat în sus spre mine şi a spus:

— Mulţumesc că l-ai făcut pe tati să fie… din nou tati.

Tatăl ei cucerise o medalie de aur.

Doar o singură problemă, a spus ea. Nu-i putea vedea pe Foo Fighters. Ei bine, nu puteam permite aşa ceva! Am ridicat-o pe umerii mei şi, toţi patru împreună, ne-am uitat, am dansat, am cântat, am sărbătorit bucuria de a fi viu.

Era aniversarea zilei mele de naştere – împlineam treizeci de ani.

77

La puţin timp după Jocuri, am informat Palatul că voi părăsi armata. Elf şi cu mine am lucrat la un anunţ public; era greu de găsit exact formularea potrivită, să explicăm publicului de ce – poate pentru că aveam dificultăţi să-mi explic mie însumi. Privind în retrospectivă lucrurile, îmi dau seama că a fost o decizie greu de explicat pentru că nu a fost nicidecum o decizie. Pur şi simplu venise momentul.

Dar momentul pentru ce, mai exact, în afară de plecarea din armată? De acum înainte aveam să fiu ceva ce nu mai fusesem niciodată: un membru al familiei regale cu normă întreagă. Cum aveam de gând să fac chestia asta? Şi ce anume voiam eu, de fapt, să fiu?

După o viaţă întreagă de crize existenţiale, chiar că dădusem peste o dilemă insolvabilă. Cine eşti atunci când nu mai poţi să fii ceea ce ai fost dintotdeauna, ceea ce te-ai pregătit să fii?

Pe urmă, într-o zi, am crezut că aflasem răspunsul.

Era o zi rece de marţi, lângă Turnul Londrei. Stăteam în mijlocul străzii, când brusc l-am văzut venind, şontâc-şontâc – Ben, soldatul cu care zburasem în avion la întoarcerea din Afganistan în 2008, soldatul pe care îl vizitasem şi îi făcusem galerie în timp ce se căţăra pe un perete cu noua lui proteză pentru picior. După şase ani de la acel zbor, aşa cum sunase promisiunea, el alerga la maraton. Nu Maratonul Londrei, ceea ce ar fi fost un miracol în sine. Alerga la propriul lui maraton, de-a lungul unui traseu pe care îl stabilise el însuşi, după conturul unui mac gigantic aplicat peste harta Londrei.

Un uluitor traseu de 50 de kilometri, al cărui circuit îl parcursese în întregime, ca să strângă fonduri şi să ridice gradul de conştientizare în rândul publicului – şi frecvenţa bătăilor inimii.

— Sunt şocat, mi-a spus el, dând de mine acolo.

— Tu eşti şocat? am spus. Înseamnă că facem pereche.

Faptul că l-am văzut acolo, că era în continuare soldat, deşi se retrăsese din armată – acesta era răspunsul la dilema cu care mă luptam de atâta vreme.

Întrebare: Cum încetezi să mai fii soldat, când soldat ai fost sau ţi-ai dorit să fii toată viaţa? Răspuns: Nu încetezi. Chiar şi atunci când nu mai eşti soldat, nu trebuie să te opreşti din a mai fi soldat. Niciodată.

78

O slujbă religioasă pentru Războiul din Afganistan la Catedrala St Paul, apoi o recepţie la Guildhall găzduită de City of London Corporation, apoi lansarea evenimentului Walk of Britain organizat de fundaţia de caritate a veteranilor Walking With The Wounded, apoi o vizită la echipa naţională de rugbi a Angliei – m-am uitat la rugbişti cum se antrenează pentru un meci contra Franţei, după care i-am urmat la Twickenham şi le-am făcut galerie –, apoi un memorial pentru olimpicul Richard Meade, cel mai medaliat campion de echitaţie din istoria Marii Britanii, după care o călătorie cu tata în Turcia ca să participăm la ceremoniile dedicate comemorării a o sută de ani de la Bătălia de la Gallipoli, după care o întâlnire cu urmaşii celor care luptaseră în bătălia aceea epopeică, după care înapoi la Londra ca să înmânez medalii alergătorilor de la Maratonul Londrei.

Acesta a fost startul meu în anul 2015.

Doar momentele mai importante.

Ziarele dădeau pe-afară de articole despre cât de leneş era Willy, iar presa luase obiceiul să-l poreclească „Wills Chiulangiul“, ceea ce era jignitor şi dezgustător de nedrept, pentru că el era ocupat să aibă copii şi să-şi mărească familia. (Kate era însărcinată din nou.) De asemenea, încă depindea de tata, care deţinea controlul asupra băierilor pungii. Willy făcea exact atât cât voia tata ca el să facă, iar uneori asta nu era prea mult, pentru că tata şi Camilla nu voiau ca

Willy şi Kate să aibă parte de prea multă publicitate. Tata şi Camilla nu erau prea încântaţi ca Willy şi Kate să distragă atenţia de la ei sau de la cauzele susţinute de ei. Îl mustraseră făţiş pe Willy din cauza asta, de multe ori.

Caz tipic: ofiţerul de presă al tatei i-a făcut cu ou şi cu oţet pe cei din echipa lui Willy atunci când Kate a fost programată să viziteze un club de tenis în aceeaşi zi în care tata avea

un eveniment. Când i s-a spus că era prea târziu ca să mai poată fi anulată vizita, ofiţerul de presă al tatei i-a avertizat:

— Doar să aveţi mare grijă ca ducesa să nu ţină în mână o rachetă de tenis, în niciuna dintre fotografii!

Neîndoios că asemenea fotografie, cuceritoare şi cu vino-ncoa', i-ar fi şters pe tata şi pe Camilla de pe prima pagină. Ceea ce, în ultimă instanţă, nu putea fi tolerat.

Willy mi-a spus că atât el, cât şi Kate se simţeau prinşi ca într-o capcană, şi pe nedrept persecutaţi, de presă şi de tata, aşa că am simţit oarecum nevoia să ţin steagul sus pentru toţi trei, în 2015. Dar, dintr-o pornire egoistă, nu voiam nici ca presa să se repeadă asupra mea. Să te facă cineva leneş? M-am cutremurat. Nu voiam să văd niciodată cuvântul ăsta legat de numele meu! Presa mă făcuse prost în cea mai mare parte a vieţii mele de până acum, şi neastâmpărat, şi rasist, dar dacă îndrăzneau să mă facă leneş… nu puteam să garantez că nu dau buzna pe Fleet Street şi încep să-i smulg pe editori de la birourile lor!

N-am înţeles decât câteva luni mai târziu că erau şi mai multe raţiuni pentru tirul de artilerie pe care cei din presă îl aţintiseră asupra lui Willy. În primul rând, îi scosese din sărite fiindcă încetase să le mai facă jocul, interzicându-le accesul neîngrădit la familia lui. Refuzase în mai multe rânduri s-o scoată la paradă pe Kate în faţa lor, ca pe un cal de curse premiant, chestie care fusese considerată prea de tot.

Apoi, Willy avusese temeritatea să iasă şi să ţină un discurs vag anti-Brexit, ceea ce realmente îi exasperase. Brexitul era pâinea albă pe care ei o mâncau zilnic. Cum îndrăzneşte Willy să sugereze că ar fi un rahat pe băţ?

79

M-am dus în Australia pentru o rundă de exerciţii militare şi, în timp ce eram acolo, am primit vestea: Willy şi Kate aduseseră pe lume al doilea lor copil. O fetiţă, Charlotte. Eram din nou unchi, şi foarte fericit să fiu.

Dar, în mod previzibil, în timp ce dădeam un interviu în ziua aceea sau a doua zi, un jurnalist m-a chestionat în legătură cu subiectul, de parcă aş fi fost diagnosticat cu o boală terminală.

— Nu, prietene. Sunt bucuros cât cuprinde.

— Dar acum vă aflaţi şi mai jos pe linia succesiunii.

— Nici c-aş putea fi mai fericit pentru Willy şi Kate.

Jurnalistul m-a presat în continuare: Al cincilea la rând – hm. Nici măcar Rezerva Rezervei.

M-am gândit: În primul şi-n primul rând, e un lucru bun să fii mai departe de centrul unui vulcan. În al doilea, ce fel de monstru s-ar gândi la el însuşi, şi la locul lui din linia succesorală, într-un asemenea moment, mai degrabă decât să primească cu braţele deschise venirea pe lume a unui copil?

Îl auzisem odată pe un curtean spunând că atunci când eşti al cincilea sau al şaselea la rând, te-ai putea consola cu gândul că eşti „doar la un accident de avion distanţă". Mi-era imposibil să-mi imaginez că aş putea trăi aşa.

Jurnalistul a perseverat. Naşterea aceea nu mă făcea să-mi pun întrebări despre alegerile mele?

— Alegerile mele?

— Nu ar fi momentul să vă aşezaţi la casa dumneavoastră?

— Păi, ăăă…

— Lumea începe să vă compare cu Bridget Jones.

M-am gândit: Chiar aşa? Bridget Jones, zici?

Jurnalistul aştepta. Se va întâmpla, l-am asigurat eu, sau am asigurat-o, nu mai ţin minte faţa persoanei în cauză, doar lipsa de noimă a întrebărilor. Când, oare, bunule domn, nevastă

hotărăşti să-ţi iei? Se va întâmpla atunci când se va întâmpla, am spus eu, exact aşa cum încerci să-ţi linişteşti o mătuşică pisăloagă.

Jurnalistul fără chip s-a uitat lung la mine cu abjectă… milă. Se va-ntâmpla, totuşi?

80

Lumea specula deseori că eu mă agăţam de viaţa mea de burlac din cauză că era atât de fascinantă şi încântătoare. În multe seri îmi ziceam în sinea mea: „Dacă ar putea să mă vadă acum…“

Pe urmă mă întorceam la activităţile mele fascinante şi încântătoare: îmi împătuream chiloţii şi mă uitam la „Episodul cu nunta Monicăi şi a lui Chandler“.

Pe lângă faptul că-mi spălam singur rufele (adesea întinse să se usuce pe caloriferele din casă), îmi făceam singur curăţenie, îmi găteam singur, îmi cumpăram singur de mâncare. Era un supermarket în apropiere de palat şi mă duceam acolo, la modul relaxat şi neprotocolar, cel puţin o dată pe săptămână.

Bineînţeles că-mi planificam fiecare ieşire la cumpărături cu la fel de multă grijă ca o misiune de patrulare prin Musa Qala. Ajungeam acolo la diferite ore, alese la întâmplare, ca să-i derutez pe cei din presă. Mă şi deghizam: şapcă de baseball trasă mult peste frunte, jachetă largă pe deasupra. Treceam printre rafturi cu viteză superluminică, înhăţând fileurile de somon care-mi plăceau, marca de iaurt care-mi plăcea. (Memorasem o hartă a magazinului.) Plus câteva mere verzi Granny Smith şi câteva banane. Şi, bineînţeles, nişte chipsuri.

După care sprintam spre casele de marcat.

Exact la fel cum îmi perfecţionasem verificările pre-decolare de pe Apache, acum îmi redusesem timpul de cumpărături alimentare până la zece minute. Dar, într-o seară, când am ajuns la magazin şi am început să alerg în sus şi-n jos printre raioane, totul… *se mutase*.

Am dat fuga să găsesc un angajat:

— Ce s-a întâmplat?

— Pardon? Cum adică?

— Unde sunt toate?

— Unde sunt toate ce…?

— De ce le-aţi mutat pe toate?

— Sincer?

— Da, sincer.

— Ca să-i ţinem pe oameni mai mult timp aici. Ca să cumpere mai multă marfă.

Am rămas cu gura căscată. Poţi să faci chestia asta? Te lasă legea?

Uşor panicat, mi-am reluat pendulatul în fugă printre rafturi, umplându-mi căruciorul pe cât de bine puteam, stând cu un ochi pe ceas, după care am pornit în goană spre casa de marcat. Asta era întotdeauna partea cea mai spinoasă, pentru că aici nu era loc de nicio perfecţionare: totul depindea de alţii. Mai mult decât atât, casa de marcat se afla fix lângă
stelajele cu ziare, unde găseai absolut fiecare tabloid britanic şi fiecare revistă, iar pe jumătate din prima pagină a ziarelor şi din copertele revistelor apăreau poze cu familia mea. Sau cu mama mea. Sau cu mine.

Nu o dată m-am uitat cum clienţii citeau despre mine, i-am auzit fără să vreau dezbătând pe seama mea. În 2015, i-am auzit de multe ori discutând dacă mă voi căsători vreodată sau nu. Dacă eram sau nu fericit. Dacă e posibil sau nu să fiu gay. Mereu mă simţeam tentat să-i bat pe umăr… Alo!

Într-o seară, deghizat fiind, mă uitam la unii care discutau despre mine şi despre alegerile mele din viaţă, când am auzit voci ridicate undeva mai în faţă, în coada care se formase la

casă. Un cuplu de oameni mai vârstnici, soţ şi soţie, o bălăcăreau pe casieră. A fost neplăcut la început, după care a devenit intolerabil.

M-am dus în faţă, mi-am dat şapca jos şi mi-am dres glasul:

— Mă scuzaţi. Nu-mi dau seama exact ce se petrece aici, dar nu cred că ar fi cazul să vorbiţi aşa cu ea.

Casiera mai avea puţin şi izbucnea în plâns. Cei doi care îi vorbiseră urât s-au întors şi m-au recunoscut. Dar n-au fost câtuşi de puţin surprinşi. Doar ofensaţi că li se bătuse obrazul pentru purtarea lor abuzivă. După ce au plecat şi mi-a venit şi mie rândul să plătesc, casiera a încercat să-mi mulţumească, în timp ce îmi punea fructele de avocado în pungă. Nici n-am vrut să aud. I-am spus să se ţină tare, mi-am înşfăcat cumpărăturile şi am tulit-o ca din puşcă.

Mersul la cumpărături după haine nu era atât de complicat. De regulă, nu mă gândeam prea mult la îmbrăcăminte. În principiu vorbind, nu credeam în ideea de modă şi nu puteam înţelege de ce i-ar păsa cuiva de asta. Deseori eram luat în băşcălie prin presă, din cauză că nu-mi asortam hainele şi că purtam pantofi scâlciaţi. Cei care scriau trânteau câte o poză cu mine şi se întrebau de ce am pantalonii atât de lungi, cămăşile atât de şifonate. (Nici n-ar fi visat că le uscasem pe calorifer.) Nu prea e demn de un prinţ, ziceau. Câtă dreptate aveţi, îmi ziceam în sinea mea.

Tata şi-a dat silinţa. Mi-a dăruit o pereche absolut fabuloasă de pantofi negri. Opere de artă. Cântăreau cât nişte bile de bowling. I-am purtat până le-am făcut găuri în talpă, iar când am fost luat peste picior că port încălţări găurite, i-am dus, în cele din urmă, la reparat.

În fiecare an primeam de la tata o alocaţie oficială pentru haine, dar asta era strict pentru îmbrăcămintea dedicată ocaziilor protocolare. Costume şi cravate, ţinute de ceremonie. Pentru hainele mele obişnuite de zi cu zi mă duceam la T.K. Maxx, magazinul cu discount.

Aveam o deosebită slăbiciune pentru lichidările anuale de stocuri, când găseai din belşug haine de la Gap sau J. Crew care ieşiseră din sezon sau aveau câte un mic defect. Dacă îţi planificai cu grijă mişcările, dacă ajungeai acolo în chiar prima zi de solduri, puteai să pui mâna pe aceleaşi haine pentru care alţii plăteau preţuri astronomice la magazinele din centru! Cu două sute de lire sterline puteai să arăţi ca într-o reclamă de modă ultimul răcnet.

Şi aici aveam sistemul meu. Ajungeam la magazin cu cincisprezece minute înainte de ora închiderii. Înhăţam un coş mare şi roşu. Dădeam fuga la ultimul etaj. Începeam să cercetez sistematic rafturile: întâi cel din dreapta, mergând pe coridor înainte, apoi cel din tânga la întoarcere.

Dacă găseam ceva promiţător, ridicam haina în dreptul pieptului sau pantalonii în dreptul taliei, stând în faţa unei oglinzi. Niciodată nu pierdeam vremea să aleg vreo culoare sau croială anume, şi cu siguranţă nu mă apropiam nici la câţiva metri de vreo cabină de probă. Dacă arăta drăguţ şi părea confortabil, pac, în coş. Dacă îmi venea greu să mă hotărăsc, îl întrebam pe Billy the Rock. Îi făcea maximă plăcere să muncească la negru în chip de stilist de modă pentru mine.

La ora închiderii, ieşeam amândoi în pas alergător, cu două pungi enorme pline de cumpărături, şi cu un sentiment de triumf. Acum ziarele n-o să mă mai facă îngălat. Măcar pentru o scurtă perioadă.

Mult mai bine, nu va mai trebui să mă gândesc la haine încă vreo şase luni de acum înainte.

81

Lăsând la o parte mersul din când în când la cumpărături, am încetat să mai ies din casă în 2015. Am încetat cu totul.

Gata cu ieşirile ocazionale cu amicii la cină. Gata cu petrecerile acasă la câte cineva. Gata cu cluburile. Gata cu toate.

În fiecare seară mă duceam direct acasă, de la serviciu, mâncam deasupra chiuvetei, după care mă ocupam de hârtii, având în fundal televizorul dat în surdină pe „Prietenii tăi“.

Bucătarul tatei îmi umplea uneori congelatorul cu preparate de-ale lui, plăcintă cu carne de pui, plăcintă cu carne de vită. Îi eram recunoscător că nu mai trebuie să mă aventurez la supermarket chiar atât de des… deşi plăcintele alea îmi aduceau uneori aminte de luptătorii gurkha şi de tocana lor cu carne de capră, în mare parte pentru că le lipseau condimentele. Mi-era dor de camarazii gurkha, mi-era dor de armată. Mi-era dor de război.

După ce mâncam, fumam câte un joint, având grijă ca fumul să nu se ducă, purtat de vânt, în grădina vecinului meu, ducele de Kent.

După care mă băgam în pat devreme.

O viaţă solitară. O viaţă stranie. Mă simţeam însingurat, dar era mai bine singur decât anxios. Tocmai începeam să descopăr câteva remedii sănătoase pentru panica mea, dar până să mă simt mai sigur pe ele, până să simt pământ mai ferm sub picioare, mă rezemam de acest singur remediu hotărât nesănătos.

Eschivare. Eram un agorafob. Ceea ce era aproape imposibil, dat fiind rolul meu public.

După un discurs care nu putuse fi evitat sau anulat, şi în timpul căruia puţin lipsise să nu leşin, Willy a venit la mine în culise. Râzând.

— Harold! Uită-te la tine! Eşti ud leoarcă.

Nu puteam în ruptul capului să-mi explic reacţia lui. Tocmai el! Fusese de faţă la chiar primul meu atac de panică. Cu Kate. Ne duceam cu maşina la o partidă de polo pe iarbă în Gloucestershire, eram în Range Roverul lor. Eu stăteam în spate şi Willy a aruncat o privire spre mine în oglinda retrovizoare. M-a văzut transpirat, roşu la faţă.

— Te simţi bine, Harold?

Nu, nu mă simţeam bine. Era un drum care dura câteva ore şi la fiecare câţiva kilometri îmi venea să-l rog să tragă pe stânga, ca să pot să sar afară din maşină şi să-mi vin în fire.

Ştia că se petrece ceva, ceva nasol. El îmi spusese, în ziua aceea sau la puţin timp după, că am nevoie de ajutor. Iar acum mă lua peste picior? Nu-mi dădeam seama cum poate să fie atât de insensibil.

Dar şi eu greşeam. Amândoi ar fi trebuit să avem mai multă minte decât atât, ar fi trebuit să recunoaştem semnele stărilor mele de dezintegrare psihică şi emoţională, să ne dăm seama ce însemnau ele, pentru că tocmai începuserăm să discutăm despre lansarea unei campanii publice de conştientizare în privinţa problemelor de sănătate mintală.

82

supermarket chiar atât de des… deşi plăcintele alea îmi aduceau uneori aminte de luptătorii gurkha şi de tocana lor cu carne de capră, în mare parte pentru că le lipseau condimentele. Mi-era dor de camarazii gurkha, mi-era dor de armată. Mi-era dor de război.

După ce mâncam, fumam câte un joint, având grijă ca fumul să nu se ducă, purtat de vânt, în grădina vecinului meu, ducele de Kent.

După care mă băgam în pat devreme.

O viaţă solitară. O viaţă stranie. Mă simţeam însingurat, dar era mai bine singur decât anxios. Tocmai începeam să descopăr câteva remedii sănătoase pentru panica mea, dar până să mă simt mai sigur pe ele, până să simt pământ mai ferm sub picioare, mă rezemam de acest singur remediu hotărât nesănătos.

Eschivare. Eram un agorafob. Ceea ce era aproape imposibil, dat fiind rolul meu public.

După un discurs care nu putuse fi evitat sau anulat, şi în timpul căruia puţin lipsise să nu leşin, Willy a venit la mine în culise. Râzând.

— Harold! Uită-te la tine! Eşti ud leoarcă.

Nu puteam în ruptul capului să-mi explic reacţia lui. Tocmai el! Fusese de faţă la chiar primul meu atac de panică. Cu Kate. Ne duceam cu maşina la o partidă de polo pe iarbă în Gloucestershire, eram în Range Roverul lor. Eu stăteam în spate şi Willy a aruncat o privire spre mine în oglinda retrovizoare. M-a văzut transpirat, roşu la faţă.

— Te simţi bine, Harold?

Nu, nu mă simţeam bine. Era un drum care dura câteva ore şi la fiecare câţiva kilometri îmi venea să-l rog să tragă pe stânga, ca să pot să sar afară din maşină şi să-mi vin în fire.

Ştia că se petrece ceva, ceva nasol. El îmi spusese, în ziua aceea sau la puţin timp după, că am nevoie de ajutor. Iar acum mă lua peste picior? Nu-mi dădeam seama cum poate să fie atât de insensibil.

Dar şi eu greşeam. Amândoi ar fi trebuit să avem mai multă minte decât atât, ar fi trebuit să recunoaştem semnele stărilor mele de dezintegrare psihică şi emoţională, să ne dăm seama ce însemnau ele, pentru că tocmai începuserăm să discutăm despre lansarea unei campanii publice de conştientizare în privinţa problemelor de sănătate mintală.

82

-am dus la Spitalul Mildmay Mission din East London, pentru aniversarea împlinirii a 150 de ani de existenţă şi sărbătorirea recent încheiatelor renovări. Mama mea făcuse acolo, la un moment dat, o vizită devenită faimoasă. Ţinuse de mână un pacient care era seropozitiv cu HIV, ceea ce schimbase lumea. Ea dovedise astfel că infectarea cu HIV nu era lepră, că nu era un blestem. Dovedise că boala nu îi descalifica pe oameni de la a merita dragoste sau demnitate. Reamintise lumii că respectul şi compasiunea nu sunt cadouri, sunt un minimum pe care ni-l datorăm unii celorlalţi.

Am aflat că acea vizită faimoasă a ei fusese, de fapt, una dintr-o serie. O angajată de la Mildmay m-a tras deoparte şi mi-a povestit că mama se strecura tot timpul în spital. Fără surle şi trâmbiţe, fără fotografii. Intra pe acolo, făcea câţiva oameni să se simtă mai bine, după care fugea acasă.

Altă femeie mi-a spus că fusese pacientă în timpul uneia dintre micile escapade ale mamei. Născută seropozitivă, această femeie îşi amintea cum stătea în poala mamei. Nu avea pe atunci decât doi ani, dar ţinea minte.

— M-am lipit strâns de ea. De mama ta. Şi ea m-a alintat.

Mi s-au înroşit obrajii. Cât o invidiam…

— Te-a alintat?

— O, da, o, da, şi încă cum, şi ce bine a fost! Se pricepea de minune să alinte.

— Da, îmi amintesc.

Dar nu-mi mai aminteam. Oricât m-aş fi străduit, abia dacă-mi mai aminteam câte ceva.

83

Am vizitat Botswana, petrecând câteva zile cu Teej şi Mike. Mi-era dor de ei, simţeam o nevoie fizică să ies la hoinăreală cu Mike, să mai lenevesc o dată cu capul în poala lui Teej, stând la poveşti şi simţindu-mă în siguranţă. Simţindu-mă acasă.

Chiar la sfârşitul lui 2015.

Le-am făcut confidenţe, le-am mărturisit că mă lupt din greu cu anxietatea. Stăteam acolo, lângă focul aprins în aer liber, unde se discută întotdeauna cel mai bine asemenea lucruri. Le-am spus că găsisem recent câteva chestii care păreau cumva să funcţioneze.

Deci… aveam o speranţă. De pildă, psihoterapia. Dădusem ascultare sugestiei lui Willy şi, cu toate că nu găsisem niciun terapeut care să-mi placă, simplul fapt că discutasem cu câţiva îmi deschisese mintea către o serie întreagă de posibilităţi.

De asemenea, unul dintre terapeuţi spusese la un moment dat, pe neaşteptate, că sufeream indiscutabil de stres posttraumatic, ceea ce făcuse să sune un clopoţel în mintea mea. Mă pusese în mişcare, credeam eu, în direcţia cea bună.

Alt lucru care părea să funcţioneze era meditaţia. Îmi liniştea mintea aflată veşnic în viteză, îmi aducea un oarecare grad de calm. Nu eram genul care să se roage, Natura continua să fie Dumnezeul meu, dar, în cele mai negre clipe ale mele, închideam ochii şi rămâneam nemişcat. Câteodată ceream şi ajutor, deşi niciodată nu eram prea sigur cui îl ceream. Când şi când, simţeam prezenţa unui răspuns.

Psihedelicele îmi făceau şi ele bine, cât de cât. Le experimentasem de-a lungul anilor, de distracţie, dar acum începusem să le folosesc în scop terapeutic, medicinal. Nu doar că-mi permiteau să evadez pur şi simplu din realitate pentru o vreme, ci mă lăsau să *redefinesc* realitatea. Sub influenţa acestor substanţe eram în stare să dau drumul preconcepţiilor rigide, să văd că există o altă lume dincolo de simţurile mele puternic filtrate, o lume care era tot atât de reală şi de două ori mai frumoasă – o lume fără ceaţă roşiatică, fără motive pentru ceaţă roşiatică. Nu exista decât adevăr.

După ce efectul drogurilor dispărea, amintirea acelei lumi rămânea: „Asta nu e tot ce există.“ Toţi marii vizionari şi filozofi spun că viaţa noastră cotidiană este doar o iluzie. Întotdeauna am simţit adevărul din acele spuse. Dar cât de liniştitor era, după ce ronţăiam o ciupercă sau ingeram ayahuasca, să experimentez acest lucru pe mine însumi.

Unul dintre remediile care se dovedea cel mai eficace, totuşi, rămânea munca. Să-i ajut pe alţii, să fac un bine pe lume, să privesc mai degrabă în afară decât înăuntru. Aceasta era calea. Africa şi Invictus, acestea erau de mult timp cauzele cele mai dragi inimii mele. Dar acum voiam să plonjez mai în adânc. De-a lungul ultimului an, sau cam pe-acolo, vorbisem cu piloţi de elicopter, cu chirurgi veterinari, cu pădurari, şi toţi îmi spuneau că se duce un război, un război pentru salvarea planetei. „Un război, zici? Mă înrolez şi eu, puneţi-mă pe listă!“

O singură mică problemă: Willy. Africa era treaba *lui*, a spus el. Şi avea dreptul să spună asta, sau aşa considera, pentru că el era Moştenitorul. Oricând îi stătea în putere să vină cu un veto peste treaba *mea*, şi intenţiona în toate privinţele să-şi exercite, chiar cu forţa, acea autoritate de a se opune.

Ne certaserăm de câteva ori pe chestia asta, la modul serios, le-am spus eu lui Teej şi Mike. Într-o zi, mai că nu ne-am luat la bătaie în faţa prietenilor noştri din copilărie, băieţii lui Emilie şi Hugh. Unul dintre ei întrebase:

— Dar de ce nu puteţi să vă ocupaţi amândoi de Africa?

Willy făcuse o criză de nervi, îi sărise în cap că îndrăzneşte să facă o asemenea sugestie.

— Pentru că rinocerii şi elefanţii sunt treaba mea!

Totul era atât de evident. Mai puţin îi păsa lui să-şi găsească un scop sau o pasiune în viaţă decât să câştige în competiţia dintotdeauna împotriva mea.

Pe parcursul altor câtorva discuţii aprinse, a reieşit că Willy, când eu mă dusesem la Polul Nord, avusese, din nefericire, resentimente. Se simţise ofensat că nu fusese *el* cel invitat. În acelaşi timp, a mai spus că se dăduse la o parte, cavalereşte, că îmi îngăduise mie să mă duc, practic că el permisese să aibă loc toată munca mea cu soldaţii răniţi. „Eu te-am lăsat să iei tu veteranii, de ce nu mă poţi lăsa şi tu pe mine să iau eu elefanţii şi rinocerii?“

M-am plâns lui Teej şi Mike, că tocmai acum, când în sfârşit îmi găsisem şi eu drumul în viaţă, când în sfârşit dădusem peste lucrul care putea să umple golul lăsat în sufletul meu de renunţarea la cariera de soldat, şi care era, de fapt, chiar mai sustenabil – tocmai acum Willy se pune în calea mea.

Au fost şocaţi.

— Nu te da bătut, mi-au spus ei. Este loc pentru amândoi în Africa. Este nevoie de voi amândoi.

Aşadar, cu încurajarea lor, am pornit într-o călătorie de documentare concretă, cu durata de patru luni, ca să mă informez şi să mă instruiesc la faţa locului în legătură cu adevărul despre „războiul fildeşului“. Botswana. Namibia. Tanzania. Africa de Sud. M-am dus în Parcul Naţional Kruger, o vastă întindere de teren sterp şi uscat, având o suprafaţă comparabilă cu cea a Israelului. În războiul contra braconierilor, Kruger era categoric în prima linie a frontului! Populaţiile sale de rinoceri, atât albi, cât şi negri, se diminuau văzând cu ochii, din cauza hoardelor de braconieri stimulaţi material de crima organizată din China şi Vietnam. Un corn de rinocer aducea sume enorme, aşa că, pentru fiecare braconier arestat, alţi cinci erau gata să-i ia locul.

Rinocerii negri erau mai rari, deci mai valoroşi. Dar erau şi mai periculoşi. Fiind erbivori care preferă lăstarii şi crengile, trăiau în tufărişul des, iar dacă te băgai după ei, chestia asta îţi putea fi fatală. Nu aveau de unde să ştie că tu ai venit ca să-i ajuţi. Fusesem ţinta unei şarje, de câteva ori, şi am avut mare noroc să scap nespintecat. (Pont: întotdeauna să ştii unde se află localizată cea mai apropiată creangă de copac, pentru că s-ar putea să ai nevoie să sari pe ea.) Am avut prieteni mai puţin norocoşi.

Rinocerii albi erau mai docili şi se găseau mai din belşug, dar probabil că nu pentru multă vreme încă, tocmai din cauza docilităţii lor. Ca erbivore de păşune, erau de găsit pe pajiştile cu iarbă, în teren deschis. Mai uşor de văzut, mai uşor de împuşcat.

Am însoţit nenumărate patrule antibraconaj. Pe parcursul câtorva zile în Parcul Kruger, mereu am ajuns la faţa locului prea târziu. Cred că am văzut vreo patruzeci de carcase de rinocer ciuruite de gloanţe.

Braconierii din alte părţi ale Africii de Sud, am aflat, nu-i împuşcau întotdeauna pe rinoceri. Gloanţele erau scumpe, iar zgomotul împuşcăturilor le trăda poziţia. Aşadar, trăgeau în rinocer cu o puşcă cu tranchilizante, după care îi tăiau cornul în timp ce era adormit. Rinocerul se trezea desfigurat şi rătăcea clătinându-se printre arbuşti până îşi găsea sfârşitul.

Am asistat la o lungă intervenţie chirurgicală asupra unei femele de rinocer pe nume Hope: chirurgul veterinar încerca să-i repare faţa prin coaserea membranelor acum expuse, din gaura unde fusese adăpostit înainte cornul ei. Experienţa ne-a traumatizat pe toţi, şi pe mine, şi pe cei din echipa chirurgicală. Toţi ne întrebam dacă facem bine ce facem, dacă nu cumva va fi şi mai rău pentru biata femelă rinocer. Suferea nişte dureri cumplite.

Dar pur şi simplu n-o puteam lăsa aşa.

84

Într-o dimineaţă, dădeam ocoluri largi cu elicopterul în Parcul Kruger, în căutarea unor semne rău-prevestitoare. Deodată, am zărit cel mai grăitor semn dintre toate.

— Uite acolo! am spus.

Vulturi hoitari. Am coborât cât am putut de repede. Nori de vulturi şi-au luat zborul când am atins pământul.

Am sărit din elicopter, am văzut în ţărână urme de paşi amestecate haotic şi cartuşe goale de glonţ sclipind în lumina soarelui. Sânge peste tot. Ne-am luat după urme prin tufăriş şi am găsit un rinocer alb uriaş, cu o gaură larg căscată în locul unde-i fusese retezat cornul. O femelă. Avea răni pe toată lungimea spatelui. Cincisprezece despicături larg căscate, am numărat eu. Lângă ea zăcea un pui de rinocer de vreo şase luni, mort şi el.

Am pus cap la cap lucrurile, ca să ne dăm seama ce se întâmplase. Braconierii împuşcaseră mama rinocer. Ea şi puiul ei o luaseră la goană. Braconierii îi urmăriseră până în acest loc. Mama rinocer a fost în continuare capabilă să-şi apere puiul sau să stea scut în faţa lui, şi atunci braconierii i-au hăcuit spinarea cu securile, imobilizând-o. După care, în timp ce ea era încă în viaţă, sângerând, îi retezaseră cornul.

Eram incapabil să scot vreo vorbă. Soarele bătea nemilos pe noi, dintr-un cer albastru şi fierbinte.

Bodyguardul meu l-a întrebat pe paznicul parcului:

— Pe cine au omorât mai întâi, mama sau puiul?

— Greu de spus.

Eu am întrebat:

— Crezi că braconierii sunt undeva prin apropiere? Am putea să-i găsim?

— Imposibil.

Chiar dacă ar mai fi fost prin zonă, erau acul în carul cu fân.

85

În Namibia, traversând pustietatea nordică în căutarea rinocerilor, am cunoscut un doctor foarte cumsecade, care urmărea leii de deşert. Aceştia erau hăituiţi teribil în nordul Namibiei, din cauză că intrau adeseori pe pământurile fermierilor. Doctorul îi tranchiliza, ca să le studieze starea de sănătate şi deplasările din teritoriu. Ne-a luat numărul de telefon şi a promis să ne sune dacă dădea peste vreunul.

În noaptea aceea ne-am aşezat tabăra lângă albia unui pârâu secat. Ceilalţi dormeau cu toţii în corturi şi în maşini, dar eu mi-am desfăcut salteaua lângă foc şi m-am acoperit cu o pătură subţire.

Toţi cei din echipa mea au crezut că glumesc.

— Zona asta e plină de lei, şefu'.

Le-am zis că nu mi se va întâmpla nimic.

— Am mai făcut-o de un milion de ori.

Pe la miezul nopţii, a bâzâit staţia radio. Doctorul. Era la vreo patru kilometri depărtare şi tocmai împuşcase cu tranchilizant doi lei.

Am sărit în Land Cruiser şi ne-am năpustit pe drum. Soldaţii namibieni pe care ni-i alocaseră autorităţile guvernamentale au insistat să vină şi ei. La fel şi poliţiştii locali din zonă. În ciuda întunericului negru ca smoala, am reuşit să-l găsim cu uşurinţă pe doctor. Stătea în picioare lângă doi lei enormi. Amândoi zăceau întinşi pe burtă, cu capetele odihnind pe labele lor gigantice. Doctorul ne-a arătat cu lumina lanternei. Puteam să vedem cum piepturile leilor se ridică şi coboară ritmic. Respirau liniştiţi.

Am îngenuncheat lângă femelă, i-am atins blana, m-am uitat la ochii semiînchişi, de culoarea ambrei. Nu pot să explic şi nici să mă justific… dar simţeam că o cunosc.

Când m-am ridicat în picioare, unul dintre soldaţii namibieni s-a strecurat pe lângă mine şi s-a lăsat pe vine lângă celălalt leu. Un mascul mare. A ridicat puşca automată AK-47 şi i-a cerut unuia dintre camarazii lui să-i facă o poză. Ca şi cum vânase leul.

Mă pregăteam să spun ceva, dar Billy the Rock mi-a luat-o înainte. I-a spus soldatului namibian să plece dracului de lângă lei. Bosumflat, soldatul s-a îndepărtat fără o vorbă.

Atunci m-am întors să-i spun ceva doctorului. O străfulgerare de lumină. M-am întors din nou, să văd de unde venise, care dintre soldaţi făcuse o poză cu camera telefonului, când i-am auzit pe ceilalţi exclamând speriaţi.

M-am uitat peste umăr: leoaica stătea în picioare în faţa mea. Reînviată. A făcut un pas împleticit înainte.

— E în regulă, a spus doctorul. E în regulă.

Leoaica a căzut iar, exact la picioarele mele. Noapte bună, dulcea mea prinţesă!

M-am uitat în stânga, m-am uitat în dreapta. Nu era nimeni lângă mine. Soldaţii o luaseră toţi la goană spre maşinile lor. Cel cu puşca AK-47 dădea de zor la manivelă, ridicând geamul portierei. Până şi Billy the Rock se dăduse cu o jumătate de pas îndărăt.

Doctorul a spus:

— Îmi cer scuze pentru asta.

— N-ai de ce să te scuzi.

Ne-am întors la locul de înnoptare. Toată lumea s-a vârât în corturi şi în maşini, cu excepţia mea.

Eu m-am întors la salteaua mea de lângă foc.

— Îţi arde de glumă, şefu'? au spus toţi. Ce te faci cu leii? Tocmai am văzut cu toţii dovada că sunt lei pe aici, şefu'.

— Pfff! Credeţi-mă. Leoaica aia nu va face niciun rău nimănui.

De fapt, probabil că veghează asupra noastră.

86

Înapoi în America. Alături de doi prieteni buni.

Ianuarie 2016.

Amicul meu Thomas se vedea cu o femeie care locuia la Los Angeles, aşa că prima noastră oprire a fost la ea acasă. A dat o petrecere de bun-venit, invitând un mic grup de prieteni. Toţi eram pe aceeaşi lungime de undă în materie de alcool – cu alte cuvinte, ferm hotărâţi să consumăm mari cantităţi într-o scurtă perioadă de timp. Unde nu ne-am înţeles a fost la ce tip de alcool. Britanic pursânge, eu am cerut un gin tonic.

— Pe dracu', s-o crezi tu! au spus americanii, râzând. Acum eşti în State, prietene, ia şi tu o băutură adevărată. Bagă o tequila!

Eram familiarizat cu tequila. Dar tequila de club, în cea mai mare parte. Tequila de noaptea târziu. Ceea ce mi s-a oferit acum era tequila după toate regulile artei, de fiţe, şi mi s-a explicat ca la şcoală cum putea fi băută. Îmi erau oferite pahare conţinând tequila în toate formele posibile. Tequila goală, fără nimic. Cu gheaţă. Margarita. Cu apă minerală şi felie de limetă.

Le-am băut pe toate, până la ultima picătură, şi am început să mă simt foarte al naibii de bine. Mi-am zis: Îmi plac americanii ăştia. Îmi plac foarte mult.

Ciudat moment să fii proamerican. Cea mai mare parte a lumii nu era. Marea Britanie, în niciun caz. Mulţi britanici disprețuiau războiul american din Afganistan şi erau indignaţi că fuseserăm târâţi în el. Pentru unii, sentimentul antiamerican era foarte intens. Mi-am adus aminte de copilăria mea, când cei din jur mă avertizau tot timpul să mă feresc de americani. Prea gălăgioşi, prea bogaţi, prea fericiţi. Prea siguri pe ei, prea direcţi, prea sinceri.

Da' de unde, îmi ziceam eu mereu. Yankeii nu se învârt în jurul cozii, pufnind şi fornăind şi dregându-şi glasul politicos, până să ajungă la fondul problemei. Indiferent ce au pe suflet, ei o spun pe şleau, nu ţin în ei, şi chiar dacă poate fi problematic uneori, eu de obicei constatam că e de preferat alternativei.

Nimeni să nu spună ce simte cu adevărat. Nimeni să nu vrea să audă cum te simţi tu.

Avusesem parte de această experienţă la doisprezece ani. Aveam parte de ea şi mai mult acum, la treizeci şi unu de ani.

Am plutit prin ziua aceea ca pe un nor trandafiriu din aburi de tequila. Ba nu – e greşit spus că am plutit. Am *pilotat* norul trandafiriu, iar după ce am aterizat de pe el – o aterizare perfectă, de manual, dacă tot veni vorba –, m-am trezit fără nicio mahmureală. Miracol.

A doua zi, ori poate următoarea, ne-am mutat, din cine ştie ce motiv. Am plecat de la prietena lui Thomas şi ne-am dus acasă la Courteney Cox. Era prietenă cu prietena lui Thomas, şi avea mai mult spaţiu. În plus, trebuise să plece la nişte filmări şi nu o deranja dacă noi ne aciuiam la ea acasă.

Nicio problemă din partea mea. Ca fanatic al serialului „Prietenii mei", ideea de a da buzna acasă la Monica era extrem de ademenitoare. Şi amuzantă. Numai că… pe urmă a apărut

Courteney. Am fost foarte derutat. I se anulase filmarea? Am considerat că nu era cuviincios din partea mea să-mi manifest curiozitatea. Mai mult decât atât:

— Asta înseamnă că trebuie să plecăm?

Ea a zâmbit.

— Bineînțeles că nu, Harry! E spațiu berechet.

Minunat. Dar tot eram derutat, pentru că… ea era Monica. Și eu eram un Chandler. M-am întrebat dacă îmi voi găsi vreodată curajul să-i spun. Chiar exista destulă tequila în California încât să-mi dea suficient curaj?

Curând după sosirea ei acasă, Courteney a invitat și mai mulți oameni pe la ea. A început altă petrecere. Printre nou-veniți era și un tip care îmi părea familiar. Actor, a spus amicul meu.

— Da, știu că e actor. Dar cum îl cheamă?

Amicul meu nu-și amintea.

M-am dus și am intrat în vorbă cu actorul. Avea o atitudine prietenoasă și mi-a plăcut de el pe loc. Tot nu reușeam să-mi aduc aminte unde-i văzusem fața sau cum îl cheamă, dar vocea lui mi se părea și mai sâcâitor de familiară.

I-am șoptit la ureche amicului meu:

— De unde îl știm noi pe tipul ăsta?

Amicul meu a început să râdă.

— Batman.

— Pardon?

— Batman.

Eram la al treilea sau la al patrulea rând de tequila, deci aveam dificultăți să pricep și să procesez această remarcabilă nouă informație.

— Rahat… da! Filmul cu Batman LEGO.

M-am întors spre actor și l-am întrebat:

— Așa e?

— Așa e… ce?

— Tu ești ăla?

— Ăla…?

— Batman.

El a zâmbit.

— Da.

Ce chestie, să-l identificăm astfel!

— Hai, fă-o! m-am rugat de el.

— Să fac ce?

— Vocea.

A închis ochii. Îi venea să refuze, dar nu voia să fie nepoliticos. Sau, dacă nu, își dăduse seama că n-aveam de gând să mă opresc. M-a fixat cu ochii lui de un albastru glacial, și-a dres glasul, după care, într-o „batmaneză“ perfect guturală, a spus:

— Hello, Harry!

Ah, mi-a plăcut la nebunie!

— Încă o dată!

A mai făcut-o o dată. Mi-a plăcut și mai mult. Am izbucnit toți într-un râs în hohote.

Pe urmă, probabil ca să scape de noi, ne-a condus pe mine și pe amicul meu spre frigider, de unde a extras o băutură răcoritoare. Cât timp era deschisă ușa de la frigider, noi am zărit o ditamai cutia de romburi de ciocolată neagră cu ciuperci psihedelice.

Cineva din spatele meu a spus că sunt pentru toată lumea.

— Serviți-vă, băieți!

Amicul meu şi cu mine am înhăţat câteva, le-am hăpăit pe loc şi le-am împins în jos spre stomac cu nişte tequila.

L-am aşteptat şi pe Batman să se înfrupte. Dar n-a făcut-o. Nu erau genul lui. Hait, ce părere-ţi faci? am zis noi. Băiatul ăsta tocmai ne-a trimis să intrăm singuri în nenorocita aia de Peştera Liliacului!

Ne-am dus afară, ne-am aşezat lângă o vatră şi am aşteptat. Îmi amintesc că după o vreme m-am ridicat şi am pornit agale înapoi spre casă, ca să merg la toaletă.

Era greu să mă orientez prin casa aceea, cu toată mobila modernă în unghiuri drepte şi suprafeţele netede din sticlă. De asemenea, nu prea multe lumini aprinse. Dar am reuşit în timp util să dau peste o budă.

Ce baie frumoasă, mi-am zis în gând, închizând uşa. Am aruncat o privire în jur. Săpunuri superbe. Prosoape albe imaculate. Grinzi din lemn aparente. Lumină discretă. Poţi să te bazezi pe yankei să facă o treabă bună.

Lângă toaletă era un coş de gunoi cilindric, argintiu, genul pe care apeşi cu piciorul o pedală ca să se ridice capacul. M-am uitat lung la el. S-a uitat şi el lung la mine.

— Ce…? Se uită lung…?

Pe urmă coşul a devenit… un cap.

Am pus piciorul pe pedală, am apăsat şi capul şi-a deschis gura. Un rânjet cu gura larg deschisă.

Am izbucnit în râs, m-am întors, am făcut un pipi.

Acum şi WC-ul devenise un cap. Vasul alb se transformase în nişte fălci căscate, balamalele colacului erau ochii lui argintii sfredelitori.

Spunea:

— Aaaaaa!

Mi-am terminat treaba, am tras apa, i-am închis gura. M-am întors la coşul argintiu, am apăsat pe pedală, i-am dat să înghită un pachet gol de ţigări din buzunarul meu. Deschide gura mare.

— Aaaaa! Mersi, amice.

— Cu plăcere, amice.

Am ieşit din baie chicotind şi am dat nas în nas cu amicul meu.

— Ce e aşa de amuzant?

— Serviţi-vă, băieţi!

Amicul meu şi cu mine am înhăţat câteva, le-am hăpăit pe loc şi le-am împins în jos spre stomac cu nişte tequila.

L-am aşteptat şi pe Batman să se înfrupte. Dar n-a făcut-o. Nu erau genul lui. Hait, ce părere-ţi faci? am zis noi. Băiatul ăsta tocmai ne-a trimis să intrăm singuri în nenorocita aia de Peştera Liliacului!

Ne-am dus afară, ne-am aşezat lângă o vatră şi am aşteptat. Îmi amintesc că după o vreme m-am ridicat şi am pornit agale înapoi spre casă, ca să merg la toaletă.

Era greu să mă orientez prin casa aceea, cu toată mobila modernă în unghiuri drepte şi suprafeţele netede din sticlă. De asemenea, nu prea multe lumini aprinse. Dar am reuşit în timp util să dau peste o budă.

Ce baie frumoasă, mi-am zis în gând, închizând uşa. Am aruncat o privire în jur. Săpunuri superbe. Prosoape albe imaculate. Grinzi din lemn aparente. Lumină discretă. Poţi să te bazezi pe yankei să facă o treabă bună.

Lângă toaletă era un coş de gunoi cilindric, argintiu, genul pe care apeşi cu piciorul o pedală ca să se ridice capacul. M-am uitat lung la el. S-a uitat şi el lung la mine.

— Ce…? Se uită lung…?

Pe urmă coşul a devenit… un cap.

Am pus piciorul pe pedală, am apăsat şi capul şi-a deschis gura. Un rânjet cu gura larg deschisă.

Am izbucnit în râs, m-am întors, am făcut un pipi.

Acum şi WC-ul devenise un cap. Vasul alb se transformase în nişte fălci căscate, balamalele colacului erau ochii lui argintii sfredelitori.

Spunea:

— Aaaaaa!

Mi-am terminat treaba, am tras apa, i-am închis gura. M-am întors la coşul argintiu, am apăsat pe pedală, i-am dat să înghită un pachet gol de ţigări din buzunarul meu. Deschide gura mare.

— Aaaaa! Mersi, amice.

— Cu plăcere, amice.

Am ieşit din baie chicotind şi am dat nas în nas cu amicul meu.

— Ce e aşa de amuzant?

Sunt un duh dintr-o sticlă
Şi trebuie să mă freci cum trebuie.

În orice caz, făcuse un sac de bani cu versurile alea, iar acum trăia pe picior mare.

— Bravo ţie, omule!

L-am lăsat şi am pornit să traversez curtea, iar din acest punct încolo memoria mea o ia razna pentru o vreme. Parcă îmi amintesc încă o petrecere la cineva acasă… în aceeaşi zi? În ziua următoare?

În cele din urmă, totuşi, ne-am descurcat să ne întoarcem acasă la Monica. Adică la Courteney. Era noapte. Am coborât pe nişte trepte până pe plaja din dreptul casei şi am stat acolo, cu degetele de la picioare încercând oceanul, privind cum spuma dantelată a valurilor vine spre mine, se retrage, vine spre mine. Am stat aşa vreme îndelungată – mie mi s-a părut o veşnicie. Mă uitam dinspre apă spre cer, dinspre cer spre apă, şi tot aşa.

După care m-am uitat direct spre lună. Vorbea cu mine. La fel cum făcuseră coşul de gunoi şi toaleta. Ce tot spunea? Că anul care vine va fi bun.

— Bun în ce fel?

— Ceva important.

— Serios?

— Important.

— Nu tot ca până acum?

— Nu, ceva special.

— Vorbeşti serios, Lună?

— Îţi promit.

— Te rog să nu mă minţi.

Aveam aproape vârsta pe care o avusese tata când s-a căsătorit, iar el fusese considerat un caz tragic de însurăţel întârziat. La treizeci şi doi ani fusese ridiculizat pentru că nu poate sau nu vrea să-şi găsească o parteneră.

Eu mă uitam fix în ochii vârstei de treizeci şi doi de ani.

— Ceva trebuie să se schimbe. Te rog!

— Se va schimba.

Am deschis gura spre cer, spre Lună. Spre viitor.

Aaaaa! 13 Băuturi alcoolice de tip lichior (n. tr.).

14 Nouă până la cincisprezece kilometri; o milă marină este echivalentul a 1,852 km (n. tr.).

15 Protagonistul unei poveşti populare, un pui de găină care anunţă mereu că sfârşitul lumii e aproape (n. tr.).

16 Instituţie musulmană de învăţământ superior, adesea găzduită de o moschee (n. red.).

17 Un cuțit special, mai lat în partea de vârf, folosit în mod tradițional de gurkha (n. tr.).
18 Vers din poemul *In Flanders Fields* scris în 1915 de John McCrae (1872–1918) (n. tr.).
19 Acoperământ pentru cap la bărbații arabi, constând dintr-un șal (de obicei din bumbac) înfășurat în jurul capului (n. tr.).
20 William Shakespeare, *Henric al V-lea*, Actul III, Scena 1, traducere de Ion Vinea, în *Opere complete*, Vol. 4, Editura Univers, București, 1985. Expresia a intrat în uzul comun, fiind folosită cu sensul de „a încerca încă o dată", indiferent că e vorba de o bătălie la propriu sau la figurat (n. tr.).
21 Nottingham Cottage este o casă situată în incinta Palatului Kensington din Londra, ocupată frecvent de membri ai familiei regale britanice, precum și de personal și angajați (n. red.).
22 „Ziua noastră", o serie anuală de evenimente organizate pe stadioane, pentru a sărbători implicarea tinerilor în inițiative locale și internaționale de îmbunătățire a vieții pentru întreaga comunitate (n. tr.).
23 Numele sub care sunt cunoscute avioanele vopsite în roșu din unitatea de acrobație aviatică a Forțelor Aeriene Regale (n. tr.).

PARTEA A TREIA
CĂPITANUL SUFLETULUI MEU

1

Stăteam și pierdeam vremea prin Nott Cott, uitându-mă pe Instagram. În fluxul de postări am văzut un video: prietena mea Violet. Și o tânără.

Se jucau cu o aplicație nouă, care îți punea filtre tembele peste poze. Violet și femeia cealaltă aveau urechi de câine, nasuri de câine, limbi lungi și roșii de câine care le atârnau din gură.

În pofida suprapunerii cu efecte canine de benzi desenate, am simțit nevoia să devin brusc mai atent.

Femeia asta care era cu Violet… Doamne!

M-am uitat la video de câteva ori la rând, apoi am făcut un efort de voință ca să las telefonul din mână. După care l-am luat iar, m-am uitat iar la video.

Umblasem prin toată lumea, în lung și-n lat, la propriu. Sărisem șotronul pe continente. Întâlnisem sute de mii de oameni, îmi încrucișasem calea cu un eșantion absurd de mare din populația de șapte miliarde de locuitori ai planetei. Timp de treizeci și doi de ani mă uitasem la o banda rulantă cu chipuri omenești alunecând prin fața mea, și doar vreo cinci-șase mă făcuseră vreodată să mă uit de două ori. Femeia asta oprise banda rulantă. Femeia asta spulberase în mici fărâme banda rulantă.

Nicicând nu văzusem pe cineva care să arate atât de bine.

De ce frumusețea te lovește în asemenea hal? Are ceva de-a face cu năzuința lăuntrică înnăscută a omului după ordine? Nu așa spun oamenii de știință? Și marii pictori? Că frumusețea este simetrie și, ca atare, reprezintă ceva care iese în relief față de haos? Neîndoios că viața mea de până atunci fusese haotică. Nu pot nega foamea de ordine, nu pot tăgădui

căutarea unei fărâme de frumuseţe. Tocmai mă întorsesem dintr-o călătorie cu tata, Willy şi Kate, în Franţa, unde participaserăm la comemorarea Bătăliei de pe Somme, aduseserăm un

omagiu britanicilor căzuţi în război, şi eu citisem un poem obsedant, „Înainte de luptă“. Fusese publicat de un soldat cu două zile înainte să moară în bătălie. Se sfârşea cu cuvintele: „Ajută-mă să mor, o, Doamne!“

Citindu-l cu voce tare, mi-am dat seama că eu nu voiam să mor. Eu voiam să trăiesc. O revelaţie destul de uluitoare pentru mine în acel moment.

Dar frumuseţea acestei femei şi reacţia mea în faţa ei nu se bazau pe simetrie. Avea un aer plin de energie, de bucurie nestăpânită şi de veselie jucăuşă. Era ceva în felul cum zâmbea, felul cum interacţiona cu Violet, felul în care se uita la obiectivul camerei de filmat. Sigură pe ea. Liberă. Ea credea că viaţa este o mare şi grandioasă aventură, puteam să văd bine asta. Ce privilegiu ar fi, m-am gândit, să mă pot alătura ei în această călătorie.

Toate astea mi le-a transmis chipul ei. Chipul ei luminos, angelic. Niciodată nu avusesem o opinie fermă asupra întrebării arzătoare: există o singură persoană pe acest pământ pentru fiecare dintre noi? Dar în momentul acela am simţit că s-ar putea să nu fie decât un singur chip pentru mine. Acesta.

I-am trimis un mesaj lui Violet. „Cine… este… femeia… aceasta?“ Mi-a răspuns pe loc. „Mda, eşti deja al şaselea tip care mă întreabă.“ Minunat, mi-am zis în sinea mea. „Cine este, Violet?“ „Actriţă. Joacă într-un serial TV, *Costume*.“ Era vorba de o poveste despre avocaţi; femeia aceea juca rolul unei tinere asistente. „Americancă?“ „Da.“ „Şi ce caută la Londra?“ Violet lucra pentru Ralph Lauren. „A venit la o probă de costume pentru serial. Pot să vă fac cunoştinţă, dacă vrei.“ „Ăăă, da. Te rog frumos!“ Violet m-a întrebat dacă ar fi în regulă să-i dea femeii, americancei, numele contului meu de Instagram. „Bineînţeles!“

Era în ziua de vineri, 1 iulie. Urma să plec din Londra a doua zi de dimineaţă, spre casa lui Sir Keith Mills. Eram programat să iau parte la o cursă de iahting pe vasul lui Sir Keith, în jurul Insulei Wight. Tocmai când îmi îndesam ultimele câteva lucruri în geanta de voiaj, mi-am aruncat ochii pe telefon.

Un mesaj pe Instagram. De la femeia cu pricina. Americanca.

„Bună!“

Spunea că a primit datele mele de la Violet. M-a complimentat pentru pagina mea de Instagram. Foarte frumoase fotografii.

„Mulţumesc.“

Cele mai multe erau fotografii din Africa. Ştiam că şi ea fusese acolo, pentru că şi eu studiasem pagina ei de Instagram; văzusem poze cu ea printre gorilele din Rwanda.Mi-a spus că şi ea făcuse ceva muncă de voluntariat acolo. Cu copiii. Ne-am împărtăşit unul celuilalt gânduri despre Africa, despre fotografiat, despre călătorii.

În cele din urmă am făcut schimb de numere de telefon şi am migrat cu conversaţia la SMS-uri, până târziu în noapte. De dimineaţă, m-am mutat din Nott Cott în maşină, fără să fac pauză de mesaje. M-am conversat cu ea prin SMS-uri fără întrerupere, pe toată durata lungului drum până acasă la Sir Keith, continuând în timp ce parcurgeam holul de la intrarea în casă – „Ce mai faceţi, Sir Keith?“ – şi apoi pe scări în sus, până în camera de oaspeţi, unde am încuiat uşa şi am rămas închis acolo, cu ochii în mesageria telefonului. Am stat pe pat, dând SMS-uri ca un adolescent, până când a trebuit să cobor la cină împreună cu Sir Keith şi familia lui. Apoi, după desert, m-am întors repede în camera de oaspeţi şi am reluat ping-pongul SMS-urilor.

Nu reuşeam să tastez destul de repede. Făcusem cârcei la degetele mari. Erau atât de multe de spus, aveam atât de multe în comun, deşi proveneam din lumi atât de diferite! Ea era

americancă, eu, britanic. Ea avea o educaţie solidă, eu, categoric nu. Ea era liberă ca pasărea cerului, eu, într-o colivie aurită. Şi totuşi, niciuna dintre aceste deosebiri nu mi se părea că ar fi eliminatorie sau măcar importantă. Dimpotrivă, diferenţele dintre noi păreau naturale, fertile. Erau contradicţii care mă făceau să-mi spun: „Hei… parcă te cunosc de undeva!“ Dar şi: „Am nevoie să te cunosc mai bine.“ Sau: „Hei, te cunosc dintotdeauna.“ Dar şi: „Te-am tot căutat, dintotdeauna.“ Sau: „Hei, mulţumesc lui Dumnezeu că ai venit.“ Dar şi: „De ce ţi-a luat atât de mult?“

Camera de oaspeţi a lui Sir Keith dădea către un estuar. De multe ori, în mijlocul unui mesaj, mă apropiam de fereastră şi mă uitam afară. Priveliştea mă ducea cu gândul la Okavango. Mă făcea să mă gândesc şi la destin, şi la serenitate. Întâlnirea aceea dintre râu şi mare, dintre uscat şi cer îmi întărea un vag sentiment al lucrurilor importante care încep să se aşeze la locul lor, să se unească.

Mi-a trecut prin cap cât de straniu, cât de suprarealist, cât de bizar trebuie să fie că această conversaţie-maraton a început tocmai pe data de 1 iulie 2016. Cea de-a cincizeci şi cincea aniversare a naşterii mamei mele.

Târziu în noapte, în timp ce aşteptam următorul ei SMS, am introdus numele americancei în motorul de căutare de la Google. Sute de fotografii, una mai uluitoare decât alta. M-am întrebat dacă nu cumva şi ea mă caută pe mine pe Google. Speram că nu.

ÎNAINTE SĂ STING LUMINA, AM ÎNTREBAT-O CÂT MAI STĂ LA LONDRA. LA NAIBA – URMA SĂ PLECE CURÂND. TREBUIA SĂ SE ÎNTOARCĂ ÎN CANADA CA SĂ REIA FILMĂRILE LA SERIALUL EI. AM ÎNTREBAT-O DACĂ AŞ PUTEA S-O VĂD ÎNAINTE SĂ PLECE.

Am privit telefonul, aşteptând răspunsul, cu ochii aţintiţi pe cele trei puncte care clipoceau la nesfârşit: …

Apoi: „Sigur!“ Perfect. Acum: „Unde să ne întâlnim?“ Am sugerat la mine acasă. „La tine acasă? La prima întâlnire? Nu prea cred!“ „Nu, nu, n-am vrut să sune aşa.“

Ea nu-şi dădea seama că a fi din familia regală însemna să fii radioactiv, că nu puteam să mă întâlnesc cu cineva pur şi simplu la o cafenea sau în vreun alt local public. Reticent să-i dau o explicaţie completă, am încercat să-i explic pe ocolite riscul de a fi văzut. N-am reuşit să fac o treabă prea bună.

Ea a sugerat o alternativă. Soho House, la numărul 76 pe Dean Street. Era cartierul ei general de fiecare dată când venea la Londra. Va rezerva o masă pentru noi, într-o încăpere liniştită. Nu va mai fi nimeni în jur. Masa va fi pe numele ei. Meghan Markle.

2

După ce dădusem SMS-uri aproape toată noaptea, până la primele ore ale dimineții, am gemut când alarma a sunat în zori. Era timpul să urc pe vasul lui Sir Keith. Dar îmi părea şi bine. O cursă de iahting era singurul lucru care mă putea face să las telefonul din mână.

Şi aveam nevoie să las telefonul, doar pentru o vreme, ca să-mi adun gândurile. Ca s-o iau mai moale.

Vasul lui Sir Keith se numea „Invictus“. Omagiu adus jocurilor, să-i dea Dumnezeu sănătate dragului de Sir Keith! În ziua aceea avea un echipaj de unsprezece oameni, inclusiv unul sau doi sportivi care concuraseră efectiv la jocuri. Cursa de cinci ore ne-a dus în jurul stâncilor de calcar Needles şi exact contra vântului, care sufla cu atâta putere, încât multe ambarcaţiuni s-au retras din cursă.

Mai navigasem şi înainte, de multe ori – mi-aduc aminte o vacanţă de aur, cu Henners, încercând să dăm peste cap mica noastră barcă Laser, doar ca să ne distrăm –, dar niciodată aşa, în largul mării, în condiţii atât de vitrege. Valurile erau cât casa. Niciodată nu-mi fusese frică de moarte înainte, dar acum m-am trezit că-mi zic în sinea mea: „Te rog, nu mă lăsa să mă înec înainte de marea mea întâlnire!“ Apoi m-a cuprins altă spaimă. Nu aveam nicio budă

la bord. M-am ţinut cât am putut de mult, până n-am mai avut de ales. M-am întors cu tot corpul într-o parte, aplecându-mă peste bord, în marea învolburată… şi tot n-am putut să mă eliberez, în mare parte din cauza tracului. Parcă tot echipajul se uita la mine.

Într-un târziu, m-am dus înapoi la postul meu, m-am agăţat jenat de frânghii şi am făcut în pantaloni. Uau, mi-am zis, dacă domnişoara Markle ar putea să mă vadă acum…

Vasul nostru a câştigat la clasa lui de ambarcaţiuni şi a ieşit pe locul al doilea în competiția generală. Ura, am spus, abia oprindu-mă ca să sărbătoresc cu Sir Keith şi echipajul. Prima mea grijă era să sar în apă, ca să-mi spăl urina de pe pantaloni, după care să dau fuga la Londra, unde cursa mai importantă, cursa supremă, era pe cale să înceapă.

3

Un trafic sinistru. Era duminică seară, lumea se scurgea înapoi la Londra după un weekend petrecut la ţară. Plus că mai trebuia să trec şi prin Piccadilly Circus, un adevărat coşmar şi în cele mai bune momente. Gâtuiri, lucrări pe şosea, accidente, ambuteiaj, am dat peste toate

obstacolele imaginabile. Iar şi iar, alături de bodyguarzii mei, trebuia să mă opresc în drum, aşteptând pur şi simplu acolo. Cinci minute. Zece.

Bombănind, asudând, răcnind în minte la nenumăratele maşini staţionate.

— Vă mişcaţi odată?!

Într-un final, nu mai putea fi evitat. Am dat SMS: „Întârzii puţin, scuze.“ Ea era deja acolo. Mi-am cerut iertare: „Trafic oribil.“ Răspunsul ei: „OK.“ Mi-am spus: S-ar putea să plece.

Le-am spus bodyguarzilor mei:

— O să plece.

În timp ce ne apropiam încet de restaurant, i-am dat iar SMS: „Ne mişcăm, dar tot încet.“

„Nu poţi să ieşi din maşină?“

Cum să-i explic? Nu, nu puteam. Nu aveam posibilitatea s-o iau la goană pe străzile Londrei. Aş fi fost ca o cămilă care fuge pe bulevard. Ar fi declanşat o scenă, provocând coşmaruri echipei de securitate; lăsând la o parte presa pe care ar fi putut s-o atragă. Dacă mă zărea cineva ţopăind cu paşi mari spre Soho House, ar fi fost sfârşitul stropului de intimitate de care poate că am fi reuşit să ne bucurăm pentru scurt timp.

În plus, aveam cu mine trei bodyguarzi. Nu puteam să le cer pe nepusă masă să ia parte la un eveniment de cros pe stradă.

Dar nu prin SMS-uri era cazul să-i transmit toate aceste lucruri. Aşa că… pur şi simplu n-am mai răspuns. Ceea ce sigur a enervat-o.

Într-un târziu, am ajuns la Soho House. Roşu la faţă, gâfâind asudat, cu o jumătate de oră întârziere, m-am năpustit în restaurant, în încăperea privată, şi am găsit-o aşezată într-un colţişor liniştit, pe o canapea joasă din catifea, în faţa unei măsuţe joase pentru cafea.

A ridicat privirea şi a zâmbit.

Nu mai conteneam cu scuzele. Nu-mi puteam închipui că existaseră prea mulţi oameni care să întârzie la o întâlnire cu ea.

M-am aşezat şi eu pe canapea, cerându-mi din nou scuze. Ea a spus că mă iartă.

Îşi luase o bere – de fapt, un sortiment de *ale*. Eu am cerut o Peroni. Nu voiam bere, dar era mai uşor să cer una.

Tăcere. Ne studiam cu atenţie.

Ea purta un pulover negru, blugi, tocuri înalte. Eu nu ştiam nimic despre haine, dar îmi dădeam seama că e şic. Pe de altă parte, ştiam că, orice ar fi pus pe ea, ar fi arătat şic. Chiar şi un sac de dormit. Principalul lucru pe care l-am remarcat a fost diferenţa enormă dintre internet şi realitate. Văzusem atât de multe poze cu ea, din şedinţe foto de modă şi de pe platourile TV, perfecte până la ultimul detaliu, dar acum era aici în carne şi oase, fără briz-brizuri, fără niciun filtru… dar mai frumoasă! Frumoasă să faci infarct. Încercam să conştientizez chestia asta, căznindu-mă să înţeleg ce se întâmplă cu sistemul meu circulator şi cu cel nervos, şi, drept rezultat, creierul meu nu mai era în stare să facă faţă altor date în plus. Conversaţie, amabilităţi, engleza britanică standard, totul a devenit o provocare.

Golurile le-a umplut ea. Vorbea despre Londra. Venea aici tot timpul, a spus. Uneori îşi lăsa pur şi simplu bagajele la Soho House pentru săptămâni întregi. I le păstrau fără să mai întrebe. Cei de aici erau ca o familie pentru ea.

M-am gândit: Eşti la Londra tot timpul? Cum se face că eu nu te-am văzut niciodată? Ce mai contează că la Londra trăiesc nouă milioane de oameni sau că eu nu ies decât rareori din casă – mi se părea că, dacă ea era aici, ar fi trebuit să ştiu. Ar fi trebuit să fiu informat!

— Ce te aduce aici atât de des?

— Prietenii. Munca.

— A, da? Munca?

Actoria era activitatea ei principală, a spus, lucrul pentru care era cunoscută, dar avea mai multe cariere profesionale. Autoare de articole despre stiluri de viaţă şi despre călătorii,

purtătoare de cuvânt a unor corporaţii, antreprenoare, activistă, model. Călătorise prin toată lumea, trăise în mai multe ţări, lucrase pentru ambasada Statelor Unite din Argentina – avea un CV ameţitor.

Totul făcând parte din plan, a spus ea.

— Din plan?

— Vreau să ajut oameni, să fac ceva bun, să fiu liberă.

A apărut chelneriţa. Ne-a spus cum o cheamă. Mischa. Accent est-european, zâmbet sfios, multe tatuaje. Am întrebat-o despre ele; Mischa a fost mai mult decât bucuroasă să ne explice. Mi-a oferit o pernă de amortizare foarte necesară, o mică apăsare pe pedala de frână, un moment să-mi trag sufletul, şi cred că şi-a dat seama că îndeplineşte acest rol şi l-a acceptat de bunăvoie. Am apreciat-o pentru asta!

Mischa a plecat şi conversaţia chiar că a început să curgă. Stângăcia iniţială dispăruse, căldura din SMS-urile noastre revenise. Amândoi avuseserăm prime întâlniri în care nu găsiserăm nimic despre care să vorbim, dar acum amândoi simţeam acel fior foarte special, când ai prea multe despre care să vorbeşti, când nu e timp destul ca să spui tot ce e de spus.

Dar, apropo de timp… al nostru se terminase. Ea şi-a adunat lucrurile.

— Îmi pare rău, trebuie să plec.

— Să pleci? Aşa de repede?

— Am deja planuri pentru cină.

Dacă n-aş fi întârziat, am fi avut la dispoziţie mai mult timp. Mi-am tras palme în gând, m-am ridicat în picioare. O scurtă îmbrăţişare de la revedere. I-am spus că mă ocup eu de nota de plată, iar ea a spus că, în acest caz, va plăti ea nota pentru nişte flori de mulţumire trimise lui Violet.

— Bujori, a spus ea.

Am râs.

— OK. Pa!

— La revedere!

Puf! A dispărut.

În comparaţie cu ea, Cenuşăreasa era regina despărţirilor lungi.

Îmi făcusem planuri să mă întâlnesc cu amicul meu după aceea. L-am sunat, i-am spus că sunt pe drum, şi, o jumătate de oră mai târziu, intram valvârtej în casa lui de pe o străduţă care dădea în King's Road.

M-a evaluat dintr-o privire.

— Ce s-a întâmplat?

Nu voiam să-i povestesc. Mă gândeam întruna: Nu-i spune. Nu-i spune. Nu-i spune.

I-am spus. I-am relatat toată întâlnirea, pe urmă m-am văicărit:

— La naiba, omule, ce mă fac?

Hai cu tequila! Hai cu iarba! Am băut şi am fumat şi ne-am uitat… la *Întors pe dos*. Un film de desene animate… despre emoţii. Perfect! Eram complet şi din toate părţile întors pe dos. Pe urmă m-a cuprins cea mai paşnică amorţeală.

— Bună iarbă, omule!

Telefonul meu a sunat.

— O, la naiba! l-am ridicat să i-l arăt tovarăşului meu. Ea e!

— Cine?

— EA!

Nu doar că mă suna. Mă suna cu imagine, pe FaceTime.

— Alo?

— Bună!

— Ce faci?

— Ăăă, sunt cu amicul meu.
— Ce se aude în fundal?
— Ăăă…
— Te uiţi la desene animate?
— Nu. Adică, da. Aşa ceva. Ne uităm la… *Întors pe dos*…
M-am dus într-un colţişor liniştit al apartamentului. Ea se întorsese la hotel. Se spălase pe faţă. I-am spus:
— Doamne, ce-mi plac pistruii tăi!
Am auzit-o trăgând repede aer în piept. De fiecare dată când o fotografiau, mi-a spus, îi scoteau pistruii în Photoshop.
— Ce tâmpenie! Sunt foarte frumoşi.
A spus că îi pare rău că a trebuit să plece în grabă. Nu voia ca eu să cred că nu-i făcuse plăcere să mă cunoască.
Am întrebat-o când aş putea s-o văd din nou.
— Ce zici de marţi?
— Marţi plec.
— Ah! Mâine?
Pauză.
— OK.
Patru iulie.
Am stabilit altă întâlnire. Tot la Soho House.

5

Ea a petrecut toată ziua la Wimbledon, făcându-i galerie prietenei ei, Serena Williams, din loja Serenei. După setul final mi-a dat SMS, înainte să gonească spre hotel, după care mi-a dat SMS din nou în timp ce se schimba, apoi mi-a dat SMS în timp ce se repezea spre Soho House.
De data asta, eu eram deja acolo – aşteptând. Zâmbitor. Mândru de mine.
A păşit înăuntru, îmbrăcată într-o rochiţă drăguţă de vară, fără mâneci, albastră cu dungulițe albe. Strălucea toată.
M-am ridicat şi am spus:
— Am adus daruri.
O cutie roz. I-am întins-o.
Ea a scuturat-o.
— Ce e asta?
— Nu, nu, n-o zgudui!
Am râs amândoi. Ea a deschis cutia. Brioşe cu cremă. Roşii, albe şi albastre, mai precis. În onoarea Zilei Independenţei. Am zis ceva despre cum britanicii au o viziune foarte diferită de a yankeilor în privinţa Zilei Independenţei, dar, mă rog, asta e. Ea a spus că arătau extraordinar.
A apărut chelneriţa de la prima noastră întâlnire, Mischa. A părut sincer bucuroasă să ne vadă, să descopere că era întâlnirea numărul doi. Îşi dădea seama ce se întâmplă, pricepea că e martoră oculară, că va face pentru totdeauna parte din mitologia noastră personală. După ce ne-a adus un rând de băuturi, a plecat şi nu s-a mai întors pentru multă vreme.
Când a revenit într-un târziu, noi eram adânciţi în mijlocul unui sărut. Nu era primul. Meghan, ţinându-mă de gulerul cămăşii, mă trăgea spre ea, să mă simtă aproape. Când a văzut-o pe Mischa, mi-a dat imediat drumul şi toţi am râs.
— Te rog să ne scuzi.
— Nicio problemă. Încă un rând?

Din nou, conversaţia curgea liber, efervescentă. Hamburgerii au sosit şi au plecat înapoi neatinşi. Am avut un sentiment copleşitor că asist la uvertură, preludiu, răpăit de tobe, actul întâi. Şi totuşi, în acelaşi timp şi un sentiment al finalului. Un stadiu din viaţa mea – prima jumătate? – se apropia de sfârşit.

Când seara era aproape să se încheie, am avut o discuţie foarte sinceră. Nu exista nicio altă cale. Ea şi-a lipit palma de obraz şi a spus:

— Ce ne faceeeeeem?

— Trebuie să începem chestia asta la modul serios.

— Asta înseamnă ce, de fapt? Eu trăiesc în Canada. Mâine plec înapoi!

— O să ne întâlnim. O vizită mai lungă. Vara asta.

— Vara mea e deja planificată.

— Şi a mea.

Dar nu se poate să nu existe o fereastră liberă undeva. Cu siguranţă, în toată vara, puteam găsi o clipă de răgaz. Ea a clătinat din cap. Avea de făcut chestia cu „Mănâncă roagă-te iubeşte“.

— Ce să mănânci?

— Nu ştii cartea?

— A, pardon. Nu prea mă omor cu cititul.

Mă simţeam intimidat. Era atât de diferită de mine, la polul opus. Citea. Era cultivată.

Nu e important, a râs ea. Ideea era că trebuia să meargă cu trei prietene de-ale ei în Spania, apoi cu două prietene în Italia, iar apoi… S-a uitat în calendarul ei de pe telefon. Eu m-am uitat la al meu.

A ridicat privirea şi a zâmbit.

— Ce este? Spune-mi.

— De fapt, există o mică fereastră…

Recent, mi-a explicat ea, o colegă de platou o sfătuise să nu fie chiar atât de organizată în privinţa verii pe care voia s-o petreacă mâncând, rugându-se şi iubind. Lasă-ţi o săptămână neplanificată, a spus colega ei, lasă loc pentru ceva magic, aşa că ea spusese nu la tot felul de lucruri, rezervându-şi o săptămână, ba chiar refuzând o călătorie de vis cu bicicleta prin câmpurile de levănţică din sudul Franţei…

M-am uitat în calendarul meu şi am spus: Şi eu am o săptămână neplanificată.

— Ce-ar fi dacă s-ar nimeri în aceeaşi săptămână?

— Ce-ar fi?

— Chiar e posibil?

— Cât de incredibilă ar fi chestia asta?

Era vorba despre aceeaşi săptămână.

Eu am propus s-o petrecem în Botswana. I-am ţinut cea mai bună prezentare de marketing pentru Botswana. Locul de naştere al întregii omeniri. Ţara cu cea mai mică densitate a populaţiei din lume. Adevărată grădină a raiului, cu patruzeci la sută din teren dăruit înapoi naturii.

Plus numărul cel mai mare de elefanţi dintre toate ţările de pe pământ.

Mai presus de toate, era locul unde mă regăsisem, unde întotdeauna mă regăseam, unde mă simţeam de fiecare dată foarte aproape de… ceva magic? Dacă era interesantă de magic, ar trebui să vină cu mine, să-l experimenteze cu mine. Cu cortul sub stele, în mijlocul unui tărâm de nicăieri, care de fapt este oriunde.

S-a uitat lung la mine.

— Îmi dau seama că pare o nebunie, am spus. Dar oricum toată chestia asta este o nebunie.

6

Nu puteam să zburăm împreună. Una la mână, eu urma să mă aflu deja în Africa. Aveam programat să fiu în Malawi, ocupat cu protejarea mediului înconjurător împreună cu organizaţia African Parks.

Dar nu i-am spus şi celălalt motiv: nu puteam risca să fim văzuţi împreună, să lăsăm presa să afle despre relaţia noastră. Nu încă.

Aşa că, după ce ea şi-a terminat povestea cu „Mănâncă roagă-te iubeşte“, a zburat de la Londra la Johannesburg, pe urmă la Maun, unde o rugasem pe Teej s-o aştepte. (Aş fi vrut s-o aştept chiar eu, bineînţeles, dar nu puteam s-o fac fără a crea un eveniment de presă) După o odisee cu durata de unsprezece ore, inclusiv oprirea cu aşteptare de trei ore la Johannesburg, şi mersul cu maşina prin căldură până la casa prietenilor mei, Meghan avea tot dreptul să fie morocănoasă. Dar nu era. Cu ochii strălucind vesel, nerăbdătoare, era gata pentru orice.

Şi arăta ca… perfecţiunea întruchipată. Purta pantaloni scurţi din blugi tăiaţi, nişte bocanci de drumeţie mult îndrăgiţi şi o pălărie Panama boţită pe care i-o văzusem deja pe pagina de Instagram.

După ce am deschis poarta spre casa lui Teej şi Mike, i-am întins un sandvici cu salată de pui, învelit în folie transparentă. „M-am gândit că poate ţi-e foame.“ Brusc, mi-am dorit să-i fi adus flori, un cadou, ceva pe lângă amărâtul ăla de sandvici. Ne-am îmbrăţişat, şi a fost o chestie stângace, nu doar din cauza sandviciului, ci şi a suspansului inevitabil. Vorbiserăm şi ne văzuserăm pe FaceTime de nenumărate ori, după primele noastre două întâlniri, dar acum totul era nou şi diferit. Şi un pic straniu.

Amândoi ne gândeam la aceleaşi lucruri. *Oare magia se va translata? Pe alt continent? Şi dacă nu se translatează?*

Am întrebat-o cum a fost zborul cu avionul. Ea a râs, amintindu-şi de discuţia cu stewardesele de la Air Botswana. Toate erau admiratoare înrăite ale serialului *Costume*, aşa că îi ceruseră să pozeze pentru o fotografie.

— Vai, am spus, gândind în sinea mea: „La naiba, dacă şi o singură stewardesă postează poza, suntem mâncaţi, chiar că ne-am dat de gol.“

Am sărit toţi într-o camionetă cu trei banchete, Mike fiind la volan şi bodyguarzii mei în ariergardă, şi am pornit. Direct cu soarele în faţă. După o oră pe drumuri asfaltate, ne aşteptau alte patru de mers pe drumuri de pământ. Ca să treacă timpul mai repede, eu îi arătam fiecare floare, fiecare plantă, fiecare pasăre. „Pasărea aia e un francolin. Aia e o pasăre-rinocer. La fel ca Zazu din Regele leu. Uite un mascul de dumbrăveancă cu piept liliachiu, şi se pare că îşi execută dansul împerecherii.“

După o perioadă de timp respectuoasă, am luat-o de mână. În continuare, când drumul a devenit ceva mai neted, m-am aventurat cu un sărut. Era exact cum ne aduceam aminte amândoi.

Bodyguarzii mei, la cincizeci de metri în spate, s-au prefăcut că nu văd nimic.

Pe măsură ce ne adânceam în tufăriş, apropiindu-ne de Okavango, fauna a început să se schimbe.

— Acolo! Uite!

— O, Dumnezeule! Alea sunt… girafe!

— Şi dincolo, uite!

O familie de facoceri, porci mistreţi africani.

Am văzut o turmă întreagă de elefanţi. Masculi, femele, pui. „Salutare, dragilor!“ Am pornit în lungul unui drum paravan de protecţie împotriva incendiilor de vegetaţie, iar păsările făceau o hărmălaie îngrozitoare, dându-mi un fior ciudat pe spinare.

— Sunt lei prin preajmă.

— Ei, nu se poate! a spus ea.

Ceva îmi spunea să mă uit înapoi. Evident, se zărea vârful unei cozi. Am strigat la Mike să oprească. El a pus frână, apoi a băgat în marşarier. Acolo… stând fix în faţa noastră, era un

leu mare. Tatăl. Şi mai încolo, patru puiandri, lenevind la umbra unui tufăriş des. Cu mamele lor.

I-am admirat o vreme, după care am plecat mai departe.

Cu puţin timp înainte să se întunece, am ajuns la o mică tabără-satelit pe care o ridicaseră Teej şi Mike. Eu am cărat bagajele noastre într-un cort rotund, lângă un copac Kigelia cât toate zilele. Eram la marginea unei păduri mari, de la care pornea un povârniş domol spre albia râului, iar dincolo de acesta se întindea o luncă vastă, mustind de viaţă.

Meghan – pe care acum o strigam Meg, iar câteodată doar M – rămăsese ca trăsnită. Culorile vii. Aerul pur şi proaspăt. Călătorise şi ea mult, dar nu mai văzuse niciodată aşa ceva. Aceasta era lumea de dinainte să fie făcută lumea. Meg şi-a desfăcut valijoara – avea nevoie de ceva. Gata, uite că începe, mi-am zis. Oglinda, uscătorul de păr, trusa de machiaj, păturica pufoasă, cele zece perechi de pantofi. Aplicam fără ruşine stereotipul: actriţă americană egal divă. Spre surprinderea şi încântarea mea, nu era nimic în valijoara aceea decât strictul necesar. Pantaloni scurţi, nişte blugi rupţi şi gustări. Şi un covoraş de yoga.

Ne-am aşezat pe scaune pliante de pânză şi ne-am uitat cum apune soarele şi răsare luna. Eu am pregătit câteva cocktailuri de savană. Respectiv whisky cu un strop de apă din râu. Teej i-a oferit lui Meg un pahar cu vin şi i-a arătat cum să taie fundul unei sticle de plastic pentru apă, ca s-o transforme în cupă. Am depănat poveşti, am râs o grămadă, după care Teej şi Mike ne-au pregătit o cină delicioasă.

Am mâncat adunaţi în jurul focului, uitându-ne la stele.

Când s-a făcut ora de culcare, am condus-o pe Meg prin întuneric spre cort.

— Unde-i lumina? a întrebat Meg.

— Vrei să zici lanterna?[24]

Am râs amândoi.

Cortul era foarte mic şi foarte spartan. Dacă ea se aşteptase cumva la o excursie într-un camping de lux, acum i se risipise în totalitate această fantezie. Ne-am întins pe spate înăuntru, trăind momentul, luând seama de el.

Aveam saci de dormit separaţi, rezultatul a multă îngrijorare şi multe conversaţii avute cu Teej. Nu voiam să par prea îndrăzneţ.

I-am tras amândoi mai aproape, până am ajuns umăr lângă umăr. Ne-am uitat în sus spre acoperişul cortului, ascultând, vorbind, privind umbrele lunii care fluturau peste folia de nailon. După care am auzit un clefăit sonor.

Meg a ţâşnit în capul oaselor.

— Ce-i asta?

— Un elefant, am spus eu.

Unul singur, din câte puteam să-mi dau eu seama. Chiar afară. Păscând paşnic din tufărişul care ne înconjura.

— N-o să ne facă niciun rău.

— Nu?

Curând după aceea, tot cortul s-a scuturat de un răget tunător. Lei.

— N-o să păţim nimic?

— Nu. Stai liniştită!

Ea s-a întins înapoi, lăsându-şi capul pe pieptul meu.

— Ai încredere în mine, i-am spus. N-o să las să ţi se întâmple nimic rău.

7

M-am trezit chiar înainte să se crape de ziuă, am desfăcut în linişte fermoarul cortului şi am păşit în vârful picioarelor afară. Nemişcarea unei dimineţi în Botswana. M-am uitat la un cârd

de gâşte-pigmeu cum zboară în susul râului, m-am uitat la antilopele impala şi kobus cum se adapă la marginea apei. Cântecul păsărilor era incredibil.

Când soarele s-a ridicat la orizont, am mulţumit cerului pentru această zi, după care m-am dus spre tabăra principală după ceva pâine prăjită. Când m-am întors, am găsit-o pe Meg făcând yoga pe un covoraş de lână lângă râu. Poziţia războinicului. Poziţia câinelui cu faţa în jos. Poziţia copilului.

După ce a terminat, am anunţat-o:

— Micul dejun este servit.

Am mâncat sub un arbore acacia, iar ea a întrebat, entuziastă, cum ne vom petrece această zi de la Dumnezeu.

— Am nişte surprize.

Începând cu o escapadă matinală. Am urcat în vechea camionetă fără uşi a lui Mike şi am pornit în trombă prin tufăriş. Cu soarele mângâindu-ne obrajii, cu vântul în păr, am traversat pâraie, ne-am hurducat peste dâmburi, am speriat leii din iarba înaltă. „Drept mulţumire că aţi făcut aşa o hărmălaie azi-noapte, băieţi!“ Am dat peste o turmă mare de girafe cu nişte gene cât greblele, care păşteau frunze din copaci. Ne-au salutat din cap – bună dimineaţa!

Nu toată lumea era chiar atât de prietenoasă. Trecând agale pe lângă un loc întins de adăpat, am văzut un nor de praf ridicându-se la ceva depărtare în faţa noastră. Un facocer morocănos venea să ne înfrunte. Dar s-a retras, văzând că noi nu dăm înapoi.

Hipopotamii au fornăit şi ei beligeranţi. Le-am făcut cu mâna, ne-am retras şi am sărit înapoi în camionetă.

Am întrerupt o haită de câini sălbatici care încercau să şterpelească un bivol mort de la două leoaice. Nu le ieşea prea bine. I-am lăsat să se descurce.

Iarba era aurie, unduind în vânt.

— Sezonul uscat, i-am spus lui Meg.

Aerul era călduţ, curat, o plăcere să-l respiri. Am pus de un picnic pentru masa de prânz, pe care am încheiat-o cu două sticle de cidru Savannah, ca să ni se aşeze mai bine mâncarea. După aceea, ne-am dus şi am înotat într-un estuar din latura râului, păstrând distanţa cuvenită de crocodili.

— Nu te apropia de porţiunile cu apă întunecată.

I-am spus lui Meg că aceasta era cea mai curată şi mai pură apă din lume, pentru că se filtra prin toate tulpinile acelea de papirus. Chiar mai dulce decât apa din băile antice de la Balmoral, deşi… mai bine să nu mă gândesc la Balmoral.

Nu mai rămăseseră decât puţine săptămâni până la aniversare.

În amurg, ne-am întins pe capota camionetei, uitându-ne la cer. Când au ieşit liliecii, ne-am dus să-i căutăm pe Teej şi pe Mike. Am dat drumul la muzică, am râs, am vorbit şi am cântat, şi am mâncat de seară din nou în jurul focului. Meg ne-a povestit câte ceva despre viaţa ei, cum crescuse la Los Angeles, cum se luptase din greu să devină actriţă, schimbându-se în grabă de haine, între audiţii, în SUV-ul ei hodorogit, ale cărui portiere nu se deschideau întotdeauna. Era obligată să intre în maşină prin spate, prin hayon. Ne-a vorbit despre portofoliul ei de întreprinzătoare, care continua să crească, despre website-ul ei de lifestyle, care avea zeci de mii de cititori. În timpul ei liber făcea muncă filantropică – avea opinii deosebit de ferme şi înflăcărate în problematica femeilor.

Eram fascinat, sorbindu-i fiecare cuvânt, în timp ce în fundal auzeam un uşor răpăit de tobe: „E perfectă, e perfectă, e perfectă.“

Chelsy şi Cress pomeneau deseori de existenţa mea dublă, ca Jekyll şi Hyde. Spike cel fericit în Botswana, prinţul Harry cel încordat ca un arc, la Londra. Nu reuşisem nicicând să-i aduc împreună pe cei doi, şi pe ele le deranja, mă deranja şi pe mine, dar cu femeia asta, mi-am zis, aş putea s-o fac. Aş putea să fiu Spike cel fericit tot timpul.

Doar că ea nu-mi spunea Spike. Deja Meg începuse să-mi spună Haz.

Fiecare moment din săptămâna aceea a fost o revelaţie şi o binecuvântare. Şi totuşi, fiecare moment ne aducea în acelaşi timp mai aproape de clipa sfâşietoare când trebuia să ne luăm la revedere. Nu era loc de întors: Meg trebuia să se ducă acasă. Eu trebuia să zbor în capitala Gaborone, ca să mă întâlnesc cu preşedintele Botswanei şi să discutăm chestiuni de protejare a mediului, după care urma să mă îmbarc într-o expediţie în trei etape cu tovarăşii mei, planificată deja de luni bune.

Aş fi anulat, i-am spus lui Meg, dar amicii mei nu m-ar fi iertat niciodată. Ne-am luat la revedere; Meg a început să plângă.

— Când o să te mai văd?

— Curând.

— Nu destul de curând.

— Nu. Nici pe departe.

Teej a luat-o pe Meg pe după umeri şi mi-a promis să aibă mare grijă de ea până la ora plecării avionului ei, abia peste câteva ore.

Apoi un ultim sărut. Şi un semn de la revedere cu mâna.

Mike şi cu mine am sărit în limuzina lui cât un vapor şi am pornit-o spre aeroportul Maun, unde ne-am suit în mica lui avionetă cu motor, şi, cu toate că simţeam cum mi se frânge inima, am pornit în zbor.

8

Eram unsprezece. Marko, bineînţeles. Adi, bineînţeles. Doi Mike. Brent. Bidders. David. Jakie. Skippy. Viv. Toată gaşca. M-am întâlnit cu ei la Maun. Am încărcat trei bărci argintii de canotaj cu fundul plat şi am pornit. Zile întregi în care să plutim, să facem drifting, să pescuim, să dansăm. Seara deveneam destul de gălăgioşi şi foarte neastâmpăraţi. Dimineaţa frigeam şuncă şi ouă pe foc de lemne în aer liber, înotam în apa rece. Eu beam cocktail de savană şi bere africană, şi ingeram anumite substanţe obţinute legal.

Când vremea s-a făcut mult prea caldă, am hotărât să scoatem la plimbare ski-jetul. Eu am avut prezenţa de spirit, încă dinainte, să-mi scot iPhone-ul din buzunar şi să-l pun bine în consola ski-jetului. Mă felicitam singur pentru prudenţă, când Adi a sărit în spatele meu pe ski-jet, urmat de un foarte anarhic Jakie. S-a dus naibii prudenţa mea.

I-am zis lui Jakie să se dea jos. „Trei suntem prea mulţi.“ Nici n-a vrut să audă. Ce puteam să fac? Am luat-o din loc.

Dădeam roată pe apă, râzând, căutând să evit hipopotamii. Ne-am dus razant pe lângă un banc de nisip pe care dormea la soare un crocodil lung de vreo patru metri. Chiar când luam curba la stânga cu ski-jetul, l-am văzut pe crocodil deschizând ochii şi lăsându-se să alunece în apă.

Peste nici câteva secunde, lui Adi i-a zburat şapca din cap.

— Du-te înapoi, du-te înapoi! mi-a zis.

Am făcut o întoarcere de o sută optzeci de grade, manevră deloc uşoară cu trei inşi la bord. Manevra ne-a adus în paralel cu şapca, iar Adi s-a aplecat s-o prindă din mers. Pe urmă s-a aplecat şi Jakie să-l ajute. Ne-am bălăbănit şi ne-am răsturnat, căzând toţi trei în apă.

Am simţit cum îmi alunecă ochelarii de soare de pe nas, i-am văzut căzând cu un pleoscăit în apa râului. Am plonjat după ei. În momentul când am revenit la suprafaţă, mi-am amintit de crocodil.

Mi-am dat seama, uitându-mă la Adi şi la Jakie, că şi ei se gândeau la acelaşi lucru. Pe urmă m-am uitat la ski-jet. Plutea răsturnat într-o parte. Rahat!

iPhone-ul meu! Cu toate pozele mele! Şi cu numerele de telefon! MEG!

Ski-jetul s-a oprit rezemat în bancul de nisip. Ne-am opintit şi l-am ridicat în poziţie verticală, iar eu mi-am înşfăcat telefonul din consolă. Ud leoarcă. Distrus. Toate pozele pe care le făcusem cu Meg!

Plus toate mesajele noastre!

Ştiam că escapada asta cu băieţii va fi o demenţă, aşa că trimisesem o parte din poze să le aibă şi Meg, şi alţi prieteni, înainte să plec, din precauţie. Chiar şi aşa, totuşi, restul erau cu siguranţă pierdute.

Mai mult decât atât, cum o să mai pot să iau legătura cu ea?

Adi a zis să nu-mi fac probleme, o să băgăm telefonul printre boabe de orez, metoda infailibilă ca să-l usuce.

Câteva ore mai târziu, în clipa când am ajuns înapoi la tabără, exact asta am şi făcut. Am scufundat telefonul într-o găleată mare cu boabe de orez crud.

M-am uitat pieziş, extrem de neîncrezător.

— Cât o să dureze chestia asta?

— O zi sau două.

— Nu ţine. Am nevoie de o soluţie acum.

Mike şi cu mine ne-am gândit la un plan. Puteam să-i scriu o scrisoare lui Meg, pe care el s-o ia cu el acasă la Maun. Teej putea atunci să fotografieze scrisoarea şi să i-o trimită cu un mesaj-text lui Meg. (Avea numărul lui Meg în telefonul ei, de la mine, de când s-a dus prima oară s-o ia pe Meg de la aeroport.)

Acum nu mai trebuia decât ca eu să scriu scrisoarea. Prima dificultate a fost să găsesc un pix la oricare dintre maimuţoii cu care mă însoţisem.

— Are cineva un pix sau un stilou?

— Un ce?

— Un pix.

— Am eu un stilou EpiPen!

— Nu, băi! Un pix cu pastă! Un pix care să scrie. Îmi dau regatul meu pentru un pix!

— A, un pix cu pastă. Aha!

Cumva, am dat de un pix. Următoarea provocare era să găsesc un loc unde să compun. M-am dus sub un copac. M-am gândit. M-am uitat lung în zare. Am scris:

„Hei, Frumuseţe! OK, m-ai prins… nu mă pot gândi decât la tine, mi-e dor de tine, ENORM. Telefonul a căzut în râu… (Faţă tristă) În afară de asta, mă distrez de minune. Mi-ar fi plăcut să fii aici.“

Mike a plecat, cu scrisoarea în mână.

Câteva zile mai târziu, punând capăt etapei pe apă a excursiei cu băieţii, ne-am întors la Maun. Ne-am întâlnit cu Teej, care imediat mi-a spus:

— Stai liniştit, ai primit deja un răspuns.

Deci nu fusese un vis. Meg era reală. Totul era real. Printre alte lucruri, Meg spunea în răspunsul ei că abia aştepta să vorbească cu mine.

Jubilând, am pornit în partea a doua a excursiei cu băieţii, în pădurea Moremi. De data asta am luat cu mine un telefon prin satelit. În timp ce toată lumea termina de mâncat, eu am dibuit o poieniţă şi m-am suit în copacul cel mai înalt, gândindu-mă că recepţia ar putea fi mai bună. Am format numărul lui Meg. Şi mi-a răspuns.

Înainte ca eu să pot spune ceva, ea a zis dintr-o suflare:

— N-ar trebui să-ţi spun chestia asta, dar mi-e dor de tine!

— Nici eu n-ar trebui să spun chestia asta, dar şi mie îmi e dor de tine!

După care am râs amândoi şi n-am făcut altceva decât să ne ascultăm unul celuilalt respiraţiile.

9

Simţeam o presiune enormă a doua zi, când m-am aşezat să-i scriu scrisoarea următoare. Un caz paralizant de blocaj al scriitorului. Pur şi simplu nu reuşeam să găsesc cuvintele care să-mi exprime fiorii de bucurie, entuziasmul, dorul. Speranţele.

Cel mai bun lucru, mi-am zis eu, în lipsă de lirism, ar fi ca scrisoarea să fie frumoasă din punct de vedere vizual.

Din păcate, nu eram într-un loc propice performanţelor artistice în materie de lucru manual. Excursia cu băieţii se muta acum în etapa numărul trei – opt ore de mers cu maşina spre capătul pământului de la dracu-n praznic.

Ce era de făcut?

La prima oprire pentru odihnă am sărit din maşină şi am luat-o la fugă în tufăriş.

— Spike, unde te duci?

N-am răspuns.

— Ce-are ăsta? Ce l-a apucat?

Rătăcitul de unul singur nu era recomandabil prin părţile acelea. Pătrunsesem departe în ţinutul leilor. Dar eu ţineam cu tot dinadinsul să găsesc… ceva.

Înaintând cu greu, clătinându-mă, împiedicându-mă, nu vedeam nimic altceva decât iarbă maronie fără sfârşit. „Ce dracu', am ajuns în Australia?"

Adi mă învăţase cum să mă uit după flori în deşert. Când vine vorba de arbuştii cu spini, spunea el mereu, verifică pe crengile cele mai de sus. Aşa am şi făcut. Şi, bineînţeles: Bingo! M-am căţărat în copăcel, am cules florile şi le-am pus într-o trăistuţă agăţată de umăr.

Ceva mai târziu, am ajuns într-o pădure de arbori mopani, unde am zărit doi crini impala cu flori de un roz-aprins.

I-am cules şi pe ei.

Nu după mult timp, alcătuisem un buchețel.

Acum ajunsesem la o porţiune de pădure arsă de incendii recente. În tot acel peisaj carbonizat, am dat cu ochii de o bucată interesantă de scoarţă dintr-un trunchi de salcie tropicală. Am înhăţat-o şi am pus-o bine în trăistuţa mea.

Ne-am întors la tabără când apunea soarele. Am scris a doua scrisoare, am pârlit cu mare grijă marginile hârtiei, am înconjurat-o cu florile culese şi am aşezat-o înăuntrul bucăţii de scoarţă arsă, după care i-am făcut o poză cu telefonul lui Adi. I-am trimis-o lui Meg şi am numărat secundele până am primit un răspuns. Se semnase „Fata ta".

Cu ajutorul acestui lanţ improvizat al mijloacelor de comunicare, am reuşit cumva, pe tot parcursul escapadei cu băieţii, să rămânem în contact permanent. Când, în sfârşit, m-am întors acasă, aveam un imens sentiment al realizării. Nu lăsasem un telefon ud, amicii beţi, lipsa de semnal pentru telefonul mobil sau o mulţime de alte obstacole să compromită începutul acestei frumoase…

Cum s-o numesc?

Acasă, în Nott Cott, cu bagajele nedesfăcute în jurul meu, m-am uitat lung la peretele din faţa mea şi mi-am pus întrebarea de control. Ce este asta? Care-i cuvântul potrivit?

Oare să fie…

Aleasa?

Am găsit-o? După atât de lungi aşteptări?

Întotdeauna îmi zisesem că există reguli ferme în privinţa relaţiilor, cel puţin când venea vorba de mine. Regalitatea impune asemenea reguli, credeam eu, iar cea mai importantă era că trebuie neapărat, absolut neapărat, să ieşi cu o femeie timp de trei ani până să faci pasul hotărâtor. Cum altfel ai putea să ştii tot ce trebuie despre ea? Cum altfel ar putea ea să ştie tot ce trebuie despre tine – şi despre viaţa ta de vlăstar regesc? Cum altfel aţi putea amândoi să fiţi siguri că asta este ceea ce vreţi, că este un lucru pe care aţi putea să-l îndurați împreună?

Nu era pentru oricine.

Dar Meg părea să fie excepţia sclipitoare de la această regulă. De la toate regulile. Am ştiut totul despre ea imediat, iar ea a ştiut totul despre mine. Despre mine cel adevărat. Poate părea că mă pripesc, mi-am zis, poate părea ilogic, dar era adevărat: pentru prima dată, de fapt, am simţit că trăiesc în adevăr.

10

O frenezie de mesaje-text şi de conversaţii pe FaceTime. Deşi eram la mii de kilometri depărtare, în fapt nu eram nicio clipă despărţiţi. Mă trezeam cu clipocitul unui SMS. Răspundeam instantaneu. Pe urmă: text, text, text. Apoi, după prânz: FaceTime. Apoi, pe tot parcursul după-amiezii: text, text, text. După care, târziu în noapte, alt maraton pe FaceTime.

Şi tot nu era destul. Ne doream cu disperare să ne vedem din nou. Am încercuit ultimele zile din august, cam peste zece zile de atunci, pentru următoarea noastră întâlnire.

Am căzut de acord că ar fi cel mai bine ca ea să vină la Londra.

În ziua cea mare, chiar după sosirea ei, mi-a telefonat în timp ce intra în camera ei de la Soho House.

— Sunt aici. Vino să mă vezi!

— Nu pot, sunt în maşină…

— Făcând ce?

— Ceva pentru mama mea.

— Mama ta? Unde?

— Althorp.

— Ce e Althorp?

— Unde locuieşte unchiul meu Charles.

I-am spus că îi voi explica mai târziu. Încă nu discutaserăm despre… toate cele.

Eram foarte convins că nu mă căutase pe Google, pentru că mereu îmi punea întrebări. Părea să nu ştie aproape nimic – cât de înviorător! Îmi arăta că nu o impresionează regalitatea, ceea ce consideram că este primul pas în a-i supravieţui. Mai mult, dat fiind că nu făcuse un plonjon la mare adâncime în scrierile pe tema asta, de domeniul public, mintea ei nu era plină cu dezinformări.

După ce Willy şi cu mine am depus flori la mormântul mamei, ne-am întors împreună cu maşina la Londra. Am sunat-o pe Meg, i-am spus că sunt în drum spre ea. Încercam să-mi păstrez tonul vocii nonşalant, nevrând să mă dau de gol în faţa lui Willy.

— Există o intrare secretă în hotel, a spus ea. Pe urmă iei liftul de marfă.

Prietena ei Vanessa, care lucra pentru Soho House, urma să mă aştepte şi să mă conducă înăuntru.

Totul a mers conform planului. După ce mă întâlnisem cu prietena ei şi parcursesem un soi de labirint prin măruntaiele clădirii Soho House, am ajuns în sfârşit la uşa lui Meg.

Am ciocănit şi mi-am ţinut respiraţia cât am aşteptat. Uşa s-a deschis. Zâmbetul acela…

Părul îi acoperea parţial ochii. Avea braţele întinse spre mine. M-a tras înăuntru şi i-a mulţumit prietenei ei printr-un gest discret, după care a trântit repede uşa, înainte să ne vadă cineva.

Aş vrea să pot spune că am agăţat un semn cu „Nu deranjaţi“ pe uşă. Dar nu cred că era timp pentru asta.

11

De dimineaţă aveam nevoie să ne întremăm, aşa că am sunat la serviciul de cameră. Când s-a auzit un ciocănit în uşă, m-am uitat disperat în jur, după un loc unde să mă ascund.

În camera nu era nimic potrivit. Nicio firidă, niciun dulap mare, nimic.

Aşa că m-am întins pe pat, lipit de saltea, şi mi-am tras cuvertura peste cap. Meg mi-a şoptit să mă duc în baie, dar eu preferam ascunzătoarea mea.

Din păcate, micul dejun nu ne-a fost adus doar de vreun chelner anonim. A fost adus de asistentul managerului hotelului, care o îndrăgise pe Meg, şi ea îl adora pe el, aşa că voia să-i facă un pic de conversaţie. N-a băgat de seamă că erau două porţii de mic dejun pe tavă. N-a observat nici ridicătura sub formă de prinţ de sub cuvertură. A trăncănit şi a tot trăncănit, punând-o la curent cu cele mai noi bârfe, în timp ce eu, în peştera mea de sub cuvertură, începeam să rămân fără aer.

Mulţumesc cerului pentru tot antrenamentul dobândit în portbagajul maşinii de poliţie a lui Billy. Când omul ăla în sfârşit a plecat, m-am ridicat în capul oaselor, respirând sacadat. Pe urmă am rămas amândoi fără aer, atât de tare râdeam!

Ne-am hotărât să luăm cina în seara aceea la mine acasă şi să invităm câţiva prieteni. Să gătim ceva amândoi. Distractiv, ne-am zis noi, dar asta însemna că mai întâi trebuia să mergem la cumpărături. La mine în frigider nu se găsea nimic altceva în afară de struguri şi plăcintă cu carne.

— Am putea să mergem la Waitrose, am spus eu.

Firește că nu puteam să ne ducem efectiv la Waitrose *împreună*; s-ar fi lăsat cu scandal. Aşa că am pus la cale un plan să mergem la cumpărături *simultan*, în paralel, şi deghizaţi, fără să lăsăm să se vadă că ne-am cunoaşte.

Meg a ajuns acolo cu câteva minute înaintea mea. Purta o cămaşă cadrilată, un pardesiu lung şi larg, şi o căciuliţă de docher, dat tot am fost surprins că nu o recunoaşte nimeni. Destui britanici se uitau la *Costume*, cu siguranţă, şi totuşi nimeni nu se holba la ea. Eu aş fi remarcat-o imediat, într-o mulţime de mii de oameni.

De asemenea, nimeni nu s-a uitat mirat la căruciorul pe care îl împingea, care era plin cu valizele ei de călătorie şi două plase mari cu sigla Soho House, conţinând cele două halate pufoase de baie pe care ea le cumpărase pentru noi când îşi făcuse ieşirea din hotel.

Trecând tot atât de neobservat, am înhăţat şi eu un coş şi am început să mă plimb nonşalant printre rafturi. La raionul de fructe şi legume, am simţit-o că trece cu pas lent pe lângă mine. De fapt, era mai degrabă un pas graţios. Şi foarte sexy. Ne-am lăsat privirile să alunece unul înspre celălalt, doar o clipă, după care ne-am uitat repede în altă parte. Meg decupase o reţetă de somon la cuptor, din revista *Food & Wine*, şi pe baza reţetei făcuserăm o listă şi o împărţiserăm în două. Ea avea sarcina să găsească tăviţă din aluminiu, în timp ce mie îmi revenea responsabilitatea de a găsi hârtie de pergament.

I-am dat SMS. „Ce rahat e hârtia de pergament?“

Mi-a dat instrucţiuni din mers cum să ajung la ţintă.

„Deasupra capului tău.“

M-am învârtit pe loc, întorcându-mă. Meg era la nici doi metri distanţă, pândindu-mă de după un stelaj. Am râs amândoi. M-am întors spre raft.

„Asta e?“

„Nu, aia de alături.“

Chicoteam ca doi nebuni.

După ce am luat tot ce era pe listă, am plătit la casă, pe urmă i-am dat SMS lui Meg unde să ne întâlnim. O iei în jos pe rampa spre parcare, sub magazin, microbuzul cu geamurile negre. Câteva minute mai târziu, cu toate cumpărăturile frumos aşezate în portbagaj şi Billy the Rock la volan, am ieşit în trombă din parcare, în direcţia Nott Cott. M-am uitat la oraşul care trecea pe lângă noi, la toate casele acelea şi la oameni, şi m-am gândit: „Abia aştept s-o cunoaşteţi şi voi.“

12

Eram foarte bucuros s-o primesc pe Meg la mine acasă, dar şi stânjenit: Nott Cott nu era vreun palat. Nott Cott era o anexă a palatului – cam ăsta era cel mai bun lucru pe care-l puteai spune despre hogeacul meu. M-am uitat la ea cum merge pe aleea care ducea la intrarea din faţă, trecând prin poarta gărduleţului de scânduri albe. Spre marea mea uşurare, n-a dat niciun semn de consternare, n-a părut deloc deziluzionată.

Până când a ajuns înăuntru. Atunci a spus ceva despre o cameră de cămin studenţesc, de băieţi. M-am uitat în jur. Nu greşea prea mult.

Steagul Regatului Unit într-un colţ. (Cel pe care îl fluturasem la Polul Nord.) O carabină veche pe suportul de televizor. (Un dar din Oman, după o vizită oficială.) Consolă Xbox.

— E doar un loc unde să-mi ţin lucrurile, i-am explicat, mutând mai la o parte nişte hârtii şi nişte haine. Nu prea stau pe-acasă.

De asemenea, locuinţa fusese construită pentru oameni mai mici, aparţinând unei ere de mult apuse. Aşadar, camerele erau micuţe, iar tavanele, la înălţimea unei case de păpuşi. I-am făcut un tur rapid al casei, care a durat treizeci de secunde.

— *Ai grijă la cap!*

Nu mai observasem niciodată până acum cât de ponosită era mobila. Canapea cafenie, fotoliu-sac şi mai cafeniu. Meg s-a oprit în faţa fotoliului-sac.

— Da, ştiu. Ştiu.

Oaspeţii noştri la cină erau verişoara mea Euge, iubitul ei, Jack, şi amicul meu Charlie. Somonul la cuptor a ieşit perfect şi toată lumea i-a făcut complimente lui Meg pentru talentele ei culinare. De asemenea, i-au devorat istorisirile. Voiau să audă totul despre *Costume*. Şi despre călătoriile ei. Le-am fost recunoscător pentru interesul lor, pentru căldura lor.

Vinul era la fel de bun ca tovărăşia comesenilor, şi din belşug, iar după ce am mâncat, ne-am mutat în salonaş, am dat drumul la muzică, ne-am pus nişte pălărioare caraghioase pe cap şi am dansat. Am o amintire cam confuză din seara aceea, şi un video tot atât de neclar în telefon, cu mine şi cu Charlie rostogolindu-ne pe podea, în timp ce Meg stă alături şi râde.

După care am dat-o pe tequila.

Mi-o amintesc pe Euge îmbrăţişând-o pe Meg, de parcă erau surori. Mi-l amintesc pe Charlie făcându-mi semn cu amândouă degetele mari în sus: „Bravo, băiete!“ Ţin minte că mi-am zis: „Dacă şi întâlnirea cu restul familiei merge la fel, ne-am scos, avem cale liberă.“ Dar pe urmă am observat că Meg nu se simte bine. Se văita că o doare stomacul şi arăta îngrozitor de palidă.

Mi-am zis: „Aha, categorie superuşoară!“

Meg a plecat la culcare. După un ultim pahar de rămas-bun, i-am condus pe oaspeţii noştri şi am făcut puţină ordine, strângând pe ici, pe colo. M-am băgat în pat pe la miezul nopţii şi am adormit buştean, dar m-am trezit la două dimineaţa, fiindcă am auzit-o în baie, vomitând, fiindcă îi era rău-rău, de la stomac, nu de la băutură, aşa cum crezusem. Altceva era de vină. Toxiinfecţie alimentară. Mi-a mărturisit că mâncase fructe de mare la prânz, la un restaurant. Calamar britanic! Misterul fusese dezlegat.

De jos de pe pardoseală, am auzit-o murmurând:

— Te rog, nu-mi spune că trebuie să-mi ţii părul să nu se murdărească, în timp ce vomit.

— Ba da. Exact asta fac.

Am frecat-o uşurel pe spate, iar în cele din urmă am dus-o în pat. Slăbită, aproape să izbucnească în plâns, mi-a spus că îşi imaginase un final cu totul diferit pentru întâlnirea cu numărul patru.

Stop, i-am spus. Să avem grijă unul de celălalt! Asta e ideea.

Asta e dragostea, m-am gândit, deşi am reuşit să nu rostesc cuvintele.

13

Chiar înainte ca Meg să se întoarcă în Canada, ne-am dus să ne plimbăm prin parcul Frogmore. Era pe drumul spre aeroport.

Unul din locurile mele preferate, am spus. Şi ei îi spunea ceva. I-au plăcut în mod deosebit lebedele, şi mai ales una care era foarte morocănoasă. (Un lebădoi, de fapt, pe care l-am botezat Steve.) Majoritatea lebedelor sunt morocănoase, am spus eu. Maiestuoase, dar nişte acrituri. Întotdeauna m-am întrebat de ce, dat fiind că orice lebădă britanică este proprietatea Maiestăţii Sale şi orice abuz la adresa lor, aşadar, constituie o infracţiune.

Am pălăvrăgit despre Euge şi Jack, pe care Meg îi găsise adorabili. Am discutat despre munca ei. Am discutat despre munca mea. Dar în cea mai mare parte am vorbit despre relaţia noastră – un subiect atât de imens, încât părea inepuizabil. Am continuat să vorbim şi în timp ce reveneam la maşină, şi pe drum spre aeroport, şi am vorbit mai departe în parcare, unde am lăsat-o pe furiş. Am căzut de acord că, dacă vrem la modul serios să ne dăm o şansă, o şansă reală, atunci avem nevoie de un plan serios. Ceea ce însemna, printre alte lucruri, să ne jurăm că nu vom lăsa să treacă mai mult de două săptămâni fără să ne vedem.

Amândoi avuseserăm relaţii la mare distanţă şi întotdeauna fusese foarte greu, iar parte din motiv fusese întotdeauna lipsa de planificare serioasă. Lipsa de efort. Trebuie să te lupţi cu distanţa, să înfrângi distanţa. Adică, altfel spus, să faci călătorii. Multe, multe călătorii.

Din păcate, mişcările mele atrăgeau mai multă atenţie, mai multă presă. Guvernele trebuiau să fie alertate atunci când traversam frontiere internaţionale, poliţia locală trebuia să fie notificată. Era nevoie ca toţi bodyguarzii mei să fie duşi de colo până colo. Toată greutatea urma aşadar să cadă pe umerii lui Meg. În perioada de început, asta însemna că ea trebuia să-şi petreacă mare parte din timp în avion, traversând oceanul în ambele direcţii – în timp ce continua să lucreze cu normă întreagă la realizarea serialului *Costume*. În multe zile, maşina venea după ea la patru dimineaţa, ca s-o ducă la filmare.

Nu era cinstit ca numai ea să ducă toată povara pe umeri, dar era dispusă s-o facă, a spus ea. N-aveam de ales. Alternativa ar fi fost să nu se mai vadă cu mine, iar asta, a spus ea, nu era fezabil. Sau suportabil.

Pentru a o suta oară din 1 iulie încoace, uşiţa inimii mele s-a deschis.

Pe urmă ne-am luat rămas-bun din nou.

— Ne vedem peste două săptămâni.

— Două săptămâni. Doamne! Da.

14

Curând după ziua aceea, Willy şi Kate m-au invitat la cină, acasă la ei. Ştiau că se petrece ceva cu mine şi voiau să afle ce anume.

Nu prea eram sigur dacă sunt gata să le spun. Nu prea eram sigur dacă vreau să ştie oricine altcineva – deocamdată. Dar apoi, când stăteam toţi aşezaţi în camera cu televizorul, amândoi copiii fiind deja culcaţi, momentul mi s-a părut potrivit. Am pomenit în treacăt că există… o nouă femeie în viaţa mea.

S-au aplecat amândoi spre mine.

— Cine e?

— O să vă spun, dar vă rog, vă rog, vă rog frumos, vreau ca amândoi să ţineţi secret.

— Da, Harold, da, desigur… cine e?

— E o actriţă.

— A, da?

— E americancă.

— Ah!

— Dintr-un serial care se numeşte *Costume*.

Au rămas cu gura căscată. S-au întors unul către celălalt. Pe urmă Willy s-a întors spre mine şi a spus:

— Du-te de-aici!

— Ce?

— În niciun caz.

— Pardon?

— Imposibil!

Eram perplex, şi nu m-am dumirit decât după ce Willy şi Kate mi-au explicat că amândoi urmăreau cu conştiinciozitate – ba nu, cu religiozitate! – serialul *Costume*.

Minunat, m-am gândit eu, râzând. Mi-am făcut griji din motivul greşit. În tot acest timp, mă temusem că Willy şi Kate n-o vor primi pe Meg cu braţele deschise în familie, dar acum trebuia să-mi fac griji că o vor fugări pentru autografe.

M-au supus unui adevărat tir de întrebări. Le-am povestit un pic despre cum ne cunoscuserăm, le-am povestit despre Botswana, le-am spus despre Waitrose, le-am spus că sunt topit după ea, dar, în mare, tot ce le-am spus a fost revizuit şi redactat la greu. Pur şi simplu nu voiam să las să se ştie prea multe.

De asemenea, le-am spus că abia aşteptam s-o cunoască şi ei, că ardeam de nerăbdare să petrecem timp toţi patru împreună şi am mărturisit, pentru a nu ştiu câta oră, că acesta era visul meu dintotdeauna – să mă alătur lor împreună cu o parteneră egală. Să devenim un grup de patru. Îi spusesem chestia asta lui Willy de atâtea ori, iar el îmi răspunsese de fiecare dată: „S-ar putea să nu se întâmple, Harold! Şi trebuie să fii împăcat cu chestia asta.“ Ei bine, acum simţeam că se va întâmpla, şi i-am spus-o – dar el tot a insistat s-o iau mai încet.

— E o actriţă americană, la urma urmei, Harold. Orice se poate întâmpla.

Am dat din cap, un pic cam amărât. Pe urmă l-am îmbrăţişat, am îmbrăţişat-o şi pe Kate şi am plecat.

15

Meg s-a întors la Londra o săptămână mai târziu.

Octombrie 2016.

Am luat prânzul cu Marko şi familia lui, şi am prezentat-o câtorva prieteni apropiaţi. Toate bune. Tuturor le-a plăcut, au adorat-o.

Prinzând curaj, am simţit că venise momentul ca ea să-mi cunoască familia. A fost de acord.

Prima oprire, Royal Lodge. Ca s-o întâlnească pe Fergie, pentru că Meg deja o ştia pe fiica ei, Euge, şi îl ştia şi pe Jack, deci mi s-a părut un mic pas logic. Dar, când ne apropiam de Royal Lodge, am primit o veste pe telefon.

Bunica era acolo. Apăruse pe neaşteptate. Pe drumul dinspre biserică înapoi la castel.

Meg a spus:

— Tare! Mă dau în vânt după bunici!

Am întrebat-o dacă ştie cum să facă o reverenţă. Ea a zis că da, aşa crede. Dar, în acelaşi timp, că nu-şi dă seama dacă vorbesc serios.

— Eşti pe cale s-o întâlneşti pe regină.

— Ştiu, dar e bunica ta.

— Dar e regina.

Am intrat pe alee, cu roţile trosnind pe pietriş, şi am parcat lângă gardul viu mare şi pătrăţos.

Fergie a ieşit afară, cam agitată, şi a spus:

— Ştii cum să faci o reverenţă?

Meg a clătinat din cap că nu. Fergie i-a arătat o dată. Meg a imitat-o. Nu era timp pentru o lecţie mai avansată decât atât. N-o putem ţine pe bunica să aştepte.

În timp ce ne îndreptam spre uşă, Fergie şi cu mine ne-am tot aplecat spre Meg, şoptindu-i mici indicaţii pe care să nu le uite.

— Când o întâlneşti prima oară pe regină, spui Maiestatea Voastră. După aceea, spui doar *Ma'am*. Rimează cu ham. Doar că, indiferent ce faci, să nu cumva să vorbeşti peste ea, am spus amândoi, vorbind unul peste celălalt.

Am intrat în salonul mare din faţă şi era acolo. Bunica. Monarhul. Regina Elisabeta a II-a. Stând în picioare în mijlocul încăperii. S-a întors pe jumătate. Meg s-a dus drept spre ea şi a făcut o reverenţă adâncă, impecabilă.

— Maiestatea Voastră! O mare plăcere să vă cunosc!

Euge şi Jack erau aproape de bunica şi aproape păreau că se prefac că n-o cunoşteau pe Meg. Au fost foarte tăcuţi, aşa cum se cuvine. Fiecare i-a dat un mic sărut pe obraz lui Meg, dar era un gest pur regal. Pur britanic.

Mai era un ins care stătea în picioare de partea cealaltă a bunicii, şi m-am gândit: ţintă inamică drept în faţa ta. Meg s-a uitat spre mine, să-i dau vreun indiciu despre identitatea lui, dar n-aveam cum s-o ajut – nu-l mai văzusem în viaţa mea. Euge mi-a şoptit la ureche că era un prieten de-ai mamei ei. A, OK. I-am aruncat o privire dură individului: „Genial. Felicitări că eşti prezent la unul dintre cele mai hotărâtoare momente din viaţa mea."

Bunica era îmbrăcată pentru biserică: o rochie viu colorată şi pălărie asortată. Nu-mi pot aminti culoarea, aş vrea să pot, dar ştiu că era o culoare vie. Extravagantă. Vedeam bine că Meg regreta alegerea făcută: blugi şi pulover negru.

Şi eu îmi regretam pantalonii ponosiţi. Nu plănuisem nimic, voiam să-i spun bunicii, dar ea era ocupată să întrebe despre vizita lui Meg.

— Merge bine, am spus noi. Minunat!

Noi am întrebat-o despre slujba de la biserică.

— Foarte frumoasă!

A fost totul foarte plăcut. Ba chiar bunica a întrebat-o pe Meg ce părere are despre Donald Trump. (Asta era chiar înainte de alegerile din noiembrie 2016, deci toată lumea de pe mapamond părea să se gândească la candidatul republican şi să vorbească despre el.) Meg era de părere că politica e un joc fără câştigători, aşa că a schimbat subiectul, trecând la Canada.

Bunica s-a uitat pieziş.

— Credeam că eşti americancă.

— Sunt, dar trăiesc în Canada de şapte ani, fiindcă acolo lucrez.

Bunica a părut plăcut impresionată. Commonwealth. Bun, bine.

După douăzeci de minute, bunica a anunţat că trebuie s-o ia din loc. Unchiul Andrew, aşezat pe scaun lângă ea, ţinându-i poşeta, s-a ridicat s-o escorteze spre ieşire. Euge s-a dus şi ea cu ei. Înainte să ajungă la uşă, bunica a întors capul ca să-şi ia la revedere de la Jack şi de la prietenul lui Fergie.

S-a uitat drept în ochii lui Meg, i-a făcut cu mâna şi i-a dăruit un zâmbet cald.

— La revedere!

— La revedere! O mare plăcere să vă cunosc, *Ma'am*, a rostit ea în timpul unei ultime reverenţe.

Toată lumea s-a năpustit în încăpere, după ce maşina bunicii plecase. Întreaga atmosferă se schimbase. Euge şi Jack erau din noi ei înşişi, iar cineva a propus băuturi.

Da, vă rog.

Toţi îi făceau complimente lui Meg pentru reverenţă. Atât de bine! Atât de adâncă! După câteva clipe, Meg m-a întrebat ceva despre asistentul reginei. I-am zis că nu înţeleg despre ce vorbeşte.

— Bărbatul acela care îi ţinea poşeta. Bărbatul care a condus-o spre uşă.

— Nu era asistentul ei.
— Dar cine era?
— Era al doilea fiu al ei, Andrew.
Categoric nu ne căutase pe Google.

16

Următorul la rând era Willy. Știam că o să mă strângă de gât dacă mai las să treacă și un minut. Așa că Meg și cu mine ne-am înființat acolo într-o după-amiază, cu puțin timp înainte de plecarea programată la o partidă de vânătoare. Mergând spre apartamentul 1A, pe sub arcada imensă, prin curte, mă simțeam mai agitat decât fusesem înainte de întâlnirea cu bunica. M-am întrebat în sinea mea de ce. Nu mi-a venit niciun răspuns în minte.

Am urcat treptele cenușii din piatră, am sunat la sonerie. Niciun răspuns.

După un răgaz de așteptare, ușa s-a deschis și iată-l pe fratele meu mai mare, un pic cam prea bine îmbrăcat. Pantaloni frumoși, cămașă frumoasă, descheiată la gât. Am prezentat-o pe Meg, care s-a aplecat spre el și l-a îmbrățișat, ceea ce l-a speriat complet.

S-a dat reflex înapoi. Willy nu se îmbrățișa cu prea mulți oameni necunoscuți. Pe când Meg îi îmbrățișa pe aproape toți. Momentul era un exemplu clasic de ciocnire a culturilor, ca atunci când unii spunem *flashlight* și ceilalți *torch*, sau unii *high street* și ceilalți *main street*, ceea ce mie mi se părea atât amuzant, cât și fermecător. Mai târziu, însă, privind înapoi, m-am întrebat dacă nu cumva fusese ceva mai mult decât atât. Poate că Willy se aștepta ca Meg să-i facă o reverență? Așa ar fi fost protocolul, pentru când întâlnești pentru prima oară un membru al familiei regale, dar ea nu știa, și nici eu nu-i spusesem. Atunci când ne întâlnisem cu bunica mea, îi explicasem clar – aceasta este regina. Dar când ne-am dus la fratele meu, era doar Willy, care se dădea în vânt după *Costume*.

În fine, Willy a trecut totuși peste moment. A schimbat câteva cuvinte drăguțe cu Meg, chiar după ce intraserăm, pe pardoseala în tablă de șah a holului casei. Apoi am fost întrerupți de Lupo, spanielul lui, care ne lătra de parcă eram niște spărgători pătrunși hoțește în casă. Willy l-a potolit pe Lupo.

— Unde-i Kate?
— A ieșit cu copiii.
— Ah, ce păcat! Data viitoare.

Pe urmă a venit timpul să ne luăm la revedere. Willy trebuia să termine de făcut bagajele, iar noi trebuia să plecăm. Meg mi-a dat o sărutare și ne-a urat amândurora să avem distracție plăcută în weekendul nostru la vânătoare, după care a plecat să petreacă prima ei noapte singură la Nott Cott.

În următoarele câteva zile am vorbit nonstop despre ea. Acum, că ea și bunica se întâlniseră, acum, că ea și Willy se cunoscuseră, acum, că ea nu mai era un secret în sânul familiei, aveam atât de multe de spus! Fratele meu asculta, atent, întotdeauna cu un surâs mijit pe față. E agasant să auzi pe cineva îndrăgostit până peste urechi cum nu se mai oprește din trăncăneală, da, știu, dar nu mă puteam abține.

Spre lauda lui, nu m-a tachinat, nu mi-a spus să mai tac odată. Dimpotrivă, a spus ce sperasem eu să spună, chiar aveam nevoie ca el să spună.

— Mă bucur mult pentru tine, Harold.

17

Câteva săptămâni mai târziu, Meg și cu mine intram cu mașina prin porțile deschise, în grădinile luxuriante de la Clarence House, smulgându-i lui Meg o exclamație de uimire.

— Ar trebui să le vezi primăvara. Tata însuși le-a proiectat.

Și am adăugat:

— În cinstea lui Gan-Gan, ştii. Ea a locuit aici înaintea lui.

Îi pomenisem lui Meg de Gan-Gan. Menţionasem şi că locuisem şi eu aici, la Clarence House, de când aveam nouăsprezece ani şi până pe la douăzeci şi opt. După ce m-am mutat, Camilla a transformat camera mea în garderobă. M-am străduit să nu-mi pese. Dar, mai ales prima dată când am văzut, mi-a păsat.

Ne-am oprit în faţa intrării principale. Ora cinci fix. Nu se face să întârzii.

Meg arăta splendid şi i-am spus-o. Purta o rochie în alb şi negru, lungă şi amplă peste genunchi, cu model înflorat, şi, când i-am pus o mână pe spate, am putut simţi cât de delicat era materialul. Avea părul lăsat liber pe umeri, pentru că îi sugerasem eu să-l poarte aşa. „Tatei îi place când femeile îşi lasă părul lung pe spate." Şi bunicii. Deseori făcea comentarii despre „coama splendidă a lui Kate".

Meg nu se machiase decât foarte puţin, tot la sugestia mea. Tata nu vedea cu ochi buni femeile care se fardau puternic.

Uşa s-a deschis şi am fost întâmpinaţi de majordomul gurkha al tatei. Şi de Leslie, intendentul lui de-o viaţă, care lucrase şi pentru Gan-Gan. Ne-au condus pe coridorul lung, pe lângă tablourile mari şi oglinzile cu rame aurite, de-a lungul covorului purpuriu cu traversa lui purpurie, pe lângă dulapul mare cu vitrine din sticlă, plin-ochi cu porţelanuri lucitoare şi splendide obiecte de epocă moştenite din străbuni, în sus pe scara scârţâitoare, care urca trei trepte până s-o cotească la dreapta, iar în sus pe alte douăsprezece trepte, după care cotea din nou la dreapta. Acolo, în sfârşit, pe palierul de deasupra noastră, ne aştepta tata.

Lângă el stătea, tot în picioare, Camilla.

Meg şi cu mine făcuserăm repetiţii de mai multe ori pentru acest moment. Pentru tata, reverenţă. „I te adresezi cu Alteţa Voastră Regală sau cu Sir. Eventual un pupic pe fiecare obraz, dacă se apleacă spre tine, altfel, doar o strângere de mână. Pentru Camilla, fără reverenţă. Nu e nevoie. Doar o pupi scurt pe obraz sau îi strângi mâna."

„Fără reverenţă? Eşti sigur?"

Nu credeam că se cuvine.

Ne-am dus cu toţii într-un salon mare. Pe drum, tata a întrebat-o pe Meg dacă e adevărat ce auzise, anume că este vedeta unei telenovele americane! Ea a zâmbit. Eu am zâmbit. Îmi doream cu disperare să spun: „Telenovelă? Haide, tată, nu aşa vorbim *în familie*…"

Meg a spus că joacă într-un serial dramatic difuzat de o televiziune prin cablu. Că este despre avocaţi. Şi se numeşte *Costume*.

— Ce frumos! a spus tata. Splendid!

Ne-am apropiat de o masă rotundă aşternută cu o faţă de masă albă. Alături era un cărucior de servire cu tot ce trebuie pentru ceai: chec cu miere, clătite, tartine, chifle, biscuiţi săraţi unşi cu un fel de cremă, busuioc tocat – preferatul tatei. Toate aliniate cu precizie chirurgicală. Tata s-a aşezat cu spatele către o fereastră deschisă, cât mai departe de focul care trosnea în şemineu. Camilla s-a aşezat în faţa lui, cu spatele la foc. Meg şi cu mine ne-am aşezat între ei, unul în faţa celuilalt.

Am înfulecat dintr-o suflare o chiflă unsă cu cremă de legume; Meg a luat două tartine mititele cu somon afumat. Eram morţi de foame. Fuseserăm atât de agitaţi toată ziua, că nu ne-a ars să mâncăm. Tata i-a oferit nişte clătite. Lui Meg i-au plăcut la nebunie.

Camilla a întrebat-o pe Meg cum preferă ceaiul, mai tare sau mai slab, iar Meg şi-a cerut scuze că nu ştie ce să spună. „Eu credeam că ceaiul e ceai." Ceea ce a aprins scânteia unei discuţii joviale despre ceai, despre vin şi despre alte băuturi, precum şi despre englezisme faţă de americanisme, iar odată ajunşi acolo, am intrat în subiectul mult mai larg al lucrurilor care ne plac tuturor, ceea ce a dus direct la câini. Meg a vorbit despre „cei doi copii blănoşi" pe care-i avea, Bogart şi Guy, amândoi luaţi de la adăpost. Povestea lui Guy era deosebit de tristă. Meg îl găsise într-un adăpost unde urma să fie eutanasiat, în Kentucky, după ce fusese părăsit de cineva în adâncul pădurii, fără hrană şi fără apă. Copoii, a explicat ea, erau

eutanasiaţi în Kentucky în număr mai mare decât în oricare alt stat american, iar când ea îl văzuse pe Guy pe website-ul adăpostului, se îndrăgostise pe loc de el.

M-am uitat la Camilla cum se întunecă la faţă. Ea era protectoarea oficială a reţelei de adăposturi pentru câini şi pisici Battersea Dogs & Cats Home, aşa că genul acesta de întâmplări o loveau întotdeauna drept în suflet. Şi pe tata. Tata nu suporta nici măcar gândul de a face un animal să sufere. Fără îndoială că îi reamintea ce se întâmplase cu câinele lui, Pooh, pe care îl iubea nespus, şi care se rătăcise pe moşia din Scoţia unde mergeam la vânătoare de potârnichi – probabil intrase într-o vizuină de iepure –, şi nu mai fusese văzut niciodată.

Conversaţia curgea lesne, toţi patru vorbeam deodată, dar pe urmă tata şi Meg au început să discute între ei cu voce scăzută, aşa că eu m-am întors spre Camilla, care părea mai interesată să tragă cu urechea decât să stea la taclale cu fiul ei vitreg, dar, din păcate pentru ea, trebuia să se mulţumească cu mine.

Curând, am schimbat interlocutorii între noi. Ce ciudat, mi-am zis în sinea mea, că nu facem altceva decât să respectăm instinctiv acelaşi protocol pe care l-am urma la un dineu oficial cu bunica.

În cele din urmă, conversaţia a luat din nou amploare, incluzând pe toată lumea. Am discutat despre actorie şi despre artă în general. Ce luptă grea poate să fie uneori să-ţi faci drum într-o asemenea branşă, a spus tata. Avea o mulţime de întrebări despre cariera profesională a lui Meg şi a părut impresionat de felul cum i-a răspuns ea. Siguranţa de sine, inteligenţa ei, m-am gândit eu, l-au luat pe nepregătite.

Iar apoi timpul nostru s-a sfârşit. Tata şi Camilla aveau o altă obligaţie. Viaţă de Alteţă Regală. Totul ordonat, minuţios planificat până la ultima secundă, şi aşa mai departe.

Mi-am făcut o notiţă mentală să-i explic chestia asta mai târziu lui Meg.

Ne-am ridicat cu toţii în picioare. Meg s-a aplecat spre tata. Eu am tresărit; tata nu se omoară după îmbrăţişări. Din fericire, ea n-a făcut decât să-i ofere un foarte britanic pupic pe fiecare obraz, ceea ce a părut, de fapt, să-i facă chiar plăcere tatei.

Am condus-o pe Meg afară din Clarence House, în grădinile înverzite şi înmiresmate, exultând de bucurie.

Ei bine, deci cam asta ar fi, mi-am zis. Bun-venit în familie!

18

Am zburat la Toronto. La sfârşit de octombrie 2016. Meg ardea de nerăbdare să-mi arate viaţa *ei*, câinii *ei* – căsuţa *ei*, pe care o adora. Iar eu abia aşteptam să văd totul, să aflu absolut fiecare mic amănunt despre ea. (Deşi mă mai furişasem o dată în Canada, mai de mult, pentru foarte scurt timp, aceasta urma să fie prima mea vizită propriu-zisă.) Am plimbat câinii prin văi şi parcuri imense. Am explorat toate colţişoarele şi ungherele cartierului ei cu populaţie redusă. Toronto nu e Londra, dar nu e nici Botswana. Aşadar, să fim mereu precauţi, am spus. Să nu spargem balonul protector. Să ne deghizăm în continuare.

Apropo de deghizat. I-am invitat pe Euge şi Jack să ni se alăture de Haloween. Şi pe Markus, cel mai bun prieten al lui Meg. Hotelul Soho House din Toronto organiza o petrecere mare, iar tematica era „Apocalipsa“. A se veni în costumaţie corespunzătoare.

Am mormăit ceva către Meg cum că nu prea avusesem eu noroc cu petrecerile tematice, gen bal mascat, dar hai să mai încerc o dată, să văd cum iese. Ca să mă ajute cu costumaţia, apelasem la un prieten, actorul Tom Hardy, înainte să plec de acasă. L-am sunat ca să-l întreb dacă aş putea lua cu împrumut costumul lui din filmul „Mad Max“.

— Toată drăcovenia?

— Da, te rog, prietene! Tot harnaşamentul.

Mi-l dăduse pe tot chiar înainte să plec din Marea Britanie, aşa că acum l-am probat în mica baie a lui Meg. Când am ieşit, ea a izbucnit într-un hohot nestăvilit de râs.

Era caraghios. Şi un pic cam înfricoşător. Dar chestia importantă era că mă făcea de nerecunoscut.

Meg, dinspre partea ei, purta nişte pantaloni scurţi sfâşiaţi, un tricou cu model de camuflaj şi dres din plasă. Dacă aşa arată Apocalipsa, m-am gândit, atunci n-am nimic împotrivă să vină sfârşitul lumii.

Petrecerea a fost o chestie zgomotoasă, întunecoasă şi stropită din belşug cu alcool – ideală. Au fost câţiva care au avut reacţii întârziate de surpriză, când Meg trecea printre ei, dar nimeni n-a aruncat o a doua privire spre însoţitorul ei distopic. Mi-ar fi plăcut să pot purta costumaţia aia în fiecare zi. Mi-aş fi dorit să-o pot refolosi a doua zi şi să-i fac o vizită lui Meg pe platourile de filmare ale *Costumelor*.

Deşi, la o adică, probabil că nu. Făcusem greşeala de a căuta pe Google şi de a mă uita online la unele din scenele ei de dragoste. Fusesem martor când ea şi un coleg de distribuţie se pipăiau şi se mozoleau sălbatic într-un soi de birou sau sală de şedinţe… Ar fi fost nevoie de terapie cu electroşocuri ca să-mi scot imaginile alea din cap! N-aveam nevoie să văd asemenea chestii şi pe viu. Dar chestiunea oricum era caducă: a doua zi fiind duminică, ea nu se ducea la muncă.

Iar apoi absolut totul a devenit caduc, totul s-a schimbat pe vecie, pentru că a doua zi a fost ziua când vestea despre relaţia noastră s-a răspândit în toate zările.

Ei bine, ne-am zis, uitându-ne neliniştiţi la telefoanele noastre, oricum urma să se întâmple până la urmă.

De fapt, avuseserăm parte de un fel de preaviz că urma să se întâmple în ziua aceea. Fuseserăm avertizaţi, înainte s-o pornim spre Apocalipsa Haloweenului, că s-ar putea să vină încă o apocalipsă. Încă o dovadă că Universul are un foarte maliţios simţ al umorului.

— Meg, eşti pregătită pentru ce urmează să se abată asupra noastră?

— Mda, oarecum. Tu eşti?

— Da.

Stăteam pe canapeaua ei, mai erau câteva minute până să plec spre aeroport.

— Ţi-e frică?

— Da. Nu. Poate.

— O să fim vânaţi. Nu există nicio îndoială în privinţa asta.

— O să tratez lucrurile ca şi cum am fi în savană.

Meg mi-a adus aminte de ce îi spusesem în Botswana, când leii răgeau în jurul nostru. „Ai încredere în mine. N-o să las să ţi se întâmple nimic rău.“ Mă crezuse atunci, mi-a spus. Mă credea şi acum.

În momentul când am atins pământul pe Heathrow, povestea se… fâsâise? Totul era neconfirmat, şi nu existau niciun fel de fotografii, deci nu era nimic care să aţâţe focul. Un mic respiro trecător? Cine ştie, mi-am zis eu, poate că totul va fi bine. Da’ de unde. Calmul dinaintea furtunii.

19

În acele prime ore şi zile din noiembrie 2016 apărea câte un nou punct de minim al josniciei la fiecare câteva minute. Eram şocat, şi mă mustram pentru asta. Şi pentru că eram nepregătit. Îmi pusesem centura de siguranţă psihologică pentru nebunia obişnuită, pentru calomniile standard, dar nu anticipasem un asemenea nivel de minciună sfruntată şi fără limite.

Mai presus de toate, nu fusesem pregătit pentru atacurile rasiste. Atât rasismul voalat, mai mult insinuat, cât şi cel ţipător, vulgar şi agresiv.

Inițiativa a luat-o *Daily Mail*. Titlul mare de pe prima pagină: „Iubita lui Harry vine direct din Compton[25] (sau aproape)“. Subtitlul: „Casa mamei ei, ciuruită de bandele de interlopi – deci să o mai aştepte pe Alteţă la un ceai?“

Alt tabloid a sărit şi el să participe la măcel, cu încă un titlu de senzaţie: „Oare Harry se însoară cu prinţesa gangsterilor?“

Am rămas împietrit. Mi-a stat pulsul în loc. Eram furios, dar mai mult decât atât: ruşinat. Ţara mea natală? Să-mi facă aşa ceva? Să-i facă ei? Să ne facă nouă? Pe bune?

Şi, de parcă titlul nu era suficient de neruşinat, *Daily Mail* a continuat prin a spune că la Compton avuseseră loc 47 de infracţiuni doar în ultima săptămână. Imaginaţi-vă aşa ceva: 47! Ce contează că Meg nu locuise niciodată la Compton, că nu locuise nici măcar în apropiere. Locuise la depărtare de o jumătate de oră de mers cu maşina, la fel de departe de Compton pe cât era Palatul Buckingham de Castelul Windsor. Dar să lăsăm asta – chiar şi dacă ea *ar fi locuit* în Compton, cu ani în urmă sau în prezent, ce dacă? Cui îi păsa câte infracţiuni se comiteau în Compton sau oriunde în altă parte, cât timp nu Meg era cea care le comitea?

O zi sau două mai târziu, *Daily Mail* a apăsat din nou pedala, de data asta cu un articol scris de sora fostului primar al Londrei, Boris Johnson, prezicând că Meg va afecta… genetic… familia regală. „Dacă vor exista progenituri din presupusa ei uniune cu prinţul Harry, Windsorii îşi vor îngroşa sângele lor albastru şi subţire ca apa, iar pielea palidă a familiei Spencer şi părul roşcat se va îmbogăţi cu un ADN exotic.“

Sora lui Johnson a opinat mai departe că mama lui Meg, Doria, provenea „din mahalaua săracă“ a oraşului, invocând drept dovadă absolută codiţele în stil rasta ale Doriei. Mizeria asta împroşcată sub nasul a trei milioane de britanici, despre Doria, draga de Doria, născută în Cleveland, statul Ohio, absolventă a Liceului Fairfax din Los Angeles, unde majoritatea colegilor ei de clasă erau evrei.

nepregătit. Îmi pusesem centura de siguranţă psihologică pentru nebunia obişnuită, pentru calomniile standard, dar nu anticipasem un asemenea nivel de minciună sfruntată şi fără limite.

Mai presus de toate, nu fusesem pregătit pentru atacurile rasiste. Atât rasismul voalat, mai mult insinuat, cât şi cel ţipător, vulgar şi agresiv.

Inițiativa a luat-o *Daily Mail*. Titlul mare de pe prima pagină: „Iubita lui Harry vine direct din Compton[25] (sau aproape)“. Subtitlul: „Casa mamei ei, ciuruită de bandele de interlopi – deci să o mai aştepte pe Alteţă la un ceai?“

Alt tabloid a sărit şi el să participe la măcel, cu încă un titlu de senzaţie: „Oare Harry se însoară cu prinţesa gangsterilor?“

Am rămas împietrit. Mi-a stat pulsul în loc. Eram furios, dar mai mult decât atât: ruşinat. Ţara mea natală? Să-mi facă aşa ceva? Să-i facă ei? Să ne facă nouă? Pe bune?

Şi, de parcă titlul nu era suficient de neruşinat, *Daily Mail* a continuat prin a spune că la Compton avuseseră loc 47 de infracţiuni doar în ultima săptămână. Imaginaţi-vă aşa ceva: 47! Ce contează că Meg nu locuise niciodată la Compton, că nu locuise nici măcar în apropiere. Locuise la depărtare de o jumătate de oră de mers cu maşina, la fel de departe de Compton pe cât era Palatul Buckingham de Castelul Windsor. Dar să lăsăm asta – chiar şi dacă ea *ar fi locuit* în Compton, cu ani în urmă sau în prezent, ce dacă? Cui îi păsa câte infracţiuni se comiteau în Compton sau oriunde în altă parte, cât timp nu Meg era cea care le comitea?

O zi sau două mai târziu, *Daily Mail* a apăsat din nou pedala, de data asta cu un articol scris de sora fostului primar al Londrei, Boris Johnson, prezicând că Meg va afecta… genetic… familia regală. „Dacă vor exista progenituri din presupusa ei uniune cu prinţul Harry, Windsorii îşi vor îngroşa sângele lor albastru şi subţire ca apa, iar pielea palidă a familiei Spencer şi părul roşcat se va îmbogăţi cu un ADN exotic.“

Sora lui Johnson a opinat mai departe că mama lui Meg, Doria, provenea „din mahalaua săracă“ a oraşului, invocând drept dovadă absolută codiţele în stil rasta ale Doriei. Mizeria

asta împroşcată sub nasul a trei milioane de britanici, despre Doria, draga de Doria, născută în Cleveland, statul Ohio, absolventă a Liceului Fairfax din Los Angeles, unde majoritatea colegilor ei de clasă erau evrei.

Ziarul *The Telegraph* s-a băgat şi el în troacă, cu un articol parcă mai puţin dezgustător, dar tot atât de fantasmagoric, în care autorul examina din toate unghiurile întrebarea arzătoare dacă eu aveam sau nu capacitatea legală de a mă căsători cu o femeie (vai!) divorţată.

Doamne, deja scormoneau în trecutul ei şi se uitau la primul ei mariaj!

Ce mai contează că tatăl meu, un bărbat divorţat, era în prezent căsătorit cu o femeie divorţată, sau că mătuşa mea, prinţesa Anne, era o divorţată recăsătorită – iar lista putea continua. Divorţul în 2016 era considerat de presa britanică o problemă fierbinte, la ordinea zilei.

În continuare, *The Sun* a scotocit peste tot prin conturile lui Meg de pe platformele sociale, a descoperit o fotografie veche de-ale ei cu o prietenă şi cu un jucător de hochei profesionist şi a ţesut o poveste elaborată despre relaţia fierbinte dintre Meg şi acel hocheist. Am întrebat-o pe Meg despre asta.

— Nu, el voia să se cupleze cu prietena mea. Eu le-am făcut cunoştinţă.

Atunci l-am rugat pe avocatul Palatului să-i contacteze pe cei de la ziar şi să le spună că povestea era categoric falsă şi defăimătoare şi să le ceară s-o dezmintă imediat. Răspunsul ziarului a fost o ridicare din umeri şi a unui deget mijlociu.

„Sunteţi nesăbuiţi“, le-a spus avocatul editorilor ziarului. Replica lor a fost un simplu căscat.

Ştiam deja, aveam informaţii precise, că ziarele puseseră detectivi particulari pe urmele lui Meg şi ale tuturor celor din cercul ei social, din viaţa ei, şi chiar ale multora care nu făceau parte din viaţa ei, aşadar ştiam că sunt experţi în ce priveşte trecutul ei şi foştii iubiţi. Erau „Meg-ologi“; ştiau despre Meg mai multe decât oricine de pe lumea asta, în afară de Meg însăşi, şi, ca atare, ştiau că fiecare cuvânt pe care îl scriseseră despre ea şi despre hocheist era o minciună sfruntată. Dar au continuat să răspundă la avertismentele repetate venite de la avocatul Palatului cu aceleaşi non-răspunsuri, care se reduceau la aceeaşi provocare batjocoritoare:

„Nu… ne… pasă.“

Mi-am pus mintea la contribuţie împreună cu avocatul, storcându-ne creierii să găsim un mod de a o proteja pe Meg de acest atac şi de toate celelalte. Mi-am petrecut mare parte din zi, din clipa când deschideam ochii şi până târziu după miezul nopţii, încercând să fac să se oprească ploaia de mizerii.

„Să-i dăm în judecată!“ îi tot repetam avocatului. El îmi explica, iar şi iar, că exact asta vor ziarele, să le deschid proces. Abia aşteptau să-i chem în justiţie, deoarece astfel aş fi confirmat relaţia, iar ei ar fi putut să răspândească informaţia nestingheriţi.

Eram nebun de furie. Şi de vinovăţie. Le infectasem pe Meg şi pe mama ei prin atingerea mea contagioasă, mai bine cunoscută drept viaţa mea. Îi promisesem că aveam s-o protejez, şi iată că deja o aruncasem în mijlocul pericolului.

Când nu eram cu avocatul, eram cu şeful comunicării de la Kensington Palace, Jason. Era un tip foarte deştept, dar un pic cam prea relaxat, pentru gustul meu, în privinţa acestei crize în plină desfăşurare. El m-a îndemnat imperativ să nu fac nimic.

— N-o să reuşeşti decât să torni gaz peste foc. Tăcerea e cea mai bună opţiune.

Dar tăcerea nu era o opţiune. Dintre toate opţiunile, tăcerea era cea mai puţin de dorit, cea mai puţin susceptibilă să fie apărată. Nu puteam lăsa presa să continue pur şi simplu să-i facă asta lui Meg.

Chiar şi după ce îl convinsesem că trebuie să facem ceva, să spunem ceva, orice, Palatul a spus nu. Oamenii de la Curte ne-au blocat dur. Nu se poate face nimic, au spus ei. Şi, prin urmare, nu se *va* face nimic.

Am interpretat asta ca pe o decizie finală. Până când am citit un articol în *Huffington Post*. Semnatara spunea că reacţia moderată a britanicilor la explozia de rasism era de aşteptat, dar ceea ce era cu adevărat „de neiertat“, a adăugat ea, era tăcerea mea. A mea.

I-am arătat articolul lui Jason, i-am spus că trebuie să schimbăm imediat cursul lucrurilor. Gata cu dezbaterile, gata cu discuţiile. Trebuie să dăm publicităţii o declaraţie.

În nici o zi, aveam schiţată declaraţia. În forţă, precisă, mânioasă, onestă. Nu credeam că va fi sfârşitul, dar măcar ar fi putut să fie începutul sfârşitului.

Am mai citit-o o dată şi i-am cerut lui Jason să-i dea drumul în public.

20

Cu câteva ore înaintea publicării acestei declaraţii, Meg pornise la drum să mă vadă. S-a dus cu maşina la Aeroportul Internaţional Pearson din Toronto, cu paparazzii ţinându-se coadă după ea, şi şi-a croit drum cu atenţie prin mulţimea de călători, simţindu-se înfricoşată, expusă. Sala de aşteptare era plină, aşa că unui reprezentant de la Air Canada i s-a făcut milă de ea şi a ascuns-o într-o cămăruţă adiacentă. Ba chiar i-a adus şi ceva de mâncare.

În momentul când a aterizat pe Heathrow, declaraţia mea era peste tot. Dar fără să aducă vreo schimbare. Linşajul era în plină desfăşurare.

De fapt, declaraţia mea a generat un întreg nou val de atacuri – din partea familiei mele. Tata şi Willy erau furioşi. Mi-au tras o săpuneală zdravănă. Declaraţia mea îi punea pe ei într-o lumină proastă, au spus amândoi.

De ce mama dracului v-ar afecta pe voi?!

Pentru că ei nu se apucaseră niciodată să emită declaraţii pentru iubitele sau nevestele *lor* atunci când *ele* fuseseră hărţuite.

Ei bine, asta e problema voastră, nu?

Deci vizita de acum nu era la fel ca vizitele anterioare. Era exact opusul lor. În loc să ne plimbăm prin parcul Frogmore, să stăm la mine în bucătărie şi să visăm cu ochii deschişi la viitor sau doar să ne cunoaştem mai bine unul pe celălalt, noi eram stresaţi la maximum, întâlnindu-ne cu avocaţi, căutând modalităţi de a combate toată demenţa.

De regulă, Meg nu se uita pe internet. Voia să se protejeze pe sine, să nu-şi vâre singură otrava aceea în creier. Deşteaptă decizie. Dar nu şi sustenabilă, dacă voiam să purtăm o bătălie pentru reputaţia ei şi pentru securitatea ei fizică. Trebuia ca eu să ştiu cu exactitate ce anume era un fapt şi ce anume era un neadevăr, iar asta însemna s-o întreb o dată la fiecare câteva ore despre încă un amănunt la care se făcea referire online.

— Chestia asta e adevărată? Dar ailaltă? Există vreun sâmbure de adevăr aici?

De multe ori începea să plângă.

— De ce ar spune ziarele aşa ceva, Haz? Nu înţeleg. Chiar pot, pur şi simplu, să inventeze orice?

— Da, pot. Şi da, chiar o fac, Meg.

Totuşi, în ciuda tensiunii crescânde, a presiunii îngrozitoare, am reuşit amândoi să ne apărăm legătura esenţială dintre noi, fără să ne răstim unul la celălalt nici măcar o dată pe parcursul acestor zile. Pe măsură ce ne apropiam de ultimele ore ale vizitei ei, eram siguri pe noi, fericiţi, şi Meg a anunţat că vrea să-mi pregătească un dejun special, de rămas-bun.

În frigiderul meu nu se găsea mai nimic, ca de obicei. Dar aveam un magazin Whole Foods un pic mai jos pe stradă. I-am dat indicaţii, ruta cea mai sigură, treci de gărzile Palatului, cotești la dreapta, te duci spre Kensington Palace Gardens, în jos spre Kensington High Street, vezi o barieră de poliţie, faci la dreapta şi o să vezi clădirea cu Whole Foods.

— E ditamai magazinul, n-ai cum să-l ratezi.

Eu aveam o obligaţie, dar urma să mă întorc curând acasă.

— Șapcă de baseball, jachetă, capul între umeri, poarta din lateral. N-o să ți se întâmple nimic, îți dau cuvântul meu.

Două ore mai târziu, când am ajuns acasă, am găsit-o plângând. Suspinând. Tremurând. Imposibil de consolat.

— Ce este? Ce s-a întâmplat?

Cu mare greutate am reușit să scot povestea de la ea.

Se îmbrăcase exact așa cum o sfătuisem eu, după care dăduse fuga și începuse să cutreiere fericită, anonimă, printre rafturile supermarketului. Dar când era pe scările rulante, s-a apropiat un bărbat de ea.

— Mă scuzați, știți cumva pe unde e ieșirea?

— A, da, cred că e acolo sus, cum urcați și la stânga.

— Hei! Tu ești din serialul ăla… *Costume*, nu-i așa? Nevastă-mea e moartă după tine.

— O, ce drăguț! Mulțumesc. Cum te cheamă?

— Jeff.

— Mă bucur să te cunosc, Jeff. Te rog să-i spui soției că îi mulțumesc pentru că se uită.

— O să-i spun. Pot să-ți fac o poză?… Știi, pentru mama mea?

— Parcă vorbeai de soție.

— A, da! Mă rog. Ha-ha.

— Scuze, dar azi nu fac decât cumpărături.

Brusc și-a schimbat expresia.

— Ei bine, chiar dacă nu pot să mă pozez CU tine… asta nu mă oprește să te pozez PE tine!

Și-a scos dintr-o mișcare telefonul mobil și a urmărit-o până la raionul cu delicatese, continuând s-o fotografieze în timp ce ea se uita la carnea de curcan. „Dă-l încolo de curcan", și-a spus Meg, grăbindu-se spre casele de marcat. El s-a ținut după ea și acolo.

Meg s-a așezat la coadă. În fața ei erau rânduri-rânduri de ziare și reviste, și pe toate, sub cele mai șocante și dezgustătoare titluri… era ea. Ceilalți clienți au observat și ei. S-au uitat la reviste, s-au uitat la ea, după care și-au scos și ei telefoanele, ca niște zombi.

Meg a surprins două casierițe care schimbau între ele un rânjet cu subînțeles. După ce și-a plătit cumpărăturile, a ieșit afară și a nimerit direct într-un grup de patru bărbați cu telefoanele mobile îndreptate spre ea. Și-a ținut capul în jos, mergând grăbită pe Kensington
High Street. Aproape ajunsese acasă, când o trăsură tocmai ieșea din grădinile Palatului Kensington. Era un soi de paradă – poarta Palatului era blocată. S-a văzut obligată s-o ia înapoi pe strada principală, unde paparazzii i-au luat din nou urma ca niște copoi și au urmărit-o pe tot drumul până la poarta principală, strigând-o pe nume cât îi ținea gura.

După ce ajunsese, în sfârșit, la Nott Cott, le sunase pe cele mai bune prietene ale ei, și fiecare o întrebase același lucru:

— Chiar merită să suporți toate astea pentru el, Meg? Există cineva pentru care să înduri așa ceva?

Am luat-o în brațe și i-am spus că îmi pare rău. Îmi pare atât de rău! Am rămas așa, strângându-ne în brațe unul pe celălalt, până când eu am început să devin încet-încet conștient de niște arome delicioase.

M-am uitat în jur.

— Ia stai puțin! Vrei să spui… după toate astea… tu totuși ai pregătit masa de prânz?

— Voiam să-ți dau să mănânci, înainte să plec.

21

Trei săptămâni mai târziu, mi se lua sânge pentru un test HIV la o clinică ambulantă din Barbados. Împreună cu Rihanna. Viața de vlăstar regal.

Era cu ocazia apropiatei Zilei Mondiale contra SIDA şi o rugasem pe Rihanna, în ultimul moment, să mă însoţească în încercarea de a creşte gradul de conştientizare a problemei în toată regiunea Caraibelor. Spre marea mea uimire, acceptase.

Noiembrie 2016.

Zi importantă, cauză vitală, dar mintea mea era în altă parte. Îmi făceam griji pentru Meg. Nu putea să meargă acasă, pentru că toată casa ei era împresurată de paparazzi. Nu putea să se ducă la mama ei, la Los Angeles, pentru că şi acolo era plin de paparazzi. Singură, în derivă, era într-o pauză de filmări, şi se apropia Ziua Recunoştinţei. Aşa că luasem legătura cu nişte prieteni care aveau o casă în Los Angeles, care stătea goală, şi ei fuseseră îndeajuns de generoşi încât să i-o ofere. Problemă rezolvată, pentru moment. Şi totuşi mă simţeam îngrijorat, şi intens ostil faţă de presă, iar acum eram înconjurat de… presă.

Aceiaşi reporteri corespondenţi pentru Casa Regală…

Privindu-i lung pe toţi, îmi ziceam: „Complici".

Era iarnă, în Canada, deci gheaţă pe şosele. În plus, după felul cum maşinile se învârteau în jurul ei, tăindu-i faţa, trecând pe roşu la semafor, venind foarte aproape în spatele ei, în acelaşi timp în care încercau s-o fotografieze, Meg era convinsă că, până la urmă, va fi implicată într-un accident.

Şi-a impus să nu se lase cuprinsă de panică, să nu conducă haotic, să nu le dea acelor oameni ce voiau de la ea. Pe urmă m-a sunat pe mine.

Eu eram la Londra, tot în maşină, cu bodyguardul meu la volan, şi vocea ei gâtuită de lacrimi m-a readus pe loc în vremea copilăriei. Înapoi la Balmoral. „Mă tem că nu a supravieţuit, băiete drag." Am implorat-o pe Meg să-şi păstreze calmul, să nu-şi ia ochii de la şosea. Experienţa mea de controlor de zbor a preluat iniţiativa. Am ţinut-o de vorbă până a ajuns la cea mai apropiată circă de poliţie. Când a coborât din maşină, pe fundal se auzea cum paparazzi o urmăreau până la uşă.

— Haide, Meg, oferă-ne şi nouă un zâmbet!

Clic, clic, clic.

Meg le-a spus poliţiştilor ce se întâmplă şi s-a rugat de ei s-o ajute. Aveau toată simpatia, sau aşa au spus, dar ea era o persoană publică, deci au susţinut că nu se putea face nimic. Meg s-a întors la maşină, cu paparazzii ca un roi de muşte în jurul ei, şi eu am ghidat-o până acasă, până a păşit pe uşă, iar odată ajunsă înăuntru, s-a prăbuşit.

M-am prăbuşit şi eu, într-un fel. Mă simţeam neajutorat, lucru care, mi-am dat seama, este călcâiul lui Ahile pentru mine. Eram capabil să fac faţă aproape oricărui lucru, cât timp se putea face ceva, se putea lua vreo măsură. Dar când nu aveam nimic de făcut… voiam să mor.

Dar, odată intrată în casă, nu însemna că Meg putea răsufla uşurată. Ca în fiecare din nopţile precedente, paparazzii şi aşa-zişii jurnalişti îi băteau la uşă şi sunau întruna. Câinii ei îşi ieşeau din minţi. Nu puteau înţelege ce se întâmplă, de ce ea nu răspunde la uşă, de ce casa lor este sub asediu. În timp ce câinii urlau şi se învârteau în cerc, ea se ghemuia în colţul bucătăriei, pe pardoseală. După miezul nopţii, când lucrurile se mai linişteau, Meg îndrăznea să arunce o privire printre jaluzele şi vedea bărbaţi care dormeau în maşini, cu motorul pornit.

Vecinii i-au povestit lui Meg că şi ei fuseseră hărţuiţi. Tot felul de indivizi se vânturau pe stradă, punând întrebări, oferind bani pentru orice bârfă sau chiar pentru vreo minciună picantă. Un vecin i-a mărturisit că îi fusese oferită o avere ca să monteze pe acoperiş camere aţintite către ferestrele lui Meg care să transmită live. Un alt vecin chiar a acceptat oferta şi a ascuns pe acoperiş o cameră îndreptată către curtea ei din spate. Şi, încă o dată, Meg a contactat poliţia, care, din nou, nu a făcut nimic. Legile din Ontario nu interzic acest lucru, asta i-au răspuns. Dacă vecinul nu-i încălca practic proprietatea, atunci fără probleme îşi putea monta pe casă până şi telescopul Hubble pe care să-l îndrepte către curtea ei.

Între timp, la Los Angeles, mama ei era urmărită zilnic spre şi dinspre casă, spre şi dinspre spălătorie, spre şi dinspre serviciu. Pe deasupra, se scriau tot felul de poveşti defăimătoare

despre ea. Într-una era numită „boschetară“. În alta, „drogată“. De fapt, ea lucra în serviciul de asistenţă paliativă. Călătorea prin tot Los Angelesul ca să ajute oameni ajunşi la capătul vieţii.

Paparazzii escaladau zidurile şi gardurile multor pacienţi pe care ea îi vizita. Cu alte cuvinte, mai existau persoane pentru care, ca în cazul mamei mele, ultimul sunet auzit pe acest pământ era… un clic.

23

Iată-ne împreună. O seară liniştită la Nott Cott, pregătind cina.

Decembrie 2016.

Meg şi cu mine descoperiserăm că aveam aceeaşi mâncare preferată: puiul fript. Nu ştiam să-l gătesc, aşa că în seara aceea mă învăţa reţeta.

Îmi aduc aminte căldura din bucătărie şi aromele minunate. Felii de lămâie pe tocător, usturoiul şi rozmarinul, sosul care clocotea în tigaie. Îmi amintesc cum am frecat cu sare pielea puiului, după care am deschis o sticlă de vin.

Meg a pus muzică. Îmi lărgea orizontul, învăţându-mă despre muzica folk şi soul, despre James Taylor şi Nina Simone.

It's a new dawn. It's a new day. „E un nou răsărit. E o nouă zi.“

Poate că mi se urcase vinul la cap. Poate că săptămânile de luptă cu presa mă puseseră la pământ. Nu ştiu din ce motiv, când conversaţia a luat o turnură neaşteptată, am devenit cam iritabil. Apoi mânios. O mânie disproporţionată şi nepotrivită.

Meg a spus ceva şi eu am interpretat greşit. Ţinea, în parte, de o diferenţă culturală, dar şi de o barieră de limbaj, însă cert este că eram mult prea sensibil în seara aceea. Şi-mi spuneam: de ce se ia de mine?

M-am răstit la ea, i-am aruncat vorbe dure, pline de cruzime. Când cuvintele îmi ieşeau din gură, am simţit cum totul în jurul meu încremeneşte. Sosul nu mai sfârâia în tigaie, moleculele de aer nu mai pluteau. Până şi Nina Simone părea că a luat o pauză. Meg a ieşit din bucătărie şi a dispărut preţ de un sfert de oră.

M-am dus după ea şi am găsit-o sus. Stătea în dormitor. Era calmă, dar mi-a zis pe un ton scăzut, liniştit, că n-o să mai accepte niciodată să-i vorbesc în felul ăsta. Am încuviinţat. Voia să ştie ce provocase ieşirea mea.

— Nu ştiu.

— Unde ai mai auzit tu vreodată un bărbat vorbindu-i astfel unei femei? Ai auzit adulţii din jurul tău vorbind aşa când erai mic?

Mi-am dres glasul şi am ferit privirea.

— Da.

Nu era dispusă să tolereze un astfel de partener. Sau chiar un tată al copiilor ei. Şi nici o viaţă ca asta. Nu avea de gând să-şi crească micuţii într-o atmosferă plină de mânie şi lipsă de respect. Şi mi-a spus toate acestea răspicat. Amândoi ştiam că mânia mea nu fusese provocată de nimic din conversaţia noastră. Venea de undeva din adâncul meu, care trebuia sondat, şi era evident că aveam nevoie de ajutor pentru treaba asta.

— Am încercat cu terapia, i-am mărturisit. Willy mi-a zis să mă duc. Dar n-am găsit niciodată persoana potrivită. N-a funcţionat.

— Aşa este, a zis ea încet. Dar mai încearcă!

24

Am părăsit Palatul Kensington într-o maşină neagră, cu totul diferită şi fără însemne, amândoi ascunzându-ne pe bancheta din spate. Am ieşit pe poarta din spate pe la 6:30 seara. Bodyguarzii ne-au zis că nu am fost urmăriţi, aşa că, în momentul în care am rămas blocaţi în

trafic pe Regent Street, ne-am aşezat comod. Mergeam la teatru şi nu voiam să atragem atenţia ajungând după începerea programului. Eram atât de îngrijoraţi să nu întârziem şi ne uitam întruna la ceas, astfel încât nu i-am văzut că ne urmăresc – încălcând cu neruşinare legile privind hărţuirea.

Ne-au surprins în apropierea teatrului. Dintr-un vehicul în mişcare, printr-un geam de autobuz. Erau, bineînţeles, Tăntălăul şi Gogomanul.

Nu ne plăcea să fim urmăriţi de paparazzi, şi mai ales de cei doi. Dar reuşiserăm să-i fentăm de cinci luni. Bună treabă, ne-am spus.

Următoarea dată când am fost urmăriţi a fost după vreo câteva săptămâni, când plecam la cină cu Doria, venită împreună cu Meg. Paparazzii ne-au fotografiat, dar, din fericire, n-au surprins-o şi pe Doria. Ea o luase spre hotel, iar noi, spre maşina noastră, alături de bodyguarzi. Paparazzii nici nu au văzut-o.

Fusesem foarte neliniştit în privinţa cinei. Întotdeauna e stresant să te întâlneşti cu mama iubitei, dar mai ales în condiţiile în care îi faci viaţa fiicei ei un calvar. *The Sun* tocmai ce publicase un articol cu titlul mare pe prima pagină: „Iubita lui Harry pe Pornhub“. Povestea conţinea imagini cu Meg din serialul *Costume*, pe care nişte perverşi le postaseră pe un site porno. Dar *The Sun* nu specifica, bineînţeles, că imaginile erau folosite ilegal, că Meg nu ştia nimic despre asta şi că avea de-a face cu filmele porno în aceeaşi măsură în care avea şi bunica mea. Era doar un truc, o cale de a momi cititorii să cumpere ziarul sau să facă clic pe articol. Dar când ei descopereau că nu era nimic, era prea târziu. Banii se aflau deja în punga ziarului.

Ne luptaserăm, făcuserăm plângere la poliţie, dar, din fericire, subiectul nu a fost abordat la cină. Aveam lucruri mai vesele despre care să discutăm. Meg tocmai făcuse o vizită în India alături de World Vision, într-o campanie de gestionare a sănătăţii menstruale şi a accesului fetelor la educaţie, după care o dusese pe Doria într-o tabără de meditaţie yoga din Goa – o aniversare cu întârziere a Doriei pentru vârsta de şaizeci de ani. Iar acum o sărbătoream pe Doria, sărbătoream faptul că suntem împreună, şi o făceam în localul nostru favorit de pe Dean Street nr. 76, Soho House. Cât despre India, ne-am distrat pe seama sfatului pe care i-l dădusem lui Meg înainte să plece: „Nu-ţi face vreo poză în faţa Taj Mahalului.“ Mă întrebase de ce, iar eu îi răspunsesem simplu: „Mama.“[26]

I-am explicat că mama făcuse o fotografie acolo care devenise legendară, iar eu nu voiam să se creadă că Meg vrea s-o imite pe mama. Meg nici nu auzise de acea fotografie şi toată treaba i se păruse uluitoare, iar eu o iubeam pentru uluirea ei.

Cina cu Doria a fost minunată, dar acum o privesc ca pe începutul sfârşitului. În ziua următoare, au apărut fotografiile acelor paparazzi şi un nou şuvoi de poveşti, un nou val de bârfe pe toate canalele de social media. Rasism, misoginism, stupiditate criminală – toate acestea erau etalate pe deplin.

Neştiind la cine să mai apelez, l-am sunat pe tata.

— Nu le citi, băiete drag.

Nu ne plăcea să fim urmăriţi de paparazzi, şi mai ales de cei doi. Dar reuşiserăm să-i fentăm de cinci luni. Bună treabă, ne-am spus.

Următoarea dată când am fost urmăriţi a fost după vreo câteva săptămâni, când plecam la cină cu Doria, venită împreună cu Meg. Paparazzii ne-au fotografiat, dar, din fericire, n-au surprins-o şi pe Doria. Ea o luase spre hotel, iar noi, spre maşina noastră, alături de bodyguarzi. Paparazzii nici nu au văzut-o.

Fusesem foarte neliniştit în privinţa cinei. Întotdeauna e stresant să te întâlneşti cu mama iubitei, dar mai ales în condiţiile în care îi faci viaţa fiicei ei un calvar. *The Sun* tocmai ce publicase un articol cu titlul mare pe prima pagină: „Iubita lui Harry pe Pornhub“. Povestea conţinea imagini cu Meg din serialul *Costume*, pe care nişte perverşi le postaseră pe un site porno. Dar *The Sun* nu specifica, bineînţeles, că imaginile erau folosite ilegal, că Meg nu ştia

nimic despre asta şi că avea de-a face cu filmele porno în aceeaşi măsură în care avea şi bunica mea. Era doar un truc, o cale de a momi cititorii să cumpere ziarul sau să facă clic pe articol. Dar când ei descopereau că nu era nimic, era prea târziu. Banii se aflau deja în punga ziarului.

Ne luptaserăm, făcuserăm plângere la poliţie, dar, din fericire, subiectul nu a fost abordat la cină. Aveam lucruri mai vesele despre care să discutăm. Meg tocmai făcuse o vizită în India alături de World Vision, într-o campanie de gestionare a sănătăţii menstruale şi a accesului fetelor la educaţie, după care o dusese pe Doria într-o tabără de meditaţie yoga din Goa – o aniversare cu întârziere a Doriei pentru vârsta de şaizeci de ani. Iar acum o sărbătoream pe Doria, sărbătoream faptul că suntem împreună, şi o făceam în localul nostru favorit de pe Dean Street nr. 76, Soho House. Cât despre India, ne-am distrat pe seama sfatului pe care i-l dădusem lui Meg înainte să plece: „Nu-ţi face vreo poză în faţa Taj Mahalului.“ Mă întrebase de ce, iar eu îi răspunsesem simplu: „Mama.“[26]

I-am explicat că mama făcuse o fotografie acolo care devenise legendară, iar eu nu voiam să se creadă că Meg vrea s-o imite pe mama. Meg nici nu auzise de acea fotografie şi toată treaba i se păruse uluitoare, iar eu o iubeam pentru uluirea ei.

Cina cu Doria a fost minunată, dar acum o privesc ca pe începutul sfârşitului. În ziua următoare, au apărut fotografiile acelor paparazzi şi un nou şuvoi de poveşti, un nou val de bârfe pe toate canalele de social media. Rasism, misoginism, stupiditate criminală – toate acestea erau etalate pe deplin.

Neştiind la cine să mai apelez, l-am sunat pe tata.

— Nu le citi, băiete drag.

— Nu-i aşa uşor, i-am zis eu plin de mânie. Aş putea s-o pierd pe femeia asta. Fie ar putea decide că nu merit osteneala, fie presa ar putea să pompeze atâta otravă în public, încât vreun idiot să facă cine ştie ce prostie şi s-o rănească în vreun fel.

Deja se întâmpla asta cu încetinitorul. Ameninţări cu moartea. Platoul de filmare fusese paralizat deoarece un individ, ca reacţie la cele citite, lansase o ameninţare credibilă.

— E izolată, am spus, şi înfricoşată, nu a mai ridicat jaluzelele de luni bune – şi tu-mi spui acum să nu citesc?

Mi-a zis că exagerez.

— Din păcate, aşa merg lucrurile.

Am respirat adânc. Am făcut apel la propriul lui interes. A sta cu mâinile în sân nu dă bine pentru monarhie.

— Oamenilor din afară chiar le pasă ce se întâmplă cu ea, tată. Ei o iau personal, trebuie să înţelegi asta.

Nu s-a lăsat impresionat.

25

Adresa era la jumătate de oră de Nott Cott. Un drum scurt peste Tamisa, dincolo de parc… dar parcă era una dintre călătoriile mele la poli.

Cu inima bubuind, am respirat adânc şi am bătut la uşă. Femeia a deschis şi mi-a urat bun-venit. M-a condus printr-un scurt coridor până în cabinetul ei. Prima uşă pe stânga.

O cameră mică. Ferestre cu obloane veneţiene. Şi dădeau direct în strada aglomerată. Auzeai maşinile şi bocănitul paşilor pe trotuar. Oamenii vorbind, râzând.

Era cu cincisprezece ani mai mare decât mine, dar cu un aer tineresc. Îmi amintea de Tiggy. Era un adevărat şoc, pe bune. Acelaşi aer.

Mi-a indicat o canapea verde-închis şi ea s-a aşezat pe un scaun vizavi. Era o zi de toamnă, dar eu asudam la greu. Mi-am cerut scuze.

— Mă încing repede. Pe deasupra, sunt un pic neliniştit.

— Ştiu ce spui.

S-a ridicat repede şi a fugit. În câteva clipe s-a întors cu un ventilator, pe care l-a îndreptat spre mine.

— Ah, minunat! Mulţumesc!

Aştepta să încep. Dar eu nu ştiam de unde. Aşa că am început cu mama. I-am spus că mi-era teamă să nu o pierd.

Mi-a aruncat o privire lungă, iscoditoare. Ştia, desigur, că deja îmi pierdusem mama. Ce situaţie suprarealistă, să te vezi cu un terapeut care deja cunoaşte părţi din povestea vieţii tale, care e posibil să-şi fi petrecut vacanţele pe plajă citind cărţi despre tine.

— Da, bineînţeles că mi-am pierdut mama, dar mi-e teamă că, în felul ăsta, aş pierde-o din nou. Vorbind despre ea acum, aici, în faţa unei persoane total străine, care probabil că-mi va alunga o parte din durerea dispariţiei. Aş pierde acel sentiment, prezenţa aceea a ei – sau ceea ce întotdeauna am perceput drept prezenţă a ei.

Terapeuta a mijit ochii. Am mai făcut o încercare.

— Vezi tu… durerea… dacă asta este… ei bine, asta-i tot ce mi-a mai rămas de la ea. Iar durerea este şi firul meu conducător. Câteodată durerea este singurul lucru care mă face să fiu eu. Şi bănuiesc că, fără durere, ei bine, ar putea crede că… am uitat-o.

Părea o mare prostie. Dar aşa simţeam. I-am explicat, cuprins de o tristeţe bruscă şi copleşitoare, că majoritatea amintirilor cu mama dispăruseră. Se aflau de cealaltă parte a zidului. I-am povestit despre zid. I-am spus că vorbisem cu Willy despre absenţa amintirilor cu mama. El mă sfătuise să mă uit prin albumele foto, ceea ce şi făcusem. Dar nimic.

Aşadar, mama nu reprezenta nişte imagini sau impresii, ci doar un gol în inima mea, iar dacă umpleam acel gol, dacă îl reparam – ce se întâmpla atunci? Am întrebat-o dacă toate astea i se păreau o nebunie.

— Nu.

Am rămas tăcuţi. O bună bucată de vreme.

M-a întrebat de ce aveam nevoie.

— De ce eşti aici?

— Uite ce e, am zis. Am nevoie… să scap de toată greutatea asta din piept. Am nevoie… Am nevoie…

— Da?

— Să plâng. Te rog, ajută-mă să plâng!

26

La următoarea şedinţă am vrut să ştiu dacă o deranjează să mă întind. Mi-a zâmbit.

— Mă întrebam când o să spui asta.

M-am lungit pe canapeaua verde şi mi-am vârât o pernă sub cap. Am vorbit despre suferinţă fizică şi emoţională. Despre panică şi anxietate. Despre transpiraţii reci.

— De câtă vreme durează asta?

— De vreo doi sau trei ani. Dar la început era mai rău.

I-am vorbit despre discuţia cu Cress din timpul vacanţei de schi. Cum sticla a dat pe dinafară şi emoţiile s-au împrăştiat peste tot. Atunci am plâns puţin… dar nu suficient. Aveam nevoie de mai multe lacrimi. Şi nu puteam să le vărs.

Apoi am vorbit despre furia adâncă, despre impulsul de prim moment de a o căuta. I-am descris scena cu Meg în bucătărie. Am clătinat din cap.

M-am plâns în legătură cu familia mea. Tata şi Willy. Camilla. Mă întrerupeam frecvent, în mijlocul frazei, la auzul trecătorilor de dincolo de fereastră. Dacă ar fi ştiut ei. Prinţul Harry era acolo, trăncănind despre familia lui. Despre problemele lui. O, ziarele ar fi avut de lucru zi-lumină.

Şi aşa am ajuns la subiectul legat de presă. Un teren mai stabil. Şi i-am dat drumul. Compatrioţii şi compatrioatele mele, am zis eu, arătau atâta dispreţ josnic, atâta lipsă de consideraţie faţa de femeia pe care o iubesc. Sigur, presa a fost crudă cu mine de-a lungul vremii, dar era cu totul altceva. Eu mă născusem în condiţiile astea. Iar uneori o căutasem cu lumânarea, atrăsesem atenţia asupra mea.

— Dar femeia asta nu a făcut nimic ca să merite o asemenea cruzime.

Şi de câte ori m-am plâns despre asta, în privat sau în public, oamenii şi-au dat ochii peste cap. Spuneau că mă văicăresc, că doar pretind că vreau intimitate şi că Meg pretinde acelaşi lucru. „Vai, e urmărită, nu-i aşa? Ua-ua, ia mai scuteşte-ne! N-o să păţească nimic, doar e actriţă, e obişnuită cu paparazzii, de fapt, şi-i doreşte prin preajmă."

Dar nimeni nu vrea asta. Nimeni nu ar putea să se obişnuiască cu aşa ceva. Toţi aceia care îşi dau ochii peste cap n-ar putea să reziste nici măcar zece minute. Pentru prima oară în viaţa ei, Meg avea atacuri de panică. Recent, tocmai primise un mesaj de la un necunoscut care îi ştia adresa din Toronto şi care îi promitea că-i bagă un glonţ în cap.

Terapeuta mi-a zis că par mânios. Rahat, da, eram mânios!

A spus că, oricât de îndreptăţite îmi erau nemulţumirile, păream şi închistat. Într-adevăr, Meg şi cu mine trăiam un coşmar, însă acel Harry care se răstise la Meg cu aşa o furie nu era acelaşi Harry, rezonabilul Harry, care stătea pe canapea şi îşi depăna povestea. Acela era Harry cel de doisprezece ani, traumatizatul Harry.

— Toate prin câte treci acum sunt reminiscenţe din 1997, Harry, însă mă tem că şi o parte din tine este încă prizonieră în 1997.

Nu-mi plăcea ce auzeam. Mă simţeam oarecum insultat.

— Mă faci copil? Asta mi se pare cam nepoliticos.

— Ai zis că vrei adevărul, că pui adevărul mai presus de toate. Ei bine, iată adevărul!

Şedinţa a depăşit timpul alocat. A durat aproape două ore. La sfârşit, am stabilit o nouă dată în care să ne vedem, şi asta curând. I-am cerut voie să o îmbrăţişez.

— Da, sigur.

Am îmbrăţişat-o uşor şi i-am mulţumit.

Afară, pe stradă, mintea mea parcă plutea. În orice direcţie mă uitam, vedeam restaurante şi magazine atrăgătoare şi aş fi dat orice să mă plimb de-a lungul lor, să mă uit în vitrine şi să-mi acord timp în care să analizez ce spusesem şi aflasem. Dar, bineînţeles, asta era imposibil. Nu voiam să mă dau în spectacol.

27

Şi s-a dovedit că terapeuta o cunoştea pe Tiggy. Ce coincidenţă uluitoare! Cea mai mică dintre lumile posibile. Astfel că, într-una dintre şedinţele următoare, am vorbit despre Tiggy, cum ne-a fost ea o mamă surogat mie şi lui Willy, cum amândoi am făcut din femei mame surogat. Şi cât de des au fost ele dispuse să intre în acest rol.

Mamele surogat mă făceau să mă simt mai bine, am recunoscut eu, dar, în acelaşi timp, şi mai rău, pentru că mă simţeam vinovat. „Ce ar crede mami despre asta?"

Şi am discutat despre vină.

I-am pomenit despre experienţa mamei cu terapia, din câte ştiam eu. Nu o ajutase. De fapt, se poate chiar să fi înrăutăţit lucrurile. Atât de multe persoane au prădat-o, au exploatat-o – inclusiv terapeuţii.

Am discutat despre ea ca mamă, cum uneori era super-mămoasă, iar alteori dispărea pentru lungi perioade de timp. Părea un subiect important, dar şi o trădare.

Şi mai multă vină.

Am vorbit despre viaţa în bula britanică, în bula regală. O bulă în interiorul altei bule – şi imposibil de descris cuiva care nu a trecut prin această experienţă. Oamenii pur şi simplu nu

realizează: aud pomenindu-se de „regal“ sau „prinţ“ şi îşi pierd cu totul uzul raţiunii. „Ah, eşti prinţ – tu n-ai nicio problemă!“

Ei presupun… nu, au fost învăţaţi că totul e un basm. Că noi nu suntem oameni.

O scriitoare[27] pe care mulţi britanici o admiră, o scriitoare care a publicat romane istorice stufoase, a scris un eseu despre familia mea, în care ne numeşte pur şi simplu… nişte urşi panda.

> Actuala noastră familie regală nu întâmpină dificultăţile de reproducere cu care se confruntă urşii panda, dar atât panda, cât şi persoanele regale presupun costuri ridicate de prezervare şi sunt neadaptate la orice mediu modern. Dar nu sunt ei interesanţi? Nu sunt ei plăcuţi la vedere?

Şi nu voi uita niciodată cum un eseist foarte respectat[28], cu apariţii în cele mai respectate publicaţii literare, referindu-se la mama, a spus că „moartea ei timpurie ne-a scutit pe toţi de o mare plictiseală“. (În acelaşi eseu a menţionat „întâlnirea amoroasă din pasaj“.) Dar poanta cu panda mi-a părut întotdeauna atât intuitivă, cât şi deosebit de vulgară. Într-adevăr, trăiam într-o grădină zoologică, dar, în egală măsură, ştiam din experienţa mea de soldat că a-i transforma pe oameni în animale, în non-oameni, este primul pas către brutalizarea lor, către distrugerea lor. Dacă până şi un intelectual consacrat ne cobora la rangul de animale, ce speranţă mai aveam din partea oamenilor de pe stradă?

I-am trecut în revistă terapeutei ce consecinţe a avut dezumanizarea în prima parte a vieţii mele. Dar acum, cu dezumanizarea lui Meg, apărea şi mai multă ură, şi mai mult vitriol – plus rasism. I-am povestit ce văzusem, ce auzisem şi la ce fusesem martor în ultimele câteva luni. La un moment dat, m-am ridicat în capul oaselor pe canapea şi am lungit gâtul ca să văd dacă mă ascultă. Era cu gura căscată. Trăia de o viaţă în Marea Britanie şi crezuse că le ştie pe toate. Dar nu le ştia.

La sfârşitul şedinţei, i-am cerut o părere profesională.

— Ce simt acum… este normal?

A început să râdă.

— Ce este normalul?

Şi mai multă vină.

Am vorbit despre viaţa în bula britanică, în bula regală. O bulă în interiorul altei bule – şi imposibil de descris cuiva care nu a trecut prin această experienţă. Oamenii pur şi simplu nu realizează: aud pomenindu-se de „regal“ sau „prinţ“ şi îşi pierd cu totul uzul raţiunii. „Ah, eşti prinţ – tu n-ai nicio problemă!“

Ei presupun… nu, au fost învăţaţi că totul e un basm. Că noi nu suntem oameni.

O scriitoare[27] pe care mulţi britanici o admiră, o scriitoare care a publicat romane istorice stufoase, a scris un eseu despre familia mea, în care ne numeşte pur şi simplu… nişte urşi panda.

> Actuala noastră familie regală nu întâmpină dificultăţile de reproducere cu care se confruntă urşii panda, dar atât panda, cât şi persoanele regale presupun costuri ridicate de prezervare şi sunt neadaptate la orice mediu modern. Dar nu sunt ei interesanţi? Nu sunt ei plăcuţi la vedere?

Şi nu voi uita niciodată cum un eseist foarte respectat[28], cu apariţii în cele mai respectate publicaţii literare, referindu-se la mama, a spus că „moartea ei timpurie ne-a scutit pe toţi de o mare plictiseală“. (În acelaşi eseu a menţionat „întâlnirea amoroasă din pasaj“.) Dar poanta cu panda mi-a părut întotdeauna atât intuitivă, cât şi deosebit de vulgară. Într-adevăr, trăiam într-o grădină zoologică, dar, în egală măsură, ştiam din experienţa mea de soldat că a-i transforma pe oameni în animale, în non-oameni, este primul pas către brutalizarea lor, către

distrugerea lor. Dacă până şi un intelectual consacrat ne cobora la rangul de animale, ce speranţă mai aveam din partea oamenilor de pe stradă?

I-am trecut în revistă terapeutei ce consecinţe a avut dezumanizarea în prima parte a vieţii mele. Dar acum, cu dezumanizarea lui Meg, apărea şi mai multă ură, şi mai mult vitriol – plus rasism. I-am povestit ce văzusem, ce auzisem şi la ce fusesem martor în ultimele câteva luni. La un moment dat, m-am ridicat în capul oaselor pe canapea şi am lungit gâtul ca să văd dacă mă ascultă. Era cu gura căscată. Trăia de o viaţă în Marea Britanie şi crezuse că le ştie pe toate. Dar nu le ştia.

La sfârşitul şedinţei, i-am cerut o părere profesională.

— Ce simt acum… este normal?

A început să râdă.

— Ce este normalul?

Însă a admis că un lucru este cât se poate de clar: Mă aflam în nişte circumstanţe cu totul ieşite din comun.

— Crezi că am o personalitate predispusă la dependenţă?

Mai precis, ceea ce voiam să aflu, în cazul în care aveam o astfel de personalitate, era unde mă situam în clipa aceea?

— Greu de spus. Doar ipotetic.

M-a întrebat dacă luasem droguri.

— Da.

Şi i-am relatat nişte poveşti nebuneşti.

— Ei bine, mă mir că nu eşti dependent de droguri.

Dacă exista un lucru de care păream fără îndoială dependent, acela era presa, a spus ea. O citeam şi mă înfuriam, iar ăsta era evident un comportament compulsiv.

M-a pufnit râsul.

— Adevărat. Dar se scriu numai rahaturi!

— Aşa este, a admis ea râzând.

28

Am crezut întotdeauna că realizase un miracol Cressida făcându-mă să mă deschid şi să-mi eliberez emoţiile reprimate. Însă acum terapeuta chiar înfăptuia un adevărat miracol: îmi deschidea seiful cu amintiri.

Toată viaţa le spusesem oamenilor că nu-mi aduc aminte trecutul, că nu-mi pot aduce aminte de mama, însă nu le oferisem întregul context. Memoria mea era moartă. Dar acum, după luni de terapie, lucrând în mod conştient la ea, împletind-o, începuse să se urnească, să dea din picioare, să bolborosească.

Revenea la viaţă.

În unele zile, când deschideam ochii, o vedeam pe mami… stând chiar lângă mine. Mii de imagini îmi reveneau în minte, unele atât de strălucitoare şi de viu colorate, încât păreau holograme.

Mi-am amintit de dimineţile din apartamentul mamei de la Palatul Kensington, când bona ne trezea pe Willy şi pe mine şi ne ajuta să coborâm până la mami în dormitor. Mi-am amintit că avea un pat cu apă, iar Willy şi cu mine săream sus-jos pe saltea, ţipând, râzând, cu părul măciucă. Mi-am amintit mic-dejunurile împreună, mami preferând grepfrut şi lychee, rareori cafea sau ceai. Mi-am amintit cum, după micul-dejun, îşi începea ziua de lucru cu noi alături, vorbind la telefon sau ţinându-şi întâlnirile de afaceri.

Mi-am adus aminte cum am însoţit-o la o şuetă cu Christy Turnington, Claudia Schiffer şi Cindy Crawford. Foarte bulversantă, mai ales pentru doi băieţi timizi la vârsta sau în pragul pubertăţii.

Mi-am amintit de orele de culcare la Palatul Kensington, spunându-i noapte bună la piciorul scărilor, sărutând-o pe gâtul catifelat, inspirându-i parfumul, şi apoi cum mă întindeam în pat, în întuneric, simţindu-mă atât de departe de ea, atât de singur, tânjind să-i mai aud vocea măcar o dată. Mi-am amintit cum dormitorul meu se afla cel mai departe de al ei şi, în beznă, în liniştea înfricoşătoare, nu eram în stare să mă relaxez, să adorm.

Terapeuta m-a îndemnat să-i dau înainte.

— Reuşim să trecem dincolo. Hai să nu ne oprim!

I-am adus la cabinet o sticluţă cu parfumul preferat al mamei. (Apelasem la sora mamei ca să aflu numele.) *First*, de Van Cleef & Arpels. La începutul şedinţei am deschis capacul şi am inspirat adânc.

Ca o pastilă de LSD.

Citisem undeva că mirosul este simţul nostru cel mai vechi, iar asta, împreună cu ceea ce am experimentat în acel moment, a făcut ca imaginile să se ridice din ceea ce părea a fi cea mai intimă zonă a creierului meu.

Mi-am adus aminte o zi de la Ludgrove, când mama îmi îndesa dulciuri în şosete. Dulciurile primite din afară erau interzise, aşa că mami încălca regulile şcolii, şi o făcea chicotind, iar eu o iubeam şi mai mult pentru asta. Mi-am adus aminte cum râdeam amândoi în timp ce îngropam adânc în şosete acele dulciuri, iar eu chiţăiam: „Ah, mami, eşti o ştrengăriţă!“ Mi-am adus aminte până şi marca lor – Opal Fruits! Pătrăţele tari în culori vii… cam ca aceste amintiri resuscitate. Nu e de mirare că eram atât de entuziasmat de Zilele Festinului. Şi de Opal Fruits.

Mi-am adus aminte când mergeam spre orele de tenis, cu mama la volan, iar Willy şi cu mine pe bancheta din spate. Fără niciun avertisment, a apăsat pedala de acceleraţie şi am ţâşnit ca o rachetă pe străzile înguste, trecând pe roşu, luând viraje bruşte pe la colţuri. Willy şi cu mine eram prinşi în centurile de siguranţă, aşa că nu ne puteam răsuci să ne uităm prin lunetă, însă parcă simţiserăm ce anume ne urmărea. Paparazzi pe motociclete şi scutere.

— O să ne omoare, mami? O să murim?

Mami, purtând ochelari de soare imenşi, se uita în oglinda retrovizoare. După un sfert de oră şi câteva accidente evitate, mami a apăsat tare pe frână, a tras pe stânga, a sărit din maşină şi s-a dus direct spre paparazzi:

— Lăsaţi-ne-n pace! Pentru Dumnezeu, sunt cu copiii, chiar nu puteţi să ne lăsaţi în pace?

Tremurând, cu obrajii învăpăiaţi, a intrat în maşină, a ridicat geamurile, şi-a lăsat capul pe volan şi a început să plângă. În tot timpul ăsta, paparazzii apăsau şi tot apăsau pe declanşator. Mi-am adus aminte cum picurau lacrimile de pe ochelarii ei de soare imenşi şi cum Willy stătea împietrit, ca o statuie, iar paparazzii făceau poză după poză. Şi mi-am mai adus aminte ura adâncă pe care o simţeam faţă de ei şi dragostea eternă şi nemărginită pentru cei aflaţi în maşină.

Mi-am amintit când eram în vacanţă, pe insula Necker, cazaţi toţi trei într-o cabană de pe faleză, şi am văzut apropiindu-se o ambarcaţiune cu o ceată de fotografi care ne căutau. Ne jucaserăm în ziua aceea cu baloane umplute cu apă şi încă aveam câteva înşirate pe jos. Mami a meşterit repede o catapultă şi ne-a împărţit stocul de baloane. La semnalul ei, le-am aruncat în ploaie în capetele fotografilor. Râsul ei, pierdut pentru mine atâţia ani, revenise. Îl auzeam din nou. Puternic şi clar precum traficul de dincolo de fereastra terapeutei.

Am strigat de bucurie la auzul lui.

29

The Sun a publicat o erată la povestea lor pornografică. Într-o casetă micuţă, pe pagina a doua, acolo unde nimeni nu o observa. Ce mai conta? Răul era deja făcut. Plus că toată povestea o costase pe Meg zeci de mii de dolari pentru cheltuieli de judecată.

L-am sunat din nou pe tata.

— Nu mai citi, băiete d…

I-am retezat-o. Nu aveam de gând să ascult încă o dată prostiile-alea.

Şi nici băiat nu mai eram.

Am încercat să-i ofer un alt argument. I-am reamintit că ăştia sunt aceiaşi nenorociţi şi jegoşi care-l înfăţişaseră ca pe un claun toată viaţa lui, ridiculizându-l că trăgea un semnal de alarmă în legătură cu schimbările climatice. Ăştia erau torţionarii, hărţuitorii lui, iar acum îi torturau şi îi hărţuiau pe fiul lui şi pe prietena acestuia. Oare nici asta nu-i stârnea furia?

— De ce trebuie să te implor, tată? De ce asta nu este deja o prioritate pentru tine? De ce nu-ţi provoacă nelinişte, de ce nu te ţine treaz noaptea felul în care presa o tratează pe Meg? Doar o adori, chiar tu mi-ai spus-o. Vă leagă aceeaşi dragoste pentru muzică, o consideri amuzantă şi deşteaptă şi cu maniere impecabile, aşa mi-ai spus. Şi-atunci, de ce, tată? De ce?

Nu am primit un răspuns clar. Conversaţia se tot învârtea, iar, când am închis, m-am simţit… abandonat. Între timp, Meg a apelat la Camilla, care a consolat-o spunându-i că presa întotdeauna se poartă aşa cu nou-veniţii, că totul va trece la un moment dat şi că şi ea a fost cândva personajul negativ. Şi care era concluzia? Acum era rândul lui Meg? De parcă am fi comparat mere cu pere.

Tot Camilla i-a sugerat ca eu să devin guvernator general al insulelor Bermude, şi astfel s-ar rezolva toate problemele prin plecarea noastră din punctul fierbinte al turbulenţelor. Sigur, sigur, mi-am zis, iar bonusul acestui plan ar fi ieşirea noastră din peisaj.

Din disperare, m-am dus la Willy. Şi am profitat de primul moment liniştit petrecut împreună după mulţi ani: sfârşitul lui august 2017, la Althorp. La comemorarea a douăzeci de ani de la moartea mamei.

Am vâslit într-o bărcuţă până la insulă. Aveam fiecare câte un buchet de flori, pe care le-am aşezat pe mormânt. Am stat aşa o vreme, pierduţi în propriile gânduri, şi apoi am vorbit despre viaţă. Şi i-am povestit pe scurt prin tot ce treceam împreună cu Meg.

— Stai liniştit, Harold! Nimeni nu crede toate rahaturile-astea.

— Ba da, le cred. Li se oferă picătură cu picătură, zi de zi, şi au ajuns să le creadă fără ca măcar să fie conştienţi de asta.

La aşa ceva nu avea o replică satisfăcătoare, aşa că a rămas tăcut.

Apoi mi-a spus ceva extraordinar. Mi-a zis că are impresia că mami era acolo. Adică… în mijlocul nostru.

— Da, şi eu la fel, Willy.

— Am simţit-o în viaţa mea, Harold. Călăuzindu-mă. Aranjând lucrurile pentru mine. Cred că m-a ajutat să-mi întemeiez o familie. Iar acum am senzaţia că te ajută şi pe tine.

Am încuviinţat.

— Sunt complet de acord. Simt că ea m-a ajutat s-o găsesc pe Meg.

Willy a făcut un pas înapoi. Părea preocupat. De parcă lucrurile merseseră prea departe.

— Ei, acum, Harold, nu sunt prea sigur de asta. N-aş zice chiar ASTA!

30

Meg a sosit la Londra. În septembrie 2017. Eram la Nott Cott. În bucătărie. Preparând cina.

Întreaga căsuţă era plină de… iubire. Dădea pe afară de iubire. Părea că se revarsă pe uşă până în grădină, un petic de pământ năpădit de arbuşti pe care nimeni nu şi-l dorise de o bună bucată de vreme, însă Meg şi cu mine îl amenajaserăm încetul cu încetul. Îl greblaserăm şi îl cosiserăm, îl plantaserăm şi udaserăm şi, în multe seri, ne aşezam acolo pe o pătură şi ascultam concertele de muzică clasică ce răsunau din parc. I-am povestit lui Meg despre grădina aflată dincolo de gard – grădina mamei. Unde Willy şi cu mine ne jucam când eram copii. Era închisă acum pentru noi pe vecie.

Aşa cum fuseseră şi amintirile mele.

— Acum a cui este grădina?

— Îi aparţine prinţesei Michael de Kent. Şi pisicilor ei siameze. Mama ura pisicile alea.

În timp ce inspiram miresmele grădinii şi contemplam noua viaţă, preţuind-o atât de mult, Meg stătea pe latura opusă a bucătăriei, pescuind din cutii produsele de la Wagamama şi aranjându-le în boluri. M-am trezit strigând:

— Nu ştiu, eu doar…

Eram cu spatele la ea. Am îngheţat, în mijlocul frazei, temându-mă să continui, temându-mă să mă întorc cu faţa la ea.

— Ce nu ştii, Haz?

— Eu doar…

— Da?

— Te iubesc.

Aşteptam să aud un răspuns. Dar n-a fost niciunul. Dar am auzit-o sau, mai degrabă, am simţit-o venind spre mine. M-am răsucit şi era acolo, chiar înaintea mea.

— Şi eu te iubesc, Haz.

Cuvintele astea mi-au stat pe vârful limbii încă de la început, astfel încât, într-o anumită măsură, nu mi s-au părut aşa revelatorii, nici măcar necesare. Bineînţeles că o iubeam. Meg ştia asta şi o vedea, ca toată lumea, de altfel. O iubeam din toată inima, aşa cum nu mai iubisem vreodată. Şi totuşi, rostind aceste cuvinte, totul devenea real. Rostindu-le, automat lucrurile se puneau în mişcare. Rostindu-le, făceam un pas.

Asta însemna că mai aveam de parcurs câţiva paşi importanţi. Adică… să ne mutăm împreună? Am întrebat-o dacă ia în calcul să se mute în Marea Britanie, la Nott Cott, alături de mine.

Am discutat despre implicaţii, despre cum avea să funcţioneze relaţia, despre toate cele la care ar fi trebui să renunţe. Am discutat despre cum ar trebui să renunţe la toate angajamentele din Toronto. Când, cum şi, mai presus de orice… pentru ce anume?

— Nu pot să renunţ la serialul meu şi să-mi dau demisia doar ca să fac o încercare. Mutarea în Marea Britanie ar însemna un angajament pe viaţă?

— Da, am spus. Asta ar însemna.

— În acest caz, a răspuns ea cu un zâmbet, da.

Ne-am sărutat, ne-am îmbrăţişat şi ne-am aşezat la masă. Am răsuflat uşurat. La drum, mi-am spus.

Dar, mai târziu, după ce ea deja adormise, am stat să mă analizez. O obişnuinţă de la terapie, probabil. Mi-am dat seama că, în mijlocul emoţiilor mele tulburi, asta îmi aducea o mare uşurare. Îmi răspunsese cu aceleaşi cuvinte, „te iubesc“, şi nu pentru că fusese ceva inevitabil, nu fusese o simplă formalitate. Mă aşteptasem la ce era mai rău. „Haz, îmi pare rău, dar nu ştiu dacă pot să fac asta…“ O parte din mine se temuse că va dezerta. Că se va întoarce în Toronto şi că-şi va schimba numărul de telefon. Că va pleca urechea la sfaturile prietenelor ei.

„Există cineva pentru care să înduri aşa ceva?“

O parte din mine se gândise că va avea înţelepciunea să plece.

31

Din pură întâmplare, Jocurile Invictus din 2017 se desfăşurau în Toronto. Pe terenul lui Meg. Palatul a hotărât că era ocazia perfectă pentru a ne face prima apariţie oficială în public.

Meg era uşor agitată. Şi eu la fel. Dar nu aveam încotro. Trebuia făcut, ne-am zis. Ne ascunseserăm destul de ochii lumii. Pe deasupra, era cel mai controlat, cel mai predictibil cadru la care puteam spera vreodată.

Și, mai presus de toate, odată ce ne afișam împreună în public, asta putea reduce recompensa pusă pe capetele noastre printre paparazzi, care la vremea respectivă se ridica pe la vreo sută de mii de lire sterline.

Am încercat să ne purtăm cât mai firesc posibil. Aşezaţi în primul rând, am urmărit meciurile de tenis ale jucătorilor în scaune cu rotile, concentraţi asupra jocului şi asupra scopului caritabil, ignorând bâzâitul camerelor. Am reuşit să ne distrăm şi să facem câteva glume cu câţiva neozeelandezi care stăteau lângă noi. Fotografiile care au apărut în presă în ziua următoare au fost drăguţe, deşi câteva publicaţii din Marea Britanie o taxaseră pe Meg că purtase jeanşi sfâşiaţi. Dar nimeni nu menţiona că tot ce purta, de la pantofii cu talpă joasă până la cămaşa cu nasturi, fusese aprobat în prealabil de Palat.

Şi prin „nimeni“ mă refer la toţi cei de la Palat.

O declaraţie în apărarea lui Meg, în acea săptămână… ar fi însemnat enorm.

32

Le-am mărturisit lui Elf şi lui Jason că vreau s-o cer în căsătorie.

— Felicitări! mi-au urat ei.

Apoi Elf a zis că trebuie să facă nişte săpături rapide, să afle care este protocolul. Asemenea chestiuni erau guvernate de reguli stricte.

— De reguli? Pe bune?

A venit la mine peste câteva zile şi m-a informat că, înainte de toate, trebuie să cer permisiunea bunicii.

L-am întrebat dacă era o regulă reală sau una pe care o putem evita.

— O, nu, e cât se poate de reală.

Nu avea sens. Un om matur să-şi întrebe bunica dacă îi dă voie să se căsătorească? Nu-mi amintesc ca Willy să fi făcut asta când a cerut-o pe Kate. Sau vărul meu Peter înainte s-o ia de soţie pe Autumn. Dar, stând un pic să mă gândesc, mi-am adus aminte că şi tata i-a cerut permisiunea când a vrut să se însoare cu Camilla. Absurdul situaţiei în care un om de cincizeci şi şase de ani a trebuit să-i ceară voie mamei îmi scăpase la acel moment.

Elf mi-a zis că nu are rost să cercetăm motivele şi metodele, pentru că era o lege imuabilă. Primii şase de pe listă trebuiau să obţină această permisiune. Legea căsătoriilor regale din 1772 sau Legea succesiunii la tron din 2013… şi-i tot dădea înainte de nici nu-mi venea să-mi cred urechilor. Ideea era că dragostea trecea în plan secund în faţa legii. Într-adevăr, legea călcase în picioare dragostea în mai multe ocazii. O rudă apropiată fusese… persuadată cu tărie… să nu se mărite cu iubirea vieţii ei.

— Cine?

— Margaret, mătuşa ta.

— Pe bune?

— Da. Voia să se mărite cu un divorţat şi… ei bine…

— Divorţat?

Elf a încuviinţat.

Ce rahat! Deci nu avea să fie un meci uşor.

— Dar tata şi Camilla erau divorţaţi şi tot au obţinut permisiunea. Asta nu înseamnă că regula nu se mai aplică?

— Ei sunt ei. Tu eşti tu, a comentat Elf.

Ca să nu mai spunem de nebunia iscată de situaţia în care un anumit rege a dorit să se însoare cu o americancă divorţată, fapt care, după cum mi-a reamintit Elf, a dus la abdicarea regelui şi la exil. Ducele de Windsor? Sună cunoscut?

Şi astfel, cu inima cât un purice şi cu gura uscată, m-am uitat în calendar. Cu ajutorul lui Elf, am încercuit un weekend de la sfârşitul lui octombrie. O partidă de vânătoare în familie la Sandringham. O excursie la vânătoare întotdeauna îi crea bunicii o stare de bună dispoziţie.

În felul acesta, poate ar fi fost şi ea mai deschisă la o discuţie despre dragoste?

33

O zi înnorată şi agitată. M-am urcat în venerabilul Land Rover, vechea ambulanţă militară căreia bunicul îi schimbase menirea. Tata era la volan, Willy, pe bancheta din spate. Eu m-am aşezat în stânga tatei, pe locul pasagerului, şi mă întrebam dacă ar fi bine să le spun acum ce intenţii aveam.

Dar m-am hotărât să păstrez tăcerea. Presupuneam că tata ştia de-acum, iar Willy mă avertizase deja să nu o fac.

— E prea repede, mă sfătuise el. Prea din scurt.

Ba chiar îmi spusese că nu era o idee bună să am o relaţie cu Meg.

Într-o zi, stând împreună în grădina lui, îmi prevăzuse o groază de neplăceri la care să mă aştept dacă umblu cu o „actriţă americană“ – o sintagmă pe care întotdeauna o rostea de parcă ar fi însemnat „criminală condamnată“.

— Eşti sigur de ea, Harold?

— Sunt, Willy.

— Dar ai idee cât de greu o să fie?

— Şi ce-ai vrea să fac? Să mă dezîndrăgostesc de ea?

La Sandringham, toţi trei purtam şepci plate, jachete verzi, pantaloni bufanţi, ca şi cum am fi fost colegi într-o echipă sportivă. (Într-un fel, chiar eram.) Tata, conducându-ne pe teren, m-a întrebat despre Meg. Nu cu vreun mare interes, ci doar de complezenţă. Şi totuşi, nu-i stătea în obicei să întrebe, aşa că mă mulţumeam şi cu asta.

— E bine, mulţumesc.

— Vrea să muncească în continuare?

— Poftim?

— Vrea să fie actriţă în continuare?

— Ah! Nu ştiu, dar nu cred. Mă aştept să vrea să fie cu mine, să mă ajute cu împlinirea obligaţiilor mele, ceea ce scoate din discuţie serialul *Costume*… din moment ce se filmează în… Toronto.

— Hmm! Înţeleg. Ei bine, băiete drag, ştii doar că nu-s suficienţi bani ca să satisfacem atâtea nevoi.

M-am uitat la el uluit. Ce tot îndruga acolo? Mi-a explicat. Sau măcar a încercat.

— Nu pot să mai plătesc şi pentru altcineva. Deja trebuie să plătesc pentru fratele tău şi pentru Catherine.

Am tresărit. Era ceva în felul în care rostise numele Catherine. Mi-am amintit când el şi Camilla au vrut ca ea să schimbe felul în care îşi scria numele, întrucât existau deja două monograme cu un C şi o coroană deasupra: Charles şi Camilla. Una în plus ar fi stârnit prea multă confuzie. Să-şi schimbe numele în Katherine, sugeraseră ei.

M-am întrebat ce s-o fi ales acum de acea sugestie. M-am întors spre Willy, privindu-l cu subînţeles: „Auzi ce zice?“

Pe chipul lui nu se putea citi nimic.

Tata nu ne sprijinea financiar din buzunarul propriu nici pe Willy, nici pe mine – şi nici familiile întemeiate de noi. Asta era una dintre însărcinările lui. Aşa stătea treaba. Cu toţii ne dăduserăm acordul să ne punem în slujba monarhului, să mergem acolo unde suntem trimişi, să facem ce ni se spune, să ne cedăm autonomia, să rămânem în permanenţă într-o colivie de aur, iar în schimb, custozii coliviei acceptaseră să ne hrănească şi să ne îmbrace. Oare tata, cu

toate milioanele obţinute de pe urma domeniilor ducatului de Cornwell, încerca să ne spună că acum captivitatea noastră începea să-l coste o avere?

Şi, pe lângă asta, cât l-ar fi putut costa să ne ofere găzduire şi să ne hrănească pe Meg şi pe mine? Mi-a venit să-i spun: „Nu mănâncă mult, să ştii! Şi o s-o rog să-şi facă singură hainele, dacă vrei."

Şi dintr-odată mi-am dat seama că nu era o chestiune de bani. E posibil ca tata să se fi temut de o creştere a costurilor cu întreţinerea noastră, dar, de fapt, el n-ar fi putut să înghită ca altcineva din familia regală să fie în prim-plan, în lumina reflectoarelor, o nouă apariţie strălucitoare care să-l pună în umbră. Şi pe Camilla. Mai trecuse o dată prin asta şi nu avea de gând să repete experienţa.

În momentul acela nu aş fi putut face faţă unor asemenea orgolii. Nu aveam timp pentru gelozii mărunte şi intrigi de palat. Pe mine mă preocupa cum să-i spun bunicii, şi cam sosise vremea să fac asta.

Land Roverul s-a oprit. Ne-am ghemuit şi ne-am aliniat de-a lungul gardului viu, după cum ne-a aranjat tata. Şi am aşteptat să apară păsările. Bătea vântul, iar mintea mea rătăcea, dar când a apărut primul vânat, am descoperit că trăgeam foarte bine. Am intrat într-o stare de profundă concentrare. Poate că era o uşurare să mă gândesc la altceva. Poate că preferam să mă concentrez la următoarea lovitură, iar nu la lovitura cea mare pe care plănuiam să o dau. Tot mişcam ţeava, apăsam pe trăgaci şi nimeream fiecare ţintă.

Am luat o pauză de prânz. Deşi am încercat de mai multe ori, nu am reuşit să o prind singură pe bunica. Era înconjurată de o grămadă de lume, care îi capta toată atenţia. Aşa că mi-am văzut de mâncare în linişte, aşteptând momentul potrivit.

Un clasic prânz regal de vânătoare. Ne-am încălzit picioarele la focul dogoritor, am mâncat cartofi rumeniţi, friptură suculentă, supe-creme, personalul având grijă de cel mai mic detaliu. Şi apoi budinci perfecte. După care nişte ceai şi un păhărel sau două de băutură. Şi din nou la păsări.

În timpul ultimelor două runde, tot trăgeam cu ochiul spre bunica, să văd ce face. Părea fericită. Şi foarte concentrată.

Oare chiar nu avea habar despre intenţiile mele?

După ultima rundă, echipa s-a împrăştiat. Fiecare şi-a luat păsările vânate şi s-a întors la maşini. Am zărit-o pe bunica urcând în micul ei Range Rover şi pornind pe mirişte. Se uita după păsări moarte, în vreme ce câinii ei le luau urma.

Spre norocul meu, era fără gărzile de corp.

M-am îndreptat către mijlocul miriştii şi m-am alăturat ei, apucându-mă s-o ajut. În vreme ce căutam cu privirea după vânat, am încercat să o atrag într-o conversaţie lejeră, s-o mai destind şi să-mi destind şi eu coardele vocale. Vântul sufla mai tare, iar obrajii bunicii păreau îngheţaţi, în ciuda baticului legat bine cu care-şi acoperise capul.

Ceva îmi punea beţe-n roate: subconştientul meu. Parcă exploda. Seriozitatea momentului se ducea de râpă. Dacă bunica zicea nu… asta însemna că trebuie să renunţ la Meg? Nici nu-mi puteam imagina cum mi-ar fi fost fără ea… dar nici nu mă puteam imagina dând dovadă de nesupunere faţă de bunica. Faţă de regina mea şi comandant-şef. Dacă nu-mi acorda permisiunea, avea să-mi frângă inima, dar, bineînţeles, aş fi aşteptat să mi se ivească din nou ocazia să i-o cer, deşi sorţii mi-ar fi fost probabil potrivnici. Bunica era cunoscută pentru faptul că nu se răzgândea. Prin urmare, momentul acela marca fie începutul vieţii mele, fie sfârşitul. Deci totul depindea de vorbele alese, de felul cum îi prezentam situaţia, dar şi de felul în care le percepea bunica.

Iar dacă toate astea nu erau suficiente ca să-mi lege limba, mai erau şi o grămadă de rapoarte de presă, având „Palatul" drept sursă, conform cărora unii membri ai familiei mele să zicem că nu erau de acord cu Meg. Nu erau încântaţi de francheţea ei. Nu se simţeau în largul

lor cu etica ei profesională. Nici măcar nu le făceau plăcere întrebările ei ocazionale. Ceea ce la ea era o curiozitate sănătoasă şi naturală ei percepeau drept impertinenţă.

Mai erau şi zvonuri că ar exista un oarecare disconfort destul de răspândit privind rasa ei. Pe la colţuri erau exprimate „îngrijorări“ dacă Marea Britanie era „pregătită“ pentru asta. Ce o mai fi însemnat şi lucrul ăsta? Oare mizeriile astea or fi ajuns la urechile bunicii? Dacă aşa stăteau lucrurile, a-i cere acum permisiunea era un demers lipsit de speranţă? Eram blestemat să am soarta lui Margaret? „O, un pix! Minunat!“

Gândul m-a dus la multele momente de cumpănă din viaţa mea când a fost necesară permisiunea. De la centrul de control pentru a trage asupra duşmanului. De la Fundaţia Regală ca să pun bazele Jocurilor Invictus. Piloţii care-mi cereau permisiunea să survoleze spaţiul meu aerian. Dintr-odată, viaţa mea părea un şir nesfârşit de cereri, toate fiind doar un preludiu al acesteia, singura care conta cu adevărat.

Bunica se îndrepta către Range Roverul ei. Am grăbit pasul după ea, cu câinii ţopăind la picioarele mele. Privindu-i, mintea mea a început din nou să rătăcească. Mama obişnuia să spună că a te afla lângă bunica şi corgii ei era ca şi cum ai sta pe un covor mişcător, iar eu îi cunoşteam pe aproape toţi, vii sau morţi, ca şi cum mi-ar fi fost veri: Dookie, Emma, Susan, Linnet, Pickles, Chipper, despre care se spunea că sunt descendenţii căţeilor reginei Victoria. Cu cât se schimbă lucrurile, cu atât ele rămân la fel, însă aceştia nu erau corgi, ci câini de vânătoare, iar ei aveau un alt scop, aşa cum şi eu aveam un alt scop, şi mi-am dat seama că trebuie să-l ating, fără să mai şovăi. Prin urmare, când bunica a deschis portiera şi câinii au sărit în maşină, iar eu mă gândeam să-i mângâi, doar că mi-am amintit că în ambele mâini am câte o pasăre moartă, cu gâtul fără vlagă în strânsoarea degetelor mele, cu ochii sticloşi daţi peste cap (vă simt, păsărilor), cu trupul cald încă, după cum simţeam prin mănuşi, m-am întors spre bunica şi am văzut că şi ea se întoarce spre mine şi se încruntă. Oare văzuse că îmi era frică? Atât de cererea permisiunii, cât şi de Maiestatea Sa? Oare îşi dădea seama că, oricât de mult o iubeam, întotdeauna eram intimidat de ea? Şi am văzut că aştepta să-i vorbesc şi îşi cam pierdea răbdarea. Avea obrajii îmbujoraţi.

— Spune odată!

Mi-am dres glasul.

— Bunico, ştii că o iubesc pe Meg şi m-am hotărât s-o iau de soţie şi mi s-a spus că, ăăă, că trebuie să primesc permisiunea ta înainte să o cer în căsătorie.

— Trebuie?

— Păi, da, asta mi-au spus atât cei din personalul dumitale, cât şi din personalul meu. Că trebuie să-ţi cer permisiunea.

Am rămas complet nemişcat, la fel de imobil ca păsările din mâinile mele. O priveam, dar chipul ei era de nepătruns. Au trecut eoni. Într-un final, a spus:

— Păi, atunci, presupun că trebuie să spun da.

Am mijit ochii. Simţi că trebuie să spui da? Asta înseamnă că spui da? Doar că ai fi vrut să spui nu?

Nu înţelegeam. Era cumva sarcastică? Ironică? Enigmatică în mod deliberat? Se distra cu un mic joc de cuvinte? Nu o auzisem niciodată făcând jocuri de cuvinte, iar acesta ar fi fost un moment destul de bizar (ca să nu mai vorbesc că era total inoportun) pentru a începe să o facă. Sau poate că găsise ocazia de a se amuza pe baza folosirii mele inadecvate a cuvântului „trebuie“ şi nu a putut rezista.

Sau poate era un mesaj ascuns în spatele jocului de cuvinte, un mesaj pe care eu nu eram în stare să-l înţeleg?

M-am uitat la ea cu ochii mijiţi, zâmbind, şi mi s-a părut că trec decenii, timp în care mă întrebam iar şi iar: Ce îmi spune mie acum regina Angliei?

Într-un sfârşit, am înţeles: zice da, momâie ce eşti! Îţi oferă permisiunea. Cui îi pasă cum o exprimă în cuvinte, important e să ştii că răspunsul ei este da.

— Aşa e, am îngăimat. OK, bunico! Păi… Fabulos! Mulţumesc! Mulţumesc mult!

Am vrut s-o îmbrăţişez. Simţeam nevoia s-o îmbrăţişez. N-am îmbrăţişat-o. Am ajutat-o să urce în maşină, după care m-am întors la tata şi la Willy.

34

Am sustras un inel din caseta de bijuterii a lui Meg şi i l-am dat unui designer ca să-i ia măsura.

El era şi custodele brăţărilor, cerceilor şi colierelor mamei mele, aşa că l-am rugat să culeagă nişte diamante de pe o splendidă brăţară a mamei şi să le folosească pentru a crea inelul lui Meg.

Lămurisem totul în prealabil cu Willy. Îl întrebasem pe fratele meu dacă pot lua brăţara, spunându-i la ce îmi trebuia. Nu-mi amintesc să fi ezitat nicio clipă să mi-o cedeze. Părea că o place pe Meg, în ciuda îngrijorărilor lui des invocate. Şi Kate părea să o placă. Îi invitaserăm la cină într-una din vizitele lui Meg la Londra şi Meg gătise şi petrecuserăm o seară minunată. Willy era răcit, strănuta şi tuşea, iar Meg dăduse fuga până sus şi-i adusese câteva dintre remediile ei homeopatice. Ulei de oregano şi turmeric. Willy păruse fermecat, mişcat, deşi Kate ne mărturisise că el nu luase niciodată remedii neconvenţionale.

Discutaserăm despre Wimbledon şi despre *Costume*, iar Willy şi Kate nu avuseseră curajul să admită că erau superfani. Ceea ce era drăguţ.

Singura notă posibil discordantă la care mă puteam gândi era marcată de diferenţă privind vestimentaţia celor două, diferenţă pe care o sesizaseră şi ele.

Meg: blugi sfâşiaţi, picioarele goale. Kate: la patru ace. Nu-i aşa mare scofală, îmi spusesem atunci.

Pe lângă diamantele preluate din brăţară, îl rugasem pe designer să adauge un al treilea diamant – extras din Botswana, dintr-o zonă liberă de conflicte.

M-a întrebat dacă mă grăbesc.

Ei… acum, că ai pomenit de asta…

35

Meg şi-a strâns toate lucrurile din casă, a renunţat la rolul din *Costume*. După şapte sezoane. Un moment dificil pentru ea, deoarece iubea acest show şi personajul pe care îl juca, iubea actorii şi toată echipa – iubea Canada. Pe de altă parte, viaţa acolo devenise greu de suportat. Mai ales pe platoul de filmare. Scenariştii erau deranjaţi de faptul că responsabilii cu comunicarea ai Palatului interveneau şi îi forţau să modifice replicile lui Meg, acţiunea şi regia.

Şi-a închis şi website-ul şi şi-a abandonat toată activitatea în social media, tot la sugestia echipei de PR a Palatului. Şi-a luat rămas-bun de la prieteni, de la maşină, de la unul dintre câinii ei – Bogart. Fusese traumatizat de asaltul asupra propriei case, de zgomotul permanent al soneriei, ceea ce-l făcuse să-şi schimbe comportamentul când Meg era prin preajmă. Devenise un câine de pază agresiv. Foarte binevoitori, vecinii lui Meg s-au hotărât să-l adopte.

Însă pe Guy l-a luat cu ea. Celălalt câine al lui Meg, mai puţin prietenos cu mine, un mic beagle bătut de soartă, care în ultima vreme era şi mai amărât. Îi era dor de Bogart, bineînţeles, însă era şi rănit grav. Cu câteva zile înainte să se mute Meg din Canada, Guy scăpase din lesa celui care îl supraveghea. (Meg era la lucru.) Fusese găsit la kilometri de casă, rănit la picioare. Acum avea labele în ghips.

Deseori trebuia să-l ridic ca să facă pipi.

Nu mă deranja deloc. Iubeam câinele ăla. Îl pupam întruna şi îl mângâiam. Da, sentimentele mele intense faţă de Meg se transferau către oricine sau orice îndrăgea ea. De asemenea, de

multă vreme îmi doream un câine, însă nu-mi putusem lua acest angajament din cauza vieţii mele nomade. Într-o seară, la scurtă vreme după mutarea lui Meg în Marea Britanie, eram acasă, pregătind cina, jucându-ne cu Guy, iar în bucătăria de la Nott Cott se simţea în aer atâta dragoste, ca de altfel în toate încăperile.

Am deschis o sticlă de şampanie, un dar foarte vechi pe care îl păstram pentru o ocazie specială.

— Cu ce ocazie? m-a întrebat Meg zâmbind.

— Cu nicio ocazie.

L-am ridicat pe Guy şi l-am dus afară, în grădina împrejmuită, şi l-am lăsat pe o pătură pe care o întinsesem pe iarbă. Apoi am alergat înapoi şi am rugat-o pe Meg să-şi ia paharul de şampanie şi să vină cu mine.

— Ce se întâmplă?

— Nimic.

Am condus-o în grădină. Era o seară rece. Eram amândoi înfofoliţi în haine groase, iar a ei avea o glugă tivită cu blană sintetică, încadrându-i faţa ca o camee.

Aşezasem lumânări electrice în jurul păturii. Voiam să arate ca în Botswana, ca locul unde m-am gândit prima dată să o cer de soţie. Acum am îngenuncheat pe pătură, cu Guy alături. Amândoi priveam întrebători către Meg.

Cu ochii în lacrimi, am scos inelul din buzunar şi i-am spus. Tremuram tot, iar inima îmi bătea zgomotos, iar vocea îmi era gâtuită, dar ea a înţeles ideea.

— Vrei să-ţi petreci viaţa alături de mine? Să mă faci cel mai fericit om de pe planetă?

— Da.

— Da?

— Da!

Am început să râd. Şi ea la fel. Ce altă reacţie am fi putut avea? În lumea asta confuză, în viaţa asta plină de durere, noi răzbătuserăm. Reuşiserăm să ne găsim unul pe celălalt. Plângeam şi râdeam şi-l mângâiam pe Guy, care părea că îngheţase de-a binelea.

Am luat-o către casă.

— Ah, stai! Nu vrei să vezi inelul, iubirea mea?

Nici măcar nu se gândise la asta. Nu-i păsa. Ne-am grăbit înăuntru şi am încheiat petrecerea în căldura bucătăriei.

Era 4 noiembrie.

Am reuşit să păstrăm secretul timp de două săptămâni.

36

Aşa cum este obiceiul, mai întâi m-am dus la tatăl lui Meg ca să-i cer binecuvântarea. Numai că Thomas Markle e un om complicat.

Părinţii lui Meg s-au despărţit când ea avea doi ani, după care ea a trebuit să-şi petreacă timpul când la unul, când la altul. De luni până vineri cu mama, în weekend cu tata. Apoi, o parte din perioada liceului a stat numai la el. Atât de apropiaţi erau.

După universitate a călătorit prin toată lumea, însă a păstrat în permanenţă legătura cu tati. Până şi la treizeci şi ceva de ani, ea tot tati îi zicea. Îl iubea, îşi făcea griji în privinţa lui – a sănătăţii, a tabieturilor lui – şi deseori se baza pe el. Pe toată durata rolului ei din *Costume* îl consultase săptămânal în legătură cu luminile. (Fusese director de lumini la Hollywood şi câştigase două premii Emmy.) Totuşi, în ultima vreme nu avusese un loc de muncă stabil şi dispăruse oarecum. Închiriase o căsuţă într-un oraş de graniţă din Mexic şi nu îi mergea prea bine.

Meg îşi dăduse seama că tatăl ei nu ar fi putut face faţă presiunii psihologice provocate de paparazzii urmăritori, ceea ce deja ajunsese să i se întâmple. Fusese un lung sezon de

vânătoare după oricine din cercul lui Meg: prieteni, foşti iubiţi, veri, incluzându-i aici chiar şi pe cei pe care nu îi cunoştea, foşti angajatori şi foşti colegi de muncă. Însă, după cererea mea în căsătorie, toată nebunia se concentrase asupra tatălui ei. Era considerat un trofeu. Când *Daily Mail* i-a publicat adresa, paparazzii au apărut la uşa lui, provocându-l, încercând să-l ademenească să iasă din casă. Nicio vânătoare de vulpi, nicio atragere în cursă a vreunui urs nu fusese mai înjositoare. Tot felul de ciudaţi îi ofereau bani, cadouri sau prietenii. Când au văzut că nu funcţionează nicio strategie, au închiriat casa de alături şi l-au fotografiat zi şi noapte prin ferestre. Presa a raportat că, drept rezultat, tatăl lui Meg şi-a baricadat ferestrele cu placaj.

Dar asta nu era adevărat. Obişnuia să-şi acopere ferestrele cu placaj şi când locuia în Los Angeles, cu mult înainte ca Meg să iasă cu mine. Era un om complicat.

Apoi au început să-l urmărească prin oraş, pe la treburile sale, mergând în spatele lui printre rafturile magazinelor locale. Fotografiile au fost publicate sub titlul: „L-AM PRINS!“

Meg îşi suna mereu tatăl, îndemnându-l să-şi păstreze calmul. „Tati, nu vorbi cu ei. Ignoră-i, şi până la urmă o să plece, atâta vreme cât nu reacţionezi în niciun fel. Aşa zice Palatul să faci.“

37

În vreme ce ne confruntam cu toate astea, ne era greu să ne concentrăm pe milionul de detalii legate de planificarea unei nunţi regale.

În mod straniu, şi Palatul avea probleme de concentrare. Voiam să ne căsătorim repede. De ce să le dăm presei şi paparazzilor timp să ne facă rău? Însă Palatul părea că nu poate alege o dată. Sau un buget.

În aşteptarea unui decret de sus, din regiunile nebuloase ale aparatului decizional al regalităţii, am plecat într-un „turneu de logodnă“ tradiţional. Anglia, Irlanda, Scoţia, Ţara Galilor – am călătorit în sus şi-n jos prin toată Marea Britanie, prezentând-o publicului pe Meg.

Mulţimile erau înnebunite după ea. „Meg, Diana te-ar fi iubit!“ îi strigau femeile. O cu totul altă abordare faţă de tonul tabloidelor, dar şi ceva de care să ţin cont: presa nu înseamnă realitatea.

La întoarcerea din acea călătorie, l-am sunat pe Willy ca să-mi dea o sugestie unde să ne căsătorim. I-am spus că noi ne gândeam la Westminster Abbey.

— Nu e bine. Acolo a fost ceremonia noastră.

— Aşa e, da. La St Paul?

— Prea mare. Plus că acolo s-au cununat tata şi mami.

— Hm, aşa e. Bine zis.

A sugerat Tetbury.

— Tetbury? am pufnit. Capela de lângă Highrove? Serios, Willy? Câte scaune are la interior?

— Nu asta ai zis că doriţi? O nuntă mică şi liniştită?

De fapt, noi voiam să fugim. O ceremonie în picioarele goale în Botswana, unde să oficieze un prieten. Ăsta era visul nostru. Dar nu ţinea de noi. Toată lumea se aştepta să împărtăşim momentul cu alţii. Prin urmare, trebuia să găsim un lăcaş destul de încăpător.

38

M-am întors la Palat. Vreun progres cu data? Cu bugetul?

Nu, a venit răspunsul.

Poate martie?

Vai, în martie programul e plin.

Dar iunie?

Ne pare rău. Ziua Ordinului Jartierei.

Până la urmă ne-au prezentat o dată: mai 2018. Şi ne-au acceptat propunerea pentru locul de desfăşurare: St. George's Chapel. Odată stabilite toate acestea, am avut prima ieşire în public alături de Willy şi Kate.

Forumul Fundaţiei Regale. Februarie 2018.

Toţi patru am stat pe o scenă în vreme ce o doamnă ne punea întrebări lejere în faţa unei audienţe destul de numeroase. Fundaţia se apropia de un deceniu de existenţă şi noi am vorbit despre trecutul ei, totodată privind spre viitor, cu toţi patru la cârmă. Publicul a fost entuziast, noi ne-am simţit bine şi întreaga atmosferă a fost foarte pozitivă.

După aceea, un jurnalist ne-a poreclit „Cei patru fabuloşi". Suntem pe drumul cel bun, mi-am spus.

La câteva zile a apărut controversa. Ceva legat de faptul că Meg şi-a arătat sprijinul pentru campania #metoo, iar Kate, nu. Să fi fost de la îmbrăcăminte? Cred că asta era ideea de bază, deşi cine poate spune? N-avea cum să fie adevărat. Dar cred că o cam deranjase pe Kate, fiind un fel de avertisment pentru ea şi toţi ceilalţi că de-acum avea să fie comparată şi avea să fie forţată să concureze cu Meg.

Şi toate astea au fost consecinţele unui moment ciudat din culise. Meg a rugat-o pe Kate să-i împrumute balsamul de buze. O chestie tipic americană. Meg îl uitase pe al său şi, temându-se că are nevoie de el, i-a cerut ajutorul lui Kate. Luată prin surprindere, Kate a căutat în geantă şi, cu oarecare reţinere, a scos un mic tub. Meg a stors pe deget un strop şi l-a aplicat pe buze. Kate a făcut o grimasă. O mică ciocnire de stiluri? Un moment de care ar fi trebuit să ne amuzăm. Dar care a lăsat ceva urme. Apoi presa a simţit că s-a întâmplat ceva şi a încercat să facă din ţânţar armăsar.

Nu suntem deloc pe drumul cel bun, mi-am zis cu părere de rău.

39

Bunica a aprobat căsătoria noastră şi formal, pentru martie 2018. Prin decret regal.

Între timp, familia noastră s-a mărit. Am adus acasă o căţeluşă – o surioară pentru micul Guy. Sărăcuţul, avea nevoie de una. Şi când un prieten din Norfolk mi-a spus că labradorul lui negru are un pui, o superbă căţeluşă cu ochi de chihlimbar, n-am putut spune nu.

Meg şi cu mine am numit-o Pula. „Ploaie" în limba setswana. Şi „noroc".

În multe dimineţi, când stăteam în living şi vedeam lângă mine fiinţele pe care le iubeam şi care mă iubeau la rândul lor şi se bazau pe mine, mă gândeam că nu am niciun drept să mă bucur de acest noroc. Dacă lăsam deoparte provocările de la muncă, asta era fericirea. Aveam o viaţă bună.

Şi, din câte se părea, urmam un drum predestinat. Decretul de nuntă coincidea în mod straniu cu episodul de adio din *Costume*, în care personajul lui Meg, Rachel, se pregătea să se mărite. Arta şi viaţa, imitându-se reciproc.

Ce drăguţ din partea echipei să o mărite pe Meg în loc să o arunce în puţul vreunui lift pentru a-i înlesni ieşirea din serial. În viaţa reală erau mulţi care încercau să facă asta.

Şi totuşi, în primăvara aceea presa a fost mai tăcută. Mai dornică să prezinte detalii de ultimă oră despre nuntă decât să vină cu poveşti inventate. În fiecare zi apărea câte o „exclusivitate mondială" despre flori, muzică, mâncare, tort. Şi niciun detaliu nu era prea neînsemnat, nici măcar cel despre toaletele ecologice. Se afirma că vom furniza cele mai elegante toalete de pe lume – cu lavoar de porţelan şi colac aurit – inspirate de cele de la nunta Pippei Middleton. În realitate, nici măcar nu observaserăm ceva diferit la felul în care invitaţii de la nunta Pippei făceau pipi şi caca şi oricum nu aveam treabă cu alegerea toaletelor de la nunta noastră. Totuşi, speram sincer ca oamenii să-şi facă nevoile în linişte şi pace.

Una peste alta, speram ca reporterii de pe lângă Palat să continue să scrie despre rahat în loc să amestece cu bățul în el.

Când Palatul ne-a încurajat să oferim mai multe detalii despre nuntă acelor corespondenți de presă cunoscuți ca Royal Rota[29], ne-am supus. Dar, în același timp, le-am spus celor de la Palat că în ziua cea mare, în cea mai fericită zi a vieților noastre, nu vreau să văd picior de corespondent regal de presă în incinta capelei, asta până ce Murdoch nu-și cere scuze pentru ascultatul telefoanelor[30].

După săptămâni de dispute, am ajuns la o înțelegere: cei din Royal Rota aveau interzis în capelă, dar se puteau aduna afară.

O mica victorie pe care am celebrat-o din plin.

40

Tata a dorit să ne ajute cu alegerea muzicii din timpul ceremoniei, așa că ne-a invitat într-o seară la Clarence House la cină și… la un concert.

Și-a adus boxa wireless și am început să ascultăm fragmente de muzică minunată, de toate genurile. A îmbrățișat ideea noastră de a avea o orchestră, nu doar un organist, și ne-a pus o serie de orchestre pentru a ne introduce în atmosferă.

După o vreme, am trecut la muzică clasică, iar el ne-a vorbit despre pasiunea lui pentru Beethoven. Meg și-a împărtășit sentimentele legate de Chopin. Întotdeauna i-a plăcut Chopin, dar în Canada devenise și dependentă de el, întrucât muzica lui era singura care-i liniștea pe Guy și Bogart. Le punea Chopin zi și noapte.

Tata îi zâmbea plin de compasiune.

Cum se termina o piesă, se ducea repede să pună alta, fredonând și bătând ritmul cu piciorul. Era vesel, amuzant, fermecător, iar eu nu încetam să mă mir. Știam că tata iubea muzica, dar nu știam că era atât de înflăcărat.

Meg îl impulsionase să scoată la iveală calități pe care rar le văzusem. În prezența ei, tata se purta foarte tinerește, ceea ce mă făcea să simt o legătură și mai puternică cu el. Atât de multe persoane o tratau de sus, astfel încât mi se umplea inima de bucurie văzând cum tata o tratează ca pe o prințesă în devenire și, poate, predestinată.

41

După tot stresul legat de cererea permisiunii de a mă căsători cu Meg, am crezut că nu voi mai avea niciodată curajul s-o rog și altceva pe bunica. Și totuși, îndrăzneam să-i mai adresez o rugăminte: „Bunico, te rog, pot să-mi păstrez barba la nuntă?“

Nici asta nu era o cerere ușoară. Unii considerau barba o încălcare a protocolului și a normelor străvechi, mai ales că mă căsătoream în ținută militară. În Armata Britanică, barba este interzisă.

Dar eu nu mai eram în armată, și doream să mă agăț de ceva care devenise pentru mine o eficientă metodă de control al anxietății.

Lipsit de logică, dar adevărat. Îmi lăsasem barbă în timpul voiajului meu la Polul Nord și o păstrasem și după întoarcere, ceea ce m-a ajutat, pe lângă terapie, meditație și alte câteva lucruri, să-mi țin în frâu anxietățile. Nu puteam să-mi să explic de ce, deși găsisem câteva articole care să descrie fenomenul. Poate era o chestie freudiană – barba ca obiect tranzițional. Poate era o chestie jungiană – barba ca o mască. Indiferent de interpretare, mă calma, iar eu doream să fiu cât mai calm cu putință în ziua nunții mele.

De asemenea, viitoarea mea soție nu mă văzuse niciodată bărbierit. Îi plăcea barba mea, îi plăcea să mă tragă de ea ca să-mi dea un sărut. Nu voiam ca la altar să vadă un străin.

I-am explicat bunicii toate astea, iar ea a înțeles. În plus, chiar și soțului ei îi plăcea să se afișeze câteodată nebărbierit.

— Da, poți să-ți păstrezi barba, mi-a zis ea.

După care, când i-am vorbit fratelui meu despre decizia luată, s-a… zburlit.

— Așa ceva nu se face! a sărit el. Astea sunt regulile militare!

I-am oferit o mică lecție de istorie. I-am enumerat multe figuri regale care au purtat barbă și uniformă. Regele Edward al VII-lea. Regele George al V-lea. Prințul Albert. Și mai recent, prințul Michael de Kent.

Pentru asta m-am ajutat de imaginile de pe Google.

— Nu-i același lucru!

Când l-am informat că opinia lui chiar nu conta, din moment ce bunica deja îmi dăduse undă verde, s-a înverșunat la față. A ridicat vocea.

— Te-ai dus la ea să-i ceri asta?!

— Da.

— Și ce-a zis bunica?

— A zis să păstrez barba.

— Ai pus-o într-o poziție delicată, Harold! Ți-a spus da pentru că n-a avut încotro.

— N-a avut încotro? Dar ea e regina! Dacă nu vrea ca eu să port barbă, cred că poate să-mi spună deschis.

Însă Willy întotdeauna și-a închipuit că bunica are o slăbiciune pentru mine, că mie mi-a permis anumite lucruri, pe când lui i-a impus standarde imposibil de ridicate. Pentru că… Moștenitorul, Rezerva și așa mai departe. Iar asta îl rodea.

Mai bine de o săptămână, cearta a continuat pe viu sau la telefon. Nu voia să cedeze.

La un moment dat, chiar mi-a dat ordin să mă bărbieresc – prințul moștenitor cerându-i asta prințului de rezervă.

— Tu vorbești serios?

— Dă-ți jos barba, îți zic!

— Doamne, Willy, dar de ce contează atât de mult pentru tine?

— Pentru că mie nu mi s-a permis să-mi păstrez barba.

Ah, asta era! Când s-a întors dintr-o misiune a Forțelor Speciale, Willy s-a afișat cu o barbă în toată regula, însă cineva i-a spus să fie băiat cuminte și să dea fuguța să și-o radă. Ura ideea ca eu să mă bucur de un privilegiu care lui îi fusese refuzat.

Și bănuiesc că i-au revenit și amintiri neplăcute cu privire la faptul că nu-și putuse alege nici măcar uniforma în care să se însoare.

Apoi chiar mi-a confirmat această bănuială. Mi-a zis-o direct: într-una din disputele legate de barbă s-a plâns plin de obidă că mie îmi era permis să port redingota regimentului de cavalerie pe care el însuși dorise să o poarte la propria nuntă.

Devenea ridicol, și i-am spus-o în față, dar în el mânia creștea. În cele din urmă, i-am spus categoric și sfidător că fratele lui bărbos se va căsători în curând și că i se poate alătura sau nu. Era alegerea lui.

42

Am venit la propria petrecere a burlacilor pus pe distracție. Să râd, să mă simt bine, să mă eliberez de tot stresul acumulat. Și totuși, îmi era teamă că, dacă mă eliberam prea mult, adică dacă mă îmbătam prea tare și nu mai știam de mine, Willy și băieții mă puteau imobiliza ca să-mi radă barba. De fapt, Willy chiar îmi spusese explicit și cu toată seriozitatea că ăsta era planul lui. Așa că, deși mă distram, stăteam în permanență cu ochii pe fratele meu mai mare.

Petrecerea se ținea în casa de la țară a unui prieten, în Hampshire. Nu pe coasta de sud, nu în Canada, nu în Africa, așa cum se scrisese în presă. În afară de fratele meu, erau prezenți cincisprezece amici.

Gazda umpluse cu diverse jucării de băieţi terenul de tenis acoperit: mănuşi de box uriaşe, arcuri şi săgeţi à la *Stăpânul inelelor*, un taur mecanic. Ne-am vopsit pe faţă şi ne-am dezlănţuit ca idioţii. Distracţie maximă. După vreo oră, două, mă luase oboseala şi am răsuflat uşurat când cineva ne-a strigat să venim la masă.

Ne-am aşezat la un picnic de proporţii într-un hambar mare şi aerisit, după care am ieşit pe un poligon de tragere improvizat. Să înarmezi până-n dinţi nişte oameni beţi este o idee periculoasă. Şi totuşi, nimeni nu a fost rănit.

Când toată lumea s-a plictisit să tragă cu puşca, m-au îmbrăcat într-un costum de pui gigant, cu pene galbene şi m-au trimis la o oarecare distanţă ca să arunce în mine cu artificii. Bine, m-am oferit s-o fac. „Cel care aruncă cel mai aproape de mine câştigă!“ Şi astfel mi-am amintit de acele weekenduri îndepărtate din Norfolk, când împreună cu băieţii lui Hugh şi Emilie încercam să evităm să fim nimeriţi de artificii.

Mă întrebam dacă şi Willy îşi amintea de acele momente. Cât de mult pierduserăm din legătura apropiată pe care o aveam în acele vremuri? Oare chiar ne îndepărtaserăm atât de mult? Poate, mi-am zis eu, încă este posibilă reînnodarea acelei legături. Acum, că sunt pe cale să mă căsătoresc.

43

În culisele Palatului au avut loc discuţii aprinse cu privire la voalul miresei, dacă se cuvenea ca Meg să-l poarte sau nu. Unii spuneau că nu este posibil.

Pentru o divorţată, voalul era exclus.

Însă, spre surprinderea noastră, autorităţile au dat dovadă de flexibilitate pe acest subiect.

Apoi a venit rândul diademei. Mătuşile mele au întrebat dacă Meg nu doreşte să poarte diadema mamei mele. Amândoi am fost mişcaţi de această propunere. Meg a petrecut apoi ore bune cu designerul ei ca să ajusteze voalul pentru a se potrivi cu diadema, să i-l festoneze cu un model similar.

Totuşi, cu puţin înainte de nuntă, ne-a interpelat bunica. Ne-a oferit accesul la colecţia ei de diademe. Ne-a invitat la Palatul Buckingham ca Meg să le probeze. „Vă rog, veniţi!“, îmi amintesc că a spus ea.

Era o dimineaţă extraordinară. Am intrat în garderoba bunicii, aflată chiar lângă dormitorul ei, un loc în care nu fusesem niciodată. Bunica a chemat un expert în bijuterii, un istoric eminent care cunoştea povestea fiecărei nestemate din colecţia regală. Era prezentă, de asemenea, şi garderobiera şi confidenta bunicii, Angela. Pe masă erau înşirate cinci diademe, iar bunica a îndemnat-o pe Meg să o încerce pe fiecare în faţa unei oglinzi mari. Eu stăteam în spatele ei, privind-o.

Una era cu smaralde. Alta, cu acvamarin. Una mai spectaculoasă decât alta. Toate îmi tăiau răsuflarea.

Şi nu eram singurul în această situaţie. Bunica i s-a adresat lui Meg pe un ton afectuos:

— Ţi se potrivesc diademele.

Meg era de-a dreptul topită.

— Mulţumesc, doamnă!

Totuşi, una din cele cinci ieşea în evidenţă. Toţi am fost de acord cu asta. Era minunată şi părea făcută special pentru Meg. Bunica a spus că va fi pusă direct în seif şi că abia aştepta să o vadă pe capul lui Meg în ziua cea mare.

— Asigură-te că o probezi suficient înainte. Cu coafeza ta. E destul de complicat şi nu cred că vrei să faci asta abia în ziua nunţii.

Am plecat de la Palat copleşiţi de uimire, iubire şi gratitudine.

După o săptămână, am contactat-o pe Angela şi am rugat-o să ne trimită diadema aleasă pentru a începe probele. Ne făcuserăm temele şi vorbiserăm cu Kate despre experienţa ei şi

astfel aflaserăm că bunica avusese dreptate. Aranjarea diademei era un proces complex, elaborat. Mai întâi trebuia cusută de voal, după care stilistul trebuia să o prindă pe o șuviță din părul lui Meg. Complicat și de lungă durată – aveam nevoie de cel puțin o repetiție generală.

Totuși, nu știu din ce motiv, Angela nu ne-a răspuns la niciun mesaj. Și am tot încercat. Niciun răspuns.

Când, în sfârșit, am dat de ea, ne-a spus că diadema are nevoie de un ofițer și de o escortă a poliției ca să poată părăsi Palatul.

Asta mi se părea… o exagerare. Dar fie, mi-am zis, dacă așa cere protocolul, atunci hai să găsim un ofițer și un polițist și să-i dăm drumul. Intram deja în criză de timp.

— Nu se poate, a replicat ea fără nicio explicație.

— De ce nu se poate?

Avea programul mult prea ocupat. Evident, ne punea bețe-n roate, dar care era motivul? Nici măcar din întâmplare nu puteam ghici. M-am gândit să mă duc la bunica, dar asta ar fi condus la o confruntare directă, și nu eram sigur de partea cui s-ar fi aflat bunica.

Îmi imaginam că Angela ne putea face probleme și nu doream să mi-o fac dușman. Dar, mai presus de toate, se afla încă în posesia diademei. Deci toate cărțile erau la ea.

44

Deși presa o lăsase mai moale cu Meg, concentrându-se mai mult asupra nunții care se apropia, răul fusese deja făcut. După optsprezece luni în care jurnaliștii o împroșcaseră cu noroi, reușiseră să-i agite pe toți cârcotașii, care acum ieșeau târându-se de prin beciuri și vizuini. De când ne făcuserăm cunoscută relația, fuseserăm potopiți de insulte rasiste și de amenințări cu moartea pe rețelele sociale. („Pa și ne lasă, trădător de rasă!“) Însă acum nivelul oficial de alertă, folosit de securitatea Palatului ca etalon pentru alocarea personalului înarmat, atinsese culmi amețitoare. Din câteva întrevederi cu poliția am aflat că deveniserăm ținte ale teroriștilor și extremiștilor, punându-se chiar un preț pe capul nostru. Cândva, generalul Dannatt spusese că sunt un magnet de gloanțe și că oricine din preajma mea se află în pericol. Și iată că eram din nou un magnet de gloanțe, însă lângă mine avea să fie ființa pe care o iubeam cel mai mult pe lumea asta.

Apăruseră niște relatări în presă privind decizia Palatului de a-i oferi lui Meg instrucție în lupta de gherilă și tactici de supraviețuire, în eventualitatea vreunei tentative de răpire. Un bestseller[31] descrie ziua în care Forțele Speciale au venit la noi acasă, au înșfăcat-o pe Meg, au pus-o să treacă prin mai multe zile de simulări, au împins-o pe bancheta din spate sau în portbagajul unui automobil, demarând în trombă către o casă conspirativă – toate astea sunt, de fapt, baliverne. Lui Meg nu i s-a oferit nici măcar un minut de instrucție. Din contră, Palatul a vehiculat ideea de a nu-i oferi deloc protecție, având în vedere că eu eram abia al șaselea de pe lista moștenitorilor tronului. Așadar, cât mi-aș fi dorit ca relatările despre Forțele Speciale să fie măcar parțial adevărate! Cât îmi doream atunci să îmi sun colegii din Forțele Speciale și să-i chem s-o antreneze pe Meg, iar pe mine să mă re-antreneze. Sau, și mai bine, să contribuie la protecția noastră. Și, la drept vorbind, aș fi vrut chiar să trimit Forțele Speciale să meargă la Palat și să-mi aducă odată diadema.

Angela încă nu o livrase. Stilistul lui Meg venise tocmai din Franța pentru a face proba, iar diadema încă nu sosise. A trebuit să plece înapoi. Din nou i-am telefonat Angelei. Și, din nou, nimic. Într-un final, Angela și-a făcut apariția din senin la Palatul Kensington. Ne-am întâlnit în sala de audiențe.

Mi-a pus în față un aviz de însoțire a mărfii, pe care l-am semnat, după care mi-a înmânat diadema.

I-am mulțumit, deși am adăugat că ne-ar fi ușurat viața dacă ne-ar fi adus-o mai devreme. M-a săgetat cu privirea. A început să se ia de mine.

— Angela, chiar vrei să faci asta acum? Pe bune? Acum?

Mi-a aruncat o privire care mi-a dat fiori. Îi citeam limpede pe faţă ameninţarea: „Lasă că vezi tu!“

45

Meg şi-a petrecut luni bune încercând să-şi aline tatăl. Tot timpul apărea ceva nou în ziare despre el, ceva insultător, iar el punea mult la suflet. Mândria îi era rănită în permanenţă. În fiecare zi era publicată o fotografie umilitoare cu el. Thomas Markle şi-a cumpărat un nou WC. Tomas Markle şi-a cumpărat un bax de bere. Thomas Markle cu burta atârnând peste curea.

Noi înţelegeam. Meg i-a spus că ştiam foarte bine ce simţea. Presa, paparazzii erau îngrozitori. Era imposibil să ignori tot ce se scria. „Dar, te rog, încearcă să-i ignori când îi vezi. Tati, ignoră pe oricine te abordează. Ai grijă cu oricine se pretinde că ţi-e bun prieten.“ Părea că ascultă. Părea că, mental, e mult mai bine.

Apoi, în sâmbăta dinaintea nunţii, ne-a telefonat Jason. Aveam o problemă.

— Poftim?

— *Mail on Sunday* va publica o ştire conform căreia tatăl lui Meg a colaborat cu nişte paparazzi, pentru bani, şi că a regizat nişte instantanee.

I-am telefonat imediat lui Thomas Markle şi i-am spus ce avea să apară în presă. L-am întrebat dacă e adevărat. Dacă s-a lăsat fotografiat pentru bani.

— Nu.

— Putem nega povestea asta, tati, dar, dacă se dovedeşte că minţi, atunci nu vom mai fi în stare niciodată să negăm o ştire falsă despre noi sau despre copiii noştri. Aşa că este o chestiune foarte serioasă. Trebuie să ne spui adevărul.

A jurat că nu a furnizat nicio poză, că nu a luat parte la vreo astfel de şaradă şi că nu-i cunoştea pe paparazzii în cauză.

— Îl cred, mi-a şoptit Meg.

I-am spus că, în cazul acesta, ar fi mai bine să plece imediat din Mexic.

— Hărţuirea va atinge un nivel ridicat şi se va abate în rafale asupra ta, aşa că mai bine ai veni în Marea Britanie. Acum. O să-ţi închiriem un apartament în care să stai în siguranţă până la îmbarcarea în avion.

Air New Zealand, la clasa întâi, rezervat şi plătit de Meg. Aveam să trimitem imediat o maşină de la o firmă de securitate care să-l preia. A zis că mai avea nişte lucruri de făcut. Meg s-a schimbat la faţă. Ceva nu era cum ar fi trebuit să fie.

S-a întors spre mine şi a oftat:

— Minte!

Ştirea a fost publicată a doua zi şi era mai rău decât ne temeam. Era un video cu tatăl lui Meg întâlnindu-se cu paparazzii la un internet café. Fotografiile reprezentau o serie de instantanee regizate, inclusiv una în care el citea o carte despre Marea Britanie, ca şi cum s-ar fi documentat în vederea nunţii. Fotografiile, despre care se spunea că ar fi costat 100.000 de lire sterline, păreau să indice fără umbră de îndoială că tatăl lui Meg minţise. Jucase un rol în această farsă, poate ca să mai câştige nişte bani, sau pentru că îl aveau la mână cu ceva. Asta nu aveam de unde să ştim.

Titlul scria mare: „Tatăl lui Meg Markle e un escroc! Instantanee regizate pentru bani!“ Cu o săptămână înainte de nuntă, iată ce ţinea prima pagină a ziarelor. Deşi fotografiile fuseseră făcute cu câteva săptămâni în urmă, le păstraseră de rezervă până în cel mai devastator moment posibil.

La puţin timp după ce ştirea a apărut în presă, Thomas Markle ne-a trimis un SMS: „Îmi e atât de ruşine.“

L-am apelat imediat. Şi i-am trimis un SMS. Şi l-am sunat iar.

„Nu suntem supăraţi. Te rugăm, răspunde.“

Dar nu a răspuns. Apoi am aflat şi noi, odată cu restul lumii, că, după toate aparenţele, avusese un atac de cord şi că nu putea participa la nuntă.

46

În ziua următoare, Meg a primit un SMS de la Kate.

Se părea că exista o problemă cu rochiile domnişoarelor de onoare. Aveau nevoie de ajustări. Rochiile aveau o croială franţuzească şi erau doar însăilate pentru probe. Deci nu era mare lucru că trebuiau ajustate.

Meg nu i-a răspuns pe loc. Da, avea nenumărate mesaje legate de nuntă, însă cel mai mult era ocupată cu haosul iscat de problema cu tatăl ei. A doua zi de dimineaţă i-a scris lui Kate că, la Palat, îi stătea la dispoziţie croitorul nostru. Îl chema Ajay.

Dar asta nu era suficient. Au stabilit să vorbească mai pe larg în după-amiaza aceea.

— Rochia lui Charlotte este prea mare, prea lungă şi arată ca un sac. A izbucnit în lacrimi când a probat-o acasă.

— Da, şi eu ţi-am spus că încă de la opt dimineaţa vă stă la dispoziţie croitorul nostru. Aici. La Palatul Kensington. Nu poţi s-o aduci pe Charlotte să-i fie ajustată rochia, aşa cum au făcut şi alte mame?

— Nu, toate rochiile trebuie refăcute.

Însuşi designerul ei fusese de acord cu asta, a completat Kate. Meg a întrebat-o dacă are idee prin ce trece în momentele acelea. În legătură cu tatăl ei.

Kate a răspuns că ştie foarte bine, însă rochiile…

— Iar nunta este în patru zile!

— Da, Kate, ştiu…

Dar Kate mai avea şi alte nemulţumiri cu felul în care Meg îşi planificase nunta. Ceva legat de petrecerea pentru paji.

— Pentru paji? Jumătate din copiii de la nuntă sunt din America. Nici măcar nu au sosit încă.

Şi discuţia a continuat tot aşa.

— Nu ştiu ce altceva să mai spun. Dacă rochia nu-i vine bine, te rog, adu-o pe Charlotte la Ajay. A aşteptat toată ziua.

— Bine!

La scurtă vreme după această conversaţie, am ajuns acasă şi am găsit-o pe Meg pe podea. Plângea.

Nu-mi plăcea s-o văd atât de supărată, însă nu credeam că era aşa o mare catastrofă. Emoţiile erau la cote maxime, bineînţeles, mai ales după stresul din ultima săptămână, din ultima lună, din ultima zi. Era de nesuportat, dar era şi temporar. Kate nu intenţionase să o rănească.

Într-adevăr, în dimineaţa următoare, Kate a venit cu un buchet de flori cu o cartolină ataşată în care îşi exprima părerea de rău. Prietena cea mai bună a lui Meg, Lindsay, era în bucătărie când şi-a făcut apariţia Kate.

O simplă neînţelegere, mi-am spus.

47

În ajunul nunţii, am fost la Coworth Park Hotel. O cabană privată. Alături de mine erau câţiva amici şi am băut câteva pahare împreună. Unul a observat că sunt un pic cam abătut.

— Da, aşa e. S-au întâmplat cam multe.

Nu am vrut să intru în detalii. Treaba cu tatăl lui Meg sau cea cu Kate şi rochiţa sau temerea constantă ca nu cumva cineva din mulţime să facă ceva nechibzuit – mai bine să nu vorbesc despre toate astea.

Cineva m-a întrebat despre fratele meu. Unde e Willy? Şi, din nou, am dat un răspuns evaziv. Un alt subiect dureros. Spusese că ne însoţeşte în acea seară, însă, la fel ca tatăl lui Meg, anulase vizita în ultimul moment.

Îmi spusese asta chiar înainte să ia ceaiul cu bunica:

— Nu pot să vin, Harold. Kate şi copiii…

I-am amintit că asta era tradiţia noastră, că şi înaintea nunţii lui luaserăm cina împreună, că apoi merseserăm împreună să salutăm mulţimile.

A ţinut-o pe a lui:

— Nu pot.

Am insistat:

— De ce te porţi aşa, Willy? Am stat cu tine toată noaptea dinaintea căsătoriei tale cu Kate. De ce faci asta?

M-am întrebat care este, de fapt, problema lui. Îi părea rău că nu este el cavalerul de onoare? Se supărase că îl rugasem asta pe vechiul meu prieten Charlie? (Palatul promovase povestea că Willy era cavalerul de onoare, aşa cum lansase zvonul şi despre mine la nunta lor.) Oare avea vreo legătură cu asta? Sau era vreo reminiscenţă după operaţiunea Barba-gate? Sau era supărat în legătură cu disputa dintre Kate şi Meg? Nu-mi dădea niciun indiciu. Doar continua să refuze. Asta în vreme ce mă întreba de ce contează atât de mult pentru mine.

— De ce ţii să saluţi mulţimile, Harold?

— Pentru că aşa mi-a spus biroul de presă. Aşa cum am făcut la nunta ta.

— Nu trebuie să-i asculţi.

— De când mama naibii nu trebuie?

Deja mă săturasem. Întotdeauna crezusem că, în ciuda problemelor, legătura dintre noi era mai puternică. Crezusem că relaţia noastră frăţească va învinge nişte neînţelegeri privind rochia domnişoarei de onoare sau barba mea. Dar se părea că nu.

Apoi, după ce a plecat de la bunica, pe la şase seara, Willy mi-a trimis un SMS. Se răzgândise. Venea. Oare intervenise bunica? Nu conta. I-am mulţumit din toată inima, fericit.

Puţin mai târziu, ne-am întâlnit afară şi ne-am urcat într-o maşină care ne-a dus la King Edward Gate. Am coborât şi am mers prin mulţime, mulţumindu-le oamenilor pentru prezenţă. Ne-au făcut urări de bine şi ne-au trimis bezele. Le-am făcut cu mâna de rămas-bun şi am urcat din nou în maşină.

La plecare, l-am invitat pe Willy la cină. I-am propus să stea peste noapte, aşa cum făcusem şi eu în ajunul nunţii lui.

Venea la cină, dar nu putea rămâne la mine.

— Hai, Willy, te rog!

— Îmi pare rău, Harold! Nu pot. Copiii.

48

Stăteam în faţa altarului şi îmi netezeam uniforma de cavalerie în vreme ce Meg venea spre mine parcă plutind. Mă chinuisem să aleg cea mai potrivită muzică pentru drumul ei spre altar şi, în cele din urmă, mă oprisem asupra unei cantate de Handel, „Izvorul veşnic al luminii divine“.

Acum, când glasul solistei răsuna către înalt, mi-am spus că făcusem o alegere bună. Şi, într-adevăr, pe măsură ce Meg se apropia, îi mulţumeam Domnului pentru toate alegerile mele.

Mă miram cum de mai puteam auzi muzica peste sunetul bătăilor inimii mele când Meg a urcat treptele şi m-a luat de mână. Prezentul dispărea, iar trecutul îmi revenea în minte. Primele noastre mesaje pe Instagram. Prima întâlnire la Soho House. Prima excursie în Botswana. Primele noastre schimburi de mesaje după ce telefonul meu ajunsese în râu. Primul pui fript făcut de noi. Primele zboruri dus-întors peste Atlantic. Prima oară când i-am declarat „te iubesc“ şi ea mi-a răspuns la fel. Guy în ghips. Steve, lebădoiul morocănos. Lupta anevoioasă de a o apăra de presă. Şi iată-ne acum ajunşi la linia de sosire. Sau linia de start.

În ultimele luni, foarte puţine lucruri merseseră conform planului. Însă mi-am spus că nu acela era planul. Acesta era. Dragostea.

Am aruncat o privire către tata, care o condusese pe Meg la altar pe ultima bucată a traseului. Nu era tatăl ei, dar era cineva la fel de special, iar ea era foarte impresionată. Nu compensa purtarea propriului ei tată, felul în care îl tratase presa, însă era de mare ajutor.

Mătuşa Jane a citit ceva în onoarea mamei mele. Din Cântarea cântărilor. Fusese alegerea mea şi a lui Meg.

Ridică-te, iubita mea, şi vino, frumoasa mea…

O, pune-mă pe inimă pecete, pecete vreau să fiu pe braţul tău!

Că tare precum Moartea e Iubirea şi crudă precum Iadul e Ardoarea.[32]

Tare precum moartea. Crudă precum iadul. Da, mi-am zis. Aşa e.

Arhiepiscopul a întins inelele cu mâini tremurânde. Eu uitasem, dar el nu: douăsprezece camere aţintite asupra noastră, două miliarde de telespectatori, fotografi agăţaţi de grinzi, mulţimi imense adunate afară aplaudând şi aclamând.

Am schimbat verighetele pe care Meg le comandase din aceeaşi pepită de aur galez din care le comandase şi Kate pe ale lor. Bunica îmi spusese că era aproape tot ce mai rămăsese din acel aur. Ultima părticică de aur. Exact asta era Meg pentru mine.

Arhiepiscopul a ajuns la partea oficierii propriu-zise, rostind câteva cuvinte prin care eram desemnaţi duce şi ducesă de Sussex, titluri acordate de bunica, ne-a unit până când moartea avea să ne despartă, deşi mai făcuse ceva similar şi cu câteva zile în urmă, în grădina noastră – o mică ceremonie doar cu noi doi, singurii martori fiind Guy şi Pula. Fără legături oficiale, ci doar în sufletele noastre. Eram recunoscători fiecărei persoane din capelă şi din jurul ei, fiecărui telespectator, însă iubirea noastră începuse în privat, astfel încât şi consacrarea iubirii, primele jurăminte, am vrut să fie făcute în privat. Aşa magică cum era ceremonia în sine, amândoi ne simţeam oarecum înfricoşaţi de mulţimea spectatorilor.

Pentru a explica acest sentiment: primul lucru pe care l-am observat când am păşit printre rândurile de scaune afară din biserică, pe lângă un şuvoi de feţe zâmbitoare, au fost trăgătorii de elită. Pe acoperişuri, printre şiragurile de fanioane, în spatele ploii de confetti. Poliţia îmi spusese că era ceva neobişnuit, dar necesar.

Şi se datora numărului fără precedent de mare al ameninţărilor primite.

49

Luna de miere a fost un secret bine păstrat. Am părăsit Londra într-o dubă pentru transport de mobilă, cu geamurile acoperite cu cartoane, şi ne-am dus pe coasta Mediteranei pentru o vacanţă de zece zile. Era minunat să fii departe, pe mare, sub razele soarelui. Însă ne simţeam rău. Planificarea nunţii pas cu pas ne epuizase.

Ne-am întors exact la timp pentru aniversarea oficială a bunicii, în iunie. Parada Trooping the Color —— una dintre primele apariţii în public ca proaspăt căsătoriţi. Toţi cei prezenţi erau într-o stare de spirit excelentă, optimistă.

Apoi Kate a întrebat-o pe Meg ce părere are despre prima ei participare la paradă. Meg i-a răspuns: „Plină de culoare“. Apoi o tăcere plictisitoare ameninţa să ne înghită cu totul.

După câteva zile, Meg a pornit în prima ei călătorie regală alături de bunica. Era foarte îngrijorată, însă s-au înţeles de minune. Dragostea lor faţă de câini le-a înlesnit dialogul, iar Meg a făcut tot ce i-a stat în putinţă să fie relaxată.

Radia când s-a întors din acea călătorie. „S-a creat o legătură. Între regină şi mine s-a creat cu adevărat o legătură. Am vorbit despre cât de mult îmi doresc să devin mamă, iar ea mi-a zis că cea mai bună cale de a intra în travaliu este o călătorie hurducată cu maşina. I-am spus că voi ţine cont de asta la vremea potrivită."

Lucrurile se vor schimba de-acum, ne-am spus noi.

Presa, în schimb, a declarat acea călătorie un dezastru. Au catalogat-o pe Meg drept încăpăţânată, infatuată, fără habar de protocolul regal, şi asta pentru că făcuse greşeala de neimaginat de a se urca în maşină înaintea bunicii. De fapt, Meg nu făcuse decât să urmeze indicaţiile bunicii. Ea îi spusese să urce, şi Meg a urcat.

Dar asta nu avea nicio importanţă. Subiectul a fost dezbătut zile în şir – Meg încălcase protocolul, era lipsită de clasă deoarece îndrăznise să nu poarte pălărie în prezenţa bunicii. Palatul în mod expres îi spusese lui Meg să nu poarte pălărie. Apoi bunica a purtat haine verzi la comemorarea victimelor de la Grenfell Tower, însă nimeni nu o instruise pe Meg să se îmbrace în verde, astfel încât ziarele au scris că nu-i păsa de victime.

„Palatul va da un telefon. Vor rectifica ştirea", i-am zis eu. Dar cei de la Palat nu au făcut-o.

50

Willy şi Kate ne-au invitat la un ceai. Pentru a lămuri lucrurile.

Iunie 2018.

Ne-am dus într-o după-amiază târzie. Meg a făcut ochii mari când a trecut pragul casei şi a traversat sala de la intrare, apoi un coridor până în biroul lor.

„Oho!" s-a minunat Meg de mai multe ori. Tapetul, mulajul coroanei, cărţile aranjate pe culori pe rafturile din lemn de nuc, arta nepreţuită. Superb. Ca într-un muzeu. Şi le-am spus amândoi asta. Le-am făcut o mulţime de complimente cu ocazia renovării, deşi ne gândeam jenaţi la lămpile noastre IKEA, la canapeaua pe care tocmai o cumpăraserăm la reducere de pe sofa.com, cu cardul lui Meg.

Acolo, Meg şi cu mine ne-am aşezat pe o canapea cu două locuri, de la un capăt al camerei, iar Kate, în faţa noastră, pe băncuţa învelită în piele din faţa şemineului, cu Willy la stânga ei, pe un fotoliu. Între noi se găsea o tavă cu ceai şi biscuiţi. Timp de zece minute, am purtat o conversaţie clasică. Ce mai fac copiii? Cum a fost în luna de miere?

Meg a sesizat tensiunea creată între noi patru şi s-a gândit că se datorează zilelor de început când ea a intrat în familia noastră – o neînţelegere ce aproape că trecuse fără a fi observată. Kate crezuse că Meg doreşte datele de contact ale creatorilor ei de modă. Însă Meg avea designerii ei. Să fi pornit atunci cu stângul? Apoi, a adăugat Meg, totul a căpătat proporţii odată cu nunta şi blestematele alea de rochii pentru domnişoarele de onoare.

Dar s-a dovedit că erau multe altele… despre care noi habar nu aveam. Totuşi, pentru eventualitatea în care Willy şi Kate erau supăraţi pe noi, ne-am cerut scuze.

La rândul nostru, le-am spus că n-am fost prea încântaţi când am văzut că Willy şi Kate au făcut schimbări în legătură cu amplasarea locurilor la masă şi s-au aşezat în altă parte decât fusese stabilit. Noi urmaserăm tradiţia americană, plasând perechile împreună, însă lor nu le plăcuse această tradiţie, astfel încât masa lor era singura la care soţii stăteau separaţi.

Ei au susţinut că nu fusese ideea lor, ci a altcuiva. Şi au mai spus că aşa făcuserăm şi noi la nunta Pippei. Dar nu era adevărat. Deşi am fi vrut. Între noi exista un imens aranjament floral şi, deşi ne doream cu disperare să stăm împreună, nu am făcut nimic în acest sens.

Aveam senzația că toate aceste încercări de a lămuri situația nu duc la nimic bun. Nu ajungeam nicăieri. Kate a privit pe fereastră, la grădină, strângând atât de tare marginile husei din piele, încât degetele i se albiseră, apoi a spus că îi datorăm nişte scuze.

— Pentru ce? a întrebat Meg.

— Mi-ai rănit sentimentele, Meghan.

— Când? Te rog, aminteşte-mi.

— Când ți-am spus că nu-mi aduc aminte ceva, iar tu ai zis că e din cauza hormonilor.

— La ce te referi?

Kate a pomenit despre o convorbire telefonică în care discutaseră despre programarea repetițiilor pentru nuntă.

— A, da, îmi amintesc! a spus Meg. Nu-ți aduceai aminte ceva, iar eu ți-am spus că nu e mare scofală, că e de la „creierul de bebeluş“. Pentru că tocmai născuseşi. Era de la hormoni.

Kate a făcut ochii mari.

— Da. Ai vorbit despre hormonii mei. Nu eram suficient de apropiate încât să vorbim despre hormonii mei!

A fost rândul lui Meg să facă ochii mari. Părea sincer nedumerită.

— Îmi pare rău că am discutat despre hormonii tăi. Aşa discut eu cu prietenele mele.

Willy a îndreptat degetul spre Meg.

— Aşa ceva este nepoliticos, Meghan. E ceva ce în Marea Britanie nu se face!

— Te rog frumos să nu mă mai amenințI cu degetul!

Oare toate astea se întâmplau cu adevărat? La asta se ajunsese? Să țipe unul la altul pentru nişte locuri inversate la nuntă şi pentru hormoni? Meg a spus că niciodată nu a făcut ceva cu intenția de a o răni pe Kate, iar dacă a făcut-o, o roagă pe Kate să îi spună, pentru a nu mai repeta greşeala.

Ne-am îmbrățişat cu toții. Oarecum. Apoi am spus că e timpul să plecăm.

51

Personalul nostru a simțit tensiunile dintre noi, citind şi ceea ce se scria prin presă, şi astfel s-au iscat disensiuni şi pe la birou. Oamenii se aliau cu o tabără sau alta. Echipa Cambridge contra echipei Sussex. Rivalitate, gelozie, agende aflate în competiție – toate astea otrăveau atmosfera.

Faptul că toată lumea muncea aproape nonstop nu ajuta cu nimic. Erau atâtea cereri din partea presei, atâtea erori ce trebuiau clarificate, iar noi nu aveam la dispoziție personal şi resurse suficiente. În cel mai bun caz, reuşeam să rezolvăm cam zece procente din tot ce trebuia făcut. Nervii erau zdruncinați, oamenii se vânau unul pe altul. Într-o astfel de atmosferă nu era loc de critică constructivă. Toate feedbackurile erau văzute ca un afront, o insultă.

De multe ori, câte un membru al personalului se prăbuşea cu capul pe birou şi plângea.

Şi pentru toate astea, pentru fiecare mărunțiş, Willy acuza o singură persoană. Meg. Mi-a zis-o de câteva ori şi o dată chiar s-a înfuriat când i-am atras atenția că întrece măsura. Nu făcea decât să se bazeze pe falsurile din presă, repetând ce citise sau ce i se spusese. Şi, după cum i-am zis, marea ironie consta în faptul că adevărații ticăloşi erau cei pe care el îi adusese să lucreze pentru noi, oameni de la guvern care nu păreau imuni la astfel de conflicte, ci chiar dependenți de ele. Aveau înclinația de a înjunghia pe la spate, talentul de a băga intrigi şi în permanență asmuțeau cele două tabere ale personalului una împotriva celeilalte.

Între timp, în toiul acestor animozități, Meg reuşea să-şi păstreze calmul. În ciuda a ceea ce se spunea despre ea, eu nu am auzit-o niciodată vorbind de rău pe cineva sau adresându-i cuiva cuvinte urâte. Din contră, am văzut-o făcând tot ce poate pentru a se înțelege cu toată lumea, pentru a răspândi în jur bunătate. A trimis bilete de mulțumire scrise de mână, s-a

interesat de angajaţii bolnavi, a trimis coşuri cu mâncare, cu flori sau cu bunătăţi oricui se lupta cu probleme, cu depresia sau chiar cu boala. Biroul era deseori întunecat şi rece, astfel că ea a încercat să-l facă mai primitor cumpărând lămpi şi aeroterme, toate din banii ei. Le-a adus angajaţilor pizza şi biscuiţi, a organizat petreceri şi ieşiri la o îngheţată. A împărţit cu toate femeile din echipă produsele de protocol primite – haine, parfumuri şi cosmetice.

Stăteam şi mă minunam de abilitatea sau determinarea ei de a vedea mereu doar ce-i mai bun în om. Mărinimia ei mi-a fost revelată într-o zi când am aflat că domnul R, vecinul de deasupra de pe vremea când locuiam în vizuina de bursuc, trecuse printr-un eveniment cumplit. Fiul său adult decedase.

Meg nu-i cunoştea pe domnul R sau pe fiul său. Dar ştia că această familie îmi fusese vecină şi îi văzuse deseori plimbându-şi câinii. I-a părut extrem de rău pentru pierderea suferită şi i-a scris tatălui o scrisoare de condoleanţe, în care îi spunea că ar fi vrut să-l îmbrăţişeze, însă nu ştia dacă se cuvine să facă asta. Alături de scrisoare a trimis şi o gardenie pentru a fi plantată în memoria fiului său. O săptămână mai târziu, domnul R a venit la uşa noastră la Nott Cott. I-a înmânat lui Meg un bilet de mulţumire şi a îmbrăţişat-o strâns. Şi m-am simţit atât de mândru de Meg şi am regretat nespus cearta mea cu domnul R.

Mai mult, am regretat neînţelegerile dintre familia mea şi soţia mea.

52

Nu mai voiam să aşteptăm. Amândoi doream să ne întemeiem o familie în toată regula, fără amânare. Munceam de ne săreau capacele, aşa ne cerea slujba, iar momentul nu era ideal, dar ghinion. Pentru noi asta fusese dintotdeauna prioritatea numărul unu.

Ne făceam griji în privinţa stresului de zi cu zi, care o putea împiedica pe Meg să rămână însărcinată. Toate necazurile începuseră să-şi lase amprenta asupra lui Meg; slăbise foarte mult în ultimul an, în ciuda plăcintelor cu carne şi cartofi. „Mănânc mai mult decât oricând“, îmi spunea ea – şi totuşi cântarul arăta tot mai puţin.

Nişte prieteni ne-au recomandat o doctoriţă care practica medicina ayurvedică, cu ajutorul căreia ei reuşiseră să aibă un copil. Din câte am înţeles, medicina ayurvedică împarte oamenii în mai multe categorii. Nu-mi aduc aminte în ce categorie o încadrase pe Meg doctoriţa de la acest cabinet, însă ne-a confirmat suspiciunea că pierderea în greutate era o barieră în calea sarcinii.

Mai pune pe tine două, trei kilograme şi vei rămâne însărcinată, a asigurat-o doctoriţa.

Aşadar, Meg s-a pus pe mâncat, şi a tot mâncat, şi curând s-a îngrăşat cu cele două, trei kilograme recomandate. Am început să urmărim cu speranţă zilele din calendar.

Către sfârşitul verii lui 2018, am mers în Scoţia, la Castelul Mey, ca să petrecem câteva zile alături de tata. Legătura dintre Meg şi tata, puternică încă de la început, s-a întărit pe perioada acelui weekend. Într-o seară, la un cocktail înainte de cină, cu Fred Astaire cântând pe fundal, am descoperit că Meg avea aceeaşi dată de naştere cu ruda favorită a tatei, Gan-Gan: 4 august.

— Uimitor! a zis tata cu un zâmbet.

Amintirea lui Gan-Gan şi legătura dintre străbunica şi soţia mea l-au însufleţit pe tata, care a început să depene poveşti pe care nu le mai auzisem niciodată, creând un adevărat spectacol pentru Meg.

Una dintre ele ne-a încântat în mod deosebit, ne-a stârnit imaginaţia. Era despre *selkie*.

— Despre ce, tată?

Despre sirene scoţiene, ne-a lămurit el. Luau forma unor foci şi înotau de-a lungul ţărmului, lângă castel, la o aruncătură de băţ de locul în care stăteam acum.

— Deci, când vedeţi o focă, nu se ştie niciodată… Cântaţi-i ceva. Deseori vă răspunde în acelaşi fel.

— Ei, haide! Astea-s basme, tată!

— Nu, este adevărul gol-goluț!

Și oare mi-am imaginat eu, sau tata ne-a asigurat că aceste sirene ne pot îndeplini o dorință?

La cină, am vorbit puțin și despre stresul în care ne aflam. Dacă am fi putut convinge presa să păstreze distanța, măcar pentru o vreme… Tata a încuviințat. Însă a simțit nevoia să ne reamintească…

— Da, da, tată. Știm. Nu citim.

A doua zi dimineață, la ceai, atmosfera minunată se prelungise. Toți eram veseli, vorbeam vrute și nevrute, când majordomul tatei a dat buzna în cameră, trăgând după el telefonul cu fir.

— Alteța Voastră, Maiestatea Sa!

Tata a sărit repede în picioare. Și da, a întins mâna după receptor.

— Îmi pare rău, domnule, dar vrea să vorbească cu ducesa.

— Ah!

Eram cu toții uimiți. Meg a luat timid receptorul.

Se părea că bunica o sunase pe Meg ca să vorbească despre tatăl ei. Îi răspundea scrisorii pe care i-o adresase Meg, cerându-i sfatul și ajutorul. Meg îi spusese că nu știe cum să împiedice presa să-i mai ia interviuri și să-l ademenească să spună lucruri oribile. Bunica i-a sugerat să lase presa și să meargă să vorbească direct cu tatăl ei, să-i bage cumva mințile-n cap.

Meg i-a explicat că el locuia în Mexic, într-un orășel de la graniță, și nu știa cum ar putea trece neobservată și în siguranță prin aeroport și prin lanțul de jurnaliști care înconjurau casa, apoi iar prin acea parte a orașului până la aeroport.

Bunica a luat la cunoștință multele probleme care interveneau în planul propus.

— În acest caz, poate îi trimiți o scrisoare?

Tata a fost de acord. Era o idee minunată.

53

Meg și cu mine am coborât pe plaja din fața castelului. O zi răcoroasă, dar soarele strălucea puternic. Ne-am așezat pe pietre, privind în largul mării. Printre toate insulițele din alge mătăsoase am văzut… ceva.

Un cap. O pereche de ochi plini de viață.

— Ia uite! O focă!

Animalul tot își scotea capul la suprafață, apoi se scufunda. Era limpede că ochii lui ne urmăreau.

— Uite! Încă una!

După cum ne învățase tata, m-am dus la marginea apei și le-am cântat o serenadă.

— Auuuuu!

Niciun răspuns.

Meg a venit lângă mine și le-a cântat. Și, bineînțeles, ele i-au răspuns.

„E cu adevărat magică“, mi-am spus. Până și focile o recunoșteau. Dintr-odată, toate capetele s-au ițit din valuri și au început să-i cânte:

— Auuuuu!!!

Un spectacol de operă al focilor.

Era o superstiție prostească, dar nu-mi păsa. Eu l-am considerat un semn de bun augur. M-am dezbrăcat, am sărit în apă și am înotat spre ele.

Mai târziu, bucătarul australian al tatei a rămas oripilat. Ne-a spus că fusese o idee extraordinar de proastă, mai proastă decât a te scufunda nepăsător în apele întunecate ale fluviului Okavango. Partea asta de coastă a Scoției era plină de balene ucigașe, iar a le cânta focilor însemna a le chema la o moarte înecată în sânge.

Am clătinat din cap. Fusese o poveste atât de frumoasă. De ce devenise sumbră atât de repede?

54

Lui Meg i-a întârziat ciclul. Am cumpărat două teste de sarcină, unul fiind de rezervă, dar le-a luat pe amândouă în baia de la Nott Cott.

Eu mă întinsesem pe pat şi, în vreme ce o aşteptam să iasă… am adormit. Când m-am trezit, stătea lângă mine.

— Ce s-a întâmplat? Este…?

A zis că nu s-a uitat. M-a aşteptat şi pe mine.

Testele erau pe noptieră. Acolo nu ţineam decât câteva lucruri, printre care şi cutiuţa albastră cu o şuviţă din părul mamei. Aşa, mi-am zis, foarte bine. Ia să vedem ce poate face mama în această situaţie?

M-am întins după teste şi am tras cu ochiul în micile ferestre.

Albastre. Un albastru intens. Ambele. Albastru însemna… un bebe.

— O, ce chestie!

— Păi…

— Atunci…

Ne-am îmbrăţişat şi ne-am sărutat.

Am pus testele la loc pe noptieră.

„Mulţumesc, sirenelor!“ am spus în gând.

„Mulţumesc, mami!“

55

Euge se mărita cu Jack, iar noi eram foarte fericiţi pentru ea, dar şi pentru noi, oarecum din egoism, pentru că Jack era una dintre persoanele noastre favorite. Meg şi cu mine trebuia să plecăm în primul nostru turneu oficial în străinătate, ca soţ şi soţie, însă am amânat plecarea cu mai multe zile ca să putem participa la nuntă.

Pe de altă parte, numeroasele întruniri cu ocazia căsătoriei ne ofereau ocazia de a-i lua deoparte, unul câte unul, pe membrii familiei şi de a le împărtăşi vestea cea bună.

La Windsor, chiar înaintea unei recepţii în cinstea miresei şi mirelui, l-am surprins pe tata singur în cabinetul său. Stătea la birou, în poziţia care îi oferea panorama favorită: Aleea Lungă a parcului. Toate ferestrele erau deschise ca să mai răcorească puţin camera şi o adiere îi umfla hârtiile, care erau aşezate în turnuleţe, peste fiecare tronând câte un prespapier. A fost încântat să audă că va fi bunic pentru a patra oară. Zâmbetul lui larg mi-a încălzit inima.

După recepţie, în St. George’s Hall, Meg şi cu mine l-am tras deoparte pe Willy. Ne aflam într-o sală mare, cu armuri atârnate pe pereţi. O încăpere ciudată, un moment la fel de ciudat. I-am şoptit vestea, iar el a zâmbit şi a zis că trebuie să afle şi Kate. Soţia lui stătea de vorbă cu Pippa în partea opusă a sălii. Am zis că putem să mergem la ea mai târziu, dar el a insistat. Ne-am dus până la ea şi i-am spus, iar ea ne-a oferit un zâmbet larg şi ne-a felicitat din inimă.

Amândoi au reacţionat exact aşa cum sperasem – cum îmi dorisem.

56

După câteva zile, sarcina a fost anunţată public. Presa a declarat că Meg se luptă cu oboseala şi ameţeala şi că nu poate reţine mâncarea în stomac, mai ales dimineaţa, toate astea fiind neadevărate. Era obosită, dar altfel era ca un motoraş. Într-adevăr, era norocoasă că nu suferea de greţuri matinale, având în vedere că ne îmbarcam pentru un turneu foarte solicitant.

Oriunde mergeam, se adunau mulţimi numeroase, iar ea nu le dezamăgea. Peste tot în Australia, Tonga, Fiji, Noua Zeelandă uimea pe toată lumea. După un discurs emoţionant, toţi s-au ridicat în picioare s-o aplaude.

Era atât de strălucitoare în ziua aceea, la mijlocul turneului, încât am simţit nevoia să o… avertizez: „Îţi faci treaba prea bine, iubirea mea. Mult prea bine. Faci ca totul să pară prea uşor. Aşa a început totul… în cazul mamei.“

Poate că păream nebun, paranoic. Însă oricine ştia că situaţia mamei a mers din rău în mai rău când a arătat întregii lumi, mai ales familiei, că e mai bună la turnee, mai bună la interacţiunea cu oamenii, mai bună la a se purta „regeşte“ decât avea dreptul să fie.

Atunci fusese momentul când lucrurile luaseră o întorsătură urâtă.

Am revenit acasă, unde am fost întâmpinaţi cu bucurie şi cu articole entuziaste. Meg, viitoarea mămică, reprezentanta fără cusur a Coroanei, era preamărită. Niciun cuvânt negativ nu a fost scris despre ea. S-a schimbat treaba, ne-am zis. S-a schimbat în sfârşit. Dar apoi s-a schimbat la loc. Şi cât de tare s-a schimbat!

Tot felul de poveşti au început să apară precum ciupercile după ploaie. Mai întâi, o mizerie scrisă de un biograf „la comandă“ al tatei, care a zis că am făcut un mare scandal înainte de nuntă. Apoi, o poveste inventată despre Meg, care cică îşi făcea personalul să se simtă prost, îl exploata, comiţând păcatul de neiertat de a trimite e-mailuri dis-de-dimineaţă. (Se întâmpla să fie trează la ora aceea, deoarece dorea să ţină legătura cu prietenii nocturni din America, dar asta nu însemna că aştepta un răspuns instantaneu.) Se scria că a determinat-o pe asistenta noastră să-şi dea demisia; în realitate, acelei asistente i se ceruse demisia direct de la departamentul de resurse umane al Palatului, după ce noi am adus dovezi că se folosise de poziţia de asistentă a lui Meg ca să obţină nişte gratuităţi. Dar, pentru că nu puteam vorbi public despre motivele plecării asistentei, zvonurile au completat golul. În multe privinţe, acesta a fost adevăratul punct de start al necazurilor. La scurt timp, naraţiunea „Ducesei dificile“ s-a propagat în ziare.

Apoi, într-un tabloid, a apărut scorneala legată de diademă. Articolul pretindea că Meg ceruse o anumită diademă care îi aparţinuse mamei mele şi, când regina o refuzase, eu m-am înfuriat şi am zis: „Când Meghan vrea ceva, Meghan primeşte!“

După câteva zile, a venit şi lovitura de graţie: din partea unui corespondent regal, o poveste ştiinţifico-fantastică în care era descrisă o „răceală crescândă“ (Dumnezeule mare!) între Kate şi Meg, datorată faptului că Meg o făcuse pe Kate să plângă din cauza rochiilor domnişoarelor de onoare – informaţii aflate din „două surse“.

Acest corespondent regal întotdeauna m-a exasperat. Întotdeauna, dar întotdeauna înţelegea pe dos lucrurile. Însă aici nu mai era vorba de neînţelegere. Am citit articolul, nevenindu-mi să cred. Meg nu l-a citit. Ea nu mai citea nimic.

Totuşi a aflat despre el, din moment ce doar despre asta se vorbea în Marea Britanie în ultimele douăzeci şi patru de ore. Şi, cât voi trăi, nu voi uita cum m-a privit în ochi şi pe ce ton mi-a adresat întrebarea: „Haz, am făcut-o să plângă? EU am făcut-o să plângă?“

57

Am organizat o nouă întâlnire cu Willy şi Kate. De data aceasta, pe terenul nostru.

10 decembrie. Dimineaţa devreme.

Ne-am adunat în anexa din faţa casei, iar de data aceasta am trecut peste conversaţiile de complezenţă. Kate a intrat direct în subiect şi a spus că ştie foarte bine că poveştile din ziare despre cum Meg o făcuse să plângă sunt false.

— Meghan, ştiu că eu sunt cea care te-a făcut să plângi.

Am răsuflat uşurat. „Un început excelent“, mi-am spus.

Meg a apreciat scuzele, dar a dorit să ştie de ce ziarele scriseseră aşa ceva şi de ce nimeni nu le-a dezminţit. Cu alte cuvinte:

— De ce biroul vostru de presă nu mă apără? De ce nu i-au dat un telefon acelei femei dezgustătoare care a scris articolul, ca să-i ceară să retracteze cele spuse?

Kate, tulburată, nu a răspuns, iar Willy a intervenit cu niște eschivări chipurile de susținere, însă eu deja știam adevărul. Nimeni de la Palat nu o putea apela pe acea ziaristă, deoarece asta ar fi invitat replica inevitabilă: „Dacă povestea e falsă, atunci care este cea reală?“ Ce s-a întâmplat cu adevărat între cele două ducese? Iar această uşă nu trebuia deschisă, deoarece ar fi însemnat o pată pe obrazul viitoarei regine. Întotdeauna monarhia trebuie protejată, cu orice preț.

Am trecut de la întrebarea ce e de făcut cu această poveste la cea despre sursa ei. Cine ar fi putut dezvălui așa ceva? De unde se produsese scurgerea de informații? Cine a făcut-o? Am întors problema pe toate fețele. Lista suspecților s-a micșorat până aproape de dispariție.

Într-un final, Willy s-a lăsat pe spătar și a recunoscut că, hm, cât noi eram plecați în turneu în Australia, el și Kate au fost invitați la cină de tata și Camilla… și, vai, a zis el jenat, a lăsat să-i scape faptul că între cele două cupluri existase o mică ciondăneală…

Mi-am acoperit fața cu palma. Meg a împietrit. S-a lăsat o tăcere apăsătoare. Deci acum știam. I-am spus lui Willy: „Tu… dintre toți oamenii… ar fi trebuit să știi…“ El a dat din cap. Știa.

Liniște deplină.

Era timpul ca ei să plece.

58

Și poveștile continuau. O știre după alta. De multe ori mă gândeam la domnul Marston și la clopoțelul lui bezmetic care suna fără încetare.

Cine poate uita valul de știri de primă pagină care o făceau pe Meg unica responsabilă pentru apocalipsă? Mai exact, fusese „prinsă“ mâncând o tartină cu avocado și, dintr-o suflare, o puzderie de știri explicau cum recoltarea fructelor de avocado ducea la grăbirea distrugerii pădurilor tropicale, la destabilizarea țărilor în curs de dezvoltare și la finanțarea terorismului. Bineînțeles, nu de mult, aceeași presă se dăduse în vânt după dragostea lui Kate față de avocado. (O, cum îi face tenul să strălucească!)

De observat că, pe la vremea aceea, supernarațiunea subînțeleasă în fiecare știre începuse să se schimbe. Nu mai era vorba doar despre disputa dintre două femei, dintre două ducese aflate în dezacord, nici măcar între două familii. Acum era vorba despre o vrăjitoare care îndepărta pe toată lumea din jurul ei, iar acea persoană era soția mea. Dar, pentru a construi această narațiune, era clar că presa avea nevoie de sprijinul uneia sau chiar al mai multor persoane din interiorul Palatului. Cineva care îi purta pică lui Meg.

Într-o zi, titlurile spuneau: „Câh – lui Meg i se vede breteaua de la sutien!“ (Meghan cea lipsită de clasă.) În următoarea zi: „Îh – cu rochia aia s-a îmbrăcat?!“ (Meghan cea scoasă din gunoi.) În următoarea: „Doamne, apără și păzește – are unghiile vopsite cu negru!“ (Meghan cea gotică.) În următoarea: „O, Doamne – nici acum nu a învățat cum să facă o reverență!“ (Meghan americanca.) Și în următoarea: „Isuse – iar a închis singură portiera!“ (Meghan cea arogantă.)

59

Închiriaserăm o casă în Oxfordshire. Un loc în care să evadăm din când în când, departe de toată nebunia, dar și de Nott Cott, care era încântătoare, dar prea mică. Și care se dărâma peste noi.

Situația era atât de rea, încât într-o zi a trebuit s-o sun pe bunica. I-am explicat că Willy și Kate plecaseră de la Nott Cott nu doar pentru că li se mărise familia, ci fugiseră pur și simplu din ea, deoarece avea nevoie de reparații capitale, precum și din lipsă de spațiu. Iar noi eram acum în aceeași ipostază. Cu doi câini zburdalnici… și un bebe pe drum… I-am spus că

discutaserăm la Palat situaţia casei noastre şi că ne fuseseră oferite mai multe proprietăţi, însă toate erau prea mari. Prea somptuoase. Şi prea costisitor de renovat.

Bunica a zis că se gândeşte şi am continuat discuţia după câteva zile.

— Frogmore, a zis ea.

— Frogmore, bunico?

— Da. Frogmore.

— Frogmore House?

O ştiam foarte bine. Acolo fusese şedinţa foto de la logodna noastră.

— Nu, nu… Frogmore Cottage. Lângă Frogmore House.

E mai ferită, a spus ea. Mai ascunsă. La origine, acolo locuiseră regina Charlotte şi fiicele ei, apoi secretarul particular al reginei Victoria şi, mai târziu, fusese separată în mai multe apartamente. Dar putea fi reasamblată. Era un loc minunat, după spusele bunicii. Şi istoric, pe deasupra. Făcea parte din Domeniul Coroanei. Foarte drăguţ.

I-am spus că amândurora ne plăceau grădinile de la Frogmore şi că deseori mergeam acolo să ne plimbăm, iar dacă locuinţa era aproape de ele, ce ne puteam dori mai mult?

Însă ne-a avertizat: „Deocamdată e la stadiul de şantier. Încă nu e tencuită. Dar mergeţi şi aruncaţi o privire şi apoi spuneţi-mi dacă vă convine."

Ne-am dus chiar în acea zi şi bunica avea dreptate. Casa parcă ne-a făcut cu ochiul. Încântătoare, plină de potenţial. Bine înfiptă lângă cimitirul regal, dar ce conta? Pe mine nu mă deranja, nici pe Meg. Nu aveam de gând să le tulburăm liniştea decedaţilor dacă şi ei ne promiteau acelaşi lucru.

Am sunat-o pe bunica şi i-am spus că Frogmore ar fi un vis devenit realitate. I-am mulţumit din suflet. Cu acordul ei, am început să stăm de vorbă cu constructorii şi să plănuim nişte reparaţii minime, ca să facem acest spaţiu locuibil – instalaţia sanitară, încălzirea, apa.

Ne-am gândit ca, pe parcursul lucrărilor de renovare la căsuţă, să ne mutăm la Oxfordshire. Ne plăcea locul acela. Aerul curat, terenurile înverzite – şi, în plus, fără paparazzi. Dar, mai presus de toate, puteam apela la talentele majordomului tatălui meu, Kevin. Cunoştea bine casa şi ştia cum să o transforme rapid într-o locuinţă. Ba, mai mult, mă cunoştea pe mine. Mă ţinuse în braţe când eram copil mic şi se împrietenise cu mama când rătăcea prin Castelul Windsor în căutarea unui chip prietenos. Mi-a spus că mama era singura din familie care îndrăznea să se aventureze „pe scări în jos", la o discuţie amicală cu personalul. De fapt, se strecura adesea şi stătea cu Kevin în bucătărie, la un pahar sau o gustare, sau uitându-se la televizor. Căzuse în sarcina lui Kevin ca, în ziua înmormântării mamei, să ne întâmpine pe mine şi pe Willy la întoarcerea la Highgrove. Îşi amintea cum stătuse pe treptele de la intrare, aşteptând sosirea noastră şi repetând ce avea să ne spună. Dar, când maşina a parcat şi el a deschis portiera, eu i-am zis: „Cum te mai simţi, Kevin?"

Atât de politicos, mi-a spus el. Atât de resemnat, mi-am spus eu.

Meg îl plăcea la nebunie pe Kevin, şi viceversa, drept urmare, mi-am zis că ăsta avea să fie un început minunat. O schimbare atât de necesară a scenariului şi un aliat atât de necesar pentru noi. Apoi, într-o bună zi, m-am uitat la telefon: tocmai primisem un mesaj de alertă despre o ştire spumoasă apărută în *The Sun* şi *Daily Mail*, prezentând fotografii detaliate, făcute de la înălţime, cu căsuţa din Oxfordshire. Un elicopter dăduse roată proprietăţii, cu un paparazzo aplecat, cu obiectivul uriaş îndreptat spre fiecare fereastră, inclusiv cea de la dormitor.

Şi astfel s-a sfârşit visul nostru la Oxfordshire.

60

Am venit pe jos de la serviciu şi am găsit-o pe Meg stând pe trepte. Plângea cu suspine. Incontrolabil.

— Iubirea mea, ce s-a-ntâmplat?

Eram convins că am pierdut copilul. Înecată în lacrimi, mi-a spus că nu mai vrea să facă asta.

— Ce anume nu mai vrei să faci?

— Să trăiesc aşa.

La început nu m-am prins ce vrea să spună. Nu am înţeles sau nu am vrut să înţeleg. Mintea mea pur şi simplu nu voia să asimileze cuvintele.

Îmi zicea că totul este atât de dureros.

— Ce anume?

— Să simt atâta ură îndreptată spre mine – şi pentru ce?

Ce anume făcuse, mă întreba ea. Asta voia să ştie. Ce păcat înfăptuise ca să merite un asemenea tratament?

Nu voia decât să facă să înceteze această durere. Nu numai pentru ea, ci pentru toată lumea. Pentru mine, pentru mama ei. Însă nu putea s-o facă să se stingă, astfel încât se hotărâse să dispară.

— Să dispari?!

Fără ea, presa ne-ar lăsa în pace, iar eu n-aş mai fi nevoit să trăiesc aşa. Iar copilul nostru nenăscut nu va fi nevoit niciodată să trăiască aşa.

— E atât de evident, zicea ea. Atât de evident. Doar încetezi să mai respiri. Încetezi să mai fii. Toate astea există pentru că exist eu.

Am implorat-o să nu mai vorbească aşa. I-am promis că vom depăşi momentele astea, că vom găsi o cale. Iar între timp, îi vom găsi ajutorul necesar. Am rugat-o să fie puternică, să reziste.

Incredibil cum, în vreme ce o alinam şi o îmbrăţişam, nu puteam să mă abţin să gândesc ca un nenorocit de membru al familiei regale. În seara aceea aveam un eveniment al fundaţiei Sentebale, la Royal Albert Hall, şi îmi tot spuneam: „Nu putem întârzia. În niciun caz nu putem întârzia. O să ne jupoaie de vii! Şi pe ea o să dea vina.“

Încet – prea încet –, mi-am dat seama că întârzierea era ultima dintre problemele noastre. Bineînţeles, i-am spus să nu vină cu mine la eveniment. Eu trebuia să mă duc, să fac act de prezenţă, după care să mă întorc rapid acasă.

Nu, a insistat ea. Nu avea încredere în ea să rămână singură acasă nici măcar o oră, bântuită de asemenea gânduri negre.

Aşadar, ne-am pus cele mai bune haine, iar ea şi-a aplicat pe buze un ruj foarte intens, asta ca să distragă atenţia de la ochii înroşiţi de plâns, şi am ieşit pe uşă.

Maşina a tras lângă Royal Albert Hall şi, când am păşit în lumina albastră a girofarurilor poliţiei şi în lumina albă a bliţurilor presei, Meg m-a luat de mână şi m-a strâns cu putere. „Rezistă“, mi-am spus. Mai bine aşa decât să-mi dea drumul.

Dar, când ne-am aşezat în loja regală, iar luminile s-au stins, a dat frâu liber emoţiilor. Nu şi-a mai putut reţine lacrimile. A plâns în surdină.

S-au auzit primele acorduri. Pe toată durata spectacolului (Cirque du Soleil), ne-am strâns de mână, iar eu i-am promis la ureche: „Ai încredere în mine. Te voi proteja.“

61

M-am trezit cu un SMS de la Jason.

„Veşti proaste.“

„Ce mai e acum?“

Mail on Sunday publicase scrisoarea privată pe care Meg i-o trimisese tatălui ei. Scrisoarea pe care bunica şi tata o îndemnaseră să o scrie.

Februarie 2019.

Eram în pat, iar Meg dormea lângă mine. Am aşteptat puţin, apoi i-am dat cu blândeţe vestea.

— Tatăl tău le-a dat scrisoarea ta celor de la *Mail*.

— Nu!

— Meg, nu ştiu ce să spun mai mult, dar el le-a dat scrisoarea.

Pentru mine, acea clipă a fost decisivă. În legătură cu domnul Markle, dar şi cu presa. Fuseseră multe astfel de momente, însă acesta era Momentul. Nu voiam să mai aud de protocol, de tradiţii, de strategii. Destul, mi-am spus.

Ajunge!

Ziarul ştia că era ilegală publicarea acelei scrisori, o ştia foarte bine, şi totuşi o făcuse. De ce? Pentru că, de asemenea, oamenii de acolo ştiau că Meg era lipsită de apărare. Ştiau că nu beneficiază de sprijinul necondiţionat al familiei mele, şi cum altfel să fi ştiut despre asta dacă nu de la persoane apropiate familiei? Sau chiar din sânul familiei? Ziarele ştiau că singura reacţie pe care o putea avea Meg era să-i dea în judecată, ceea ce era imposibil deoarece exista un singur avocat care avea dreptul să reprezinte familia, iar acel avocat se afla sub controlul Palatului, iar Palatul nu l-ar fi autorizat niciodată să acţioneze în numele lui Meg.

În scrisoarea aceea nu era nimic de care să-i fie ruşine. O fiică rugându-şi tatăl să se comporte civilizat? Meg îşi asuma fiecare cuvânt. Fusese conştientă că scrisoarea putea fi interceptată de vreunul dintre vecinii tatălui ei sau că vreun paparazzo de pe lângă casă o putea fura din cutia poştală. Orice era posibil. Însă niciodată nu-i trecuse prin gând că propriul tată ar putea-o oferi pe tavă sau că un ziar ar accepta aşa ceva şi ar publica-o.

Şi s-o mai şi ajusteze pe deasupra. Într-adevăr, asta trebuie să fi fost treaba cea mai enervantă, felul în care editorii rearanjaseră cuvintele lui Meg ca să le facă să sune mai puţin drăgăstos.

Să vezi cum ceva atât de personal este mânjit pe prima pagină a ziarelor, cum este devorat de britanici la micul-dejun, alături de pâinea prăjită cu marmeladă, era ceva de nesuportat, ceva mult prea invaziv. Însă durerea era de zece ori mai mare când interviuri simultane luate unor presupuşi experţi grafologi, care, analizând scrisoarea lui Meg, au concluzionat, pe baza felului în care făcea cruciuliţa la „T“-uri sau codiţa la „R“-uri, că era o persoană îngrozitoare.

Scris aplecat spre dreapta? Superemotivă. Foarte stilizat? O actriţă desăvârşită. Scris vălurit? Nu-şi poate controla impulsurile.

Expresia lui Meg când i-am spus despre toate aceste calomnii… Trecusem şi eu prin suferinţă şi nu aveam cum să mă înşel – era o expresie de suferinţă pură.

Îşi plângea pierderea tatălui, dar şi pierderea propriei inocenţe. Mi-a mărturisit în şoaptă, de parcă ar fi putut s-o audă cineva, că în liceu luase lecţii de caligrafie şi, drept rezultat, avea un scris foarte frumos. Şi primise complimente pentru asta. Ba chiar îşi folosise acest talent în facultate, ca să mai câştige nişte bani. Serile, weekendurile, completa invitaţii la nuntă sau la aniversări, ca să-şi poată plăti chiria. Iar acum oamenii aceştia ziceau că scrisul e un fel de fereastră în sufletul ei? Şi că fereastra asta este murdară?

„A o necăji pe Meghan Markle a devenit un sport naţional care ne face de ruşine“, titra *The Guardian*.

Foarte adevărat. Numai că nimănui nu-i era ruşine. Nimeni nu simţea nici cea mai mică mustrare de conştiinţă. Oare ar fi simţit dacă se ajungea la divorţ? Sau la o altă moarte?

Ce se alesese de ruşinea resimţită la sfârşitul anilor ’90?

Meg dorea să-i dăm în judecată. Şi eu la fel. Totuşi, amândoi ştiam că nu avem de ales. Dacă nici acum nu le intentam un proces, ce semnal transmiteam noi? Presei? Lumii întregi? Astfel că am avut o nouă întrevedere cu avocatul Palatului. Ni s-au oferit nişte informaţii confuze.

Am apelat la tata şi la Willy. Ambii dăduseră presa în judecată pentru invadarea intimităţii şi minciuni. Tata îi chemase în instanţă pentru aşa-numitele scrisori *Black Spider*, adică cele

trimise de tatăl meu unor oficiali guvernamentali, iar Willy, pentru apariția unor poze cu Kate topless.

Însă amândoi s-au opus cu vehemență ideii ca Meg și cu mine să luăm măsuri legale.

I-am întrebat de ce. S-au eschivat cu „hmmm“ și „ehh“. Singurul răspuns coerent a fost că pur și simplu nu e recomandabil. E un lucru care nu trebuie făcut etc.

— Ai zice că vrem să le dăm în judecată un prieten drag, i-am zis eu lui Meg.

62

Willy mi-a solicitat o întrevedere. Voia să vorbim despre tot, despre întreaga catastrofă aflată în desfășurare. Doar el și cu mine.

Se întâmpla ca Meg să fie plecată din oraș, fiind în vizită la niște prietene, așa că sincronizarea era perfectă. L-am invitat la mine.

Peste o oră a intrat în Nott Cott, unde nu mai fusese de când se mutase și Meg aici. Părea foarte înfierbântat.

Seara era abia la început. I-am oferit ceva de băut, l-am întrebat ce-i mai face familia. Toată lumea bine. El nu m-a întrebat despre familia mea. A intrat direct în subiect. Cu cărțile pe masă.

— Meg este o persoană dificilă.

— Ah, pe bune?

— Este necioplită. Agasantă. A dat afară jumătate din personal.

Nu era prima oară când repeta papagalicește narațiunea presei. Ducesa Dificilă și toate celelalte rahaturi. Zvonuri, minciuni din partea echipei sale, mizerii din tabloide. Și eu i-am spus-o – încă o dată. I-am zis că mă așteptam la ceva mai bun din partea fratelui meu mai mare. Eram șocat să văd că toate astea îl călcau pe nervi. Oare venise aici așteptându-se să am altă reacție? Oare își închipuia că voi fi de acord cu el că mireasa mea este un monstru?

I-am zis să facă un pas înapoi, să respire adânc și să se întrebe: nu era Meg cumnata lui? Nu cumva această instituție era toxică pentru orice nou-venit? Și, în cel mai rău caz, dacă cumnata lui avea dificultăți în a se adapta la un nou loc de muncă, la o nouă familie, la o nouă țară, la o nouă cultură, nu i s-ar părea normal să fie mai îngăduitor cu ea?

— Chiar n-ai putea să-i fii alături? S-o ajuți?

Nu-l interesau argumentele. Venise să-și impună legea. Voia ca eu să admit că Meg greșise și apoi să îmi iau angajamentul că voi face ceva în privința asta.

Ce anume? Să o cert? Să o concediez? Să divorțez? Nu știam ce vrea. Însă nici Willy nu știa, nu era rațional. De câte ori încercam să-l domolesc și să-i arăt greșelile de logică, el se ambala mai tare. Am început să vorbim unul peste altul, amândoi țipând.

Printre diferitele emoții care se dezlănțuiau în fratele meu, una m-a frapat. Părea mâhnit. Părea supărat că nu mă supun docil, că sunt atât de impertinent încât să-l reneg sau să-l sfidez, să-i resping cunoștințele, care veneau de la ajutoarele lui de încredere. Aici era vorba de un scenariu, iar eu aveam îndrăzneala să nu-l urmez. Era pe modul Moștenitor la capacitate maximă și nu putea pricepe de ce eu nu-mi jucam supus rolul de Rezervă.

Eu stăteam pe canapea, iar el, în picioare în fața mea. Îmi aduc aminte că i-am spus:

— Trebuie să mă asculți, Willy!

Dar el nu voia. Pur și simplu nu voia. Să fiu sincer, mă considera și pe mine la fel de dificil.

Mă făcea în fel și chip. Spunea că refuz să-mi asum responsabilitatea pentru tot ce se întâmpla. Că nu-mi păsa de cabinetul meu și de oamenii care lucrau pentru mine.

— Willy, dă-mi un exemplu de…

Mi-a retezat-o, spunând că el nu încerca decât să mă ajute.

— Tu vorbești serios? Vrei să mă ajuți? Scuze, asta numești tu ajutor?

Nu știu din ce motiv, asta l-a enervat la culme. A făcut un pas spre mine, înjurând.

Până la acel moment mă simţeam stânjenit, însă acum începea să-mi fie teamă. M-am ridicat, mi-am făcut loc să trec pe lângă el şi m-am dus în bucătărie, la chiuvetă. El era pe urmele mele, mustruluindu-mă în gura mare.

Mi-am umplut un pahar cu apă şi i-am oferit şi lui unul. Dar nu cred că a luat măcar o gură.

— Willy, nu pot să vorbesc cu tine când eşti în halul ăsta.

A pus paharul jos, mi-a mai tras o înjurătură, după care s-a repezit la mine. Şi totul s-a întâmplat atât de rapid. Într-o fracţiune de secundă. M-a apucat de guler, rupându-mi lănţişorul de la gât, şi m-a trântit la podea. Am aterizat în castronul cânilor, care s-a spart sub spinarea mea, cioburile intrându-mi în piele. Pentru o clipă, am rămas acolo, ameţit, după care m-am ridicat şi l-am invitat să plece.

— Hai, loveşte-mă! O să te simţi mai bine dacă mă loveşti!

— Ce să fac?!

— Hai, întotdeauna ne băteam! O să te simţi mai bine dacă dai în mine.

— Nu, doar tu te-ai simţi mai bine dacă te-aş lovi. Te rog… pleacă!

A ieşit din bucătărie, dar nu şi din Nott Cott. Se oprise în living, îmi puteam da seama de asta. Eu am rămas la bucătărie. Au trecut două minute. Două minute lungi. Apoi s-a întors în bucătărie, părând să regrete cele întâmplate, şi şi-a cerut scuze.

S-a dus la uşă. De data asta l-am urmat. Înainte să plece, s-a întors spre mine şi a zis:

— Meg nu trebuie să afle despre asta.

— Vrei să spui să nu afle că m-ai atacat?

— Nu te-am atacat, Harold.

— Bine. Nu-i voi spune.

— Bun. Mulţumesc.

Şi a plecat.

M-am uitat la telefon. O promisiune e o promisiune, mi-am zis, aşa că nu-mi puteam suna soţia, oricât aş fi vrut. Însă simţeam nevoia să vorbesc cu cineva. Aşa că am sunat-o pe terapeuta mea. Slavă Domnului că a răspuns.

Mi-am cerut scuze pentru deranj, dar i-am spus că nu ştiam la cine altcineva să apelez. I-am povestit că am avut o ceartă cu Willy şi că m-a doborât la podea. M-am uitat la mine şi i-am spus că am cămaşa sfâşiată şi lănţişorul rupt.

De-a lungul vieţii ne bătuserăm de un milion de ori. Când eram copii nu făceam decât să ne batem. Însă de data asta fusese diferit.

Terapeuta mi-a zis să respir adânc. Apoi m-a pus de mai multe ori să-i descriu scena. Cu fiecare repovestire, părea mai mult un coşmar.

Dar mă şi calma.

— Sunt mândru de mine, i-am declarat.

— Mândru, Harry? De ce?

— Pentru că nu i-am răspuns printr-o lovitură.

Şi pentru că mi-am ţinut cuvântul şi nu i-am spus lui Meg.

Dar n-a trecut mult până s-a întors din excursie şi m-a văzut ieşind de la duş.

— Haz, ce-i cu zgârieturile şi vânătăile de pe spatele tău? a întrebat ea îngrijorată.

N-am putut s-o mint. N-a fost nici atât de surprinsă, nici atât de mânioasă precum mă aşteptam. În schimb, s-a întristat profund.

63

Curând după acea zi, s-a făcut anunţul că cele două case din familia regală, Cambridge şi Sussex, nu vor mai împărţi acelaşi cabinet. Nu mai conlucram sub niciun aspect. Echipa Celor Patru Fabuloşi… se destrămase.

După cum era de aşteptat, s-a stârnit un val de reacţii. Publicul vocifera, presa vuia. Şi cu atât mai dezamăgitor a fost răspunsul familiei mele. Tăcere. Nu au făcut niciun comentariu public, dar nici măcar în particular nu mi-au zis nimic. Nu am auzit nimic de la tata, nici de la bunica. Şi asta m-a făcut să mă gândesc la toată discreţia care înconjura tot ceea ce se întâmplase cu mine şi cu Meg. Întotdeauna îmi spusesem că dacă toţi din familie nu condamnă explicit atacurile din presă, asta nu înseamnă că le tolerează. Însă acum mă întrebam: Oare e adevărat? Cum pot să ştiu asta? Dacă nu spun niciodată nimic, de ce eu presupun deseori că ştiu ce simt ei? Şi că sunt indubitabil de partea mea?

Tot ce fusesem învăţat, toate credinţele cu care crescusem în legătură cu familia, cu monarhia, cu corectitudinea inerentă, cu rolul ei de a uni, nu de a dezbina, toate acestea erau subminate, erau puse sub semnul întrebării. Totul era doar un fals? Un spectacol? Pentru că, dacă nu ne susţineam unul pe altul, dacă nu ne adunam forţele pentru a apăra un nou membru, primul nostru membru bi-rasial, atunci ce eram noi de fapt? Era asta o monarhie constituţională autentică? Era o familie adevărată?

Oare prima regulă a unei familii nu e „apăraţi-vă unul pe altul“?

64

Meg şi cu mine ne-am mutat cabinetul în Palatul Buckingham. De asemenea, ne-am mutat în casă nouă. Frogmore era gata.

Ne plăcea la nebunie locul ăla. Din prima clipă. Ne simţeam de parcă am fi fost destinaţi să locuim acolo. Abia aşteptam să ne trezim dimineaţa şi să facem o plimbare lungă prin grădină, ca să privim lebedele. Mai ales pe morocănosul Steve.

Ne-am întâlnit cu grădinarii reginei, le-am aflat numele, precum şi denumirile tuturor florilor. Erau încântaţi că le apreciam şi le lăudam atât de mult arta.

Printre toate aceste schimbări, am avut o întrevedere cu noua şefă a biroului nostru de presă, Sara. Împreună cu ea am pus la cale o nouă strategie, al cărei punct principal era să nu mai avem nimic de-a face cu Royal Rota. Şi speram noi că vom fi în curând capabili să o luăm de la început.

Pe la sfârşitul lui aprilie 2019, cu câteva zile înainte ca Meg să nască, m-a sunat Willy. Am răspuns din nouă noastră grădină.

Se întâmplase ceva între el, pe de-o parte, şi tata şi Camilla, de cealaltă. Nu am putut să prind toată povestea, pentru că vorbea prea repede şi era foarte tulburat. De fapt, fierbea de-a dreptul. Din câte am înţeles, oamenii tatei şi ai Camillei răspândiseră zvonuri despre el şi Kate şi despre copii, iar el nu mai putea să îndure.

— Dacă le dai tatei şi Camillei un deget, ei îţi iau toată mâna, a mai comentat el. Dar acum au făcut-o pentru ultima oară!

L-am înţeles. Şi mie şi lui Meg ne făcuseră acelaşi lucru.

Însă, practic, nu fuseseră ei, ci cel mai zelos dintre membrii echipei de presă ai tatei, o angajată plină de râvnă care concepuse şi lansase o excelentă campanie de presă pentru tata şi Camilla, în detrimentul nostru. O bună bucată de vreme, această persoană a furnizat către ziare tot soiul de poveşti deloc măgulitoare, false, despre Moştenitor şi Rezervă. Suspectam că această persoană a fost unica sursă pentru poveştile despre o excursie de vânătoare în Germania în 2017, care mă făceau să arăt ca un baron de secol XVII cu fundul mare, însetat de sânge şi de trofee, pe când, în realitate, colaboram cu fermierii germani la alungarea porcilor mistreţi şi la salvarea recoltelor. Am considerat că informaţia fusese oferită ca un schimb direct în vederea accesului direct la tata, dar şi ca recompensă pentru muşamalizarea ştirilor despre fiul Camillei, care îşi făcea de cap prin Londra, dând naştere unor zvonuri cam deocheate. Îmi displăcea să fiu folosit astfel, şi mă enerva să fie şi Meg la mijloc, dar trebuia

să admit că în ultima vreme acest lucru i se întâmpla mai des lui Willy. Deci era îndreptăţit să ia foc.

Deja îl confruntase pe tata în legătura cu această femeie. Îl însoţisem şi eu, pentru sprijin moral. Scena a avut loc la Clarence House, în biroul tatei. Îmi aduc aminte că ferestrele erau larg deschise, perdelele albe fluturau în toate direcţiile, deci trebuie să fi fost o seară călduroasă. Willy i-a zis-o direct: „Cum poţi să laşi o străină să le facă asta fiilor tăi?“

Tata s-a supărat instantaneu. A început să ţipe la Willy că era paranoic. Că amândoi eram. Doar pentru că despre noi se scria de rău, iar despre el de bine, asta nu însemna că în spate se afla personalul său. Însă noi aveam dovada. Reporteri din redacţiile de ştiri ne asigurau că această femeie ne vindea efectiv.

Tata a refuzat să asculte. Răspunsul lui a fost vulgar, jalnic: „Bunica are persoana ei, de ce să nu o am şi eu pe a mea?“ Prin persoana în slujba bunicii o înţelegea pe Angela. Printre multele servicii pe care i le făcea bunicii, se găsea şi cel de a lansa poveşti.

Willy i-a zis că este o comparaţie de toată jena. De ce ar vrea cineva cu mintea întreagă, ca să nu mai spunem un om în toată firea, să aibă o Angela numai a sa? Însă tata o ţinea pe-a lui. Bunica avea persoana ei, bunica avea persoana ei. Era timpul să aibă şi el o persoană.

Mă bucuram că Willy încă se gândise să apeleze la mine în legătură cu tata şi Camilla, chiar şi după acel incident. Văzând acum prilejul să vorbim despre tensiunile recente dintre noi, am încercat să fac legătura între ceea ce-i făcuseră tata şi Camilla cu ceea ce-i făcuse presa lui Meg.

— Cu voi am alte probleme! mi-a retezat-o el.

Într-o clipită, şi-a îndreptat furia asupra mea. Nu-mi mai aduc aminte cu exactitate cuvintele lui, deoarece eram obosit de la atâta ceartă, ca să nu mai vorbesc de recenta mutare la Frogmore şi în noile birouri şi de faptul că toată atenţia mea era concentrată asupra naşterii iminente a primului nostru copil. Însă îmi aduc aminte fiecare detaliu al scenei. Narcisele înflorite, iarba proaspătă, un avion decolând de pe aeroportul Heathrow, îndreptându-se spre vest, şi motoarele lui puternice care îmi făceau pieptul să vibreze. Îmi aduc aminte că mi se părea remarcabil faptul că îl auzeam pe Willy cu tot acest zgomot. Nu-mi putusem imagina că păstrase în el atâta furie după confruntarea noastră din Nott Cott.

Nu mai contenea, iar eu am pierdut şirul. Nu-l mai puteam înţelege şi am încetat să încerc. Am păstrat tăcerea, aşteptând să termine odată. Apoi m-am uitat peste umăr. Meg venea dinspre casă direct către mine. Am închis difuzorul, însă deja auzise. Iar Willy zbiera atât de tare, încât chiar şi fără difuzorul pornit îl putea auzi.

Lacrimile ei scânteiau în soarele primăverii. Am dat să spun ceva, dar ea s-a oprit şi a clătinat din cap. Ţinându-se de burtă, s-a întors şi a luat-o către casă.

65

Doria stătea la noi, în aşteptarea copilului. Nici ea, nici Meg nu se îndepărtau prea mult. Niciunul dintre noi nu o făcea. Stăteam în preajma casei, ieşind doar la câte o mică plimbare ca să privim vacile.

Când termenul a fost depăşit cu o săptămână, echipa de presă a Palatului a început să pună presiuni asupra mea. Când vine pe lume copilul? Presa nu poate aştepta la nesfârşit. O, vai! Presa devenea frustrată? Doamne fereşte!

Doctorul lui Meg a încercat mai multe remedii homeopatice ca să pună lucrurile în mişcare, însă micul nostru musafir intenţiona să mai rămână. (Nu-mi aduc aminte dacă am încercat şi sugestia bunicii cu maşina prin hârtoape.) În cele din urmă, ne-am spus că ar fi mai bine să mergem ca să ne asigurăm că nu este nimic în neregulă. Şi să ne ducem pregătiţi pentru eventualitatea în care doctorul va spune că a sosit timpul.

Ne-am urcat într-o dubă fără însemne şi am părăsit Frogmore fără să alertăm ziariştii staţionaţi la poartă. Era ultima categorie de maşini la care s-ar fi gândit că am putea apela. În scurt timp am ajuns la Portland Hospital şi am fost conduşi într-un lift secret şi apoi într-o rezervă. Doctorul a intrat şi ne-a explicat că trebuie indusă naşterea.

Meg era atât de calmă. Şi eu eram calm. Însă apelasem la două metode de a-mi spori calmul. Prima: pui de la Nando's. (Adus de bodyguarzii noştri.) Şi a doua: canistra cu gaz ilariant de lângă patul lui Meg. Am inhalat de câteva ori, lung. Meg, ţopăind pe o imensă minge mov, de gimnastică – un procedeu demonstrat pentru a-i da un imbold naturii – râdea şi îşi dădea ochii peste cap. După ce am mai inhalat de câteva ori, acum ţopăiam şi eu.

Când contracţiile au început să se înteţească şi să devină mai acute, în cameră a intrat o asistentă care a vrut să-i dea lui Meg un pic de gaz ilariant. Dar nu mai rămăsese nimic din el. Asistenta s-a uitat la canistră, apoi la mine şi am văzut cum îi încolţeşte gândul: Doamne, soţul l-a inhalat pe tot!

Îmi pare rău, am spus eu ruşinat. Meg a început să râdă, a pufnit-o râsul şi pe asistentă şi a înlocuit repede canistra.

Meg a intrat în cadă, iar eu i-am pus muzică de relaxare. Deva Premal – remixase mantre sanscrite, transformându-le în imnuri pentru suflet. (Premal pretindea că a auzit prima mantră încă de când se afla în pântece, cântată de tatăl său, iar, când acesta era pe patul de moarte, i-a cântat la rândul ei aceeaşi mantră.) Impresionant.

În bagaj pusesem aceleaşi lumânări electrice pe care le aranjasem în grădină în seara în care o cerusem în căsătorie. De data aceasta le-am aranjat în jurul camerei de spital. Pe măsuţă am pus şi o fotografie înrămată a mamei. Ideea lui Meg.

Timpul trecea. O oră se topea în alta. Dilataţia era minimă.

De durere, Meg începuse să inspire adânc. Apoi nici respiratul acesta nu i-a mai fost de folos. Durerile erau atât de mari, încât avea nevoie de o epidurală.

Hopa! Atmosfera s-a schimbat dintr-odată. I-a făcut o injecţie la baza coloanei vertebrale. Dar durerea nu ceda. Se părea că substanţa nu ajungea acolo unde trebuia.

Anestezistul s-a întors şi i-a mai făcut una. Acum lucrurile se linişteau, dar se şi precipitau.

După două ore, a revenit şi medicul ei şi şi-a pus o pereche de mănuşi de cauciuc.

— Acum e acum, fiţi pregătiţi!

M-am aşezat la capul patului şi am ţinut-o de mână pe Meg, pentru încurajare.

— Împinge, iubirea mea! Respiră adânc!

Doctorul i-a dat lui Meg o oglinjoară. Am încercat să nu mă uit, dar nu m-am putut abţine. Am aruncat o privire şi am văzut reflexia capului copilului care se iţea. Înţepenit. Înfăşurat în cordonul ombilical.

— O, nu, te rog, nu!

Doctorul a ridicat privirea la ea. Meg avea gura schimonosită de durere. Se îngroşa treaba.

— Iubirea mea, trebuie să împingi! am încurajat-o eu.

Dar nu i-am zis de ce. Nu i-am spus nimic despre cordon, nici despre probabilitatea unei cezariene de urgenţă. I-am spus doar:

— Dă-mi tot ce poţi!

Şi aşa a făcut.

I-am văzut făţuca. Şi gâtul firav, şi pieptul, şi braţele, zvârcolindu-se, zbătându-se. Viaţă, viaţă – o minune! Mi-am zis: „O, totul începe cu o luptă pentru libertate!"

O asistentă a învelit copilul într-un prosop şi l-a pus la pieptul lui Meg. La vederea lui, am plâns amândoi. Un băieţel sănătos, şi era *acolo*, cu noi.

Medicul nostru ayurvedic ne învăţase că, în primul minut de viaţă, un bebeluş absoarbe tot ce-i spui. „Şoptiţi-i copilului, faceţi-i urări, mărturisiţi-i dragostea voastră!" Şi aşa am făcut.

Nu-mi aduc aminte să fi anunţat pe cineva printr-un apel sau SMS. Îmi amintesc cum urmăream asistentele care-i făceau tot felul de teste fiului nostru în vârstă de o oră, după care

am ieşit din încăpere. Apoi în lift, în dubă şi duşi am fost. La două ore după naşterea fiului nostru, eram deja înapoi la Frogmore. Soarele era pe cer, iar noi eram în spatele uşilor închise înainte ca anunţul oficial să fie făcut…

— Să spunem că Meg a intrat în travaliu?

Şi am avut o dispută cu Sara despre treaba asta.

— Ştii doar că nu mai este în travaliu, i-am spus.

Mi-a explicat că presei trebuie să-i oferi povestea dramatică şi plină de suspans pe care o cere.

— Dar nu e adevărat, am insistat eu.

— Ah, adevărul nu contează. Trebuie să ţii publicul atent la spectacol, aşa se procedează.

Peste câteva ore stăteam în faţa grajdurilor de la Windsor şi declaram lumii: „Este băiat." Peste alte câteva zile i-am anunţat şi numele: Archie. Presa era indignată. Ziariştii au acuzat că i-am tras pe sfoară. Şi chiar aşa făcurăm. Au considerat că, acţionând aşa, am fost… parteneri incorecţi? Uimitor! Încă ne considerau parteneri? Oare chiar se aşteptau la atenţie specială, la un tratament preferenţial – asta după ce ne trataseră în asemenea hal în ultimii trei ani?

După care au arătat întregii lumi ce fel de „parteneri" erau ei cu adevărat. Un prezentator de la Radio BBC a postat pe contul lui de social media o fotografie înfăţişând un bărbat şi o femeie care ţineau de mână un cimpanzeu.

Poza avea ca titlu: „Bebeluşul regal iese din spital".

66

Înainte să plece la Balmoral, am avut o întrevedere lungă la un ceai cu bunica. Am pus-o la curent cu ce se întâmplase în ultima vreme. Aflase ea câte ceva, dar eu i-am umplut golurile. Părea şocată. „Îngrozitor" a fost cuvântul folosit de ea.

Mi-a promis că va trimite Albina să discute cu noi. Toată viaţa mea am avut de-a face cu oameni de la Curte, nenumăraţi, însă acum, în cea mai mare parte, se rezumau la trei, toţi bărbaţi albi, la vârsta a doua, care reuşiseră să-şi consolideze puterea printr-o serie de manevre machiavelice îndrăzneţe. Aveau nume normale, foarte britanice, însă puteau fi împărţiţi mai uşor pe categorii zoologice. Albina. Musca. Viespea.

Albina avea faţa ovală şi pufoasă şi trecea drept un om cumpătat şi echilibrat, de parcă ar fi fost o binecuvântare pentru toată lumea. Era atât de echilibrat, încât nimănui nu-i era frică de el. Mare greşeală. Uneori chiar o greşeală fatală.

Musca îşi petrecuse cea mai mare parte a carierei în preajma şi atras de rahat. Gunoiul guvernului şi al presei, măruntaiele pline de viermi, ei bine, el le adora, se îngrăşa pe seama lor, îşi freca mâinile fericit deasupra lor, deşi pretindea contrariul. Se străduia să-şi creeze o mască de om degajat, neinteresat de certurile mărunte, eficient şi nepărtinitor şi mereu dispus să ajute.

Viespea era un bărbat deşirat, încântător, plin de importanţă, un ghem de energie vie. Se pricepea să mimeze politeţea şi servilitatea. Dacă afirmai ceva, chiar şi ceva irefutabil – Cred că soarele răsare dimineaţa –, el bălmăjea că poate ar trebui să iei în calcul şi posibilitatea ca tu să nu fi fost corect informat: „Păi, he-he, nu ştiu ce să spun, Alteţa Voastră Regală, dar, vedeţi, totul depinde de ce înţelegeţi prin «dimineaţă», domnule."

Pentru că părea atât de firav şi de modest, puteai fi tentat să ripostezi, să-ţi susţii punctul de vedere, doar că în acel moment te punea pe lista neagră. La scurtă vreme, fără nicio avertizare, îţi trăgea o înţepătură cu acul lui extensibil, de-ţi venea să plângi. Şi te întrebai nedumerit de unde naiba a venit.

Oamenii ăştia îmi displăceau şi nici ei nu mă considerau de interes. Pentru ei eram irelevant, în cel mai bun caz, şi prost, în cel mai rău. Dar ştiau foarte bine cum îi consideram

şi eu: nişte uzurpatori. Mă temeam că, în sinea lui, fiecare dintre oamenii aceştia se simţea Adevăratul Monarh şi fiecare profita de faptul că regina era nonagenară, bucurându-se de influenţă, în timp ce lăsau impresia că o slujesc.

Am ajuns la această concluzie trecând printr-o experienţă dură. De exemplu, când Meg şi cu mine ne-am sfătuit cu Viespea în legătură cu presa, iar el a fost de acord cu noi că situaţia era revoltătoare şi că trebuia făcut ceva înainte ca vreunul dintre noi să fie rănit. „Da! Nu avem nimic împotrivă!“ A sugerat ca Palatul să convoace o întrunire a editorilor importanţi pentru a li se prezenta argumente în favoarea noastră.

În sfârşit cineva care să înţeleagă, i-am zis eu lui Meg. Dar de-atunci n-am mai auzit nicio veste de la el în privinţa asta.

De aceea eram sceptic cu privire la oferta bunicii de a ne sfătui cu Albina. Dar mi-am spus că ar trebui să fiu deschis la minte. Poate că de data asta era ceva diferit, şi asta pentru că bunica îl trimitea personal.

Peste câteva zile, îi uram bun-venit Albinei la Frogmore şi îl invitam să se aşeze comod în living, oferindu-i un pahar de rosé, în timp ce-i făceam o prezentare detaliată. Meticulos, şi-a luat notiţe, deseori ducând mâna la gură şi clătinând din cap. Văzuse titlurile din ziare, însă nu-şi putuse închipui amploarea impactului asupra tânărului cuplu.

A fost de părere că potopul acesta de ură era fără precedent în istoria britanicilor. „Nu se compară cu nimic din tot ce am văzut până acum.“ I-am mulţumit că a înţeles situaţia. Ne-a promis că va discuta problema cu toate părţile implicate şi că va reveni curând cu un plan, cu un set de soluţii concrete. Nici de la el n-am mai auzit nicio veste.

67

Meg şi cu mine ne aflam într-o convorbire telefonică cu Elton John şi soţul lui, David, şi le mărturiseam că avem nevoie de ajutor.

— Simţim că o luăm razna pe-aici, băieţi.

— Veniţi pe la noi, ne-a invitat Elton.

Adică la ei acasă, în Franţa.

Vara lui 2019.

Şi aşa am făcut. Preţ de câteva zile, am stat pe terasa lor şi ne-am bucurat de soare. Am petrecut momente lungi şi tămăduitoare privind în largul mării de azur, însă aveam şi un sentiment de decadenţă, şi asta nu doar din cauza aşezării luxoase. Libertatea de orice fel, chiar şi cu porţia, mi se părea un lux scandalos. Să ies din acvariu chiar şi pentru o singură după-amiază mi se părea ca o permisie de o zi din penitenciar.

Într-o după-amiază, alături de David, am făcut o plimbare cu scuterul în jurul golfului, pe drumul de coastă. Eu conduceam, iar Meg stătea în spatele meu, cu braţele întinse, şi ţipa de bucurie în timp ce goneam prin micile localităţi şi simţeam aromele cinei răzbătând prin ferestrele deschise. Le făceam cu mâna copiilor care se jucau prin grădini, iar ei ne răspundeau cu aceleaşi gesturi şi ne zâmbeau. Nu ştiau cine suntem.

Cel mai frumos aspect al vizitei a fost să vedem cum Elton, David şi băieţii lor s-au îndrăgostit de Archie. Deseori îl surprindeam pe Elton studiindu-i chipul micuţului şi ştiam la ce se gândeşte: la mama. Ştiam pentru că şi mie mi se întâmpla asta la fel de des. În repetate rânduri vedeam câte o expresie a lui Archie care mă făcea să încremenesc. Şi aproape că i-am mărturisit lui Elton cât de mult mi-aş fi dorit ca mama să-şi ţină în braţe nepotul şi cât de des s-a întâmplat ca, îmbrăţişându-l pe Archie, să o simt alături – sau să visez că este cu mine. Fiecare îmbrăţişare era atinsă de nostalgie, fiecare punere în pătuţ era atinsă de durere.

Oare există ceva care să te aducă faţă în faţă cu trecutul mai mult decât faptul de a fi părinte?

În ultima seară am simțit cu toții depresia de sfârșit de vacanță: „De ce nu poate fi așa tot timpul?“ Făceam ture de pe terasă în piscină și înapoi. Elton ne pregătea cocktailuri, iar David și cu mine discutam despre știri. Și despre starea jalnică a presei. Și ce însemna asta pentru Marea Britanie.

Am trecut la discuția despre cărți. David a menționat cartea de memorii la care Elton lucra din greu de ani buni. O terminase în sfârșit și era foarte mândru de ea, iar data publicării se apropia rapid.

— Bravo, Elton!

Elton a spus că va apărea și o serie de extrase.

— Chiar așa?

— Da. În *Daily Mail*.

Când a văzut ce față am făcut, și-a ferit privirea.

— Elton, cum de…

— Vreau ca oamenii să o citească.

— Dar, Elton… Ai apelat chiar la cei care ți-au făcut viața mizerabilă?

— Exact! Cine altcineva să dea fragmentele? Care ziar ar fi mai potrivit dacă nu cel care mi-a otrăvit toată viața?

— Cine altcineva? Dar eu… nu înțeleg.

Era o noapte călduroasă și deja transpirasem. Dar acum broboane mari de sudoare îmi picurau de pe frunte. I-am reamintit despre minciunile acelea pe care Daily Mail le publicase despre el. Cu mai bine de un deceniu în urmă, îi dăduse în judecată pentru că pretinseseră că el le-ar fi interzis participanților la un eveniment de caritate să-i vorbească. Până la urmă fuseseră nevoiți să-i completeze un cec de 100.000 de lire sterline.

I-am reamintit că într-un interviu emoționant declarase: „Pot spune despre mine că sunt un p… gras și bătrân. Pot spune că sunt un nemernic fără talent. Pot spune că sunt fetiță. Dar nu e nevoie să îndruge minciuni despre mine.“

La asta n-a mai avut răspuns. Dar nici eu nu am mai insistat. Îl iubeam. Și îl voi iubi mereu. Și nici nu doream să stric acea vacanță.

68

Era o senzație minunată să vezi cum o întreagă țară se îndrăgostește de soția ta. Mă refer la Africa de Sud.

Septembrie 2019.

Un alt turneu peste hotare, reprezentând-o pe regină, și un alt succes. De la Cape Town și până la Johannesburg, oamenii nu se mai săturau de Meg.

Cu câteva zile înainte de revenirea acasă, căpătaserăm mai multă încredere în noi și, prin urmare, mai mult curaj când ne-am pus armura și am anunțat că dăm în judecată trei dintre cele patru tabloide britanice (inclusiv cel care publicase scrisoarea lui Meg către tatăl ei) pentru comportamentul lor mizerabil și pentru îndelungata practică de a urmări telefoanele oamenilor.

Și asta li se datora în parte lui Elton și lui David. La sfârșitul recentei noastre vizite ne-au prezentat un avocat, o cunoștință a lor, un tip de bun-simț care știa mai bine scandalul urmăririi telefoanelor decât orice cunoscut al meu. Mi-a oferit câteva sfaturi juridice, plus o grămadă de dovezi de domeniul public, iar când i-am spus că aș fi vrut să se poată face ceva în legătură cu asta, când m-am plâns că toate acțiunile ne fuseseră împiedicate de Palat, el ne-a oferit o soluție frapantă.

— De ce nu vă angajați propriul avocat?

Am rămas înmărmurit:

— Adică… vrei să spui că putem pur și simplu să…?

Ce chestie! Nu-mi trecuse niciodată prin minte. Atât de tare fusesem condiționat să fac ce mi se spune.

69

I-am telefonat bunicii, deoarece am vrut ca ea să fie informată prima. Apoi l-am sunat pe tata. Lui Willy i-am trimis un SMS.

I-am spus și Albinei, informându-l din timp despre proces, anunțându-l că avem pregătită o declarație și rugându-l să redirecționeze către biroul nostru de presă toate întrebările jurnaliștilor, inevitabile în urma acțiunii noastre. Ne-a urat succes! De aceea a fost amuzant când Viespea a pretins că el nu fusese anunțat.

Anunțând procesul, am expus lumii cazul meu:

> „Soția mea a devenit una dintre ultimele victime ale presei tabloide britanice, care lansează campanii împotriva unor persoane fără a se gândi la consecințe – o campanie nemiloasă care a escaladat în ultimul an, pe toată perioada sarcinii și după nașterea fiului nostru… Nu pot exprima în cuvinte cât de dureros a fost… Deși este posibil ca această acțiune să nu fie cea mai sigură, ea este cea corectă. Întrucât cea mai adâncă temere a mea este ca istoria să nu se repete… Mi-am pierdut mama, iar acum constat că soția mea cade victimă aceloraşi forțe influente."

Știrea despre proces nu a avut aceeaşi acoperire ca, să zicem, îndrăzneala lui Meg de a-și închide singură portiera. De fapt, abia dacă a fost menționată. Totuși, prietenii au aflat. Mulți ne-au trimis mesaj: „De ce acum?"

Simplu. În câteva zile legile privind dreptul la viața privată aveau să se schimbe în Marea Britanie, dar în favoarea tabloidelor. Și am vrut ca să fie auzit cazul nostru înainte ca jocul să fie aranjat.

Prietenii au mai întrebat: „De ce vreți să intentați proces tocmai acum, când sunteți pe val în toată presa? Turneul în Africa de Sud a fost un mare succes, iar acoperirea în presă a fost foarte pozitivă."

Tocmai asta era ideea, le-am explicat. Aici nu este vorba dacă ne dorim sau avem nevoie de articole pozitive. Este vorba de a nu-i lăsa să scape nepedepsiți pe cei care comit un abuz. Și care vin cu minciuni. Mai ales tipul de minciuni care pot distruge persoanele inocente.

Poate par fățarnic. Poate par prea arogant. Însă la scurtă vreme după anunțul despre proces, m-am simțit impulsionat de o știre îngrozitoare apărută în *Express*.

„Florile lui Meghan Markle i-au pus prințesei Charlotte viața în pericol."

Acest ultim „scandal" privea florile din coronițele purtate de domnișoarele de onoare de la nunta noastră, în urmă cu mai bine de un an. Îngemănate în coronițe erau și câteva fire de lăcrămioare, care pot fi otrăvitoare pentru copii. Asta dacă sunt ingerate. Dar chiar și atunci, reacția adversă este un oarecare disconfort, mai mult în ceea ce-i privește pe părinți, iar numai în cazuri excepționale se poate dovedi fatală.

Să nu mai vorbim că un florar oficial realizase coronițele. Să nu mai vorbim că această „decizie periculoasă" nici măcar nu îi aparținuse lui Meg. Și să nu mai vorbim că miresele regale anterioare, inclusiv Kate și mama mea, folosiseră și ele lăcrămioare. De toate acestea nu trebuia să se țină cont. Povestea cu Meghan Criminala era mult prea bună.

Articolul era însoțit de o fotografie care o înfățișa pe biata mea nepoțică purtând coronița pe cap și având fața schimonosită de agonia ajunsă la paroxism sau… de un simplu strănut. Lângă prima fotografie era un instantaneu cu Meg, având un aer de nepăsare sublimă cu privire la iminenta moarte a acestui copil angelic.

70

Am fost convocat la Palatul Buckingham. Un prânz cu bunica şi tata. Invitaţia era ataşată la un e-mail scurt din partea Albinei, iar tonul nu era: „N-ai vrea să treci şi tu pe-aici?“ Mai degrabă era: „Mişcă-ţi fundul până aici!“

Am pus pe mine un costum şi am sărit în maşină. Albina şi Viespea au fost primele chipuri cu care am dat ochii când am intrat în cameră. O ambuscadă. Crezusem că era un prânz în familie. Se părea că nu.

Şi eram singur, fără personal, fără Meg. M-au confruntat direct despre acţiunea mea în instanţă. Tata a zis că afecta masiv reputaţia familiei.

— Cum aşa?

— Ne complică relaţia cu presa.

— Ne complică? Ce cuvânt ai ales!

— Tot ce întreprinzi afectează întreaga familie.

— Am putea spune acelaşi lucru despre acţiunile şi deciziile tale. Şi ele ne afectează pe toţi în egală măsură. De exemplu, când petreci la masă cu aceiaşi editori şi jurnalişti care ne atacă pe mine şi pe soţia mea…

Albina şi Viespea au sărit să-mi reamintească:

— Este bine să ai o relaţie bună cu presa… Domnule, am mai avut această discuţie!

— O relaţie, da. Dar nu o aventură scandaloasă.

Apoi am încercat o altă tactică.

— Toţi din această familie au dat presa în judecată, inclusiv bunica. De ce ar fi ceva diferit de data asta?

Doar greierii se mai auzeau. În rest, linişte totală. S-a mai discutat puţin în contradictoriu, după care am spus:

— Nu am avut de ales. Şi nici nu am fi făcut-o dacă voi toţi ne-aţi fi protejat. Şi astfel aţi fi protejat şi monarhia. Vă faceţi un deserviciu neluând apărarea soţiei mele.

M-am uitat de jur-împrejurul mesei. Aveau feţele împietrite. Nu aveau capacitatea de a înţelege? Disonanţă cognitivă? Era la mijloc o misiune pe termen lung? Sau… chiar nu aveau habar? Chiar trăiau într-o bulă din interiorul altei bule de unde nu puteau aprecia cu adevărat cât de rău stăteau lucrurile?

De exemplu, revista *Tatler* cita un bătrân absolvent de Eton care spunea că m-am însurat cu Meg pentru că „străinele“ ca ea sunt mai „uşuratice“ decât fetele „cu un trecut adecvat“.

Sau *Daily Mai*l, care scria că Meg se afla „în ascensiune“, deoarece ajunsese de la „sclavie la regalitate“ în doar 150 de ani.

Sau postările de pe reţelele sociale în care era făcută „damă de companie“ şi „escortă“ sau „cocotă“, „târfă“, „căţea“ şi „curvă“, precum şi cuvântul cu „n“ – în mod repetat. Iar unele dintre aceste postări erau chiar în comentariile de pe cele trei pagini de social media ale Palatului. Şi încă nu fuseseră şterse.

Sau comentariul de pe Twitter: „Dragă ducesă, nu spun că te urăsc, însă sper că atunci când îţi vine ciclul să fii într-un bazin cu rechini.“

Sau apariţia textelor rasiste scrise de Jo Marney, prietena lui Henry Bolton, liderul Partidului pentru Independenţa Regatului Unit, inclusiv unul în care spunea că logodnica mea „afroamericană“ va „păta“ familia regală, deschizând calea unui „rege negru“, precum şi un altul în care avansa ideea că domnul Marney nu ar fi făcut niciodată sex cu o „negroidă“.

„Aici e Marea Britanie, nu Africa.“

Sau *Daily Mail* plângându-se că Meg nu-şi poate lua mâinile de pe fundul propriului copil şi că îl freacă şi îl tot freacă de parcă ar fi un incub.

Lucrurile scăpaseră atât de mult de sub control, încât şaptezeci şi două de femei din Parlament, din ambele partide importante, au condamnat „nuanţele coloniale“ cu care ziarele învăluiau relatările despre ducesa de Sussex. Niciuna dintre aceste ofense nu atrăsese vreun comentariu, public sau privat, din partea familiei mele.

Ştiam ce gândeau cu toţii, raţionalizând că nu era nicio diferenţă faţa de ce se scrisese despre Camilla. Sau despre Kate. Însă era o diferenţă. S-a efectuat un studiu pe patru sute de comentarii răutăcioase la adresa lui Meg. Implicând o echipă de specialişti în baze de date şi informaticieni, studiul a descoperit că avalanşa de ură era extrem de atipică, la ani-lumină de orice insulte adresate Camillei sau lui Kate. Comentarii precum cel de Twitter în care Meg era numită „regina insulei maimuţelor“ nu aveau niciun precedent istoric sau un echivalent.

Iar aici nu mai era vorba despre sentimente rănite sau ego-uri lezate. Ura are efecte fizice. Există tone de studii ştiinţifice care demonstrează cât dăunează sănătăţii să fii urât şi batjocorit public. În timp, efectele sociale mai ample sunt şi mai înfricoşătoare. Anumite tipuri de persoane sunt mai predispuse la o asemenea ură şi sunt incitate de ea. Aşa se explică şi pachetul cu o pudră albă suspectă care a fost trimis la cabinetul nostru, însoţit de un bilet dezgustător de rasist.

M-am uitat la bunica, apoi de jur-împrejur, şi le-am reamintit că Meg şi cu mine ne confruntaserăm cu o situaţie unică şi o făcuserăm de unii singuri. Personalul dedicat nouă era prea restrâns, prea tânăr şi cu salarii mult prea mici.

Albina şi Viespea şi-au dres glasul şi au spus că ar fi trebuit să facem cunoscut faptul că resursele erau prea puţine.

— Să facem cunoscut?!

Le-am spus că mă rugasem de ei în repetate rânduri, de toţi, iar unul dintre ajutoarele noastre de bază trimisese cereri – de nenumărate ori.

Bunica s-a uitat direct la Albină şi la Viespe:

— E adevărat?

Albina a privit-o direct în ochi şi, cu Viespea alături care achiesa energic, a declarat:

— Maiestatea Voastră, noi n-am primit niciodată vreo cerere pentru a le acorda un ajutor financiar.

71

Împreună cu Meg am participat la WellChild Awards, un eveniment anual organizat în ajutorul copiilor cu boli grave.

Am participat de multe ori la acest eveniment, din 2007 aflându-se chiar sub patronajul meu regal, şi întotdeauna m-a întristat. Copiii erau atât de curajoşi, iar părinţii, atât de mândri – şi totodată atât de îndureraţi. În seara aceea s-au oferit diferite premii pentru tărie de caracter şi capacitatea de a-i inspira pe ceilalţi, iar eu trebuia să-i acord o distincţie unui preşcolar foarte optimist.

Am păşit pe scenă şi mi-am început scurtul discurs, privind către Meg. Gândul m-a purtat în urmă cu un an, când amândoi participaserăm la acest eveniment la doar câteva săptămâni după ce făcuse testul de sarcină. Fuseserăm plini de speranţă, dar şi de griji, ca orice viitori părinţi, iar acum aveam acasă un băieţel sănătos. Însă părinţii şi copiii de aici nu erau atât de norocoşi. M-au copleşit sentimente de gratitudine şi de milă şi am simţit că mă înec. N-am mai fost în stare să scot un cuvânt, m-am ţinut de pupitru şi m-am aplecat. Prezentatorul, prieten al mamei, a venit lângă mine şi m-a bătut pe spate. Asta m-a ajutat, la fel şi explozia de aplauze care mi-a oferit un răgaz să-mi dreg glasul.

În scurtă vreme, am primit un SMS de la Willy. Era într-un turneu în Pakistan. Mi-a spus că se vede că mă confrunt cu nişte probleme şi că îşi face griji pentru mine.

I-am mulţumit pentru preocupare şi l-am asigurat că sunt bine. Mă emoţionasem în faţa unei săli pline de copii bolnavi alături de părinţii lor, chiar după ce devenisem proaspăt tătic – nimic anormal în asta. El a insistat să-mi spună că nu sunt bine şi că am nevoie de ajutor.

I-am reamintit că mergeam deja la terapie. De fapt, își exprimase recent dorința să mă însoțească la o ședință, deoarece suspecta că acolo sunt „spălat pe creier“. I-am zis să vină. „Îți va face bine. Ne va face bine.“ Dar n-a venit niciodată.

Strategia lui era cât de poate de evidentă: nu eram bine, ceea ce însemna că nu mă purtam înțelept. Ca și cum întregul meu comportament trebuia să fie supus îndoielii.

Mă străduiam să mă exprim civilizat în mesajele către el. Totuși, schimbul de SMS-uri s-a transformat într-o ceartă care s-a întins pe mai bine de șaptezeci și două de ore. Mesajele zburau de la unul la altul de dimineață și până seara. Niciodată până atunci nu avuseserăm o ceartă în scris. Mânioși, dar separați de o distanță imensă, parcă vorbeam limbi străine. Din când în când, vedeam cum cele mai mari temeri ale mele deveneau realitate. După luni de terapie, după multe străduințe de a deveni mai conștient de sine, mai independent, acum eram un străin față de propriul frate. Nu mai putea relaționa cu mine, nu mă mai putea tolera. Sau poate ieșea la iveală stresul ultimilor ani, al ultimelor decenii.

Am salvat mesajele. Încă le am. Le mai citesc uneori, cu tristețe, cu nedumerire, și mă întreb cum de am ajuns aici?

În ultimele mesaje mi-a scris că mă iubește. Că ține foarte mult la mine. Și că ar face tot ce e necesar ca să mă ajute. Mi-a zis ca niciodată să nu cred altceva.

72

Am discutat cu Meg să fugim undeva, dar de data asta nu era vorba de o zi la Wimbledon sau un weekend la Elton. Vorbeam despre o evadare.

Un prieten cunoștea pe cineva care avea o casă de închiriat pe insula Vancouver. Liniștită, cu multă verdeață – destul de izolată. Prietenul ne-a mai zis că se ajungea la ea doar cu feribotul sau cu avionul.

Noiembrie 2019.

Într-o noapte furtunoasă, la adăpostul întunericului, am debarcat împreună cu Meg, Archie, Guy, Pula și bona noastră și ne-am petrecut următoarele zile încercând să ne relaxăm. Nici nu era greu. Nu mai eram nevoiți să ne temem de vreo ambuscadă. Casa era situată la marginea unei păduri de un verde strălucitor. Avea o grădină mare unde Archie și cățeii noștri se puteau juca în voie și era înconjurată de marea rece și curată. Iar eu puteam înota dimineața pentru înviorare. Dar cel mai mare avantaj era că nu știa nimeni că suntem acolo. Făceam drumeții, ne plimbam cu caiacul, ne jucam… în liniște și pace.

După câteva zile, am rămas fără provizii. Ne-am aventurat timid pe drumul către cel mai apropiat sat, unde pășeam pe trotuar ca niște personaje dintr-un film horror. De unde venea atacul? Din ce direcție?

Dar nimic de genul ăsta nu se întâmpla. Trecătorii nu se panicau. Nu se holbau la noi. Nu-și căutau repede telefonul. Toți știau sau simțeau că treceam printr-o perioadă proastă. Ne-au respectat intimitatea, dar în același timp ne-au făcut să ne simțim bineveniți printr-un zâmbet amabil sau un gest de salut. Ne făceau să ne simțim membri ai comunității. Ne făceau să ne simțim normali.

Timp de șase săptămâni. Apoi *Daily Mail* ne-a publicat adresa.

După doar câteva ore, au început să sosească bărcile. O invazie de pe mare. Pe fiecare ambarcațiune scânteiau obiectivele aparatelor de fotografiat, aliniate pe punte ca niște tunuri, și toate îndreptate către ferestrele noastre. Către fiul nostru. Gata cu jucatul în grădină. L-am luat pe Archie în casă. L-au fotografiat prin fereastra bucătăriei în timp ce i se dădea să mănânce.

Am tras jaluzelele.

Următoarea dată când ne-am dus în oraș, am întâlnit patruzeci de paparazzi de-a lungul drumului. Unii s-au luat după noi. În vitrina micului nostru magazin preferat atârna trist semnul „Fără presă“.

Ne-am grăbit înapoi acasă, am tras bine toate jaluzelele, reducând lumina la un crepuscul permanent. Meg mi-a zis că ne întorseserăm de unde am plecat. Iat-o din nou în Canada, temându-se să mai ridice jaluzelele.

Dar jaluzelele nu erau suficiente. Camerele de securitate instalate de-a lungul gardului au surprins un bărbat uscățiv care se tot deplasa de colo colo, trăgea cu ochiul și căuta o cale de a pătrunde în curte. Și făcea poze peste gard. Purta o vestă matlasată jegoasă, pantaloni murdari care făceau cute peste pantofii jerpeliți. Arăta ca un vagabond. Mai jos de atât nici că se putea. Îl chema Steve Dennett. Era un paparazzo independent care ne mai spionase și altă dată, angajat fiind de agenția Slash News.

Era o bătaie de cap. Dar următorul individ ar fi putut fi mai mult de atât. I-am spus că nu poate sta acolo.

Și totuși…?

Așa scurtă cum a fost evadarea noastră, gustul libertății ne-a pus pe gânduri. Dacă viața ar putea fi așa… în permanență? Dacă am putea petrece măcar jumătate din an undeva departe și, în același timp, să ne desfășurăm în continuare munca în slujba reginei, dar departe de ochii presei?

Liberi. Eliberați de presa britanică, de spectacol și de minciuni. Dar eliberați și de presupusul „interes public“ folosit ca justificare pentru goana asta nebună după știri cu noi în prim-plan. Dar întrebarea era… unde?

Am luat în calcul Noua Zeelandă. Am luat în calcul Africa de Sud. Poate jumătate de an în Cape Town? Putea fi o variantă fezabilă. Departe de spectacolul mediatic, dar mai aproape de activitatea mea de protecție a mediului – și de alte optsprezece țări din Commonwealth.

Îi mai prezentasem bunicii această idee. Ba chiar își dăduse consimțământul. Apoi i-o prezentasem și tatei, la Clarence House, cu Viespea de față. Îmi spusese să i-o aștern în scris, ceea ce am făcut imediat. Peste câteva zile vuia toată presa, provocând un mare scandal. Iar de data asta, la sfârșitul anului 2019, când am vorbit cu tata la telefon, spunându-i că mai mult ca niciodată luăm în considerare varianta de a ne petrece o parte a anului departe de Marea Britanie, nu mi-a venit să cred când mi-a sugerat să pun totul pe hârtie.

— Dar, tată, am mai făcut asta o dată. Și planul nostru s-a scurs imediat către presă.

— Nu pot să te ajut dacă nu pui totul în scris, băiete drag. Treburile astea trebuie să treacă pe la guvern.

Of, Doamne…

Prin urmare, în primele zile din 2020 i-am trimis o scrisoare filigranată în care i-am prezentat pe larg chestiunea, cu liniuțe, în cele mai mici detalii. Pe parcursul schimbului de scrisori, toate marcate drept private și confidențiale, am subliniat esențialul: eram pregătiți să facem orice sacrificiu necesar pentru a ne găsi pacea și siguranța, inclusiv renunțarea la titlurile de duce și ducesă de Sussex.

L-am sunat ca să-i aflu părerea. Dar nu voia să răspundă la telefon.

Curând după aceea am primit un e-mail de la el în care îmi spunea că trebuie să stăm și să discutăm în persoană întreaga chestiune. Și că dorea să ne întoarcem în țară cât mai repede posibil.

— Ai noroc, tată! Ne întoarcem în câteva zile… ca să o vedem pe bunica. Deci… când ne putem întâlni?

— Nu înainte de sfârșitul lui ianuarie.

— Poftim?! Asta înseamnă peste o lună.

— Sunt în Scoția. Nu mă pot întoarce mai devreme.

I-am scris: „Sper din toată inima că vom continua să purtăm această conversaţie departe de ochii lumii şi că nu se va ajunge la circ.“

Răspunsul lui a venit ca o ameninţare sinistră: „Vei încălca ordinele monarhului şi pe ale mele dacă insişti să-ţi continui demersurile înainte de a avea ocazia să le discutăm.“

73

Pe 3 ianuarie am sunat-o pe bunica. I-am spus că ne întoarcem în ţară şi că ne-ar plăcea să o vedem. Mi-am manifestat speranţa să discutăm cu ea planul de a crea un nou aranjament în cadrul muncii noastre dedicate regalităţii.

Nu era încântată, dar nici surprinsă. Ştia cât de nefericiţi eram şi întrevăzuse de mult această zi la orizont.

Îmi închipuiam că o discuţie cu bunica putea pune capăt chinului nostru.

— Bunico, eşti liberă?

— Da, bineînţeles! Sunt liberă toată săptămâna. Agenda este goală.

— Minunat! Vin cu Meg la un ceai, după care trebuie să ne întoarcem la Londra. A doua zi avem un eveniment la Canada House.

— Dar veţi fi epuizaţi după călătoria lungă. Nu vreţi să staţi aici?

Prin „aici“ înţelegea Sandringham. I-am răspuns că ne-ar fi mai uşor aşa.

— Ar fi minunat, mulţumim!

— Vreţi să vă întâlniţi şi cu tatăl tău?

— I-am sugerat, dar a zis că e imposibil. Se află în Scoţia şi nu poate pleca de acolo până la sfârşitul lunii.

Bunica a scos un sunet. Un oftat sau un „hm“ ştiutor. Am râs de complezenţă.

— Mai am un singur lucru de spus în legătură cu treaba asta, a zis bunica.

— Care?

— Tatăl tău întotdeauna face numai ce vrea el.

Peste câteva zile, la 5 ianuarie, când ne pregăteam să urcăm în avion de pe aeroportul din Vancouver, am primit un mesaj disperat de la un membru al personalului nostru, care primise un mesaj disperat de la Albină: „Regina a crezut iniţial că este posibil, dar nu este… Ducele de Sussex nu poate veni mâine la Norfolk. Maiestatea Sa nu va putea stabili o altă întâlnire luna aceasta. Niciun anunţ nu va putea fi făcut până când întâlnirea nu va avea loc.“

I-am spus lui Meg că sunt împiedicat să o văd pe bunica. La aterizare, mi-a trecut prin minte să mergem direct la ea. La naiba cu Albina! Cine se credea el de îmi tot punea beţe-n roate? Şi mi-am imaginat cum ne-ar opri poliţia la poarta palatului. Şi cum aş trece eu în viteză de tot cordonul de securitate şi aş lua pe capotă grilajul porţii. O fantezie, un mod amuzant de a petrece timpul pe parcursul călătoriei de la aeroport, dar nu. Trebuia să aştept să văd cum evoluează treaba.

Când am ajuns la Frogmore, am sunat-o din nou pe bunica. Mi-am imaginat cum sună telefonul pe biroul ei. Ba chiar îl auzeam, ţârrrrrr, precum telefonul roşu din cortul de observaţie.

Luptă deschisă!

Apoi i-am auzit vocea.

— Alo?

— Bună ziua, bunico! Sunt Harry. Scuze, cred că am înţeles greşit când deunăzi ai spus că nu ai nimic în program pe ziua de azi.

— A apărut ceva de care eu nu ştiam.

Glasul îi suna foarte ciudat.

— Dar pot să trec mâine pe la dumneata, bunico?

— Mmm, păi, sunt ocupată toată săptămâna.

Sau cel puţin aşa îi spusese Albina, a mai adăugat ea…

— Acum e lângă tine, bunico?

Niciun răspuns.

74

Sara ne-a trimis vorbă că *The Sun* se pregătea să publice o ştire conform căreia ducele şi ducesa de Sussex se retrag din toate activităţile Coroanei pentru a petrece mai mult timp în Canada. Semnatarul era un omuleţ trist, jurnalistul de la rubrica lor de showbiz.

De ce el? De ce, dintre toţi angajaţii, tocmai tipul cu industria divertismentului? Deoarece în ultima vreme se transformase într-un soi de semi-corespondent regal, mai mult datorită relaţiei lui secrete cu o persoană din anturajul secretarului de presă al lui Willy, care îi furniza tot soiul de bârfe triviale (majoritatea false).

Cu siguranţă că avea să prezinte totul pe dos, aşa cum o făcuse la ultima ştire „în exclusivitate", aceea despre afacerea „Diadema". Şi cu siguranţă că avea să grăbească publicarea, deoarece probabil că lucra mână în mână cu Palatul, ai cărui membri erau hotărâţi să ne-o ia înainte şi să lanseze vestea. Dar noi nu ne doream asta. Nu voiam ca altcineva să răspândească vestea noastră şi să o prezinte deformat.

Deci trebuia să ne grăbim şi noi cu declaraţia.

Am sunat-o din nou pe bunica şi am informat-o despre *The Sun* şi despre necesitatea unei declaraţii rapide. A înţeles. Şi şi-a dat acordul, atâta vreme cât nu „isca speculaţii".

Nu i-am spus cu exactitate ce anume conţinea declaraţia. Şi nici nu a întrebat. Dar nici eu nu ştiam exact. Totuşi, i-am povestit esenţialul şi i-am menţionat câteva detalii de bază pe care i le subliniasem şi tatei în memoriul pe care mi-l ceruse şi pe care, de altfel, îl văzuse şi ea.

Exprimarea trebuia să fie clară. Şi mai trebuia să fie moderată, calmă. Nu voiam să dăm vina pe nimeni şi nici să punem paie pe foc. Nu trebuia să iscăm speculaţii.

Era o provocare formidabilă.

Dar curând ne-am dat seama că nu este posibilă; nu aveam timp să o publicăm noi primii.

Am deschis o sticlă de vin. N-ai decât, omuleţule, dă-i drumul!

Şi a făcut-o. *The Sun* i-a publicat articolul chiar în acea seară şi l-a reluat în dimineaţa următoare, pe prima pagină.

Titlul articolului: „Avem un gust amar!"

După cum era de aşteptat, articolul prezenta plecarea ca pe o fugă egoistă şi hedonistă, nu ca pe o retragere grijulie şi o încercare de a ne asigura intimitatea. De asemenea, apărea şi detaliul despre renunţarea la titlurile de duce şi ducesă de Sussex. Un singur document pe lumea asta conţinea acest detaliu – scrisoarea mea privată şi confidenţială către tata.

La care un număr surprinzător de mic de persoane avuseseră acces. Nu îl menţionaserăm nici măcar celor mai buni prieteni.

La data de 7 ianuarie, am mai lucrat puţin la declaraţie, am avut o scurtă apariţie în public şi ne-am întâlnit cu membrii cabinetului nostru. Apoi, ştiind că alte detalii vor fi dezvăluite în presă, la 8 ianuarie ne-am ascuns într-una din sălile Palatului Buckingham, împreună cu doi dintre cei mai vechi membri ai cabinetului nostru.

Întotdeauna mi-a plăcut acea sală, cu pereţii ei în culori pale şi cu candelabrele din cristal scânteietor. Însă de data asta mi s-a părut extrem de frumoasă şi m-am întrebat dacă a fost mereu aşa, dacă întotdeauna a arătat atât de… regal.

Într-un colţ al sălii se afla un birou mare. L-am folosit drept spaţiu de lucru. Ne-am aşezat cu rândul în faţa laptopului, pentru a redacta documentul. Am încercat diferite formulări. Voiam să spunem că ne asumam un rol mai mic, făcând doar un pas înapoi, nu părăsind

corabia. Dar erau greu de găsit cuvintele potrivite, tonul adecvat. Să fie şi serioase, şi pline de respect.

Din când în când, unul dintre noi se relaxa un pic pe un fotoliu sau îşi odihnea ochii privind pe fereastra dublă ce dădea spre parcul palatului. Când aveam nevoie de o pauză mai lungă, mă apucam să urmăresc o rută imaginară pe covorul cu motive marine. În colţul din stânga al părţii îndepărtate a camerei, o uşă îngustă dădea către Apartamentul Belgian, unde îmi petrecusem odată noaptea cu Meg. În colţul apropiat, se înălţau două uşi masive de genul celor la care te gândeşti când auzi cuvântul „palat“. Acestea dădeau către o sală unde participasem la nenumărate cocktailuri. Gândul m-a purtat către toate aceste reuniuni, către toate clipele frumoase petrecute în acel loc.

Şi mi-am adus aminte că încăperea de alături era cea în care familia noastră se reunea pentru un aperitiv înainte de masa de Crăciun.

Am ieşit pe hol. Un brad înalt, frumos împodobit, avea luminiţele aprinse. Am rămas în faţa lui, năpădit de amintiri. Am luat două ornamente, doi corgi din pluş, şi i-am adus membrilor personalului meu. Câte unul pentru fiecare. Un suvenir al acestei misiuni ciudate.

Gestul i-a mişcat, dar nu fără să se simtă puţin vinovaţi. I-am asigurat că nimeni nu va simţi lipsa decoraţiunilor. Nişte cuvinte cu dublu înţeles.

La sfârşitul zilei, când ne apropiam de varianta finală, cei doi au devenit neliniştiţi. Se întrebau dacă va fi descoperită implicarea lor. Şi, dacă da, asta le va afecta slujbele? Dar, în general, erau entuziasmaţi. Considerau că se află în tabăra corectă. Amândoi citiseră fiecare cuvânt denigrator apărut în presă şi pe reţelele sociale, pe parcursul multor luni.

Abia pe la şase seara am terminat. Ne-am adunat în jurul laptopului şi am citit documentul pentru o ultimă oară. Unul dintre ei le-a trimis mesaj secretarilor particulari aflaţi în slujba bunicii, a tatei şi a lui Willy şi i-a informat ce urmează. Tipul lui Willy a replicat imediat: „Va fi o explozie nucleară.“

Ştiam, bineînţeles, că mulţi britanici vor fi surprinşi sau întristaţi, iar asta m-a făcut să simt un nod în stomac. Dar, la timpul potrivit, odată aflat adevărul, eram convins că aveau să înţeleagă.

— Chiar facem asta? a întrebat unul dintre ei.

— Nu avem de ales, am răspuns noi în acelaşi timp.

Am trimis declaraţia către persoana care se ocupa de social media. Peste numai un minut, a apărut pe pagina noastră de Instagram, singura platformă la care aveam acces. Ne-am îmbrăţişat cu toţii şi ne-am şters lacrimile, după care ne-am strâns repede lucrurile.

Am ieşit din palat alături de Meg şi am sărit amândoi în maşină. Pe când ne grăbeam spre Frogmore, vestea deja se difuza la radio. Pe toate canalele. Am ales unul la întâmplare. Magic FM, favoritul lui Meg. Ascultam cum prezentatorul vorbea cu o afectare specific britanică. Ţinându-ne de mână, am avut un schimb de zâmbete cu bodyguarzii noştri aflaţi pe scaunele din faţă. Apoi ne-am continuat drumul în tăcere, privind pe geam.

75

Peste câteva zile a avut loc o întâlnire la Sandringham. Nu mai ţin minte cine a numit-o Summitul de la Sandringham. Bănuiesc că un ziarist.

Pe drum, am primit un mesaj de la Marko în care eram prevenit despre o ştire din *The Times*. Willy declara că el şi cu mine eram de-acum „entităţi separate“. „Toată viaţa l-am protejat pe fratele meu, dar nu mai pot s-o fac în continuare.“

Meg se întorsese în Canada pentru a-i fi alături lui Archie, aşa că la această întâlnire mă duceam fără niciun sprijin. Am ajuns mai devreme în speranţa de a purta o scurtă discuţie cu bunica. Stătea pe o băncuţă în faţa şemineului şi m-am aşezat şi eu lângă ea. Am observat reacţia alarmată a Viespii. A zburat repede şi s-a întors cu tata, care s-a aşezat imediat lângă

mine pe băncuță. În urma lui a intrat Willy, care arăta de parcă plănuia să mă omoare. „Salut, Harold!“ a zis și s-a postat în fața mea. Entități separate, într-adevăr.

La sosirea tuturor participanților, ne-am mutat la o masă de conferințe, prezidată de bunica. În dreptul fiecărui scaun se afla câte un carnețel și un creion cu însemnele regale.

Albina și Viespea ne-au informat pe scurt care era situația. S-a adus rapid în discuție subiectul presei. Le-am menționat comportamentul crud și criminal, care avusese parte de un sprijin susținut. Familia aceasta a autorizat ziarele prin simpla trecere cu vederea sau chiar prin curtarea lor, iar unii membri ai personalului lucraseră direct cu presa, oferind informații, lansând zvonuri și, uneori, acordând distincții și chiar participând la petreceri împreună cu jurnaliști. Presa juca un rol important în această criză – modelul lor de afaceri implicând un conflict permanent –, însă presa nu era unicul vinovat.

M-am uitat la Willy. Era un moment potrivit să intervină, să dubleze ceea ce tocmai spusesem, să vorbească despre experiența exasperantă pe care o avusese cu tata și Camilla. În schimb, el s-a plâns despre o știre din ziarele de dimineață care sugera că el ar fi fost motivul plecării noastre.

— Acum sunt acuzat că eu sunt cel care vă gonesc din familie pe tine și pe Meg!

Am vrut să spun: „Noi n-am avut nimic de-a face cu această poveste… dar imaginează-ți cum te-ai simți dacă într-adevăr am fi lăsat să ne scape. Abia atunci ai simți și tu pe pielea ta ce simțim noi de trei ani încoace.“

Secretarii particulari i-au amintit bunicii despre Cele Cinci Variante.

— Maiestatea Voastră, ați văzut Cele Cinci Variante.

— Așa este, a încuviințat ea.

Toți le văzuserăm. Ne fuseseră trimise prin e-mail, cinci moduri de a proceda diferite. Varianta 1 presupunea continuarea statu-quoului: Meg și cu mine rămâneam și toată lumea încerca să revină la normal. Varianta 5 însemna o rupere totală, fără rol regal, fără muncă în slujba bunicii și pierderea completă a serviciului de protecție.

Varianta 3 era situată undeva la mijloc. Un compromis. Ceva foarte apropiat de ceea ce propuseserăm și noi.

Le-am spus tuturor celor adunați acolo că, mai presus de toate, doream cu disperare să păstrez asigurarea protecției, pentru că asta mă îngrijora cel mai tare, siguranța fizică a familiei mele. Voiam să previn repetarea istoriei, o altă moarte înainte de vreme precum cea care zguduise familia noastră în urmă cu douăzeci și trei de ani și din care încă încercam să ne revenim.

Mă consultasem cu mai mulți veterani ai Palatului, oameni care știau cum funcționează monarhia, precum și istoria ei, iar aceștia îmi spuseseră că Varianta 3 era cea mai bună pentru toate taberele implicate. Meg și cu mine locuiam o parte din an în altă țară, dar ne continuam activitatea, păstrându-ne protecția, întorcându-ne în Marea Britanie pentru opere de caritate, ceremonii și evenimente. O soluție de bun-simț, comentaseră veteranii Palatului. Și complet fezabilă.

Bineînțeles că familia mă presa să aleg Varianta 1. Dacă o tăiam de pe listă, nu acceptau decât Varianta 5.

Am discutat aproape o oră pe marginea Celor Cinci Variante. În cele din urmă, Albina s-a ridicat, a înconjurat masa și mi-a înmânat copia unei declarații pe care Palatul avea s-o dea în curând publicității. În ea era anunțată implementarea Variantei 5.

— Ia stați puțin! Nu înțeleg. Deja aveați pregătită o declarație? Înainte de orice discuție? În care anunțați Varianta 5? Cu alte cuvinte, rezultatul se cunoștea dinainte în tot acest timp? Întâlnirea asta a fost doar pentru spectacol?

Niciun răspuns. Am întrebat dacă fuseseră pregătite declarații pentru fiecare variantă în parte.

— O, da, bineînțeles! m-a asigurat Albina.

— Pot să le văd?

— Ah, s-a defectat imprimanta! s-a lamentat el

Ce potrivire! Exact în momentul în care se pregătea să printeze şi celelalte declaraţii!

Am început să râd.

— Asta e o glumă?

Toţi priveau în altă parte sau îşi examinau pantofii. M-am întors către bunica:

— Te superi dacă ies să iau puţin aer?

— Sigur că nu!

Am ieşit din sală. Am intrat pe un coridor mare, unde m-am întâlnit cu lady Susan, care lucra pentru bunica de ani buni, şi cu domnul R, fostul vecin de deasupra vizuinii bursucului. Au văzut că sunt supărat şi m-au întrebat dacă mă pot ajuta cu ceva. Le-am zâmbit şi le-am mulţumit, după care m-am întors în sală.

Se discuta acum despre Varianta 3. Sau să fi fost Varianta 2? Deja începuse să mă doară capul. Mă oboseau teribil. Nici nu-mi mai păsa ce variantă adoptam, atâta vreme cât securitatea era inclusă. Am pledat pentru păstrarea protecţiei oferite de poliţia înarmată de care avusesem nevoie încă de la naştere. Nu-mi fusese permis să merg nicăieri fără trei bodyguarzi înarmaţi lângă mine, chiar şi atunci când se spunea că eram cel mai popular membru al familiei. Şi acum când, împreună cu soţia şi fiul meu, eram ţinta unei uri fără precedent, propunerea supusă discuţiei presupunea un abandon total? Nebunie.

M-am oferit să plătesc din buzunarul meu costul securităţii. Nu ştiam prin ce mijloace, dar aveam să găsesc eu o cale.

Am făcut o ultimă încercare: „Uitaţi, vă rog, Meg şi cu mine nu umblăm după avantaje. Tot ce dorim este să muncim, să slujim şi… să rămânem în viaţă.“

Au fost cuvinte simple şi convingătoare. Toate capetele din jurul mesei s-au înclinat aprobator. La sfârşitul întâlnirii s-a ajuns la un acord de bază, în linii mari. Detaliile mărunte, punctuale ale acestui aranjament hibrid aveau să fie definitivate de-a lungul unei perioade de tranziţie de peste douăsprezece luni, pe parcursul căreia avea să ne fie asigurată protecţia.

Bunica s-a ridicat. Am imitat-o cu toţii. A părăsit sala. Pentru mine însemna încă o treabă nedusă până la capăt. Am plecat în căutarea biroului Albinei. Din fericire, am dat peste cel mai prietenos paj al reginei, care mă simpatiza dintotdeauna. L-am întrebat cum să ajung acolo şi s-a oferit să mă conducă. Am luat-o prin bucătărie, apoi pe nişte scări ferite, până am coborât pe un coridor îngust.

— Pe acolo! mi-a indicat el.

După câţiva paşi, am dat peste o imprimantă uriaşă, care scotea un set de documente. A apărut şi asistenta Albinei.

— Bună! am zis şi am arătat către imprimantă. Pare că funcţionează cum trebuie, nu-i aşa?

— Da, Alteţa Voastră.

— Nu e stricată?

— Chestia asta? E indestructibilă, domnule!

Am întrebat şi despre imprimanta din biroul Albinei.

— Dar aceea funcţionează?

— Ah, sigur că da, domnule. Doriţi să printaţi ceva?

— Nu, mulţumesc!

Mi-am continuat drumul pe coridor şi am trecut printr-o uşă. Dintr-odată, totul mi-a devenit familiar. Şi apoi mi-am amintit. Aici era cămăruţa în care dormisem de Crăciun la întoarcerea mea de la Polul Sud. Din faţă venea Albina. M-a văzut şi avea un aer mult prea ovin… pentru o albină. Îşi dădea seama de ce venisem. Auzea imprimanta huruind în depărtare. Ştia că fusese prins.

— Ah, domnule, nu vă faceţi griji în privinţa asta. Chiar nu este important.

— Oare?

Am trecut pe lângă el şi am coborât. Cineva îmi sugerase ca, înainte de a pleca, să ies la o scurtă plimbare cu Willy. Să avem o discuţie la calm. De acord.

Ne-am plimbat de-a lungul gardurilor din tisă. Era o zi friguroasă. Eu purtam o jachetă subţire, iar Willy era doar în pulover, aşa că amândoi tremuram.

Din nou m-a izbit frumuseţea locului. La fel ca în sala aceea, şi acum mă simţeam de parcă nu mai văzusem niciodată un palat. Parcul ăsta e un paradis, mi-am zis. De ce nu putem să ne bucurăm de el, pur şi simplu?

Mă aşteptam să-mi ţină o lecţie. Nu a făcut-o. Willy era reţinut. Voia să asculte. Pentru prima dată după multă vreme, fratele meu a fost dispus să mă asculte, iar eu i-am fost recunoscător.

I-am povestit despre un fost membru al personalului lui care o sabota pe Meg. Care complota împotriva ei. I-am mai vorbit despre un actual membru al personalului lui, al cărui prieten apropiat încasa bani pentru scurgeri de informaţii către presă, despre mine şi Meg. Sursele mele erau ireproşabile, inclusiv jurnalişti şi avocaţi. În plus, făcusem şi o vizită la Scotland Yard.

Willy s-a încruntat. El şi Kate aveau şi ei suspiciunile lor. A promis că va investiga. Ne-am înţeles să ne continuăm discuţia.

76

Am urcat în maşină şi imediat mi s-a comunicat că Palatul a emis o dezminţire cu privire la ştirea de dimineaţă. Era semnată de nimeni alţii decât… de mine şi de Willy. Adică nişte persoane necunoscute îmi ataşaseră numele de nişte cuvinte pe care nu le văzusem niciodată, ca să nu mai vorbim de faptul că nu le aprobasem? Am rămas înmărmurit.

M-am întors la Frogmore. În următoarele zile, de acolo, de la distanţa aceea, am luat parte la conceperea unei declaraţii finale, care a fost dată publicităţii la 18 ianuarie 2020.

Palatul a anunţat că ducele şi ducesa de Sussex au convenit „să facă un pas înapoi“. Că noi nu o vom mai reprezenta pe regină, că titlurile noastre de Alteţe Regale vor fi „suspendate“ pe perioada anului de tranziţie şi că ne-am oferit să rambursăm fondurile cheltuite cu reparaţiile de la Frogmore Cottage.

Şi un ferm „fără comentarii“ în privinţa securităţii noastre.

M-am întors la Vancouver. O reuniune încântătoare cu Meg, Archie şi căţeii. Şi totuşi, timp de câteva zile, încă nu mă simţeam complet acolo. O parte din mine rămăsese în Marea Britanie. La Sandringham. Am petrecut ore în şir cu mâna lipită de telefon, conectat la internet, monitorizând consecinţele. Valul de furie îndreptat către noi de ziare şi trolii din social media era alarmant.

„Să nu vă îndoiţi nicio secundă, e o insultă“, zbiera *Daily Mail*, care convocase „juriul de pe Fleet Street“ pentru a ne fi judecate „crimele“. Printre juraţi se număra şi fostul secretar de presă al reginei, care, alături de colegii juraţi, au dat verdictul: „Să nu vă aşteptaţi la nicio milă din partea noastră.“

Am clătinat din cap abătut. „Nicio milă.“ Problema se punea acum în termeni de război? În mod limpede era vorba de ceva mai mult decât un simplu act de mânie. Aceşti bărbaţi şi femei mă vedeau ca pe o ameninţare care le punea în pericol existenţa. Dacă plecarea noastră constituia o ameninţare pentru monarhie, aşa cum spuneau unii, însemna că era o ameninţare şi pentru cei care îşi câştigau existenţa relatând despre monarhie.

Prin urmare, trebuia să fim nimiciţi.

O membră a acestei clici scrisese o carte despre mine şi era dovada vie a faptului că depindea de mine ca să-şi plătească facturile. Acum făcea turul televiziunilor explicând cu emfază că Meg şi cu mine plecaserăm fără permisiunea bunicii. Spunea că nu discutaserăm cu nimeni această chestiune, nici măcar cu tata. Şi spunea aceste minciuni cu o asemenea

siguranţă, încât până şi eu eram tentat să o cred. Şi astfel, varianta ei asupra evenimentelor a devenit rapid „adevărul“ în multe medii. „Harry a luat-o prin surprindere pe regină!“ Aceasta era povestea care s-a răspândit peste tot. Deja o vedeam cum se strecoară în cărţile de istorie şi îmi închipuiam cum, peste câteva decenii, băieţilor şi fetelor de la Ludgrove li se vor băga pe gât asemenea mizerii.

Am stat treaz până târziu, copleşit de griji, depănând pentru a nu ştiu câta oară firul evenimentelor şi întrebându-mă: Ce i-a apucat pe oamenii ăştia? Ce-i face să se poarte aşa? Totul se rezumă la bani? Dar nu e aşa mereu? Toată viaţa am auzit cum oamenii se plâng că monarhia este scumpă, anacronică, Meg şi cu mine fiind cea mai bună dovadă. Nunta noastră a constituit proba nr. 1. A costat milioane, iar apoi ne-am luat lucrurile şi am plecat. Nişte ingraţi.

În realitate, familia a plătit pentru această nuntă şi mare parte din cheltuieli s-au dus pe protecţie, care era necesară într-o mare măsură chiar din cauza presei, care incitase la rasism şi ură de clasă. Şi chiar experţii în securitate ne spuseseră că trăgătorii de elită şi câinii poliţişti nu erau acolo doar pentru noi. Erau desfăşurări de forţe pentru a preveni un ucigaş să mitralieze mulţimile adunate pe Long Walk sau un sinucigaş care să detoneze bomba la paradă.

Poate că banii stau la baza oricărei controverse legate de monarhie. Marea Britanie a avut mult timp probleme în a se decide. Mulţi sprijină Coroana, însă sunt mulţi şi cei care se îngrijorează din cauza costurilor. Iar neliniştea sporeşte şi din cauza faptului că nu sunt făcute publice acele costuri. Depinde de cine face calculele. Coroana îi costă pe contribuabili? Adevărat. Coroana bagă o avere în vistieria guvernului? Şi asta e adevărat. Coroana aduce din turism un venit de care beneficiază toţi? Bineînţeles. Se bazează oare şi pe pământurile obţinute şi asigurate în perioada în care sistemul era nedrept şi bogăţia era produsă prin exploatarea şi brutalizarea muncitorilor, prin anexare de teritorii şi prin sclavie? Poate cineva să o nege?

Potrivit ultimului studiu pe care l-am citit, monarhia îl costă, anual, pe contribuabilul mediu preţul unei halbe de bere. În lumina multelor opere de caritate pe care le întreprinde, pare a fi o investiţie destul de bună. Dar nimeni nu vrea să asculte un prinţ prezentând argumente în favoarea existenţei monarhiei, şi nici împotriva ei. Aşa că las analiza costuri–beneficii pe seama altora.

Bineînţeles că sentimentele mele legate de acest subiect sunt amestecate, însă poziţia mea nu este aşa. Întotdeauna îi voi acorda sprijinul meu reginei, comandantului şi bunicii mele. Chiar şi după ce ea nu va mai fi. Problema mea nu era monarhia, nici conceptul de monarhie. Problema mea privea presa şi relaţia bolnavă care se dezvoltase între ea şi Palat. Îmi iubesc patria mamă şi îmi iubesc familia – şi aşa va fi mereu. Mi-aş dori doar ca, în cel de-al doilea moment cumplit al vieţii mele, să fi fost şi ei alături de mine.

Dar cred că într-o bună zi vor privi înapoi şi vor dori să o fi făcut.

77

Întrebarea era: Unde vom locui?

Ne-am gândit la Canada. În general, oamenii de acolo se purtaseră frumos cu noi. Deja ajunseserăm să ne simţim ca acasă. Ne puteam imagina petrecând acolo tot restul vieţii. Dacă am fi găsit un loc de care presa să nu afle, atunci Canada ar fi fost răspunsul.

Meg a vorbit cu un prieten din Vancouver, care ne-a făcut legătura cu un agent imobiliar, şi aşa am început să ne căutăm o locuinţă. Făceam primii paşi şi încercam să rămânem optimişti. Ne-am spus că nu contează unde stăm atâta vreme cât Palatul îşi îndeplineşte obligaţiile şi – ceea ce consideram că era o promisiune implicită – ne asigură protecţia.

— Nu crezi că o să ne retragă vreodată protecţia, nu-i aşa? m-a întrebat Meg într-o seară.

— Nu, niciodată. Nu în acest climat plin de ură. Şi nu după ce i s-a întâmplat mamei mele.

Şi nici după ceea ce păţise unchiul Andrew. Fusese implicat într-un ruşinos scandal de presă, acuzat de agresiune sexuală asupra unei tinere, şi nimeni nici măcar nu a sugerat că-şi poate pierde protecţia. Oricare ar fi fost nemulţumirile pe care oamenii le aveau la adresa noastră, delictele sexuale nu se aflau pe lista lor.

Februarie 2020.

L-am trezit pe Archie după un pui de somn şi l-am scos afară pe peluză. Era o zi senină, dar răcoroasă. Am privit în largul mării, am atins frunzele uscate şi am cules pietre şi crenguţe. I-am sărutat obrăjorii bucălaţi, l-am gâdilat, apoi m-am uitat pe ecranul telefonului la mesajul pe care îl primisem de la şeful echipei noastre de securitate, Lloyde. Voia să ne vedem imediat.

L-am luat în braţe pe Archie, am traversat grădina şi i l-am dat lui Meg, după care am luat-o prin iarba udă spre cabana unde stăteau Lloyde şi ceilalţi bodyguarzi. Ne-am aşezat pe o bancă, amândoi purtând canadiene pufoase. În vreme ce valurile mângâiau ţărmul, Lloyde m-a anunţat că ne era retrasă protecţia. El şi întreaga echipă primiseră ordin de evacuare.

— Dar nu pot face asta!

— Înclin să vă dau dreptate. Dar o fac.

Gata cu anul de tranziţie.

Lloyde a mărturisit că nivelul de ameninţare la adresa noastră era încă mult mai ridicat decât în cazul oricărui alt membru al familiei regale, fiind la acelaşi nivel la care se situa însăşi regina. Şi totuşi, ordinul a sosit, iar eu nu aveam cum să protestez.

Iată-ne ajunşi aici, am spus eu. Coşmarul suprem. Cel mai prost dintre cele mai proaste scenarii. Orice răufăcător din lumea asta va putea să ne găsească de-acum şi nu voi fi decât eu care să-l înfrunt cu pistolul în mână. Ah, stai! Fără pistol! Sunt în Canada.

L-am sunat pe tata. Nu voia să răspundă. Şi atunci am primit un mesaj de la Willy: „Poţi să vorbeşti?“

Minunat! Eram convins că, după plimbarea noastră prin parcul de la Sandringham, fratele meu va da dovadă de înţelegere şi va face un pas către mine. Dar nu a spus decât că asta a fost o decizie a guvernului. Şi că nu se mai poate face nimic.

78

Lloyde îmi pleda cauza în faţa superiorilor lui de acasă, încercând măcar să-i determine să amâne data retragerii echipei. Mi-a arătat e-mailurile. Scrisese: „Dar nu putem să-i lăsăm aici, pur şi simplu!“

Persoana de la celălalt capăt răspunsese: „Decizia a fost luată. De la 31 martie sunt pe cont propriu.“

M-am zbătut să găsesc o nouă echipă de pază. Am vorbit cu diverşi consultanţi, am făcut estimări de preţ. Am umplut un caiet cu notiţele strânse. Palatul m-a direcţionat către o firmă, care mi-a trimis o cotaţie de preţ. Şase milioane pe an. Am închis încet telefonul.

Şi, în mijlocul acestor zile negre, a venit şi oribila veste că vechea mea prietenă Caroline Flack s-a sinucis. Se părea că nu a mai suportat viaţa. Abuzul neîncetat care se practica în presă, an de an, a doborât-o în cele din urmă. Îmi era aşa milă de familia ei. Îmi aduc aminte cât suferiseră cu toţii pentru păcatul capital de a ieşi cu mine.

Fusese atât de degajată şi de amuzantă în seara în care ne-am cunoscut. Definiţia unei persoane lipsite de griji. Pe atunci nici nu-mi puteam închipui care vor fi urmările.

Mi-am spus că este un reper important. Nu eram exagerat, nu atrăgeam atenţia asupra unor lucruri improbabile. Meg şi cu mine ne confruntam cu o problemă de viaţă şi de moarte. Şi intram în criză de timp.

În martie 2020, Organizația Mondială a Sănătății a declarat pandemie globală, iar Canada a luat în calcul posibilitatea închiderii granițelor.

Însă Meg nu avea niciun dubiu. Cu siguranță aveau să închidă granițele, așa că trebuia să stabilim rapid unde să mergem… și să ajungem acolo.

79

Eram într-un apel video cu Tyler Perry – actor, scenarist și regizor. Chiar înainte de nuntă, îi trimisese o scrisoare lui Meg, din senin, asigurând-o că nu este singură, că văzuse tot ce i se întâmplase. Acum, Meg și cu mine încercam să ne arătăm curajoși, deși amândoi eram foarte tulburați.

Tyler a observat imediat. Ne-a întrebat ce s-a întâmplat. L-am pus în temă despre pierderea serviciului de protecție, despre închiderea granițelor. Și că nu aveam unde să mergem.

— Stați așa! OK, asta e cam mult. Dar… respirați! Respirați!

Tocmai asta era problema noastră. Nu puteam respira.

— Uitați… luați casa mea.

— Poftim?

— Casa mea din Los Angeles. E împrejmuită, e securizată… veți fi mai în siguranță acolo. O să am eu grijă de siguranța voastră.

Ne-a explicat că el lucra la un proiect care presupunea multe deplasări, prin urmare, casa era goală, așteptând ca noi să ne mutăm în ea.

Era prea mult. Prea generos din partea lui. Dar am acceptat. Cu entuziasm. L-am întrebat de ce face asta.

— Mama.

— Mama ta?

— Mama mea o iubea pe mama ta.

M-a luat total prin surprindere.

— S-a întâmplat după ce mama ta a vizitat Harlemul. După Maxine Perry, era o sfântă.

Apoi ne-a zis că mama lui murise în urmă cu zece ani, dar că el încă suferea după ea. Am vrut să-i spun că, în timp, îi va fi mai ușor. Dar nu i-am spus.

80

Casa era absolut splendidă. Tavane înalte, artă minunată, piscină frumoasă. Ca un palat, dar, mai presus de toate, ultra-sigură. Ba mai mult, venea cu protecția la pachet, plătită de Tyler.

Acele ultime zile din martie le-am petrecut explorând și despachetând. Încercând să ne orientăm prin ea. Săli, garderobe, dormitoare, spații nenumărate așteptând să le descoperim, nișe în care Archie să se ascundă.

Meg i le-a prezentat pe toate. Ia uite la statuia asta! Ia uite ce fântână! Ia uite la colibrii din grădină!

În sala de la intrare era un tablou care i se părea foarte interesant. Începea fiecare zi privind fascinat la acea pictură. Era o scenă din vechea Romă. Ne-am întrebat de ce făcea asta. N-aveam nicio idee.

În numai o săptămână, la Tyler ne-am simțit ca acasă. Două luni mai târziu, Archie a făcut primii lui pași, în grădină, exact în toiul carantinei globale. Am aplaudat, l-am îmbrățișat și l-am încurajat. Pentru o clipă, m-am gândit cât de frumos ar fi să împărtășesc această veste cu bunica sau cu unchiul Willy.

La scurtă vreme după acești primi pași, Archie se ducea mărșăluind până în fața tabloului preferat din sala de la intrare. Se uita îndelung la el și scotea un gângurit în semn de recunoaștere.

Meg s-a aplecat să vadă mai bine. Şi, pentru prima dată, a observat o plăcuţă fixată pe ramă, având gravat numele tabloului. „Diana. Zeiţa vânătorii.“

Când i-am povestit lui Tyler, a spus că habar nu avea. Şi uitase că acea pictură se afla acolo.

— Îmi dă fiori, a zis el.

— Şi nouă.

81

Târziu în noapte, când toată lumea dormea, eu cutreieram prin casă, verificând uşile şi ferestrele. Apoi ieşeam pe balcon sau la intrarea în grădină şi îmi rulam un joint.

Casa avea vedere către o vale ce mărginea o costişă în care îşi făceau veacul o mulţime de broaşte. Le ascultam cântecul nocturn şi trăgeam în piept mireasma florilor. Broaştele, miresmele, copacii, cerul înstelat, toate astea mă duceau cu gândul la Botswana. Dar poate că nu e vorba doar de floră şi de faună, mi-am zis eu. Poate că e vorba de a te simţi în siguranţă. Şi viu.

Am reuşit să facem o mulţime de lucruri. Şi am avut multă treabă. Am lansat o fundaţie, am reluat legătura cu persoanele mele de contact în domeniul protecţiei mediului. Situaţia era sub control… dar, cumva, presa a aflat că stăm la Tyler. Şase săptămâni le-a luat, exact ca în Canada. Dintr-odată, au început să zboare drone pe deasupra casei, să apară paparazzii peste drum de casă. Dincolo de vale.

Au tăiat gardul. Am peticit gardul. Nu ne-am mai aventurat pe afară. Grădina era toată în bătaia paparazzilor.

Apoi şi-au făcut apariţia elicopterele. Din păcate, eram nevoiţi să fugim de acolo. Trebuia să găsim un nou loc, şi asta repede, ceea ce însemna că trebuia să ne plătim serviciul de protecţie. M-am întors la calcule şi am început să caut firme de pază. Apoi, împreună cu Meg, am făcut socoteli cât ne permitem mai exact să cheltuim pe securitate şi cât pe locuinţă. Şi, chiar când ne revizuiam bugetul, am primit vestea: tata îmi tăia fondurile.

Îmi dădeam seama de absurdul situaţiei: unui bărbat de 35 de ani îi tăia tăticul fondurile. Însă el nu-mi era doar tată, îmi era şi şef, bancher, revizor, paznicul baierilor pungii în toată viaţa mea de adult. A-mi tăia fondurile însemna a mă concedia, fără nicio compensaţie, şi a mă arunca în abis după o viaţă în slujba Coroanei. Mai mult, după o viaţă întreagă în care nu mi s-a permis să mă angajez în altă parte.

Mă simţeam ca un animal îngrăşat înainte de tăiere. Alăptat ca un viţel. N-am cerut niciodată să fiu dependent financiar de tata. Am fost forţat să trăiesc în situaţia asta suprarealistă, în acest Truman Show fără sfârşit, în care aproape niciodată nu am avut bani la mine, niciodată n-am deţinut o maşină, niciodată nu am ţinut în buzunar cheia de la o locuinţă personală, niciodată nu am comandat ceva online şi nici nu am primit vreun produs de pe Amazon şi aproape niciodată nu am călătorit cu metroul. (S-a întâmplat o singură dată, când eram la Eton şi am mers cu şcoala la teatru.) Buretele, aşa mă numea presa. Însă este o mare diferenţă între a fi burete şi a-ţi fi interzis să înveţi să devii independent. După decenii în care, riguros şi sistematic, am fost redus la statutul de copil, acum eram brusc abandonat şi batjocorit pentru lipsa de maturitate? Pentru că nu sunt pe picioarele mele?

Problema plăţii chiriei şi a serviciului de pază ne-a ţinut treji multe nopţi. Puteam oricând să cheltuim din ceea ce-mi lăsase mama, dar asta în ultimă instanţă. Consideram că acei bani îi aparţin lui Archie. Şi celuilalt copil.

Căci atunci am aflat că Meg era însărcinată.

82

În cele din urmă, am găsit o casă. Cu un discount foarte mare. Situată pe coastă, lângă Santa Barbara. Multe camere, grădină mare, un mic loc de joacă pentru copii – chiar şi un iaz cu crapi koi.

— Crapii sunt stresaţi, ne-a avertizat agentul imobiliar.

— Şi noi la fel. O să ne înţelegem de minune.

— Nu, crapii au nevoie de o îngrijire specială. Va trebui să angajaţi un îngrijitor de crapi.

— A-ha! Şi unde putem găsi unul?

Agentul nu era sigur. Am început să râdem. Problemele lumii civilizate.

Am făcut un tur al proprietăţii. Locul era de vis. L-am rugat pe Tyler să vină să-l vadă şi el ne-a zis simplu: Cumpăraţi! Am adunat banii de avans, am semnat un contract de ipotecă şi în iulie 2020 ne-am mutat.

Mutatul propriu-zis nu a durat decât două ore. Tot ce deţineam încăpea în treisprezece valize. În acea seară am sărbătorit în linişte, la un pahar şi un pui fript, apoi ne-am dus devreme la culcare.

A ieşit totul bine, ne-am spus. Şi totuşi Meg era încă foarte stresată.

Era o problemă presantă în legătură cu procesul pe care ea îl intentase tabloidelor. *Daily Mail* apela din nou la trucurile obişnuite. Prima tentativă de apărare se dovedise ridicolă, astfel încât acum veneau cu o nouă strategie, care era şi mai ridicolă. Voiau să demonstreze că publicaseră scrisoarea lui Meg către tatăl său ca urmare a unui articol apărut în revista *People*, care cita câţiva prieteni ai lui Meg – sub anonimat. Tabloidele o acuzau pe Meg că ea însăşi fabricase acele citate şi că se folosea de prieteni ca purtători de cuvânt, şi astfel *Daily Mail* avea tot dreptul să publice acea scrisoare.

Mai mult, acum doreau ca numele prietenilor anonimi ai lui Meg să fie menţionaţi în dosar – ca să-i distrugă. Meg era hotărâtă să facă tot ce-i stă în putinţă ca să prevină acest lucru. Noapte de noapte se culca târziu, încercând să găsească o cale să-i salveze pe aceşti oameni, iar acum, în prima dimineaţă petrecută în noua casă, avea dureri abdominale.

Şi hemoragie. Apoi şi-a pierdut cunoştinţa.

Am condus-o repede la spitalul local. Când doctoriţa a intrat în cameră, n-am auzit o iotă din ce spunea, doar îi citeam chipul, limbajul trupului. Deja ştiam. Amândoi ştiam. Pierduse atâta sânge.

Şi totuşi, confirmarea a fost o lovitură puternică. Meg m-a apucat de mână şi eu i-am strâns-o, plângând amândoi.

În toată viaţa mea, doar de patru ori m-am simţit neajutorat. Pe bancheta maşinii în care, alături de mama şi de Willy, eram urmăriţi de paparazzi. În Apache deasupra Afganistanului, fără a primi permisiunea de a-mi face datoria. La Nott Cott, când soţia mea însărcinată plănuia să-şi ia viaţa. Şi acum.

Am plecat de la spital luând cu noi copilul nenăscut. Într-un pacheţel. Am mers până într-un loc secret, numai de noi ştiut.

Sub un ficus cu ramuri întinse, cu Meg plângând alături de mine, am săpat o gropiţă cu mâinile goale şi am depus uşor pachetelul în ea.

83

Peste cinci luni. Crăciunul 2020.

L-am luat pe Archie să căutăm un pom de iarnă. La o piaţă de brazi din Santa Barbara. Am cumpărat unul dintre cei mai mari molizi pe care îi aveau acolo.

L-am adus acasă şi l-am instalat în living. Magnific. Ne-am dat un pas înapoi, plini de admiraţie şi recunoscători pentru ce aveam acum. O nouă casă. Un băieţel sănătos. În plus, semnaserăm câteva contracte de parteneriat cu diverse corporaţii, care ne ofereau şansa să ne

reluăm activităţile de binefacere la care ţineam atât de mult, dar şi să ne spunem povestea, ceea ce consideram a fi vital pentru noi. Şi să ne putem plăti serviciul de protecţie.

Era ajunul Crăciunului. Am avut câteva apeluri video cu mai mulţi prieteni, inclusiv câţiva din Marea Britanie. L-am urmărit pe Archie cum alerga în jurul bradului. Şi am deschis cadourile. Respectând tradiţia familiei Windsor.

Unul dintre ele conţinea un mic ornament de Crăciun reprezentând-o pe… regină! Am mormăit. Ce nai…?! Meg îl reperase într-un magazin local şi se gândise că mi-ar face plăcere.

L-am ţinut în lumină. Era capul bunicii pe un corp în forma literei T. L-am agăţat pe o crenguţă la nivelul ochilor. Mă bucuram să o văd acolo. Ne făcea pe amândoi să zâmbim. Dar apoi Archie, jucându-se în jurul bradului, a împins suportul, a clătinat bradul şi bunica a căzut.

Am auzit ceva spărgându-se şi m-am întors. Cioburile se împrăştiaseră pe podea. Archie a dat fuga şi a adus o sticlă cu pulverizator. Nu ştiu din ce motiv a crezut că, dacă pulverizează apă pe ornamentul stricat, îl va repara.

Meg i-a zis: „Nu, Archie, nu! Nu pulveriza apă pe Gan-Gan!“ Am luat un făraş şi am măturat toate cioburile, în tot acest timp gândindu-mă cât de ciudat a fost incidentul.

84

Palatul a anunţat că ne-au fost revizuite rolurile şi acordul semnat la Sandringham. Prin urmare, ni se retrăgeau toate demnităţile în afară de câteva patronaje.

Februarie 2021.

Mi-au luat tot, îmi spuneam, până şi calitatea de membru din organizaţiile militare. Nu mai eram căpitan-general în Marina Regală, un titlu primit de la bunicul. Nu-mi mai era permis să port uniforma militară de ceremonie. Mi-am spus că n-au cum să-mi ia şi adevărata uniformă sau adevăratul statut militar. Şi totuşi.

Mai departe, declaraţia zicea că nu vom mai întreprinde nicio activitate în slujba reginei. Suna de parcă fusese totul de comun acord. Nici pe departe.

Am dat, la rândul nostru, o declaraţie, chiar în aceeaşi zi, în care menţionam că nu vom înceta niciodată să ne punem viaţa în slujba reginei.

Această nouă palmă dată de Palat a turnat gaz pe foc. Fuseserăm fără încetare supuşi unui atac din partea presei încă din clipa în care am plecat, însă ruperea oficială a legăturilor a stârnit un nou val, pe care l-am resimţit diferit. Pe social media am fost denigraţi zi de zi, oră de oră, şi ne-am trezit subiectul unor poveşti calomniatoare, invenţii ale ziarelor, aflate de la „ajutoarele regale“ sau de la „angajaţi interni“ sau de la „surse din cadrul Palatului“, poveşti oferite cu linguriţa chiar de personalul de la Palat – şi probabil cu acordul familiei mele.

Nu citisem nimic despre asta şi nici la urechi nu-mi ajunsese aşa ceva. Evitam internetul cum evitasem pe vremuri centrul oraşului Garmsir. Telefonul mi-l ţineam pe modul silenţios. Nici măcar pe vibraţii. Câteodată, un prieten binevoitor îmi mai trimitea câte un mesaj: Doamne, îmi pare rău de cutare lucru. A trebuit să-i rugăm pe aceşti prieteni, de fapt, pe toţi, să nu ne mai informeze despre ce citesc.

Să fiu sincer, nu am fost total surprins că Palatul a tăiat toate legăturile. Avusesem parte de o avanpremieră cu câteva luni înainte. Chiar înaintea Zilei Comemorării, rugasem Palatul să depună cineva o coroană de flori la Cenotaf din partea mea, din moment ce eu nu puteam fi prezent. Cerere respinsă.

În cazul ăsta, ar putea fi depusă o coroană oriunde altundeva în Marea Britanie, în numele meu? Cerere respinsă.

În cazul ăsta, ar putea fi depusă undeva, în Commonwealth, dar în numele meu? Cerere respinsă.

Mi s-a spus că nicăieri în lume, la niciun mormânt militar, nu se permitea depunerea de coroane prin delegat în numele prinţului Harry. Am menţionat că ar fi prima oară când aş lăsa

să treacă Ziua Comemorării fără să aduc un omagiu celor căzuți, unii dintre ei fiindu-mi chiar prieteni. Cerere respinsă.

În cele din urmă, l-am sunat pe vechiul meu instructor de la Sandhurst și l-am rugat să depună o coroană în numele meu. El mi-a sugerat monumentul dedicat celor căzuți în Irak și Afganistan, care fusese dezvelit la Londra cu câțiva ani înainte. De bunica.

— Da. Este perfect! Mulțumesc!

A răspuns că pentru el este o onoare. Apoi:

— Și apropo, căpitane Wales, la naiba cu asta! Nu-i deloc corect!

85

Nu eram sigur cum s-o numesc și nici ce anume făcea. Știam doar că pretindea că are „puteri". Îmi dădeam seama că probabilitatea să fie o șarlatanie era destul de mare. Însă femeia a venit cu niște recomandări serioase de la prieteni de încredere, așa că mi-am spus: „Ce rău poate să ne facă?"

Apoi, din prima clipă în care ne-am așezat, am simțit un soi de energie care o înconjura.

O, ia stai! Aici chiar e ceva!

Și ea a simțit o energie în jurul meu.

— Mama ta este cu tine.

— Știu. Am simțit-o în ultima vreme.

— Nu, e cu tine. Chiar acum.

Mi s-a pus un nod în gât. M-au năpădit lacrimile.

— Mama ta știe că vrei să-ți limpezești gândurile. Îți simte starea de confuzie. Știe că ai atât de multe întrebări.

— Așa este.

— Răspunsul va veni în timp. Într-o bună zi. Ai răbdare.

Răbdare? Cuvântul acela mi-a rămas în gât.

Între timp, femeia mai spunea că mama e foarte mândră de mine. Că îmi oferă tot sprijinul. Că știe că nu îmi este ușor.

Dar ce era ușor?

— Mama ta spune că trăiești viața pe care ea nu a putut-o trăi. Dar trăiești viața pe care ea și-ar fi dorit-o pentru tine.

Mi-am înghițit lacrimile. Voiam să cred. Voiam ca fiecare cuvânt rostit de femeia aceasta să fie adevărat. Dar aveam nevoie de o dovadă. De un semn. De orice.

— Mama ta zice… ornamentul?

— Ornamentul?

— Era acolo.

— Unde?

— Mama ta zice… ceva despre un ornament de Crăciun? Despre o mamă? Sau bunică? A căzut? S-a spart?

— Archie a încercat să-l repare.

— Mama ta zice că s-a amuzat.

86

Parcul Frogmore. La câteva ore după înmormântarea bunicului.

De aproximativ o jumătate de oră mă plimbam cu Willy și cu tata, însă plimbarea aceasta semăna cu marșurile de o zi întreagă la care mă supuneau cei din armată când eram proaspăt recrut. Eram epuizat.

Ajunseserăm într-un impas. Și ajunseserăm lângă ruinele gotice. După un traseu circular, ne-am întors exact de unde plecaserăm.

Tata şi Willy încă pretindeau că nu ştiu de ce părăsisem Marea Britanie, încă pretindeau ca nu ştiu nimic, iar eu mă pregăteam să plec. Atunci, unul dintre ei a adus în discuţie subiectul presei. M-au întrebat despre procesul cu ascultatul telefoanelor.

Încă nu mă întrebaseră nimic despre Meg, dar doreau să afle cum merge procesul. Şi asta pentru că îi afecta pe ei în mod direct.

— E încă pe rol.

— Misiune sinucigaşă, a mormăit tata.

— Poate. Dar merită.

Le-am spus că în curând voi dovedi că presa este mai mult decât mincinoasă. Că încalcă legea. Aveam de gând să-i văd pe unii dintre ei aruncaţi în închisoare. De asta mă atacau cu atâta răutate: ştiau că am dovezi de necontestat. Aici nu mai era vorba despre mine, ci era o problemă de interes public.

Clătinând din cap, tatei i-a scăpat că ziariştii sunt „gunoaiele pământului". Astea au fost cuvintele lui. „Dar…"

Am pufnit. Întotdeauna apărea câte un „dar" când era vorba de presă, deoarece ura era reciprocă, dar ce-i mai plăcea iubirea lor. Cineva ar putea spune că tocmai acolo s-ar fi găsit sămânţa întregii probleme – de fapt, a tuturor problemelor, întinse pe multe decenii. Lipsit de dragoste părintească în copilărie, hărţuit de colegii de şcoală, a fost atras în mod periculos şi compulsiv de elixirul pe care presa i-l oferea.

L-a menţionat pe bunicul ca un exemplu excelent pentru felul în care nu trebuie să pui la suflet tot ce se scrie în ziare. Bietul de el fusese atacat de presă aproape întreaga lui viaţă, dar acum uite: Era o comoară naţională! Ziarele se întreceau în laude la adresa lui. Deci asta era? Hai să aşteptăm până vom muri şi totul se va rezolva de la sine?

— Dacă ai putea să mai tolerezi şi tu măcar o vreme, băiete drag, într-un mod ciudat te vor respecta pentru asta.

Am început să râd.

— Tot ce-ţi spun e să nu o iei personal.

Dacă tot a venit vorba de a lua lucrurile personal, le-am spus că aş putea învăţa să tolerez presa, ba chiar să le iert abuzurile, însă complicitatea propriei familii – peste asta îmi va lua ceva timp ca să trec. Cabinetul tatei, cabinetul lui Willy, să le permită ei atâtea neobrăzări acestor demoni, dacă nu chiar să colaboreze cu ei?

Se părea că Meg e o persoană care intimida şi agresa lumea – aceasta era ultima campanie maliţioasă la care ajutaseră să fie pusă în scenă. Era atât de şocantă, de grăitoare, încât chiar şi după ce Meg şi cu mine reuşiserăm să le demontăm minciuna cu un raport de douăzeci şi patru de pagini pline de dovezi prezentat la biroul de Resurse Umane, de data asta avea să-mi fie greu să mă descotorosesc de născocirile astea.

Tata a făcut un pas înapoi. Willy a clătinat din cap. Au început să vorbească unul peste altul. Am mai trecut de o sută de ori prin asta, mi-au spus ei. Delirezi, Harry! Însă ei erau cei care delirau.

Chiar dacă, de dragul discuţiei, am acceptat că tata şi Willy şi personalul lor nu acţionaseră niciodată în mod deschis împotriva mea sau a soţiei mele, tăcerea lor era un fapt de netăgăduit. Iar acea tăcere condamna. În mod continuu. Şi era supărătoare.

— Trebuie să înţelegi, băiete drag, că monarhia nu poate dicta presei ce să facă!

Iar am izbucnit în râs. Era ca şi cum tata nu i-ar putea spune valetului ce să facă.

Tocmai eu vorbesc despre colaborarea cu presa? a întrebat Willy. Dar atunci cum rămâne cu discuţia mea cu Oprah?

Cu o lună înainte, Meg şi cu mine participaserăm la un interviu cu Oprah Winfrey. (Cu câteva zile înainte să fie difuzat, acele poveşti despre Meg agresoarea începuseră să apară prin presă – ce coincidenţă!) De la părăsirea Marii Britanii, atacurile asupra noastră crescuseră

exponenţial. Trebuia să le facem cumva să înceteze. Dacă păstram tăcerea, nu realizam nimic. Am considerat că nu avem de ales.

Mai mulţi prieteni şi persoane dragi din viaţa mea – inclusiv fiii lui Emilie şi Hugh, Emilie însăşi, ba chiar şi Tiggy – m-au mustrat pentru interviul dat lui Oprah. „Cum de ai putut dezvălui aşa ceva? Despre familia ta?“ Le-am spus că nu văd nicio diferenţă faţă de ceea ce făcuse familia mea de decenii – să informeze presa pe furiş şi să lanseze zvonuri. Ce să mai vorbim despre nesfârşitele cărţi realizate cu ajutorul lor, începând cu cripto-autobiografia tatei din 1994, semnată de Jonathan Dimbleby? Sau colaborarea Camillei cu editorul Geordie Greig? Singura diferenţă era că Meg şi cu mine am fost sinceri. Am ales un intervievator ireproşabil şi nu ne-am ascuns nici măcar o dată la adăpostul unor sintagme precum „surse de la Palat“. Pur şi simplu am vorbit liber în faţa publicului.

Privind către ruinele gotice, m-am întrebat ce sens mai aveau discuţiile. Tata şi Willy nu mă ascultau, şi nici eu pe ei. Nu avuseseră niciodată o explicaţie satisfăcătoare pentru acţiunile sau lipsa lor de acţiune, şi nici nu vor avea vreodată. Şi asta pentru că nu există niciuna. Am început să-mi iau la revedere, să le urez noroc şi sănătate, însă Willy făcea spume, strigându-mi că, dacă lucrurile erau atât de rele precum le prezentam eu, atunci eu eram de vină că nu cerusem niciodată ajutor.

— N-ai venit niciodată la noi! N-ai venit niciodată la mine!

Încă din copilărie, asta era poziţia lui Willy legat de orice situaţie. Trebuia să vin la el. Explicit, direct, formal. Pleacă capul. Altfel nu primeşti niciun ajutor de la Moştenitor. Mă întrebam de ce ar fi trebuit să-i cer ajutorul fratelui meu când Meg şi cu mine ne aflam în pericol. Dacă am fi fost atacaţi de urs, sub ochii lui, ar fi aşteptat cumva ca noi să-i cerem ajutorul?

Am amintit acordul de la Sandringham. Îi cerusem ajutorul atunci când acordul fusese încălcat, rupt în bucăţi, când fuseserăm lăsaţi fără nimic, iar el nu ridicase un deget.

— Asta a fost bunica! Vorbeşte cu bunica!

Am alungat ideea cu un gest de lehamite, dar el a sărit şi m-a apucat de cămaşă.

— Ascultă la mine, Harold!

M-am smuls din strânsoarea lui, refuzând să-i întâlnesc privirea. Mă forţa să mă uit în ochii lui.

— Ascultă, Harold, ascultă! Te iubesc, Harold! Vreau doar să fii fericit!

M-am trezit vorbind:

— Şi eu te iubesc… dar încăpăţânarea asta a ta… nu are margini!

— Că a ta are…

M-am smuls din nou din strânsoare. M-a apucat iar de haine, răsucind mâna şi trăgându-mă aproape de el pentru a nu-i mai putea evita privirea.

— Harold, trebuie să mă asculţi! Vreau doar să fii fericit, Harold! Jur… Jur pe viaţa mamei!

A încremenit. Am încremenit. Tata a încremenit. Până acolo ajunsese!

Apelase la codul secret, la parola universală. Încă din copilărie, aceste trei cuvinte erau menite a fi folosite numai în momente de criză extremă. *Pe viaţa mamei.* Timp de aproape douăzeci şi cinci de ani ne rezervaserăm acest jurământ de suflet pentru momente în care unul dintre noi avea nevoie să fie auzit şi crezut pe loc. Pentru momente când nu mai puteam face apel la nimic altceva.

Am rămas înmărmurit, adică exact efectul pe care miza el. Dar s-a întâmplat nu pentru că a folosit codul nostru, ci pur şi simplu pentru că nu îl credeam, nu aveam încredere deplină. Şi viceversa. A observat şi el. A văzut că ne aflam într-o situaţie atât de dureroasă şi plină de îndoieli, încât aceste cuvinte secrete nu ne mai puteau elibera.

Cât de rătăciţi eram, mi-am spus. Cât de tare ne-am îndepărtat. Cât de mult suferise dragostea noastră, legătura noastră. Şi de ce? Pentru că o şleahtă îngrozitoare de tembeli şi de cârcotaşi, de infractori de mâna a doua şi de sadici cu acte în regulă de pe Fleet Street au chef

să se distreze şi să-şi mărească profiturile – şi să-şi rezolve problemele personale – torturând o familie foarte numeroasă, foarte veche şi foarte disfuncţională.

Willy nu era pregătit să-şi accepte înfrângerea.

— M-am simţit foarte rău, bolnav chiar, după tot ce s-a petrecut şi… şi… îţi jur acum pe viaţa mamei că tot ce vreau e ca tu să fii fericit.

— Sincer, nu cred că asta vrei, i-am spus eu cu voce frântă.

Mintea mi-a fost inundată de amintiri legate de relaţia noastră. Dar una dintre ele era limpede precum cristalul. Willy şi cu mine, cu ani în urmă, în Spania. Într-o vale superbă, aerul scânteia în lumina neobişnuit de clară din acea zonă mediteraneeană. Eram amândoi îngenuncheaţi în spatele paravanului din pânză în timp ce se auzea prima chemare a cornului de vânătoare. Când primul val de potârnichi a dat buzna spre noi, ne-am aranjat şapca plată şi – poc, poc! – câteva au căzut doborâte. Am înmânat puştile pentru a fi reîncărcate şi am primit altele pregătite şi – poc, poc! – au mai picat câteva. Am pasat din nou puştile pentru reîncărcare, cămăşile se întunecau de la sudoare, terenul se umplea cu atâtea păsări, încât ar fi putut hrăni satele din jur pentru mai multe zile – poc! – o ultimă împuşcătură, fără ca niciunul dintre noi să o rateze, apoi ne-am ridicat, în sfârşit, în picioare, uzi leoarcă, înfometaţi, fericiţi, pentru că eram tineri şi laolaltă şi ăsta era locul nostru, locul nostru adevărat, departe de toţi ceilalţi şi aproape de natură. Era un moment înălţător şi am făcut un gest rarisim – ne-am îmbrăţişat. Ne-am îmbrăţişat cu adevărat.

Şi acum îmi dădeam seama că până şi cele mai minunate clipe împreună, cele mai frumoase amintiri, implicau într-o oarecare măsură moartea. Vieţile noastre erau clădite pe moarte, cele mai luminoase zile erau umbrite de ea. Privind înapoi, nu mai vedeam momente în timp, ci dansuri cu moartea. Şi vedeam cum ne prindeam şi noi în horă. Eram botezaţi şi încoronaţi, absolveam şcoala şi ne căsătoream, treceam în nefiinţă şi oasele noastre se adăugau oaselor celor dragi. Castelul Windsor era şi el un mormânt, cu pereţii înţesaţi de strămoşi. Turnul Londrei fusese consolidat cu sânge de animal, folosit de constructori în urmă cu o mie de ani pentru a obţine cea mai bună consistenţă a mortarului dintre cărămizi. Străinii ne numesc un cult, dar poate că suntem un cult al morţii, iar asta nu este puţin cam decadent? Chiar şi după ce l-am depus în mormânt pe bunicul, noi tot nu ne-am săturat? De ce ne aflăm aici, pândind la marginea acestui „tărâm de neaflat, de unde nimeni nu se întoarce“[33]?

Deşi poate că descrierea asta se potriveşte mai degrabă Americii. Willy vorbea în continuare, tata vorbea peste el, iar eu nu mai puteam auzi nimic din ce spuneau. Eram deja departe, în drum spre California, o voce din mintea mea spunându-mi: „Destul cu atâta moarte… Destul!“ Când cineva din familia asta se va elibera şi va trăi cu adevărat?

87

De data aceasta a fost mai uşor. Poate pentru că de vechiul haos şi de stres ne despărţea un ocean.

Când a sosit ziua cea mare, eram amândoi mai siguri, mai calmi, mai stabili. Ce binecuvântare să nu ne mai îngrijim de sincronizare, protocoale şi jurnalişti postaţi la poarta principală.

Am condus cu calm şi prudent până la spital, unde bodyguarzii noştri din nou ne-au asigurat hrana. De data asta au cumpărat burgeri şi cartofi prăjiţi de la In-N-Out. Şi *fajitas* de la un restaurant mexican local pentru Meg. Am mâncat şi am tot mâncat, după care am dansat Baby Mama prin camera de spital.

O cameră plină numai de bucurii şi dragoste.

Totuşi, după multe ore, Meg şi-a întrebat doctorul:

— Când?

— Curând. Suntem aproape.

De data asta nu m-am mai atins de gazul ilariant. (Pentru că nici nu era.) Eram prezent sută la sută. I-am stat alături la fiecare sforţare.

Când doctorul a zis că e o chestiune de minute, eu i-am mărturisit lui Meg că vreau ca primul chip pe care îl va vedea fetiţa noastră să fie al meu. Ştiam că vom avea o fiică.

Meg a încuviinţat şi m-a strâns de mână. M-am dus lângă doctor. Ne-am aplecat amândoi. De parcă ne pregăteam să ne rugăm.

— I se vede coroana! a strigat doctorul.

Coroana! Incredibil!

Avea pielea vânătă. M-am temut că fetiţa nu are suficient aer. Se înecă? M-am uitat la Meg.

— Hai, încă o dată, iubirea mea! Suntem atât de aproape!

— Aici, aici, aici! îmi zicea doctorul în vreme ce-mi poziţiona mâinile. Exact aici!

Un ţipăt, apoi o clipă de linişte. Nu a fost, aşa cum se întâmplă uneori, o suprapunere a trecutului şi viitorului. De data asta trecutul nu conta, iar viitorul nu exista încă. Era numai intensitatea clipei prezente. Apoi doctorul s-a întors spre mine şi a strigat:

— Acum!

Mi-am strecurat mâinile pe sub spatele şi gâtul ei. Blând, dar ferm, aşa cum văzusem în filme, am tras-o pe mica noastră comoară din lumea ei în lumea noastră şi am legănat-o pentru o clipă la piept, încercând să-i zâmbesc, să o cercetez, dar, sincer, nu vedeam nimic. Voiam să-i spun: „Bună! De unde vii?“ Voiam să-i spun: „E mai bine acolo? Îţi este frică? Nu-ţi fie teama, totul va fi bine! Te voi proteja.“

Apoi am lăsat-o în braţele lui Meg. Piele pe piele, după cum spusese asistenta. Mai târziu, după ce am adus-o acasă, după ce ne-am adaptat ritmului familiei de patru membri, Meg şi cu mine eram piele pe piele şi ea mi-a declarat;

— Niciodată nu am fost mai îndrăgostită de tine decât în acea clipă.

— Pe bune?

— Pe bune!

Îşi notase nişte gânduri într-un soi de jurnal. Mi le-a împărtăşit. Le-am citit ca pe un poem de dragoste. Le-am citit ca pe o mărturisire de credinţă, ca pe o reînnoire a jurămintelor noastre. Le-am citit ca pe o incantaţie, o reamintire, o proclamaţie. Le-am citit ca pe un decret. Scria: „Este totul.“ Scria: „Este un om.“ Iubirea mea. Scria: „Nu este o rezervă.“

24 Meghan Markle a folosit termenul american pentru „lanternă “, *flashlight*, iar prinţul Harry pe cel britanic, *torch* (n. tr.).

25 Expresia *straight outta Compton*, după titlul omonim al albumului din 1988 al trupei de rap NWA (avându-i pe atunci în componenţă, printre alţii, pe Dr. Dre şi Ice Cube), se referă la un loc rău famat, teritoriu stăpânit de bandele de interlopi (n. tr.).

26 În februarie 1992, aflaţi într-o vizită în India, Charles a lăsat-o pe Diana să meargă singură să viziteze Taj Mahalul. Fotografia care o înfăţişează pe prinţesă singură şi tristă pe o bancă în faţa acestui monument simbol al dragostei eterne a făcut înconjurul lumii, stârnind valuri de simpatie şi de compasiune pentru Diana (n. tr.).

27 Hilary Mantel (1952–2022) (n. tr.).

28 Glen Newey (1961–2017) (n. tr.).

29 Sistem de presă în care reprezentanţilor mai multor publicaţii importante li se oferă la comun anumite detalii despre un eveniment regal (n. tr.).

30 Publicaţia *News of the World*, parte din trustul de presă al lui Rupert Murdoch, a fost desfiinţată în 2011 în urma acuzaţiilor de ascultare a telefoanelor unor personalităţi ale momentului şi ale unor membri ai Casei Regale, în special al prinţului William (în 2005) (n. tr.).

31 Omid Scobie şi Carolyn Durand, *Finding Freedom: Harry and Meghan and the Making of a Modern Royal Family*, Dey Street Books, New York, 2020 (n. tr.).

32 Cântarea cântărilor 2:10 şi 8:6, traducere de Valeriu Anania (n. tr.).
33 Metaforă a morţii în celebrul monolog al prinţului Danemarcei; William Shakespeare, *Hamlet*, Actul III, Scena 1, în *Opere complete,* vol. 5, traducere de Leon Leviţchi şi Dan Duţescu, Editura Univers, Bucureşti, 1986 (n. tr.).

EPILOG

Am ajutat-o pe Meg să urce în barcă. S-a clătinat, dar m-am postat repede în mijlocul ei şi am echilibrat-o la timp.

În vreme ce-şi găsea un loc la pupă, am apucat vâslele. Nu le puteam urni. Eram împotmoliţi. Noroiul vâscos din iaz ne prinsese în strânsoarea sa.

Unchiul Charles a venit la marginea apei şi ne-a împins uşor. Le-am făcut cu mâna, lui şi celor două mătuşi.

— Pa! Ne vedem în curând!

Alunecând pe suprafaţa iazului, am privit în jur la câmpurile unduitoare şi la copacii străvechi de la Althorp, mii de acri de verde unde a copilărit mama şi unde, deşi lucrurile nu erau perfecte, cunoscuse liniştea.

După câteva minute, am ajuns pe insulă şi am păşit cu grijă la ţărm. Am condus-o pe Meg pe potecă, am înconjurat gardul viu şi am intrat în labirint. Era acolo, impunătoare: piatra de mormânt ovală, alb-cenuşie.

Nicio vizită în acest loc nu a fost uşoară, însă aceasta… A douăzeci şi cincea comemorare. Dar prima la care participa Meg. În sfârşit o aduceam pe fata visurilor mele să o cunoască pe mama.

Ne-am oprit o clipă, ne-am îmbrăţişat, apoi am păşit eu primul. Am depus florile pe mormânt. Meg mi-a oferit un moment de intimitate în care să vorbesc cu mama în gând, să-i spun cât de dor îmi este de ea şi să-i cer îndrumare şi gânduri limpezi.

Simţind că şi Meg îşi doreşte un moment de intimitate, am luat-o pe lângă gardul viu şi am privit iazul. La întoarcere, am găsit-o pe Meg îngenuncheată, cu ochii închişi, cu palmele pe piatra de mormânt. Când reveneam la barcă, am întrebat-o pentru ce anume s-a rugat.

Pentru gânduri limpezi, a răspuns ea. Şi pentru îndrumare.

În următoarele zile am făcut o călătorie de lucru ca o tornadă. Manchester, Düsseldorf, apoi înapoi la Londra pentru Premiile WellChild. Însă în acea zi – 8 septembrie 2022 – am primit un telefon pe la prânz.

Număr necunoscut.

— Alo?

Era tata. Sănătatea bunicii se înrăutăţise brusc.

Era la Balmoral, bineînţeles. În acele minunate zile de sfârşit de vară, pline de melancolie. A închis – avea multe telefoane de dat –, iar eu i-am trimis imediat mesaj lui Willy să-l întreb dacă el şi Kate se duc şi ei acolo. Dacă da, când? Şi cum?

Niciun răspuns. Meg şi cu mine am început să căutăm zboruri.

Presa deja ne apela; nu mai puteam amâna decizia. Am comunicat echipei noastre că nu vom mai participa la Premiile WellChild, întrucât ne grăbeam să ajungem în Scoţia.

Apoi am mai primit un telefon de la tata. Mi-a zis că eram binevenit la Balmoral, dar nu voia să vină şi… *ea*. S-a lansat în nişte explicaţii cu privire la motivele lui, care erau lipsite de sens, dar şi de respect, iar eu nu le mai puteam tolera.

— Să nu mai vorbeşti niciodată aşa de soţia mea!

S-a bâlbâit, bătând în retragere, spunând că pur şi simplu nu-şi dorea prea multă lume prin preajmă.

— Nu vine nicio soţie, nici Kate, prin urmare nici Meg n-ar trebui să vină.

— Atunci, asta trebuia să spui de la bun început.

Deja era în toiul după-amiezii şi în ziua aceea nu se mai efectua nicio cursă de linie către Aberdeen. Iar eu încă nu aveam un răspuns de la Willy. Singura opţiune era un charter de pe aeroportul din Luton. Două ore mai târziu mă aflam în avion.

Mi-am petrecut cea mai mare parte a drumului privind la nori şi derulând în minte ultima conversaţie cu bunica. Cu patru zile în urmă, o discuţie lungă la telefon. Atinseserăm mai multe subiecte. Bineînţeles, sănătatea ei. Tulburările politice din Downing Street. Jocurile Braemar – îi părea rău că sănătatea nu-i permisese să participe. Am mai vorbit şi despre seceta de proporţii biblice. Peluza de la Frogmore, unde stăteam cu Meg, se afla într-o stare deplorabilă. „Zici că este creştetul meu, bunico! Petice de chelie şi de ruginiu.“ Am făcut-o să râdă. I-am spus să aibă grijă de sănătate şi că abia aşteptam să o revăd.

Când avionul şi-a început coborârea, ecranul telefonului s-a luminat. Un SMS de la Meg. „Sună-mă imediat ce primeşti mesajul!“

Am intrat pe site-ul de ştiri al BBC.

Bunica nu mai era. Tata era rege.

Mi-am pus haina de doliu, am coborât din avion învăluit într-o ceaţă densă şi am condus spre Balmoral într-o maşină închiriată.

Când am trecut de porţile principale, umiditatea era şi mai mare şi se întunecase deja, ceea ce a făcut ca bliţurile a zeci de camere să fie şi mai orbitoare.

Gârbovit de frig, am pătruns grăbit în sala de la intrare. M-a întâmpinat mătuşa Anne. Am îmbrăţişat-o.

— Unde sunt tata şi Willy? Şi Camilla?

— S-au dus la Birkhall.

M-a întrebat dacă vreau s-o văd pe bunica.

— Da… vreau.

M-a condus sus, spre dormitorul bunicii. Mi-am făcut curaj şi am intrat. În încăpere era o lumină difuză, nefamiliară – nu fusesem aici decât o dată în viaţa mea. Am înaintat cu paşi nesiguri şi am văzut-o. M-am oprit împietrit, privind fix.

Am privit-o îndelung. Era dificil, dar am făcut-o, gândindu-mă cât de mult regretam că nu o văzusem şi pe mama la final. Ani la rând am deplâns această lipsă de dovezi, amânând doliul în aşteptarea uneia. Şi acum îmi spuneam: „Uite dovada! Ai grijă ce-ţi doreşti!“

I-am spus în şoaptă că speram să fie fericită, alături de bunicul. I-am spus că eram impresionat de faptul că îşi îndeplinise datoriile până în ultima clipă. Jubileul, întâmpinarea noului prim-ministru. La cea de-a nouăzecea aniversare, tata îi adusese un omagiu emoţionant, citând vorbele lui Shakespeare despre Elisabeta I: „Şi fiecare zi va-ncununa cu amintirea altei fapte mari.“[34]

Pururi adevărat.

Am ieşit din cameră şi am făcut drumul înapoi pe coridor. Păşind pe mocheta cadrilată, am trecut pe lângă statuia reginei Victoria: „Maiestate!“ Am sunat-o pe Meg să-i spun că am văzut-o şi că sunt bine. Apoi am luat cina cu familia, dar fără tata, Willy sau Camilla.

Spre sfârşitul mesei, m-am pregătit sufleteşte pentru sunetul cimpoaielor. Dar, din respect pentru bunica, nu s-au auzit. Era doar o linişte stranie.

Se făcuse târziu şi toţi s-au retras în dormitoare, toţi cu excepţia mea. Am rătăcit în sus şi-n jos pe scări, pe coridoare, până am ajuns în camera copiilor. Chiuvetele de pe vremuri, cada, totul era lăsat ca în urmă cu douăzeci şi cinci de ani. Toată noaptea mi-am petrecut-o călătorind în timp cu gândul, în vreme ce în prezent încercam să-mi aranjez transportul ajutându-mă de telefon.

Cel mai scurt drum înapoi ar fi fost cu tata sau cu Willy… Altfel, mai era o cursă British Airways, care pleca de la Balmoral în zorii zilei. Mi-am cumpărat bilet şi am fost primul care a urcat la bord.

Imediat ce m-am instalat pe un rând din faţă, mi-am dat seama că apăruse cineva în dreapta mea.

— Sincere condoleanţe! mi-a şoptit un pasager care se îndrepta către locurile din spate.

— Mulţumesc!

După câteva clipe, altă persoană:

— Condoleanţe, Harry!

— Mulţumesc… mult!

Majoritatea pasagerilor s-au oprit să-mi spună o vorbă bună, iar eu am simţit o legătură profundă cu ei toţi.

„Ţara noastră“, m-am gândit. „Regina noastră.“

Când am ajuns la Frogmore, Meg m-a întâmpinat la intrare şi mi-a oferit o îmbrăţişare lungă, de care eu aveam disperată nevoie. Ne-am aşezat la un pahar cu apă şi ne-am uitat pe calendar. Scurta noastră călătorie se transformase într-o odisee. Se prelungea cu cel puţin zece zile. Nişte zile dificile. Mai mult, trebuia să fim departe de copiii noştri mai mult decât plănuiserăm, mai mult decât fuseserăm vreodată.

Când au avut loc funeraliile, Willy şi cu mine, abia schimbând o vorbă, ne-am reluat locurile deja ştiute, am pornit la drum în spatele altui sicriu drapat în stindardul regal şi aşezat pe afetul de tun tras de cai. Aceeaşi rută, aceleaşi imagini – numai că de data asta, spre deosebire de înmormântările trecute, eram umăr la umăr. Şi cânta muzica.

Când am ajuns la St. George’s Chapel, în tot zgomotul stârnit de zecile de cimpoaie, gândul m-a purtat către toate ocaziile importante la care participasem aici. Plecarea dintre noi a bunicului, nunta mea. Ba chiar şi ocaziile obişnuite, precum slujbele de Paşte, fuseseră deosebit de emoţionante, cu toată familia vie şi reunită. M-am trezit că îmi şterg lacrimile. De ce acum? De ce?

În următoarea după-amiază, am plecat cu Meg înapoi în America.

Zile în şir nu ne-am putut stăpâni pornirea de a ne îmbrăţişa copiii. Nu-i puteam scăpa din ochi, deşi mi-i închipuiam alături de bunica. Ultima lor vizită. Archie făcând reverenţe curteneşti, iar Lilibet ţinându-se strâns de gambele reginei. „Cei mai dulci copilaşi“, spusese regina amuzată. Se aşteptase oare să fie mai… americani? Adică, în accepţiunea ei, mai exuberanţi?

Acum, bucuros că mă aflam din nou acasă, ducându-i pe ici, pe colo, citind din *Giraffes Can’t Dance*, eram năpădit de amintiri. Zi şi noapte, imaginile îmi zburau prin minte.

Stând drepţi în faţa ei la parada de absolvire, cu umerii traşi în spate, surprinzându-i zâmbetul discret. Stând înapoia ei pe balcon şi spunându-i ceva ce o prinsese cu garda jos şi, în ciuda solemnităţii ocaziei, o făcuse să râdă în hohote. Aplecat la urechea ei, de atâtea ori, adulmecându-i parfumul în timp ce-i şopteam vreo glumă. Sărutând-o pe ambii obraji la un eveniment public, şi asta recent, lăsându-mi o mână pe umărul ei şi simţind cât de fragilă devenise. Făcând un video haios la prima ediţie a Jocurilor Invictus, descoperind în ea o adevărată comediană. Oameni din întreaga lume au ovaţionat-o, spunând că nu-şi puteau imagina că are un asemenea simţ al umorului – dar ea aşa a fost mereu! Numai că ăsta fusese unul dintre micile noastre secrete. De fapt, în orice fotografie cu noi doi, de fiecare dată când privim unul la altul, e limpede: aveam secrete.

O relaţie specială, aşa era numită din afară, iar acum acest privilegiu nu va mai exista. Vizitele acelea nu vor mai avea loc.

Ei bine, cam acesta este mersul lucrurilor, nu-i aşa? Asta-i viaţa! Totuşi, aşa cum se întâmplă în cazul multor treceri în nefiinţă, aş fi vrut să mai fi existat un ultim rămas-bun.

La scurtă vreme după întoarcerea noastră, o pasăre-colibri a pătruns în casă. M-am chinuit să-i arăt drumul afară şi apoi mi-a trecut prin minte că ar trebui să închidem uşile, în ciuda binecuvântatei brize a oceanului.

— Ar putea fi cumva vreun semn? m-a întrebat un prieten. În unele culturi, colibri sunt priviţi ca spirite. Vizitatori, mai exact. Aztecii le considerau războinici reîncarnaţi. Exploratorii spanioli le spuneau „păsări ale învierii".

— Nu mai spune?

M-am documentat un pic şi am aflat că păsările-colibri nu sunt doar vizitatori, ci şi călători. Cea mai uşoară pasăre de pe planetă, dar şi cea mai rapidă, ea călătoreşte pe distanţe imense – de la casele lor iernatice din Mexic până în Alaska, unde cuibăreşte. De câte ori vezi o pasăre-colibri, de fapt ai în faţă un Ulise în miniatură.

Aşadar, firește, când mica pasăre a intrat şi a survolat bucătăria, zburând apoi în spaţiul sacru pe care îl numim Lili Land, unde i-am creat fetiţei locul de joacă, înţesat cu toate jucăriile şi animăluţele de pluş, mi-am spus plin de speranţă, cu lăcomie şi nesăbuinţă: „Casa noastră o fi un loc de popas sau o destinaţie?" O clipă am fost tentat s-o las în pace. Să rămână la noi.

Dar m-am răzgândit. Am luat minciogul lui Archie şi, cu blândeţe, am capturat-o de pe tavan şi am dus-o afară.

Gheruţele ei parcă erau nişte gene, aripile – petale delicate.

— La revedere, prietenă!

Dar ea stătea cuibărită acolo. Nemişcată.

— Nu, nu face asta! Hai! Eşti liberă! Zboară departe!

Şi atunci, în pofida tuturor aşteptărilor, acea micuţă şi magică fiinţă s-a înviorat şi dusă a fost.

MULŢUMIRI

Numai lungimea acestei liste mă face să mă simt profund îndatorat.

Pentru partea editorială, le mulţumesc tuturor celor de la Penguin Random House, din SUA şi Marea Britanie, începând, firește, cu înţeleapta şi îngăduitoarea Gina Centrello, plus super-geniul-editor (şi un tip de excepţie) Ben Greenberg. Le mulţumesc lui Markus Dohle şi lui Madeline McIntosh pentru înţelegere, deoarece termenele s-au schimbat nu o dată, ci de două ori. Recunoştinţa mea merge către: Bill Scott-Kerr, Tom Weldon, Andy Ward, David Drake, Madison Jacobs, Larry Finlay, Theresa Zoro, Bill Takes, Lisa Feuer, Katrina Whone, Benjamin Dreyer, Sally Franklin, Catriona Hillerton, Linnea Knollmueller, Mark Birkey, Kelly Chian, Derek Bracken, Kate Samano, Simon Sullivan, Chris Brand, Jenny Pouech, Susan Corcoran, Maria Braeckel, Leigh Marchant, Windy Dorresteyn, Leslie Prives, Aparna Rishi, Ty Nowicki, Matthew Martin, Anke Steinecke, Sinead Martin, Vanessa Milton, Martin Soames, Kaeli Subberwal, Denise Cronin, Sarah Lehman, Jaci Updike, Cynthia Lasky, Allyson Pearl, Skip Dye, Stephen Shodin, Sue Malone-Barber, Sue Driskill, Michael DeFazio, Annette Danek, Valerie VanDelft, Stacey Witcraft, Nihar Malaviya, Kirk Bleemer, Matthew Schwartz, Lisa Gonzalez, Susan Seeman, Frank Guichay, Gina Wachtel, Daniel Christensen, Jess Wells, Thea James, Holly Smith, Patsy Irwin, Nicola Bevin, Robert Waddington, Thomas Chicken, Chris Turner, Stuart Anderson, Ian Sheppard, Vicky Palmer şi Laura Ricchetti.

Pentru partea de audiobook, mulţumirile mele se îndreaptă către: Kelly Gildea, Dan Zitt, Scott Sherratt, Noah Bruskin, Alan Parsons, Ok Hee Kolwitz, Tim Bader, Amanda D'Acierno, Lance Fitzgerald, Donna Passannante, Katie Punia, Ellen Folan şi Nicole McArdle.

Le mulţumesc în mod special Ramonei Rosales, pentru sensibilitate, umor şi măiestrie, lui Hazel Orme, pentru corectura atentă, lui Hilary McClellen, pentru extraordinara verificare a faptelor, Triciei Wygal, pentru lectura cu ochi de vultur, precum şi lui Elizabeth Carbonell, Tory Klose, Janet Renard şi Megha Jain. Vă mulţumesc pentru efortul uriaş al muncii în echipă.

Prietenilor mei din Marea Britanie, care mi-au rămas alături, care poate că nu au văzut totul limpede la momentul întâmplărilor, dar care au fost cu mine, m-au cunoscut, m-au susţinut – când lucrurile erau în ceaţă –, vă mulţumesc pentru tot. Şi vă mulţumesc pentru râsete. Următoarea rundă e din partea mea.

Le mulţumesc cu toată dragostea prietenilor şi colegilor care m-au ajutat să-mi împrospătez memoria sau mi-au redat detalii importante, pierdute în negura tinereţii, printre care Tania Jenkins şi Mike Holding, Mark Dyer, Thomas, Charlie, Bill şi Kevin. Întregii mele familii militare, pentru că m-aţi provocat, m-aţi îndemnat, m-aţi încurajat şi pentru că mi-aţi asigurat întotdeauna spatele. Şi eu voi face întotdeauna asta pentru voi. O recunoştinţă aparte se îndreaptă către Glenn Haughton şi Spencer Wright, cei doi sergenţi de culoare de la Sandhurst. Mulţumiri şi îmbrăţişări lui Jennifer Rudolph Walsh pentru energia ei mereu pozitivă şi pentru sfaturile ei pline de afecţiune, precum şi lui Oprah Winfrey, Tyler Perry, Chris Martin, Nacho Figueras şi Delphi Blaquier şi James Corden pentru prietenia şi sprijinul lor necondiţionat.

Le mulţumesc tuturor profesioniştilor, medicilor şi antrenorilor pentru că, de-a lungul anilor, s-au asigurat că rămân puternic din punct de vedere fizic şi mental – Dr. Lesley Parkinson, Dr. Ben Carraway şi Kevin Lidlow, dar şi Ross Barr, Jessie Blum, Dr. Kevin English, Winston Squire, Esther Lee, John Amaral şi Peter Charles. De asemenea, Kasey, Eric Goodman şi cei doi Pete. Îi mulţumesc îndeosebi terapeutei mele din Marea Britanie pentru că m-a ajutat să găsesc soluţii pentru ani de traume nerezolvate.

Mulţumesc din toată inima „echipei de şoc" de acasă, plus întregii găşti minunate de la Archewell pentru sprijinul necontenit. Lui Rick, Andrew, celor doi Tim, Matt, Jenny şi echipei, David, cele mai sincere mulţumiri pentru înţelepciunea şi îndrumarea voastră. Sunteţi mereu acolo când am nevoie de voi – oricând şi în orice condiţii.